Biskupské gymnázium Hradec Králové

Poznáním a láskou k moudrosti

Školní vzdělávací program pro gymnaziální vzdělávání

Obsah

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE **6**

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY **7**

STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA 7
VELIKOST ŠKOLY 7
VYBAVENÍ ŠKOLY 7
CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU 8
CHARAKTERISTIKA ŽÁKŮ 8
DLOUHODOBÉ PROJEKTY, MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE 8
CHARITATIVNÍ AKCE 8
SPOLUPRÁCE S RODIČI A JINÝMI SUBJEKTY 9

CHARAKTERISTIKA ŠVP **10**

POZNÁNÍM A LÁSKOU K MOUDROSTI 10
ZAMĚŘENÍ ŠKOLY 10
PROFIL ABSOLVENTA 11
ORGANIZACE PŘIJÍMACÍHO ŘÍZENÍ 12
ORGANIZACE MATURITNÍ ZKOUŠKY 12
VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE 12
ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT 15
UČEBNÍ PLÁN NIŽŠÍHO STUPNĚ OSMILETÉHO GYMNÁZIA 22
UČEBNÍ PLÁN ČTYŘLETÉHO A VYŠŠÍHO STUPNĚ OSMILETÉHO GYMNÁZIA 25

HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY **28**

PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ ŽÁKŮ 28
AUTOEVALUACE ŠKOLY 28

UČEBNÍ OSNOVY (PRIMA – KVARTA) **38**

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA *39*
Ročník: prima 41
Ročník: sekunda 45
Ročník: tercie 50
Ročník: kvarta 53
ANGLICKÝ JAZYK *59*
Ročník: prima, sekunda 61
Ročník: tercie, kvarta 66
FRANCOUZSKÝ JAZYK *71*
Ročník: sekunda, tercie, kvarta 73
NĚMECKÝ JAZYK *76*
Ročník: sekunda, tercie, kvarta 78
ŠPANĚLSKÝ JAZYK *82*
Ročník: sekunda, tercie, kvarta 84
MATEMATIKA *87*
Ročník: prima 89
Ročník: sekunda 93
Ročník: tercie 97
Ročník: kvarta 101
INFORMATIKA *105*
Ročník: prima, sekunda 107
DĚJEPIS *110*
Ročník: prima 112
Ročník: sekunda 114
Ročník: tercie 116
Ročník: kvarta 119
VÝCHOVA K OBČANSTVÍ *123*
Ročník: prima 125
Ročník: sekunda 128
Ročník: tercie 131
Ročník: kvarta 133
FYZIKA *136*
Ročník: sekunda 138

Ročník: tercie ... 141
Ročník: kvarta ... 144
CHEMIE ... 146
Ročník: tercie ... 149
Ročník: kvarta ... 154
BIOLOGIE ... 157
Ročník: prima ... 159
Ročník: sekunda ... 162
Ročník: tercie ... 164
Ročník: kvarta ... 166
ZEMĚPIS ... 169
Ročník: prima ... 171
Ročník: sekunda ... 174
Ročník: tercie ... 176
Ročník: kvarta ... 178
HUDEBNÍ VÝCHOVA ... 182
Ročník: prima ... 184
Ročník: sekunda ... 187
Ročník: tercie ... 189
Ročník: kvarta ... 191
VÝTVARNÁ VÝCHOVA ... 193
Ročník: prima, sekunda ... 195
Ročník: tercie, kvarta ... 199
TĚLESNÁ VÝCHOVA ... 202
Ročník: prima, sekunda ... 204
Ročník: tercie, kvarta ... 206
LABORATORNÍ TECHNIKA ... 208
Ročník: kvarta ... 209
NÁBOŽENSTVÍ ... 210
Ročník: prima ... 212
Ročník: sekunda ... 214
Ročník: tercie ... 216
Ročník: kvarta ... 218
RELIGIONISTIKA ... 220
Ročník: prima ... 222
Ročník: sekunda ... 224
Ročník: tercie ... 225
Ročník: kvarta ... 227

UČEBNÍ OSNOVY (KVINTA – OKTÁVA; PRVNÍ – ČTVRTÝ ROČNÍK) ... 229

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA ... 230
Ročník: kvinta; první ... 232
Ročník:sexta; druhý ... 234
Ročník: septima; třetí ... 237
Ročník: oktáva; čtvrtý ... 240
ANGLICKÝ JAZYK ... 243
Ročník: kvinta, sexta; první, druhý ... 245
Ročník: septima, oktáva; třetí, čtvrtý ... 247
FRANCOUZSKÝ JAZYK ... 251
Ročník: první, druhý ... 253
Ročník: kvinta, sexta; třetí, čtvrtý ... 257
Ročník: septima, oktáva; třetí, čtvrtý ... 262
NĚMECKÝ JAZYK ... 265
Ročník: první, druhý ... 267
Ročník: kvinta, sexta; třetí, čtvrtý ... 271
Ročník: septima, oktáva; (třetí, čtvrtý) ... 275
ŠPANĚLSKÝ JAZYK ... 279
Ročník: první, druhý ... 281
Ročník: kvinta, sexta; třetí, čtvrtý ... 284
Ročník: septima, oktáva ... 287
MATEMATIKA ... 291
Ročník: kvinta; první ... 293
Ročník: sexta; druhý ... 297
Ročník: septima; třetí ... 300
Ročník: oktáva; čtvrtý ... 302
INFORMATIKA ... 303
Ročník: kvinta; první ... 305
Ročník: sexta; druhý ... 307

FYZIKA ... *309*
Ročník: kvinta; první ... 311
Ročník: sexta; druhý ... 312
Ročník: septima; třetí ... 315
CHEMIE ... *317*
Ročník: kvinta; první ... 320
Ročník: sexta; druhý ... 323
Ročník: septima; třetí ... 327
BIOLOGIE ... *331*
Ročník: kvinta; první ... 333
Ročník: sexta; druhý ... 335
Ročník: septima; třetí ... 337
ZEMĚPIS ... *339*
Ročník: kvinta; první ... 341
Ročník: sexta; druhý ... 345
ZÁKLADY SPOLEČENSKÝCH VĚD ... *348*
Ročník: kvinta; první ... 350
Ročník: sexta; druhý ... 355
Ročník: septima; třetí ... 360
Ročník: oktáva; čtvrtý ... 362
DĚJEPIS ... *365*
Ročník: kvinta; první ... 367
Ročník: sexta; druhý ... 370
Ročník: septima; třetí ... 373
HUDEBNÍ VÝCHOVA ... *376*
Ročník: kvinta; první ... 378
Ročník: sexta; druhý ... 380
VÝTVARNÁ VÝCHOVA ... *382*
Ročník: kvinta, sexta; první, druhý ... 384
TĚLESNÁ VÝCHOVA ... *388*
Ročník: kvinta, sexta; první, druhý ... 390
Ročník: septima, oktáva; třetí, čtvrtý ... 393
NÁBOŽENSTVÍ ... *396*
Ročník: kvinta; první ... 398
Ročník: sexta; druhý ... 401
Ročník: septima; třetí ... 403
Ročník: oktáva; čtvrtý ... 405
RELIGIONISTIKA ... *407*
Ročník: kvinta; první ... 409
Ročník: sexta; druhý ... 412
Ročník: septima; třetí ... 414
Ročník: oktáva; čtvrtý ... 416

UČEBNÍ OSNOVY VOLITELNÝCH SEMINÁŘŮ DVOULETÝCH (SEPTIMA, OKTÁVA; TŘETÍ, ČTVRTÝ ROČNÍK) ... 418

SEMINÁŘ Z ANGLICKÉHO JAZYKA ... *419*
SEMINÁŘ Z FRANCOUZSKÉHO JAZYKA ... *425*
SEMINÁŘ Z NĚMECKÉHO JAZYKA ... *430*
SEMINÁŘ ZE ŠPANĚLSKÉHO JAZYKA ... *436*
LATINSKÝ JAZYK ... *441*
SEMINÁŘ Z MATEMATIKY ... *446*
DESKRIPTIVNÍ GEOMETRIE ... *452*
SEMINÁŘ Z INFORMATIKY ... *456*
SEMINÁŘ Z FYZIKY ... *461*
SEMINÁŘ Z CHEMIE ... *466*
SEMINÁŘ Z BIOLOGIE ... *473*
SEMINÁŘ ZE ZEMĚPISU ... *479*
SEMINÁŘ Z POLITOLOGIE ... *484*
SEMINÁŘ Z PSYCHOLOGIE ... *490*
SEMINÁŘ Z DĚJEPISU ... *498*
SEMINÁŘ Z HUDEBNÍ VÝCHOVY ... *506*
DĚJINY VÝTVARNÉHO UMĚNÍ ... *511*
SEMINÁŘ Z RELIGIONISTIKY ... *515*

UČEBNÍ OSNOVY VOLITELNÝCH SEMINÁŘŮ JEDNOLETÝCH (OKTÁVA; ČTVRTÝ ROČNÍK) ... 521

LITERÁRNÍ INTERPRETACE A TVŮRČÍ PSANÍ ... *522*
PRAKTICKÁ CVIČENÍ Z ANGLICKÉHO JAZYKA ... *526*
CVIČENÍ Z MATEMATIKY ... *531*
PRAKTICKÁ CVIČENÍ Z CHEMIE ... *536*
SOMATOLOGIE ... *542*
FILOZOFICKO-ETICKÝ SEMINÁŘ ... *544*
LOGIKA ... *547*
ÚVOD DO STUDIA DĚJEPISU ... *550*
PRÁVO ... *552*
POLITICKÁ GEOGRAFIE ... *555*

DODATKY ... **1**

DODATKY OD 1. 9. 2018 ... **2**

Začlenění dopravní výchovy do ŠVP Biskupského gymnázia Hradec Králové ... *3*
Ročník: prima ... 4
Ročník: sekunda ... 5
Ročník: tercie ... 6
Ročník: kvarta ... 7

DODATKY OD 1. 9. 2019 ... **8**

BIOLOGIE ... *9*
Ročník: prima ... 9
Ročník: sekunda ... 12
Ročník: tercie ... 15
Ročník: kvarta ... 17
FYZIKA ... *19*
Ročník: sekunda ... 19
Ročník: tercie ... 22
Ročník: kvarta ... 25
CHEMIE ... *27*
Ročník: tercie ... 27
Ročník: kvarta ... 32
FYZIKA ... *35*
Ročník: kvinta ... 35
Ročník: sexta ... 36
Ročník: septima ... 38
DESKRIPTIVNÍ GEOMETRIE ... *40*
Ročník: septima; třetí ... 42
Ročník: oktáva; čtvrtý ... 43

PŘÍLOHY ... **1**

Klasifikační řád ... *2*

Identifikační údaje

Školní vzdělávací program pro gymnaziální vzdělávání

Název: **Poznáním a láskou k moudrosti**

Školní vzdělávací program je zpracován podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a podle Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia.

Vzdělávací program školy: **osmiletý vzdělávací program**
čtyřletý vzdělávací program

Studijní forma vzdělávání: **denní**

Předkladatel
Biskupské gymnázium, církevní základní škola, mateřská škola a základní umělecká škola Hradec Králové
Orlické nábřeží 1/356
500 03 Hradec Králové

IČ: 71 341 072
RED_IZO: 691 000 794

Ředitel školy: Mgr. Jiří Vojáček
Koordinátorka tvorby ŠVP: Mgr. Iva Štěrbová

Telefon: 495 513 744
E-mail: skola@bisgymbb.cz
Webové stránky: www.bisgymbb.cz

Zřizovatel
Biskupství královéhradecké
Velké náměstí 35
500 03 Hradec Králové

Kontaktní osoba: Mgr. Stanislava Kučerová
Telefon: 495 063 611
E-mail: kucerova@bihk.cz

Platnost dokumentu od 1. 9. 2018
Č.j. 50/2018

Mgr. Jiří Vojáček

Charakteristika školy

Stručná charakteristika

Biskupské gymnázium Hradec Králové zahájilo svou činnost jako Biskupské gymnázium Bohuslava Balbína v roce 1992 a navázalo tím na přerušenou tradici úspěšného jezuitského gymnázia založeného v roce 1636. Zřizovatelem školy je římskokatolické biskupství. Cílem této církevní školy je poskytovat žákům vzdělání a výchovu v duchu křesťanského integrálního humanismu. Znamená to, že se snaží pomoci, aby žáci „...harmonicky rozvíjeli své tělesné, mravní a rozumové schopnosti, aby si postupně osvojili hlubší smysl pro odpovědnost za trvale správný rozvoj svého života a za usilování o pravou svobodu a aby přitom velkodušně a vytrvale překonávali překážky. Kromě toho ať jsou přiváděni k účasti na společenském životě, aby správně vybaveni nutnými a vhodnými prostředky byli schopni zařadit se aktivně do různých skupin lidské společnosti, aby byli přístupni dialogu s jinými a aby se ochotně přičiňovali o rozvoj obecného blaha.“ (2. vatikánský koncil, *Gravissimum educationis* 1). Jako jiné školy usiluje i Biskupské gymnázium B. Balbína o kvalitní výchovu a vzdělání mládeže, navíc sleduje v souladu s křesťanským pojetím utváření osobnosti mladého člověka a jeho cestu k Bohu. Tato cesta nijak neoslabuje pozemské poslání jedince, naopak, dává mu pravou váhu a smysl. Proto výchova ke křesťanským hodnotám inspirovaná evangeliem Ježíše Krista a výchova k pravému lidství a občanství, na něž se Biskupské gymnázium B. Balbína zaměřuje, se nijak nevylučují, ale naopak vzájemně podmiňují a doplňují.
Specifikem školy je výuka náboženských věd, tj. náboženství a religionistiky. Tím se zajišťuje věřícím studentům intelektuální růst jejich života z víry, ostatním se tak poskytuje teoretické seznámení s fenoménem náboženství, které patří mezi nejdůležitější kulturnětvorné faktory.

Velikost školy

Kapacita školy: 625 žáků

Vybavení školy

Škola je umístěna v historické budově, kterou najdeme v klidném prostředí na nábřeží Orlice nedaleko historického centra města. Je dobře dostupná městskou hromadnou dopravou.
V budově jsou kmenové třídy, odborné učebny pro výuku cizích jazyků, českého jazyka, biologie, dějepisu, fyziky, zeměpisu, náboženství, hudební i výtvarné výchovy, chemická laboratoř a dvě počítačové učebny. Všechny učebny jsou vybaveny multimediálním zařízením, učebními pomůckami a jsou připojeny k internetu. V několika učebnách jsou umístěny interaktivní tabule. Výuka tělesné výchovy probíhá buď ve vlastní malé tělocvičně s posilovnou, nebo v pronajímaných tělocvičnách a na hřišti v areálu školy. K setkávání žáků školy při různých příležitostech slouží aula s moderní audiovizuální technikou.
Žáci si mohou půjčovat literaturu ve všeobecné knihovně a v knihovnách anglického a německého jazyka. Mají možnost kopírovat a tisknout dokumenty a využívat studovnu.
Žáci školy se stravují ve školní jídelně v Hradecké ulici vzdálené cca 350 m od gymnázia. Jídelna nabízí výběr z několika druhů jídel. V budově školy je bufet a automaty s nápoji a občerstvením.
Žákům ze vzdálených míst nabízíme možnost ubytování, dívkám v Církevním dívčím internátě v Pražské ulici, chlapcům zprostředkujeme ubytování v domově mládeže v Hradecké ulici.

Charakteristika pedagogického sboru

Na škole působí přibližně 50 vyučujících. Všichni mají odbornou kvalifikaci. Mnoho z nich pravidelně navštěvuje akce dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.
Výchovným a studijním problémům se věnuje výchovná poradkyně. Na škole působí spirituál – katolický kněz, dále pedagog se zaměřením na prevenci sociálněpatologických jevů, školní speciální pedagog a koordinátor environmentální výchovy.
Vedení školy je tříčlenné: ředitel a dva zástupci. Učitelé spolupracují v předmětových komisích, jejichž činnost koordinují jednotliví vedoucí. Vedení školy je rozšířeno o poradní sbor.

Charakteristika žáků

Kapacita školy je 625 žáků. Vedení školy usiluje o to, aby v osmiletém vzdělávacím cyklu byly vždy dvě třídy v ročníku a ve čtyřletém vzdělávacím cyklu jedna třída v ročníku. Školu navštěvují žáci především z Hradce Králové a nejbližšího okolí. Je otevřená všem bez rozdílu vyznání i těm, jejichž rodiny žádnou víru nepraktikují.
Žáci se ve škole cítí bezpečně, atmosféra mezi nimi je přátelská.

Školní klub

Školní klub na naší škole vznikl 8. 2. 2010 s cílem nabídnout žákům další možnosti trávení volného času. Primárně je určen žákům nižšího stupně osmiletého gymnázia, hojně jej však navštěvují i žáci starší.
Školní klub disponuje vlastní místností, kde žáci mohou využívat počítače s připojením k internetu, hrát deskové hry nebo se připravovat na vyučování. Žáci si zde také mohou půjčit sportovní potřeby a zahrát si stolní tenis. Kromě pravidelných kroužků organizuje klub řadu jednorázových akcí, např. turnaje v tradičních i netradičních disciplínách, kurzy výtvarných činností a víkendové programy.

Základní umělecká škola

Od 1. 9. 2017 se součástí souškolí stala základní umělecká škola, která poskytuje vzdělání v hudebním a výtvarném oboru a kterou mohou navštěvovat rovněž žáci biskupského gymnázia.

Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Charitativní akce

Žáky vedeme k tomu, aby byli vnímaví k potřebám druhých lidí, kteří se z různých důvodů nacházejí v obtížné životní situaci, a aby byli ochotni přiměřeným způsobem jim pomoci. Konkrétní příležitostí je dobrovolná účast našich žáků na **Tříkrálové sbírce** a projektu **Adopce na dálku** organizovaných Českou katolickou charitou a na **Českém dni proti rakovině**, který pořádá Liga proti rakovině. Zapojujeme se do **misijního štrúdlování,** z jehož výtěžku podporujeme projekty Papežských misijních děl.

Tělovýchovné aktivity

V rámci tělesné výchovy naše škola pořádá každoročně **lyžařské výcvikové kurzy** pro žáky sekund a kvint. Zde se žáci teoreticky a zejména prakticky seznamují se základy sjezdového a běžeckého lyžování i snowboardingu. Kurzy jsou pořádány v Orlických horách a v Krkonoších. Pro žáky septim jsou organizovány **sportovně-turistické kurzy zaměřené na cykloturistiku, horskou turistiku, vodáctví** nebo jiné činnosti**.** Na školním hřišti je žákům v období jaro – podzim umožněna **pohybová relaxace** o velké přestávce.
Naše gymnázium je členem **Asociace školních sportovních klubů**. Žáci se během školního

roku pravidelně účastní sportovních soutěží pořádaných touto asociací i jinými organizacemi.

Ekologické akce
Naše škola je již několik let členem **sítě škol s ekologickou výchovou MRKEV**, podílí se na ekologických projektech, soutěžích s ekologickou tematikou, úspěšně spolupracujeme s řadou institucí, které se ochranou přírody zabývají.
Žáci nižšího gymnáziu každoročně provádějí finanční sbírku na **adopci živočicha v ZOO Dvůr Králové nad Labem**, kde se zároveň účastní ekologických programů.
Žáci naší školy se každoročně účastní sobotních brigád u příležitosti **Dne Země**, na jejichž organizaci se podílíme s agenturou ochrany přírody a Východočeským muzeem.

Adaptační kurzy
Žáci prim, tercií a kvint se účastní dvoudenních kurzů, které vede ve spolupráci s třídními učiteli a dalšími pedagogickými pracovníky školní speciální pedagog. Účelem kurzu v primě je vzájemné seznamování a poznávání mimo školní prostředí, vytvoření dobrých vzájemných vztahů a rozvoj spolupráce mezi dětmi. Kurz v tercii rozvíjí prosociální chování žáků v období dospívání. Kurz v kvintě se snaží posunout na vyšší úroveň komunikaci ve třídě, vzájemnou důvěru a uvažování o hodnotách. Pro žáky čtyřletého studia je také dobrou příležitostí k vytvoření kolektivu. Vedoucí kurzu využívají techniky zážitkové pedagogiky, např. hry, tvořivé činnosti, reflexe.

Mezinárodní spolupráce
Pro zkvalitnění výuky cizích jazyků a překonávání jazykových a kulturních bariér škola navázala přátelské kontakty s některými školami v zahraničí. Spolupráce probíhá formou vzájemných návštěv a studijních pobytů.
Již několik let spolupracujeme s partnerskou školou **Sonnenlugerschule Mengen v SRN.** Společně organizujeme každoroční výměnné pobyty menších skupin našich a německých žáků. Program je zaměřen na vzájemné sbližování mladých lidí obou zemí, obsahuje společné poznávací, sportovní a jiné činnosti, při kterých si naši žáci mohou ověřit svou schopnost komunikace v němčině s rodilými mluvčími.
Aktivní, cílevědomí a samostatní žáci vyššího gymnázia se solidní znalostí německého jazyka mají možnost zúčastnit se ročního studijního pobytu na gymnáziích **Collegium Johanneum Ostbevern nebo Graf-Stauffenberg-Gymnasium v SRN**. Němečtí partneři nabízejí jedno místo ročně. Rodiče našich žáků částečně hradí náklady na ubytování a stravování.
Probíhají rovněž společné projekty s partnerskou školou ve francouzském **Brive-la-Gaillarde**. Usilujeme o navázání partnerských kontaktů se školami ve Francii a Španělsku.

Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

V roce 2006 byla zřízena **Školská rada**, v níž jsou zastoupeni rodiče, učitelé i zřizovatel školy. Rada se schází minimálně dvakrát ročně a spolupracuje s vedením školy.
Rodiče jsou informováni o studijních výsledcích a docházce na vyučování prostřednictvím elektronických žákovských knížek, elektronických třídních knih a na třídních schůzkách, případně osobně při individuálních konzultacích. Základní údaje o chodu školy jsou zveřejňovány na webových stránkách.
Máme statut fakultní školy - spolupracujeme s **Univerzitou Hradec Králové**. Studenti pedagogické fakulty u nás pravidelně absolvují svoji praxi.
Při organizaci charitativních akcí spolupracujeme s **oblastní a diecézní charitou** a poskytujeme prostory pro diecézní setkávání mládeže.
Spolupracujeme s **pedagogicko-psychologickými poradnami** a v případě potřeby je pracovníkům PPP umožněna návštěva ve třídách. V otázkách volby povolání je naším

partnerem **Úřad práce**.

Charakteristika ŠVP

Poznáním a láskou k moudrosti

Název Školního vzdělávacího programu Biskupského gymnázia Bohuslava Balbína v Hradci Králové vyjadřuje základní orientaci a cíl tohoto programu - výchovu k moudrosti. Moudrost (sapientia) považujeme za nejzákladnější charakteristiku lidství (homo sapiens).
Cestou k moudrosti je poznání (sapere), které je základním úkolem každé školy. I naše gymnázium si klade za cíl zprostředkovat žákům co možná nejširší všeobecný rozhled v oblasti přírodních i humanitních věd. Poznání jakožto vědění, které může zprostředkovat výuka, je základním a nevyhnutelným, nikoli však jediným krokem na cestě k moudrosti. Moudrost v našem chápání je schopnost rozlišovat podstatné od nepodstatného, pravé od nepravého. Je to umění zvolit správný cíl a vhodné prostředky k jeho dosažení. Nejde o volbu pouze dílčího cíle, ale o celkový, absolutní cíl člověka. Moudrost pak znamená řešit všechny otázky a konat všechny volby vzhledem k tomuto celkovému smyslu. Naše škola se otázkou absolutního smyslu zabývá ve zvláštních předmětech (religionistika, náboženství).
Moudrost, ke které chceme vést, není jen rozsáhlé vědění, ale především láska k pravdě, chuť (sapor) a touha po ní. Pravé moudrosti se nedosahuje jen poznáním. Poznání samo o sobě nestačí. *„Poznání nadýmá, ale láska vzdělává.“* (1 Kor 8,1). Jen roste-li v člověku s nabývaným věděním také ona ryze lidská schopnost, totiž umění porozumět, pochopit, podržet, umění solidarity, taktu a soucitu, pak se poznání nestává nástrojem dravého a bezohledného prosazování sebe a ponižování či likvidace druhých. Ostatně není lepší předpoklad pro samotné poznání než právě láska. Láska je potvrzení skutečnosti, přitakání k ní, radost z ní. Správné poznání předpokládá lásku a k ní také vychovává.

Zaměření školy

Osmiletý a čtyřletý vzdělávací program na Biskupskému gymnáziu B. Balbína v Hradci Králové nabízí žákům **všeobecné vzdělání**. Jeho cílem je poskytnout žákům kvalitní gymnaziální vzdělání, podporovat jejich **všestranný rozvoj**, motivovat je k **celoživotnímu učení** a **odpovědnosti za vlastní vzdělání**, vést žáky k **tvořivému myšlení**, **logickému uvažování** a **řešení problémů**, vychovávat je k **toleranci**, **spolupráci** a **chápání potřeb druhých**.

V učebním plánu se snažíme o **vyvážené zastoupení jazykového, společenskovědního, přírodovědného a matematického vzdělání**. Nabídkou **volitelných předmětů** na čtyřletém a vyšším stupni osmiletého gymnázia chceme našim žákům umožnit **profilaci** v oblasti jejich zájmů a budoucí studijní orientace. V posledních dvou letech studia, především v maturitním ročníku je žákům nabízena široká škála **volitelných seminářů.** Žáci se v nich připravují zejména na složení maturitní zkoušky a k přijímacím zkouškám na vysoké školy.

Chceme posílit význam **jazykové výuky**. Všichni žáci se učí **angličtinu**, v sekundě (a v prvním ročníku čtyřletého cyklu) volí **jeden z nabízených dalších cizích jazyků** (francouzština, němčina, španělština). Ve 3. ročníku osmiletého gymnázia je od školního roku 2017/2018 vyučována část hodin předmětu **výchova k občanství v anglickém jazyce**. Od školního roku 2018/2019 je **v anglickém jazyce** vyučována také část hodin předmětu **zeměpis** v 5. ročníku osmiletého a v 1. ročníku čtyřletého gymnázia. Na jazykových seminářích připravujeme zájemce na složení mezinárodně uznávaných jazykových zkoušek. Žákům maturitního ročníku nabízíme seminář **politická geografie v anglickém jazyce**. Své jazykové znalosti si naši žáci mohou rozšířit v **nepovinných předmětech** latina, italský

a ruský jazyk.

Naše škola je školou církevní, proto je do jejího učebního plánu zařazena výuka volitelných předmětů **náboženství** a **religionistika**. Religionistika je nabízena především těm žákům, pro které je náboženství něco nového, s čím se chtějí seznámit, náboženství pak zvláště těm, pro které je náboženství něco, co ovlivňuje jejich každodenní život a dává mu smysl.

Profil absolventa

Díky všeobecnému zaměření školy má absolvent dobré základy všeobecného gymnaziálního vzdělání. Prostřednictvím volitelných předmětů měl možnost se profilovat v oblasti svých zájmů. Je tedy připraven ke studiu na zvolené vysoké škole. Kromě výuky tradičních předmětů absolvoval výuku náboženství nebo religionistiky, která mu poskytla informace o hlavních náboženských tradicích, zejména křesťanských a umožnila mu širší rozhled v otázkách spirituality a hodnotové orientace.

Kompetence k učení
Absolvent
- si plánuje své vzdělávání,
- chápe smysl učení a význam celoživotního vzdělávání,
- má vypracovaný vlastní efektivní styl učení,
- uvědomuje si souvislosti mezi poznatky z různých oblastí lidského poznání.

Kompetence k řešení problémů
Absolvent
- chápe problémy jako přirozenou součást našeho života a zdroj životních zkušeností,
- dokáže formulovat problém,
- na základě svých znalostí, dovedností a postojů hledá vhodné metody řešení problému a vyvozuje správné závěry,
- při řešení problémů je schopen spolupracovat s ostatními.

Kompetence komunikativní
Absolvent
- výstižně a kultivovaně vyjadřuje své názory,
- dokáže naslouchat, porozumět, reagovat a zapojit se do diskuze,
- obhajuje svůj názor věcně a korektně,
- umí prezentovat výsledky své práce,
- při komunikaci využívá moderní technologie,
- komunikuje minimálně ve dvou cizích jazycích.

Kompetence sociální a personální
Absolvent
- posoudí své silné a slabé stránky a s ohledem na ně stanovuje své cíle,
- pracuje v týmu, spolupracuje a uznává výsledky a úspěchy nejen své, ale i ostatních,
- respektuje jedinečnost lidské osobnosti,
- ve vztahu k ostatním vystupuje ohleduplně, tolerantně a s úctou.

Kompetence občanské
Absolvent
- má základní právní vědomí,
- váží si kulturního a přírodního dědictví a podle svých možností se zapojuje do jejich ochrany,
- chápe význam demokracie,
- uznává nutnost osobní angažovanosti v občanském životě,
- respektuje sociální, etnické a náboženské rozdíly mezi lidmi.

Kompetence pracovní / k podnikavosti
Absolvent
- pracuje svědomitě, systematicky a odpovědně,
- dodržuje zásady bezpečnosti,
- zodpovědně se rozhoduje o své profesní dráze,
- organizuje svou práci, pracuje samostatně a sebekriticky hodnotí dosažené výsledky.

Organizace přijímacího řízení

Přijímací řízení na Biskupském gymnázium Hradec Králové probíhá podle platné legislativy. Podrobná kritéria pro přijímací řízení a termíny přijímacích zkoušek pro osmileté i čtyřleté gymnázium jsou zveřejněny na webových stránkách školy do 31. ledna kalendářního roku, v němž uchazeč podává přihlášku na střední školu.
Při přijímání se přihlíží k prospěchu na základní škole a k výsledkům jednotných přijímacích zkoušek. Jako pomocná kritéria mohou být použity i výsledky v soutěžích a mimoškolní činnost.

Organizace maturitní zkoušky

Maturitní zkoušky na Biskupském gymnázium Hradec Králové probíhají podle platné legislativy.
Údaje o tom, na které zkoušky ve společné části maturitní zkoušky škola své žáky připravuje, zveřejní ředitel školy v termínu stanoveném školským zákonem.
Obsah zkoušek profilové části maturitní zkoušky vychází z učebních osnov povinných vyučovacích předmětů a volitelných seminářů vymezených v tomto školním vzdělávacím programu. Informace o nabídce, formě i tématech profilových zkoušek a o jejich termínech zveřejní škola na webových stránkách nejpozději 7 měsíců před konáním první zkoušky profilové části maturitní zkoušky.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení
- Zařazujeme aktivizující výukové metody.
- Vedeme žáky k tomu, aby dokázali plánovat své učení a zadaný úkol vždy dokončili.
- Při výuce a hodnocení směřujeme žáky k tomu, aby poznávali cíl a smysl učení, dokázali posoudit vlastní pokrok, určili překážky bránící učení, kriticky zhodnotili výsledky svého učení i výsledky učení ostatních žáků ve skupině a diskutovali o nich. Usilujeme o to, aby žáci získali pozitivní vztah k učení.
- Hodnotíme nejen výslednou práci, ale i vynaložené úsilí. Snažíme se, aby žáci pocítili úspěch z vykonané práce.
- Umožňujeme žákům, aby si své poznatky a dovednosti získané při výuce ověřovali v praxi, např. při zahraničních výměnách, exkurzích, laboratorních pracích, a tím je motivujeme k dalšímu vzdělávání.
- Probírané učivo uvádíme do souvislostí s poznatky z jiných předmětů.

Kompetence k řešení problémů
- Pochvalou a povzbuzováním zvyšujeme u žáků sebedůvěru a schopnost překonávat překážky.
- Podporujeme žáky, kteří se zapojí do soutěží na školní i vyšší úrovni.

- Učíme žáky spolupracovat.
- Vedeme žáky k nalézání a pojmenování shodných, podobných a odlišných znaků objektů, jevů a procesů a k následnému vyvozování správných závěrů.
- Při řešení problémů se opíráme i o mezipředmětové vztahy.

Kompetence komunikativní

- Vytváříme vhodnou atmosféru pro vzájemnou komunikaci.
- Žáci jsou vedeni k tomu, aby výstižně a kultivovaně vyjadřovali své myšlenky a názory.
- Vedeme žáky k tomu, aby dokázali naslouchat, porozumět, reagovat a zapojit se do diskuze.
- Umožníme žákům, aby mohli prezentovat výsledky své práce.
- Organizujeme zahraniční výměny a tím povzbuzujeme žáky, aby se nebáli komunikovat v cizím jazyce.

Kompetence sociální a personální

- U žáků rozvíjíme schopnost spolupracovat a respektovat výsledky práce a úspěchy nejen své, ale i ostatních.
- Klademe důraz na spolupráci ve třídě a vzájemnou pomoc.
- Zapojujeme žáky do vytváření pravidel spolupráce v týmu a důsledně vyžadujeme jejich dodržování. školních mší, při činnosti zájmových útvarů podněcujeme žáky k utváření příjemné atmosféry v týmu, ke vzájemné ohleduplnosti a úctě.
- Ve vyučovacím procesu, během přípravy školních mší a při zájmové činnosti podněcujeme žáky k vytváření příjemné atmosféry v týmu, ke vzájemné ohleduplnosti a úctě.
- Vedeme žáky k sebepoznání a formování pozitivních vztahů ve třídě.
- Osobním příkladem učíme ohleduplnosti a schopnosti pomáhat slabším.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k uvědomělému dodržování pravidel školního řádu a slušného chování, aby se naučili řídit a ovládat své jednání a respektovat společenské normy.
- Zapojením žáků do charitativních akcí rozvíjíme jejich schopnost vážit si skutečných hodnot, vcítit se do situace ostatních lidí a ochotně jim pomoci.
- Vedeme žáky k zodpovědnému a kompetentnímu chování v krizových situacích.
- Povedeme žáky ke schopnosti odporovat fyzickému a psychickému násilí, např. individuálním výchovným působením, organizací přednášek, besed a kurzů.
- Formou nabídky školních a mimoškolních kulturních akcí rozvíjíme úctu ke kulturním tradicím a historickému dědictví.
- Umožníme žákům účast na sportovních aktivitách a soutěžích mezi školami.
- Žáky povedeme k chápání základních environmentálních problémů a ekologických souvislostí zařazením této problematiky do výuky některých předmětů a formou projektů. Zavedeme třídění odpadu ve třídách.
- Respektujeme individuální, sociální a etnické zvláštnosti žáků.
- Nabízíme žákům možnost účastnit se školních mší a tím je vychováváme k vzájemnému respektu v otázkách víry.

Kompetence pracovní / k podnikavosti

- Seznámíme žáky s pravidly bezpečnosti práce a povedeme je k jejich dodržování.
- Hodnotíme kladně svědomitou a systematickou práci žáků.
- Pomůžeme žákům rozvíjet schopnost uvědoměle se rozhodovat o vlastní životní a

profesní orientaci.
- Dbáme na úpravu a výzdobu školy a na dodržování pořádku v učebnách a ostatních prostorách školy.
- V posledních dvou letech studia nabízíme našim žákům volitelné vyučovací předměty a vedeme je k cílevědomé volbě s ohledem na jejich budoucí studium a profesní zaměření.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni žáci, kteří k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebují poskytnutí podpůrných opatření, která odpovídají jejich zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám. Vzdělávání těchto žáků probíhá v souladu s ustanoveními § 16 školského zákona a vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Žáci s přiznanými podpůrnými opatřeními jsou individuálně integrováni do běžných tříd a jejich vzdělávání vychází ze školního vzdělávacího programu. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování plánu pedagogické podpory (PLPP) a pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu individuálního vzdělávacího plánu (IVP).

Plán pedagogické podpory sestaví výchovný poradce v součinnosti s třídním učitelem a školním speciálním pedagogem. Bude mít písemnou formu a bude obsahovat popis obtíží a speciálních potřeb žáka, podpůrná opatření, tj. metody, organizaci a hodnocení vzdělávání žáka, stanoví cíle podpory a způsob vyhodnocování naplňování plánu. Před jeho zpracováním proběhnou rozhovory s jednotlivými vyučujícími s cílem stanovit vhodné metody práce se žákem a vhodný způsob kontroly osvojení znalostí a dovedností a jejich hodnocení. Výchovný poradce stanoví termín přípravy plánu pedagogické podpory a seznámí s jeho obsahem všechny vyučující žáka, žáka a jeho zákonného zástupce a školního speciálního pedagoga. Během realizace PLPP bude v součinnosti s třídním učitelem a speciálním pedagogem, vedením školy a s ostatními učiteli sledovat jeho účinnost. Bude organizovat rozhovory se žákem a jeho zákonnými zástupci. Čtvrtletně bude k termínu pedagogické rady naplňování PLPP vyhodnocovat a podle potřeb upravovat či doplňovat.

Individuální vzdělávací plán zpracovává na základě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce nezletilého žáka výchovný poradce. Při jeho tvorbě spolupracuje se ŠPZ, se žákem a zákonným zástupcem nezletilého žáka. IVP má písemnou formu a obsahuje údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření, informace o úpravách obsahu vzdělávání žáka, časovém a obsahovém rozvržení vzdělávání, stanoví metody a formy výuky a způsob hodnocení žáka. IVP žáků od třetího stupně podpory obsahuje úpravu očekávaných výstupů. K tomuto účelu bude využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů stanovená v RVP ZV.
Výchovný poradce seznámí s obsahem IVP všechny vyučující žáka, školního speciálního pedagoga, žáka a jeho zákonného zástupce, který podepíše informovaný souhlas. Během realizace IVP sleduje v součinnosti s třídním učitelem a speciálním pedagogem, vedením školy a s ostatními učiteli jeho účinnost. Bude organizovat rozhovory se žákem a jeho zákonnými zástupci. Čtvrtletně bude k termínu pedagogické rady naplňování IVP vyhodnocovat a podle potřeb provádět jeho změny. Naplňování IVP sleduje a vyhodnocuje nejméně jednou ročně rovněž ŠPZ.

Na základě posudku školského poradenského zařízení jsou žákům se specifickými

vzdělávacími potřebami uzpůsobeny podmínky pro konání maturitní zkoušky.

Vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků

Za nadaného žáka se považuje žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.
Za mimořádně nadaného žáka se považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Při vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků se řídíme ustanoveními § 17 školského zákona a vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Tito žáci jsou vzděláváni v běžných třídách a jejich vzdělávání vychází ze školního vzdělávacího programu. Nad rámec běžné výuky si díky systému volitelných a nepovinných předmětů a kroužků mohou vybírat obory podle svých zájmů, předpokladů a potřeb. Poskytujeme jim podporu a vedení při přípravě na soutěže včetně celostátních a mezinárodních, umožňujeme jim účast na stážích na vědeckých pracovištích a vysokých školách a zadáváme jim specifické úkoly a projekty. Nadaní a mimořádně nadaní žáci mohou zpracovávat vlastní projekty a podílet se na zahraničních projektech či účastnit se krátkodobých či dlouhodobých zahraničních pobytů. Mohou složit mezinárodní jazykovou zkoušku.

Mimořádně nadaný žák může být vzděláván podle **individuálního vzdělávacího plánu**, který je vydáván zpravidla na dobu jednoho školního roku a může být obnovován. Možnost vzdělávání podle IVP mají také žáci se sportovním a uměleckým nadáním.
Individuální vzdělávací plán (je-li to účelné, pak plán pedagogické podpory) mimořádně nadaného žáka sestavuje výchovný poradce ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých žák projevuje mimořádné nadání, dále ve spolupráci s třídním učitelem, školským poradenským zařízením (školním speciálním pedagogem) a rodiči žáka. Má písemnou podobu. IVP obsahuje písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka nebo zletilého žáka.

Přínos a účinnost plánu pedagogické podpory a individuálního vzdělávacího plánu sleduje výchovný poradce ve spolupráci s třídním učitelem, speciálním pedagogem a ostatními pedagogy vyučujícími ve třídě. Plány jsou upravovány nebo doplňovány průběžně podle potřeby a vyhodnocovány obvykle čtvrtletně k termínu pedagogické rady.

Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova
Osobnostní a sociální výchova prochází výukou všech vzdělávacích oborů. Žáci poznávají sami sebe a objevují nutnost spolupráce celého kolektivu. Sami si organizují vlastní čas, plánují, hledají možnosti efektivní komunikace. Učí se ovládat stres, tvořivě pracovat, relaxovat i hledat pomoc při potížích. V prostorách školy i na mimoškolních akcích jsou vedeni k respektování řádu školy.
Na toto průřezové téma je zaměřen kurz Orientační dny 1, 2. Královéhradecké biskupství je organizuje ve spolupráci s Katechetickým centrem pro žáky prim a tercií.

Výchova demokratického občana
Průřezové téma je realizováno na nižším stupni osmiletého gymnázia především v předmětu výchova k občanství a prolíná se do celkového života školy. Žáci jsou vedeni k aktivnímu zapojení do každodenního školního života, v němž se učí přejímat odpovědnost za své postoje i za svoji práci. Využívají svých práv, ale respektují i povinnosti s nimi spojené.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
Průřezové téma je realizováno především ve společenskovědních předmětech a v předmětech, kde je součástí výuky poznávání Evropy a jejích zemí. V přírodovědných oborech se žáci seznamují s důsledky globálních vlivů na životní prostředí.

Multikulturní výchova
Multikulturní výchova prostupuje všemi oblastmi školního života. Je podporována složením jednotlivých tříd, v nichž se stále častěji objevují cizinci. Jsou rovnocennými osobnostmi v třídních kolektivech. Vzájemné návštěvy v partnerských školách multikulturalitu podporují.

Environmentální výchova
Prvky environmentální výchovy zařazují vyučující především v přírodovědných předmětech. Některá témata s ekologickou problematikou se objevují jako náměty pro slohové a výtvarné práce. Škola se podílí na projektech a soutěžích s ekologickou tematikou. Je zapojena do sítě škol s ekologickou výchovou (MRKEV) a úspěšně spolupracuje s řadou institucí, které se ochranou přírody zabývají. Ve škole probíhá třídění odpadu.

Mediální výchova
Mediální výchova je zařazena především v českém jazyce, informatice, hudební a výtvarné výchově, v náboženství resp. religionistice a ve výuce cizích jazyků. Učitelé vedou žáky k samostatnému a kritickému přístupu k médiím. Ve všech předmětech dochází především k rozvoji komunikačních schopností. Žáci se učí stylizovat psaný a mluvený projev a veřejně s ním vystoupit.

Průřezová témata jsou integrována do jednotlivých vyučovacích předmětů, jsou realizována formou ročníkových projektů nebo projektů v rámci jednotlivých předmětů. Začlenění průřezových témat do jednotlivých předmětů a ročníků je uvedeno v následujících přehledech.

Nižší stupeň osmiletého gymnázia

	Osobnostní a sociální výchova			
Název tematického okruhu	prima	sekunda	tercie	kvarta
Osobnostní rozvoj				
Rozvoj schopností poznávání	INT/ Aj, Ma, Bi, Hv, Vv, Tv	INT/ Čj, Aj, Ma, Hv, Vv, Tv	INT/ Aj, Nj, Ma, Hv, Vv, Tv	INT/ Čj, Aj, Nj, Ma, Vv, Tv
Sebepoznání a sebepojetí	INT/ Čj, Aj, Hv, Vv, Nbv	INT/ Aj, Bi, Vv	INT/ Aj, Nj, Vo, Vv, Rlv	INT/ Čj, Aj, Nj, Hv, Vv, Nbv, Rlv
Seberegulace a sebeorganizace	INT/ Čj, Ma, Tv	INT/ Ma, Tv	INT/ Ma, Vo, Tv	INT/ Vo, Hv, Tv, Nbv, Rlv
Psychohygiena	INT/ Vo, Vv, Tv	INT/ Vv, Tv	INT/ Tv, Vo, Rlv	INT/ Čj, Hv, Tv, Nbv, Rlv
Kreativita	INT/ Aj, Ma, Hv, Vv	INT/ Aj, Ma, Bi, Vv	INT/ Aj, Šj, Ma, Dě, Vo, Vv	INT/ Aj, Šj, Ma, Ze, Vv
Sociální rozvoj				
Poznávání lidí	INT/ Aj, Vo, Vv, Tv, K	INT/ Čj, Aj, Vv, Tv	INT/ Čj, Aj, Nj, Tv K	INT/ Aj, Nj, Dě, Tv
Mezilidské vztahy	INT/ Aj, Vo, Tv	INT/ Aj, Tv	INT/ Čj, Aj, Nj, Šj, Dě, Tv, Rlv	INT/ Čj, Aj, Nj, Šj, Dě, Tv, Nbv, Rlv
Komunikace	INT/ Čj, Aj, Vo, Ma, Hv, Vv, Tv	INT/ Aj, Hv, Vv, Tv	INT/ Čj, Aj, Fj, Nj, Šj, Ma, Vo, Tv, Rlv	INT/ Aj, Fj, Šj, Nj, Ma, Vo, Hv, Tv, Nbv, Rlv
Kooperace a kompetice	INT/ Aj, Tv	INT/ Aj, Ma, Hv, Tv	INT/ Aj, Fj, Nj, Šj, Tv	INT/ Aj, Fj, Nj, Šj, Tv, Nbv, Rlv
Morální rozvoj				
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	INT/ Čj, Aj, Vo	INT/ Aj	INT/ Čj, Aj, Nj	INT/ Aj, Nj, Nbv, Rlv
Hodnoty, postoje, praktická etika	INT/ Tv, Nbv	INT/ Tv	INT/ Dě, Tv,	INT/ Tv, Nbv, Rlv

	Výchova demokratického občana			
Název tematického okruhu	prima	sekunda	tercie	kvarta
Občanská společnost a škola	život školy	život školy	život školy	život školy
Občan, občanská společnost a stát		INT/ Vo	INT/ Čj	
Formy participace občanů v politickém životě		INT/ Vo		
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování			INT/ Vo	INT/ Čj

	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech			
Název tematického okruhu	prima	sekunda	tercie	kvarta
Evropa a svět nás zajímá	INT/ Čj, Aj, Hv	INT/ Čj, Aj, Hv	INT/ Aj, Nj, Hv PRO/cizí jazyky, Ze,	INT/ Čj, Aj, Nj, Hv
Objevujeme Evropu a svět	INT/ Hv	INT/ Nbv, Rlv	INT/Aj, Nj, Šj PRO/cizí jazyky, Ze	INT/ Aj, Nj, Šj, Dě, Vo
Jsme Evropané	INT/ Čj, Dě	INT/ Čj, Dě, Nbv	INT/ Čj, Hv, Vv, Nbv, Rlv	INT/ Dě, Vo

	Multikulturní výchova			
Název tematického okruhu	prima	sekunda	tercie	kvarta
Kulturní diference	INT/ Čj, Aj, Dě, Hv	INT/ Aj, Vo	INT/ Aj, Nj, Šj, Dě, Hv	INT/ Aj, Nj, Šj, Dě, Hv, PRO Křesťanské slavení / Hv, Vv, Nbv, Rlv
Lidské vztahy	INT/ Aj, Hv, PRO Křesťanské slavení / Hv, Vv, Nbv, Rlv	INT/ Aj, Vo PRO Křesťanské slavení / Hv, Vv, Nbv, Rlv	INT/ Aj, Hv, PRO Křesťanské slavení / Hv, Vv, Nbv, Rlv	INT/ Aj, Dě, Znv, PRO Křesťanské slavení / Hv, Vv, Nbv, Rlv
Etnický původ	INT/ Hv	INT/ Čj, Vo, Nbv, Rlv		INT/ Dě, Bi, Hv
Multikulturalita		INT/ Dě		INT/ Dě
Princip sociálního smíru a solidarity			INT/ Dě	INT/ Dě, Vo

	Environmentální výchova			
Název tematického okruhu	prima	sekunda	tercie	kvarta
Ekosystémy	INT/ Ze, Vv	INT/ Vo, Vv PRO/Bi, Vv	INT/ Čj	INT/ Vv
Základní podmínky života		INT/ Vo	INT/ Bi, Fy, PRO/Ma, Bi	PRO/Fy, Ch
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	INT/ Čj, Bi	INT/ Dě	INT/ Dě, Fy	INT/ Dě, PRO/Fy, Ch
Vztah člověka k prostředí	INT/ Čj, Bi	INT/ Vo	INT/ Fy	INT/ Bi, PRO/Fy, Ch

	Mediální výchova			
Název tematického okruhu	prima	sekunda	tercie	kvarta
Receptivní činnosti				
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	INT/Aj, Ze Inf	INT/Vo, Aj, Dě, Inf	Aj, Šj	Čj, Aj, Šj, Hv
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	INT/Inf	INT/Vo, Ma, Inf		
Stavba mediálních sdělení	INT/Inf	Inf		
Vnímání autora mediálních sdělení				Čj
Fungování a vliv médií ve společnosti	INT/ Inf	INT/Vo, Inf		Hv
Produktivní činnosti				
Tvorba mediálních sdělení	INT/Inf	Inf	Nj,Vv	Nj, Vo, Vv
Práce v realizačním týmu	INT/Inf	Inf		

Vyšší stupeň osmiletého gymnázia a čtyřleté gymnázium

	Osobnostní a sociální výchova			
Název tematického okruhu	první / kvinta	druhý / sexta	třetí / septima	čtvrtý / oktáva
Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti	INT/Aj,Nj,Šj,Zsv,Vv, Tv	INT/Nj,Šj,Vv,Tv	INT/Aj,Nj,Šj,Tv,Nbv, Rlv B/Bi	INT/Čj,Nj,Šj,Tv
Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů	INT/Aj,Nj,Zsv,Dě,Hv, Vv,Tv	INT/Čj,Nj,Hv,Vv,Tv	INT/Aj,Nj,Tv,Nbv, Rlv	INT/Nj,Tv
Sociální komunikace	INT/Čj,Aj,Zsv,Hv,Vv, Tv K	INT/Hv,Vv,Tv	INT/Čj,Aj, Fj,Šj,Tv	INT/Č,Fj,Šj,Tv
Morálka všedního dne	INT/Aj,Šj, Tv K	INT/Šj,Tv	INT/Aj,Šj,Tv,Nbv,Rlv	INT/Čj,Šj,Tv,Nbv,Rlv
Spolupráce a soutěž	INT/Aj,Nj,Zsv,Hv,Vv, Tv K	INT/Nj,Hv,Vv,Tv	INT/Čj,Aj,Nj,Tv	INT/Nj,Tv

	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech			
Název tematického okruhu	první / kvinta	druhý / sexta	třetí / septima	čtvrtý / oktáva
Globalizační a rozvojové procesy	INT/Aj,Nbv,Rlv	INT/Ze,Zsv	INT/Aj,Dě	
Globální problémy, jejich příčiny a důsledky	INT/Ze	INT/Zsv,Ze	INT/Dě, Nbv,Rlv	
Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce		INT/Zsv	INT/Dě	
Žijeme v Evropě	INT/Čj,Aj,Fj,Nj,Ma, Dě,Hv,Vv	INT/Fj,Nj,Zsv,Dě,Hv, Vv,Nbv,Rlv	INT/Čj,Aj,Fj,Šj,Dě,Ze	INT/Šj,Ma
Vzdělávání v Evropě a ve světě	INT/Fj	INT/Fj	INT/Nj	

	Multikulturní výchova			
Název tematického okruhu	první / kvinta	druhý / sexta	třetí / septima	čtvrtý / oktáva
Základní problémy sociokulturních rozdílů	INT/Aj,Šj,Zsv,Dě	INT/Šj,Dě	INT/Aj,Šj,Dě	INT/Šj
Psychosociální aspekty interkulturality	INT/Aj,Zsv,Nbv,Rlv		INT/Aj	
Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí	INT/Čj,Aj		INT/Aj,Fj,Šj	INT/Šj

	Environmentální výchova			
Název tematického okruhu	první / kvinta	druhý / sexta	třetí / septima	čtvrtý / oktáva
Problematika vztahů organismů a prostředí	INT/Bi			
Člověk a životní prostředí	INT/Fj,Ze	INT/Fj,Ze	INT/Fy,Bi,Nbv,Rlv	INT/Nbv
Životní prostředí regionu a České republiky			INT/Bi,Ze	

	Mediální výchova			
Název tematického okruhu	první / kvinta	druhý / sexta	třetí / septima	čtvrtý / oktáva
Média a mediální produkce	PRO/Inf	INT/Čj,Hv PRO/Inf		
Mediální produkty a jejich význam	INT/Zsv,Vv PRO/Inf	INT/Čj,Vv PRO/Inf		INT/Nj
Uživatelé		INT/Čj,Hv		
Účinky mediální produkce a vliv médií		INT/Hv	INT/Nbv,Rlv	
Role médií v moderních dějinách		INT/Dě	INT/Dě	

Zkratky předmětů

Čj – český jazyk a literatura
Aj – anglický jazyk
Fj – francouzský jazyk
Šj – španělský jazyk
Ma – matematika
Inf – informatika
Dě – dějepis
Vo – výchova k občanství
Zsv – základy společenských věd
Fy – fyzika
Ch – chemie
Bi – biologie
Ze – zeměpis
Hv – hudební výchova
Vv – výtvarná výchova
Tv – tělesná výchova
Lt – laboratorní technika
Nbv – náboženství
Rlv – religionistika
B – beseda
K – kurz
INT - integrace
PRO – projekt

Učební plán nižšího stupně osmiletého gymnázia					
Předměty	**Ročníky**				**Celkový počet hodin**
	prima	**sekunda**	**tercie**	**kvarta**	
Český jazyk a literatura	5	4	4	4	17
Anglický jazyk	4	4	3	3	14
Další cizí jazyk	-	3	3	3	9
Matematika	4	4	4	4	16
Informatika	1	2	-	-	3
Dějepis	2	2	2	2	8
Výchova k občanství	2	1	2	2	7
Biologie	2	2	2	2	8
Fyzika	-	2	2	2	6
Chemie	-	-	2	2	4
Zeměpis	1	2	2 (1/1)	2	7
Hudební výchova	2	1	1	1	5
Výtvarná výchova	2	1	1	1	5
Tělesná výchova	2	2	2	2	8
Laboratorní technika	-	-	-	1	1
Volitelné předměty					
Náboženství Religionistika	1	1	1	1	4
Celkem	**28**	**31**	**31**	**32**	**122**

Poznámky k učebnímu plánu

Další cizí jazyk

- Každý žák si volí 1 další cizí jazyk z následující nabídky: francouzský jazyk, německý jazyk a španělský jazyk. V jednotlivých ročnících probíhá výuka těch jazyků, na které se přihlásí dostatečný počet žáků.

Informatika

- Předmět integruje vzdělávací obsah vzdělávacích oblastí Informační a komunikační technologie a Člověk a svět práce (vzdělávací obor Využití digitálních technologií).
- V primě i v sekundě má předmět časovou dotaci v každém ročníku 0,5 hodiny ze vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie a 0,5 hodiny ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. V sekundě je posílen 1 hodinou z disponibilní časové dotace.

Výchova k občanství

- Jedná se o integrovaný předmět, jehož prostřednictvím je realizován vzdělávací obsah vzdělávací oblasti Člověk a společnost (vzdělávací obor Výchova k občanství). V primě a sekundě integruje předmět některé výstupy vzdělávací oblasti Člověk a zdraví (vzdělávací obor Výchova ke zdraví). V tercii a kvartě integruje výstupy vzdělávací oblasti Člověk a svět práce (vzdělávací obor Svět práce).
- Předmět čerpá celkem 4 hodiny z časové dotace pro vzdělávací oblast Člověk a společnost, 1 hodinu z časové dotace pro vzdělávací oblast Člověk a zdraví, 1 hodinu z dotace pro vzdělávací oblast Člověk a svět práce a je posílen jednou disponibilní hodinou.
- V tercii bude výuka částečně vedena v anglickém jazyce. Polovina hodin z celkové dotace bude vyučována v anglickém jazyce a polovina v jazyce českém. Bude tak zajištěno, že si žáci osvojí odbornou terminologii v českém jazyce.

Biologie

- Předmět integruje vzdělávací obsah vzdělávacích oblastí Člověk a příroda (vzdělávací obor Přírodopis) a některé výstupy vzdělávací oblasti Člověk a zdraví (vzdělávací obor Výchova ke zdraví).
- V primě a v sekundě má biologie časovou dotaci vždy 2 hodiny týdně ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda. V tercii a kvartě má biologie časovou dotaci vždy 1 hodinu týdně ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda, 0,5 hodiny týdně ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví a je posílen vždy 0,5 hodinovou dotací z disponibilních hodin.

Náboženství / religionistika

- Volitelné předměty religionistika resp. náboženství jsou jedním z výrazů církevního zaměření školy.
- Volitelný vyučovací předmět religionistika je nabízen zvláště těm žákům, pro které je náboženství něco nového, s čím se chtějí seznámit.
- Volitelný vyučovací předmět náboženství je pak nabízen zvláště těm žákům, pro které náboženství není jen jev, s kterým se chtějí seznámit, ale něco, co ovlivňuje jejich každodenní život a dává mu smysl.

Učební plán nižšího stupně osmiletého gymnázia					
Předměty	**Vzdělávací oblast**	**Vzdělávací obor**	**Celkový počet hodin**	**Minimální časová dotace RVP**	**Disponibilní hodiny**
Český jazyk a literatura	Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	17	15	2
Anglický jazyk	Jazyk a jazyková komunikace	Cizí jazyk	14	12	2
Další cizí jazyk	Jazyk a jazyková komunikace	Další cizí jazyk	9	6	3
Matematika	Matematika a její aplikace		16	15	1
Informatika	Informační a komunikační technologie		3	1	1
	Člověk a svět práce	Využití digitálních technologií		1	
Dějepis	Člověk a společnost	Dějepis	8	11	1
Výchova k občanství	Člověk a společnost	Výchova k občanství	7		1
	Člověk a svět práce	Svět práce		1	
	Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví		2	
Biologie	Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	8		1
	Člověk a příroda	Přírodopis		21	
Fyzika	Člověk a příroda	Fyzika	6		1
Chemie	Člověk a příroda	Chemie	4		0
Zeměpis	Člověk a příroda	Zeměpis	7		1
Hudební výchova	Umění a kultura	Hudební výchova	5	10	0
Výtvarná výchova	Umění a kultura	Výtvarná výchova	5		0
Tělesná výchova	Člověk a zdraví	Tělesná výchova	8	8	0
Laboratorní technika	Člověk a svět práce	Práce s laboratorní technikou	1	1	0
Volitelné předměty					
Náboženství			4	0	4
Religionistika					
Celkem hodin			**122**		**18**

Učební plán čtyřletého a vyššího stupně osmiletého gymnázia					
Předměty	**Ročník**				**Celkový počet hodin**
	1.	**2.**	**3.**	**4.**	
	kvinta	**sexta**	**septima**	**oktáva**	
Český jazyk a literatura	3	4	4	4	15
Anglický jazyk	4	3	3	4	14
Další cizí jazyk	3	3	3	3	12
Matematika	4	4	3	3	14
Informatika	2	1	-	-	3
Fyzika	2	2	2	-	6
Chemie	2	2	2	-	6
Biologie	3	3	2	-	8
Zeměpis	2 (1/1)	2	-	-	4
Základy společenských věd	2	3	2	2	9
Dějepis	2	2	2	-	6
Hudební výchova Výtvarná výchova	2	2	-	-	4
Tělesná výchova	2	2	2	2	8
Volitelné předměty					
Náboženství Religionistika	2	2	2	1	7
Volitelný seminář 1	-	-	2	2	4
Volitelný seminář 2	-	-	2	2	4
Volitelný seminář 3	-	-	2	2	4
Volitelný seminář 4	-	-	-	2	2
Volitelný seminář 5	-	-	-	2	2
Celkem hodin	**35**	**35**	**33**	**29**	**132**

Poznámky k učebnímu plánu pro čtyřleté gymnázium a vyšší stupeň osmiletého gymnázia

Cizí jazyk

- Všichni žáci se učí anglický jazyk.

Další cizí jazyk

- Každý žák si v 1. ročníku čtyřletého gymnázia volí jeden další cizí jazyk z následující nabídky: francouzský jazyk, německý jazyk a španělský jazyk. V jednotlivých ročnících probíhá výuka těch jazyků, na které se přihlásí dostatečný počet žáků.

Matematika

- Do předmětu je integrována část obsahu vzdělávací oblasti Informatika a informační a komunikační technologie. Proto je předmět posílen jednou hodinou z této vzdělávací oblasti. Dále je posílen třemi disponibilními hodinami.

Biologie

- Předmět integruje část vzdělávacího obsahu oboru Geologie a část vzdělávacího obsahu oboru Výchova ke zdraví. Proto je časová dotace předmětu posílena dvěma disponibilními hodinami.

Zeměpis

- Předmět realizuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Geografie podle RVP G.
- Do předmětu je integrována část vzdělávacího obsahu oboru Geologie.

- V kvintě / prvním ročníku bude výuka částečně vedena v anglickém jazyce. Polovina hodin z celkové dotace bude vyučována v anglickém jazyce a polovina v jazyce českém. Bude tak zajištěno, že si žáci osvojí odbornou terminologii v českém jazyce.

Základy společenských věd

- Předmět realizuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Občanský a společenskovědní základ podle RVP G.
- Do předmětu je integrována většina vzdělávacího obsahu oboru Člověk a svět práce a část vzdělávacího obsahu oboru Výchova ke zdraví. Proto je časová dotace předmětu posílena jednou disponibilní hodinou.

Hudební výchova / výtvarná výchova

- Předměty vychází ze vzdělávacího obsahu oborů Hudební obor / Výtvarný obor podle RVP G.
- Každý žák si volí jeden z předmětů.

Informatika

- Předmět realizuje vzdělávací obsah oboru Informatika a informační a komunikační technologie podle RVP G. Část výstupů a učiva je přesunuta do předmětu matematika.

Člověk a svět práce

- Většina vzdělávacího obsahu je zařazena do předmětu základy společenských věd.
- Jsou organizovány besedy a přednášky související s profesní volbou, informacemi o přijímacím řízením na vysoké školy apod.

Výchova ke zdraví

- Je součástí předmětů základy společenských věd, náboženství / religionistika, biologie a tělesná výchova.
- Žákům jsou nabízeny přednášky a besedy týkající se změn v období dospívání, civilizačních chorob, …

Volitelné předměty

Náboženství / religionistika

- Volitelné předměty religionistika resp. náboženství jsou jedním z výrazů církevního zaměření školy. Každý žák volí jeden z těchto předmětů.
- Předměty realizují část vzdělávacího obsahu oborů Občanský a společenskovědní základ a Výchova ke zdraví podle RVP G.

Volitelné semináře

- Semináře jsou zařazeny do 3. a 4. ročníku, resp. septimy a oktávy. Prohlubují a rozšiřují vzdělávací obsah povinných předmětů.
- Žáci v septimě vybírají tři semináře z následující nabídky: seminář z anglického jazyka, z francouzského jazyka, z německého jazyka, ze španělského jazyka, z latiny, seminář z biologie, ze zeměpisu, z fyziky, z chemie, z matematiky, z informatiky, z deskriptivní geometrie, z dějepisu, z politologie, z psychologie, z religionistiky, z dějin výtvarného umění a z hudební výchovy.
- V oktávě přibírají dva další semináře. Nabídka je rozšířena o jednoleté semináře: literární interpretace a tvůrčí psaní, somatologie, cvičení z matematiky, praktická cvičení z chemie, filozoficko-etický seminář, logika a teorie argumentace, praktická cvičení z anglického jazyka, politická geografie v anglickém jazyce a úvod do studia dějepisu.
- V aktuálním školním roce probíhá výuka v těch seminářích, do kterých se přihlásil dostatečný počet žáků. Osnovy volitelných předmětů jsou součástí přílohy tohoto dokumentu.

Učební plán čtyřletého a vyššího stupně osmiletého gymnázia

Předměty	Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Celkový počet hodin	Minimální časová dotace RVP	Disponibilní hodiny
Český jazyk a literatura	Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	15	12	3
Anglický jazyk	Jazyk a jazyková komunikace	Cizí jazyk	14	12	2
Další cizí jazyk	Jazyk a jazyková komunikace	Další cizí jazyk	12	12	0
Matematika	Matematika a její aplikace		14	10	3
	Informatika a informační a komunikační technologie			4	
Informatika	Informatika a informační a komunikační technologie		3		0
Dějepis	Člověk a společnost	Dějepis	6	36	0
Základy společenských věd	Člověk a společnost	Občanský a společenskovědní základ	9		1
	Člověk a svět práce				
	Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví			
Fyzika	Člověk a příroda	Fyzika	6		0
Chemie	Člověk a příroda	Chemie	6		0
		Geologie			
Biologie	Člověk a příroda	Biologie	8		2
		Geologie			
	Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví			
Zeměpis	Člověk a příroda	Geografie	4		0
		Geologie			
Hudební výchova	Umění a kultura	Hudební obor	4	4	0
Výtvarná výchova	Umění a kultura	Výtvarný obor			
Tělesná výchova	Člověk a zdraví	Tělesná výchova	8	8	0
		Výchova ke zdraví			
Volitelné předměty					
Náboženství			7	0	7
Religionistika					
Volitelný seminář 1			4	8	8
Volitelný seminář 2			4		
Volitelný seminář 3			4		
Volitelný seminář 4			2		
Volitelný seminář 5			2		
Celkem hodin			**132**		**26**

Hodnocení žáků a autoevaluace školy

Pravidla pro hodnocení žáků

Podrobně rozpracovaná pravidla pro hodnocení žáků jsou součástí Školního řádu Biskupského gymnázia Bohuslava Balbína. Vycházejí ze zákona č. 561/2004 Sb., Školského zákona a vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a jsou součástí přílohy školního vzdělávacího programu.

Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Hodnocením rozumíme plánovitý proces získávání podkladů o výkonech žáka v daném předmětu a posuzování dosažené úrovně těchto výkonů podle předem daných kritérií.
Hodnocení vypovídá o individuálním vývoji žáka v čase, o tom, na jaké úrovni splnil očekávané výstupy stanovené učebními osnovami v ŠVP.
Cílem hodnocení je poskytnout zpětnou vazbu pro učitele, žáka a vnější autority. Tato zpětná vazba o pokroku v plnění zamýšlených výukových cílů je jednou z podmínek efektivního učení.
Při stanovení požadavků pro hodnocení žáků vycházíme ze zásady, že i průměrně nadaný, ale pracovitý žák má možnost dosáhnout dobrého výsledku.
Žáky systematicky zapojujeme do hodnocení výkonů spolužáků i sebe sama. Formou sebehodnocení žáků posilujeme jejich vnitřní motivaci. Žáci posuzují svoji práci, úsilí, rezervy a možnosti. Učí se odhalit chybu, posoudit její příčiny a najít cestu k jejímu odstranění.

Způsoby hodnocení

Základní formou průběžného i konečného hodnocení je pětistupňová klasifikace.
Učitel ji doplňuje slovním hodnocením, v němž uplatňuje individuální přístup k žákovi. Oznamuje mu přednosti a nedostatky jeho výkonu tak, aby podpořil žákovu sebedůvěru a motivoval ho k dalšímu studiu. Slovní hodnocení je používáno také při hodnocení týmové práce, projektového či jiného činnostního učení, kde se nemůžeme soustředit pouze na výstupy.
Při hodnocení dílčích výkonů může být využit bodový nebo procentuální systém, který je převoditelný na pětistupňovou klasifikační stupnici.

Kritéria hodnocení

- úroveň zvládnutí výstupů jednotlivých předmětů
- úroveň komunikačních dovedností
- schopnost iniciativního a tvůrčího přístupu k řešení problémů
- zodpovědnost v přístupu k plnění zadaných úkolů
- schopnost interpretace souvislostí
- logika a srozumitelnost vyjadřování
- umění formulovat teze a vznášet smysluplné argumenty

Autoevaluace školy

Vlastní hodnocení školy slouží k poskytování zpětné vazby. vypovídá o tom, jak se škole daří naplňovat stanovené výchovné a vzdělávací záměry. Výstupy autoevaluace školy jsou současně hodnocením její úrovně a hodnocením kvality ŠVP. Poskytují možnost systematického zlepšování práce školy.

Oblast	Kritérium (cíl)	Indikátor (ukazatel)	Nástroj (metoda)	Časový harmonogram
ŠVP školy				
	Kvalitní ŠVP stanoví základní společný, dostatečně variabilní rámec pro výchovnou a vzdělávací činnost školy.	• soulad ŠVP a RVP • plnění ŠVP • relace mezi ŠVP a potřebami a podmínkami školy • soulad nabídky projektů, kurzů, nepovinných předmětů s představami žáků a rodičů	• kontrola souladu ŠVP a RVP • skutečné plnění ŠVP: dokumentace, vlastní hodnocení učitelů • hodnocení žáků kvart a sext a jejich rodičů	• vedení školy – průběžně • 1x ročně • podle potřeb případné změny v textu ŠVP • podle potřeb
Podmínky ke vzdělávání				
Personální oblast	Zajistíme kvalitní pedagogický sbor, 100 % kvalifikovanost a aprobovanost učitelů.	• 100 % kvalifikovanost a aprobovanost učitelů.	• kontrola dokladů o vzdělání učitelů	• při nástupu učitelů do pracovního poměru
Materiálně technické vybavení	Budou utvářeny kvalitní podmínky pro vzdělávání a pracovní činnosti učitelů a žáků. Pro zajištění účinného a moderního vyučování vybavíme školu potřebnými pomůckami, technikou a studijním materiálem.	• vybavenost odborných učeben a jazykových učeben pomůckami a didaktickou technikou • funkčnost a vybavenost kmenových učeben multimediální technikou (podle finančních možností) • modernizace stavu učebních pomůcek	• analytická a kontrolní činnost ředitele školy • zprávy PK • zprávy PK • zhodnocení výsledků inventarizace	• průběžně • 1x ročně • 1x ročně, červen • 1x ročně

			• zprávy PK	
		• nákup moderních studijních materiálů (učebnic,…) pro výuku podle ŠVP (dle finančních možností a aktuálních potřeb)	• návrhy a zprávy PK	• průběžně
		• instalace prezentačních programů na počítače v kabinetech učitelů	• návrhy a zprávy PK	• průběžně
		• využití studovny pro žáky	• pozorování, sebehodnocení vedení školy	• 1x ročně, červen
		• zavedení počítačů do výuky jiných předmětů než Inf	• sebehodnocení učitelů	• 1x ročně
Průběh vzdělávání žáků				
	Budeme zkvalitňovat výchovnou a vzdělávací práci pedagogických pracovníků školy. Vytvoříme ve škole příjemné pracovní prostředí. Při výuce budeme využívat moderní didaktické postupy.	• podpora vytváření cílových kompetencí vzdělávání	• školní dokumentace	• průběžně
		• kvalita jednotlivých oblastí vzdělávání – tzn. příprava, zajištění, organizace, metody, formy, hodnocení, motivace, komunikace, klima	• kontrola a pozorování, hospitační činnost vedení školy	• průběžně, podle plánu hospitací
		• vyváženost struktury hodin (vztah k věku žáků a k cílům výuky)	• vzájemné hospitace učitelů, zprávy PK	• podle potřeby
		• návaznost učiva	• skupinová diskuse v PK	• podle plánu schůzek PK

		• rozmanitost vyučovacích postupů (styly učení) podporujících vytváření žádoucích vzdělávacích způsobilostí žáků	• sebehodnocení vedení školy a učitelů	• 1x ročně
		• účelnost použití metod výuky vzhledem k cíli a tématu vyučování	• sebehodnocení učitelů	• 1x ročně
		• využívání metod samostatné práce žáků • individuální přístup k výuce • efektivita využívání učebnic, pomůcek a didaktické technika • prostor pro individuální nebo skupinové aktivity • uplatnění kooperativní techniky učení • využití motivačních metod • stanovení a dodržování pravidel hodnocení • prověřování výchozích znalostí a dovedností • průběžné vyhodnocování výsledků učení • vedení žáků k sebekontrole a sebehodnocení • prostor pro vyjadřování vlastního názoru	• hospitační činnost+ zprávy předmětových komisí	• průběžně

		• dodržování pravidel komunikace • psychosociální podmínky výuky		
Výsledky vzdělávání žáků				
	Chceme dosáhnout toho, aby výsledky vzdělávání odpovídaly stanoveným cílům vzdělávání.	• dosahování cílových kompetencí vzdělávání podle ŠVP	• kontrola a pozorování	• průběžně
	Připravíme žáky k úspěšnému přechodu z nižšího na vyšší stupeň gymnázia.	• zvládání očekávaných výstupů s důrazem na individuální pokrok žáků	• sebehodnocení učitelů a vedení školy	• 1x ročně
	Připravíme žáky k úspěšnému složení maturitní zkoušky a k vysokoškolskému studiu.	• používání náročnějších myšlenkových dovedností (aplikace, analýza, syntéza, kritické hodnocení)	• analýza klasifikace žáků a výstupů z maturitních zkoušek a šetření ČŠI	• polololetně a na závěr školního roku
	Povedeme žáky k slušnému a ohleduplnému chování a dodržování školního řádu.	• aktivní účast žáků na projektech v rámci ŠVP	• sebehodnocení žáků	• 1x ročně
		• dovednost spolupracovat	• skupinová diskuse v PK	• podle plánu práce PK
		• dovednost komunikovat	• sebehodnocení učitelů	• 1x ročně
		• pracovní dovednosti	• dokumentace, žákovské práce	• průběžně
		• nízký počet neúspěšných a trestaných žáků	• školní dokumentace	• průběžně

		• nízký počet žáků, kteří odcházejí v průběhu a po ukončení nižšího gymnázia	• informace od odcházejících žáků a jejich zák. zástupců	• 1x ročně
		• úspěšnost žáků při přijímání na VŠ	• informace absolventů	• 1x ročně
		• účast a výsledky žáků v soutěžích	• zprávy PK	• průběžně
		• existence kladného společenského a kulturního chování žáků a jejich dobré disciplíny	• udělená výchovná opatření (počet, váha, důvody, druh, opakovanost přestupků)	• průběžně
Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vzájemné vztahy, spolupráce se zřizovatelem školy				
	Usilujeme o kvalitní výchovné poradenství. Poskytneme pracovníkům školy, žákům a jejich zákonným zástupcům potřebné informace.	• kvalita činností výchovné poradkyně ve vztahu k potřebám školy, žáků a rodičů	• hodnotící zpráva výchovné poradkyně • řízený rozhovor	• 1x ročně
	Budeme utvářet atmosféru důvěry, ve které žáci a rodiče budou sdělovat své názory na chod školy.	• úroveň spolupráce školy s odbornými pracovišti – např. PPP, SPC…		
	Vytvoříme atmosféru spolupráce mezi učiteli.	• přístup pracovníků školy k informacím o záměrech vedení školy a o aktuálních změnách ve školství	• zápisy z jednání porad a pedagogických rad	• průběžně

	Snažíme se o komunikaci mezi vedením školy a učiteli na bázi vzájemného respektu a důvěry. Budeme dbát na oboustrannou komunikaci a spolupráci mezi školou a jejím zřizovatelem a mezi školou a školskou radou.	• poskytování potřebných informací žákům a zákonným zástupcům žáků	• www stránky školy	• průběžně
		• kvalita spolupráce rodičů se školou a využívání jejich námětů a připomínek	• informační dny	• 2 - 3x ročně
			• Den otevřených dveří	• 1x ročně
			• skupinové diskuze a následné zápisy z informačních dnů	• 2x ročně
			• jednání a zápis z jednání školské rady	• podle potřeb, min. 2x ročně
			• individuální konzultace rodičů po dohodě s vedením školy, učiteli, výchovnou poradkyní	• průběžně podle potřeb
		• existence pocitu sounáležitosti a hrdosti na školu	• pozorování	• průběžně
		• existence zřetelně přívětivého prostředí	• dotazníky	• podle potřeb
		• existence důvěry žáků (i rodičů) k učitelům a vedení školy	• sebehodnocení učitelů	• 1x ročně
		• úroveň morálky žáků a učitelů, vztahů žák/učitel, kultury vzájemných kontaktů	• sebehodnocení vedení školy	• 1x ročně

		• oboustranný kontakt se zřizovatelem	• jednání a zápis z jednání školské rady a rady školy za účasti zástupců zřizovatele	• podle potřeb, min. 2x ročně
Úroveň výsledků práce školy				
	Snažíme se o zkvalitnění výsledků vzdělávání v souladu s cíli ŠVP.	• zřetelnost zkvalitňování výsledků vzdělávání • propojení zpětné vazby s dalším rozvojem školy	• výroční zpráva • závěrečná porada vedení • hodnocení školy ČŠI	• 1x ročně • 1x ročně
	Usilujeme o smysluplnou prezentaci školy na veřejnosti zejména zapojením našich žáků do charitativních projektů.	• zapojení školy do charitativních projektů: Tříkrálová sbírka, „Květinový den“, Adopce na dálku	• zprávy PK • prezenční listiny • korespondence • doklady o zaplacení • dokumentace, hodnocení účastníků	• 1x ročně • průběžně
	Aktivně spolupracujeme s našimi partnery v ČR a zahraničí.	• účast žáků školy na brigádách s ekologickým zaměřením • odborná pomoc UHK a Východočeského muzea	• zprávy PK • pozorování, fotodokumentace • zápisy v třídní knize	• podle potřeb, min. 1x ročně
	Organizujeme pravidelné školní mše sv., na které jsou zváni žáci a pracovníci školy, rodiče a ostatní věřící.	• organizace školních mší sv.	• pozorování, zprávy PK	• každá třída min. 1x ročně
	Zpracujeme výroční zprávu, ve které zhodnotíme činnost školy za uplynulý školní rok.	• kvalita výroční zprávy	• jednání a zápis školské rady	• 1x ročně

Řízení školy

	Budeme kvalitně plánovat řídící činnosti, které se týkají koncepce rozvoje školy, tvorby a dodržování ročního plánu, plánu DVPP.	• soulad skutečnosti s cíli stanovenými v koncepčním záměru rozvoje školy, ročním plánu školy a plánu DVPP	• školní dokumentace	• 1x ročně
	Budeme neustále zlepšovat efektivitu organizace školy.	• vymezení pravomocí vedoucích pracovníků a předsedů PK, stanovení pracovní náplně všech pracovníků školy	• dotazník pro učitele, sebehodnocení vedení školy	• podle potřeb
	Budeme usilovat o kvalitní metodickou podporu výuky – personální rozvoj, DVPP, samostudium.	• vztah systému dalšího vzdělávání a samostudia pedagogických pracovníků k dalšímu rozvoji školy a k realizovanému vzdělávacímu programu	• plán DVPP, hodnocení učitelů	• 1x ročně
	Obnovíme systém zavádějících učitelů pro nově nastupující pedagogy.	• náplň práce zavádějících učitelů	• hodnocení nastupujících a zavádějících učitelů	• 1x za pololetí
	Propracujeme systém vedení pedagogických pracovníků.	• plán hospitací a hospitační rámec	• hospitace, rozbor hospitace	• podle plánu hospitací
	Budeme sledovat činnost provozního úseku školy.	• kvalita kontroly provozu	• kontrola účetnictví a provádění inventarizace, zpráva o hospodaření školy	• 1x ročně
	Budeme aktualizovat školní řád tak, aby odpovídal potřebám školy.	• kvalita a efektivita školního řádu	• školní řád, skupinová diskuse pedagogických pracovníků, dotazník pro učitele, rodiče a	• podle potřeb, min. 1x za dva roky

			žáky	
		• kvalita a efektivita pravidel hodnocení žáků	• pravidla pro hodnocení žáků, skupinová diskuse	• průběžná aktualizace podle potřeb

Učební osnovy
(prima – kvarta)

Učební osnovy

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení
Vzdělávací obor český jazyk a literatura je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.
Dovednosti získané v tomto vzdělávacím oboru jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech.
Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj společnosti. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí vyjádřit své reakce a pocity. Dovedou proto pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a naučí se orientovat v okolním světě i v sobě samém.
Obsah vzdělávacího oboru český jazyk a literatura má komplexní charakter, pro přehlednost je rozdělen do tří složek: komunikační a slohové výchovy, jazykové výchovy a literární výchovy.
Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V **komunikační a slohové výchově** se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu, analyzovat jej a kriticky hodnotit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se dále učí posuzovat jazykové prostředky textové výstavby a kompozici textu.

V **jazykové výchově** žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátků vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V **literární výchově** žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle.
Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Lze říci, že předmět český jazyk a literatura plní úlohu integračního činitele všech učebních předmětů a zároveň má funkci esteticko-výchovnou. Vybavuje žáky schopnostmi a dovednostmi potřebnými po celý život.

Časové a organizační vymezení
V prvních čtyřech ročnících osmiletého gymnázia jsou při hodinové dotaci 5 hodin týdně v primě a 4 hodiny týdně v sekundě, tercii a kvartě věnovány jazykové výchově 2 hodiny, komunikační a slohové výchově 1 hodina, literární výchově 2 hodiny v primě a 1 hodina v sekundě, tercii a kvartě.

Prostřednictvím předmětu český jazyk a literatura se realizují tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova
- Environmentální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu český jazyk a literatura

Kompetence k učení

- Zadáváme žákům samostatnou práci tak, aby se naučili pracovat s odbornými příručkami, např. s Pravidly českého pravopisu a Slovníkem spisovné češtiny.
- Prostřednictvím všestranných jazykových rozborů upevňujeme znalosti z mluvnice a stylistiky.
- Výběrem četby a následným rozborem textu prohlubujeme poznatky o literárních dílech a současně tříbíme vyjadřování.

Kompetence k řešení problémů

- Učíme žáky zpracovávat text tak, aby jim byl oporou při samostatném studiu a aby jej dokázali použít jako východisko pro argumentaci.

Kompetence komunikativní

- Zadáváním řečnických cvičení, referátů a dalších verbálních projevů upevňujeme komunikační dovednosti žáků.
- Upozorňujeme žáky na vhodné využívání jazykových prostředků vzhledem ke komunikačnímu záměru.
- Posilujeme u žáků vědomí důležitosti kultivovaného jazykového projevu ve sdělovacích prostředcích a na oficiální úrovni.

Kompetence sociální a personální

- Upozorňujeme na provázanost využívání jazykových prostředků a úrovně mezilidských vztahů.

Kompetence občanské

- Zadáváním vhodných úkolů posilujeme v žácích vědomí občanské odpovědnosti, učíme je komunikaci s občanskými institucemi.

Kompetence pracovní

- Důslednou kontrolou zadané práce vytváříme v žácích potřebné pracovní návyky a posilujeme pocit odpovědnosti za vlastní studijní výsledky.

Předmět: český jazyk a literatura Ročník: prima

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Komunikační a slohová výchova		
Žák ➢ **využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů** ➢ přečtený příběh reprodukuje vlastními slovy ➢ vyhledá typické znaky slohového postupu, odliší vypravování od popisu děje ➢ vytvoří vlastní vypravování na základě osnovy, využije dějová slovesa, přítomný čas a přímou řeč ke stupňování napětí ➢ uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	**Vypravování**	**ENV** **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** - ochrana přírody a kulturních památek
➢ vytvoří výstižný popis jednoduchého i složitého předmětu či jejich sestavy, práci člení na odstavce, vhodně volí pojmenování předmětů a jejich částí ➢ názorně popíše osobu, uplatní metodu porovnávání (shody a rozdíly ve vzhledu osob), popisuje ve správném pořadí, využije přirovnání, popíše známý děj, využije výstižná slovesa ve správném pořadí, vytvoří návod, jak určitou věc vyrobit, jak s ní zacházet	**Popis** - předmětu - osoby - děje - pracovního postupu	**Vztah člověka k prostředí** - náš životní styl (způsoby jednání a vlivy na prostředí)
➢ **odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru** ➢ odliší zprávu od oznámení, vyhledá podstatné rozdíly i shody těchto útvarů ➢ sestaví ústně i písemně oznámení či zprávu	**Zpráva a oznámení** - rozdíl mezi zprávou a oznámením - sestavení zprávy (oznámení)	**OSV** **Seberegulace a sebeorganizace** - plánování učení a studia

➢ **využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát** ➢ pojmenuje jednotlivé části dopisu, definuje odlišnosti mezi osobním a úředním dopisem ➢ vytvoří osobní (úřední) dopis	**Práce s odborným textem** **Dopis** - osobní a úřední - stylizace dopisu	
Jazyková výchova		
Žák ➢ **rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu, zdůvodní jejich užití** ➢ samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami ➢ **správně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova** ➢ rozliší druhy vět podle větné melodie ➢ přečte přiměřeně náročný text, dodržuje správné tempo a pauzy ➢ správně vysloví i napíše slova obsahující skupiny hlásek vzniklé odvozováním ➢ rozpozná slova odvozená, objasní stavbu slova, pracuje s pojmy: slova příbuzná, slovo základové, slovotvorný základ, předpona, kořen, přípona, koncovka – tyto pojmy definuje a vzájemně odliší ➢ správně napíše slova, ve kterých vyslovujeme [bje, pje, vje, mňe] ➢ bezchybně používá předložky s/se, z/ze ➢ uplatňuje znalost vyjmenovaných a příbuzných slov v gramaticky správném písemném projevu ➢ **správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě je používá ve vhodné komunikační situaci** ➢ určí jmenné kategorie u prvních čtyř slovních druhů (podstatná jména, přídavná jména, zájmena, číslovky), skloňuje podstatná jména, správně je použije v mluveném i psaném projevu ➢ skloňuje bez problémů běžná vlastní jména osobní a místní (včetně pomnožných)	**Úvod** - jazyk a jeho útvary - jazykověda, její složky - jazykové příručky **Zvuková stránka jazyka** - hláskosloví - spisovná výslovnost - zvuková stránka věty - slovní přízvuk - slovotvorný základ, předpona, přípona - slova příbuzná - stavba slova **Pravopis** - střídání hlásek při odvozování - skupiny hlásek při odvozování - zdvojené hlásky - předpony s-/se-, z-/ze-, vz-/vze- - skupiny bje/bě, vje/vě, pě, mě/mně - předložky s/se, z/ze - i/y po obojetných souhláskách **Tvarosloví** - slovní druhy - jmenné kategorie - podstatná jména (druhy, skloňování)	**MKV** **Kulturní diference** - poznávání vlastního kulturního zakotvení **OSV** **Řešení problémů** **a rozhodovací dovednosti** - zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu

➢ odliší druhy přídavných jmen, píše správné koncovky přídavných jmen měkkých, tvrdých i přivlastňovacích, přídavná jména stupňuje ➢ rozlišuje druhy zájmen, využívá bezchybné tvary v mluveném i psaném projevu, vysloví i napíše správnou délku samohlásky v jednotlivých tvarech ➢ používá správné tvary číslovek v mluvené i grafické podobě ➢ časuje slovesa, rozpozná způsob oznamovací, rozkazovací a podmiňovací, používá správné tvary příčestí minulého	- přídavná jména (druhy, skloňování) - zájmena (druhy, skloňování) - číslovky (druhy, skloňování) - slovesa (časování)	
Literární výchova		
Žák ➢ vyloží pojem ústní lidová slovesnost, jednotlivé útvary odliší a doloží příkladem ➢ vysvětlí rozdíl mezi poezií lidovou a umělou ➢ vnímá vazbu ÚLS na rodinnou a národní tradici, zná a respektuje tradici jiných národů ➢ charakterizuje žánr báje a vysvětlí důvody jejich vzniku ➢ reprodukuje vlastními slovy přečtený text, v textu vyhledá klíčové postavy a děje několika předkřesťanských bájí evropských národů ➢ definuje žánr pohádky, uvede její znaky ➢ odliší pohádku lidovou a umělou, objasní pojmy: autor, sběratel pohádek ➢ **uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla** ➢ umí reprodukovat vybrané příběhy, odliší pověst od pohádky, uvede typické postavy, prostředí, témata ➢ volně převypráví pověst z místa svého bydliště, popř. sídla školy ➢ **tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie**	**Ústní lidová slovesnost** - definice, vznik - hádanky a slovní hříčky - říkadla, rozpočitadla, hry - lidové písně - přísloví a pranostiky **Báje** - definice, forma, obsah, funkce - antické báje - pohanské báje (Evropa) **Pohádky** **-** znaky pohádek, typické postavy a děje - jazyk pohádek, prozaická i veršovaná forma - pohádky lidové, autorsky upravené, moderní - autoři pohádek, sběratelé **Pověsti** - definice, vznik, rozdíl mezi pověstí a pohádkou - typická témata, prostředí, postavy - regionální pověsti - národní pověsti	**EGS** **Evropa a svět nás zajímá** - lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy **Jsme Evropané** - kořeny a zdroje evropské civilizace **OSV** **Komunikace** - specifické komunikační dovednosti verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)

➢ **rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich významné představitele** ➢ nachází principy kompozičních prostředků – stupňování napětí, charakteristika, líčení prostředí ➢ ztotožňuje se s dětským literárním hrdinou, vnímá význam harmonického rodinného zázemí ➢ poznává svět kolem sebe očima literárního hrdiny, hodnotí jednání dospělých ➢ uvádí nově získané poznatky z oblasti svých zájmů ➢ formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	**Příběhy o dětech a přírodě** - dětský hrdina vypravěčem příběhů - vztahy v rodině očima dětí - dětský hrdina mezi svými vrstevníky - svět dospělých a místo dětí v něm - děti objevují svět (příroda, technika, první záliby) **Doporučená četba, umělecký přednes, divadelní či filmové představení** **-** vybraná díla české a světové literatury s ohledem na věk žáků	**Sebepoznání a sebepojetí** **-** moje vztahy k druhým lidem

Předmět: český jazyk a literatura Ročník: sekunda

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Komunikační a slohová výchova		
Žák ➢ **využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů** ➢ **dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci** ➢ **v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči**		
➢ dodržuje správný postup při vypravování krátkého příběhu, využívá prostředky oživující vypravování, neopakuje stále stejné výrazy	**Vypravování**	**EGS** **Evropa a svět nás zajímá** - rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, život dětí v jiných zemích, naši sousedé v Evropě
➢ pohovoří krátce na zadané téma ➢ **uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování**	**Konverzace**	
➢ na základě předchozího pozorování popíše po jednotlivých částech umělecký předmět (např. obraz), přičemž vychází z logického seřazení popisovaných částí tak, jak spolu souvisí	**Popis uměleckých děl**	- místa a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu
➢ vytvoří subjektivně zabarvený popis s využitím jazykových prostředků vyvolávajících citovou působivost textu	**Líčení**	
➢ popíše všechny složky pracovního postupu tak, jak za sebou následují – vytvoří návod, který eventuálně podle možností doplní jednoduchým nákresem; pečlivě volí správné výrazy	**Popis výrobků a pracovních postupů**	

➢ rozlišuje charakteristiku vnější a vnitřní; vystihuje povahu člověka; vlastnosti pojmenovává přímo i nepřímo, volí výstižná slovesa, využívá přirovnání nebo rčení	**Charakteristika**	**OSV** **Poznávání lidí** - vzájemné poznávání ve skupině/třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, chyby při poznávání lidí
➢ sestaví životopis svůj i rodinného příslušníka či známé osobnosti	**Životopis**	
➢ zformuluje žádost, dodrží její ustálenou formu	**Žádost**	
➢ zformuluje pozvánku se všemi podstatnými údaji	**Pozvánka**	
➢ **využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát**		
➢ zpracuje výtah z odborného textu výběrem vhodných jazykových prostředků	**Výtah**	
Jazyková výchova		
Žák		
➢ **správně třídí slovní druhy**		
➢ určuje dosud známé mluvnické kategorie slovních druhů	**Tvarosloví** - slovní druhy	
➢ vysvětlí rozdíl mezi podstatným jménem obecným – vlastním, konkrétním – abstraktním, pomnožným – hromadným, látkovým; rozlišuje odchylné tvary skloňování podstatných jmen označujících části těla	- podstatná jména	
➢ určí druh přídavných jmen, stupňuje přídavná jména	- přídavná jména	
➢ určí druhy zájmen, správně skloňuje zájmeno „já" a ovládá pravopis všech jeho tvarů, rozlišuje délku koncového i/í u zájmen osobních a přivlastňovacích, rozlišuje tvary „sebou" a „s sebou" a aplikuje na konkrétním příkladě	- zájmena	
➢ určí druhy číslovek, zapisuje správně číslovky řadové, skloňuje správně číslovky dva (oba), tři, čtyři	- číslovky	
➢ rozlišuje slovesný rod činný a trpný	- slovesa	
➢ pojmenuje druhy příslovcí, rozlišuje pravopis příslovečných spřežek a předložkových vazeb, stupňuje příslovce	- příslovce	
➢ užívá správně předložky „s" a „z" a zdůvodní jejich pravopis	- předložky	
➢ rozlišuje spojky podřadicí a souřadicí, vysvětlí jejich aplikaci ve větě jednoduché i v souvětí	- spojky	

➢ určuje částice a odlišuje od výrazů stejně znějících, ale představujících v textu jiný slovní druh	- částice	
➢ vysvětlí význam citoslovcí ve větách, nahrazuje přísudek slovesný citoslovcem a naopak	- citoslovce	
➢ **v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí**		
➢ zvládá a zdůvodní základní pravopis velkých písmen ve vlastních jménech	**Pravopis** - psaní velkých písmen ve jménech vlastních	
➢ zvládá a zdůvodní lexikální, morfologický a syntaktický pravopis i/í, y/ý	- procvičování pravopisu i/í, y/ý	
➢ **rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech**		
➢ **samostatně pracuje s PČP, SSČ a dalšími slovníky a příručkami**		
➢ vysvětlí pojem slovo, rozlišuje jeho věcný význam a významy mluvnické; vyhledává a vytváří sousloví pro skutečnosti, které nelze pojmenovat jedním slovem; rozlišuje prostá sousloví a rčení, vysvětlí význam známých rčení	**Slovní zásoba a tvoření slov** - slovo, věcný význam slov; sousloví a rčení	
➢ rozlišuje slova jednoznačná a mnohoznačná, rozpoznává přenesená pojmenování (metafora, metonymie)	- slova jednoznačná a mnohoznačná	
➢ vysvětlí rozdíl mezi pojmy synonyma, homonyma, antonyma, uvádí příklady	- synonyma, homonyma, antonyma	
➢ vysvětlí pojem odborný název (termín), vyhledává termíny z textu a přiřazuje k příslušným oborům	- odborné názvy	
➢ zdůvodní nutnost rozvoje slovní zásoby, uvede na příkladech způsoby jejího obohacování, zejména tvoření nových slov	**Slovní zásoba a způsoby jejího obohacování**	
➢ **rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí**		**Rozvoj schopnosti poznávání** - cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování a řešení problémů, dovednosti pro učení a studium

➢ **využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace** ➢ rozlišuje věty dvojčlenné, jednočlenné a větné ekvivalenty ➢ definuje přísudek jako základní člen větného celku, určuje druhy přísudků ➢ definuje podmět s ohledem na různost slovních druhů, kterými může být vyjádřen, rozlišuje podmět vyjádřený, nevyjádřený a všeobecný ➢ definuje předmět, určí jeho závislost, ptá se na něj pádovými otázkami, vyhledává a určuje předměty v textu ➢ definuje přívlastek s ohledem na jeho závislost, rozlišuje přívlastek shodný a neshodný, postupně rozvíjející a několikanásobný, těsný a volný ➢ definuje doplněk s ohledem na jeho dvojí závislost, vyhledává doplňky v textu	**Skladba** - přísudek - podmět - předmět - přívlastek - doplněk	
Literární výchova		
Žák ➢ **uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla** ➢ rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele		
➢ charakterizuje pojem báje, uvede příklady sumerských, řeckých a keltských bájí; vysvětlí pojem epos	**Báje, eposy**	**EGS** **Jsme Evropané** - kořeny a zdroje evropské civilizace
➢ vyjmenuje hlavní znaky pohádky, rozlišuje pohádky lidové, autorské, uvede známé autory pohádek; vytvoří vlastní jednoduchou pohádku	**Pohádky**	
➢ definuje bajku jako specifický literární útvar, psaný prózou či veršem, odliší ji od ostatních žánrů ➢ vyjmenuje nejvýznamnější autory bajek ➢ reprodukuje přečtený příběh, popř. vytvoří vlastní krátkou bajku	**Bajky** **-** definice, srovnání s předchozími žánry - bajky veršované i prozaické - významní autoři bajek	
➢ rozlišuje a vysvětlí pojmy biografie, autobiografie na příkladech ukázek vybraných osobností hudby, vědy atd.	**Příběhy slavných**	**MKV** **Etnický původ** - rovnocennost všech etnických skupin a kultur

➢ porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, gramatickém i filmovém zpracování		
➢ uvádí hlavní znaky historického románu, rozlišuje umělecké zpracování historického námětu od literatury odborné, porovnává zpracování konkrétního historického námětu v literatuře, dramatické tvorbě nebo ve filmu	**Příběhy z historie**	**EGS** **Jsme Evropané** - klíčové mezníky evropské historie
➢ formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo		
➢ charakterizuje vědecko-fantastickou literaturu, přečte vědecko-fantastický příběh, zapíše si jeho stručný obsah a vyjádří vlastní názor na knihu	**Vědecko- fantastické příběhy**	
➢ rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty		
➢ vyjmenuje znaky detektivního příběhu, uvede příklady slavných autorů detektivní literatury, rozliší detektivku kvalitní od brakové	**Detektivní příběhy**	

Předmět: český jazyk a literatura Ročník: tercie

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT/ *odkaz na Standardy ČJL***
Komunikační a slohová výchova		
Žák ➢ v uměleckém textu vyhledá charakteristiku postavy, odliší charakteristiku vnější a vnitřní ➢ vysvětlí, co je to charakteristika přímá a nepřímá, doloží na příkladech v uměleckém textu ➢ zpracuje charakteristiku hlavního hrdiny své oblíbené knihy s využitím vhodných jazykových prostředků	**Charakteristika literárních postav** **-** charakteristika vnější a vnitřní - charakteristika přímá a nepřímá	**OSV** **Sociální rozvoj** - vzájemné poznávání se ve skupině/třídě
➢ na uměleckém textu doloží projevy subjektivního vztahu autora k popisované skutečnosti ➢ vypracuje vlastní líčení, vědomě použije jazykové prostředky vhodné pro tento útvar (personifikace, metafory…)	**Subjektivně zbarvený popis (líčení)**	
➢ rozpozná výklad ve formě psané i mluvené pomocí typických znaků (objektivnost, odborné termíny, jednoznačnost) ➢ **odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji**	**Výklad**	**ENV** **Ekosystémy** **-** les, vodní zdroje, pole, moře, tropický deštný les, město, vesnice, kulturní krajina
➢ pracuje s odborným textem přiměřené úrovně ➢ odliší výtah, výpisek, osnovu, citát ➢ vypracuje výtah z daného textu	**Výtah**	
➢ definuje úvahu porovnáním s výkladem zpracuje vlastní úvahu na zvolené téma, použije vhodné jazykové prostředky	**Úvaha**	**OSV** **Mezilidské vztahy** **-** péče o dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima toho druhého
➢ **rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru**	**Zásady komunikace** - komunikační záměr	

➢ **zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu** ➢ **dorozumívá se kultivovaně, výstižně jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci v mluveném projevu připraveném i improvizovaném** ➢ **vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči**	- dialog, diskuse **Mediální jazyková kultura** **Shrnutí slohového učiva** - funkční styly - projev mluvený a psaný	
Jazyková výchova		
Žák ➢ **využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace** ➢ **rozlišuje a příklady z textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech** ➢ používá cizí jména a správně je vyslovuje ➢ píše správně přejatá slova, v případě potřeby pracuje s Pravidly ➢ charakterizuje jednotlivé slovní druhy, určí je v textu, použije správné koncovky ve tvarech ohebných slovních druhů ➢ skloňuje obecná jména přejatá (idea) ➢ cizí vlastní jména správně vyslovuje, používá je v textu v náležitých tvarech ➢ pasivně ovládá tvary zájmena týž/tentýž, vyhledá skloňování tohoto zájmena v mluvnické příručce ➢ určí slovesný vid ➢ **v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí** ➢ používá správné koncovky jmen a sloves ➢ **rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí** ➢ odliší větu dvojčlennou, jednočlennou a větný ekvivalent ➢ vyhledá ve větě základní skladební dvojici ➢ určí jednotlivé rozvíjející větné členy ➢ vyhledá několikanásobný větný člen a určí významové poměry mezi jednotlivými složkami (včetně přístavku) ➢ objasní pojem souvětí podřadné a souřadné	**Obecné výklady o českém jazyce** **-** útvary českého jazyka a jazyková kultura - čeština jako jeden ze slovanských jazyků **Nauka o slovní zásobě** **-** slovní zásoba a tvoření slov - výslovnost přejatých slov - pravopis přejatých slov **Tvarosloví** - opakování učiva probraného v předchozích ročnících - skloňování obecných jmen přejatých - skloňování zájmena týž/tentýž - slovesný vid **Pravopis** - procvičování a upevňování **Skladba** **-** věty dvojčlenné, jednočlenné a větný ekvivalent - základní větné členy - rozvíjející větné členy - několikanásobné větné členy, významové poměry mezi větnými členy, přístavek - stavba věty jednoduché - souvětí podřadné a souřadné	**OSV** **Komunikace** - komunikace v různých situacích ***ČJL-9-2-07.1*** **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** - zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu

➢ určí druhy vedlejších vět, rozumí pojmu věta řídící a závislá, vyhledá souřadně spojené věty ➢ v souřadném souvětí určí významový poměr mezi větami hlavními	- druhy vedlejších vět, souřadně spojené věty vedlejší - významový poměr mezi větami hlavními	
Literární výchova		
Žák ➢ **vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích** ➢ vysvětlí podstatu literatury, její funkce, odliší základní žánry a jejich formy ➢ vnímá strukturu uměleckého díla (jazykový, tematický a kompoziční plán) ➢ vysvětlí pojem antika, uvede charakter literární tvorby, zdůrazní význam antiky pro evropskou kulturu ➢ vnímá Bibli jako nejvýznamnější literární památku křesťanské Evropy, hledá v ní poučení a duchovní oporu ➢ vyjmenuje společné znaky středověké literatury ➢ objasní ideály humanismu a renesance, zdůvodní vznik nového směru a uvede inspirační zdroje ➢ vyjmenuje znaky romantismu, uvede hlavní představitele tohoto směru ➢ **porovná různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém a filmovém zpracování**, **uvede typické znaky tohoto směru** ➢ **rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora** ➢ **rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty**	**Literární teorie - úvod** **Starověká literatura** - antická literatura - Bible **Středověká literatura** **-** znaky středověké literatury - středověká literatura se světskou a duchovní tématikou **Humanismus a renesance** **-** nové chápání člověka a světa v době renesance **Romantismus** - znaky romantické literatury - žánrová a tematická různorodost **Literatura 20. století** - žánrová a tematická různorodost **Doporučená četba, umělecký přednes, divadelní a filmové představení**	***ČJL-9-3-09.1 – 9-3-09.2*** **EGS** **Jsme Evropané** **-** klíčové mezníky evropské historie **VDO** **Občan, občanská společnost a stát** - příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů

Předmět: český jazyk a literatura Ročník: kvarta

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT/*odkaz na Standardy ČJL***
Komunikační a slohová výchova		
Žák ➢ **využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů** ➢ **v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči**		***ČJL-9-1-10.1 – 9-1-10.4***
➢ vytvoří vypravování, v němž využije prostředky oživující vypravování a zvyšující napětí děje	**Vypravování v běžné komunikaci**	
➢ formuluje ústně nebo písemně dojmy z četby, filmu nebo divadla	**Vypravování v umělecké oblasti**	
➢ **uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování**		***ČJL-9-1-09.1 – 9-1-09.2***
➢ vytvoří kultivovaný popis	**Popis uměleckého díla**	
➢ formuluje své pocity a dojmy, tvoří vlastní text podle svých schopností i na základě znalostí z literární teorie	**Líčení**	
➢ napíše výstižnou charakteristiku	**Charakteristika**	**OSV** **Sebepoznání a sebepojetí** - moje vztahy k druhým lidem
➢ vytvoří na základě formuláře vlastní strukturovaný životopis	**Životopis**	
➢ **odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji**		***ČJL-9-1-01.1***
➢ **využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát**	**Výklad, výtah**	***ČJL-9-1-08.1– 9-1-08.š***
➢ vysvětlí základní znaky výkladu a rozdíl mezi výkladem a odborným popisem, připraví písemný výtah z vybraného odborného textu		

➢ zformuluje své názory a zdůvodní osobní postoje; napíše kultivovaný text na zvolené téma s využitím jazykových prostředků úvahy	**Úvaha**	**OSV** **Mezilidské vztahy** - chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc
➢ **odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru**		***ČJL-9-1-05.1 – 9-1-05.4***
➢ sestaví a přednese krátký proslov	**Proslov**	
➢ **rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru**		
➢ **dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci**		***ČJL-9-1-04.1 – 9-1-04.2***
➢ **zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu**	**Diskuse**	**Psychohygiena** - sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích, dovednosti zvládání stresových situací, hledání pomoci při potížích
➢ diskutuje na dané téma, vyhýbá se přitom nespisovným výrazům, vyjadřuje se věcně, stručně a jasně; řídí diskusi		
➢ **rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj**		***ČJL-9-1-03.1 – 9-1-03.5*** **MEV** **Vnímání autora mediálních sdělení** - identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci

➢ zformuluje zprávu, oznámení, inzerát; pozná a rozliší úvodník a komentář; komentuje vybranou aktuální událost; vysvětlí, co je reportáž a fejeton; napíše krátký fejeton na aktuální téma	**Publicistické útvary**	**Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** - pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel
➢ charakterizuje funkční styly a jejich znaky	**Funkční styly**	
Jazyková výchova		
Žák		
➢ **rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití**	**Obecné výklady o českém jazyce**	***ČJL-9-2-08.1- 9-2-08.3***
➢ vysvětlí vývoj slovanských jazyků, jejich rozdělení	- čeština jako slovanský jazyk	**EGS**
➢ vyjmenuje nejdůležitější etapy ve vývoji českého jazyka	- vývoj českého jazyka - útvary českého jazyka	**Evropa a svět nás zajímá** - naši sousedé v Evropě
➢ rozliší spisovný jazyk od mluvy nespisovné (nářečí a obecné češtiny), zdůvodní jejich užívání		
➢ **spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova**	**Zvuková stránka jazyka**	***ČJL-9-2-02.1***
➢ rozlišuje a správně vyslovuje hlásky, souhlásky znělé a neznělé	- hláskosloví - spisovná výslovnost	
➢ stanovuje, kde došlo ve slovech ke spodobě znělosti a správně vyslovuje skupiny hlásek; čte slova i předložková spojení se správným přízvukem		
➢ čte jednotlivé druhy vět se správnou melodií; v mluveném projevu dbá na vhodné tempo a správné zařazování pauz	- zvuková stránka věty	
➢ **samostatně pracuje s PČP, se SSČ a s dalšími slovníky a příručkami**		
➢ správně čte a píše přejatá slova, využívá přitom jazykové příručky	**Psaní a výslovnost slov přejatých**	**OSV** **Rozvoj schopností poznávání**
➢ **rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov,**	**Tvoření slov** - stavba slova a tvoření slov	- dovednosti pro učení a studium
➢ ovládá stavbu slova, odliší předponu, kořen, příponu, koncovku, vyloží způsoby tvoření slov v češtině; popíše, jak je slovo utvořeno (slovotvorný základ, slovo základové)		***ČJL-9-2-02.1 – 9-2-02.8***

➢ rozlišuje psaní i/y po obojetných souhláskách; píše správně zdvojené souhlásky a skupiny hlásek; rozlišuje psaní skupin bě/bje, vě/vje, mě/mně	- pravopis související se stavbou slova a s tvořením slov	
➢ **rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech**		***ČJL-9-2-02.6 - 9-2-02.7***
➢ rozlišuje slova jednoznačná a mnohoznačná; zdůvodní přenesená pojmenování; uvádí synonymní české ekvivalenty k cizím slovům a obráceně	**Význam slova** - slova jednoznačná a mnohoznačná	
➢ bezpečně rozezná slovní druhy, rozliší složitější případy ze sémantického, morfologického i syntaktického hlediska	**Tvarosloví** - slovní druhy	
➢ **správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci**	- jména, jejich druhy a tvary	***ČJL-9-2-04.1 – 9-2-04.4***
➢ rozlišuje suverénně mluvnické kategorie podstatných jmen, rozlišuje podstatná jména konkrétní, abstraktní, hromadná, pomnožná, látková; rozlišuje druhy přídavných jmen, určuje mluvnické kategorie, stupňuje přídavná jména; určuje druhy zájmen a jejich mluvnické kategorie, ovládá bezpečně skloňování a pravopis zájmen já, on, ona		
➢ **samostatně pracuje s PČP**		***ČJL-9-2-03.1***
➢ skloňuje jména přejatá, pracuje s PČP	- skloňování obecných jmen přejatých	
➢ skloňuje cizí vlastní jména, přiřazuje je k českým vzorům podstatných a přídavných jmen (pokud lze)	- skloňování cizích vlastních jmen	
➢ rozlišuje slovesný rod činný a trpný; určuje slovesný vid	- slovesa a jejich tvary	
➢ pozná přechodník přítomný a minulý	- přechodníky	
➢ rozlišuje pravopis i-í/y-ý v koncovkách jmen a sloves	- pravopis koncovek jmen a sloves	
➢ ovládá pravopis velkých písmen v názvech a vlastních jménech, rozlišuje správně jména vlastní a obecná	- psaní velkých písmen ve vlastních jménech a názvech	
➢ **rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí**		***ČJL-9-2-06.1 – 9-2-06.6***
➢ **využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace**		
➢ rozliší větu jednoduchou a souvětí, objasní formální a významové vztahy ve větě	**Skladba**	**OSV** **Rozvoj schopností poznávání**
➢ určuje větné členy základní i rozvíjející; holé, rozvité, souřadně spojené	- věta jednoduchá	- cvičení dovedností řešení problémů
➢ objasní a správně napíše i/y ve shodě přísudku s několikanásobným podmětem	- větné členy - shoda přísudku s několikanásobným podmětem	

➢ rozlišuje věty dvojčlenné, jednočlenné a větné ekvivalenty; vysvětlí jejich funkci v textu ➢ pozná samostatný větný člen a elipsu, využije je v krátkém textu ➢ rozezná jednotlivé druhy vedlejších vět; na základě znalostí syntaxe tvořivě pracuje s větou ➢ rozlišuje jednotlivé druhy poměrů souřadně spojených vět; rozebírá složitější souvětí; rozlišuje vsuvku od vložené vedlejší věty	- věta dvojčlenná, věta jednočlenná, větný ekvivalent - samostatný větný člen, elipsa - souvětí podřadné - souvětí souřadné - nepravidelnosti ve větné stavbě - složité souvětí	
Literární výchova		
Žák ➢ **rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele** ➢ **uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla** ➢ stručně charakterizuje historická období, ve kterých vznikají konkrétní literární díla ➢ **porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování** ➢ zdůrazní individuální rysy tvorby vybraných autorů z hlediska tematického i žánrového zpracování ➢ **uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře** ➢ reprodukuje přečtené ukázky z literárních děl a na základě znalostí literární terminologie je samostatně rozebírá	**Literární druhy a žánry** **Struktura literárního díla** **Renesance** **Baroko** **Klasicismus** **Realismus** **Moderna** - prokletí básníci, anarchisté, impresionismus, symbolismus, dekadence **Avantgarda** - futurismus, dadaismus, poetismus, surrealismus **Literatura 20. století** - žánrová a tematická různorodost na pozadí dějinného vývoje	***ČJL-9-3-06.1*** ***ČJL-9-3-01.1 – 9-3-01.4*** ***ČJL-9-3-08.1 – 9-3-08.2*** ***ČJL-9-3-07.1 – 9-3-07.2*** **VDO** **Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování** - demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti - demokracie jako protiváha diktatury a anarchie

➢ **rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty** ➢ **rozpoznává základní rysy individuálního stylu autora** ➢ **tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie** ➢ **formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo**	**Vlastní četba a tvorba**	***ČJL-9-3-05.1*** ***ČJL-9-3-02.1 – 9-3-02.2*** ***ČJL-9-3-04.1*** ***ČJL-9-3-03.1 – 9-3-03.3***

Učební osnovy

ANGLICKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Vyučovací předmět anglický jazyk realizuje výstupy vzdělávacího oboru Cizí jazyk. Požadavky na vzdělávání v anglickém jazyce na nižším gymnáziu směřují k dosažení úrovně A2 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Cílem výuky anglického jazyka na nižším gymnáziu je probudit v žákovi zájem o jazyk a vytvořit pozitivní vztah k předmětu. Jeho postupné osvojování pomáhá žákovi snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení jeho mobility v osobním životě, v dalším studiu i v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje mu poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí a jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje žákovo vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních výměnách a projektech.
Výuka je zaměřena na osvojování anglického jazyka jako prostředku dorozumívání a získávání dalších poznatků. Pozornost se věnuje rozvoji všech produktivních i receptivních dovedností, tj. ústní interakci, ústnímu a písemnému projevu, čtení a poslechu s porozuměním. Gramatický systém je osvojován jako nezbytný prostředek k rozvoji těchto dovedností.

Prostřednictvím předmětu anglický jazyk jsou realizována tato průřezová témata:
- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova
- Environmentální výchova

Časové a organizační vymezení předmětu
Anglický jazyk se vyučuje v primě a v sekundě s časovou dotací 4 hodiny, v tercii a kvartě s časovou dotací 3 hodiny týdně. Žáci jsou na výuku děleni do skupin. V tercii se žáci v rámci výuky anglického jazyka zapojují do projektu Dny evropských národů. Projekt je organizován ve spolupráci s dalšími cizími jazyky a zeměpisem.
Část hodin probíhá v jazykové učebně, která je vybavena audiovizuální technikou a dalšími pomůckami pro výuku anglického jazyka. Žákům slouží knihovna anglického jazyka.
Žáky povzbuzujeme, aby se účastnili mezinárodních výměnných programů a zahraničních projektů. Každoročně pořádáme na škole konverzační soutěž v anglickém jazyce.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu anglický jazyk
Kompetence k učení
- Na praktických příkladech vysvětlujeme smysl a cíl učení se jazyka.
- Vedeme žáky k tomu, aby při učení používali jednoduché textové zdroje. Učíme je vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace.
- Do výuky zařazujeme cvičení na rozvoj pozornosti, soustředění a zapamatování. Učíme žáky využívat různé metody a strategie, které jim pomohou při učení se jazyka.
- Společně se žáky vytváříme jednoduchá kritéria pro vyhodnocování toho, co se naučili.

Kompetence k řešení problémů
- Učíme žáky nebát se těžkostí, které při výuce jazyka mohou nastat.

- Vedeme žáky k tomu, aby sami vyvozovali pravidla a samostatně nebo v týmu hledali cesty k řešení problémů.
- Vytvářením problémových úloh a situací učíme žáky problémy řešit a reagovat na ně v anglickém jazyce.
- Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci.
- Podporujeme různé formy komunikace. Zařazujeme situační úlohy a připravujeme tak žáky na zvládnutí komunikace v anglickém jazyce v různých životních situacích.
- Učíme žáky smysluplně prezentovat výsledky své práce. Při prezentacích využíváme moderní techniku.

Kompetence sociální a personální

- Používáme různé metody výuky jazyka, frontální, skupinovou, kooperativní výuku a projektové vyučování.
- Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role.
- Učíme žáky kriticky hodnotit práci týmu, svůj vlastní význam v týmové práci i přínos všech ostatních členů.
- Podporujeme vzájemnou pomoc žáků. Vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. Upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k sebeúctě a úctě k druhým lidem.
- Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci.
- Na konkrétních příkladech demonstrujeme lepší možnosti pracovního uplatnění při ovládání cizích jazyků.
- I vlastním příkladem vedeme žáky k zodpovědnému plnění svých pracovních povinností.

Předmět: anglický jazyk

Ročník: prima, sekunda

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT / *Odkaz na Standardy cizí jazyk***
Čtení s porozuměním		
Žák • **vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech** • **rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace** • orientuje se v textu metodami rychlého čtení scanning a skimming • vyhledá pravdivá a nepravdivá tvrzení na základě textu • sumarizuje text • vybere z různých možností odpovědí na základě textu (multiple choice) • plynule čte, rozumí obsahu textů týkajících se běžných denních situací a využívá slovní zásobu na úrovni A1+	Tematické okruhy (platí pro všechny dovednosti): Domov Rodina Bydlení Volný čas Škola Kultura Sport Péče o zdraví Pocity a nálady Stravovací návyky Počasí Příroda a město Nákupy a móda Společnost a její problémy Volba povolání Moderní technologie a média Cestování Reálie anglicky mluvících zemí	**MEV – Kritické čtení** a získávání informací pro vzdělávání a naplnění volného času **OSV – Sebepoznání** a poznávání druhých

➢ vyhledá v textu informace, používá slovník	Doplňkové texty	**EGS – Evropa a svět nás zajímají -** objevujeme svět a Evropu, společné křesťanské kořeny **MKV – Kulturní diference** - jedinečnost každého člověka, člověk jako součást etnika, odlišné vnímání a myšlení etnických skupin **- Multikulturalita,** vzájemné obohacování, naslouchání druhým **ENV – Vztah člověka k prostředí** - náš životní styl, prostředí a zdraví
Poslech s porozuměním		
Žák • **rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou- li pronášeny pomalu a zřetelně** • **Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat** na úrovni A1+ • rozumí číselným údajům, vlastním jménům, časovým údajům • rozumí základním frázím a základní slovní zásobě v krátkých promluvách, shrne jejich obsah a odpovídá na otázky vztahující se k textu • správně vyslovuje	Zvuková podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka slovní a větný přízvuk, intonace Číslovky, jména, věk, bydliště, hodiny Vlastnictví, záliby, návrhy, schopnosti, pozvání, plány, gratulace	**OSV – Komunikace** - řeč zvuků a slov, aktivní naslouchání, komunikace v různých situacích

Mluvení		
Žák • **se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích** • **mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech** • **vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života** na úrovni A1+ • **správně vyslovuje** • zeptá se na jméno, věk, bydliště, národnost, zaměstnání, hodiny, číselné údaje a podá informaci o nich • poskytne informaci o sobě a jednoduše si se spolužáky popovídá o běžných záležitostech (jak se má, co má rád/nerad, kam chodí do školy, co dělá během dne, co se kde vyskytuje, co má, co navrhuje, co umí/neumí, co musí/nesmí, co se chystá udělat) • objedná si jídlo v restauraci a vypráví o stravovacích zvycích • pozve na večírek, poblahopřeje a reaguje na blahopřání • zeptá se na počasí • charakterizuje osoby a okolní prostředí • vypráví o turisticky atraktivním místě • vypráví o oblíbeném filmu	Rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím (viz tematické okruhy) Číslovky, jména, věk, bydliště, národnost, zaměstnání, hodiny I can/can´t, must/mustn´t have got, let´s there is a, going to Pozvání, gratulace, telefonní hovor	**OSV - Mezilidské vztahy** - kreativita, vzájemná komunikace, rozvoj schopností poznávání, kooperace **MKV - Odlišný způsob života** v ČR a anglicky mluvících zemích
Psaní		
Žák • **vyplní základní údaje o sobě ve formuláři** • **napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat** na úrovni A1+ • **reaguje na jednoduché písemné sdělení**	Rozvíjení dostačující slovní zásoby k písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím (viz tematické okruhy) ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby práce se slovníkem	***CJ-9-4-01.1***

• popíše základní skutečnosti týkající se daných tematických okruhů • napíše diktát • napíše krátké texty • vytváří projektové úkoly na daná témata	Typy textů: zpráva vzkaz pohlednice e-mail gratulace pozvánka formulář příběh	**OSV – Kreativita** - pružnost nápadů, originalita, citlivost, dotahovat nápady do reality – **Kooperace** - dovednost odstoupit od vlastního nápadu, etické zvládání situací konkurence – **Poznávání lidí** - vzájemné poznávání ve skupině **MEV – Práce v realizačním týmu** - komunikace a spolupráce v týmu, stanovení cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů **OSV – Seberegulace a sebeorganizace** - cvičení sebekontroly, organizace vlastního času, stanovování cílů a kroků k jejich dosažení **– Rozvoj schopností poznávání** - cvičení pozornosti a soustředění

• používá základní gramatické jevy	Mluvnice-rozvíjení používaných gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) slovesné časy (přítomný, minulý, going to) modální slovesa (can, must, mustn´t) číslo (sg, pl, nepočitatelná slova) výrazy množství, frekvence zájmena (osobní, přivlastňovací, ukazovací, tázací) přídavná jména (tvorba,stupňování) determinátory (a, the, some, any) rozkazovací způsob existenciální vazba (there is/there are)	**OSV – Rozvoj schopností poznávání** - cvičení soustředění, zapamatování a řešení problémů cvičení dovedností pro učení cvičení sebekontroly

Předmět: anglický jazyk

Ročník: tercie, kvarta

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT / *Odkaz na Standardy cizí jazyk***
Čtení s porozuměním		
Žák • **vyhledává požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech** • **rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace** • orientuje se v textu metodami rychlého čtení scanning a skimming • vyhledá pravdivá a nepravdivá tvrzení na základě textu • sumarizuje text • vybere z různých možností odpovědí na základě textu (multiple choice)	Tematické okruhy (platí pro všechny dovednosti): Domov Rodina Bydlení Volný čas Škola Kultura Sport Péče o zdraví Pocity a nálady Stravovací návyky Počasí Příroda a město Nákupy a móda Společnost a její problémy Volba povolání Moderní technologie a média Cestování Reálie anglicky mluvících zemí	***CJ-9-3-01.1*** ***CJ-9-3-02.1 – 02.3***
• čte pro porozumění přiměřeně obtížné texty na úrovni A2+ a vyhledá hlavní myšlenky těchto textů • odpoví na otázky k textu a zformuluje otázky na text • zvládá základní slovní zásobu probíraných tematických okruhů	angličtina jako významný zdroj informací o všech oblastech lidského života – texty v učebnicích, časopisech aj.	**MEV- Kritické čtení** a získávání informací pro vzdělávání a naplnění volného času **OSV – Sebepoznání** a poznávání druhých

• vyhledá informace o významných místech, osobách, událostech a některých obecně známých aspektech života zejména v anglicky mluvících zemích, porovná se situací v ČR • v textu vyhledá potřebnou informaci a odpověď na otázku	věda a technologie (počítače, mobily)	**PRO Den evropských národů – EGS Objevujeme Evropu a svět** (spolupráce s Fj, Nj, Šj, Ze) **EGS – Evropa a svět nás zajímají** - společné křesťanské kořeny **OSV – Rozvoj schopností poznávání** - cvičení pozornosti soustředění a zapamatování
• získá informace o svátcích a rodinných oslavách v cizích zemích	svátky, rodinné oslavy, zvyky, tradice, církevní svátky a zvyky	**MKV – Kulturní diference** - jedinečnost každého člověka, ale i jako součást etnika, odlišné vnímání a myšlení, **- Multikulturalita,** vzájemné obohacování, naslouchání druhým
• rozumí jednoduchým textům, které popisují některé problémy současného světa	problémy tohoto světa	**ENV – Vztah člověka k prostředí** - náš životní styl, prostředí a zdraví
Poslech s porozuměním		
Žák • **rozumí informacím v jednotlivých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně** • **rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat** na úrovni A2+ • pochytí podstatné informace • předá stručné shrnutí informací • odpoví na otázky na základě poslechového textu	Zvuková podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka slovní a větný přízvuk, intonace, frázování, fonetická transkripce poslech souvislých textů a dialogů Číslovky, jména, věk, bydliště, hodiny Vlastnictví, záliby, návrhy, specifické informace ve slyšeném textu	***CJ-9-1-01.1*** ***CJ-9-1-02.1*** **OSV – Komunikace** - řeč zvuků a slov, aktivní naslouchání

• napodobí intonaci a výslovnost rodilých mluvčích	písničky, básničky přísloví,…	komunikace v různých situacích
Mluvení		
Žák • **se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích** • **mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech** • **vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života** na úrovni A2+ • vyjádří žádost, návrh, nabídku, dovolení a zareaguje na ně • vyjádří pochopení, podporu, nesouhlas • vyjádří přání a záliby • zeptá se na cestu a popíše ji • zeptá se na cenu a počet	Rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím žádosti, návrhy, dovolení: can, could, shall, let So do I/ I don´t I´d like to/I´d like a, I´d rather, I´d prefer I do not feel like ukazování směru How much/many?	***CJ-9-2-01.1 – 01.5*** ***CJ-9-2-02.1*** ***CJ-9-2-03.1 – 03.4*** **OSV – Mezilidské vztahy** a principy slušného chování **- Kooperace** - dovednost navazovat na druhé
Psaní		
Žák • **napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat** na úrovni A2+ • **reaguje na jednoduché písemné sdělení** • používá odpovídající slovní zásobu na daná témata	Diář a blog e-mail recenze biografie dopis recept tematické okruhy viz oddíl čtení s porozuměním	***CJ-9-4-02.1 – 02.5*** ***CJ-9-4-03.1***

• používá gramatické struktury dané úrovně jazyka	Minulý čas prostý – oznamovací věty, otázky, zápor. (ago, used to x would) Minulý čas průběhový - oznamovací věty, otázky, zápor. Přítomný čas prostý a průběhový Činný a trpný rod Modální slovesa Stupňování přídavných jmen Vyjádření budoucnosti – will/to be going to, budoucí průběhový, gerundium Předpřítomný čas a jeho použití Stavba věty Pravidla interpunkce Nepřímá řeč Zájmena (osobní, přivlastňovací, ukazovací, tázací, vztažná, neurčitá a jejich složeniny) Řadové číslovky Podmínkové věty I. a II. typu Determinátory Spojovací výrazy	**OSV – Rozvoj schopností poznávání** - cvičení soustředění, zapamatování a řešení problémů cvičení dovedností pro učení cvičení sebekontroly
• popíše základní skutečnosti týkajících se daných tematických okruhů • ve spolupráci se svými spolužáky vytváří projektové úkoly na dané tematické okruhy	tematické okruhy (viz oddíl čtení s porozuměním)	**OSV – Kreativita** - pružnost nápadů, originalita, citlivost, dotahování nápadů do reality **-Kooperace** - dovednost odstoupit od vlastního nápadu, etické zvládání situací konkurence **- Poznávání lidí** - vzájemné poznávání ve skupině **MEV – Práce v realizačním týmu** - komunikace a spolupráce v týmu, stanovení cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů

• napíše text popisující problém a odpověď na něj • písemně zaznamená diktovaný text odpovídající úrovni A2+	vzkaz příkaz, zákaz a rada prosba, formální a neformální žádost formulář omluva tematické okruhy viz oddíl čtení s porozuměním	**OSV- Seberegulace a sebeorganizace** - cvičení sebekontroly, organizace vlastního času, stanovování cílů a kroků k jejich dosažení **OSV – Rozvoj schopností poznávání** - cvičení pozornosti a soustředění

Učební osnovy

FRANCOUZSKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Vyučovací předmět francouzský jazyk je jedním z jazyků nabízených školou jako povinně volitelný předmět. Realizuje výstupy vzdělávacího oboru Další cizí jazyk. Požadavky na vzdělávání ve francouzském jazyce na nižším gymnáziu směřují k dosažení úrovně A1 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Cílem výuky francouzského jazyka na nižším gymnáziu je probudit v žákovi zájem o francouzský jazyk a vytvořit pozitivní vztah k předmětu. Jeho postupné osvojování pomáhá žákovi snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení jeho mobility v osobním životě, v dalším studiu i v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje mu poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí a jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje žákovo vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních výměnách a projektech.
Výuka je zaměřena na osvojování francouzského jazyka jako prostředku dorozumívání a získávání dalších poznatků. Pozornost se věnuje rozvoji všech produktivních i receptivních dovedností, tj. ústní interakci, ústnímu a písemnému projevu, čtení a poslechu s porozuměním. Gramatický systém je osvojován jako nezbytný prostředek k rozvoji těchto dovedností.
V úvodním dvouměsíčním přípravném kurzu si žáci osvojí znalosti ve fonetice a pravopisu, pozornost je věnována čtení říkadel, básniček, nácviku písniček, provádění poslechu, her a krátkých dialogů. Žáci by měli během tohoto období zvládnout především základy správného čtení a výslovnosti, časové a číselné údaje, barvy, užívání členů a časování sloves avoir, être a slovesa I. třídy.

Prostřednictvím předmětu francouzský jazyk jsou realizována tato průřezová témata:
- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova

Časové a organizační vymezení předmětu
Francouzský jazyk se vyučuje v sekundě, tercii a kvartě s časovou dotací 3 hodiny týdně. Žáci jsou na výuku děleni do skupin. V případě, že je v jedné třídě malý počet zájemců o výuku francouzského jazyka, jsou do jedné skupiny spojováni žáci dvou tříd jednoho ročníku.
V tercii se žáci v rámci výuky francouzského jazyka zapojují do projektu Dny evropských národů. Projekt je organizován ve spolupráci s ostatními cizími jazyky a zeměpisem.
Většina hodin probíhá v jazykové učebně, která je vybavena audiovizuální technikou a dalšími pomůckami pro výuku francouzského jazyka.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu francouzský jazyk
- Kompetence k učení
- Na praktických příkladech vysvětlujeme smysl a cíl učení se francouzského jazyka.
- Vedeme žáky k tomu, aby při učení používali jednoduché textové zdroje. Učíme je vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace.
- Do výuky zařazujeme cvičení na rozvoj pozornosti, soustředění a zapamatování. Učíme žáky využívat různé metody a strategie, které jim pomohou při učení.

- Učíme žáky pracovat s chybou.
- Společně se žáky vytváříme jednoduchá kritéria pro vyhodnocování toho, co se naučili, a učíme je tato pravidla používat.

Kompetence k řešení problémů

- Učíme žáky nebát se těžkostí, které při výuce francouzského jazyka mohou nastat.
- Vedeme žáky k tomu, aby sami vyvozovali pravidla a samostatně nebo v týmu hledali cesty k řešení problémů.
- Vytvářením problémových úloh a situací učíme žáky problémy řešit a reagovat na ně ve francouzském jazyce.
- Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci.
- Podporujeme různé formy komunikace ve francouzském jazyce. Zařazujeme situační úlohy a připravujeme tak žáky na zvládnutí komunikace ve francouzském jazyce v různých životních situacích.
- Umožňujeme žákům prezentovat výsledky své práce na webových stránkách. Při prezentaci prací před třídou využíváme moderní techniku.

Kompetence sociální a personální

- Používáme různé metody výuky francouzského jazyka, frontální, skupinovou, kooperativní výuku a projektové vyučování.
- Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role.
- Učíme žáky kriticky hodnotit práci týmu, svůj vlastní význam v práci týmu i přínos všech ostatních členů.
- Podporujeme vzájemnou pomoc žáků. Vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. Upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k sebeúctě a úctě k druhým lidem.
- Jsme připraveni žákům podat pomocnou ruku, např. formou konzultací.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci.
- Na konkrétních příkladech demonstrujeme lepší možnosti pracovního uplatnění při ovládání cizích jazyků.
- I vlastním příkladem vedeme žáky k zodpovědnému plnění svých pracovních povinností.

Předmět: francouzský jazyk Ročník: sekunda, tercie, kvarta

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT / *Odkaz na Standardy další cizí jazyk***
Čtení s porozuměním		
Žák ➢ **rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům** ➢ **rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům** ➢ **rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci** ➢ v krátkých textech vyhledá a rozumí informacím o osobách, místech a událostech ➢ odhadne význam neznámých výrazů ➢ používá slovník učebnice i dvojjazyčný slovník	Fonetika, přízvuk, vázání, intonace Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Pokyny učitele a krátká zadání ke cvičením Pozdravy, poděkování, rozloučení Rodina, domov, škola, volný čas, svátky ve Francii, Povolání Obec, doprava a cestování Nakupování, obchody, oblečení Lidské tělo, zdraví, jídlo, stravování Příroda, zvířata, počasí Stručné reálie F, B, CH dialogy s představením se, úvodním obratem a pozdravem	***DCJ-9-3-01.1*** ***DCJ-9-3-02.1, 02.2*** **MKV – kulturní rozdíly** (rozdíly v životním stylu těchto zemí) ***DCJ-9-3-03.1, 03.2***
Mluvení		
Žák ➢ **se zapojí do jednoduchých rozhovorů**	základní výslovnostní návyky, pozdravy mezi přáteli, mezi dospělými osobami, představení se	***DCJ-9-2-01.1, 01.2***

➢ **sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, volného času, zdraví, lidského těla, jídla, nákupů, svátků, obce, dopravních prostředků, zvířat, počasí, přírody, reálií frankofonních zemí** ➢ **odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá**	jméno, bydliště, číslo telefonu, e-mail, členové rodiny, jejich povolání, zdraví, strava a lidské tělo, cestování busem a vlakem, ohrožená zvířata, třídění odpadků; kalendářní rok (roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny)	***DCJ-9-2-02.1 – 02.3*** **OSV – komunikace, kooperace, mezilidské vztahy** ***DCJ-9-2-03.1 – 03.3***
Poslech s porozuměním		
Žák ➢ **rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně** ➢ **rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu** ➢ **rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat**	adresa, věk, moje škola, předměty ve třídě, rozvrh hodin místo a čas schůzky pozdravy, slovní obraty na počátku rozhovoru místo, čas, telefonní čísla, bydliště, data konverzace v restauraci, v obchodě, otevírací doba denní režim	***DCJ-9-1-01.1, 01.2*** ***DCJ-9-1-02.1 – 02.3*** ***DCJ-9-1-03.1, 03.2***
Psaní		
Žák ➢ **vyplní základní údaje o sobě ve formuláři** ➢ **napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat** ➢ **stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení**	jméno \ příjmení, věk, datum narození, kontakty, pozvánky SMS, e-mail slovní zásoba, rozdíl mezi písemnou a zvukovou podobou slova, diakritická znaménka, význam slov v kontextu	***DCJ-9-4-01.1*** ***DCJ-9-4-02.1 – 02.3*** ***DCJ-9-4-03.1***

Jazykové prostředky		
	Fonetika - výslovnost hlásek typických pro francouzštinu - nosové samohlásky, ústní samohlásky Slovesa I., II. III. slovesné skupiny nepravidelná slovesa avoir; être, faire, aller, venir, partir, ouvrir, servir, vendre, devoir, pouvoir, vouloir, connaître, savoir, pleuvoir, boire, lire, écrire, dire, interdire, vivre, obrat il y a, zvatná slovesa Présent, impératif, présent progressif, passé récent, furur proche, passé composé, imparfait Podstatná jména - používání členu určitého, neurčitého, tvoření množného čísla, skloňování - stahování (du, au aux...) Osobní zájmena nesamostatná, ukazovací zájmena Vztažná zájmena qui, quo, où, Předložky (à, en, dans, chez, loin, le long de. autour, près de, â côté de, en fâce de, en haut, en bas, au-dessus, sur, sous …) Základní číslovky, řadové číslovky Věta oznamovací, tázací - pořádek slov ve větě, inverze	**PRO Den evropských národů – EGS Objevujeme Evropu a svět** (spolupráce s Aj, Fj, Šj, Ze)

Učební osnovy

NĚMECKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Vyučovací předmět německý jazyk je jedním z jazyků nabízených školou jako povinně volitelný předmět. Realizuje výstupy vzdělávacího oboru Další cizí jazyk. Požadavky na vzdělávání v německém jazyce na nižším gymnáziu směřují k dosažení úrovně A1 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Cílem výuky německého jazyka na nižším gymnáziu je probudit v žákovi zájem o německý jazyk a vytvořit pozitivní vztah k předmětu. Jeho postupné osvojování pomáhá žákovi snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení jeho mobility v osobním životě, v dalším studiu i v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje mu poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí a jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje žákovo vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních výměnách a projektech.
Výuka je zaměřena na osvojování německého jazyka jako prostředku dorozumívání a získávání dalších poznatků. Pozornost se věnuje rozvoji všech produktivních i receptivních dovedností, tj. ústní interakci, ústnímu a písemnému projevu, čtení a poslechu s porozuměním. Gramatický systém je osvojován jako nezbytný prostředek k rozvoji těchto dovedností.

Prostřednictvím předmětu německý jazyk jsou realizována tato průřezová témata:
- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova

Časové a organizační vymezení předmětu
Německý jazyk se vyučuje v sekundě, tercii a kvartě s časovou dotací 3 hodiny týdně. Žáci jsou na výuku děleni do skupin. V případě, že je v jedné třídě malý počet zájemců o výuku německého jazyka, jsou do jedné skupiny spojováni žáci dvou tříd jednoho ročníku.
V tercii se žáci v rámci výuky německého jazyka zapojují do projektu Dny evropských národů. Projekt je organizován ve spolupráci s ostatními cizími jazyky a zeměpisem.
Většina hodin probíhá v jazykové učebně, která je vybavena audiovizuální technikou a dalšími pomůckami pro výuku německého jazyka. Žákům slouží knihovna německého jazyka.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu německý jazyk
Kompetence k učení
- Na praktických příkladech vysvětlujeme smysl a cíl učení se německého jazyka.
- Vedeme žáky k tomu, aby při učení používali jednoduché textové zdroje. Učíme je vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace.
- Do výuky zařazujeme cvičení na rozvoj pozornosti, soustředění a zapamatování. Učíme žáky využívat různé metody a strategie, které jim pomohou při učení se německého jazyka.
- Učíme žáky pracovat s chybou.
- Společně se žáky vytváříme jednoduchá kritéria pro vyhodnocování toho, co se naučili, a učíme je tato pravidla používat.

Kompetence k řešení problémů

- Učíme žáky nebát se těžkostí, které při výuce německého jazyka mohou nastat.
- Vedeme žáky k tomu, aby sami vyvozovali pravidla a samostatně nebo v týmu hledali cesty k řešení problémů.
- Vytvářením problémových úloh a situací učíme žáky problémy řešit a reagovat na ně v německém jazyce.
- Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci.
- Podporujeme různé formy komunikace v německém jazyce. Zařazujeme situační úlohy a připravujeme tak žáky na zvládnutí komunikace v německém jazyce v různých životních situacích.
- Učíme žáky smysluplně prezentovat výsledky své práce vystoupením před třídou. Při prezentacích využíváme moderní techniku.

Kompetence sociální a personální

- Používáme různé metody výuky německého jazyka, frontální, skupinovou, kooperativní výuku a projektové vyučování.
- Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role.
- Učíme žáky kriticky hodnotit práci týmu, svůj vlastní význam v práci týmu i přínos všech ostatních členů.
- Podporujeme vzájemnou pomoc žáků. Vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. Upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k sebeúctě a úctě k druhým lidem.
- Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. Při příležitostných diskusích se žáky se snažíme odbourávat předsudky ovlivňující vztahy mezi ČR a SRN.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci.
- Na konkrétních příkladech demonstrujeme lepší možnosti pracovního uplatnění při ovládání cizích jazyků.
- I vlastním příkladem vedeme žáky k zodpovědnému plnění svých pracovních povinností.

Předmět: německý jazyk

Ročník: sekunda, tercie, kvarta

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Poslech s porozuměním **Žák** ➢ **rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně** ➢ **rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu** ➢ **rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat** ➢ pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění ➢ rozumí jednoduchým souvislým projevům vyučujícího a projevům dialogickým, včetně krátkých projevů reprodukovaných; tyto projevy neobsahují neznámá slova, s výjimkou slov, jejichž zvuková podoba je blízká mateřštině ➢ rozumí běžným pokynům a jednoduchým větám vyučujícího souvisejícím s organizací vyučovacího procesu včetně návodu na typické činnosti a aktivity ➢ rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (poslechové materiály) a využívá je při své práci ➢ rozumí jednoduchým souvislým monologickým i dialogickým projevům rodilého mluvčího, včetně projevů reprodukovaných, pronášeným v přirozeném tempu různými jednajícími osobami i obsahujícím několik neznámých výrazů snadno pochopitelných z kontextu, situace nebo na základě podobnosti s mezinárodně užívanými výrazy ➢ reprodukuje ústně i písemně obsah jednoduché konverzace ➢ porozumí běžným sdělením a hlášením z oblasti každodenního života (např. v dopravních prostředcích, na nádraží) ➢ sdělí základní informace či hlavní myšlenky z krátkého vyslechnutého textu	**Zvuková stránka jazyka** větná intonace segmentální jevy s důrazem na jevy odlišné od mateřského jazyka (zavřené dlouhé *e, o,* zaokrouhlené *ö, ü, eu,* diftong *ei/ai*, redukované *e*, zadopatrové *ng, ich-Laut,* vokalizované *r/er*, aspirované souhlásky *p, t, k*, asimilace a ráz **Grafická stránka jazyka a pravopis** německá abeceda psaní velkých písmen, *ß* pravopis výrazů osvojované slovní zásoby základní poučení o interpunkci **Slovní zásoba** základní výrazy z vymezených tematických okruhů, situací a funkcí jazyka slovní zásoba potřebná k porozumění pokynům spojeným s vyučovacím procesem slovní zásoba potřebná k porozumění jednoduchým textům, a to i autentickým odhad významu tvoření slov skládáním – podstatné jméno + podstatné jméno; sloveso + podstatné jméno tvoření slov odvozováním – přípona *in,* názvy jazyků pomocí přípony *–isch* **Gramatika** ***Syntax*** jednoduchá věta oznamovací, tázací, rozkazovací, rámcová konstrukce s modálními slovesy	**OSV – Sociální rozvoj – Komunikace, kooperace, mezilidské vztahy** – dialog a komunikace v různých situacích ***DCJ-9-1-01.1, 01.2*** ***DCJ-9-1-02.1 – 02.3*** **EGS – Objevujeme Evropu a svět -** životní styl mládeže v německy mluvících zemích ***DCJ-9-1-03.1, 03.2*** **EGS – Evropa a svět nás zajímá –** zvyky a tradice národů německy mluvící oblasti **MKV – Kulturní diference –** rodinné a církevní svátky **MKV – Kulturní diference –** stravovací zvyky **EGS – Evropa a svět nás zajímá** – německy mluvící země v Evropě **MEV – Tvorba mediálních sdělení** v rámci vybraných témat uvedených v učivu **PRO Den evropských národů – EGS Objevujeme Evropu a svět** (spolupráce s Aj, Fj, Šj, Ze)

Čtení s porozuměním	slovosled v těchto větách	
Žák ➢ **rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům** ➢ **rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům** ➢ **rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci** ➢ rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům ➢ rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové materiály) a využívá je při své práci ➢ čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu ➢ čte nahlas, plynule a foneticky správně jednoduché audioorálně připravené texty ➢ vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku ➢ reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu ➢ čte potichu jednoduché texty obsahující převážně známé jazykové prostředky včetně jednoduchých textů autentických (návody, nápisy apod.); při čtení používá slovník ➢ čte nahlas, plynule a foneticky správně audioorálně připravené texty ➢ sdělí základní informace či hlavní myšlenky z krátkého přečteného textu	vyjadřování záporu *nicht, kein*; odpověď s *doch* vazba *es gibt* zdůraznění větného členu ***Morfologie*** ***Podstatná jména*** člen určitý, neurčitý, nulový, přivlastňovací v 1., 3. a 4. pádě jednotného a množného čísla 2. pád vlastních jmen rod a množné číslo podstatných jmen ***Přídavná jména*** v přísudku a doplňku skloňování a stupňování pouze lexikálně podle komunikativních potřeb ***Zájmena*** osobní, ukazovací, přivlastňovací a záporná v 1., 3. a 4. pádě tázací zájmena *wer, welch-* neurčité zájmeno *man* zvratné zájmeno *sich* ***Číslovky*** základní nad 1000 základní početní úkony řadové datum, letopočet určení váhy, ceny	***DCJ-9-3-01.1*** ***DCJ-9-3-02.1, 02.2*** ***DCJ-9-3-03.1, 03.2***
Mluvení	***Slovesa***	
Žák ➢ **se zapojí do jednoduchých rozhovorů** ➢ **sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat** ➢ **odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá** ➢ reprodukuje a obměňuje pamětně osvojené mikrodialogy ➢ reprodukuje a obměňuje dialogy	časování pravidelných, užívaných nepravidelných, pomocných a modálních sloves a sloves s odlučitelnými předponami oznamovací a rozkazovací způsob préteritum sein, haben perfektum pravidelných a nepravidelných sloves s haben a sein zvratná slovesa (lexikálně) vyjádření budoucnosti tvarem přítomného	***DCJ-9-2-01.1, 01.2*** ***DCJ-9-2-02.1 – 02.3*** ***DCJ-9-2-03.1 – 03.3***

➢ obměňuje krátké texty se zachováním jejich smyslu ➢ formuluje ústně otázky, odpovídá na otázky ➢ zná zpaměti básně popř. jiné krátké texty ➢ přiměřeně a pohotově reaguje na různé situace běžného života dané věkové skupiny ➢ používá základní kompenzační strategie pro překonávání jazykových obtíží při komunikace (opíše výraz, použije obsahově blízkého výrazu …) ➢ se aktivně zapojí do jednoduché konverzace ➢ pozdraví, rozloučí se s dospělým i s kamarádem ➢ poskytne požadovanou informaci ➢ se souvisle vyjadřuje v rámci vymezených tematických okruhů ➢ Váš text	času ***Příslovce*** *gern, lieber* příslovce místa *hier, da, dort* tázací w-příslovce *wo, wann, wie, warum, wie viel, um wie viel* příslovce míry *sehr, ziemlich, zu* ***Předložky*** předložky pro vyjádření času *am, um, von … bis* nejfrekventovanější p. se 3., 4., 3. a 4. pádem, splývání se členem ***Spojky*** frekventované spojky souřadící ***Citoslovce*** lexikálně (wau, miau, muh, pfui, …)	
Psaní		
Žák ➢ **vyplní základní údaje o sobě ve formuláři** ➢ **napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat** ➢ **stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení** ➢ písemně obměňuje krátké probrané texty ➢ sestaví gramaticky a formálně správné jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení ➢ formuluje písemně jednoduché otázky a odpovídá na ně ➢ samostatně po audioorální přípravě zformuluje text pozdravu, blahopřání, jednoduchého dopisu, vzkazu ➢ sestaví krátké vyprávění ➢ sestaví jednoduchý popis (např. obrázku, osoby, místa)	**Tematické okruhy** osobní údaje rodina, domácí práce, spolupráce pozdravy zvířata barvy dny v týdnu, měsíce, roční období koníčky, volný čas, víkendy, prázdniny školní předměty, učebny, školní potřeby, výukové aktivity, vyučovací předměty, rozvrh hodin, popis školy a třídy jídlo, nápoje, potraviny, stravovací zařízení vzhled, móda, oblečení mezilidské vztahy, styky s přáteli, vzájemná pomoc kulturní život školy, volnočasové aktivity ve škole, zajímavé činnosti a akce navazování přátelským vztahů mezi školami třídami a žáky v zahraničí časové údaje oslavy, dárky, přání, svátky	***DCJ-9-4-01.1*** ***DCJ-9-4-02.1 – 02.3*** ***DCJ-9-4-03.1***
Jazykové prostředky		
Žák ➢ rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova ➢ vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby ➢ používá abecední slovník učebnice ➢ používá dvojjazyčný slovník ➢ používá omezený repertoár slov a výrazů, které se vztahují k vymezeným tematickým okruhům		

➢ používá základní gramatické struktury a větné typy	nákupy, obchody, kapesné zdraví, části těla, nemoci domov, dům, pokoje, nábytek, zařízení průběh dne, denní a týdenní program, rok v žákově životě orientace ve městě, pamětihodnosti a budovy dopravní prostředky pobyt v zahraničí, jazyková znalost výhled do vlastní budoucnosti, povolání, zaměstnání prázdniny, cestování, pohledy, prázdninové činnosti reálie zemí německojazyčné oblasti	

Učební osnovy

ŠPANĚLSKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Vyučovací předmět španělský jazyk je jedním z jazyků nabízených školou jako povinně volitelný předmět. Realizuje výstupy vzdělávacího oboru Další cizí jazyk. Požadavky na vzdělávání ve španělském jazyce na nižším gymnáziu směřují k dosažení úrovně A1 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Cílem výuky španělského jazyka na nižším gymnáziu je probudit v žákovi zájem o španělský jazyk a vytvořit pozitivní vztah k předmětu. Jeho postupné osvojování pomáhá žákovi snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení jeho mobility v osobním životě, v dalším studiu i v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje mu poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí a jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje žákovo vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních výměnách a projektech.
Výuka je zaměřena na osvojování španělského jazyka jako prostředku dorozumívání a získávání dalších poznatků. Pozornost se věnuje rozvoji všech produktivních i receptivních dovedností, tj. ústní interakci, ústnímu a písemnému projevu, čtení a poslechu s porozuměním. Gramatický systém je osvojován jako nezbytný prostředek k rozvoji těchto dovedností. V sekundě je zařazen úvodní přípravný kurz, při kterém je pozornost věnována především základům fonetiky a pravopisu. K tomu jsou využívány krátké básničky, říkadla, písničky, jednoduché hry, krátké dialogy a jazykolamy. Během tohoto období by žáci měli zvládnout především základy správného čtení, psaní a výslovnosti, užívání členů určitých i neurčitých, časování slovesa být, měli by si osvojit číslovky do 20 a základní barvy.

Prostřednictvím předmětu španělský jazyk jsou realizována tato průřezová témata:
- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova

Časové a organizační vymezení předmětu
Španělský jazyk se vyučuje v sekundě, tercii a kvartě s časovou dotací 3 hodiny týdně. Žáci jsou na výuku děleni do skupin. V případě, že je v jedné třídě malý počet zájemců o výuku španělského jazyka, jsou do jedné skupiny spojováni žáci dvou tříd jednoho ročníku.
V tercii se žáci v rámci výuky španělského jazyka zapojují do projektu Dny evropských národů. Projekt je organizován ve spolupráci s ostatními cizími jazyky a zeměpisem.
Většina hodin probíhá v jazykové učebně, která je vybavena audiovizuální technikou a dalšími pomůckami pro výuku španělského jazyka.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu španělský jazyk
Kompetence k učení
- Na praktických příkladech vysvětlujeme smysl a cíl učení se španělského jazyka.
- Vedeme žáky k tomu, aby při učení používali jednoduché textové zdroje. Učíme je vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace.

- Do výuky zařazujeme cvičení na rozvoj pozornosti, soustředění a zapamatování. Učíme žáky využívat různé metody a strategie, které jim pomohou při učení se španělského jazyka.
- Učíme žáky pracovat s chybou.
- Společně se žáky vytváříme jednoduchá kritéria pro vyhodnocování toho, co se naučili, a učíme je tato pravidla používat.

Kompetence k řešení problémů

- Učíme žáky nebát se těžkostí, které při výuce španělského jazyka mohou nastat.
- Vedeme žáky k tomu, aby sami vyvozovali pravidla a samostatně nebo v týmu hledali cesty k řešení problémů.
- Vytvářením problémových úloh a situací učíme žáky problémy řešit a reagovat na ně ve španělském jazyce.
- Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci.
- Podporujeme různé formy komunikace ve španělském jazyce. Zařazujeme situační úlohy a připravujeme tak žáky na zvládnutí komunikace ve španělském jazyce v různých životních situacích.
- Učíme žáky smysluplně prezentovat výsledky své práce formou článků do novin, vystoupením před třídou. Při prezentacích využíváme moderní techniku.

Kompetence sociální a personální

- Používáme různé metody výuky španělského jazyka, frontální, skupinovou, kooperativní výuku a projektové vyučování.
- Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role.
- Učíme žáky kriticky hodnotit práci týmu, svůj vlastní význam v práci týmu i přínos všech ostatních členů.
- Podporujeme vzájemnou pomoc žáků. Vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. Upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k sebeúctě a úctě k druhým lidem.
- Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu.
- Jsme připraveni žákům podat pomocnou ruku

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci.
- Na konkrétních příkladech demonstrujeme lepší možnosti pracovního uplatnění při ovládání cizích jazyků.
- I vlastním příkladem vedeme žáky k zodpovědnému plnění svých pracovních povinností.

Předmět: španělský jazyk Ročník: sekunda, tercie, kvarta

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Čtení s porozuměním		
Žák ➢ **rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům** ➢ **rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům** ➢ **rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci** ➢ v krátkých textech vyhledá a rozumí informacím o osobách, místech a událostech ➢ odhadne význam neznámých výrazů ➢ používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník	Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Fonetika, hláskování, vázání, intonace, přízvuk Pozdravy, představování, rozloučení Základní instrukce ke cvičením Základní údaje o Španělsku a španělsky mluvících zemích Rodina, bydlení, škola, práce a profese, volný čas, svátky a oslavy v rodině, typické svátky ve Španělsku a Latinské Americe Roční období, dny v týdnu, měsíce, hodiny Počasí Doprava a cestování, ubytování a služby Nakupování, obchody, druhy zboží Oblékání, oblečení Jídlo, stravovací návyky Život ve městě a na venkově Konfesní terminologie	**MKV – kulturní diference** (rozdíly životního stylu ve Španělsku, Latinské Americe a v České republice) ***DCJ-9-3-01.1*** ***DCJ-9-3-02.1, 02.2*** ***DCJ-9-3-03.1, 03.2*** **MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** (krátké inzeráty ze španělských novin a časopisů)
Poslech s porozuměním		
Žák ➢ **rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně** ➢ **rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu** ➢ **rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat**	Pozdravy neformální i formální Škola, předměty ve třídě Představování, informace o telefonních číslech a o cenách Orientace ve městě, udávání směru Adresa, věk, místo a čas konání schůzky Konverzace v restauraci, v obchodě Denní režim, otevírací doba	***DCJ-9-1-01.1, 01.2*** ***DCJ-9-1-02.1 – 02.3*** ***DCJ-9-1-03.1, 03.2***

➢ rozumí číselným a časovým údajům, vlastním jménům ➢ rozumí nejběžnějším frázím vyjadřujícím pozdrav, prosbu a rozloučení	Přijetí nebo odmítnutí nabídky, omluva	
Mluvení		
Žák ➢ **se zapojí do jednoduchých rozhovorů** ➢ **sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat** ➢ **odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá** ➢ v jednoduchých jednotlivých větách poskytne informace o své osobě ➢ jednoduchými výrazy popíše a charakterizuje osoby a okolní prostředí ➢ vypráví o svém dnu, denním režimu a popíše průběh dne ostatních osob ➢ vypráví o svých stravovacích návycích ➢ vypráví o svém městě a o místech a městech ve španělsky mluvících zemích ➢ pojmenuje některé běžně používané vynálezy ➢ vypráví o historických událostech	Jméno, adresa, věk, národnost, povolání, záliby, koníčky, cizí jazyky Rodina, přátelé, dům, byt a jeho součásti, škola, předměty denní potřeby Moje město, města ve španělsky mluvícím světě Konfesní terminologie Nakupování, potraviny, oblečení, předměty denní potřeby Denní režim a činnosti každodenního života Stravování v restauraci, oblíbené jídlo a pití Tradice, svátky a oslavy, zvyky Životní prostředí, některá zvířata Dětství, období života, porovnání života dříve a nyní Moderní technologie a přístroje každodenní potřeby Vztahy a seznámení	**MKV – kulturní diference** (stravovací zvyky, rozdíly v oblékání, rodinné a církevní svátky) ***DCJ-9-2-01.1, 01.2*** ***DCJ-9-2-02.1 – 02.3*** ***DCJ-9-2-03.1 – 03.3*** **OSV – komunikace, kooperace, mezilidské vztahy, kreativita** (vzájemná komunikace v různých situacích)
Psaní		
Žák ➢ **vyplní základní údaje o sobě ve formuláři** ➢ **napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat** ➢ **stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení** ➢ v jednoduchých větách popisuje události a sděluje, co se kdy a kde stalo	Osobní zájmena: vykání – usted, ustedes, nepřímý a přímý předmět, zájmena osobní s předložkou, postavení zájmen ve větě Přivlastňovací zájmena samostatná a nesamostatná Neurčitá, záporná a ukazovací zájmena	**MKV – kulturní diference** (rozdíly životního stylu Španělů, Čechů a obyvatel Latinské Ameriky) ***DCJ-9-4-01.1*** ***DCJ-9-4-02.1 – 02.3*** ***DCJ-9-4-03.1***

➢ popisuje v jednoduchých větách aspekty svého každodenního života (lidi, místa, práci, školu, rodinu, koníčky)	Slovesa: časování pravidelných a vybraných a vybraných nepravidelných sloves v přítomném čase, v minulém čase prostém a v imperfektu, slovesa zvratná, slovesa se změnou kmenové samohlásky, slovesa ser/estar/hay a jejich použití, neosobní slovesa (gustar, encantar, interesar), neosobní vazby (hay que, se puede, está prohibido+infinitiv), infinitivní vazby, zápor ve větě, modální slovesa, vyjádření plánů do budoucnosti (ir+a+inf.) Kladný a záporný imperativ pro tykání a vykání Gerundium a vazba slovesa estar s gerundiem, trpný rod a zvratné se Slovesné vazby:al+inf., estar a punto de, acabar de, volver a, dejar de, soler+inf. Tázací výrazy a zájmena Určitý a neurčitý člen Rod a číslo substantiv a adjektiv, přechylování, zkracování adjektiv (bueno, malo), stupňování Číslovky základní Předložky Příslovce a příslovečná určení místa, času, způsobu	**PRO Den evropských národů – EGS Objevujeme Evropu a svět** (spolupráce s Aj, Fj, Nj, Ze)

Učební osnovy

MATEMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Vyučovací předmět ***matematika*** vychází podle RVP ZV ze vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace. Matematika je v základním vzdělávání založena na aktivních činnostech žáků s matematickými objekty a na využití matematiky při řešení reálných problémů a situací. Předmět poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v reálném životě, rozvíjí logické myšlení a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli je součástí základního vzdělávání v primě až kvartě a vytváří předpoklady pro další úspěšný rozvoj ve všech oblastech lidské činnosti.
Vzdělávání klade důraz na porozumění základním myšlenkovým postupům, pojmům matematiky, vzájemným vztahům a aplikacím v konkrétních případech. Žáci si postupně osvojují terminologii, pojmy, algoritmy, symboliku a způsoby jejich užití.
Matematika je rozdělena do čtyř tematických okruhů: aritmetika, geometrie, algebra, matematická analýza. Tyto tematické okruhy se v průběhu jednotlivých ročníků v předmětu matematika navzájem prolínají a rozšiřují o nové poznatky. Důraz je kladen na využití již získaných znalostí a dovedností a umění je aplikovat. V tematickém okruhu aritmetika navazují žáci na dovednosti získané ze základní školy a prohlubují si a osvojují je s důrazem na algoritmické a významové porozumění. Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem, zaokrouhlováním a porovnáváním. Seznamují se s pojmem proměnná a používají jej při zobecňování vztahů a vlastností čísel. V tematickém okruhu algebra žáci rozvíjejí a zobecňují pojem proměnná a znalosti aritmetiky na pojem výraz. Postupně se zdokonalují v dovednosti úpravy a zjednodušení výrazu, aplikují základní vztahy mezi výrazy a pracují s nimi při řešení reálných situací. Učí se třídit údaje, určovat podmínky a chápat pojem ekvivalence. Tematický okruh geometrie vychází z geometrie v rovině, kde se žáci učí rozpoznávat, znázorňovat a definovat rovinné útvary. Hledají shodnosti, podobnosti a odlišnosti, vnímají rozdíly mezi modelem a skutečností. Učí se porovnávat, odhadovat, měřit velikost úsečky, velikost úhlu, počítat obvody, obsahy a zdokonalovat svůj grafický projev. Tyto své poznatky a dovednosti rozšiřují o geometrii v prostoru, kde zkoumají vlastnosti těles a určují povrch a objem těles. Učí se řešit polohové a metrické úlohy, které vycházejí z běžných životních situací. V tematickém okruhu matematická analýza žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou součástí jevů reálného světa, seznamují se s pojmem funkce a s jejími reprezentacemi. Tyto změny se žáci učí analyzovat z tabulek, diagramů, grafů a předpisů. V jednoduchých případech jsou žáci schopni zmíněné závislosti vyjadřovat v požadovaném tvaru. Zkoumání zmíněných závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

Prostřednictvím předmětu matematika jsou realizována tato průřezová témata:
- Osobnostní a sociální výchova
- Mediální výchova

Časové a organizační vymezení předmětu
Předmět matematika je určen všem žákům primy až kvarty osmiletého gymnázia v rozsahu čtyř výukových hodin týdně v každém ročníku. Hodiny nejsou dělené, vyučování probíhá v celé třídě společně. Studenti mají k dispozici kalkulačky. Některé hodiny probíhají v odborné učebně, kde jsou k dispozici výukové PC programy, dataprojektor a interaktivní tabule.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu matematika

Společné postupy, které povedou v předmětu matematika k utváření klíčových kompetencí, budou realizovány následujícími metodami:

- frontální vyučování
- skupinové vyučování
- práce s prameny a různými informačními zdroji
- projekty
- zapojování žáků do matematických soutěží

Kompetence k učení

- Dbáme, aby se žáci vyjadřovali přesně a stručně, užívali matematického jazyka a symbolů, prováděli rozbory a zápisy algoritmů řešených problémů, zdokonalovali grafický projev.
- Rozvíjíme paměť žáků prostřednictvím zadávání numerických výpočtů a podporujeme osvojování si nezbytných matematických vztahů a algoritmů.

Kompetence k řešení problémů

- Klademe otázky o způsobu a příčinách různých přírodních procesů, hledáme na ně adekvátní odpovědi a učíme žáky zobecňovat poznatky.
- Seznamujeme žáky s postupy, jak výsledky svého pozorování a zkoumání zhodnotit, porovnat s dosavadními znalostmi a zkušenostmi a formulovat závěry.
- Vedeme žáky k dovednosti vyslovovat a správně formulovat hypotézu či vlastní názor na daný problém, uvádíme skutečnosti, ze kterých vyvodil svůj úsudek.
- Vyslechneme názory žáků, vhodně argumentujeme, společně přispíváme k řešení úkolu.
- Vedeme dialog, své myšlenky vyjadřujeme v logickém sledu.
- Poukazujeme na shodné, podobné a odlišné znaky reálných problémů, pomáháme při volbě vhodného způsobu řešení.
- Opravami výkonů učíme žáky vnímat chyby jako nedílnou součást procesu zkoumání a ověřování.

Kompetence komunikativní

- Zadáváním skupinových úkolů vedeme žáky ke spolupráci, učíme je přijímat přidělenou roli a ztotožnit se s ní.

Kompetence sociální a personální

- Oceněním dobrých výkonů učíme žáky vážit si výsledků své práce i práce ostatních.

Kompetence občanské

- Vzdělávání chápeme jako občanskou povinnost všech zúčastněných, aktivně se angažujeme v tomto procesu a svým příkladem učíme témuž i žáky.
- Podáváme představu o využití nabytých znalostí a dovedností v různých oborech lidské činnosti.

Kompetence pracovní

- Systematickým zadáváním vybraných úkolů podporujeme žáky v dovednosti používat technické pomůcky – osobní počítač, kalkulátor, rýsovací potřeby, měřidla, tabulky.
- Snažíme se o to, aby žáci získávali návyky systematické a pečlivé práce a byli schopni sebehodnocení.

Předmět: matematika

Ročník: prima

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT** / ***odkaz na Standardy Matematika a její aplikace***
Opakování a prohloubení učiva z 1. stupně ZŠ		
Žák ➢ **provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel** ➢ **zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor** ➢ **určuje velikost úhlu měřením i výpočtem** ➢ **charakterizuje a třídí základní rovinné útvary** ➢ **zdůvodňuje a využívá polohové vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku** ➢ **načrtne a sestrojí rovinné útvary** ➢ **načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině**		
➢ rozliší pojem číslo, uvádí vztahy mezi arabskými a římskými číslicemi	číslo a číslice (arabské, římské)	
➢ objasní pojem množina, zapíše množinu výčtem prvků, určí příslušnost prvku k množině, rozliší množiny podle počtu prvků (prázdná, konečná, nekonečná,…), určí sjednocení a průnik daných množin, napíše podmnožiny dané množiny, používá množinové symboly ("je/není prvkem množiny", podmnožina, sjednocení, průnik)	množiny	**OSV – Komunikace** – přesné a stručné vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky
➢ čte, zapisuje přirozená čísla v rozvinutém i zkráceném zápise, zobrazí přirozená čísla na číselné ose, porovnává je, zaokrouhluje, provádí početní operace s přirozenými čísly (zpaměti i písemně), při pamětném počítání využívá komutativnost a asociativnost sčítání a násobení, provádí odhady a kontrolu výpočtů	přirozená čísla a početní operace s nimi	**OSV– Rozvoj schopností poznávání** - cvičení smyslového vnímání – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností ***M-9-1-01.1*** ***M-9-1-02.1 – 02.3***
➢ čte a zapisuje desetinná čísla, zobrazí des. číslo na číselné ose, porovnává a zaokrouhluje des. čísla, provádí početní operace s des. čísly písemně i na kalkulačce (včetně dělení desetinného čísla des. číslem)	nezáporná desetinná čísla	

➢ řeší číselné výrazy se všemi početními operacemi, určí pořadí prováděných operací, odstraňuje závorky, určí číselnou hodnotu výrazu	číselné výrazy	***M-9-1-01.2***
➢ rozlišuje pojmy bod, přímka, polopřímka, úsečka, vyjmenuje jejich vlastnosti, útvary narýsuje, provede konstrukci osy a středu úsečky, útvary symbolicky označí	bod, přímka, polopřímka, úsečka, střed úsečky, osa úsečky	***M-9-3-02.1***
➢ narýsuje součet a rozdíl úseček	grafické sčítání a odčítání úseček	
➢ definuje pojem úhel, označí úhel pomocí písmen řecké abecedy, pojmenuje úhly podle velikosti, odhadne a změří velikost úhlu pomocí úhloměru, narýsuje úhly dané velikosti pomocí úhloměru, bez úhloměru sestrojí úhly o velikosti 15°, 30°, 45°, … porovná úhly, přenáší úhel k dané polopřímce, narýsuje osu úhlu, sčítá a odčítá úhly graficky i početně, úhly násobí a dělí početně i graficky 2, při výpočtech užívá jednotky stupně i minuta, vyznačí úhly vedlejší a vrcholové, střídavé a souhlasné, určí jejich velikosti, při výpočtech velikosti úhlu užívá účelně kalkulátor	úhel jako část roviny, velikost úhlu, porovnávání úhlů, sčítání a odčítání úhlů; dvojice úhlů vedlejších, vrcholových, střídavých a souhlasných	**OSV – Kreativita** – rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním ***M-9-3-02.2*** ***M-9-3-03.1 – 03.3*** ***M-9-3-06.2***
➢ určí vzájemnou polohu dvou přímek, vzdálenost bodu od přímky, sestrojí kolmici a rovnoběžku daným bodem, sestrojí rovnoběžku k přímce v dané vzdálenosti	dvojice přímek v rovině, vzdálenost bodu od přímky	
➢ rozliší rovinné útvary (kružnice, kruh, trojúhelník, čtverec), narýsuje je, nachází v realitě jejich reprezentaci	kruh, kružnice, trojúhelník, čtyřúhelník	***M-9-3-02.1*** ***M-9-3-06.2***
➢ vymezí pojmy rovina a polorovina, určí vzájemnou polohu přímky a roviny, dvou rovin	přímky a roviny v prostoru	
➢ rozliší tělesa: hranol, válec, jehlan, kužel, načrtne krychli a kvádr, v realitě nachází jejich reprezentaci	tělesa	**OSV – Rozvoj schopnosti poznávání** - cvičení smyslového vnímání – prostorová představivost ***M-9-3-12.1, 12.2***
Kladná a záporná čísla		
Žák ➢ **provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel** ➢ **analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel**		

➢ převádí jednotky délky, hmotnosti, času, orientuje se ve velikostech 1 mm^2, 1 cm^2, 1 dm^2, 1m^2, 1 a, 1 ha, 1 km^2, převádí jednotky obsahu, rozezná 1 l, 1 dl, orientuje se v dutých mírách	převody jednotek	**OSV – Rozvoj schopnosti poznávání -** rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů ***M-9-3-04.4, 04.5*** ***M-9-3-10.3***
➢ konkretizuje užití záporných čísel v praxi, zapíše a znázorní na číselné ose kladná i záporná čísla, porovná dvě celá i desetinná čísla, určí a ukáže na číselné ose číslo opačné k danému číslu, určí absolutní hodnotu čísel pomocí číselné osy, sčítá, odčítá, násobí, dělí celá čísla, analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nich využívá matematický aparát v oboru celých čísel	celá čísla a početní operace s nimi, absolutní hodnota	***M-9-1-09.1, 09.7***
➢ čte a zapisuje záporná desetinná čísla, zobrazí záporné des. číslo na číselné ose, porovnává záporná des. čísla, provádí početní operace se zápornými des. čísly, vypočítá aritmetický průměr	záporná desetinná čísla, aritmetický průměr	
➢ vymezí pojem číselná osa, zobrazí kladná a záporná čísla na vodorovné i svislé ose, popíše polohu bodu na číselné ose, popíše polohu bodu v kartézském souřadnicovém systému, zakreslí bod o daných souřadnicích v pravoúhlé soustavě souřadnic, přečte souřadnice bodu vyznačeného v pravoúhlé soustavě souřadnic	číselná osa a soustava souřadnic	
Dělitelnost přirozených čísel		
Žák ➢ **modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel**		
➢ určuje násobky a dělitele daného čísla	násobek a dělitel	
➢ používá znaky dělitelnosti 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 15, 18, 25, 100	znaky dělitelnosti	***M-9-1-03.2***
➢ rozliší prvočíslo a číslo složené, pomocí rozkladu čísla na prvočinitele určuje násobky a dělitele daného čísla	prvočísla a čísla složená	***M-9-1-03.1*** ***M-9-1-03.3***

➢ najde nejmenší společný násobek 2 – 3 čísel, největšího společného dělitele těchto čísel, rozpozná čísla soudělná a nesoudělná, využívá dělitelnosti přirozených čísel k řešení slovních úloh z praxe	společný dělitel, společný násobek, čísla soudělná, nesoudělná	**OSV – Seberegulace a sebeorganizace** – vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů
Osová a středová souměrnost		
Žák ➢ **načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar**		
➢ určí shodné útvary, rozhodne o přímé, nepřímé shodnosti, zapíše shodnost útvarů	shodnost	**OSV – Komunikace -** zdokonalování grafického projevu **OSV – Kreativita** – vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění
➢ sestrojí obraz bodu a rovinného obrazce v osové souměrnosti, určí osu souměrnosti osově souměrného obrazce, rozhodne, zda je útvar osově souměrný	osová souměrnost	***M-9-3-08.1, 08.2, 08.5***
➢ sestrojí obraz bodu a rovinného obrazce ve středové souměrnosti, určí střed souměrnosti středově souměrného obrazce, rozhodne, zda je útvar středově souměrný	středová souměrnost	***M-9-3-08.3 – 08.5***

Předmět: matematika Ročník: sekunda

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Racionální čísla		
Žák		
➢ **provádí početní operace v oboru racionálních čísel** ➢ **užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, desetinným číslem, zlomkem)** ➢ **analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel**		
➢ zobrazí zlomek na číselné ose, porovnává zlomky, převede zlomek na desetinné číslo a naopak, daný zlomek rozšiřuje a krátí na základní tvar, upraví smíšené číslo na zlomek a nepravý zlomek na smíšené číslo, sčítá, odčítá násobí a dělí zlomky, upraví složený zlomek, využívá zlomky k řešení úloh z praxe	zlomky	**OSV – Kreativita** - vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu ***M-9-1-01.1, 01.6***
➢ zobrazí racionální číslo na číselné ose, porovná racionální čísla, určí absolutní hodnotu racionálního čísla, sčítá, odčítá násobí a dělí racionální čísla, aplikuje uvedené znalosti na jednoduchých úlohách z praxe	racionální čísla	***M-9-1-09.2*** ***M-9-1-01.3***
Procenta		
Žák ➢ **užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část procentem** ➢ **řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)** ➢ **vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data**		

➢ vysvětlí pojem 1%, užívá základní pojmy procentového počtu, vyjádří část celku pomocí procent, určí, jak velkou část celku tvoří daný počet procent, určí celek z dané části a příslušného počtu procent, řeší slovní úlohy na procenta, sestavuje a čte různé diagramy a grafy, v nichž jsou jednotlivé položky vyjádřeny procenty, řeší jednoduché příklady na výpočet úroků, vysvětlí pojem promile, řeší slovní úlohy na promile	procenta, úroky, promile	**OSV – Rozvoj schopností poznávání** - rozvíjení logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů ***M-9-2-01.1, 01.5*** ***M-9-1-04.1; M-9-1-06.1-06.3***
Trojúhelníky a čtyřúhelníky		
Žák ➢ **charakterizuje a třídí základní rovinné útvary** ➢ **zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku** ➢ **načrtne a sestrojí rovinné útvary** ➢ **odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů** ➢ **užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků**		***M-9-3-06.1 – 06.3***
➢ třídí a popisuje trojúhelníky, určí vlastnosti trojúhelníků, užívá věty o shodnosti trojúhelníků v početních a konstrukčních úlohách, zapíše postup konstrukce trojúhelníku pomocí symboliky, v trojúhelníku sestrojí těžnice, sestrojí výšky, střední příčky, nalezne střed, určí poloměr kružnice opsané a vepsané, určí velikosti vnitřních a vnějších úhlů trojúhelníku, uvede vztahy pro výpočet obvodu a obsahu trojúhelníku a aplikuje je v praxi	trojúhelníky	**OSV – Komunikace** - provádění rozborů a zápisů při řešení úloh, zdokonalování grafického projevu ***M-9-3-02.2*** ***M-9-3-07.1***
➢ třídí a popisuje čtyřúhelníky, určí vlastnosti čtyřúhelníků, sestrojí čtyřúhelník, zapíše postup konstrukce čtyřúhelníku pomocí symboliky, sestrojí výšky, střední příčky, nalezne střed, určí poloměr kružnice opsané a vepsané, určí velikosti vnitřních úhlů čtyřúhelníku, uvede vztahy pro výpočet obvodu a obsahu čtyřúhelníku a aplikuje je v praxi	čtyřúhelníky	***M-9-3-04.1 – 04.3***
➢ třídí a popisuje pravidelné mnohoúhelníky, určí vlastnosti pravidelných mnohoúhelníků, určí velikosti vnitřních úhlů pravidelných mnohoúhelníků, narýsuje pravidelný šestiúhelník a osmiúhelník	pravidelné mnohoúhelníky	

Hranoly		
Žák ➢ **určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti** ➢ **načrtne a sestrojí sítě základních těles** ➢ **odhaduje a vypočítá objem a povrch těles** ➢ **analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu** ➢ vysvětlí pojmy: vrchol hranolu, hrana hranolu, podstava hranolu, stěna hranolu, plášť hranolu, určuje počet vrcholů, hran, stěn a úhlopříček, pojmenovává hranoly podle vlastností, narýsuje síť hranolu, zobrazí hranol z různých pohledů, narýsuje hranol, uvede vztahy pro výpočet objemu a povrchu hranolu a aplikuje je ve výpočtech	hranol	***M-9-3-09.1, 09.2*** ***M-9-3-10.1, 10.2*** ***M-9-3-11.1 – 11.3*** **OSV – Rozvoj schopností poznávání -** cvičení smyslového vnímání – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace, prostorová představivost **OSV – Komunikace -** zdokonalování grafického projevu
Mocniny a odmocniny		
Žák ➢ **užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu** ➢ **účelně využívá kalkulátor** ➢ určí druhou mocninu a odmocninu, výpočtem, pomocí tabulek, pomocí kalkulačky, užívá druhou mocninu a odmocninu ve výpočtech, vysvětlí pojem iracionální číslo, objasní pojem reálné číslo, určí třetí mocninu a třetí odmocninu pomocí tabulek a kalkulačky, určí mocniny s přirozeným mocnitelem a s mocnitelem 0, se záporným celým mocnitelem, provádí základní početní operace s mocninami, používá vzorce pro mocninu součinu, zlomku a umocnění mocniny, počítá s malými a velkými čísly, zapíše dané číslo v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti a ve zkráceném tvaru $a.10^n$, kde $1 \leq a < 10$, aplikuje počítání s mocninami v jednoduchých geometrických úlohách	druhá mocnina a odmocnina, vyšší mocniny	**OSV – Rozvoj schopností poznávání** - rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů ***M-9-1-01.4, 01.5***

Výrazy I		
Žák ➢ **matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny** ➢ objasní pojem výraz, matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, určí hodnotu daného číselného výrazu, zapíše slovní text pomocí výrazů s proměnnými v jednoduchých případech, provádí početní operace s výrazy, objasní pojem mnohočlen, sčítá a odčítá mnohočleny, násobí mnohočlen jednočlenem, dvojčlenem, trojčlenem, dělí mnohočlen jednočlenem	číselné výrazy, výrazy s proměnnými, mnohočleny	**OSV – Seberegulace a sebeorganizace** - soustavná sebekontrola při každém kroku postupu řešení ***M-9-1-07.1, 07.2***
Pythagorova věta		
Žák ➢ **analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu** ➢ **užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací** ➢ rozliší odvěsny a přepony, vysvětlí odvození Pythagorovy věty, formuluje Pythagorovu větu a větu k ní obrácenou, využívá poznatků Pythagorovy věty při výpočtu délek stran pravoúhlého trojúhelníku, řeší slovní úlohy vedoucí k užití Pythagorovy věty	Pythagorova věta	***M-9-4-01.1 – 01.3*** **OSV – Rozvoj schopností poznávání** - rozvíjení logického myšlení ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů

Předmět: matematika Ročník: tercie

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Rovnice a nerovnice		
Žák ➢ **formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic** ➢ rozliší pojmy rovnost a rovnice, rozliší pojmy nerovnost a nerovnice, rozlišuje zápisy nerovností, na základě ekvivalentních úprav řeší lineární rovnice a nerovnice s jednou neznámou a u rovnic ověřuje správnost svého výsledku zkouškou, řešení nerovnice vyznačí na číselné ose, k zápisu řešení používá intervaly, řeší slovní úlohy z praxe vedoucí k řešení lineární rovnice, vypočítá hodnotu neznámé ze vzorce	rovnost a nerovnost, rovnice, intervaly, nerovnice, slovní úlohy řešené rovnicemi, výpočet neznámé ze vzorce	**OSV – Seberegulace a sebeorganizace** - soustavná sebekontrola při každém kroku postupu řešení **OSV – Kreativita** – provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků ***M-9-1-08.1, 08.2***
Kruhy a válce		
Žák ➢ **charakterizuje a třídí základní rovinné útvary** ➢ **zdůvodňuje a využívá polohové vlastnosti základních rovinných útvarů, využívá potřebnou matematickou symboliku** ➢ **odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů** ➢ **určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti** ➢ **načrtne a sestrojí sítě základních těles** ➢ **odhaduje a vypočítá objem a povrch těles** ➢ **analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu**		

➢ definuje kružnici, vysvětlí pojmy střed kružnice, poloměr, průměr, vnitřní oblast kružnice, vnější oblast kružnice, používá symboliku k(S;r), bod leží/neleží na kružnici, určí, zda jsou dané kružnice shodné	kružnice	**OSV – Rozvoj schopností poznávání** - cvičení smyslového vnímání – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace, prostorová představivost **OSV – Komunikace** - zdokonalování grafického projevu
➢ definuje kruh, používá pojmy: střed kruhu, poloměr kruhu, průměr kruhu, vnitřní body kruhu, používá symboliku K(S;r), bod je/není bodem kruhu	kruh	
➢ vysvětlí pojmy: vnější přímka, tečna, sečna, tětiva, určí vzájemnou polohu přímky a kružnice, sestrojí tečnu ke kružnici, zná vlastnosti tětivy a využívá je ve výpočtech (délky tětivy apod.)	kružnice a přímka	
➢ vysvětlí pojmy: soustředné kružnice, vnější bod dotyku kružnic, vnitřní bod dotyku kružnic, vnější bod dotyku kružnic, vnější dotyk kružnic, vnitřní dotyk kružnic, totožné kružnice, kružnice leží ve vnější oblasti jiné kružnice, rozezná vzájemnou polohu daných kružnic	vzájemná poloha dvou kružnic	
➢ vysvětlí pojmy: středový úhel, kružnicový oblouk, krajní body oblouku, vnitřní body oblouku, půlkružnice, čtvrtkružnice, kruhová výseč, kruhová úseč, mezikruží, šířka mezikruží	části kružnice a kruhu	
➢ formuluje znění Thaletovy věty, sestrojí z bodu tečnu ke kružnici, využívá Thaletovu větu ve výpočtech	Thaletova kružnice	
➢ užívá přibližnou hodnotu Ludolfova čísla a jeho značení π, uvede vztahy pro výpočet délky kružnice a délky kružnicového oblouku a aplikuje je ve výpočtech	délka kružnice	***M-9-3-04.3***
➢ uvede vztahy pro výpočet obsahu kruhu a obsahu kruhové výseče, aplikuje je ve výpočtech	obsah kruhu	***M-9-3-04.2***
➢ vysvětlí pojmy: podstava válce, plášť válce, strana a výška válce, síť válce, povrch válce	válec	***M-9-3-09.1, 09.2*** ***M-9-3-11.1, 11.2***
➢ uvede vztah pro výpočet povrchu válce a aplikuje ho v úlohách	povrch válce	***M-9-3-10.1***
➢ uvede vztah pro výpočet objemu válce a aplikuje ho v úlohách	objem válce	***M-9-3-10.2***

Úměrnosti		
Žák ➢ **užívá různé způsoby vyjádření vztahu celek – část poměrem** ➢ **řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů** ➢ **určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti** ➢ **vyhledává a vyhodnocuje data** ➢ **porovnává soubory dat** ➢ porovná dvě veličiny poměrem, daný poměr zjednoduší krácením, zvětší (zmenší) danou hodnotu v daném poměru, rozdělí celek na dvě (tři) části v daném poměru, řeší slovní úlohy z praxe s využitím poměru, využívá dané měřítko při čtení map, při zhotovování jednoduchých plánů, určí, zda daná závislost je nebo není přímá (nepřímá) úměrnost a své tvrzení zdůvodní, zapíše tabulku přímé (nepřímé) úměrnosti, zakreslí graf přímé (nepřímé) úměrnosti, řeší slovní úlohy s využitím vztahů přímé a nepřímé úměrnosti, řeší slovní úlohy pomocí trojčlenky, řeší některé úlohy finanční matematiky	poměr, úměra, postupný poměr, závislost veličin, přímá a nepřímá úměrnost, trojčlenka, měřítko, diagramy, úlohy z finanční matematiky	***M-9-1-05.1 – 05.3*** ***M-9-2-03.1, 03.2*** ***M-9-2-02.1*** **OSV – Kooperace a kompetice** – rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi **MEV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality** - používání informací z různých informačních zdrojů a vyhodnocování jednoduchých vztahů mezi údaji, práce s internetem
Výrazy II		
Žák ➢ **provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu** ➢ **matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin** umocní jednočlen, dvojčlen, rozkládá mnohočlen na součin	umocňování mnohočlenů	**OSV – Seberegulace a sebeorganizace** - soustavná sebekontrola při každém kroku postupu řešení ***M-9-1-07.2***

➢ určí, pro které hodnoty je výraz definován, krátí lomené výrazy, rozšiřuje lomené výrazy, sčítá, odčítá, násobí a dělí lomené výrazy	lomené výrazy	
Geometrické konstrukce		
Žák ➢ **zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku** ➢ **využívá pojem množina bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh** ➢ **užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků**		***M-9-3-01.2 – 01.4***
➢ sestrojí osu úsečky, kolmici k dané přímce procházející daným bodem, rovnoběžnou přímku v dané vzdálenosti, tečnu ke kružnici, trojúhelníky podle věty sss, sus, usu a Ssu, význačné úhly bez užití úhloměru	základní konstrukce	**OSV – Komunikace** - provádění rozborů a zápisů při řešení úloh,zdokonalování grafického projevu **OSV – Rozvoj schopností poznávání** - rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů ***M-9-3-06.2***
➢ určí základní množiny bodů daných vlastností, užívá jich při konstrukčních úlohách	množiny bodů daných vlastností	***M-9-3-05.1***
➢ formuluje Thaletovu větu, aplikuje ji na příkladech		
➢ řešení konstrukčních úloh člení na rozbor, postup konstrukce, konstrukci a určení počtu řešení	konstrukční úlohy	***M-9-3-01.1***
➢ řeší polohové a nepolohové konstrukční úlohy trojúhelníku	konstrukce trojúhelníku	***M-9-3-01.2***
➢ sestrojí čtyřúhelník z daných prvků	konstrukce čtyřúhelníku	
➢ sestrojí obraz útvaru v posunutí, využívá posunutí v konstrukčních úlohách	posunutí	

Předmět: matematika

Ročník: kvarta

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Funkce, rovnice a jejich soustavy		
Žák ➢ **matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním** ➢ **určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti** ➢ **vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem** ➢ **užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací** ➢ **formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav** ➢ **matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů**		
➢ vysvětlí pojem funkce a definiční obor funkce	pojem funkce, definiční obor funkce	**OSV – Rozvoj schopností poznávání** - rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů

➢ načrtne případy grafů funkcí nakreslených nepřerušenou čarou, přerušenou čarou, tvořených izolovanými body; zdůvodní tyto odlišnosti pomocí definičního oboru	graf funkce	**OSV – Rozvoj schopností poznávání** - rozvíjení logického myšlení ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
➢ rozpozná grafy, které neznázorňují funkce		***M-9-2-04.1***
➢ určí, které grafy znázorňují rostoucí a klesající funkce	funkce rostoucí, klesající	***M-9-2-04.3***
➢ určí, pro které hodnoty x nabývá funkce nulových, kladných, záporných, nekladných a nezáporných hodnot	hodnoty funkce	***M-9-2-04.3***
➢ rozhodne, zda dvojice čísel [x;y] náleží dané funkci		
➢ posoudí výhody a nevýhody zadání funkce tabulkou, rovnicí, grafem		***M-9-2-04.2***
➢ uvede příklady funkčních závislostí veličin z praxe (kvalitativně)		***M-9-2-05.1***
➢ definuje lineární funkci	lineární funkce	
➢ podle tabulky, rovnice nebo grafu rozhodne, které z funkcí jsou lineární		
➢ načrtne a sestrojí graf lineární funkce zadané rovnicí nebo tabulkou		
➢ vysvětlí souvislost lineární funkce a přímé úměrnosti i rozdíl mezi nimi	přímá úměra	
➢ vyřeší graficky i početně lineární rovnici s jednou neznámou	lineární rovnice	
➢ vyřeší početně lineární rovnici s jednou neznámou ve jmenovateli		
➢ vyřeší graficky i početně soustavu dvou lineárních rovnici se dvěma neznámými – s různým počtem řešení	řešení soustav lineárních rovnic se dvěma neznámými	***M-9-1-08.1***
➢ vyřeší graficky i početně lineární nerovnici s jednou neznámou	řešení lineárních nerovnic	
➢ vyřeší soustavy dvou lineárních nerovnic s jednou neznámou		**OSV – Kreativita** – poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
➢ uvede příklady lineární závislostí veličin z praxe	slovní úlohy	
➢ vyřeší úlohy vycházející z takových příkladů (zejména pak úlohy o společné práci, úlohy o směsích, pohybové úlohy)		

Podobnost		
Žák ➢ **užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků** ➢ určí, zda jsou útvary podobné, zda se jedná o zvětšení nebo zmenšení a v jakém poměru ➢ formuluje věty o podobnosti trojúhelníků a aplikuje je v úlohách z praxe	podobné útvary, poměr podobnosti věty o podobnosti trojúhelníků	**OSV – Komunikace -** zdokonalování grafického projevu **OSV – Kreativita** – vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění ***M-9-3-07.2***
Goniometrické funkce		
Žák ➢ **vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem** ➢ **matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů** ➢ **užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací** ➢ **řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí** ➢ určí sinus, kosinus, tangens, kotangens úhlu výpočtem z trojúhelníku, pomocí kalkulačky, pomocí tabulek ➢ pomocí kalkulačky a pomocí tabulek určí úhel ze známé hodnoty sinus, kosinus ➢ načrtne a sestrojí grafy funkcí sinus, kosinus ➢ vyřeší základní úlohy v pravoúhlém trojúhelníku s využitím goniometrických funkcí ➢ v úlohách z praxe vypočítá obvody a obsahy rovinných geometrických útvarů s využitím goniometrických funkcí	funkce sinus, kosinus, tangens, kotangens	***M-9-4-02.1, 02.2*** **OSV – Kreativita** – vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu

Povrchy a objemy těles		
Žák		
➢ **určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti**	hranol, válec, jehlan (i komolý), kužel (i komolý), kulová plocha, koule a tělesa z nich složená	**OSV – Rozvoj schopností poznávání** - cvičení smyslového vnímání – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace, prostorová představivost
➢ **odhaduje a vypočítá objem a povrch těles**	objem a povrch hranolu, válce, jehlanu, kužele	
➢ **načrtne a sestrojí sítě základních těles**		
➢ **načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině**		***M-9-3-12.3***
➢ **analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu**		***M-9-3-13.1 – 13.3***
➢ určí v jednoduchých případech vzájemnou polohu, odchylku a vzdálenost přímek a rovin	vzájemná poloha přímek, rovin, přímky a roviny a jejich odchylky	

Učební osnovy

INFORMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Vyučovací předmět informatika je povinný předmět.
Předmět informatika je integrovaný vyučovací předmět, který zahrnuje vzdělávací obsah oboru Informační a komunikační technologie ze vzdělávací oblasti Informatika a vzdělávací obsah oboru Využití digitálních technologií ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce z RVP ZV. Vyučovací předmět informatika učí a rozvíjí schopnost žáků vyhledávat, zpracovávat a prezentovat informace a efektivně využívat výpočetní techniku při studiu i v běžném životě.
Obsah předmětu je zaměřen na získání a prohloubení znalostí práce s PC (funkce textového editoru, tabulkového kalkulátoru a grafického editoru), získávání, prezentování a ověřování věrohodnosti informací, komunikaci v rámci počítačové sítě, dodržování základních typografických a estetických pravidel a využití výpočetní techniky v rámci ostatních předmětů.

Prostřednictvím předmětu informatika je realizováno průřezové téma:
- Mediální výchova

Časové a organizační vymezení předmětu
Informatika se vyučuje v primě a sekundě s časovou dotací 1 a 2 hodiny týdně. Žáci jsou na výuku děleni do skupin.
Veškeré hodiny probíhají v učebně informatiky, která je vybavena výpočetní technikou, interaktivní tabulí a dalšími pomůckami pro výuku informatiky. Žákům slouží knihovna a síť internet.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu informatika
Kompetence k učení
- Na praktických příkladech vysvětlujeme smysl a cíl informačních a komunikačních technologií.
- Vedeme žáky k tomu, aby při učení používali textové zdroje. Učíme je vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace.
- Učíme žáky pracovat s chybou.
- Společně se žáky vytváříme jednoduchá kritéria pro vyhodnocování toho, co se naučili, a učíme je tato pravidla používat.

Kompetence k řešení problémů
- Učíme žáky nebát se těžkostí, které při výuce IKT mohou nastat.
- Vedeme žáky k tomu, aby sami vyvozovali pravidla a samostatně nebo v týmu hledali cesty k řešení problémů.
- Vytvářením problémových úloh a situací učíme žáky problémy řešit a reagovat na ně.
- Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení.

Kompetence komunikativní
- Vedeme žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci prostřednictvím sítě internet.
- Učíme žáky smysluplně prezentovat výsledky své práce na webových stránkách, formou článků do novin, vystoupením před třídou. Při prezentacích využíváme moderní techniku.

Kompetence sociální a personální
- Používáme různé metody výuky - frontální, skupinovou, kooperativní výuku a projektové vyučování.

- Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role.
- Učíme žáky kriticky hodnotit práci týmu, svůj vlastní význam v práci týmu i přínos všech ostatních členů.
- Podporujeme vzájemnou pomoc žáků. Vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. Upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k sebeúctě a úctě k druhým lidem.
- Jsme připraveni žákům podat pomocnou ruku.
- Vedeme žáky k šetrnému a ohleduplnému zacházením s výpočetní technikou, učíme zodpovědnosti za svěřený majetek.
- Vedeme žáky k zodpovědnosti při práci s PC, k dodržování právních i etických norem.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci.
- Na konkrétních příkladech demonstrujeme lepší možnosti pracovního uplatnění při ovládání výpočetní techniky.
- I vlastním příkladem vedeme žáky k zodpovědnému plnění svých pracovních povinností.

Předmět: informatika

Ročník: prima, sekunda

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Základy práce s počítačem (opakování)		
Žák ➢ se orientuje ve struktuře dat na pevném disku počítače a provádí potřebné úpravy ➢ vytváří, přejmenovává, maže, obnovuje, kopíruje, přesouvá a hledá soubory v počítači ➢ pojmenuje základní části počítače ➢ rozezná základní typy licencí	„Okna" a jejich ovládání (okna aplikací a dialogová okna, spouštění aplikací) Práce se soubory a složkami – vytvoření, přejmenování, smazání a obnovení, otevření, kopírování, přesun, hledání, schránka, program Průzkumník SW – druhy podle určení a podle způsobu šíření	
Vyhledávání informací a komunikace		
Žák ➢ **ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost** ➢ při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty ➢ vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích ➢ vytvoří a aktualizuje své vlastní internetové stránky	Hledání jedné informace na několika různých zdrojích a jejich následné porovnání Pravidla bezpečného chování na Internetu Prohlížeč www – konkrétní vyhledávání a zpracování informací Hledání adres, míst na mapě, informace o knihách a dopravních spojích Tvorba www stránek pomocí HTML	**MEV** **Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality** Zjištění sledovanosti jednotlivých českých televizí a poslechovosti rádií v regionu Prezentace reklamy na internetu Komunikace se skutečnými rádii, zjištění cenové nabídky

Zpracování a využití informací		
Žák ➢ **ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací** ➢ **uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem** ➢ **pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví** ➢ **používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji** ➢ **zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě** ➢ vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data ➢ dokáže vytvořit textový dokument dle zadané šablony (formát písma, okraje dokumentu) ➢ kopíruje a vkládá text a objekty i z externích aplikací ➢ využívá funkcí poznámky pod čarou, obsah ➢ vytvoří reklamní plakát	MS Office (Word, Excel), Poznámkový blok MS Office (PowerPoint) Závislosti a data – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; vzorce a funkce Základní seznámení a ovládání Psaní textu – zásady Formátování textu Ukládání a tisk dokumentu Vkládání symbolů, automatických tvarů, tabulky, editor matematických rovnic Šablona dokumentu a styly Pohyb v textu, přesuny a kopírování textu Vkládání objektů z jiných aplikací – schránka Automatické opravy, poznámky pod čarou, obsah Bitmapová a vektorová grafika – principy a rozdíly Bitmapové (GIMP) a vektorové (Zoner Callisto) aplikace - základní seznámení a ovládání	**MEV** **Stavba mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu** Návrh reklamy pro rádio Zpracování jednoduchého dotazníku (komunikace se skutečnými potencionálními zákazníky, např. studenti ze školy nebo i jinde) Analýza reklamních akcí konkurence (TV, rádio, plakáty atp., povšimnutí si též rozdílu mezi skutečností a realitou (manipulativnost reklamy) – poznatky zpracovat v MS Word) Tvorba reklamních letáků Prezentace reklamy za výlohou obchodního domu Statistické zpracování zjištěných dat z internetu Tvorba reklamních letáků

		Vlastní nahrání reklamy pro rádio (natočení cca 15 sekundového reklamního spotu do počítače pomocí mikrofonu)
➢ vytvoří prezentaci s použitím časování a zacyklení ➢ formuluje jednoduché vzorce a funkce jako je sčítání, odčítání, suma, průměr, minimum, maximum a používá je v praxi ➢ zpracovává hodnoty pomocí grafů ➢ pořídí fotografii na digitálním fotoaparátu s bleskem nebo bez něj, používá funkci automatického focení ➢ převede pomocí scaneru obrazovou předlohu do počítače ➢ prezentuje vybrané fotografie na internetu	MS PowerPoint Vytváření tabulek – zásady Řádky, sloupce, buňka, pohyb po tabulce, označení oblastí Formát buňky, formátování tabulky vzorce, funkce Grafy Práce s digitálním fotoaparátem Základy skenování Zpracování fotografií na počítači Zálohování fotografií Vytváření alb a prezentace fotografií na internetu	
Využití digitálních technologií		
Žák ➢ **ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky** ➢ **propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení** ➢ **pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava** ➢ s využitím notebooku zjišťuje informace ➢ **ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením** ➢ **dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu**	Počítač a periferní zařízení, digitální fotoaparát, videokamera, CD a DVD přehrávače Časová pásma, kurzy měn, kulturní programy, vzdělávací kurzy a vyhledává v katalogu knihoven První pomoc	

Učební osnovy

DĚJEPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Předmět dějepis realizuje výstupy stanovené v RVP ZV ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost, v oboru dějepis. Umožňuje žákům pohled na dějinný vývoj lidstva a našeho národa. Seznamuje je s významnými historickými událostmi a osobnostmi, jež ovlivnily život minulých generací a mají i význam pro orientaci v současném světě a společenském životě.
Předmět vede žáka k rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, dále k vytváření pocitu sounáležitosti s evropskou kulturou. Žák odhaluje kořeny společenských jevů, dějů a změn, promýšlí jejich souvislosti a vzájemnou podmíněnost. Hledá paralely mezi minulými a současnými historickými událostmi, porovnává je s obdobnými, či odlišnými jevy a procesy ve světě. Vytvoří si schopnost pracovat s historickými prameny. Pochopí hospodářské, politické, sociální i kulturní změny, jimiž prošlo lidstvo od svých počátků až po současnost se zřetelem k našim národním dějinám a jejich důsledky pro současnost i budoucnost. Výuka dějepisu má přispívat k vytvoření občanských postojů a právního vědomí v souvislosti s vytvářením práva a občanské společnosti v průběhu dějinného vývoje. Za důležité považujeme, aby si žák vytvořil vlastní objektivně kritický pohled na historický vývoj. Měl by získat pocit úcty ke kulturním statkům minulosti. Protože jsme občany Evropské unie, žák by měl získat pocit evropské sounáležitosti a měl by se oprostit od nacionálních stereotypů. Při práci s historickým materiálem žák aktivně využívá své znalosti cizích jazyků a naučí se vyhledávat a zpracovávat informace. Nedílnou součástí výuky dějepisu představují i církevní dějiny a vliv náboženství na naše i světové dějiny.

Prostřednictvím předmětu dějepis jsou realizována tato průřezová témata:
- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Časové a organizační vymezení předmětu
Výuka dějepisu probíhá od primy do kvarty s dvouhodinovou týdenní dotací. Podle potřeby se konají odborné exkurze.

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu dějepis
Kompetence k učení
- Výuku koncipujeme tak, aby se žáci naučili plánovat si učení.
- Do výuky zařazujeme projektové vyučování, aby se žáci naučili skloubit práci s prameny různé povahy.
- Pracujeme s žáky tak, aby si osvojili důležitá historická fakta a na základě jejich znalostí dokázali vyložit dějinné procesy.

Kompetence k řešení problémů
- Podporujeme žáky, kteří se zapojí do soutěží na úrovni školy, okresu, kraje.
- Zadáváme referáty na různá historická témata, a tím se žáci naučí tvořivě zpracovávat historické informace, při jejich prezentaci se naučí argumentovat, srovnávat, hodnotit.

Kompetence komunikativní

- Při prezentaci referátů a obhajobě projektů učíme žáky prezentovat výsledky své práce.
- Dbáme na přesné a kultivované vyjadřování, na přesný výklad historických pojmů a logický sled žákova výkladu jak při připraveném projevu, tak i diskusi.

Kompetence sociální a personální

- U žáků rozvíjíme při práci s historickými fakty schopnost spolupracovat a respektovat výsledky práce a úspěchy ostatních i své vlastní.
- Zapojujeme žáky do týmové práce a učíme je vytvářet pravidla týmové práce.
- Pro práci ve výuce využíváme metody dialogu, žák se naučí vystupovat před fórem a získá návyky pro veřejné vystupování.

Kompetence občanské

- Vybíráme při výuce fakta, která přispívají k vytváření občanského povědomí, a na základě osvojených informací hodnotí žáci některé současné problémy.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k využití svých znalostí pro další vzdělávání.
- Učíme žáky racionálně využívat svůj pracovní čas.
- Důsledně kontrolujeme žákovské práce, sešity a tím vytváříme u žáků žádoucí studijní návyky.

Předmět: dějepis

Ročník: prima

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Člověk v dějinách		
Žák ➢ **uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků** ➢ **uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány** ➢ **orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu** ➢ vysvětlí význam studia dějepisu, orientuje se na časové přímce, vyjmenuje základní PVH	Význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny Historický čas a prostor Úvod do studia dějepisu, předmět studia dějepisu, periodizace dějin, pomocné vědy historické	
Počátky lidské společnosti		
Žák ➢ **charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu** ➢ **objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost** ➢ **uvede příklady archeologických kultur na našem území** ➢ v dějepisném atlase vyhledá významné lokality, orientuje se na časové přímce	**Pravěk** Vývoj člověka Paleolit, mezolit Neolit, eneolit, chalkolit Doba bronzová Doba železná Doba římská Střední Evropa a její styky se Středomořím	**ENV - Ekosystémy** zemědělství- změna krajiny
Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury		
Žák ➢ **rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací** ➢ **uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví** ➢ vyjmenuje znaky jednotlivých státních útvarů, dohledá je v atlase, vysvětlí jejich kulturní a politický vývoj ➢ **demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou**	**Starověké despocie** Mezopotámie, Egypt Malá Asie, Irán Sýrie, Foinicie, Izrael Indie, Čína **Starověké Řecko** Počátky řeckých dějin Archaické období	**MKV - Kulturní diference** náboženství otrokářský systém ve starověku, právní dějiny mezilidské vztahy **EGS - Jsme Evropané** dějiny Evropy, mimoevropské

civilizaci ➢ **porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie** ➢ **uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví** ➢ vysvětlí odlišnosti řecké společnosti od ostatních otrokářských států, orientuje se na mapě starověkého Řecka ➢ vysvětlí vznik řecké demokracie, popíše řecko-perské války, vznik říše Alexandra Makedonského, vše doloží na mapě ➢ **demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem** ➢ **popíše vznik římské republiky, odlišnosti od Řecka, vysvětlí fungování římské společnosti** ➢ vysvětlí krizi republiky, popíše změny v římské společnosti, na mapě doloží rozmach impéria ➢ vysvětlí příčiny pádu římského impéria ➢ popíše vliv křesťanství na tehdejší společnost	Klasické období Helenismus **Starověký Řím** Etruskové, počátky Říma Raná římská republika Vrcholný rozkvět římské republiky Krize římské republiky Doba Augustova, principát Počátky křesťanství Dominát Pád říše římské	kultury **PRO Olympijské hry ve starověku** **Všední život antického Řecka** **Osobnosti antických dějin** **PRO Ženy v dějinách** Od pravěku do konce starověku
Křesťanství a středověká Evropa		
Žák ➢ **popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států** ➢ **porovná základní rysy západoevropské a byzantské kulturní oblasti** ➢ **vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka** ➢ vysvětlí formování raně feudálních států ➢ na příkladu Francké říše definuje společenský a hospodářský vývoj v období raného feudalismu	**Vytváření středověké Evropy** Byzantská říše Křesťanství v raném středověku Francká říše	

Předmět: dějepis

Ročník: sekunda

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Křesťanství a středověká Evropa (pokračování učiva primy)		
Žák ➢ **porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti** ➢ **objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech** ➢ **vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám** ➢ **ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury**		
➢ popíše změny způsobené nástupem islámu, na mapě doloží arabské výboje	Arabské výboje	
➢ objasní vývoj počátků naší státnosti, vysvětlí význam cyrilometodějské mise a kult sv. Václava	Sámova říše, Velká Morava, počátky českého státu	**EGS - Jsme Evropané** společné evropské kořeny
➢ popíše vznik slovanských států s důrazem na vliv Velké Moravy	Kyjevská Rus, Jižní Slované	
➢ vysvětlí formování středoevropských států a jejich vzájemné vztahy	Vznik států ve střední Evropě	
➢ popíše specifika formování severských států a normanské výboje	Vikingové	
➢ objasní vzájemné anglo-francouzské vztahy a vliv Normanů na jejich utváření	Vznik Anglie a Francie	
➢ vysvětlí příčiny křížových výprav, jejich výsledky, popíše jejich „druhý život" v současnosti	Křížové výpravy	**MKV - Kulturní diference** porozumění kulturním diferencím mezi křesťanstvím a islámem
➢ popíše vývoj našeho státu v daném období	Raný a vrcholný středověk u nás	**ENV - Lidské aktivity a životní prostředí** kolonizace, hosp. dějiny
➢ popíše hlavní znaky románského slohu, rozpozná je na obrázcích, vyjmenuje významné románské památky na našem území	Románská kultura	
➢ popíše vládu jednotlivých panovníků, vysvětlí příčiny rozvoje našeho státu v daném období	Poslední Přemyslovci	**PRO HK od pravěku po současnost**

➢ vysvětlí příčiny konfliktu, na mapě ukáže změny ve Francii ➢ vysvětlí vývoj v Anglii a Francii, vliv Stoleté války na utváření obou zemí ➢ popíše průběh vpádu a jeho následky, především utváření ruského státu ➢ popíše hlavní znaky gotického slohu, rozpozná je na obrázcích ➢ vysvětlí problémy vlády Jana Lucemburského a objasní rozmach českých zemí za vlády Karla IV. ➢ poukáže na úpadek vlády Václava IV.	Stoletá válka Vpád Mongolů do střední Evropy Gotika Lucemburkové	**MEV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** Učebnice, dokumenty
Objevy a dobývání, počátky nové doby		
Žák ➢ **vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život** ➢ na mapě ukáže rozsah tureckých výbojů, popíše fungování tureckého státu ➢ vysvětlí sjednocovací proces na Pyrenejském poloostrově ➢ **vysvětlí princip znovuobjevení antického ideálu člověka** ➢ **popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky** ➢ popíše znaky renesančních staveb ➢ na mapě ukáže objevné plavby ➢ **vysvětlí nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky** ➢ popíše vznik reformace, poukáže na reformátory (Luther, Kalvín) a následky reformace, zdůrazní význam tridentského koncilu ➢ popíše formování stavovské monarchie ➢ vysvětlí hospodářské změny v období vrcholného feudalismu ➢ **objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie** ➢ popíše vládu prvních Habsburků, jejich snahu o vytvoření absolutistické monarchie ➢ popíše vývoj ruského státu, význam moskevských knížat a formování absolutismu za Ivana Hrozného ➢ vysvětlí příčiny, popíše průběh a následky revoluce v Nizozemí ➢ vysvětlí vznik Habsburské říše, francouzsko-habsburský antagonismus	Husitství, vláda Jiřího z Poděbrad Turecká expanze Vznik Španělska Renesance, humanismus, zámořské objevy Reformace a protireformace Jagellonci Hospodaření šlechty ve vlastní režii Nástup Habsburků na český trůn Sjednocení Ruska, Porážka Tatarů Revoluce v Nizozemí Habsburkové a západní Evropa	**EGS - Jsme Evropané** formování evropské civilizace

Předmět: dějepis

Ročník: tercie

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Třicetiletá válka a její důsledky pro evropské státy		
Žák ➢ vysvětlí příčinu stavovského povstání v Čechách, vymezí důsledky bitvy na Bílé hoře pro české země ➢ **objasní příčiny a důsledky třicetileté války a posoudí její důsledky** ➢ **na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus** ➢ **rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek** ➢ demonstruje na konkrétních příkladech znaky barokního umění, uvede nejvýznamnější barokní památky v Čechách i v Evropě, vyjmenuje představitele barokního umění	České stavovské povstání Třicetiletá válka Absolutismus v Rusku, Francii, Habsburské monarchii Barokní umění v Evropě a v českých zemích	**OSV - Morální rozvoj***:* **Hodnoty, postoje, praktická etika** - analýza důsledků třicetileté války na obyvatelstvo **OSV - Osobnostní rozvoj: Kreativita** - nákres barokní architektury **EGS - Jsme Evropané** - kořeny a zdroje evropské civilizace, inspirace barokním uměním (spolupráce s Vv)
Osvícenství a absolutismus		
Žák ➢ charakterizuje základní znaky osvícenství jako myšlenkového směru ➢ vysvětlí pojem osvícenský absolutismus a demonstruje na konkrétních příkladech evropských zemí ➢ popíše postupný proces rozdělení Polska, který demonstruje na mapě ➢ vysvětlí význam tereziánských a josefínských reforem pro české země	Osvícenství Osvícenský absolutismus Mocenský vzestup Pruska Rusko za Kateřiny II. Zánik polského státu Vláda Marie Terezie a Josefa II.	**MKV - Princip sociálního smíru** - patent o zrušení nevolnictví, Toleranční patent

➢ objasní příčiny vzniku samostatnosti USA, popíše průběh boje amerických osadníků za nezávislost	Vznik USA	**MKV - Princip sociálního smíru** - otázka lidských práv – vztahy mezi Indiány a přistěhovalci
Velká francouzská revoluce. Vzestup a pád Napoleona I.		
Žák ➢ **objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé** ➢ popíše příčiny a důsledky francouzské revoluce ➢ na mapě ukáže postup Napoleonových tažení po Evropě ➢ vyloží základní body výsledků Vídeňského kongresu ➢ porovná na konkrétních příkladech rozdílné znaky uměleckých směrů 19. století	Velká francouzská revoluce Císařství Napoleona I. a jeho výboje Evropa po Vídeňském kongresu Klasicismus, romantismus, biedermeier	**MKV - Princip sociálního smíru** - otázka lidských práv – Deklarace práv člověka a občana **OSV - Osobnostní rozvoj: Kreativita** - nákres klasicistní a romantické architektury
Revoluce 19. století v Evropě		
Žák ➢ **vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti** ➢ uvede typické znaky období Metternichovského absolutismu ➢ **porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů** ➢ vysvětlí emancipační hnutí národů, jeho příčiny a důsledky ➢ **charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin** ➢ **uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích** ➢ **na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy**	Průmyslová revoluce v Evropě, v Čechách a její důsledky pro společnost Metternichovský absolutismus České národní obrození Národní hnutí vybraných evropských národů Revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů Revoluce 1848 v Evropě Politické proudy 19. století (konzervatismus, liberalismus, socialismus, nacionalismus)	**ENV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí** - proměna krajiny v důsledku průmyslové revoluce **MKV - Kulturní diference** - poznávání národního kulturního zakotvení **MKV - Princip sociálního smíru** - oslabení absolutistické formy vlády

Porevoluční Evropa		
Žák ➢ objasní příčiny rozvoje Anglie za vlády královny Viktorie ➢ vysvětlí pojem parlamentní monarchie ➢ popíše velmocenskou politiku Napoleona III. ➢ vyjmenuje hlavní osobnosti sjednocení Itálie a Německa a charakterizuje průběh procesu sjednocení těchto států ➢ uvede dopad období vlády Bachova absolutismu na české země ➢ popíše příčiny a důsledky rakousko-uherského vyrovnání ➢ charakterizuje český politický život v 2. pol. 19. stol.	Viktoriánská Anglie Francie císaře Napoleona III. Sjednocení Itálie a Německa Habsburská monarchie v 2. pol. 19. století Rakousko-uherské vyrovnání České země v 2. pol. 19. století	**MKV - Princip sociálního smíru** - právo na sebeurčení národů v habsburské monarchii
Imperiální doba		
Žák ➢ na mapě demonstruje průběh občanské války v USA, uvede příčiny a důsledky této války ➢ objasní příčiny revoluční atmosféry v Rusku na přelomu 19. a 20. století ➢ vysvětlí expanzivní záměry jednotlivých evropských velmocí, a to v Evropě i mimo Evropu ➢ **charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií** ➢ rozpozná příčiny asymetrického vývoje evropských zemí ➢ **vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií**	Válka Severu proti Jihu Rusko za posledních Romanovců Imperialismus a kolonialismus Konflikty mezi velmocemi před 1. světovou válkou Věda, technika a kultura před 1. světovou válkou	**OSV - Sociální rozvoj*:* Mezilidské vztahy** - boj za práva černochů v USA, zrušení otroctví **OSV - Morální rozvoj: Hodnoty, postoje, praktická etika -** respektování práv méně vyspělých zemí

Předmět: dějepis

Ročník: kvarta

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Konflikty mezi velmocemi a problematika kolonialismu		
Žák ➢ **vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnováha vedla** ➢ **charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií** ➢ vysvětlí problematiku vztahů mezi koloniemi a mateřskými státy ➢ objasní základní konflikty mezi velmocemi této doby a objasní jejich příčiny a důsledky ➢ zdůvodní příčiny dělení Evropy před první světovou válkou	Konflikty mezi velmocemi, kolonialismus (velmoci na počátku 20. století, střety na Balkáně, vznik Trojspolku a Dohody, střety v Africe a na Dálném Východě, kolonialismus)	**OSV** - **Sociální rozvoj** **Mezilidské vztahy** - vztahy mezi koloniemi a mateřskými státy, otroctví **EGS** - **Objevujeme Evropu a svět** - vývoj jednotlivých států Evropy této doby) **- Jsme Evropané** - dějiny Evropy této doby
První světová válka		
Žák ➢ **na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky** ➢ v základních rysech popíše průběh první světové války ➢ vyvodí politické, hospodářské, sociální a kulturní důsledky první světové války ➢ vysvětlí úlohu českých zemí a československých legií ve válce	První světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky (průběh války, nové technologie a zbraně, snahy o mírové ukončení války, důsledky války)	**EGS** - **Jsme Evropané** - průběh první světové války **MKV** - **Princip sociálního smíru** - lidská práva a dokumenty v průběhu první světové války
Evropa a svět po první světové válce		
Žák ➢ **rozpozná klady a nedostatky demokratických principů** ➢ zhodnotí roli USA ve světě po první světové válce ➢ **zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí** ➢ popíše vznik Československa ➢ posoudí politický, hospodářský a sociální vývoj Československa ➢ posoudí národnostní problémy Československa	Nové politické uspořádání Evropy, úloha USA ve světě, vznik Československa, její hospodářský, politický vývoj, sociální a národnostní problémy	**EGS** - **Jsme Evropané** - počátky integrace a spolupráce evropských států, Společnost národů **MKV - Kulturní diference** - sociokulturní rozdíly v období První republiky, národností menšiny a jejich postavení v ČSR

Svět ve 20. a 30. letech 20. století		
Žák ➢ **charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu** ➢ **na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv** ➢ **zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí**	Mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech, totalitní systémy - komunismus, fašismus, nacismus - důsledky pro ČSR a svět	**OSV** - **Sociální rozvoj** **Poznávání lidí** - odlišnosti lidí, ras a ideologií **MKV** **- Lidské vztahy** - vztahy mezi kulturami, předsudky ve společnosti 20. a 30. let, antisemitismus **- Etnický původ** - antisemitismus, problematika „vyšších ras", nacionalismus **- Princip sociálního smíru** - lidská práva, ideologie komunismu, fašismu a nacismu
Druhá světová válka		
Žák ➢ **na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv** ➢ popíše v základních obrysech průběh druhé světové války ➢ popíše v základních obrysech vývoj situace v našich zemích v průběhu války ➢ objasní politické, mocenské, ekonomické a sociální důsledky války	Druhá světová válka, holocaust, situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj, politické, mocenské a ekonomické důsledky války	**OSV** - **Sociální rozvoj** **Mezilidské vztahy** - lidská práva v období druhé světové války, holocaust **EGS** - **Objevujeme Evropu a svět** - vztah Evropy a světa ve druhé světové válce, role USA v evropské politice **MKV** **- Lidské vztahy** - mezilidské vztahy ve druhé světové válce, kolaborace a odboj, holocaust **- Etnický původ** - židovská otázka a holocaust, problematika „vyšší rasy"

Studená válka		
Žák ➢ **vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa** ➢ **vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce**	Studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi, politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření	**EGS - Jsme Evropané** - počátky integrace Evropy vedoucí k EU **MKV - Princip sociálního smíru** - otázka lidských práv a dokumenty v období studené války
Vnitřní situace v zemích východního bloku		
Žák ➢ **uvede příklady střetávání obou bloků** ➢ charakterizuje vnitřní situaci v zemích východního bloku ➢ zhodnotí problematiku porušování lidských práv v zemích východního bloku ➢ uvede konference či dokumenty zabývající se problematikou lidských práv této doby	Vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí)	**EGS - Jsme Evropané** - dějiny Evropy této doby **MKV - Princip sociálního smíru** - lidská práva a dokumenty této doby, politické procesy
Československo v období let 1948 až 1993		
Žák ➢ **zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí** ➢ vysvětlí pojem politický proces a doloží na příkladech ➢ na příkladech doloží formy protikomunistického odboje	Československo od únorového převratu do roku 1989, vznik ČR	**MKV - Princip sociálního smíru** - lidská práva a dokumenty této doby, politické procesy, Charta 77
Rozpad koloniálního světa a mimoevropský svět		
Žák ➢ **posoudí postavení rozvojových zemí** ➢ na příkladech doloží klady a zápory rozpadu koloniálního systému ➢ orientuje se v problémech rozvojových zemí, zemí „ Třetího světa"	Rozpad koloniálního světa, mimoevropský svět (Proces dekolonizace, kolonie po roce 1945, problematika vývoje rozvojových zemí, lidská práva a dokumenty této doby)	**MKV** **- Kulturní diference** - mimoevropské kultury a jejich odlišnosti **- Lidské vztahy** - předsudky vůči rozvojovým zemím, evropocentrismus **- Princip sociálního smíru** - lidská práva a dokumenty této doby

Problémy současného světa		
Žák ➢ **posoudí postavení rozvojových zemí** ➢ **prokáže základní orientaci v problémech současného světa** ➢ objasní příčiny terorismu v současném světě a zhodnotí jeho nebezpečí ➢ vysvětlí proces integrace Evropy, vznik EU a zhodnotí klady a zápory tohoto procesu	Problémy současnosti (globalizace, integrace Evropy a vznik EU, problematika mezinárodního terorismu)	**EGS - Jsme Evropané** - globalizace, integrace Evropy, Evropa a terorismus **MKV** **- Multikulturalita** - globalizace, multikulturalita a její přínos současnému světu **- Princip sociálního smíru** - lidská práva a dokumenty současnosti, terorismus
Vývoj současného světa z hlediska vědecko-kulturní oblasti		
Žák ➢ prokáže orientaci ve vědecko-kulturní oblasti současného světa	Věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje, sport a zábava	**ENV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí** - ekologie a věda

Učební osnovy

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Vyučovací předmět výchova k občanství je integrovaným předmětem. Realizuje výstupy stejnojmenného vzdělávacího oboru Výchova k občanství (vzdělávací oblast Člověk a společnost), výstupy vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví (vzdělávací oblast Člověk a zdraví) a výstupy vzdělávacího oboru Člověk a svět práce (vzdělávací oblast Člověk a svět práce). Žáci získávají základní orientaci v mravních a právních předpokladech mezilidského a společenského soužití, v hospodářském životě společnosti, v demokratických principech řízení státu, v lokálních i globálních problémech a způsobech jejich řešení na národní i mezinárodní úrovni. Podstatnou úlohou předmětu je reflektovat dynamický a pluralitní svět a globální provázanost jevů v něm. Díky svému širokému zaměření vytváří výchova k občanství četné mezioborové vztahy. Předmět je v tercii částečně vyučován v anglickém jazyce, a podílí se tak na prohlubování jazykových kompetencí žáků.
Výchova k občanství významně přispívá k formování osobnostního a občanského profilu žáků, neboť otevírá cestu k sebepoznání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích. Žák si postupně uvědomuje vlastní autonomní osobnost jako aktivní součást příbuzenských, občanských, politických a právních vztahů. Učí se respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití, přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání. Učitelé vedou žáky k získání dovednosti přiměřené komunikace, ke schopnosti vyjadřovat, obhajovat a korigovat své názory, diskutovat o nich, věcně argumentovat, ke schopnosti naslouchat druhým a respektovat jejich názory a práva.
Při výuce integrovaného vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví usilujeme o to, aby žáci pochopili hodnotu zdraví, volili správná rozhodnutí ve prospěch zdraví a odmítali postupy poškozující zdraví.
Prostřednictvím integrovaného vzdělávacího oboru Svět práce si žáci uvědomují možnosti svého budoucího profesního uplatnění a přípravy na ně. Jsou schopni posoudit své předpoklady pro výkon vybrané profese, pracovat s profesními informacemi, využívat poradenství, služeb personálních agentur a úřadů práce.
Celkově lze říci, že integrovaný předmět výchova k občanství vybavuje žáky znalostmi a dovednostmi nezbytnými pro smysluplný život.
Cílům předmětu odpovídají metody vyučování. Ve výuce je využívána skupinová spolupráce, prvky dramatické výchovy a komunikační aktivity. Propojením teorie s praxí jsou exkurze do institucí státní správy nebo samosprávy. Při výuce vzdělávacího oboru Svět práce spolupracujeme s výchovnou poradkyní školy.

Prostřednictvím předmětu výchova k občanství se realizují tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana (realizace všech tematických okruhů)
- Výchova k myšlení v globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Časové a organizační vymezení předmětu
Předmět výchova k občanství je vyučován v prvních čtyřech ročnících osmiletého gymnázia. V každém z nich má dvouhodinovou týdenní dotaci. V primě a sekundě integruje vzdělávací obor Výchova ke

zdraví. Vzdělávací obor Svět práce je součástí předmětu v tercii a kvartě. V tercii je podle možností polovina z celkové dotace vyučována v anglickém jazyce. Výuku vedou kvalifikovaní vyučující v učebnách s dataprojektory a počítači, díky nimž jsou při výuce využívány audiovizuální učební materiály. Pro výuku výchovy k občanství v anglickém jazyce budou vypracovány pracovní listy a česko-anglický slovník odborné terminologie.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu výchova k občanství

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k třídění, zpracování a hodnocení informací z více zdrojů.
- Propojováním poznatků z různých vzdělávacích oblastí do širších celků učíme žáky komplexnějšímu pohledu na společenské a kulturní jevy.
- Umožňujeme žákům, aby si své poznatky a dovednosti získané při výuce ověřovali při exkurzích do institucí státní správy nebo samosprávy.

Kompetence k řešení problémů

- Vytvářením situačních úloh rozvíjíme asertivní způsoby zvládnutí konfliktních situací.
- Podporujeme tvořivost a iniciativnost při řešení problémových úloh.
- Při týmové práci učíme žáky vyrovnat se s názorovou pluralitou.
- Vedeme žáky k uvědomění si efektivnosti týmové spolupráce.

Kompetence komunikativní

- Zařazujeme různé formy verbální komunikace: monologickou , dyadickou a skupinovou.
- Upozorňujeme na význam neverbální komunikace a na možnost vzniku nedorozumění v důsledku komunikačního šumu.

Kompetence sociální a personální

- Rozvíjením sebeúcty, pozitivního hodnocení druhých, empatie, asertivity, ochoty ke spolupráci a pomoci vytváříme u žáků předpoklady pro prosociální chování.

Kompetence občanské

- Učíme žáky sociálním dovednostem, které jsou předpokladem pro aktivní občanský život.
- Vedeme žáky k odpovědnosti za vlastní názory, chování a jednání.
- Seznámením žáků se základními právními normami a objasněním jejich významu formujeme právní vědomí žáků.
- Učíme žáky nepodléhat předsudkům a vyvarovat se omylů v hodnocení druhých lidí.

Kompetence pracovní

- Dbáme na šetrné zacházení s učebními pomůckami.
- Rozvíjíme u žáků úctu k práci druhých.
- Vedeme žáky k aktivnímu zapojení do skupinové činnosti a k odpovědnosti za výsledky své práce.

Předmět: výchova k občanství Ročník: prima

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Rodinný život		
Žák ➢ rozlišuje užší a širší příbuzenské vztahy ➢ **vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví** ➢ **respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě** ➢ **uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (rodinné prostředí, vrstevnická skupina) z hlediska prospěšnosti zdraví**	**Rodinný život** Rodina. Příbuzenské vztahy. Postavení, role muže a ženy. Manželství. Rodinný život. Děti. Vliv rodiny na rozvoj dítěte. Domov, bezpečí v rodině. Rodinné příjmy, rozpočet. Denní rytmus rodiny. Náhradní výchova dětí, pomoc na dálku. Rodinná komunikace.	**OSV** **- Mezilidské vztahy** - chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora **Sociální rozvoj** **- Poznávání lidí** - vnímání, prožívání a posuzování druhých, projevy chování jedince
Má vlast		
Žák ➢ **objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání** ➢ vyjmenuje významné osobnosti v oblasti umění a vědy a památná místa naší země, vyjmenuje významná místa a osobnosti své obce	**Má vlast** Život v regionech. Jazyk. Státní symboly. Hlavní město Praha Demokracie a právní stát, významné osobnosti státu. Významná místa a osobnosti Hradce Králové a bydliště žáků.	

Život ve škole		
Žák ➢ projevuje ochotu respektovat svobodu druhého člověka ➢ rozlišuje, kolik času je potřebné denně věnovat aktivnímu pohybu, zařazuje do denního režimu činnosti vhodné z hlediska zdraví (odpočinek, spánek) ➢ vysvětlí rozdíly mezi přátelstvím, zamilovaností a láskou pojmenuje povahové vlastnosti partnerů, které jsou předpokladem pro založení stabilní rodiny	**Život ve škole** Systém školství. Pravidla ve škole. Umění učit se. Řád a plánování času, pracovní metody. Vztahy – kamarádství, přátelství, láska.	**OSV - Sociální rozvoj** **- Poznávání lidí**- vzájemné poznávání ve třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem **Morální rozvoj** **- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** - stereotypy v posuzování druhých lidí
Osobní bezpečí		
Žák ➢ **projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc** ➢ **uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí** ➢ **zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu** ➢ **vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi** ➢ **uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým**	**Sebezpoznání, osobní bezpečí** Zátěžové situace, krizové situace. Šikana. Krizová centra a linka důvěry. Vztah k sobě samému, sebepoznání. Sebeúcta. Úcta a vztahy k druhým. Emoce, hodnocení druhých, pochvala. Stanovení osobních cílů. Plánování budoucnosti.	**OSV** - **Sociální rozvoj** **- Mezilidské vztahy** - deviantní chování **OSV - Morální rozvoj** - **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** - prevence a řešení deviantního chování **OSV** - **Sociální rozvoj** **- Komunikace** - řeč těla, zvuků a slov, řeč lidských skutků, empatické a aktivní naslouchání, sdělování verbální a neverbální

Co víme o zdraví, můj pracovní den		
Žák ➢ **projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu** ➢ **dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce** ➢ uvede příklady pozitivních a negativních vlivů na zdraví člověka a jeho způsob života ➢ orientuje se v problematice drog a drogové závislosti ➢ **vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví** ➢ **samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím**	Drogy, vandalizmus, vulgarismus. Alkohol. Závislost. Zdraví. Tělesné zdraví, duševní zdraví. Sociální zdraví. Duchovní zdraví. Zdravotní principy.	

Předmět: výchova k občanství Ročník: sekunda

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Život mezi lidmi		
Žák ➢ **posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, škole, obci** ➢ **uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem** ➢ **kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí** ➢ **zhodnotí nabídku kulturních institucí ve své obci a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají**	**Život mezi lidmi** Společenské a sociální skupiny. Vliv prostředí rodiny, školy, vrstevníků. Komunikace, média a jejich vliv. Kultura. Umění.	**MEV** **- Fungování a vliv médií ve společnosti** - vliv médií na každodenní život a společnost, na postoje a chování, na kulturu; masová kultura a reklama- Média jako zdroj informací o vlivech působících na životní prostředí, zdraví a o zásadách zdravého bydlení **- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality** – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, konzumní společnost, reklama
Ekologie, globalizace		
Žák ➢ **kriticky přistupuje k současnému stavu životního prostředí** ➢ **vyjádří svůj postoj ke globálním problémům současného světa** ➢ na příkladech doloží možnost své vlastní iniciativy v problematice životního prostředí	**Ekologie, globalizace, životní styl** Země a příroda, naše potřeby, konzum.	**ENV - Základní podmínky života -** voda, ovzduší, půda, surovinové a energetické zdroje **- Vztah člověka k prostředí -** náš životní styl, prostředí a zdraví, komunikace o problémech životního prostředí, lidské aktivity a životní prostředí

Řízení společnosti, svět kolem nás		
Žák		
➢ **rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky** ➢ **objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů** ➢ **vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů** ➢ **uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích** ➢ **zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje** ➢ **objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám** ➢ **rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti** ➢ **rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu** ➢ zaujímá tolerantní postoje k menšinám ➢ **respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování**	**Řízení společnosti, stát, svět kolem nás** Stát, vznik a druhy státu. Demokracie. Volební právo, volby. Veřejný život, politická participace, mezinárodní spolupráce organizace a aliance. Menšiny a tolerance. Násilí a agrese. **Sexualita** Význam sexuality, etika sexuality, sexualita a odpovědnost k sobě a druhým.	**VDO** **- Občan, občanská společnost a stát** - občan jako odpovědný člen společnosti; Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému; principy soužití s minoritami - **Formy participace občanů v politickém životě** - volební systémy, demokratické volby a politika; obec jako základní jednotka samosprávy státu **MKV** **- Etnický původ** - rovnocennost všech etnických skupin a kultur, postavení národnostních menšin, projevy rasové nesnášenlivosti **- Kulturní diference** - jedinečnost každého člověka a jeho zvláštnosti, respektování odlišností různých etnik; národnostní menšiny

		- Lidské vztahy – vztahy mezi kulturami, předsudky a vžité stereotypy, uplatňování principu slušného chování, tolerance, empatie

Předmět: výchova k občanství

Ročník: tercie

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Osobnost		
Žák ➢ **projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání** ➢ vysvětlí tělesné, psychické a sociální změny v dospívání ➢ **objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života** ➢ **posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek** ➢ **rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání** ➢ **popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru** ➢ vytváří žebříček svých hodnot ➢ orientuje se v základních chybách při poznávání druhých ➢ vyjádří možnosti, jak může sám své dovednosti a schopnosti rozvíjet	**Osobnost** Sebepoznání jako sebepojetí, sebepoznání, sebehodnocení, seberealizace. Sebevědomí. Psychické procesy – paměť, představivost, učení. Poznání a vnímání, myšlení, paměť, city. Genetické a sociální vlivy při utváření osobnosti. Odlišnost lidí. Změny v životních etapách - vývojová psychologie. Motivace, dílčí a celkové životní cíle. Temperament, charakter, volní vlastnosti. Vlohy, schopnosti. Dovednosti, nadání, talent, genialita. Myšlení – analýza, syntéza. City, citové vztahy, citové stavy. Sebeprosazení, stres a jeho důsledky. Konflikty a jejich řešení.	**OSV - Osobnostní rozvoj** **- Sebepoznání a sebepojetí -** moje tělo, moje psychika, co o sobě vím **- Seberegulace a sebeorganizace** **-** stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení - rozvoj dovedností pro učení a studium **- Psychohygiena -** dobrá organizace času, dobrý vztah k sobě samému, dovednosti zvládání náročných životních situací, dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích **- Kreativita -** tvořivost v mezilidských vztazích, pružnost nápadů, schopnost vidět věci jinak, citlivost

Hospodaření		
Žák ➢ **rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti** ➢ **na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení** ➢ **na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz**	**Hospodaření** Specializace a dělba práce. Neomezené potřeby a omezené zdroje, statky a služby. Peníze prostředek směny, platební karty. Tvorba ceny produktu, tržní cena. Poptávka, nabídka, tržní systém. Ekonomický cyklus. Inflace.	
Základy ústavního práva ČR		
Žák ➢ **rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu** ➢ **přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu**	**Základy ústavního práva ČR** Ústavní právo. Listina základních práv a svobod. Moc zákonodárná, parlament, legislativní proces. Moc výkonná, prezident, vláda. Moc soudní, soustava soudů. Evropské právo. Práva spotřebitele. Povinnosti při obraně státu.	**VDO** **- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování** - demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie - spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka; význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

Předmět: výchova k občanství

Ročník: kvarta

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Občanství		
Žák ➢ **popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování**	**Občan obce, státu, EU** Občanství státu, EU. samospráva, státní správa, EU.	
Občan a právo		
Žák ➢ **objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství** ➢ **rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady** ➢ **provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci**	**Občanské právo** Druhy práva, systém práva. Principy vlastnictví, ochrana majetku. Smlouvy, ochrana spotřebitele. Škoda, náhrada škody.	
Právní ochrana		
Žák ➢ **rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady činnosti orgánů právní ochrany občanů a jejich spolupráce při postihování trestných činů** ➢ **rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady** ➢ **dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování** ➢ **diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání**	**Právní ochrana** Orgány právní ochrany. Správní právo. Trestní právo – přestupky, trestné činy, trestní řízení, trestání mladistvých. Občanské soudní řízení.	**MKV** **- Princip sociálního smíru a solidarity** - otázka lidských práv, základní dokumenty

Volba povolání		
Žák ➢ **posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy** ➢ posoudí své silné a slabé stránky ➢ **orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí** ➢ vysvětlí, co ho zajímá, uvede, co od svého budoucího povolání očekává, uvede hlavní pracovní příležitosti v regionu ➢ **prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce** ➢ napíše odpověď na inzerát, napíše svůj strukturovaný životopis ➢ **využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání** ➢ vyjmenuje subjekty trhu práce a jejich funkce, vysvětlí pojmy zaměstnanec, zaměstnavatel, pracovní smlouva, mzda ➢ uvede příklady práv a povinností zaměstnanců	**Volba povolání** Volba povolání, brigáda jako první pracovní poměr. Pracovní smlouva	**OSV - Osobnostní rozvoj** **- Seberegulace a sebeorientace** - plánování studia **OSV - Sociální rozvoj** **- Komunikace** - komunikace v různých situacích: informování, žádost **MEV - Tvorba mediálního sdělení** - inzerát, strukturovaný životopis
Hospodaření		
Žák ➢ **rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané** ➢ **vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít** ➢ **uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu** ➢ **sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi**	**Ekonomie** Národní hospodářství. Ovlivňování trhu. Státní rozpočet. Bankovní systém. Hospodaření domácností.	
Globální svět		
Žák ➢ **uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory** ➢ **uvede některé globální problémy současnosti a vyjádří na**	**Globalizace** Globání problémy, rozvojové cíle tisíciletí, role ČR.	**EGS** **- Objevujeme Evropu a svět** - státní a evropské symboly;

ně svůj osobní názor, popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva ➢ **objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu** ➢ **uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru**		Den Evropy **- Jsme Evropané**- evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů dětí a mládeže

Učební osnovy

FYZIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Vyučovací předmět ***fyzika*** je utvořen ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru ***Fyzika*** vzdělávací oblasti ***Člověk a příroda.***
Cílem výuky fyziky je umožnit žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Dále pak rozvíjet dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry, zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Prostřednictvím předmětu fyzika jsou realizována tato průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova** – rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium)
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – jsme Evropané (klíčové mezníky evropské historie – *ve fyzice*)
- **Multikulturní výchova** – etnický původ (rovnocennost všech etnických skupin a kultur – *fyzikové*)
- **Mediální výchova** – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě); tvorba mediálního sdělení
- **Environmentální výchova** – základní podmínky života (přírodní zdroje energie, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji energie, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů energie v okolí); lidské aktivity a problémy životního prostředí (radioaktivní odpady a hospodaření s nimi)

S výjimkou environmentální výchovy jsou průřezová témata do výuky zařazována průběžně. Environmentální výchova je zařazena v návaznosti na probírané učivo fyziky do tercie a kvarty.

Časové a organizační vymezení předmětu
Vyučovací předmět ***fyzika*** je vyučován dvě hodiny týdně v sekundě, tercii a kvartě. Součástí výuky jsou i laboratorní práce.
Žáci kvarty se zapojí do projektu s názvem Dny s fyzikou. Jeho obsahem je zpracování poznatků a zkušeností získaných exkurzemi např. do elektrárny, ČOV a laboratoří.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu fyzika
Kompetence k učení

- Zadáním samostatné práce rozvíjíme v žácích schopnost vyhledávat a získávat informace z různých informačních zdrojů, samostatně pozorovat, experimentovat a měřit, získané výsledky porovnávat, zpracovávat a vyhodnocovat.

- Vedeme žáky k tomu, aby dovedli informace kriticky hodnotit a ověřovat z různých hledisek a ze získaných výsledků vyvozovat závěry

Kompetence k řešení problémů

- Demonstrací fyzikálních jevů vedeme žáky k tomu, aby na základě pozorování a dosavadních vědomostí a zkušeností vyslovili hypotézu, vymezili pravidla pro její ověření, sami sestavili experiment, zpracovali získané údaje a vyvodili závěry.
- Formou skupinové práce, diskuse ve třídě a projektů rozvíjíme v žácích schopnost nabyté poznatky a dovednosti využívat při řešení fyzikálních problémů a úloh, nacházet různé způsoby řešení a vyhodnocovat je z různých hledisek.
- Pomocí různých druhů zkoušení ověřujeme, zda žáci osvědčené postupy aplikují při řešení obdobných problémových situací.

Kompetence občanské

- Různými formami výuky vedeme žáky k chápání základních environmentálních problémů.

Kompetence komunikativní

- Formou diskuse na dané téma a prací ve skupinách vedeme žáky ke schopnosti jasně a logicky formulovat svůj názor či hypotézu, vhodně argumentovat, vyslechnout názory ostatních, vést dialog.
- Ústním prověřováním nabytých vědomostí zjišťujeme, zda se žáci vyjadřují pomocí zavedených odborných pojmů, rozumí různým typům textů, obrazových materiálů a jiných informačních a komunikačních prostředků.

Kompetence sociální a personální

- Zadáváním skupinových úkolů vedeme žáky k respektování zájmů skupiny, k pochopení potřeby efektivní spolupráce pro úspěšnou práci.
- Zhodnocením výsledků práce skupiny vedeme žáky k tomu, aby si uvědomili užitečnost přijetí pravidel práce ve skupině a řízení se jimi, aby si vážili výsledků práce skupiny i své vlastní.

Kompetence pracovní

- Názornou ukázkou a stálou kontrolou vedeme žáky k bezpečnému a účinnému používání pomůcek při laboratorních pracích i žákovských experimentech, dbáme na dodržování vymezených pravidel.
- Zařazuje do výuky exkurze, referáty a úlohy z praxe a tím ukazujeme žákům přínos fyziky pro člověka a pomáháme jim získávat představu o uplatnění fyzikálních procesů a zákonitostí v různých oborech lidské činnosti.

Předmět: fyzika

Ročník: sekunda

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Látky a tělesa		
Žák ➢ vysvětlí rozdíl mezi látkou a tělesem ➢ uvede příklady látek různých skupenství a těles tvořených různými látkami ➢ vyjmenuje, z jakých částic se skládá atom, jaký mají tyto částice elektrický náboj a jakými silami na sebe navzájem působí (obojí kvalitativně) ➢ popíše model atomu jednoduchého prvku ➢ nalezne ve fyzikálních tabulkách požadované údaje a dle potřeby je dále využívá ➢ vysvětlí rozdíl mezi atomy, ionty a molekulami ➢ **uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí** ➢ přiřadí navzájem veličiny, jejich jednotky, značky veličin a jednotek; jednotky s porozuměním převádí ➢ **změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa** ➢ **využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů** ➢ nalezne ve fyzikálních tabulkách požadované údaje a dle potřeby je dále využívá ➢ **předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty** ➢ uvede příklady využití teplotní roztažnosti v praxi a vysvětlí opatření, která lidé podnikají v případech, kdy je teplotní roztažnost nevýhodná (mosty, horkovody, dráty vysokého napětí, kolejnice, …)	látky a tělesa stavba látek –atomy, molekuly, ionty počet protonů a elektronů daného prvku periodická soustava prvků souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difúze, Brownův pohyb délka, objem, hmotnost, teplota, čas, hustota hustota hustota teplotní roztažnost látek	
Pohyb těles		
Žák ➢ **rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu** ➢ roztřídí druhy pohybu podle tvaru trajektorie	pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; přímočarý a křivočarý; posuvný a otáčivý	

➢ přiřadí navzájem veličiny, jejich jednotky, značky veličin a jednotek; jednotky s porozuměním převádí ➢ **využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles** ➢ s porozuměním pracuje s grafem závislosti dvou veličin ➢ přiřadí navzájem veličiny, jejich jednotky, značky veličin a jednotek; jednotky s porozuměním převádí ➢ **změří velikost působící síly** ➢ **určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici** ➢ určí graficky i výpočtem výslednici dvou sil stejných a opačných směrů, určí graficky výslednici dvou sil obecných směrů ➢ **využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích** ➢ vysloví a vysvětlí Newtonovy zákony (kvalitativně) ➢ vysvětlí, podle čeho je možné poznat, že na těleso působí jiné těleso silou a více těles různými silami, které se navzájem vyruší ➢ vysvětlí souvislosti mezi druhy pohybu a působící silou ➢ uvede příklady vzájemného působení těles silami ➢ rozliší tahovou a tlakovou sílu ➢ využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi tlakem, tlakovou silou a obsahem plochy, na niž síla působí ➢ vysvětlí pojmy gravitační síla, gravitační pole ➢ využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh přímou úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa ➢ změří velikost třecí síly působící na těleso, které je v klidu, a na těleso, kterým je smýkáno rovnoměrným přímočarým pohybem ➢ určí (kvalitativně), na kterých veličinách závisí třecí síla ➢ uvede příklady třecí síly v praxi a možnosti ovlivňování její velikosti ➢ přiřadí navzájem veličiny, jejich jednotky, značky veličin a jednotek ➢ **aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů** ➢ určí výpočtem i graficky sílu potřebnou ke vzniku rovnováhy na páce, moment síly; používá pravidlo pravé ruky ➢ uvede příklady využití páky a kladky v praxi	rychlost, dráha dráha-čas; rychlost-čas síla, tlak skládání sil Newtonovy zákony tahová a tlaková síla, tlak gravitační síla třecí síla moment síly páka, kladka, moment síly, pravidlo pravé ruky	

Mechanické vlastnosti tekutin		
Žák ➢ porovná základní vlastnosti kapalin a plynů ➢ vysloví Pascalův zákon ➢ **využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů** ➢ uvede příklady využití hydraulických zařízení v praxi ➢ využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh závislost hydrostatického tlaku na hloubce a hustotě kapaliny ➢ vysvětlí příčinu atmosférického tlaku i jeho změn ➢ porovná způsoby měření atmosférického tlaku ➢ objasní souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře ➢ **předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní**	tlak v kapalině vyvolaný vnější silou; hydraulická zařízení hydrostatický tlak a hydrostatická síla atmosférický tlak Archimedův zákon, vztlaková síla; potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách	

Předmět: fyzika

Ročník: tercie

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Energie (mechanická, vnitřní)		
Žák ➢ přiřadí navzájem veličiny, jejich jednotky, značky veličin a jednotek; jednotky s porozuměním převádí ➢ vysvětlí závislost kinetické energie na hmotnosti a rychlosti tělesa ➢ vysvětlí závislost potenciální energie v gravitačním poli Země na výšce a hmotnosti tělesa ➢ **určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa** ➢ **využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem** ➢ vysvětlí pojem „izolovaná soustava" a uvede příklady ➢ formuluje zákon zachování energie v jeho různých podobách ➢ **využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh** ➢ přiřadí navzájem veličiny, jejich jednotky, značky veličin a jednotek; jednotky s porozuměním převádí ➢ nalezne ve fyzikálních tabulkách požadované údaje a dle potřeby je dále využívá ➢ **určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem** ➢ s porozuměním pracuje s grafem závislosti dvou veličin ➢ zdůvodní různý průběh změny skupenství při různých okolních podmínkách	práce, energie, výkon, účinnost pohybová a polohová energie výkon, účinnost zákon zachování energie pohybová a polohová energie, vnitřní energie teplo, měrná tepelná kapacita, skupenské teplo tání, vypařování, kapalnění měrná tepelná kapacita, skupenské teplo tání, vypařování, kapalnění změny teploty tělesa, změny skupenství teplo, teplota, čas změny skupenství, var	
Elektromagnetické děje		
Žák ➢ vysvětlí souvislost mezi pojmy elektrický náboj, elektrické pole, elektrická síla ➢ různými způsoby elektricky nabije některá tělesa ➢ zdůvodní tyto jevy pomocí složení látek z částic a jejich vlastností ➢ demonstruje působení elektrostatické síly na okolní tělesa ➢ znázorní jednoduchá elektrická pole pomocí siločar	elektrický náboj, elektrické pole	

➢ pozná a nakreslí elektrotechnické značky základních součástek ➢ **sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu** ➢ pozná základní prvky el. obvodu, vysvětlí jejich funkci v obvodu, navrhne schéma jednoduchého el. obvodu a obvod podle něj sestaví ➢ **rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností**	elektrický obvod	
➢ přiřadí navzájem veličiny, jejich jednotky, značky veličin a jednotek; jednotky s porozuměním převádí ➢ **rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí**	elektrický proud, elektrické napětí, elektrický odpor	
➢ formuluje slovy i pomocí vzorce Ohmův zákon ➢ s porozuměním pracuje s grafem závislosti dvou veličin ➢ **využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů** ➢ vypočítá proudy a napětí na rezistorech v jednoduchém i rozvětveném el. obvodu	Ohmův zákon, tepelné účinky el. proudu elektrický proud, elektrické napětí	
➢ pojmenuje části magnetu, znázorní magnetické pole v jeho okolí ➢ prakticky určí severní a jižní pól magnetu ➢ **využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní** ➢ vysvětlí funkci stejnosměrného elektromotoru a dynama ➢ vysvětlí vznik střídavého proudu a činnost alternátoru a transformátoru ➢ objasní pravidla bezpečného chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními	magnetismus souvislost elektřiny a magnetismu	
➢ vysvětlí vedení proudu v polovodičích různých typů ➢ pozná elektrotechnickou značku diody a správně ji zakreslí do schématu elektrického obvodu ➢ **zapojí správně polovodičovou diodu**	polovodiče polovodičová dioda	
Energie (elektromagnetická)		
Žák ➢ přiřadí navzájem veličiny, jejich jednotky, značky veličin a jednotek; jednotky s porozuměním převádí ➢ **využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem**	el. práce, energie, příkon, výkon, účinnost	

➢ využívá s porozuměním vztah mezi příkonem, napětím a proudem a mezi příkonem, účinností a výkonem ➢ **využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh** ➢ vysvětlí princip činnosti jednotlivých typů elektráren (kromě jaderné) a porovná jejich výhody a nevýhody ➢ **zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí**	přeměna elektrické energie na mechanickou práci a na tepelnou energii a opačně; elektrické spotřebiče (energetická třída) výroba a přenos el. energie (elektrárny) obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	**ENV Základní podmínky života –** energie **ENV Vztah člověka k prostředí** – naše obec, přírodní zdroje energie, spotřeba energie, spotřeba v domácnosti

Předmět: fyzika

Ročník: kvarta

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Energie (jaderná)		
Žák ➢ vysvětlí rozdíl mezi pojmy prvek, nuklid, izotop ➢ zdůvodní, proč jádro atomu drží pohromadě ➢ **využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh** ➢ popíše různé způsoby přeměny prvků ➢ uvede příklady využití radioaktivního záření v praxi ➢ vysvětlí činnost jaderného reaktoru, jaderné zbraně ➢ posoudí možná nebezpečí plynoucí z provozu jaderných zařízení nebo použití jaderných zbraní a možnosti ochrany proti nim ➢ **zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí** ➢ vysvětlí princip činnosti jednotlivých typů elektráren a porovná jejich výhody a nevýhody	jaderné síly radioaktivita, jaderná energie a její přeměny radioaktivní rozpad, štěpení, syntéza (kvalitativně) výroba el. energie	**ENV Základní podmínky života –** energie **ENV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí -** odpady radioaktivní a hospodaření s odpady **PRO Dny s fyzikou** - exkurze do elektráren, ČOV, …
Zvukové děje		
Žák ➢ vysvětlí vznik zvuku, jeho šíření prostředím a jeho účinky na tělesa ➢ **rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku** ➢ vysvětlí vznik ozvěny a dozvuku ➢ vysvětlí rozdíl mezi tónem a hlukem (šumem, …) ➢ uvede příklady využití zvuku a ultrazvuku v praxi ➢ **posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí**	zvukové děje rychlost šíření zvuku v různých prostředích, pohlcování zvuku tón, výška tónu	
Světelné děje		

Žák ➢ formuluje zákony geometrické optiky ➢ **využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh** ➢ **rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami** ➢ uvede příklady využití zrcadel a čoček v praxi	zákony šíření světla význačné paprsky, poloha a vlastnosti obrazu vytvořeného zrcadly lom světla význačné paprsky, poloha a vlastnosti obrazu vytvořeného čočkami geometrická optika, optické přístroje	
Vesmír		
Žák ➢ vyjmenuje základní tělesa sluneční soustavy a jejich vlastnosti ➢ **objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet** ➢ popíše, jakým způsobem se pohybují umělé družice a sondy, zdůvodní proč (kvalitativně) a porovná s pohybem přírodních těles ➢ **odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností** ➢ pozná základní souhvězdí a známé hvězdy ➢ vysvětlí pojem „galaxie“	Sluneční soustava složení hvězd Galaxie	

Učební osnovy

CHEMIE

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Vyučovací předmět chemie vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda, vzdělávacího oboru Chemie.

Vzdělávání v daném předmětu směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- získávání a zkoumání faktů v oblasti chemie a jejich souvislostí s využitím různých zdrojů informací a empirických metod poznávání (pozorování, měření, chemický experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých základních chemických procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o chemických látkách a dějích více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných dat v oblasti chemie pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům při zacházení s chemickými látkami a výrobky chemického průmyslu s ohledem ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejích obnovitelných zdrojů
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s látkami či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

Prostřednictvím předmětu chemie jsou realizována tato průřezová témata:

- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**, která se uplatňuje zejména při objasňování důsledků globálních vlivů na životní prostředí v okolí žáků s důrazem na potřebu a závažnost ochrany tohoto prostředí především v dané lokalitě.
- **Environmentální výchova**, při níž učitel vede žáky k vytváření osobních postojů a praktických dovedností při zacházení s chemickými látkami, které mohou ohrozit zdraví či životní prostředí.

Průřezová témata se realizují prostřednictvím výchovných a vzdělávacích strategií.

Časové a organizační vymezení předmětu
Předmět je vyučován v tercii a kvartě v rozsahu 2 vyučovacích hodin týdně. Výuka probíhá v učebnách nebo ve školní laboratoři. Výuka je doplněna exkurzemi do chemických podniků a laboratoří.
Žáci kvarty se zapojí do projektu organizovaného předmětovými komisemi fyziky a chemie. Projekt se nazývá Dny s fyzikou a chemií. Jeho obsahem je zpracování poznatků a zkušeností získaných exkurzemi do elektrárny, ČOV a laboratoří.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k osvojení důležitých poznatků z vybraných tematických okruhů chemie s cílem získat základní přehled o struktuře tohoto vědního oboru, poznat význam chemie pro život, činnosti člověka a pro rozvoj vědy a techniky.
- Vedeme žáky k osvojení vhodných způsobů a metod, kterými řídí vlastní učení předmětu chemie i další vzdělávání v tomto oboru.
- Zadáváme témata krátkých referátů, které tematicky navazují na učivo chemie, při jejichž zpracování se žáci učí informace vyhledávat, získané informace třídit a hodnotit.
- Doporučujeme žákům vhodnou chemickou literaturu pro další vzdělávání.
- Předkládáme příklady o využití chemických látek a procesů v praxi, vedeme tak žáky k získání představ o využití teoretických znalostí v praxi.
- Zadáváme úlohy vycházející z každodenního života a tím směřujeme žáky k úvahám o souvislosti chemie s běžným životem.

Kompetence k řešení problémů

- Součástí výuky chemie jsou pravidelná cvičení, při kterých seznámíme žáky se zadaným úkolem.
- Vedeme žáky k tomu, aby:
    - rozpoznali a pochopili problém;
    - zvolili vhodné způsoby řešení problému;
    - formulovali jednoduché hypotézy k zadaným úkolům a tyto hypotézy ověřili praktickou činností nebo výpočty;
    - vyhodnotili svá řešení či hypotézy na základě dosavadních znalostí a na základě pozorování a byli je schopni obhájit.

Kompetence komunikativní

- Moderujeme diskuse, které jsou součástí žákovských referátů.
- Vedeme žáky k tomu, aby formulovali myšlenky v logickém sledu a používali správných odborných výrazů.
- Vedeme žáky k formulování vlastních dotazů a názorů.
- Podporujeme u žáků schopnost přijímat názory druhých a obhájit názory vlastní.
- Vedeme žáky k formulování závěrů laboratorních prací formou psaného textu v laboratorních protokolech.

Kompetence sociální a personální

- Zadáváme skupinová cvičení s cílem:
    - vypěstovat a podporovat u žáků schopnost spolupracovat ve skupině,
    - rozdělit si ve skupině práci podle svých schopností,
    - společně plánovat vhodný postup k vyřešení úlohy,
    - převzít zodpovědnost za výsledky práce kolektivu a vážit si práce druhých.
- Na základě referátů nebo aktuálního dění podněcujeme žáky k diskusím o vlivu chemických látek na životní prostředí s cílem vést žáky:
    - k osvojení základních návyků ochrany životního prostředí a
    - k ohleduplnosti vůči svému okolí,
    - převzít svůj díl zodpovědnosti za životní prostředí.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky ke sledování aktuálního dění ve vědě a technice,
    - aby tak lépe pochopili, že vědecké poznatky v oboru chemie jsou prospěšné jak pro jedince, tak pro celou společnost;
    - aby si uvědomovali, že nezodpovědné zacházení s chemickými látkami vede k poškozování lidského zdraví, životního prostředí a působí hmotné škody.

Kompetence pracovní

- Názornou ukázkou a stálou kontrolou dbáme na dodržování pravidel bezpečné práce v laboratoři a laboratorního řádu s cílem, aby žáci získávali základní návyky ochrany svého zdraví i zdraví druhých při práci s chemickými látkami, s chemickým nádobím a zařízením laboratoře.
- Vedeme žáky k osvojení metod získávání dalších poznatků v oboru chemie.
- Vedeme žáky k osvojení základních pracovních dovedností a návyků pečlivé a systematické práce.

Předmět: chemie

Ročník: tercie

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
BEZPEČNOST PRÁCE		
Žák ➢ **pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost, posoudí nebezpečnost vybraných látek, se kterými zatím pracovat nesmí** ➢ reprodukuje zásady bezpečné práce v laboratoři ➢ pojmenuje, použije a vyzkouší základní pomůcky a ochranné prostředky pro práci v laboratoři ➢ na základě informací na obalu posoudí nebezpečnost vybraných látek	zásady bezpečné práce - ve školní laboratoři - v běžném životě nebezpečné látky a přípravky výstražné symboly, H-věty a P-věty a jejich význam	
ÚVOD DO CHEMIE		
Žák ➢ zařadí chemii mezi přírodní vědy ➢ uvede, čím se chemie zabývá a na jaké disciplíny se dělí	vymezení předmětu chemie rozdělení chemie na disciplíny	
POZOROVÁNÍ A POKUS		
Žák ➢ **určí společné a rozdílné vlastnosti látek** ➢ pozoruje a vyjádří vlastními slovy různé vlastnosti vybraných látek ➢ navrhne tabulku poznávání některých vlastností látek smyslovými orgány ➢ popíše postupy měření teploty tání, teploty varu, hustoty kapalin ➢ změří teploty tání, teploty varu a hustoty kapaliny u vybraných látek	vlastnosti látek: hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek	
SMĚSI		
Žák ➢ **rozlišuje směsi a chemické látky** ➢ definuje chemickou látku a směs ➢ rozliší prvky a sloučeniny ➢ pojmenuje různé druhy směsí ➢ na praktických příkladech rozliší a určí druh směsi ➢ rozliší nasycený a nenasycený roztok	směsi - různorodé a stejnorodé směsi a chemické látky prvky a sloučeniny suspenze, emulze, pěna, dým, mlha, roztok nasycený a nenasycený roztok	

➢ **vypočítá složení roztoků** ➢ vypočítá složení roztoku vyjádřené hmotnostním zlomkem a hmotnostním procentem ➢ řeší příklady výpočtu hmotnosti rozpuštěné látky ze známé hmotnosti roztoku a jeho složení ➢ **připraví prakticky roztok daného složení** ➢ **vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění látek** ➢ objasní vliv těchto faktorů na rychlost rozpouštění ➢ **navrhne postupy oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi** ➢ pojmenuje základní metody dělení směsí a objasní jejich principy, navrhne dělení konkrétní směsi	koncentrace roztoku hmotnostní zlomek, koncentrace roztoku vyjádřená v hmotnostních %, koncentrovaný a zředěný roztok teplota, míchání a povrch pevné složky vliv teploty, míchání a plochy povrchu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku oddělování složek směsí usazováním, filtrací, destilací, krystalizací, sublimací	
VZDUCH A VODA		
Žák ➢ **rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití** ➢ rozliší destilovanou, měkkou a minerální, pitnou a užitkovou vodu ➢ navrhne použití různých druhů vod v denní praxi ➢ vysvětlí schéma čištění pitné vody ➢ **uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění** ➢ uvede složení a vlastnosti vzduchu ➢ uvede možné zdroje znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí v nejbližším okolí a ve vlastní domácnosti ➢ navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění ve vlastní domácnosti	voda měkká, tvrdá, minerální, destilovaná, pitná, užitková a odpadní, výroba pitné vody čištění odpadní vody	
KYSLÍK		
Žák ➢ uvede vlastnosti a použití kyslíku ➢ vytvoří schéma laboratorní přípravy kyslíku ➢ sestaví jednoduchou aparaturu pro přípravu kyslíku v laboratoři ➢ zdůvodní používání kyslíkových přístrojů při různých lidských činnostech ➢ **aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe**	kyslík, jeho příprava a použití	

➢ vysvětlí vliv teploty vznícení látek na okolnosti vzniku a likvidace hoření ➢ pozná hořlavé látky podle údajů na obalu ➢ rozliší různé druhy hasících technik a přístrojů a navrhne jejich použití v modelových situacích ➢ vysvětlí, jak zacházet s hasicími přístroji umístěnými ve škole ➢ vysvětlí postup při ohlašování požáru	hoření, teplota vznícení, principy hašení hořlavé látky hasební prostředky	
ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY		
Žák ➢ **používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech** ➢ definuje pojmy atom, molekula a ion ➢ pojmenuje částice tvořící atomové jádro a obal atomu ➢ popíše složení atomu ➢ používá pojmy atom, molekula, ion, izotop a nuklid ve správných souvislostech ➢ **rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy používá ve správných souvislostech** ➢ sestaví modely jednoduchých molekul ➢ objasní, které údaje lze vyčíst ze sumárního chemického vzorce ➢ **orientuje se v periodické soustavě chemických prvků** ➢ přiřadí značky významných prvků k jejich názvům ➢ vysvětlí způsob uspořádání prvků do period a skupin ➢ vyjádří vlastními slovy periodický zákon ➢ **rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti** ➢ uvede charakteristické vlastnosti a využití vybraných kovů ➢ uvede charakteristické vlastnosti a využití vybraných nekovů ➢ vyzkouší charakteristické vlastnosti vybraných prvků ➢ definuje pojem chemická vazba ➢ ilustruje chemickou vazbu na nejjednodušších molekulách kovalentních látek a iontových sloučeninách	částicové složení látek atomy, molekuly a ionty atomové jádro, protony, neutrony, elektrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích protonové a nukleonové číslo prvky, jejich značky, chemické sloučeniny, chemické vzorce, skupiny a periody v periodické soustavě prvků periodický zákon vlastnosti a použití významných kovů: Fe, Al, Cu, Zn, Pb, Sn, Ag, Au, Mg, Hg významné nekovy: C, S, Cl, I, H, O vlastnosti vodíku, kyslíku, chloru, uhlíku a síry chemická vazba vazba kovalentní polární, nepolární, iontová	

CHEMICKÉ REAKCE		
Žák ➢ **rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí** ➢ **uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání** ➢ **přečte chemické rovnice** ➢ vyčíslí jednoduchou chemickou rovnici	chemické reakce klasifikace chemických reakcí, slučování, neutralizace, reakce exotermní a endotermní chemické rovnice	
➢ **s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu** ➢ vypočítá molární hmotnost látky známého chemického složení na základě údajů z PSP ➢ vypočítá látkové množství látky z její hmotnosti a molární hmotnosti ➢ vypočítá látkovou koncentraci z látkového množství rozpuštěné látky a objemu roztoku ➢ **aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu**	zákon zachování hmotnosti látkové množství, molární hmotnost látková koncentrace faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí: teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, koncentrace, katalýza	
ANORGANICKÉ SLOUČENINY		
Žák ➢ určí oxidační čísla prvků v jednoduchých sloučeninách ➢ zapisuje vzorce a tvoří názvy oxidů, halogenidů, nejvýznamnějších kyselin, hydroxidů a solí ➢ **porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů** ➢ **porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů** ➢ **porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných kyselin** ➢ **porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných hydroxidů**	oxidační číslo názvosloví jednoduchých anorganických sloučenin oxidy: oxid siřičitý a sírový, oxid dusnatý a dusičitý, oxid uhelnatý a uhličitý, oxid křemičitý, oxid vápenatý, oxid hlinitý halogenidy: fluorid sodný, chlorid sodný a bromid stříbrný kyseliny: kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití kyseliny chlorovodíkové, sírové a dusičné hydroxidy: vlastnosti, vzorce, názvy a použití hydroxidu sodného, draselného, vápenatého	

➢ **porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných solí**	soli kyslíkaté a nekyslíkaté – vlastnosti a použití vybraných solí síranu vápenatého, hydrogenuhličitanu sodného, uhličitanu sodného a uhličitanu vápenatého	
➢ **posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí**	vliv oxidů síry a dusíku v ovzduší	
➢ **vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet**	vznik kyselých dešťů	
➢ **orientuje se na stupnici pH**	stupnice pH	
➢ **měří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem**	zjišťování kyselosti a zásaditosti roztoků univerzálním indikátorem	
➢ vysvětlí pojem neutralizace	neutralizace kyseliny hydroxidem	
➢ **uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi**		

Předmět: chemie

Ročník: kvarta

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
OXIDACE A REDUKCE		
Žák ➢ zdůvodní, proč jsou některé reakce vyjádřené chemickými rovnicemi redoxní ➢ určí, který prvek při reakci oxiduje a který se redukuje ➢ rozliší neušlechtilé a ušlechtilé kovy na základě pozorování jejich reakcí s kyselinami ➢ sestaví jednoduché zařízení pro elektrolýzu, rozliší katodu a anodu ➢ chemickými rovnicemi vyjádří elektrochemické děje probíhající na elektrodách ➢ sestaví galvanický článek a chemickými rovnicemi v iontovém tvaru vyjádří elektrochemické děje probíhající na elektrodách	redukce a oxidace průběh oxidace a redukce redoxní vlastnosti kovů a elektrochemická řada kovů chemie a elektřina, elektrolýza redoxní reakce na elektrodách galvanický článek výroba elektrického proudu chemickou cestou	
SUROVINOVÉ ZDROJE		
Žák ➢ **orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka** v oblasti anorganické technologie ➢ načrtne schéma vysoké pece ➢ vyčíslí sumární rovnice chemických procesů při výrobě železa ➢ uvede základní způsoby výroby oceli ➢ na příkladu výroby hliníku dokumentuje použití elektrolýzy v průmyslu ➢ vysvětlí souvislost mezi chemickou reakcí a výměnou tepla s okolím ➢ rozliší exotermické a endotermické reakce ➢ **zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy**	stavební pojiva vápno, malta, cement, beton keramika výroba železa výroba oceli: konvertorové, Siemens – Martinské a elektrické pece průmyslová elektrolýza teplo a chemická reakce paliva, ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva	

ORGANICKÉ SLOUČENINY - UHLOVODÍKY		
Žák ➢ **rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití** ➢ objasní rozdíl mezi nasyceným a nenasyceným uhlovodíkem ➢ objasní rozdíl mezi uhlovodíkem s alifatickým a cyklickým řetězcem ➢ zapisuje vzorce nejjednodušších uhlovodíků podle názvů, používá různé typy vzorců ➢ pojmenuje nejjednodušší uhlovodíky systematickými, případně triviálními názvy	alkany: methan, ethan, propan, butan alkeny: ethen alkyny: acetylen areny: benzen, naftalen	
➢ zapisuje základní organické reakce, rozlišuje mezi substitucí, adicí a eliminací	substituce chloru na methan adice chlorovodíku na ethen eliminace vodíku z ethanu polymerace ethenu	
ORGANICKÉ SLOUČENINY – DERIVÁTY UHLOVODÍKŮ		
Žák ➢ **rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití:** ➢ rozdělí deriváty uhlovodíků podle funkčních skupin ➢ zapisuje vzorce nejjednodušších derivátů uhlovodíků ➢ pojmenuje nejjednodušší deriváty uhlovodíků systematickými, případně triviálními názvy ➢ doplní produkty reakčních schémat vybraných reakcí	deriváty uhlovodíků: halogenderiváty uhlovodíků: chlormethan, freon 12 alkoholy: methanol, ethanol karbonylové sloučeniny: formaldehyd, acetaldehyd, aceton karboxylové kyseliny: kyselina mravenčí, kyselina octová, kyseliny vázané v lipidech aminokyseliny: glycin; alanin vybrané chemické reakce organických sloučenin: oxidace methanolu a ethanolu, neutralizace a esterifikace karboxylových kyselin	
PŘÍRODNÍ LÁTKY		
Žák ➢ **orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktech biochemického zpracování, především bílkovin, lipidů, sacharidů** ➢ **určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu**	přírodní látky, příklady funkcí bílkovin, lipidů, sacharidů a vitaminů v lidském těle fotosyntéza	

➢ **uvede příklady zdrojů bílkovin, lipidů, sacharidů a vitaminů**	sacharidy lipidy bílkoviny katalyzátory životních dějů	
CHEMIE A SPOLEČNOST		
Žák ➢ **zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi** ➢ **orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka** ➢ v praxi rozliší základní běžně užívané plastické hmoty a ověří jejich vlastnosti: Polyetylen, PVC a Novodur, polystyren, PET ➢ vysvětlí zásady likvidace výrobků z plastických hmot ➢ vysvětlí, která pravidla je třeba dodržovat při užívání léčiv a v čem spočívá nebezpečnost návykových látek	vyčerpatelné a nevyčerpatelné zdroje energie paliva, automobilismus chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace; detergenty; pesticidy, insekticidy léčiva a návykové látky	
OCHRANA ČLOVĚKA ZA MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ		
Žák ➢ uvede základní druhy účinků a způsoby šíření nebezpečných látek ➢ vysvětlí zásady chování při haváriích s únikem nebezpečných látek	chemie slouží i ohrožuje havárie s únikem nebezpečných látek účinky nebezpečných látek způsoby šíření nebezpečných látek při haváriích zásady chování při haváriích	

Učební osnovy

BIOLOGIE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Biologie společně s fyzikou, chemií a zeměpisem umožňuje poznat živou a neživou přírodu a objevovat její zákonitosti. Umožňuje také pochopit vztahy v přírodě a možnosti šetrného hospodaření s přírodními zdroji. Vede k citlivému vztahu k živým organismům a zodpovědnosti za ně. Rozvíjí praktické dovednosti, učí vyvozovat závěry a ústně i písemně je interpretovat. Přispívá k sebepoznání, pomáhá žákům volit si správný životní styl, navázat mezilidské vztahy a vytvořit si světový názor.
Výuka biologie umožňuje našim studentům úspěšně se zapojit do přírodovědných soutěží. Jedná se například o biologickou olympiádu, poznávání živočichů a rostlin nebo soutěží s ekologickou tematikou.
Vyučovací předmět biologie vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda, vzdělávacího oboru Přírodopis a integruje část Výchovy ke zdraví a výstup ze vzdělávacího oboru Zeměpis.

Časové a organizační vymezení předmětu:
V primě má biologie časovou dotaci 2 hodiny týdně ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda. V sekundě má biologie časovou dotaci 2 hodiny týdně ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda. V tercii má biologie časovou dotaci 1,5 hodiny týdně ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda a 0,5 hodiny ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. V kvartě má biologie časovou dotaci 1,5 hodiny týdně ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda a 0,5 hodiny ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví.
Vždy alespoň jedna hodina výuky probíhá ve specializované a moderně vybavené učebně (audiovizuální technika, moderní učební pomůcky, …..). Výuka je doplňována exkurzemi a tematicky zaměřenými vycházkami. Při vyučování používáme následující formy: výkladové hodiny propojené diskusí, projekty, exkurze, laboratorní cvičení.

V předmětu biologie jsou realizována tato průřezová témata:
- Osobnostní a sociální výchova
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu biologie
Kompetence k učení
- Vedeme žáky k samostatnému vyhledávání biologických informací.
- Získané poznatky spojujeme se znalostmi dalších vzdělávacích oblastí a žáci si tak vytváří ucelenější představu o vztazích mezi živou a neživou přírodou a mezi přírodou a působením člověka.
- Klademe žákům otázky o způsobu a příčinách různých přírodních procesů, společně hledáme adekvátní odpovědi.

Kompetence k řešení problémů
- Usilujeme o nalezení shodných, podobných a odlišných znaků přírodovědných problémů, žáci volí vhodné způsoby řešení.
- Zadáváme problémové úlohy, které žáci sami nebo ve skupinách řeší.

Kompetence komunikativní
- Vyžadujeme vyslovení hypotéz či vlastních názorů na daný přírodovědný problém, žák uvede skutečnosti, ze kterých vyvodil svůj úsudek.

- Konzultujeme názory všech žáků, učíme je vhodně argumentovat, společně pak spolupracujeme na řešení biologického úkolu.
- Vedeme dialog na biologické téma, žáci své myšlenky vyjadřují v logickém sledu.

Kompetence sociální a personální

- Zadáváme skupinové cvičení, při kterých žáci efektivně spolupracují, rozdělují podle svých schopností své pracovní činnosti, společně plánují vhodný postup k vyřešení úlohy.

Kompetence občanské

- Vysvětlujeme žákům na příkladech nutnost ochrany životního prostředí a přírody, žák ji chápe jako svou občanskou povinnost.
- Navozujeme modelové situace týkající se životního stylu a diskutujeme na téma osobní zodpovědnost jednotlivce za své zdraví.

Kompetence pracovní

- Kladně hodnotíme systematickou a pečlivou práci.
- Předvedeme manipulaci s jednoduchými přístroji – laboratorními pomůckami, lupou, mikroskopem.
- Vedeme žáky k získávání základních návyků ochrany svého zdraví i zdraví druhých.
- Vyžadujeme šetrné zacházení s učebnicemi a pracovními pomůckami.

Předmět: biologie

Ročník: prima

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Biologie živočichů I. (obratlovci)		
Žák ➢ **porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů** ➢ porovná vnější stavbu těla jednotlivých skupin obratlovců ➢ u ptáků a savců objasní funkce trávicí, cévní, dýchací, vylučovací, rozmnožovací a nervové soustavy, přiřadí jednotlivé orgány do konkrétní soustavy, u zbývajících skupin obratlovců uvede podstatné odchylky soustav ➢ vyvodí obecné závěry o stavbě těla obratlovců ➢ **rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin** ➢ vymezí charakteristické znaky základních tříd obratlovců ➢ rozliší vybrané řády obratlovců (savci, ptáci, plazi, obojživelníci) ➢ pozná a zařadí do systému vybrané zástupce obratlovců a zhodnotí jejich význam ➢ **na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí** ➢ **zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy**	Savci - charakteristika skupiny, vnější stavba těla, vnitřní anatomická stavba (kostra, TS, CS, DS, VS, RS, NS), systém (šelmy, zajícovci, hlodavci, kopytníci, hmyzožravci, letouni, chobotnatci, kytovci, primáti, vačnatí, vejcorodí) Ptáci - charakteristika skupiny, vnější a vnitřní stavba těla, systém (hrabaví, měkkozobí, vrubozobí, dravci, sovy, šplhavci, pěvci) Plazi - charakteristika skupiny, stavba těla, systém (ještěři, hadi, krokodýli, želvy) Obojživelníci - charakteristika skupiny, stavba těla, systém (bezocasí – žáby, ocasatí) Ryby - charakteristika skupiny, stavba těla, významní zástupci	**ENV - Vztah člověka a prostředí, ekosystémy –** živočichové a jejich prostředí **OSV - Osobnostní rozvoj –** cvičení pozornosti, dovednosti zapamatování

➢ posoudí význam obratlovců v přírodě ➢ uvede hospodářsky významné druhy obratlovců ➢ aplikuje znalosti o potřebách různých živočichů na výběr a chov domácího živočicha ➢ uvědoměle respektuje pravidla o zákazu týrání zvířat	Paryby - charakteristika skupiny, stavba těla, významní zástupci	
Biologie živočichů II. (bezobratlí)		
Žák ➢ vymezí základní charakteristické znaky ostnokožců, rozliší jednotlivé skupiny (hvězdice, hadice, ježovky, sumýši) ➢ porovná vnější stavbu těla jednotlivých skupin členovců ➢ u pavoukovců, hmyzu a korýšů objasní funkce vnitřních soustav (CS, DS, TS, VS, NS) a způsob rozmnožování ➢ přiřadí jednotlivé orgány do konkrétní soustavy ➢ vyvodí obecné závěry o stavbě těla členovců ➢ vymezí charakteristické znaky základních skupin členovců (pavouci, sekáči, roztoči, štíři, korýši, mnohonožky, stonožky, hmyz) ➢ pozná a zařadí do skupin vybrané jedince ➢ posoudí význam členovců v přírodě, uvede hospodářsky významné druhy členovců a způsoby předcházení přemnožení některých členovců ➢ porovná vnější i vnitřní stavbu těla plžů, mlžů, hlavonožců ➢ objasní funkce TS, DS, CS, NS, VS a způsoby rozmnožování ➢ vyvodí obecné závěry o stavbě těla měkkýšů ➢ vymezí obecné znaky základních skupin měkkýšů (plži, mlži, hlavonožci), ➢ pozná a zařadí do skupin vybrané zástupce měkkýšů ➢ charakterizuje vnitřní a vnější stavbu těla kroužkovců (CS, DS, NS, rozmnožování), ploštěnců (TS, VS, NS, způsob dýchání) a láčkovců (NS, TS, žahavé buňky, způsob rozmnožování) ➢ pozná a zařadí vybrané zástupce do systému (láčkovci, ploštěnci, hlísti, kroužkovci) ➢ posoudí význam láčkovců, ploštěnců, hlístů, měkkýšů a kroužkovců	ostnokožci členovci - charakteristika, stavba těla - klepítkatci - korýši - hmyz měkkýši kroužkovci hlísti ploštěnci láčkovci	
Člověk a zdraví		
Žák ➢ uplatňuje zásady bezpečného kontaktu s živočichy, poskytne první pomoc při uštknutí zmijí	PP při uštknutí zmijí	

➢ zhodnotí význam roztočů z hlediska lidského zdraví, objasní možnost nákazy prostřednictvím klíštěte a posoudí, kdy je nutné vyhledat lékaře	roztoči	
➢ objasní způsoby přenosu parazitických zástupců hlístů, ploštěnců a kroužkovců a vyvodí preventivní opatření	ploštěnci, hlísti, kroužkovci	

Předmět: biologie

Ročník: sekunda

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Biologie živočichů		
Žák		
➢ **odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsoby života a přizpůsobení danému prostředí** ➢ charakterizuje strategii života prvoků, zhodnotí jejich význam v přírodě a pro člověka,	etologie živočichové a prostředí živočichové a lidé prvoci	
Obecná biologie a genetika		
Žák ➢ **uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka** ➢ **popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních buněčných organel** (jádro, mitochondrie, chloroplasty, vakuoly, ribozómy, cytoplazmatická membrána, cytoplazma, buněčná stěna) ➢ **aplikuje praktické metody poznávání přírody** ➢ **dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody** ➢ zachází s mikroskopem ➢ **vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti** ➢ **rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů**	bakterie a viry stavba buňky rostlin, živočichů a bakterií mikroskop pohlavní a nepohlavní rozmnožování rostlin orgány a orgánové soustavy rostlin a živočichů	**OSV – Osobnostní rozvoj** – rozvoj schopnosti poznávání, kreativita - mikroskopování
Biologie rostlin		
Žák ➢ **odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva k jednotlivým orgánům** ➢ **porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku** ➢ **odvodí na základě zkušeností z pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí** ➢ **vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin**	rostlinná buňka, pletiva kořen, stonek, list, květ, plod přizpůsobení rostlin vnějšímu prostředí fyziologie rostlin (fotosyntéza, dýchání, výživa, růst a vývin rostlin)	

➢ porovná rozmnožování rostlin pomocí výtrusů a semen, objasní význam vody, větru a opylovačů při rozmnožování ➢ **rozlišuje podle diakritických znaků základní systematické skupiny rostlin** (nižší rostliny, vyšší rostliny (mechorosty, kapraďorosty, nahosemenné r. a skupiny krytosemenných rostlin)) ➢ orientuje se v základním členění systému rostlin, určuje běžné druhy našich rostlin a zhodnotí význam hospodářsky důležitých rostlin, uvede způsoby použití neznámějšího koření a exotického ovoce	pohlavní a nepohlavní rozmnožování rostlin, opylení, oplození nižší rostliny (řasy), mechorosty, kapraďorosty, nahosemenné rostliny, krytosemenné rostliny (dvouděložné a jednoděložné rostliny) základní skupiny dvouděložných a jednoděložných rostlin (bobovité, růžovité, miříkovité, brukvovité, lilkovité, hvězdnicovité, hluchavkovité, liliovité, vstavačovité, lipnicovité)	**OSV – sociální rozvoj –** poznávání lidí, vzájemná spolupráce – vybrané skupiny rostlin
Základy ekologie		
Žák ➢ **uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi** ➢ **rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému** ➢ **vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam**	organismy a prostředí (vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím, populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce)	
Výchova ke zdraví		
Žák ➢ objasní způsoby přenosu parazitických prvoků a uvede možnosti ochrany ➢ rozpozná příznaky běžných infekčních chorob, uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování a chování při styku s nemocnými a aktivně chrání své zdraví ➢ zhodnotí význam léčivých rostlin pro člověka, pěstuje a využívá květiny pro výzdobu	parazitičtí prvoci virové a bakteriální choroby léčivé rostliny, pokojové rostliny	

Předmět: biologie

Ročník: tercie

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Biologie rostlin		
Žák ➢ **rozlišuje podle diakritických znaků základní systematické skupiny rostlin** ➢ orientuje se v základním členění systému rostlin, určuje běžné druhy našich rostlin a zhodnotí význam hospodářsky důležitých rostlin, uvede způsoby použití neznámějšího koření a exotického ovoce ➢ **určuje význačné zástupce rostlin pomocí klíčů a atlasů**	hospodářsky významné druhy rostlin, koření	
Obecná biologie a genetika		
Žák ➢ **rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů** ➢ **třídí organismy a zařadí je do říší a nižších taxonomických jednotek**	vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam zásady třídění organismů	
Biologie hub		
Žák ➢ **vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích** ➢ **rozpozná naše nejznámější a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků** ➢ **objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků**	houby – význam, výživa, ekologie houby – významné druhy lišejníky	**PRO** – Modré z nebe – **ENV - Základní podmínky života**

Biologie člověka		
Žák ➢ **objasní stavbu a určí polohu orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich funkce a vztahy** ➢ **rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby** ➢ **aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla**	anatomie a fyziologie člověka (stavba a funkce jednotlivých tkání, částí těla, orgánů a orgánových soustav) - tkáně - opěrná a pohybová soustava - trávicí s. - dýchací a cévní s. - vylučovací a kožní s. - nervová s. onemocnění jednotlivých soustav (pohybová, cévní, dýchací, trávicí, vylučovací, nervová) zásady první pomoci (při úrazech, umělé dýchání, masáž srdce), závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie	
Výchova ke zdraví		
Žák ➢ projeví odpovědné chování při sběru hub, odliší působení saprofytických a parazitických hub, popíše, jak lze chránit potraviny před plísněmi ➢ **posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví** ➢ **usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví** ➢ **dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky** ➢ **uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka**	naše jedovaté houby, plísně tělesná a duševní hygiena režim dne výživa a zdraví autodestruktivní závislosti – návykové látky	

Předmět: biologie

Ročník: kvarta

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Biologie člověka		
Žák ➢ **orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka** (Australopithecus, Homo habilis, H. erectus, H. sapiens) ➢ **objasní stavbu a určí polohu orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich funkce a vztahy** ➢ **rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života** ➢ **objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří**	fylogeneze člověka anatomie a fyziologie člověka (stavba a funkce jednotlivých tkání, části těla, orgánů a orgánových soustav) - smyslové orgány - žlázy s vnitřní sekrecí - pohlavní soustava - onemocnění jednotlivých soustav (smyslové orgány, žlázy s vnitřní sekrecí, pohlavní soustava) - vývin lidského jedince (ontogeneze)	**MKV – Etnický původ –** lidské rasy
Obecná biologie a genetika		
Žák ➢ **uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů**	- základy genetiky	
Neživá příroda		
Žák ➢ **objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života** ➢ **rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek** ➢ odliší nerost a horninu, nerosty klasifikuje podle chemického složení i podle způsobu vzniku ➢ klasifikuje horniny podle způsobu vzniku ➢ zhodnotí na základě vlastností možnost využití nerostů a hornin v praxi, uvede příklady jejich využití	- vznik a stavba Země - mineralogie (krystalické soustavy, fyzikální a chemické vlastnosti, klasifikace nerostů) - petrologie	

➢ **rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody** ➢ vysvětlí jak vnější a vnitřní geologičtí činitelé modelují zemský povrch, uvede příklady ➢ **porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě** ➢ **rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků** ➢ orientuje se v geologii ČR, uvede příklady známých geologických útvarů v ČR ➢ uvede příklady vyhynulých organismů a nerostných surovin, které jsou organického původu ➢ **uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi**	- geologie (vnitřní a vnější geologické děje) - základy pedologie - vznik a vývoj života (fylogeneze) - geologie ČR - podnebí a počasí ve vztahu k životu - mimořádné události způsobené přírodními vlivy	
Základy ekologie		
Žák ➢ **uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému** ➢ **uvede na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí** ***(Pozn.*** *Integrováno ze* ***VO – zeměpis)***	- životní prostředí - ochrana přírody	**PRO** – Životní prostředí v mém okolí - **ENV – Vztah člověka k prostředí, MEV – Tvorba mediálního sdělení**
Člověk a zdraví		
Žák ➢ **vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí** ➢ **uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými přenosnými, civilizačními a jinými chorobami, svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc**	- zdraví a nemoci, civilizační choroby	

➢ **projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu, dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce** ➢ **respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje: kultivovaně se chová k opačnému pohlaví** ➢ **aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc**	- dětství, puberta, dospívání - sexuální dospívání a reprodukční zdraví - ochrana člověka za mimořádných událostí	

Učební osnovy

ZEMĚPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Vyučovací předmět zeměpis patří do vzdělávací oblasti Člověk a příroda, do vzdělávacího oboru Zeměpis. Umožňuje žákům orientovat se v poznatcích z fyzické, socioekonomické a regionální geografie. Vede je k práci s geografickými informacemi, k osvojení základních kartografických a topografických dovedností. Rozvíjí environmentální myšlení žáků.
Cílem výuky zeměpisu v ročnících nižšího gymnázia je probudit v žácích zájem o základní problémy planety Země. Žáci s hlubším zájmem o předmět se mohou zúčastňovat zeměpisných olympiád, případně jiných geografických soutěží.
Do zeměpisu jsme přesunuli očekávaný výstup ze vzdělávacího oboru Přírodopis z kapitoly Neživá příroda. Probíráme jej v kapitole Přírodní obraz Země.
Očekávaný výstup ze vzdělávacího oboru Zeměpis z kapitoly Životní prostředí jsme přesunuli do předmětu biologie do kapitoly Základy ekologie.

Prostřednictvím předmětu zeměpis jsou realizována tato průřezová témata:
- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Environmentální výchova
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova

Časové a organizační vymezení předmětu
Zeměpis náleží mezi povinné předměty. Na nižším gymnáziu jej vyučujeme v primě jednu hodinu, v sekundě, tercii a kvartě po 2 hodinách týdně.
Pro výuku zeměpisu využíváme odbornou učebnu vybavenou audiovizuální technikou. Dle možností školy v ní probíhá alespoň jedna hodina týdně v každé třídě. K důležitým vyučovacím pomůckám patří Školní zeměpisný atlas světa a nástěnné mapy. Výuka je doplňována exkurzemi, část hodin vyučujeme v terénu. Při výuce používáme následující formy: výkladové hodiny propojené diskusí, projekty, exkurze, kartografická a topografická cvičení.
V tercii se žáci v rámci výuky zeměpisu zapojují do projektu Dny evropských národů. Projekt je organizován ve spolupráci s cizími jazyky a výchovou k občanství.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu zeměpis
Kompetence k učení
- Klademe důraz na propojení zeměpisných znalostí s praktickým životem.
- Vedeme žáky k samostatnosti při vyhledávání zeměpisných informací.
- Při hodnocení klademe důraz nejen na znalosti, ale i na vynaložené úsilí.

Kompetence k řešení problémů
- Zadáváme problémové úkoly, které žáci řeší sami nebo ve skupinách.
- Při řešení problémů se opíráme o vztahy k jiným předmětům.
- Podporujeme žáky, kteří se zapojují do zeměpisných soutěží.

Kompetence komunikativní
- Umožňujeme žákům, aby mohli prezentovat výsledky své práce.
- Vedeme žáky k výstižnému a kultivovanému vyjadřování.

- Umožňujeme žákům, aby se aktivně zapojovali do diskusí.

Kompetence sociální a personální

- Zadáváme skupinové práce, při kterých žáci aktivně spolupracují podle svých schopností.
- Učíme žáky pomáhat slabším.
- Vedeme žáky k naslouchání a porozumění ostatním.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k ohleduplnému a slušnému chování.
- Respektujeme osobnostní, sociální a etnické zvláštnosti žáků.
- Klademe důraz na získání kladného vztahu k přírodě a životnímu prostředí, rozvíjíme úctu ke kulturním tradicím a historickému dědictví.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k dodržování pravidel bezpečnosti ve škole, při pohybu a pobytu v přírodě.
- Učíme žáky vytváření estetického prostředí v zeměpisné učebně a ve všech prostorách školy, vedeme žáky k úpravě zeměpisných nástěnek a k péči o pomůcky.
- Kladně hodnotíme systematickou a svědomitou práci žáků.

Předmět: zeměpis

Ročník: prima

Očekávané výstupy z RVP ZV / Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie		
Žák ➢ **používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii** ➢ používá s porozuměním pojmy zeměpis, geografie, krajinná sféra, diskutuje o významu zeměpisu v praktickém životě	<u>Úvod do předmětu zeměpis</u> Předmět zeměpis, význam zeměpisu	
Přírodní obraz Země		
Žák ➢ **zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy** ➢ **prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů**	<u>Vesmír a planeta Země</u> Vesmír Sluneční soustava Planeta Země Pohyby Země a jejich důsledky	
Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie		
Žák ➢ **používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii** ➢ používá s porozuměním pojmy: glóbus, mapa ➢ aplikuje měřítko mapy na výpočet skutečných vzdáleností ➢ používá zeměpisné souřadnice k určení zeměpisné polohy ➢ rozlišuje druhy map, orientuje se v obsahu map ➢ pracuje s informacemi z různých druhů map a zeměpisných atlasů	<u>Základy kartografie a topografie</u> Glóbus a mapa Měřítko mapy Určování zeměpisné polohy Druhy map a obsah map Praktické činnosti s mapami	

Přírodní obraz Země		
Žák ➢ **rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu** ➢ **porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost** ➢ **uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi** (přesun ze vzdělávacího oboru Přírodopis z kapitoly Neživá příroda) ➢ **uvádí prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)** (očekávaný výstup je přesunutý z kapitoly Životní prostředí)	<u>Přírodní obraz Země</u> <u>Litosféra</u>	**MEV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** (přírodní síly)
➢ stručně objasní stavbu zemského tělesa	Stavba zemského tělesa	
➢ vysvětlí a porovnává působení vnitřních sil, rozlišuje tvary zemského povrchu vzniklé jejich působením	Vnitřní přírodní síly	
➢ vysvětlí a porovnává působení vnějších sil, rozlišuje tvary zemského povrchu vzniklé jejich působením	Vnější přírodní síly	
	<u>Atmosféra</u>	
➢ pojmenuje složky atmosféry	Složení atmosféry	
➢ stanoví rozdíl mezi počasím a podnebím	Počasí a podnebí	
➢ vymezí podnebné pásy, charakterizuje je z hlediska podmínek pro rozvoj života na Zemi	Podnebné pásy Země	
➢ objasní základní rysy celkového oběhu vzduchu v atmosféře	Oběh vzduchu v atmosféře	
	<u>Hydrosféra</u>	
➢ vysvětlí schéma oběhu vody v přírodě	Oběh vody v přírodě	
➢ uvede charakteristiky vodstva v oceánech a mořích, pevninského vodstva, vodstva v ledovcích a podpovrchových vod	Vodstvo v oceánech a mořích Vodstvo na pevnině Ledovce Podpovrchová voda	
	<u>Pedosféra</u>	
➢ vyjmenuje půdní složky, stručně objasní vznik půd	Půdní složky, vznik půd	
➢ rozliší základní půdní druhy, objasní jejich význam z hlediska použití pro zemědělství	Půdní typy	
	Biosféra	

➢ vyjmenuje nejdůležitější podmínky pro život organismů ➢ uvádí prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů), podle mapy určí jejich rozložení na Zemi	Organismy a jejich životní prostředí Bioklimatické šířkové pásy	**ENV – ekosystémy** (rozmístění ekosystémů na kontinentech)

Předmět: zeměpis

Ročník: sekunda

Očekávané výstupy z RVP ZV / Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Přírodní obraz Země		
Žák ➢ vyjmenuje nejdůležitější podmínky pro život organismů ➢ uvádí prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů), podle mapy určí jejich rozložení na Zemi	Biosféra Organismy a jejich životní prostředí Bioklimatické šířkové pásy	**ENV – ekosystémy** (rozmístění ekosystémů na kontinentech)
Regiony světa		
žák ➢ **rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa** ➢ **lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny** ➢ **porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států** ➢ **zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech nastaly, nastávají, mohou nastat, co je příčinou zásadních změn v nich** ➢ vyhledá na glóbu a na mapě světadíly a oceány, porovná je podle stanovených kritérií ➢ vyhledá na glóbu a na mapě polární oblasti, porovná je podle stanovených kritérií ➢ určí na mapách polohu Afriky, porovná její rozlohu s rozlohou ostatních světadílů, orientuje se na mapách Afriky z hlediska členitosti ➢ objasní s porozuměním povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo a	Regiony světa Světadíly a oceány Polární oblasti Afrika Poloha, rozloha, členitost Přírodní poměry	

živočišstvo ➢ uvede základní charakteristiku obyvatelstva Afriky ➢ porovná oblasti Afriky a významné státy z hlediska přírodních poměrů, obyvatelstva a hospodářství ➢ určí na mapách polohu Austrálie, porovná její rozlohu s rozlohou ostatních světadílů, orientuje se na mapách Austrálie z hlediska členitosti ➢ objasní s porozuměním povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo, uvede základní charakteristiku obyvatelstva, zhodnotí hospodářství Australského svazu ➢ určí na mapách polohu Oceánie, porovná její rozlohu s rozlohou ostatních světadílů ➢ určí polohu oblastí Oceánie, porovná oblasti Oceánie z hlediska přírodních poměrů, obyvatelstva a hospodářství, stručně zhodnotí významné státy ➢ určí na mapách polohu Ameriky, porovná její rozlohu s rozlohou ostatních světadílů, orientuje se na mapách Ameriky z hlediska členitosti, provede rozdělení Ameriky ➢ objasní s porozuměním povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo ➢ uvede základní charakteristiku obyvatelstva Ameriky ➢ porovná oblasti Ameriky a významné státy z hlediska přírodních poměrů, obyvatelstva a hospodářství ➢ určí na mapách polohu Asie, porovná její rozlohu s rozlohou ostatních světadílů, orientuje se na mapách Asie z hlediska členitosti ➢ objasní s porozuměním povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo ➢ uvede základní charakteristiku obyvatelstva Asie ➢ porovná oblasti Asie a významné státy z hlediska přírodních poměrů, obyvatelstva a hospodářství	Obyvatelstvo Oblasti a významné státy Afriky <u>Austrálie a Oceánie</u> <u>Austrálie</u> – poloha, rozloha, členitost <u>Austrálie</u> – přírodní poměry, obyvatelstvo, hospodářství <u>Oceánie</u> – poloha a rozloha Oblasti Oceánie <u>Amerika</u> Poloha, rozloha, členitost, rozdělení Ameriky Přírodní poměry Obyvatelstvo Oblasti a významné státy Ameriky <u>Asie</u> Poloha, rozloha, členitost Přírodní poměry Obyvatelstvo Oblasti a významné státy Asie	

Předmět: zeměpis

Ročník: tercie

Očekávané výstupy z RVP ZV / Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Regiony světa		
Žák ➢ uvede charakteristiku Ruska z hlediska přírodních a společensko-hospodářských poměrů ➢ **rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa** ➢ **lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny** ➢ **porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států** ➢ **zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech nastaly, nastávají, mohou nastat, co je příčinou zásadních změn v nich** ➢ určí na mapách polohu Evropy, porovná její rozlohu s rozlohou ostatních světadílů, orientuje se na mapách Evropy z hlediska členitosti ➢ objasní s porozuměním povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo ➢ uvede základní charakteristiku obyvatelstva a hospodářství Evropy, vyjmenuje a stručně charakterizuje nejvýznamnější evropské integrační celky ➢ porovná oblasti a státy z hlediska přírodních poměrů, obyvatelstva a hospodářství, uvede možnosti pro cestování	Rusko <u>Evropa</u> Poloha, rozloha, členitost Přírodní poměry Obyvatelstvo, hospodářství, spolupráce evropských států Oblasti a státy Evropy	**PRO – Dny evropských národů – EGS – Objevujeme Evropu a svět** (spolupráce s cizími jazyky)

Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie		
Žák ➢ **organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů**	<u>Organizace a hodnocení geografických informací</u>	
Společenské a hospodářské prostředí		
Žák ➢ **posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa** ➢ **posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel** ➢ **zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje** ➢ **porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit**	<u>Společenské a hospodářské složky krajiny</u> <u>Lidé na Zemi</u> Počet obyvatel Rozmístění obyvatel Struktura obyvatelstva Přirozený a mechanický pohyb obyvatelstva <u>Lidská sídla</u> Venkovská a městská sídla, urbanizace <u>Světové hospodářství</u> Struktura světového hospodářství Složky světového hospodářství – zemědělství, rybolov, lov, lesní a vodní hospodářství, průmysl, doprava a spoje, služby obyvatelstvu, cestovní ruch, světový trh a mezinárodní obchod	**ENV – Základní podmínky života** (energetické a surovinové zdroje)

Předmět: zeměpis

Ročník: kvarta

Očekávané výstupy z RVP ZV / Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Společenské a hospodářské prostředí		
Žák ➢ **porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků** ➢ **lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech**	<u>Politická mapa dnešního světa</u> Státy světa Politická a hospodářská seskupení států Ohniska konfliktů na světě Změny na politické mapě světa	
Životní prostředí		
Žák ➢ **porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin** ➢ **uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)** (část očekávaného výstupu „uvádí prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)“ je přesunuta ke kapitole Přírodní prostředí Země – Biosféra) ➢ **uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí** (očekávaný výstup je přesunutý k učivu biologie – Základy ekologie)	<u>Krajinná sféra</u> Krajinná sféra a její složky Typy krajin	

Česká republika		
žák ➢ **vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště, školy** ➢ **hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům** ➢ **hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu** ➢ **lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit** ➢ **uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států**		
	<u>Česká republika</u>	
➢ určí na mapách polohu naší země, porovná rozlohu s rozlohou okolních států	Poloha a rozloha	
	<u>Přírodní poměry</u>	
➢ orientuje se v geologické mapě České republiky	Geologický vývoj	
➢ dělí nerostné suroviny podle jejich charakteru, lokalizuje na mapách jejich těžbu	Nerostné suroviny	
➢ orientuje se na mapě naší vlasti z hlediska georeliéfu, přiměřeně hodnotí údaje o geomorfologickém členění	Povrch	
➢ hodnotí základní údaje o podnebí a počasí	Podnebí	
➢ lokalizuje a hodnotí povrchové a podpovrchové vodstvo	Vodstvo	
➢ pojmenuje hlavní půdní druhy a půdní typy vyskytující se na našem území, uvede jejich význam pro využití v zemědělství	Půdy	
➢ uvede základní charakteristiky rozmístění rostlinstva a živočišstva	Biota	
➢ objasní význam ochrany přírody, rozliší velkoplošná a maloplošná chráněná území v České republice, uvede jejich příklady	Ochrana přírody a krajiny	
➢ hodnotí změny životního prostředí	Životní prostředí	
➢ zhodnotí počet, rozmístění, strukturu obyvatelstva, rozdělí sídla, uvede příklady sídel podle jejich funkce, určí jádrové a periferní oblasti	<u>Obyvatelstvo a sídla</u>	

➢ uvede historické souvislosti týkající se změn hospodářství České republiky, vyjádří ekonomickou úroveň státu, určí strukturu hospodářství ➢ přiměřeně vysvětlí problematiku průmyslu České republiky ➢ přiměřeně vysvětlí problematiku zemědělství, lesního a vodního hospodářství České republiky	Hospodářství Průmysl Zemědělství, lesní a vodní hospodářství	
➢ zhodnotí využití jednotlivých druhů dopravy, vymezí hlavní dopravní trasy ➢ uvádí konkrétní příklady služeb obyvatelstvu, jmenuje předpoklady rozvoje cestovního ruchu, lokalizuje na mapě hlavní oblasti cestovního ruchu v České republice ➢ zhodnotí členství České republiky ve významných integračních celcích ➢ lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit ➢ hodnotí na základě osvojených znalostí místní region a město Hradec Králové	Doprava Služby a cestovní ruch Zapojení České republiky do významných integračních celků Kraje České republiky Místní region, město Hradec Králové	
Terénní geografická výuka, praxe a aplikace		
Žák ➢ **uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě** ➢ **ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu** ➢ **aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny**	Bezpečnost při pohybu a pobytu v přírodě Praktická topografie	

Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie		
Žák ➢ **přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině** ➢ **vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a osobní myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu**	Hodnocení krajinné sféry Mentální schémata a mentální mapy	**OSV – Kreativita**(naše krajina)

Učební osnovy

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Vyučovací předmět hudební výchova vychází podle RVP ZV ze vzdělávací oblasti Umění a kultura, která je zastoupena vzdělávacím oborem Hudební výchova.
Cíle školního vzdělávacího plánu předmětu hudební výchova vycházejí z tradiční české hudebnosti, kterou rozvíjejí v kontextu současné evropské kultury. Hudební výchova vede žáka prostřednictvím pěveckých, poslechových, instrumentálních a hudebně pohybových činností k porozumění hudbě, jejímu aktivnímu vnímání a využívání jako svébytného prostředku komunikace. Tyto čtyři činnosti jsou obsahovými doménami hudební výchovy a navzájem se propojují a doplňují. Hudebními činnostmi je komplexně rozvíjena celková osobnost žáka, především jeho hudebnost, a je podporován jeho zájem o hudební umění. Hudební výchova směřuje především emotivním rozvojem v souladu s rozvojem fyziologickým a rozumovým k tomu, aby žáci vnímali hudbu jako nedílnou součást života.
Při výuce je kladen důraz na upevňování a prohlubování hudebních schopností, které se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – pěveckými, sluchovými, rytmickými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými .

Prostřednictvím předmětu hudební výchova jsou realizována tato průřezová témata:
- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova

Časové a organizační vymezení předmětu
Hudební výchova se vyučuje ve všech ročnících nižšího gymnázia s následující týdenní hodinovou dotací: prima - 2 hodiny, sekunda - 1 hodina, tercie - 1 hodina, kvarta - 1 hodina.
Hodiny hudební výchovy se vyučují ve specializované učebně hudební výchovy, která je zároveň kmenovou třídou. Učebna je vybavena příslušnou audiovizuální technikou a pianinem.
Na výuku žáci nejsou rozděleni do skupin, učí se celá třída společně. Žáci mají k dispozici archiv CD a hudební knihovnu s odbornou literaturou.
Pro zájemce jsou otevřeny také nepovinné předměty Sborový zpěv a Hra na varhany.
V rámci vyučování hudební výchovy připravujeme s každou třídou dvakrát ročně třídní mši. Žákům, kteří se přípravy neúčastní, jsou zadávány alternativní úkoly.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu hudební výchova
Společné postupy, které povedou v předmětu HV k utváření klíčových kompetencí, jsou realizovány následujícími metodami:
- frontální vyučování
- skupinové vyučování
- práce s prameny a různými informačními zdroji
- projekty
- nové aktivizující metody (např. brainstorming, mindmap, insert)
- exkurze
- besedy

- výchovné koncerty

Kompetence k učení

- Vysvětlujeme žákům v disciplínách *hudební teorie* a *hudební formy* základní hudební terminologii, kterou v praktických činnostech procvičují.
- Učíme žáky v těchto disciplínách vyvozovat z praktických příkladů teoretické závěry.
- Vedeme žáky, aby z nejrůznějších přístupných zdrojů vyhledávali a třídili informace z disciplín *dějiny hudby a hudební nástroje.*
- Učíme žáky uvědomovat si souvislosti s dalšími humanitními předměty.
- Vytváříme podmínky pro posouzení vlastního pokroku a pro zhodnocení své práce.
- V tvořivých činnostech podporujeme úsilí a snahu žáka.

Kompetence k řešení problémů

- Učíme žáky nebát se těžkostí, které mohou při praktických hudebních činnostech nastat.
- Vedeme žáky k plánování a k využívání vlastního úsudku nejen ve výuce, ale také při hudební přípravě na školní mše svaté.
- Vybízíme žáky k vlastnímu kritickému hodnocení uměleckého a neuměleckého díla.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k otevřenému vyjadřování svých myšlenek a názorů, ke kultivovanému, výstižnému a souvislému ústnímu projevu a k argumentaci při prezentacích a tzv. hudebních vyznáních.
- Učíme žáky slovně hodnotit různé hudební pořady, interprety, poslouchané skladby.
- Učíme žáky rozlišovat dirigentská gesta a reagovat na ně.
- Vedeme žáky k poznání, že hudba je srozumitelná beze slov a nemá hranice.

Kompetence sociální a personální

- Používáme různé metody výuky.
- Klademe důraz na schopnost spolupracovat na společném úkolu a kriticky zhodnotit svůj podíl v něm.
- Podporujeme samostatnost i týmovou práci ve všech činnostech.
- Učíme žáky sebepoznání a respektování míry hudebního nadání u druhých.
- Netolerujeme zesměšňování méně hudebně nadaných žáků.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k sebeúctě, k ochotě akceptovat druhé.
- Vychováváme žáky ke vzájemnému respektování křesťanů a ateistů.

Kompetence pracovní

- Podporujeme výrobu rekvizit ke konkrétním projektům.
- Dbáme na dodržování pracovní morálky.
- Pomáháme při volbě profesní orientace.

Předmět: hudební výchova

Ročník: prima

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Hudební teorie		
Žák ➢ **vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku**		**OSV – Rozvoj schopností poznávání –** cvičení dovedností zapamatování
➢ rozliší hluky a tóny, vyjmenuje vlastnosti tónů	Zvuk - tón – nota Vlastnosti tónů	
➢ chápe rozdíl mezi notou (tónem) a pomlkou ➢ vyjmenuje a napíše hodnoty not a pomlk, určí mezi nimi vztahy	Hodnoty not a pomlk	
➢ vyjmenuje tóny hudební abecedy a aplikuje je v rozsahu g - g2	Hudební abeceda Noty v houslovém klíči v rozsahu g - g2	
➢ napíše a určí kodifikované značky notopisu	Notopis Ligatura	
➢ pozná a zapíše grafické symboly repetice, legata a staccata	Repetice Legato Staccato	
➢ prakticky rozliší a předvede rozdíl mezi rytmem a metrem	Rytmus, metrum	**OSV – Kreativita** - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
➢ pozná podle metra dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taktuje základní schémata	Druhy taktů Taktování	
➢ vyjmenuje posuvky, používá je v praxi	Posuvky	**OSV – Rozvoj schopností poznávání –** cvičení dovedností zapamatování
➢ aplikuje znalost C dur na dalších stupnicích	Předznamenání Durové stupnice do dvou posuvek	
➢ reprodukuje tečku za notou v praktických činnostech	Tečka za čtvrťovou a půlovou notou	
➢ sluchem rozliší dynamické stupně slabě, středně silně a silně, změny dynamiky - zesilování a zeslabování	Dynamická označení	**OSV – Rozvoj schopností poznávání –** cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění

➢ rozliší pomalu, středně rychle a rychle, změny tempa - zrychlování a zpomalování	Tempová označení	**OSV – Rozvoj schopností poznávání –** cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
Hudební nástroje		
Žák ➢ **vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění** ➢ **orientuje se v proudu znějící hudby**		**EGS – Evropa a svět nás zajímá –** místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu
➢ rozlišuje základní nástroje podle vzhledu a podle jejich barvy zvuku ➢ navrhuje uspořádání nástrojových skupin ➢ orientačně charakterizuje jednotlivé nástrojové skupiny (materiál, způsob tvoření tónu)	Strunné nástroje smyčcové, drnkací a úderné Dechové nástroje dřevěné, žesťové a vícehlasé Bicí nástroje Výběr nástrojů etnických	**OSV – Rozvoj schopností poznávání –** cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů **MKV – Etnický původ –** rovnocennost všech etnických skupin a kultur **- Kulturní diference** – respektování zvláštností různých etnik

Hudební činnosti		
Žák ➢ **využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách** ➢ **reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata a části skladeb**	Percepční činnosti - navazují na probírané učivo	**OSV – Rozvoj schopností poznávání –** cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
➢ zahraje na zobcovou flétnu jednoduché písně v rozsahu c1 - e2	Instrumentální činnosti - výuka hry na zobcovou flétnu	
➢ **vytváří a volí jednoduché doprovody** ➢ zahraje jednoduché doprovody na orffovy nástroje	Hra na lehkoovladatelné nástroje	**- Kreativita –** cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
➢ **realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů** ➢ **zpívá na základě svých dispozic čistě a rytmicky přesně v jednohlase** ➢ využívá při zpěvu správné pěvecké návyky - tj. postoj, dýchání, artikulaci, volnou bradu	Vokální činnosti – písně různých žánrů a příprava písní pro školní mši	**- Sebepoznání a sebepojetí** – já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; co o sobě vím a co ne
➢ reprodukuje rytmická cvičení ve dvou-, tří- a čtyřdobém taktu ➢ rozlišuje durový a mollový tónorod, vzestupnou a sestupnou melodii ➢ rytmizuje a melodizuje jednoduché texty ➢ improvizuje otázku - odpověď	Intonační činnosti - rytmické, sluchové a improvizační	
➢ reaguje adekvátním pohybem na různé výrazové prostředky hudby a na znějící hudbu	Hudebně pohybové činnosti - pantomima, pohybové hry, pohybem doprovázená hudba	**- Komunikace -** řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální
	Příprava zpěvu a nástrojového doprovodu k liturgii	**PRO - Křesťanské slavení** (společně s Nbv, Rlv a Vv) **MKV – Lidské vztahy** **-** příprava třídní mše, uvědomění si nezbytnosti vzájemné spolupráce a tolerance

Předmět: hudební výchova

Ročník: sekunda

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Hudební teorie		
Žák ➢ **vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku** ➢ aplikuje znalost stupnice a moll na dalších stupnicích, uvede vztah mezi mollovými stupnicemi, sluchem rozliší tónorod dur a moll, zazpívá melodie v mollové tónině ➢ definuje interval, vyjmenuje druhy intervalů ➢ sestaví T5 v durových tóninách do dvou posuvek ➢ sluchově rozliší a prakticky používá základní harmonické funkce	Mollové stupnice: a, e, d moll Intervaly Tónický kvintakord Tónika dominanta, subdominanta	**OSV – Rozvoj schopností poznávání –** cvičení dovedností zapamatování
Žák ➢ **vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění;** ➢ **orientuje se v proudu znějící hudby** ➢ pojmenuje hráče na jednotlivé nástroje a výrobce nástrojů, podle počtu hráčů určí druhy těles, orientuje se v obsazení sborů, objasní vlastními slovy pojem partitura ➢ vybere nejznámější tělesa a interprety ve světě ➢ rozliší soprán, alt, tenor, bas; dodržuje zásady hlasové hygieny ➢ **dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého**	Sdělení hudby – interpreti (virtuózové, dirigenti, orchestrální a sborová tělesa, partitura) Lidský hlas Hlasové obory Hlasová hygiena	**OSV – Komunikace** – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání **EGS – Objevujeme Evropu a svět** – Evropa a svět
➢ samostatně vyhledá a demonstruje činná amatérská a profesionální tělesa regionu, která mají různé žánrové zaměření ➢ vyjádří vlastními slovy charakteristiku tělesa	Nehrajeme sami – amatérská a profesionální tělesa a soubory	

Projektová témata		
Žák ➢ používá jazykolamy, přísloví a pranostiky k rytmizaci ve dvoudobém a třídobém metru, dodržuje pravidla artikulace ➢ **uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě** ➢ reaguje adekvátním pohybem na různé výrazové prostředky hudby a na znějící hudbu ➢ zpívá a poslouchá písně a skladby časově vymezené tematické oblasti ➢ zpívá a poslouchá písně a skladby časově vymezené tematické oblasti ➢ navrhuje vhodný text, který rytmizuje a melodizuje, používá adekvátní hudební prostředky, reprodukuje vlastní tvorbu zpěvem, hrou a pohybem	Hudba a slovo (rytmizace říkadel, artikulační cvičení – jazykolamy, přísloví, pranostiky) Hudba a pohyb (hra na tělo, hudebně pohybové hry, pantomima) Hudba a Vánoce Hudba a Velikonoce Příprava zpěvu a nástrojového doprovodu k liturgii	**OSV – Kooperace a kompetice** – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci **EGS – Evropa a svět nás zajímá** – lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy **OSV – Kooperace a kompetice** – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci **PRO - Křesťanské slavení** (společně s Nbv, Rlv a Vv) **MKV – Lidské vztahy** -příprava třídní mše, aktivní zapojení do společné akce třídy, vzájemná spolupráce a tolerance

Předmět: hudební výchova

Ročník: tercie

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Hudební formy a žánry		
Žák ➢ rozliší sluchem a podle not části periody ➢ **provádí jednoduché hudební improvizace** ➢ rozliší sluchem a podle not části písně a jednoduché instrumentální skladby, orientuje se v druzích písní, vytvoří text a obrázkový doprovod ke kramářské písni ➢ **vnímá užité výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku** ➢ rozliší uvedené hudební formy; provádí jednoduché improvizace ➢ **zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami** ➢ **reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata a části skladeb**	Předvětí – závětí – perioda Píseň a její druhy (kramářská píseň); malá písňová forma Kánon; rondo; nástrojový koncert; opera; symfonická báseň; symfonie	**OSV – Rozvoj schopností poznávání –** cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
Projektová témata		
Žák ➢ orientuje se v chronologii hudebních dějin ➢ objasní možnosti provozování hudby v průběhu dějin	Vznik a vývoj hudby – stručný přehled a charakteristika jednotlivých slohových etap Hudba v různém prostředí	**EGS – Jsme Evropané** – klíčové mezníky evropské historie

➢ zařadí skladatele do příslušné slohové etapy, vyjádří přínos hudebního skladatele včetně probraného díla ➢ **zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami** ➢ **reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace**	Slavní hudební skladatelé (A. Vivaldi; J. S. Bach; W. A. Mozart; L. van Beethoven; B. Smetana; A. Dvořák; L. Janáček; B. Martinů)	**EGS – Evropa a svět nás zajímá** – naši sousedé v Evropě
➢ vyhledá a zpracuje informace o skladatelích regionu	Slavní hudební skladatelé regionu	**MKV – Kulturní diference** – poznávání vlastního kulturního zakotvení
➢ orientuje se ve vybraných tancích v průběhu století, určí polku, valčík a další frekventované tance, předvede základní kroky vybraných tanců ➢ **rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě na základě individuálních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu**	Hudba a tanec (tance historické, lidové, moderní, balet)	
	Příprava zpěvu a nástrojového doprovodu k liturgii	**PRO - Křesťanské slavení** (společně s Nbv, Rlv a Vv) **MKV – Lidské vztahy** - příprava třídní mše, vnímání potřeb druhých lidí, vzájemná spolupráce a tolerance

Předmět: hudební výchova

Ročník: kvarta

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Projektová témata		
Žák ➢ **vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky** ➢ specifikuje hudbu evropských národů a etnik ➢ srovná evropskou hudbu s hudebními projevy jiných kontinentů ○ uplatní specifika mimoevropské hudby v praktických činnostech	Hudba a zeměpis (etnická hudba)	**MKV – Etnický původ –** rovnocennost všech etnických skupin a kultur. **Kulturní diference** – respektování zvláštností různých etnik
➢ reprodukuje rytmicky, pěvecky a pohybově muzikoterapeutické hry	Hudba utěšitelka – muzikoterapie	**OSV – Sebepoznání a sebepojetí** – moje tělo, moje psychika -**Seberegulace a sebeorganizace** – cvičení sebekontroly, sebeovládání - **Psychohygiena** – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému
➢ orientuje se ve vybraných stylech nonartificiální hudby, vyjádří vlastními slovy vztah mezi artificiální a nonartificiální hudbou	Dějiny nonartificiální hudby (jazz; country a western; folk; chanson; muzikál; rock)	**EGS – Evropa a svět nás zajímá –** místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu **EGS – Objevujeme Evropu a svět** – Evropa a svět
➢ vyhledá a zpracuje informace o interpretech a skupinách regionu	Nonartificiální hudba v našem regionu	**MKV – Kulturní diference** – poznávání vlastního kulturního zakotvení
➢ **vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění**	Hudba a film	**MEV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** - hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením

➢ **vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění** ➢ provádí kritiku na konkrétních ukázkách	Hudba a výtvarné umění Umělecké a neumělecké dílo	**OSV – Komunikace** – komunikace v různých situacích
➢ uvádí vztah hudby a komerce a provádí kritiku komerční hudby	Hudba a komerce	**MEV – fungování a vliv médií ve společnosti** – faktory ovlivňující média; vliv médií na kulturu
➢ vytvoří společný projekt na zadané téma	Hudební průmysl (nahrávání, vysílání)	**MEV – fungování a vliv médií ve společnosti** – vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy
	Příprava zpěvu a nástrojového doprovodu k liturgii	**PRO - Křesťanské slavení** (společně s Nbv, Rlv a Vv) **MKV – Lidské vztahy, kulturní diference** - příprava třídní mše, poznávání křesťanských kořenů naší kultury, vzájemná spolupráce a tolerance

Učební osnovy

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Vyučovací předmět výtvarná výchova vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura, z oboru Výtvarná výchova a je určen žákům 1.- 4. ročníku osmiletého gymnázia (prima – kvarta).
Výtvarná výchova nabízí žákům tvořivé činnosti, v nichž mohou pomocí různých technik a námětů uplatnit svou kreativitu a originální myšlení. Rozvíjí smyslovou vnímavost, tvůrčí potenciál a fantazii, propojuje výtvarnou tvorbu s literaturou i hudbou, opírá se o subjektivní prožitek, kultivuje estetické cítění. Chce dopřát žákům radost z tvoření a pocit relaxace a uvolnění. Učí pečlivosti ve vlastní tvorbě a úctě k práci druhého člověka, respektu k výtvoru spolužáka i ostatních lidí. Společně s příjemným prožitkem z výtvarné práce chce přivést žáky k poznání uměleckých hodnot v širších souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různým kulturním hodnotám. Provazuje vztahy s ostatními vyučovacími předměty.

Prostřednictvím předmětu výtvarná výchova jsou realizována tato průřezová témata:
- Osobnostní a sociální výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Časové a organizační vymezení předmětu
Výtvarná výchova se vyučuje většinou ve výtvarné učebně, která však z prostorových důvodů slouží i jako učebna kmenová.
Časová dotace pro tento předmět je v primě 2 hodiny týdně, v sekundě, tercii a v kvartě 1 hodina týdně. V sekundě, tercii a kvartě se vyučuje dle rozvrhových možností jedenkrát týdně po jedné hodině, nebo ve dvouhodinových blocích jednou za čtrnáct dní. Výuka probíhá v kolektivu celé třídy.
Společně s předměty náboženství, religionistika a hudební výchova se jednou ročně podílí na realizaci projektu Křesťanské slavení.

Výchovně vzdělávací strategie předmětu výtvarná výchova
Kompetence k učení
- Rozvíjíme tvořivost žáků aktivním zapojováním různých výtvarných technik.
- Povzbuzujeme žáky k samostatnému experimentování.
- Rozvíjíme představivost.
- Rozvíjíme řemeslnou zručnost a schopnost organizovat tvůrčí činnost.
- Vedeme žáky k pečlivému dotahování úkolů do konce.
- Hodnotíme nejen práci, ale i vynaložené úsilí.

Kompetence k řešení problémů
- Praktickou činností vedeme k rozvoji myšlení a řešení tvůrčích problémů.
- Rozvíjíme kreativitu a podporujeme originální řešení úkolu.
- Pochvalou a povzbuzováním zvyšujeme sebedůvěru.
- Formou dialogu vybízíme k vyslovování soudů nad výtvarnými pracemi.

- Podporujeme mezipředmětové vztahy.

Kompetence komunikativní

- Otevíráme možnost přistupovat k umění jako ke způsobu dorozumívání.
- Vytváříme tvůrčí atmosféru přístupnou komunikaci.
- Rozvíjíme smyslovou citlivost.
- Nabízíme možnost vhodné prezentace prací.

Kompetence sociální a personální

- Vhodnými úkoly podporujeme vzájemné poznávání ve třídě, které vede k pozitivním vztahům a respektování odlišností.
- Prezentováním výtvorů vedeme k úctě ke své práci i k práci druhých.

Kompetence občanské

- Rozvíjíme úctu k tradici a ke kulturním hodnotám.
- Ve spolupráci s charitou rozvíjíme ochotu pomoci.

Kompetence pracovní

- Prací s různými materiály rozvíjíme řemeslnou zručnost, šikovnost, trpělivost.
- Učíme bezpečnému ovládání různých pracovních nástrojů.
- Přispíváme k získávání návyků pečlivé a systematické práce.
- Formujeme pozitivní vztah k práci, rozvíjíme dovednosti pro pozitivní naladění mysli.

Předmět: výtvarná výchova

Ročník: prima, sekunda

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Žák ➢ **užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá různé metody uplatňované v současném výtvarném umění** ➢ **vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření** ➢ postupně se seznámí s uvedenými technikami a jejich kombinacemi	**Učitel vhodně vybírá z uvedených technik:**	**OSV** **- Kreativita -** osvojení výtvarných technik a jejich osobité užití, rozvoj citlivosti, fantazie, schopnosti vidět věci jinak, schopnosti uplatňovat své nápady
➢ správně používá zvolenou techniku ➢ rozlišuje pojmy linie, plocha, tvar, kontrast ➢ kreslí jednoduchou kompozici bez předkreslení tužkou ➢ používá jednoduché stínování ➢ užívá správně výtvarných nástrojů	**Techniky kresby** -tužkou, pastelkou, fixem,tuší -perem, redisperem, špejlí, rákosem -pastelem (suchý, voskový) -konturami na hedvábí, na sklo	**OSV** **- Psychohygiena** - dovednosti pro pozitivní naladění mysli
➢ cíleně používá teplé a studené barvy ➢ užívá správnou techniku malby temperovými barvami, míchá barvy ➢ rozlišuje pojmy linie, plocha, kontrast, kompozice ➢ vyjádří duševní prožitek pomocí barev ➢ originálně a osobitě zpracuje vlastní nápad	**Techniky malby:** -temperovými a vodovými barvami -pastelem -barvami na hedvábí, na sklo	
➢ vytvoří jednoduchou kompozici ➢ rozlišuje účinek jednotlivých tiskových technik ➢ ovládá jednotlivé grafické techniky	**Grafické techniky** -jednoduché otisky -razítkový tisk -frotáž -monotyp -tisk z koláže -tisk z lina -suchá jehla	

➢ pracuje s fantazií a originálně a osobitě zpracuje vlastní nápad	**Kombinované techniky** - koláž, dokreslovaná koláž - vyškrabávaná technika	
➢ samostatně pracuje zvoleným způsobem ➢ cíleně využívá vlastností různých materiálů ➢ bezpečně ovládá pracovní nástroje – např. nůžky, skalpelový nůž, jehlu, špachtle … ➢ vytváří překvapivé skutečnosti založené na vlastní fantazii	**Práce s materiálem** - kašírování - práce s drátem - práce s papírem - práce s textilem - práce s hlínou a různé způsoby úpravy keramiky /malba engobami, zatírání burelem, zdobení glazurami/	
➢ pracuje podle jednoduchého návodu se zapojením vlastních tvůrčích nápadů ➢ vytvoří jednoduchou prostorovou kompozici	**Techniky prostorového vytváření** - práce s hlínou - modelování - plastika, reliéf - práce s vlnitým a tvrdým papírem	
Žák ➢ **vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků** ➢ vyhledává, pojmenovává a vhodně uplatňuje linie, tvary, objemy, barvy, struktury, kontrast ve vlastní tvorbě ➢ vytvoří jednoduchou kompozici ➢ **užívá vizuálně obrazných vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie** ➢ tvořivě vybírá ze škály výtvarných vyjádření prostředky vhodné k zachycení vlastních zkušeností, představ a fantazie	**Učitel vybírá z vhodných témat:** **Ve světě lidí a bytostí** *Já a moje rodina, já a mí blízcí* - prarodiče, sourozenci, kamarádi a spolužáci, učitelé, zvířata, literární hrdinové - příběhy, báje, mýty, pohádky, bajky *Jak vypadáme* - jak se vidíme, měníme, jak	**OSV - Sebepoznání a sebepojetí** - moje vztahy k druhým lidem **OSV - Poznávání lidí** - vzájemné poznávání ve třídě **OSV - Komunikace** - řeč

➢ užívá obrazná vyjádření k zachycení zkušeností získaných sluchem, hmatem a pohybem, zaznamená autentický smyslový prožitek ➢ propojováním smyslových vjemů obohacuje svou schopnost prožívání ➢ **rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového a subjektivního účinku** ➢ porovnává různé interpretace vizuálního zobrazení ➢ **ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích** ➢ rozvíjí porozumění, toleranci i kritičnost k projevům vlastním a projevům ostatních ➢ ověřuje si vliv své činnosti na okolí ➢ vhodným způsobem vystavuje své práce	nás vidí a mění média, jak spolupracujeme, bojujeme, komunikujeme, radujeme se, slavíme, co máme společného, čím se lišíme *Já a ty uvnitř* - co cítíme a vnímáme, co víme a nevíme, přání, obavy a touhy *Život a podoby rozličných společenství* - náš dům, město, škola - dávné, budoucí a vymyšlené civilizace, svátky **Ve světě přírody** *Organismy a jejich proměny* - tvar, barva, růst rostlin, stavba a množení buněk, organismy na Zemi a mimo ni, ve vodě, ve vzduchu, v půdě, organismy jako hrdinové příběhů - personifikace *Přírodní děje* - jejich vznik a průběh - bouře, mlha, vichřice, mraky, víry, vlnobití, sopky - proměny a projevy energie v přírodě *Rozmanitost přírody* - hmyz, ptáci, ryby, savci, přírodní labyrinty a bludiště - kameny - kalendáře přírody - Země a vesmír	těla **OSV - Sebepoznání a sebepojetí** - můj vztah ke mně samému **PRO Křesťanské slavení** (společně s Nbv, Rlv, Hv) **MKV – Lidské vztahy, kulturní diference** -poznávání křesťanských kořenů naší kultury, vzájemná spolupráce a tolerance **ENV - Vztah člověka k prostředí** - prohloubení úcty k přírodě (spolupráce s biologií)

	- atlasy, mapy, hvězdná obloha **Ve světě umění, vědy a techniky** *Člověk a umění* - inspirace literárním dílem, četbou, vypravováním, poslechem – příběhy, pohádky, pověsti, báje, bajky, lidová slovesnost, písmo - výtvarné vyjádření pocitů z poslechu hudby, barevná a tvarová parafráze obrazu *Člověk a jeho předměty, výtvory, nástroje, stroje* - proměny v čase - podoba, funkce a užití - hudební nástroje, technické vynálezy, dopravní prostředky - vize budoucích podob	**OSV - Rozvoj schopností poznávání -** cvičení smyslového vnímání a soustředění, propojování smyslů

Předmět: výtvarná výchova

Ročník: tercie, kvarta

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Žák ➢ **užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá různé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace** ➢ **vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření** ➢ vhodně používá uvedené techniky a jejich kombinace ➢ rozlišuje účinek jednotlivých technik ➢ pracuje samostatně zvoleným způsobem ➢ s fantazií využívá vlastností jednotlivých materiálů	**Učitel vybírá z vhodných technik:** **Techniky kresby** - tužkou, pastelkou, fixem,tuší - perem, redisperem, špejlí, rákosem - pastelem (suchý, voskový) - konturami na hedvábí, na sklo **Techniky malby** - temperovými a vodovými barvami - barvami na hedvábí, na sklo **Grafické techniky** - jednoduché otisky - razítkový tisk - frotáž - monotyp - tisk z koláže - tisk z lina - suchá jehla **Kombinované techniky** - koláž, dokreslovaná koláž - vyškrabávaná technika **Práce s materiálem** - kašírování - práce s drátem - práce s papírem - práce s textilem - práce s hlínou a různé způsoby úpravy keramiky /malba engobami, zatírání burelem, zdobení glazurami/ **Techniky prostorového vytváření** - práce s hlínou - modelování - plastika, skulptura, reliéf	**OSV – Kreativita** - schopnost realizovat nápady

	- práce s vlnitým a tvrdým papírem - práce s přírodninami - práce s drátem	
Žák ➢ **vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků** ➢ vyhledává, pojmenovává a vhodně uplatňuje linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, struktury, texturu, kontrast ve vlastní tvorbě ➢ vytvoří jednoduchou plošnou a prostorovou kompozici ➢ **<u>užívá</u> vizuálně obrazných vyjádření <u>k zaznamenání</u> vizuálních <u>zkušeností</u>, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie** ➢ tvořivě vybírá ze škály výtvarných vyjádření prostředky vhodné k zachycení vlastních zkušeností, představ a fantazie ➢ užívá obrazná vyjádření k zachycení zkušeností získaných sluchem, hmatem a pohybem, zaznamenává autentický smyslový prožitek ➢ propojováním smyslových vjemů obohacuje svou schopnost prožívání ➢ **<u>porovnává</u> a hodnotí <u>účinky vlastního</u> osobitého <u>vyjádření</u> s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření** ➢ sleduje a posuzuje výtvarné projevy v okolí a porovnává s vlastní tvorbou ➢ **<u>rozliší působení</u> vizuálně obrazného vyjádření v rovině <u>smyslového</u> účinku, v rovině <u>subjektivního</u> účinku a v rovině <u>sociálně utvářeného</u> i <u>symbolického</u> obsahu** ➢ porovnává umělecká díla z hlediska jejich vnímání (vizuální, haptická, statická, dynamická) a z hlediska jejich motivace (fantazijní, symbolická, expresívní…)	**Učitel vybírá z vhodných témat:** **Lidé v prostoru a času** *Člověk* - jeho vlastnosti, vnímání, cítění, myšlení, paměť, představy, sny *Lidé* různých kultur, epoch minulých i budoucích, jejich příbuznosti a odlišnosti, lidé jako bytosti z mýtů minulých i budoucích *Komunikace mezi lidmi* dotek, gesto, pohyb, výraz, řeč, člověk mezi lidmi písmo, znak, symbol, logo slovo a obraz, reklama, propagační prostředky – obaly, plakáty moderní komunikační možnosti, animace, film, fotografie, záznam časového průběhu hudba, spojení hudby a obrazu - zvuk, tón, rytmus, melodie spojení pohybu a obrazu	**OSV - Sebepoznání a sebepojetí -** zdravé a vyrovnané sebepojetí **PRO Křesťanské slavení** (společně s Nbv, Rlv, Hv) **MKV – Lidské vztahy, kulturní diference** - poznávání křesťanských kořenů naší kultury, vzájemná spolupráce a tolerance **MEV - Tvorba mediálního sdělení** - výběr a kombinace slova a obrazu **OSV - Rozvoj schopností poznávání** - cvičení smyslového vnímání a propojování smyslů

➢ **<u>interpretuje</u> umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků** ➢ **<u>porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace</u> vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů** ➢ seznamuje se s vybranými uměleckými díly a objevuje jejich výtvarné kvality ➢ při práci s uměleckým dílem hledá základní obrazové prvky a porovnává rozdíly výtvarných vyjádření ➢ **<u>ověřuje komunikační účinky</u> vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci** ➢ rozvíjí porozumění, toleranci i kritičnost k projevům vlastním a projevům ostatních ➢ ověřuje si vliv své činnosti na okolí ➢ obhajuje a zdůvodňuje svůj osobitý přístup k tvorbě ➢ vhodným způsobem prezentuje své práce ve veřejném prostoru	**Země – planeta života** *Země dnes, včera, v budoucnu* - proměny krajiny, ekologie *Organismy* – tvary, detaily, makrozvětšeniny **Předměty a jejich užívání** *Svět předmětů* – materiál, tvar, konstrukce, funkce, design předmětů, odívání, móda, vkus, styl, bytová kultura **Svět výtvarného umění** *Architektura, sochařství a malířství* v průběhu času a dnes, osobnosti, významná díla	**ENV – Vztah člověka k prostředí** - růst ekologického vědomí, tvorba propagačních prostředků (kvarta)

Učební osnovy

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Vyučovací předmět tělesná výchova vychází z obsahu vzdělávacího oboru Tělesná výchova, který je společně s oborem Výchova ke zdraví součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví.
Předmět je zaměřen na optimální rozvoj tělesné a duševní zdatnosti žáků. Žáci poznávají vlastní pohybové možnosti a zájmy a také zdravotní omezení. Mají možnost rozvíjet pohybové schopnosti a dovednosti a korigovat jednostranné zatížení organismu. Utvářejí si vztah ke zdraví a učí se preventivně si zdraví chránit. Výuka vede zejména k vytvoření pozitivního vztahu k pohybovým aktivitám v denním režimu a k pravidelnému využívání pohybových činností jako přirozené a nezbytné součásti zdravého životního stylu moderního člověka.

Prostřednictvím předmětu tělesná výchova je realizováno průřezové téma:
- Osobnostní a sociální výchova

Časové a organizační vymezení předmětu
Tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět 2 hodiny týdně v každém ročníku.
Z prostorových důvodů na naší škole výuka probíhá v dvouhodinových blocích. Pro výuku je každá třída rozdělena na dvě skupiny podle pohlaví. Povinná výuka tělesné výchovy je během studia doplňována dobrovolnými sportovními kroužky. Jejich zaměření se řídí zájmem žáků a podmínkami školy. Na školním hřišti je žákům celoročně umožněna pohybová relaxace o přestávkách a po vyučování. Během studia výuku ještě obsahově doplňuje lyžařský výcvikový kurz v sekundě.
Naše gymnázium je členem Asociace školních sportovních klubů. Žáci se během školního roku účastní sportovních soutěží pořádaných touto organizací i jinými.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu tělesná výchova
Kompetence k učení
- Správnými metodickými postupy vytváříme prostor pro osvojování pohybových dovedností.
- Vedeme žáky k poznání vlastní fyzické a pohybové výkonnosti.

Kompetence k řešení problémů
- Pochvalou a povzbuzením zvyšujeme u žáků sebedůvěru a schopnost překonávat překážky.
- Formou diskuse usilujeme o společné řešení problému.

Kompetence komunikativní
- Usměrňováním a osobním příkladem vedeme žáky ke kultivované komunikaci.
- Učíme žáky vyjadřovat se srozumitelně používáním správného názvosloví tělesné výchovy.
- Při zapojení žáků do různých rolí při soutěžích usilujeme o účinnou komunikaci.

Kompetence sociální a personální
- Prostřednictvím různých her vedeme žáky k plodné spolupráci v týmu.
- Zařazujeme sportovní činnosti ve skupinách, kde se žáci ocitají v sociálních rolích, které vyžadují spolupráci, vzájemný respekt a přátelské vztahy.
- Zapojujeme žáky do vytváření pravidel her a soutěží.
- Učíme žáky vzájemné ohleduplnosti.
- Využíváme cvičení, které vedou žáka k vzájemné pomoci – dopomoc a záchrana.
- Konáním sportovních kurzů upevňujeme vztahy mezi žáky.

Kompetence občanské

- Prostřednictvím pravidel sportovních soutěží vedeme žáky k pochopení nutnosti existence společenských norem.
- Motivujeme žáky k pravidelnému využívání sportovišť a k aktivnímu zapojení do sportovních aktivit.
- Vedeme žáky k zařazení zdravotně preventivní činnosti do denního režimu a k osvojení zdravého životního stylu.

Kompetence pracovní

- Celoročně žákům vštěpujeme zásady bezpečnosti, prevence a ochrany zdraví.
- Prostřednictvím soutěží rozvíjíme u žáků organizační schopnosti.
- V hodnocení se také zaměřujeme na aktivitu v jednotlivých činnostech a na přístup k předmětu a tím žáky podněcujeme k zodpovědnosti a cílevědomosti.

Předmět: tělesná výchova Ročník: prima, sekunda

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT	Poznámky
Činnosti ovlivňující zdraví			
Žák ➢ **zařazuje pohybové činnosti do organizace svého denního režimu** ➢ **zlepšuje svoji tělesnou zdatnost** ➢ **připraví se ve shodě s hlavní činností a vhodně ji ukončí** ➢ **upravuje pohybovou aktivitu vzhledem k podmínkám** ➢ **uplatňuje zásady hygieny a bezpečnosti**	Význam rekreačního a výkonnostního sportu pro zdraví Pravidelná kondiční cvičení Průpravná, kompenzační a relaxační cvičení Pohybové činnosti v různém prostředí a podmínkách Poučení o zásadách hygieny a bezpečnosti	**OSV** **Osobnostní vývoj** ***Rozvoj schopnosti poznávání***- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění ***Seberegulace a Sebeorganizace*** - cvičení sebekontroly, sebeovládání; stanovení osobních cílů a kroků k jejich dosažení ***Psychohygiena*** - dovednosti zvládání stresových situací (uvolnění-relaxace); hledání pomoci při potížích **Sociální rozvoj** ***Poznávání lidí*** - vzájemné poznávání se ve skupině ***Mezilidské vztahy*** - péče o dobré vztahy ***Komunikace*** - řeč lidských skutků; komunikace v různých situacích (řešení konfliktů); otevřená a pozitivní komunikace	**Gymnastika** *Akrobacie:* kotoul vpřed a vzad *Přeskoky:* skoky (trampolína), roznožka, skrčka *Hrazda po čelo:* výmyk, sešin, svis střemhlav a vznesmo *Kruhy:* svis vznesmo a střemhlav, houpání *Kladina (dívky):* chůze, poskoky, obraty, rovnovážné polohy *Rytmická gymnastika a kondiční formy cvičení:* aerobic (dívky), testy, cvičení s náčiním **Úpoly** Pád vpřed, vzad, stranou, přetahy, přetlaky **Atletika** *Běhy:* běh rychlý do 100m, vytrvalý do 1500m *Skoky:* do dálky, do výšky
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností			
Žák ➢ **uplatňuje pohybové dovednosti v souladu s individuálními předpoklady ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech** ➢ **posoudí provedení pohybové činnosti a označí nedostatky**	Pohybové hry Gymnastika-akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí Rytmická gymnastika a kondiční formy cvičení Úpoly-pádová technika Atletika-rychlý běh, vytrvalostní běh, skoky, hody Sportovní hry-základní pravidla, herní činnosti jednotlivce, herní kombinace a systémy Běžecké a sjezdové lyžování, lyžařská turistika, jízda na vleku, bezpečnost při pohybu na horách Netradiční pohybové činnosti		
Činnosti podporující pohybové učení			
Žák ➢ **užívá základní názvosloví na úrovni cvičence**	Názvosloví jednotlivých činností		

➢ **naplňuje základní olympijské myšlenky-pravidla fair play, vzájemná pomoc** ➢ **spolupracuje při vytváření taktiky družstva, rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti jednotlivých rolí (hráč, rozhodčí, divák …)** ➢ **sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí** ➢ **zorganizuje jednoduché soutěže a spolurozhoduje** ➢ **zpracuje naměřená data a podílí se na jejich prezentaci**	Zásady jednání a chování při pohybových činnostech Pravidla her, závodů, činností, měření výkonů, jejich evidence a vyhodnocování	***Kooperace a kompetice*** - rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence **Morální rozvoj** ***Hodnoty, postoje, praktická etika*** **-**vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost; pomáhající a prosociální chování	*Hody:* míčkem **Sportovní hry** basketbal, volejbal, fotbal, softbal, ringo, florbal, frisbee **Lyžování** LVVZ pro 7. ročník Běžecký a sjezdový výcvik

Předmět: tělesná výchova

Ročník: tercie, kvarta

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT	Poznámky
Činnosti ovlivňující zdraví			
Žák ➢ **zařazuje pohybové činnosti do organizace svého denního režimu** ➢ **zlepšuje svoji tělesnou zdatnost** ➢ **připraví se ve shodě s hlavní činností a vhodně ji ukončí** ➢ **upravuje pohybovou aktivitu vzhledem k podmínkám** ➢ **uplatňuje zásady hygieny a bezpečnosti**	Význam rekreačního a výkonnostního sportu pro zdraví Pravidelná kondiční cvičení Průpravná, kompenzační a relaxační cvičení Pohybové činnosti v různém prostředí a podmínkách Poučení o zásadách hygieny a bezpečnosti	**OSV** **Osobnostní vývoj** ***Rozvoj schopnosti poznávání -*** cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění ***Seberegulace a sebeorganizace*** - cvičení sebekontroly, sebeovládání; stanovení osobních cílů a kroků k jejich dosažení ***Psychohygiena*** -dovednosti zvládání stresových situací (uvolnění-relaxace); hledání pomoci při potížích **Sociální rozvoj** ***Poznávání lidí*** – vzájemné poznávání se ve skupině ***Mezilidské vztahy*** - péče o dobré vztahy ***Komunikace*** - řeč lidských skutků; komunikace v různých situacích (řešení konfliktů); otevřená a pozitivní	**Gymnastika** *Akrobacie:* kotoul vpřed a vzad, stoj na rukou, přemet stranou *Přeskoky:* skoky (trampolína) roznožka, skrčka *Hrazda po čelo:* výmyk, sešin, svis střemhlav a vznesmo, podmet (chlapci) *Kruhy:* svis vznesmo a střemhlav, houpání s obraty, překot vzad *Kladina (dívky):* chůze, poskoky, obraty, rovnovážné polohy *Rytmická gymnastika a kondiční formy cvičení:* aerobic (dívky), výkonnostní testy, cvičení s náčiním, kondiční posilování **Úpoly** Pád vpřed, vzad, stranou, přetlaky,
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností			
Žák ➢ **uplatňuje pohybové dovednosti v souladu s individuálními předpoklady ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech** ➢ **posoudí provedení pohybové činnosti a označí nedostatky**	Pohybové hry Gymnastika-akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí Rytmická gymnastika a kondiční formy cvičení Úpoly - pádová technika Atletika - rychlý běh, vytrvalostní běh, skoky, hody Sportovní hry - základní pravidla, herní činnosti jednotlivce, herní kombinace a systémy Netradiční pohybové činnosti Přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla		
Činnosti podporující pohybové učení			
Žák			

➢ **užívá základní názvosloví na úrovni cvičence** ➢ **naplňuje základní olympijské myšlenky-pravidla fair play, vzájemná pomoc** ➢ **spolupracuje při vytváření taktiky družstva, rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti jednotlivých rolí (hráč, rozhodčí, divák …)** ➢ **sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí** ➢ **zorganizuje jednoduché soutěže a spolurozhoduje** ➢ **zpracuje naměřená data a podílí se na jejich prezentaci**	Názvosloví jednotlivých činností Zásady jednání a chování při pohybových činnostech Pravidla her, závodů, činností, měření výkonů, jejich evidence a vyhodnocování	komunikace ***Kooperace a kompetice***– rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence **Morální rozvoj** ***Hodnoty, postoje, praktická etika*** **-**vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost; pomáhající a prosociální chování	přetahy, hry **Atletika** *Běhy:* běh rychlý do 200m, vytrvalý do 1500m *Skoky:* do dálky, do výšky *Hody:* míčkem, granátem (chlapci) **Sportovní hry** basketbal, volejbal, fotbal, softbal, ringo, florbal, frisbee, házená

Učební osnovy

LABORATORNÍ TECHNIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu
Vyučovací předmět laboratorní technika vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce, začleňuje tematický okruh Práce s laboratorní technikou. Je určen žákům čtvrtého ročníku osmiletého gymnázia (tj. kvarty). Žáci se prakticky učí na jednoduchých úkolech používat laboratorní techniku a pomůcky. Cílem jsou dvě roviny, první manuelní zručnost, druhá praktické využití získaných poznatků. V kvartě je vyučovací předmět laboratorní technika dotován 1 hodinou týdně (2 hodiny jedenkrát za 14 dní).

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu laboratorní technika
Kompetence k učení
- Vedeme žáky k tomu, aby si osvojili důležité poznatky z vybraných tematických okruhů a na jejich základě poznali význam laboratorních prací pro život člověka a pro rozvoj vědy a techniky.
- Zadáváme témata, při jejichž zpracování se žáci učí informace vyhledávat, získané informace třídit a hodnotit.
- Předkládáme příklady o využití laboratorních technik a procesů v praxi, vedeme tak žáky k získání představ o využití teoretických znalostí v praxi.
- Zadáváme úlohy vycházející z každodenního života a tím směřujeme žáky k úvahám o souvislosti s běžným životem.

Kompetence k řešení problémů
- Součástí výuky jsou pravidelná laboratorní cvičení, při kterých učitel seznámí žáky se zadaným úkolem.
- Vedeme žáky ke správným formulacím hypotéz k zadaným úkolům, ověřením hypotéz praktickou činností a vyhodnocením hypotéz na základě dosavadních znalostí a na základě pozorování
- Konzultujeme s žáky problémy vzniklé při zpracování laboratorní úlohy.

Kompetence komunikativní
- Vedeme žáky ke správným formulacím závěrů laboratorních prací formou psaného textu v laboratorních protokolech.

Kompetence sociální a personální
- Zadáváme skupinová laboratorní cvičení, při kterých žáci efektivně spolupracují, rozdělují podle svých schopností své pracovní činnosti, společně plánují vhodný postup k vyřešení úlohy.

Kompetence pracovní
- Názornou ukázkou a stálou kontrolou dbáme na dodržování pravidel bezpečné práce v laboratoři a laboratorního řádu, k získávání základních návyků ochrany svého zdraví i zdraví druhých.
- Při laboratorních cvičeních a při zpracování laboratorních protokolů vedeme žáky k osvojení základních pracovních dovedností, získávání návyků pečlivé a systematické práce.

Kompetence občanské
- Vybízíme žáky ke sledování aktuálního dění ve vědě a technice, aby tak lépe pochopili, že vědecké poznatky jsou prospěšné nejen pro jedince, ale i pro celou společnost.

Předmět: laboratorní technika

Ročník: kvarta

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Žák ➢ objasní pravidla první pomoci při úrazu v laboratoři	**První pomoc** (základní úkony první pomoci – zjištění základních životních funkcí, umělé dýchání, masáž srdce, zastavení krvácení, stabilizovaná poloha, odborná pomoc, tísňové volání)	
➢ **dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci** ➢ dodržuje Laboratorní řád	Laboratorní řád	
➢ **vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů**	**Veličiny a jednotky**	
➢ provede měření základních fyzikálních veličin, zpracuje naměřené hodnoty a vyvodí závěr ➢ sestaví a změří parametry jednoduchých elektrických obvodů dle schématu, ověří funkce obvodu	**Elektrický obvod**	
➢ provede základní chemické postupy a měření	**Základní chemické a fyzikální procesy**	
➢ **zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl** ➢ zpracuje protokol s náležitými částmi, zařadí správně jednotlivé složky	**Protokol**	
➢ **vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci** ➢ použije doporučenou literaturu a IT	Teoretická příprava na praktickou část	

Učební osnovy

NÁBOŽENSTVÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Volitelné předměty náboženství resp. religionistika jsou specifikem naší školy, jedním z výrazů jejího církevního zaměření. Dávají žákům možnost blížeji se seznámit s fenoménem náboženství, který provází lidstvo odnepaměti a podstatným způsobem ovlivnil život člověka ve všech oblastech – od soukromého života jedince a rodiny po celospolečenské dění, od nejvnitřnějších postojů jednotlivce po monumentální kulturní díla. Žáci tak mohou lépe porozumět vlastní kultuře i kulturám odlišným, více chápat člověka s jeho hledáním smyslu, a tím i hlouběji rozumět sami sobě.
Volitelný vyučovací předmět náboženství je pak nabízen zvláště těm žákům, pro které náboženství není jen jev, s kterým se chtějí seznámit, ale něco, co ovlivňuje jejich každodenní život a dává mu smysl. Žáci mohou prohloubit své znalosti o náboženství obecně, seznámí se se základními východisky jiných náboženství. Zvláštní pozornost předmět věnuje křesťanství, vede žáky k vnímání společenství církve a k aktivnějšímu zapojení do jejího života, dává jim možnost uvažovat nad biblickými texty, hledat v nich podněty pro vlastní život, snaží se být impulsem pro rozvoj života z víry. Učí i kriticky hodnotit působení sekt, aby se předešlo možné manipulaci s člověkem z jejich strany. Dalším tématem hodin je etická výchova, založená na křesťanských principech. Předpokládá se, že s žáky, kteří si zvolí náboženství, je možné se také v hodinách modlit, samozřejmě vždy s respektem k člověku a tomu nejvnitřnějšímu v něm, k jeho svobodě.
Předmět je vyučován převážně z katolického hlediska, ale respektuje přesvědčení bratří a sester z jiných křesťanských společenství. Základem je však to, co je všem křesťanům společné.
V náboženství je částečně integrován výstup z RVP ZV pro vzdělávací obor výchova ke zdraví, který se týká sekt.

Prostřednictvím předmětu náboženství jsou realizována tato průřezová témata:
- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova

Časové a organizační vymezení předmětu
Předmět náboženství je vyučován na nižším gymnáziu ve všech ročnících v rozsahu jedné hodiny týdně. V rámci vyučování realizujeme projekt Křesťanské slavení.

Výchovné a vzdělávací strategie
Kompetence k učení
- Při rozboru textů (mýtů, biblických úryvků apod.) učíme žáky, aby nad nimi přemýšleli, nalézali hlavní myšlenku i implicitní poselství.
- Povzbuzujeme žáky k diskusi, k vyjadřování se k předkládaným názorům, k přemýšlení a zaujetí vlastního postoje k nim. Postoje a názory žáků respektujeme.
- Probírané učivo uvádíme do souvislostí s poznatky jiných předmětů, např. výchovy k občanství, dějepisu.

Kompetence k řešení problémů
- Učíme žáky samostatnému rozhodování na základě vlastního svědomí, zvláště uvažováním o kritériích rozhodování i o formaci svědomí, řešením modelových situací apod.

- Pokud žák chce, jsme ochotni hovořit s ním, společně hledat řešení toho, co je pro něj důležité.

Kompetence komunikativní

- Vlastním příkladem a usměrňováním diskusí vedeme žáky k naslouchání s respektem k osobě mluvícího.
- Při diskusích žáky povzbuzujeme, aby vyjadřovali své názory a zapojovali se do společného uvažování.

Kompetence sociální a personální

- Osobním příkladem i záměrnými reflexemi učíme úctě ke každému člověku.
- Rozvíjíme prosociální chování žáků a vzájemné vztahy ve třídě, zvláště při uvažování a diskusích o etických tématech. Pro žáky prim a tercií organizujeme spolu s Katechetickým centrem při Biskupství královéhradeckém dvoudenní kursy, zaměřené na prohloubení vztahů ve třídě, používající zážitkovou pedagogiku.
- Učíme žáky spolupracovat a zodpovědně se stavět k akcím třídy např. při animaci školní mše, v níž bývá skupina náboženství hlavní aktivní složkou.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k vnímání situace lidí, kteří potřebují pomoc, a k ochotě zapojit se do charitativních akcí, zvláště Tříkrálové sbírky.
- náboženském přesvědčení druhých mluvíme s úctou a usměrňujeme žáky, aby podobně respektovali i eventuální zástupce jiných vyznání ve skupině nebo ve třídě, čímž napomáháme úctě a toleranci vůči náboženskému přesvědčení člověka a ekumenickému dialogu.

Kompetence pracovní

- Důsledností při sledování plnění zadaných úkolů vedeme žáky k poctivému přístupu ke školním povinnostem a postupnému přejímání zodpovědnosti za realizaci vlastního života.
- Chválením dobře vykonané práce ukazujeme její pozitivní hodnotu.

Předmět: náboženství

Ročník: prima

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Úvod do předmětu		
Žák ➢ vnímá a vysvětluje význam různosti kultur, náboženství ➢ popíše rozšíření náboženství a ateismu ve světě ➢ vymezuje oblast lidského života, kterou se náboženství zabývá ➢ vysvětlí, co je náboženství	Různost, tolerance, náboženská tolerance Religiozita ve světě Zkušenosti, které nejdou změřit (láska, úcta, krása, ...) Základní lidské otázky a možnost odpovědi na ně v náboženství Definice náboženství, nejzákladnější rozdělení a pojmy	
Liturgický rok		
Žák ➢ vnímá slavení jako potřebnou součást života ➢ vyjmenuje liturgické doby v průběhu liturgického roku ➢ vysvětlí u jednotlivých liturgických dob: biblickou událost nebo období, ke kterému se příslušná doba vztahuje smysl jejich prožívání dnes jejich liturgické slavení ➢ vysvětlí význam některých dalších svátků ➢ pojmenuje liturgické knihy a předměty, vysvětlí jejich použití ➢ orientuje se v křesťanské eucharistické bohoslužbě (popíše průběh, vysvětlí smysl jednotlivých částí)	Svátky v běžném životě, šabat a neděle, liturgické slavení Advent Vánoce Postní doba Velikonoční triduum Velikonoce Seslání Ducha svatého Liturgické mezidobí Všech svatých, Vzpomínka na všechny věrné zemřelé Liturgické knihy a předměty Mše sv.	**OSV - sebepoznání a sebepojetí** (duchovní příprava Vánoc či Velikonoc)

Svatí a významné postavy víry		
Žák ➢ vypráví o životní cestě probraných postav víry ➢ vnímá souvislost evangelia a praktického života těchto lidí, přemýšlí o jejich poselství pro náš život	Panna Maria, sv. Václav, sv. Anežka, Matka Tereza, Damián de Veuster, event. další postavy dle výběru vyučujícího	**OSV- hodnoty, postoje, praktická etika** (jak žít evangelium v dnešní době)
Společenství církve		
Žák ➢ vnímá potřebu prožívání víry ve společenství ➢ objasňuje základní pojmy v organizaci církve	Farnost, diecéze Papež, biskup, kněz, kaplan, spirituál, jáhen, řeholník, laik	

Předmět: náboženství

Ročník: sekunda

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Základní prvky náboženství		
Žák ➢ objasní různá pojetí Boha, bohů ➢ používá s pochopením základní religionistickou terminologii, na příkladech vysvětlí jednotlivé pojmy ➢ **vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi** *(výstup přesunut ze vzdělávacího oboru výchova ke zdraví)* ➢ určí znaky sektářství a vysvětlí možné negativní důsledky příslušnosti k sektě *(tímto výstupem realizujeme část výše uvedeného výstupu)*	Bůh, představy o Bohu, božstvo Náboženské projevy v životě člověka: modlitba, symbol, rituál, bohoslužba, oběť, posvátné spisy, posvátná místa a doby, náboženští profesionálové, etika jako součást náboženství Rozdělení náboženství – teistická, neteistická, monoteismus, polyteismus, zjevená, nezjevená, animismus, panteismus Víra a pověra Znaky sekt a sektářské mentality Konkrétní příklad sekty	
Starověká náboženství		
Žák ➢ vysvětlí pojetí bohů, světa a člověka v starověkých náboženstvích ➢ reprodukuje základní pointu starověkých mýtů, vysvětlí jejich smysl ➢ vysvětlí základní prvky nauky, etiky a eschatologie	Mezopotámie: nejstarší náboženské představy v Sumeru, starobabylónská mytologie, bohové, astrologie, etika Egypt: mytologie, bohové, postavení faraóna, posmrtný život, kult mrtvých, etika	

Světová náboženství		
Žák ➢ určí místo vzniku a oblasti největšího rozšíření světových náboženství ➢ zařadí světová náboženství časově ➢ vysvětlí pojetí světa a cesty ke spáse v hinduismu a buddhismu ➢ reprodukuje nejzákladnější události života proroka Mohameda a jeho učení ➢ srovná islám s křesťanstvím, přemýšlí o dnešních problémech ve vzájemných vztazích	Hinduismus – samsára, karma, bráhma, átman, cesty spásy Buddhismus – Buddha a osvobození od utrpení Islám – život proroka Mohameda, nauka	**EGS - Objevujeme Evropu a svět** (rozdílnost pojetí světa, života a jeho cíle v různých kulturních a náboženských kontextech) **MKV - Etnický původ** (vnímání světa v různých kulturních a náboženských kontextech)
Bible – Starý zákon		
Žák ➢ vyhledá příslušný biblický text podle odkazu ➢ rozliší kanonické a deuterokanonické knihy ➢ reprodukuje nejdůležitější biblické příběhy a události (1. část) ➢ ukáže na biblické mapě místa, ke kterým se tyto příběhy a události vztahují ➢ vysvětlí, jak biblickému textu rozumět	Základní orientace v biblickém textu: knihy, kapitoly, verše Biblický kánon Příběhy patriarchů Exodus, smlouva na Sinaji, obsazení zaslíbené země Základní představa o vzniku, inspiraci Písma a literárních druzích	**EGS – Jsme Evropané** (křesťanské kořeny evropské civilizace)

Předmět: náboženství Ročník: tercie

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Bible – Starý zákon - pokračování		
Žák ➢ reprodukuje nejdůležitější biblické příběhy a události (2. část) ➢ ukáže na biblické mapě místa, ke kterým se tyto příběhy a události vztahují ➢ vysvětlí, jak biblickému textu rozumět ➢ vysvětlí poslání proroků v kontextu opakované nevěrnosti Izraele Bohu ➢ vysvětlí vznik mesianismu, porovná lidské a Boží představy o Mesiáši ➢ porovná biblickou představu o vzniku světa, člověka a o původu zla s představami okolních národů, interpretuje biblické pradějiny ➢ přemýšlí o vybraných textech sapienciální literatury	Nejznámější soudci Samuel, počátky království Rozdělené království, Eliáš a Elizeus Babylónské vyhnanství Prorocké knihy – ukázky textu, význam Písně o Hospodinově služebníku Biblické pradějiny Sapienciální příběh, vybraný text z mudroslovných knih	
Bible – Nový zákon		
Žák ➢ určí na mapě Palestiny nejdůležitější místa spojená s novozákonními dějinami ➢ rozliší a identifikuje různé společenské třídy a náboženské skupiny v Palestině v Ježíšově době ➢ rámcově vysvětlí vznik novozákonních textů ➢ stručně popíše průběh života Ježíše z Nazareta ➢ reprodukuje a interpretuje vybrané epizody Ježíšova života ➢ reprodukuje některé z Ježíšových podobenství a vysvětlí jeho smysl ➢ určí základní principy Ježíšova etického učení ➢ vysvětlí křesťanské pojetí spásy a významu Ježíšovy smrti a zmrtvýchvstání	Palestina v Ježíšově době: geografie, politická situace, společenské vrstvy, náboženské proudy Listy jako dopisy, evangelia jako zapsané katecheze a zpracované prameny Ježíšův původ a dětství, skrytý život Ježíšovo veřejné poslání: křest, hlásání evangelia, zázraky, učení, spory s židovskými autoritami Poslední večeře, Ježíšova smrt a zmrtvýchvstání Význam velikonočních událostí pro křesťana	**EGS - Jsme Evropané** (křesťanské kořeny evropské civilizace)

➢ stručně popíše průběh vývoje prvotní církve ➢ ukáže na biblické mapě nejdůležitější místa působení apoštola Pavla ➢ pokusí se o aktualizaci vybraného úryvku z Pavlových listů	Život prvotní církve (Letnice, první pronásledování, jáhni, Štěpán) Obrácení Šavla Šíření víry mezi pohany, Pavlovy cesty a listy	
Církev		
Žák ➢ vysvětlí, co je církev a jaké jsou v ní stavy ➢ stručně objasní velká rozdělení církve a uvede hlavní rozdíly mezi církvemi ➢ rozliší různé druhy křesťanské modlitby ➢ určí význam jednotlivých svátostí, popíše způsob udělování	Pojetí církve Stavy v církvi Různé církve, ekumenismus Modlitba (druhy) Denní modlitba církve Svátosti – význam, příprava a slavení	

Předmět: náboženství

Ročník: kvarta

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Křesťanská etika		
Žák ➢ přiměřeně komunikuje v různých situacích verbálními i neverbálními způsoby	Verbální, neverbální komunikace Pravda a lež	**OSV – Komunikace** (aktivity a hry na komunikaci) **MKV – Lidské vztahy** (modelové situace jednání)
➢ vnímá hodnotu lidského života ➢ vnímá svá vlastní pozitiva	Přijetí sebe, uspořádaná sebeláska	**OSV – Sebepoznání a sebepojetí** (aktivity a hry k sebepoznání, práci s pocity)
➢ váží si druhých lidí, projevuje jim úctu ➢ přemýšlí o vztazích k druhým, jejich důležitosti, vyjádření, základu	Úcta k druhému člověku Pozitiva druhých Vzájemné vztahy	**OSV – Mezilidské vztahy** (péče o dobré vztahy, aktivity nebo hry k tématu vztahů)
➢ hodnotí reálně možnosti i omezení své i druhých ➢ hledá cestu z těžkých situací života, otvírá se naději ➢ hodnotí a zpracovává své pocity	Klady i zápory, možnosti i omezení každého člověka Citové prožívání a jeho role Zkušenost vlastní slabosti, neúspěchu Svátost smíření a zpracování vlastní viny Odpuštění druhým	**OSV – Psychohygiena** (zpracování zkušenosti vlastní slabosti nebo selhání) **OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** (odpuštění)
➢ hledá a chápe výhody v možnosti spolupráce	Spolupráce	**OSV – Kooperace a kompetice** (aktivity nebo hry pro rozvoj spolupráce)
➢ vnímá potřebu realizace vlastního života ➢ přemýšlí, co je pro něj v životě důležité	Sebeovládání, sebepoznání Žebříček hodnot, naplnění života Hledání Boží vůle a Božího plánu pro vlastní život	**OSV – Seberegulace a sebeorganizace** (vlastní životní cesta)
➢ osvojuje si kritéria pro hledání dobra	Objektivní dobro, zlaté pravidlo, přikázání Svědomí	**OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika** (svědomí a rozhodování)

➢ přemýšlí nad křesťanským postojem k vybraným tématům konkrétní morálky ➢ vysvětluje křesťanský pohled na život a jeho důsledky	Přátelství, partnerské vztahy, sexualita Hodnota lidského života od začátku až do konce	

Učební osnovy

RELIGIONISTIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Volitelné předměty religionistika resp. náboženství jsou specifikem naší školy, jedním z výrazů jejího církevního zaměření. Dávají žákům možnost blížeji se seznámit s fenoménem náboženství, který provází lidstvo odnepaměti a podstatným způsobem ovlivnil život člověka ve všech oblastech – od soukromého života jedince a rodiny po celospolečenské dění, od nejvnitřnějších postojů jednotlivce po monumentální kulturní díla. V současné době je však v naší zemi náboženství pro většinu lidí spíše neznámé. Religionistika dává žákům možnost tuto mezeru zaplnit, porozumět lépe vlastní kultuře i kulturám odlišným, více chápat člověka s jeho hledáním smyslu a tím i hlouběji rozumět sami sobě.
Volitelný vyučovací předmět religionistika je nabízen zvláště těm žákům, pro které je náboženství něco nového, s čím se chtějí seznámit. Proto je velká pozornost věnována uvedení do předmětu, pochopení náboženského přístupu k životu a světu. Žák se naučí používat základní náboženskou terminologii, seznámí se s různými náboženstvími světa. Podstatná část vyučování je věnována bibli a křesťanství, jak vyplývá ze zaměření školy i našeho kulturního prostředí. Žák se učí i kritickému přístupu k působení sekt. Dalším tématem hodin pak je etická výchova, založená na křesťanských principech.
Škola může zajišťovat získání znalostí, porozumění, pochopení. Může naučit řešit matematickou úlohu, ale „úlohou k řešení“ v náboženských vědách je sám život. V této oblasti chceme přistupovat ke všem mladým lidem – žákům naší školy – s velkým respektem k jejich osobní svobodě. Snažíme se v nich rozvíjet všechny obecně lidské dobré postoje. Náboženské hodnoty předkládáme tak, aby ti, kteří nesdílejí křesťanský přístup k životu, získali znalosti, které jim usnadní utvoření si vlastního názoru na věc a svobodné rozhodnutí, protože nelze se rozhodovat o tom, co neznáme.
V religionistice je částečně integrován výstup z RVP ZV pro vzdělávací obor výchova ke zdraví, který se týká sekt.

Prostřednictvím předmětu základy náboženských věd jsou realizována tato průřezová témata:
- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova

Časové a organizační vymezení předmětu
Religionistika je vyučována na nižším gymnáziu ve všech ročnících v rozsahu jedné hodiny týdně. V rámci vyučování realizujeme projekt Křesťanské slavení.

Výchovné a vzdělávací strategie
Kompetence k učení
- Při rozboru textů (mýtů, biblických úryvků apod.) učíme žáky, aby nad nimi přemýšleli, nalézali hlavní myšlenku i implicitní poselství.
- Povzbuzujeme žáky k diskusi, k vyjadřování se k předkládaným názorům, k přemýšlení a zaujetí vlastního postoje k nim. Postoje a názory žáků respektujeme.
- Probírané učivo uvádíme do souvislostí s poznatky jiných předmětů, např. výchovy k občanství, dějepisu.

Kompetence k řešení problémů

- Ukazujeme žákům na širší souvislosti problémů, uvažujeme s nimi o kritériích rozhodování a formaci svědomí. Řešíme také modelové etické situace.
- Pokud žák chce, jsme ochotni hovořit s ním, společně hledat řešení toho, co je pro něj důležité.

Kompetence komunikativní

- Vlastním příkladem a usměrňováním diskusí vedeme žáky k naslouchání s respektem k osobě mluvícího.
- Při diskusích žáky povzbuzujeme, aby vyjadřovali své názory a zapojovali se do společného uvažování.

Kompetence sociální a personální

- Osobním příkladem i záměrnými reflexemi učíme úctě ke každému člověku.
- Rozvíjíme prosociální chování žáků a vzájemné vztahy ve třídě, zvláště při uvažování a diskusích o etických tématech. Pro žáky prim a tercií organizujeme spolu s Katechetickým centrem při Biskupství královéhradeckém dvoudenní kursy, zaměřené na prohloubení vztahů ve třídě, používající zážitkovou pedagogiku.
- Učíme žáky spolupracovat a zodpovědně se stavět k akcím třídy, např. při animaci školní mše.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k vnímání situace lidí, kteří potřebují pomoc, a k ochotě zapojit se do charitativních akcí, zvláště Tříkrálové sbírky.
- O náboženském přesvědčení druhých mluvíme s úctou a usměrňujeme žáky, aby podobně respektovali i své věřící spolužáky, čímž napomáháme úctě a toleranci vůči náboženskému přesvědčení člověka.

Kompetence pracovní

- Důsledností při sledování plnění zadaných úkolů vedeme žáky k poctivému přístupu ke školním povinnostem a postupnému přejímání zodpovědnosti za realizaci vlastního života.
- Chválením dobře vykonané práce ukazujeme její pozitivní hodnotu.

Předmět: religionistika

Ročník: prima

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Uvedení do světa náboženství a mýtů		
Žák ➢ vnímá a vysvětluje význam různosti kultur, náboženství ➢ popíše rozšíření náboženství a ateismu ve světě ➢ interpretuje příběhy a mýty, nachází v nich poselství ➢ vymezuje oblast lidského života, kterou se náboženství zabývá ➢ vysvětlí, co je náboženství ➢ **vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi** *(výstup přesunut ze vzdělávacího oboru výchova ke zdraví)* ➢ určí znaky sektářství a vysvětlí možné negativní důsledky příslušnosti k sektě *(tímto výstupem realizujeme část výše uvedeného výstupu)* ➢ vysvětlí, co je religionistika a odliší ji od náboženství ➢ vysvětlí nejzákladnější religionistické pojmy	Různost, tolerance, náboženská tolerance Religiozita ve světě Příběhy a jejich poselství Symbolický jazyk mýtu Vědecká pravda a pravda mýtu Vznik světa a člověka v mýtech Zkušenosti, které nejdou změřit (láska, úcta, krása, ...) Otázka „Kdo je člověk?“, další základní lidské otázky a možnost odpovědi na ně v náboženství Definice náboženství, příklad Znaky sekt a sektářské mentality Konkrétní příklad sekty Religionistika jako vědní obor o náboženstvích, rozdíl religionistiky a náboženství Rozdělení náboženství – teistická, neteistická, monoteismus, polyteismus, zjevená, nezjevená, animismus, panteismus Víra a pověra	

Náboženství a život		
Žák ➢ na příběhu konkrétního člověka vysvětlí vliv náboženství na jeho život	Dopad víry na lidský život - hodnoty, vztahy, etika, životní povolání Příběhy konkrétních lidí – Matka Tereza, Gándhí, Damián de Veuster, další dle výběru vyučujícího	

Předmět: religionistika Ročník: sekunda

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Přírodní náboženství		
Žák ➢ uvede a vysvětlí základní prvky přírodního náboženství ➢ přitom používá s porozuměním základní religionistické pojmy	Základní pojmy a představy o náboženství: animismus, šaman, léčení, tabu, lovecká magie, etika Náboženství v pravěku a u dnešních kmenů	
Starověká náboženství		
Žák ➢ vysvětlí pojetí bohů, světa a člověka v starověkých náboženstvích ➢ reprodukuje základní pointu starověkých mýtů, vysvětlí jejich smysl ➢ vysvětlí základní prvky nauky, etiky a eschatologie ➢ používá s porozuměním další religionistické pojmy	Mezopotámie: nejstarší náboženské představy v Sumeru, starobabylónská mytologie, bohové, magie, astrologie, etika Egypt: mytologie, bohové, postavení faraóna, posmrtný život, kult mrtvých, etika Pojmy: modlitba, rituál, oběť, posvátné spisy, kněží nebo jiní náboženští profesionálové	
Světová náboženství		
Žák ➢ reprodukuje základní historická fakta týkající se vzniku světových náboženství ➢ vysvětlí podstatu jejich nauky, pohledu na svět a etiky ➢ vysvětlí společné prvky a rozdíly v pohledu různých náboženství na Boha, svět a člověka	Indie – původní náboženství, védy a oběť, nauka (samsára, karma), bráhmanismus, hinduismus a bohové Buddhismus: Buddha, dharma, sangha, hinajána, mahajána, tibetský buddhismus, zen Islám: život proroka, nauka, pět pilířů, etika, džihád, muslimský fundamentalismus	**EGS - Objevujeme Evropu a svět** (rozdílnost pojetí světa, života a jeho cíle v různých kulturních a náboženských kontextech) **MKV - Etnický původ** (vnímání světa v různých kulturních a náboženských kontextech)

Předmět: religionistika

Ročník: tercie

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Židovství		
Žák ➢ vyhledá příslušný biblický text podle odkazu ➢ rozliší kanonické a deuterokanonické knihy ➢ reprodukuje nejdůležitější biblické příběhy a události ➢ ukáže na biblické mapě místa, ke kterým se tyto příběhy a události vztahují ➢ vysvětlí, jak biblickému textu rozumět ➢ vysvětlí poslání proroků v kontextu opakované nevěrnosti Izraele Bohu ➢ vysvětlí vznik mesianismu, porovná lidské a Boží představy o Mesiáši ➢ porovná biblickou představu o vzniku světa, člověka a o původu zla s představami okolních národů, interpretuje biblické pradějiny ➢ přemýšlí o vybraných textech sapienciální literatury	Základní orientace v biblickém textu: knihy, kapitoly, verše Biblický kánon Příběhy patriarchů Exodus, smlouva na Sinaji, obsazení zaslíbené země Samuel, počátky království Rozdělené království Babylónské vyhnanství Základní představa o vzniku, inspiraci Písma a literárních druzích Prorocké knihy – ukázky textu, význam Písně o Hospodinově služebníku Biblické pradějiny Sapienciální příběh, vybraný text z mudroslovných knih	
Křesťanství		
Žák ➢ určí na mapě Palestiny nejdůležitější místa spojená s novozákonními dějinami ➢ rozliší a identifikuje různé společenské třídy a náboženské skupiny v Palestině v Ježíšově době ➢ rámcově vysvětlí vznik novozákonních textů	Palestina v Ježíšově době: geografie, politická situace, společenské vrstvy, náboženské proudy Listy jako dopisy, evangelia jako zapsané katecheze a zpracované prameny	**EGS - Jsme Evropané** (křesťanské kořeny evropské civilizace)

➢ stručně popíše průběh života Ježíše z Nazareta ➢ reprodukuje a interpretuje vybrané epizody Ježíšova života ➢ reprodukuje některé z Ježíšových podobenství a vysvětlí jeho smysl ➢ určí základní principy Ježíšova etického učení ➢ vysvětlí křesťanské pojetí spásy a významu Ježíšovy smrti a zmrtvýchvstání ➢ stručně popíše průběh vývoje prvotní církve ➢ ukáže na biblické mapě nejdůležitější místa působení apoštola Pavla	Ježíšův původ a dětství, skrytý život Ježíšovo veřejné poslání: křest, hlásání evangelia, zázraky, učení, spory s židovskými autoritami Poslední večeře, Ježíšova smrt a zmrtvýchvstání Význam velikonočních událostí pro křesťana Život prvotní církve (Letnice, první pronásledování, jáhni, Štěpán) Obrácení Šavla Šíření víry mezi pohany, Pavlovy cesty a listy	
Církev		
Žák ➢ vysvětlí, co je církev ➢ stručně objasní velká rozdělení církve a uvede hlavní rozdíly mezi církvemi ➢ rozliší různé druhy křesťanské modlitby ➢ vysvětlí, co jsou svátosti, které jsou a co působí ➢ vyjmenuje liturgické doby a vysvětlí jejich smysl	Pojetí církve Různé církve, ekumenismus Modlitba (druhy) Svátosti Advent, Vánoce, půst, Velikonoce, liturgické mezidobí	

Předmět: religionistika Ročník: kvarta

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Křesťanská etika		
Žák		
➢ přiměřeně komunikuje v různých situacích verbálními i neverbálními způsoby	Verbální, neverbální komunikace	**OSV – Komunikace** (aktivity a hry na komunikaci) **MKV – Lidské vztahy** (modelové situace jednání)
➢ vnímá hodnotu lidského života ➢ vnímá svá vlastní pozitiva	Úcta k sobě samému	**OSV – Sebepoznání a sebepojetí** (aktivity a hry k sebepoznání, práci s pocity)
➢ váží si druhých lidí, projevuje jim úctu ➢ přemýšlí o vztazích k druhým, jejich důležitosti, vyjádření, základu	Úcta k druhému člověku Pozitiva druhých Vzájemné vztahy	**OSV – Mezilidské vztahy** (péče o dobré vztahy, aktivity nebo hry k tématu vztahů)
➢ hodnotí reálně možnosti i omezení své i druhých ➢ hledá cestu z těžkých situací života, otvírá se naději ➢ hodnotí a zpracovává své pocity	Vlastní klady i zápory, možnosti i omezení Citové prožívání a jeho role Zkušenost vlastní slabosti, neúspěchu	**OSV – Psychohygiena** (zpracování zkušenosti vlastní slabosti nebo selhání) **OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** (odpuštění)
➢ hledá a chápe výhody v možnosti spolupráce	Spolupráce	**OSV – Kooperace a kompetice** (aktivity nebo hry pro rozvoj spolupráce)
➢ vnímá potřebu realizace vlastního života ➢ přemýšlí, co je pro něj v životě důležité	Sebeovládání, sebepoznání Žebříček hodnot, naplnění života	**OSV – Seberegulace a sebeorganizace** (vlastní životní cesta)
➢ osvojuje si kritéria pro hledání dobra	Objektivní dobro, zlaté pravidlo, přikázání Svědomí	**OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika** (svědomí a rozhodování)

➢ přemýšlí nad křesťanským postojem k vybraným tématům konkrétní morálky ➢ vysvětluje křesťanský pohled na život a jeho důsledky	Přátelství, partnerské vztahy, sexualita Hodnota lidského života od začátku až do konce	

Učební osnovy
(kvinta – oktáva; první – čtvrtý ročník)

Učební osnovy

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení
Vzdělávací obor český jazyk a literatura je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Obsah vzdělávacího oboru vychází z RVP G.
Dovednosti získané v tomto oboru jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech.
Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko - kulturní vývoj společnosti. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí vyjádřit své reakce a pocity. Dovedou proto pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a naučí se orientovat v okolním světě i v sobě samém.
Obsah vzdělávacího oboru český jazyk a literatura má komplexní charakter, pro přehlednost je rozdělen do tří složek - komunikační a slohové výchovy, jazykové výchovy a literární výchovy. Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.
Předmět český jazyk a literatura připravuje žáky ke společné části maturitní zkoušky. V **komunikační a slohové výchově** se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu, analyzovat jej a kriticky hodnotit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se dále učí posuzovat jazykové prostředky textové výstavby a kompozici textu.

V **jazykové výchově** žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i obecné intelektové dovednosti, např. porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Čeština se tak od počátků studia stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznání.

V **literární výchově** žáci poznávají prostřednictvím četby literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory na přečtené dílo.
Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně zkvalitňují své čtenářské návyky. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Lze říci, že předmět český jazyk a literatura plní úlohu integračního činitele všech učebních předmětů a zároveň má funkci esteticko-výchovnou. Vybavuje žáky schopnostmi a dovednostmi potřebnými po celý život.

Časové a organizační vymezení

ročník	I.	II.	III.	IV.
hodinová dotace	3	4	4	4

V prvním ročníku vyššího a čtyřletého gymnázia jsou věnovány 2 hodiny literární výchově a 1 hodina jazykové a komunikační výchově. Ve druhém, třetím a čtvrtém ročníku je učivo rozděleno do 3 hodin literární výchovy a 1 hodiny jazykové a komunikační výchovy. Ve čtvrtém ročníku učivo rozšiřuje volitelný seminář literární interpretace a tvůrčího psaní. Pro výuku je k dispozici odborná učebna vybavená jazykovými příručkami a didaktickou technikou.

Prostřednictvím předmětu český jazyk a literatura se realizují tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova
- Environmentální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu český jazyk a literatura

Kompetence k učení

- Zadáváme žákům samostatnou práci tak, aby se naučili pracovat s odbornými příručkami a využívat možností internetu jako alternativního zdroje informací.
- Prostřednictvím všestranných jazykových rozborů upevňujeme znalosti z mluvnice a stylistiky.
- Výběrem četby a následným rozborem textu prohlubujeme poznatky o literárních dílech, jejich autorech a společensko – historickém kontextu, současně tříbíme vyjadřovací schopnosti žáků.

Kompetence k řešení problémů

- Učíme žáky zpracovávat text tak, aby jim byl oporou při samostatném studiu a aby jej dokázali použít jako východisko pro argumentaci.

Kompetence komunikativní

- Zadáváním verbálních projevů upevňujeme komunikační dovednosti žáků.
- Vedeme žáky k vhodnému využívání jazykových prostředků vzhledem ke komunikačnímu záměru.
- Posilujeme u žáků vědomí důležitosti kultivovaného jazykového projevu ve sdělovacích prostředcích a na oficiální úrovni.

Kompetence sociální a personální

- Upozorňujeme na provázanost využívání jazykových prostředků a úrovně mezilidských vztahů.

Kompetence občanské

- Zadáváním vhodných úkolů posilujeme v žácích vědomí občanské odpovědnosti, učíme je komunikovat s občanskými institucemi.

Předmět: český jazyk a literatura Ročník: kvinta; první

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Jazyk a jazyková komunikace		
Žák ➢ **odlišuje různé variety národního jazyka a vhodně jich využívá ve svém jazykovém projevu v souladu s komunikační situací** ➢ vysvětlí pojem jazyk a řeč, objasní vztah myšlení a jazyka, charakterizuje základní etapy vývoje českého jazyka, objasní vztah češtiny a slovanských jazyků	**Obecné poučení o jazyku a řeči** - jazyk a řeč, jazyková komunikace, myšlení a jazyk, národní jazyk a jeho útvary, čeština a slovanské jazyky, jazyková kultura, základní vývojové tendence	**MKV** **Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí** - jak se projevuje sociokulturní rozrůzněnost v regionech ČR a v Evropě
➢ **v mluveném projevu ovládá zásady spisovné výslovnosti a pro účinné dorozumívání vhodně užívá zvukové prostředky řeči (modulace síly, výška hlasu a tempa řeči; umístění přízvuků a pauz, správné frázování)** ➢ objasní základní pojmy z fonetiky a fonologie, vysvětlí jejich využití v praxi ➢ na samostatných projevech prokáže praktickou znalost zásad správné výslovnosti, vhodně využívá zvukové prostředky řeči	**Zvuková stránka jazyka** - systém českých hlásek, zásady správné výslovnosti, zvukové prostředky souvislé řeči	
➢ **v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy, účinně využívá možností grafického členění textu**	**Grafická stránka jazyka** - písmo, jeho vznik, vývoj a druhy, - základní principy českého pravopisu a nejčastější odchylky od nich	
➢ **v mluveném i psaném projevu vhodně využívá slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků češtiny** ➢ objasní základní pojmy stylistiky ➢ vhodně využívá jazykové prostředky v závislosti na komunikační situaci (připravenost/nepřipravenost, psanost/mluvenost) ➢ používá základní útvary stylu prostě sdělovacího	**Nauka o slohu** - stylistika, funkční styly, slohotvorní činitelé - styl prostě sdělovací, jeho mluvené a psané útvary	**OSV** **Sociální komunikace** - dovednosti spojené s následujícími kvalitami komunikace a jak je mohu dále rozvíjet: respektující komunikace, tvořivá komunikace

Literární komunikace		
Žák ➢ **rozliší umělecký text od neuměleckého, nalezne jevy, které činí text uměleckým** ➢ **objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a vysvětlí, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu, jaký vliv může mít svět fikce na myšlení a jednání reálných lidí** ➢ **na konkrétních případech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu** ➢ **rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře** ➢ **rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby a posoudí jejich funkci v konkrétním textu** ➢ **při interpretaci literárního textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárněvědných termínech**	**Základy literární vědy** - literární teorie, historie a kritika, poetika, funkce literatury - jazykové, kompoziční a tematické prostředky literárního díla (tropy, figury, rytmus a rým, monolog a dialog, typy kompozice, motiv a téma) - učivo z oblasti jazykové komunikace (přímá a nepřímá řeč, nevlastní přímá a polopřímá řeč)	
➢ **vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení** ➢ na základě vlastní četby doloží základní rysy uměleckých směrů, popíše jejich projevy ve výtvarném umění a hudbě ➢ na příkladech z vlastní četby objasní vztahy mezi současnou literaturou a literárními díly předcházejících uměleckých období	**Starověká orientální a antická literatura;** **Bible** **Středověká literatura** **Renesanční literatura** **Barokní literatura** - tematický a výrazový přínos velkých autorských osobností - jazykové, kompoziční a tematické prostředky výstavby literárního díla	**EGS** **Žijeme v Evropě** - evropské kulturní kořeny a hodnoty: křesťanství, demokracie

Předmět: český jazyk a literatura Ročník:sexta; druhý

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Jazyk a jazyková komunikace		
Žák ➢ **ve svém projevu uplatňuje znalosti tvarosloví a slovotvorných a syntaktických principů českého jazyka** ➢ v písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich slohotvorného rozvrstvení, podle jejich funkce a ve vztahu k dané situaci, kontextu a adresátovi; vysvětlí a odůvodní význam slov v daném kontextu ➢ ovládá rozvrstvení slovní zásoby, používá vhodně jazykové prostředky spisovné a nespisovné; vysvětlí vývojové procesy ve slovní zásobě ➢ chápe význam frazeologických spojení, vztahy mezi slovy, v případě potřeby vyhledá vysvětlení ve vhodných příručkách ➢ používá tvary jmen a sloves podle platné normy, včetně hlavních výjimek, pracuje s příslušnými jazykovými příručkami ➢ odliší spisovné a nespisovné tvary ➢ orientuje se v celém tvaroslovném systému, třídí slova na slovní druhy, objasní mluvnické kategorie ➢ **v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy; účinně využívá možností grafického členění textu**	**Nauka o slovní zásobě a tvoření slov** - jednotky slovní zásoby, významové vztahy mezi slovy - rozšiřování slovní zásoby, způsoby tvoření slov **Tvarosloví** - slovní druhy, jejich mluvnické kategorie a tvary **Grafická stránka jazyka** - pravopis lexikální a morfologický	

➢ vysvětlí rozdíly mezi žánry psané a mluvené publicistiky ➢ vyhledá hlavní informace v textech psané publicistiky, rozezná společenský dosah textů a jejich uměleckou hodnotu ➢ vyhodnotí kvalitu informací z různých zdrojů ➢ zhodnotí vliv médií na vlastní jednání ➢ napíše např. novinovou zprávu, fejeton, reportáž, recenzi ➢ efektivně a samostatně používá různé informační zdroje	**Publicistický styl** - kompozice, jazykové prostředky, útvary	**MV** **Média a mediální produkce** - lidé v médiích a jejich práce (novináři, baviči, herci, manažeři) **Mediální produkty a jejich význam** - kategorie mediálních produktů (noviny, časopisy, rozhlasové a televizní vysílání, internetové stránky), formy mediálních sdělení (zpravodajství, komentář, dokument, seriál, poradna, apod.), vzájemné inspirace mezi médii **Uživatelé** - ohlasy čtenářů/diváků/ posluchačů na pořad, formulace názorů, napsání souhlasné či nesouhlasné reakce **OSV** **Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů** - já v roli vedoucí/vedoucího a v roli vedené/vedeného

Literární komunikace		
Žák ➢ **vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny)** ➢ **na konkrétních případech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci, v textu vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení** ➢ na základě vlastní četby doloží základní rysy uměleckých směrů, popíše jejich projevy ve výtvarném umění a hudbě ➢ na příkladech z vlastní četby objasní vztahy mezi současnou literaturou a literárními díly předcházejících uměleckých období	**Klasicismus, osvícenství a preromantismus v evropské literatuře** - tematický a výrazový přínos velkých autorských osobností - jazykové, kompoziční a tematické prostředky výstavby literárního díla	
➢ **vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny)** ➢ **vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení** ➢ **samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl** ➢ na základě vlastní četby doloží základní rysy uměleckých směrů, popíše jejich projevy ve výtvarném umění a hudbě	**Národní obrození** **Romantismus ve světové a české literatuře** **Realismus ve světové a české literatuře** - tematický a výrazový přínos velkých autorských osobností - jazykové, kompoziční a tematické prostředky výstavby literárního díla	

Předmět: český jazyk a literatura Ročník: septima; třetí

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Jazyk a jazyková komunikace		
Žák ➢ **využívá znalostí o větných členech a jejich vztazích, o aktuálním členění výpovědi a o druzích vět podle záměru mluvčího k vhodnému vyjádření myšlenky, k účinnému dorozumívání, logickému strukturování výpovědí a k odlišení záměru mluvčího** ➢ **používá různé prostředky textového navazování vedoucí ke zvýšení srozumitelnosti, přehlednosti a logické souvislosti sdělení; uplatní textové členění v souladu s obsahovou výstavbou textu a rozvíjením tématu** ➢ **v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy; účinně využívá možností grafického členění textu** ➢ ve svém projevu uplatňuje znalosti tvarosloví, slovotvorných a syntaktických principů českého jazyka ➢ **pořizuje z textu výpisky, zpracovává výtahy, konspekty** ➢ **efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů (slovníky, encyklopedie, internet)** ➢ vhodně využívá a kombinuje jednotlivé funkční styly, slohové postupy a útvary ➢ volí adekvátní komunikační strategie, posuzuje a interpretuje komunikační účinky textu, svá tvrzení argumentačně podpoří všestrannou analýzou textu	**Skladba** - základní principy větné stavby (větné členy, věty, souvětí a jejich vztahy) - výpověď jako jednotka komunikace (druhy výpovědí podle záměru mluvčího, aktuální členění výpovědi) - základy valenční a textové syntaxe - nepravidelnosti větné stavby - řeč přímá, nepřímá, nevlastní přímá, polopřímá, výstavba monologu, dialogu **Grafická stránka jazyka** - interpunkce ve větě jednoduché a souvětí **Odborný styl** - slohové útvary odborného stylu (výklad, tvorba odborných a popularizačních textů) - práce s odborným textem - základní vlastnosti textu, principy jeho výstavby: koherence textu (navazování, odkazování, tematické posloupnosti), členění textu a jeho signály, odstavec a další jednotky, intertextovost - hraniční rysy textu: předmluva, doslov, ilustrace, obálka, autorský komentář, recenze	**OSV** **Spolupráce a soutěž** - můj vztah ke spolupráci a soutěži

➢ **při tvorbě vlastního textu mluveného i psaného využívá základní principy rétoriky** ➢ **v mluveném projevu vhodně užívá nonverbálních prostředků řeči** ➢ **volí adekvátní komunikační strategie, zohledňuje partnera a publikum; rozeznává manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit** ➢ **odlišuje různé variety národního jazyka a vhodně jich využívá ve svém jazykovém projevu v souladu s komunikační situací**	**Základy rétoriky** - prostředí a účastníci komunikace, jejich role, funkce komunikátů (sebevyjádření, apel, přesvědčování, argumentace, kontakt aj.) - míra připravenosti mluveného a psaného projevu, stupeň oficiálnosti komunikace - komunikační strategie: adresnost, ohled na partnera (volba jazykového útvaru, prostředků verbálních a neverbálních s ohledem na partnera, vyjadřování přímé a nepřímé, jazyková etiketa) - monolog a dialog: využití v textu, druhy literárního dialogu - druhy řečnických projevů, jejich příprava a realizace	**OSV** **Sociální komunikace** - dovednosti spojené s následujícími kvalitami komunikace a jak je mohu dále rozvíjet: přesná komunikace (srozumitelnost, jasnost, přesnost sdělení, přesvědčování a argumentace)
Literární komunikace		
Žák ➢ **rozliší umělecký text od neuměleckého, nalezne jevy, které činí text uměleckým** ➢ **objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a vysvětlí, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu, jaký vliv může mít svět fikce na myšlení a jednání reálných lidí** ➢ **na konkrétních případech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu**	**Světová a česká literatura na přelomu století** - vývoj literatury v kontextu dobového myšlení, umění a kultury - symbolismus, impresionismus, dekadence - anarchističtí buřiči - tematický a výrazový přínos velkých autorských osobností	**EGS** **Žijeme v Evropě** - významní Evropané: výběrová mozaika světově významných představitelů evropské politiky, vědy a kultury; význační Evropané a jejich vliv na českou politiku, vědu a kulturu - významní Evropané z českého prostředí: výběrová mozaika evropsky a světově významných reprezentantů politiky, vědy a kultury pocházejících z území Čech, Moravy a českého Slezska

➢ **vystihne podstatné rysy základních period vývoje světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení** ➢ **samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl** ➢ na základě vlastní četby doloží základní rysy uměleckých směrů, popíše jejich projevy ve výtvarném umění a hudbě	**Světová literatura v období do II. světové války** - futurismus, kubofuturismus, kubismus, dadaismus, surrealismus, expresionismus, realismus, absurdní drama - tematický a výrazový přínos velkých autorských osobností	
➢ **vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny)** ➢ **na konkrétních dílech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu** ➢ **rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře** ➢ **rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby a posoudí jejich funkci v konkrétním textu**	**Česká literatura v období do II. světové války** - proletářské umění, poetismus, surrealismus, expresionismus, legionářská literatura, imaginativní próza, katolický proud, ruralismus, reportážní próza, psychologická próza, demokratický proud, historická a biografická próza, humoristická próza, drama - tematický a výrazový přínos velkých autorských osobností	

Předmět: český jazyk a literatura

Ročník: oktáva; čtvrtý

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Jazyk a jazyková komunikace		
Žák ➢ **při analýze vybraných textů popíše základní rysy češtiny a vysvětlí zákonitosti jejího vývoje i současné vývojové tendence**	**Obecné poučení o jazyku a řeči** - základní vývojové tendence českého jazyka, jazyková kultura, významné osobnosti české jazykovědy od středověku po současnost	
➢ vyhotoví potřebnou dokumentaci pro přijímací řízení k dalšímu studiu i ve zvolené profesi	**Administrativní styl** - úřední písemnosti, doklady, formuláře, jednání s institucemi	**OSV** **Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti** - já a moje sociální role nynější i budoucí (žák, občan, rodič apod.)
➢ **v písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich funkce a ve vztahu k sdělovacímu záměru, k dané situaci, kontextu a k adresátovi; vysvětlí a odůvodní význam slov v daném kontextu**	**Umělecký styl** - jazykové, kompoziční a tematické prostředky literárního díla - text a intertextovost: kontext, vliv a způsoby mezitextového navazování a mezitextové komunikace (motto, citát, aluze), žánry založené na mezitextovém navazování (parodie, travestie, plagiát)	**OSV** **Morálka všedního dne** - já a sociální a morální dilemata doby, v níž žiji

➢ **posoudí a interpretuje komunikační účinky textu, svá tvrzení argumentačně podpoří jeho všestrannou analýzou** ➢ v mluveném projevu využívá základní principy rétoriky odlišuje různé variety národního jazyka a vhodně jich využívá v souladu s komunikační strategií ➢ volí adekvátní komunikační strategie, ➢ rozeznává manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit	**Prakticky odborný styl** - samostatná řečnická vystoupení: připravená, nepřipravená - diskuse	**OSV** **Sociální komunikace** - dovednosti spojené s následujícími kvalitami komunikace a jak je mohu dále rozvíjet: tvořivá komunikace (plynulost, pohotovost, bohatost, výrazovost, nápaditost, estetizovanost komunikace)

Literární komunikace		
Žák ➢ **rozliší texty spadající do oblasti tzv. literatury vážné, středního proudu a literárního braku a svůj názor argumentačně zdůvodní** ➢ **postihne smysl textu, vysvětlí důvody a důsledky různých interpretací téhož textu, porovná je a zhodnotí, odhalí eventuální dezinterpretace textu** ➢ **identifikuje využití jednoho textu v textu jiném (intertextovost) a objasní jeho funkci a účinek na čtenáře** ➢ **tvořivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku a z dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje** ➢ **získané schopnosti a dovednosti tvořivě využívá v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální styl** ➢ **rozliší umělecký text od neuměleckého, nalezne jevy, které činí text uměleckým** ➢ **objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a vysvětlí, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu, jaký vliv může mít svět fikce na myšlení a jednání reálných lidí** ➢ **vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení** ➢ **samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl** ➢ **při interpretaci literárního textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárněvědných termínech** ➢ na základě vlastní četby doloží základní rysy uměleckých směrů, popíše jejich projevy ve výtvarném umění a hudbě	**Světová literatura v 2. polovině 20. století** - vývoj literatury v kontextu dobového myšlení, umění a kultury - obraz 2. světové války, existencialismus, neorealismus, magický realismus, postmodernismus, beatnici, rozhněvaní mladí muži, nový román, absurdní drama - tematický a výrazový přínos velkých autorských osobností v národních literaturách **Česká literatura v 2. polovině 20. století** - vývoj literatury v kontextu dobového myšlení, umění a kultury - literatura oficiální, samizdatová a exilová - tematický a výrazový přínos velkých autorských osobností	

Učební osnovy

ANGLICKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Vyučovací předmět anglický jazyk realizuje výstupy vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace vzdělávacího oboru Cizí jazyk podle RVP G. Požadavky na vzdělávání v anglickém jazyce na vyšším gymnáziu směřují k dosažení úrovně B2 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Cílem výuky anglického jazyka je probudit v žákovi zájem o jazyk a vytvořit pozitivní vztah k předmětu. Jeho postupné osvojování mu pomáhá snižovat jazykové bariéry a rozšiřuje jeho možnosti v osobním životě, dalším studiu i v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje mu poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí a jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje žákovo vědomí závažnosti tolerance a porozumění mezi národy. Výuka je zaměřena na osvojování anglického jazyka jako prostředku dorozumívání a získávání dalších poznatků. Pozornost se věnuje rozvoji všech produktivních i receptivních dovedností, tj. ústní interakci, ústnímu a písemnému projevu, čtení a poslechu s porozuměním. Gramatický systém je osvojován jako nezbytný prostředek k rozvoji těchto dovedností.

Prostřednictvím předmětu anglický jazyk jsou realizována tato průřezová témata:
- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova

Časové a organizační vymezení předmětu
Anglický jazyk se vyučuje v kvintě a oktávě s časovou dotací 4 hodiny týdně, v sextě a septimě 3 hodiny týdně. Žáci jsou na výuku děleni do skupin.
V septimě a oktávě si žáci mohou zvolit seminář anglického jazyka jako jeden ze svých povinně volitelných předmětů.
Většina hodin probíhá v jazykové učebně, která je vybavena audiovizuální technikou a dalšími pomůckami pro výuku anglického jazyka. Žákům slouží knihovna anglického jazyka.
Žáky motivujeme, aby se účastnili zahraničních projektů. Každoročně pořádáme školní kolo soutěže v anglickém jazyce.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu anglický jazyk
Kompetence k učení
- Na praktických příkladech vysvětlujeme smysl a cíl učení se anglickému jazyku.
- Vedeme žáky k tomu, aby při učení používali texty odpovídající úrovně, v nichž by sami
- vyhledávali a zpracovávali potřebné informace.
- Do výuky zařazujeme cvičení dovedností zapamatování. a cvičení na rozvoj pozornosti a soustředění.
- Seznamujeme žáky s různými metodami a strategiemi, které jim pomohou při učení.
- Společně s žáky vytváříme kritéria pro vyhodnocování toho, co se naučili.

Kompetence k řešení problémů
- Povzbuzujeme žáky, aby se nebáli těžkostí, které při výuce jazyka mohou nastat.
- Zadáváním problémových úkolů vedeme žáky k tomu, aby sami vyvozovali pravidla a samostatně nebo v týmu hledali cesty k řešení.

- Vytvářením vhodných úloh a situací učíme žáky problémy řešit tak, aby dovedli propojovat znalosti z více vyučovacích předmětů a reagovali na ně v anglickém jazyce.
- Zadáváním odpovídajících úkolů podporujeme samostatnost, tvořivost, logické a kritické myšlení.

Kompetence komunikativní

- Navozením přátelské atmosféry v hodinách povzbuzujeme žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci.
- Podporujeme různé formy komunikace. Zařazujeme situační úlohy a připravujeme tak žáky na zvládnutí komunikace v anglickém jazyce v různých životních situacích.
- Učíme žáky smysluplně prezentovat výsledky své práce s využitím moderní techniky.

Kompetence sociální a personální

- Používáme různé metody výuky jazyka - frontální, skupinovou, kooperativní výuku a projektové vyučování tak, aby žáci sami nebo v týmech a za pomoci učitele plánovali a organizovali svou práci.
- Organizujeme výuku v týmech a pomáháme žákům vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role.
- Učíme žáky kriticky hodnotit společnou práci, svůj vlastní význam v týmu i přínos všech ostatních členů.
- Podporujeme vzájemnou pomoc žáků. Vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. Upevňujeme v nich vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k sebeúctě a úctě k druhým lidem. Během diskusí je učíme nejen vyjadřovat své názory, ale také naslouchat názorům svých spolužáků.
- Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu.

Kompetence k podnikavosti

- Vyváženým hodnocením přípravy, znalostí a dovedností vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci.
- Na konkrétních příkladech demonstrujeme lepší možnosti pracovního uplatnění dané znalostí anglického jazyka.
- Vlastním příkladem vedeme žáky k odpovědnému plnění svých pracovních povinností

Předmět: anglický jazyk

Ročník: kvinta, sexta; první, druhý

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Receptivní řečové dovednosti		
Žák ➢ **rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné i známé téma** ➢ **identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace** ➢ **rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy** ➢ **odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu** ➢ **užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení** ➢ **využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů** ➢ porozumí nekomplikovaným faktografickým informacím týkajících se věcí každodenního života a činností ➢ porozumí hlavní myšlence krátkého vyprávění ➢ přehlédne text, najde potřebné informace, aby splnil určitou úlohu (vybere vhodné nadpisy, sestaví neuspořádaný text, rozliší pravdivé a nepravdivé tvrzení atd.) ➢ pracuje s dvojjazyčným slovníkem a na internetu vyhledává potřebné informace	**Fonetika** **Pravopis** **Gramatika a lexikologie** - slovesné časy - pomocná slovesa - modální slovesa - vedlejší věty - trpný rod – otázky, zápory - vyjadřování množství - přídavná jména - vybraná frázová slovesa, idiomy a fráze **Komunikační funkce** telefonování, návrh, souhlas, omluva, názor, vysvětlení cesty, objednávání, zanechání a přijmutí vzkazu **Písemný projev** vzkaz, dopis, vypravování, popis **Tematické okruhy a komunikační situace** oblast společenská - životní prostředí, ekologie, pokrok oblast osobnostní **-** vnímání okolí a sebe sama, světonázor oblast osobní **-** bydlení, rodina, zájmy, dovolená, životní styl	**OSV** **Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti** - „ já " sám o sobě, mé chování, myšlení a prožívání - co skutečně dělám a co mohu a chci udělat pro svůj osobní rozvoj **Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů** - jak se ovládám v situacích řešení problémů **Sociální komunikace** - verbální a neverbální komunikace - další rozvíjení komunikačních dovedností **Morálka všedního dne** - můj hodnotový žebříček **Spolupráce a soutěž** - můj vztah ke spolupráci a soutěži **EGS** **Globalizační a rozvojové procesy** - stejnorodost a rozdílnost kulturního prostředí **Žijeme v Evropě** - evropské kulturní kořeny a
Produktivní řečové dovednosti		
Žák ➢ **srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata** ➢ **formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně** ➢ **logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma** ➢ **sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek** ➢ **jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související**		

➢ **shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace** ➢ **využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžná témata** ➢ šířeji představí sám sebe a svůj svět jinému člověku ➢ napíše jednoduše členěný popis týkající se různých témat v oblasti jeho zájmu ➢ popíše zážitek ➢ napíše krátké sdělení obsahující jednoduché informace důležité pro přátele, učitele aj.	oblast pracovní **-** zaměstnání a různé profese **Reálie** vztahy s Českou republikou literatura, významná díla a autoři věda, technika, sport, umění, významné osobnosti, díla, úspěchy život a tradice, rodina, vzdělávání, národní záliby a zvláštnosti aktuální události a dění většího významu	hodnoty: křesťanství, demokracie,… - shody a rozdíly v životním stylu evropských zemí - významní Evropané a Evropané z českého prostředí **MKV** **Základní problémy sociokulturních rozdílů** - sociokulturní rozrůzněnost v regionech ČR a Evropy **Psychosociální aspekty interkulturality** - jak změnit monokulturní představy na multikulturní **Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí** - jak se naučit respektovat, že každý jazyk má své specifické rysy, žádný není nadřazený jiným jazykům
Interaktivní řečové dovednosti		
Žák ➢ **vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života** ➢ **reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých vhodných výrazů a frazeologických obratů** ➢ **s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků** ➢ shrne a uvede svůj názor na jednoduchý článek či rozhovor ➢ napíše osobní dopis či vzkaz požadující jednoduché, bezprostředně důležité informace ➢ vyrovná se s běžnými situacemi, omluví se, učiní návrh, vyjádří svůj názor, telefonuje, vysvětlí cestu, objedná si jídlo, rezervuje si vstupenku, hotel, přijme či zanechá vzkaz, nakoupí atd.		

Předmět: anglický jazyk

Ročník: septima, oktáva; třetí, čtvrtý

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Receptivní řečové dovednosti		
Žák ➢ **porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického ústního projevu složitějšího obsahu na aktuální téma, postihne jeho hlavní a doplňující informace** ➢ **rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí , identifikuje různý styl, citové zabarvení, názory a stanoviska jednotlivých mluvčích** ➢ **porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického čteného textu či písemného projevu složitějšího obsahu na aktuální téma** ➢ **identifikuje strukturu textu a rozliší hlavní a doplňující informace** ➢ **vyhledá a shromáždí informace z různých textů na méně běžné, konkrétní téma a pracuje se získanými informacemi** ➢ **odvodí význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby, kontextu, znalosti tvorby slov a internacionalismů** ➢ **využívá různé druhy slovníků, informativní literaturu, encyklopedie a média** ➢ **čte s porozuměním literaturu v angličtině** ➢ **postihne zápletku i sled událostí ve filmu či hře** ➢ rozumí obsahu hlavních myšlenek ústního projevu anglicky	**Fonetika** slova stejně znějící s odlišným významem zvuková stránky vět – vázání slov ve větě **Pravopis** internacionalismy, některé rozdíly mezi britskou a americkou formou **Gramatika** prohlubování znalostí všech slovesných časů trpný rod souřadná a podřadná souvětí modální slovesa ve funkci příslovcí podmiňovací způsob minulý řeč přímá a nepřímá frázová slovesa zájmena další použití členů slovní pořádek – frekvenční příslovce tvoření odvozených tvarů	**OSV** **Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti** - „ já " sám o sobě, mé chování, myšlení a prožívání - co skutečně dělám a co mohu a chci udělat pro svůj osobní rozvoj **Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů** **-** jak se ovládám v situacích řešení problémů **Sociální komunikace** - verbální a neverbální komunikace - další rozvíjení komunikačních dovedností **Morálka všedního dne** - můj hodnotový žebříček **Spolupráce a soutěž**

➢ mluvícího cizince i rodilého mluvčího na běžné téma ➢ identifikuje strukturu textu ➢ čte plynule základní sdělení,vnímá pravopisnou odlišnost angličtiny od mateřského jazyka ➢ používá různé techniky čtení k rychlé orientaci v textu ➢ anticipuje pravopisnou podobu internacionalismů v angličtině ➢ gramaticky a obsahově správně chápe a sdělí myšlenky původního mluvčího ➢ zpracovává informace z výkladového slovníku ➢ porovnává a vyhodnotí práci s překladovým a výkladovým slovníkem ➢ rozumí neznámé slovní zásobě na základě zkušeností nabytých kontaktem s daným jazykem	**Lexikologie** konotace, idiomy ustálená větná spojení frázová slovesa jednoduchá odborná jazyková terminologie **Komunikační funkce** vyjadřování postojů, názorů, emocí morální postoje (omluva, pochvala, lítost,..) krátké písemné projevy (osobní a úřední dopis, žádost, ...) delší písemné projevy (vypravování, úvaha, popis, esej, ...) ústní projev samostatný (vyprávění, prezentace,...) a rozhovory formální a neformální, telefonování, ... **Tematické okruhy** oblast veřejného života svět práce školství a vzdělání osobní oblast osobnostní oblast společnost a její prostředí sport a zábava, zdraví, životní styl, dovolená **Reálie** politické a ekonomické postavení ve světě stručná charakteristika ekonomiky, společnosti a kultury jazykové zvláštnosti a odlišnosti média a jejich účinky na jednotlivce a společnost autentické materiály – tisk, rozhlas, film	- můj vztah ke spolupráci a soutěži **EGS** **Globalizační a rozvojové procesy** - globalizace a kulturní změny: stejnorodost a rozdílnost kultur. prostředí **Žijeme v Evropě** - evropské kulturní kořeny a hodnoty: křesťanství, demokracie,… - shody a rozdíly v životním stylu evropských zemí - významní Evropané a Evropané z českého prostředí **MKV** **Základní problémy sociokulturních rozdílů** - sociokulturní rozrůzněnost v regionech ČR a Evropy **Psychosociální aspekty interkulturality** - jak změnit monokulturní představy na multikulturní **Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí** - jak se naučit respektovat, že každý jazyk má své specifické rysy

Produktivní řečové dovednosti		
Žák ➢ **formuluje svůj názor srozumitelně, gramaticky správně, spontánně a plynule** ➢ **volně a srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý autentický text se slovní zásobou a jazykovými strukturami odpovídajícími náročnějšímu textu** ➢ **přednese souvislý projev na zadané téma** ➢ **sestaví souvislý text na daná témata a vyjádří své stanovisko** ➢ **podrobně popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související** ➢ **logicky a jasně strukturuje formální i neformální písemný projev různých slohových stylů** ➢ **s porozuměním přijímá a srozumitelně i gramaticky správně předává obsahově složitější informace** ➢ **používá bohatou všeobecnou slovní zásobu k rozvíjení argumentace, aniž by redukoval to, co chce sdělit** ➢ **využívá výkladové a odborné slovníky při zpracování písemného projevu na neznámé téma** ➢ prezentuje plynule svůj názor v samostatném projevu i v hovoru ➢ sestaví a logicky člení formální i neformální písemný projev různých slohových stylů ➢ sepíše, přednese a prodiskutuje text na společenské téma ➢ ústně či písemně se vyjádří na téma svého zázemí, zájmů a činností ➢ zpracovává informace z odborných i výkladových slovníků i v elektronické formě		

Interaktivní řečové dovednosti		
Žák ➢ **vyjádří a obhájí své myšlenky, názory a stanoviska vhodnou písemnou i ústní formou** ➢ **adekvátně a gramaticky správně okomentuje a prodiskutuje odlišné názory různých faktografických a imaginativních textů** ➢ **reaguje spontánně a gramaticky správně v složitějších, méně běžných situacích užitím vhodných výrazů a frazeologických obratů** ➢ **komunikuje plynule a foneticky správně na témata abstraktní i konkrétní v méně běžných i odborných situacích** ➢ **při setkání s rodilými mluvčími zahájí, vede a zakončí dialog a zapojí se do živé diskuse na různá témata týkající se odbornějších zájmů** ➢ argumentuje s využitím bohaté slovní zásoby a zachovává původní obsah sdělení v plné šíři ➢ sestaví delší a složitější ústní projev, vyjadřuje se plynule a bez váhání, aplikuje znalost gramatiky i slovní zásoby ➢ komunikuje plynule a foneticky správné na konkrétní i abstraktní témata v méně běžných i odborných situacích ➢ reaguje adekvátně a gramaticky správně ve složitějších, méně běžných situacích s využitím jednoslovných výrazů a frazeologických obratů		

Učební osnovy

FRANCOUZSKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Vyučovací předmět francouzský jazyk je jedním z jazyků nabízených školou jako další cizí jazyk. Realizuje výstupy vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, vzdělávací obor Další cizí jazyk podle RVP G.
Výuka francouzského jazyka na vyšším stupni osmiletého gymnázia navazuje na úroveň jazykových znalostí a komunikačních dovedností odpovídajících úrovni A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky (SERR) a směřuje k dosažení úrovně B1 podle tohoto rámce.
Výuka francouzského jazyka na čtyřletém gymnáziu navazuje na úroveň jazykových a komunikačních dovedností odpovídajících úrovni A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky a směřuje k dosažení úrovně B1 podle tohoto rámce. Pokud žáci při vstupu na gymnázium nedosahují úrovně A1 podle SERR, směřuje výuka k dosažení úrovně A2 podle SERR.
Cílem výuky francouzského jazyka na vyšším gymnáziu je postupné zvládnutí mluvených i psaných projevů a vytváření komplexní komunikační kompetence. To znamená, že žáci získají takovou znalost jazyka, aby byli schopni samostatně komunikovat a vyjadřovat se k různým společenským, popřípadě odborným tématům. Aktivní znalost cizích jazyků je v současné době nezbytná a vzhledem k začlenění České republiky do Evropské unie nabývá francouzština a její znalost na velkém významu. Do výuky jsou systematicky zařazovány modelové úkoly mezinárodních zkoušek DELF A1, A2 a B1., které mohou pomoci v samostatné přípravě ke zkouškám DELF.

Prostřednictvím předmětu francouzský jazyk jsou realizována tato průřezová témata:
- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Časové a organizační vymezení předmětu
Francouzský jazyk se vyučuje ve všech ročnících vyššího gymnázia s časovou dotací 3 hodiny týdně. Žáci jsou na výuku děleni do skupin. V případě, že je v jedné třídě malý počet zájemců o výuku francouzského jazyka, jsou do jedné skupiny spojováni žáci dvou tříd jednoho ročníku.
Většina hodin probíhá v jazykové učebně, která je vybavena audiovizuální technikou a dalšími pomůckami pro výuku francouzského jazyka. Výuka je vedena převážně ve francouzském jazyce.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu francouzský jazyk
Kompetence k učení
- Na praktických příkladech vysvětlujeme smysl a cíl učení se francouzskému jazyku.
- Vedeme žáky k tomu, aby při učení používali textové zdroje na odpovídajícím stupni obtížnosti. Učíme je vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace.
- Do výuky zařazujeme cvičení na rozvoj pozornosti, soustředění a cvičení paměti. Učíme žáky využívat různé metody a strategie, které jim pomohou při učení se francouzskému jazyku.
- Učíme žáky pracovat s chybou.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k tomu, aby sami vyvozovali pravidla a samostatně nebo v týmu hledali cesty k řešení problémů.
- Vytvářením problémových úloh a situací učíme žáky problémy řešit a reagovat na ně ve francouzském jazyce.
- Vytváříme vhodné modelové situace z reálného života, obsah rozhovoru ponecháme na fantazii žáků.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k otevřené komunikaci prostřednictvím dialogizačních cvičení a simulací reálných situací.
- Podporujeme různé formy komunikace ve francouzském jazyce. Zařazujeme situační úlohy a připravujeme tak žáky na zvládnutí komunikace ve francouzském jazyce v různých životních situacích.
- Klademe důraz na týmovou práci a kooperativní vyučování zařazováním různých projektových úloh (zejména reálií frankofonních oblastí).
- Vedeme žáky k využívání informačních technologií (využití internetu jako zdroje informací, procvičování a sebehodnocení). Zadáváme úlohy na porozumění i gramatická cvičení s hodnocením výsledků.

Kompetence sociální a personální

- Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role.
- Učíme žáky kriticky hodnotit práci týmu, svůj vlastní význam v práci týmu i přínos všech ostatních členů.
- Podporujeme vzájemnou pomoc žáků. Vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. Upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle.

Kompetence občanské

- Jsme připraveni žákům podat pomocnou ruku, např. formou konzultací.

Kompetence k podnikavosti

- Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci tím, že na příkladech ukazujeme možnosti využití francouzského jazyka při budoucím studiu a v profesním životě.
- Na konkrétních příkladech demonstrujeme lepší možnosti pracovního uplatnění při ovládání cizích jazyků.
- I vlastním příkladem vedeme žáky k zodpovědnému plnění svých pracovních povinností.

Předmět: francouzský jazyk

Ročník: první, druhý

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Čtení s porozuměním		
Žák ➢ vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby ➢ rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci a odpověď na otázku ➢ používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník ➢ rozumí krátkým a jednoduchým textům týkajícím se nejběžnějších každodenních situací, vlastním jménům, číselným údajům, jednotlivým slovům a základním spojením ➢ vyhledává informace ve velmi jednoduchých textech o tématech, která jsou mu známá a rozumí informativnímu obsahu textu ➢ v krátkých textech vyhledává a rozumí informacím o osobách a místech ➢ rozumí jednoduchým pokynům a informačním tabulím	intonace, vázání, nosové samohlásky inzeráty: hledání přátel pro dopisování, reklamní inzeráty nabízející kulturní vyžití, reklamní inzeráty restaurací jídelní lístek dialogy s představením se, úvodním obratem a pozdravem rodina, škola, bydlení, zeměvěda, volný čas oddělení v obchodním domě, obchody, město	
Poslech s porozuměním		
Žák ➢ rozumí známým každodenním výrazům, základním frázím a jednoduchým větám. ➢ rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje ➢ rozumí číselným a časovým údajům, vlastním jménům, mezinárodním slovům v krátkých promluvách, mluví-li lidé pomalu a vyslovují-li správně ➢ ve známých situacích rozumí základním informacím o	adresa, věk,moje škola, čas, vyučovací doba, telefonní čísla, ceny, vzdálenosti, výška, váha místo a čas schůzky	

čase a místu ➢ v promluvě rozumí nejběžnějším frázím vyjadřujícím pozdrav, rozloučení a omluvu	pozdravy, slovní obraty na počátku rozhovoru, omluva	
Ústní interakce		
Žák ➢ se zapojí do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace ➢ podle situace vhodně používá jednoduché pozdravy při přivítání a rozloučení a rozumí jim ➢ vyjádří souhlas a nesouhlas ➢ při formálním a neformálním představování vysloví své jméno, původ, bydliště a klade obdobné otázky ostatním ➢ ptá se, jak se daří různým osobám a sděluje, jak se má on ➢ zeptá se na směr cesty a vysvětlí ji ➢ objedná si jídlo v restauraci ➢ jednoduše odpovídá na otázky, které jsou mu kladeny a tvoří obdobné otázky ➢ při běžném styku vyjádří žádost a reaguje na žádost ostatních, poděkuje ➢ navrhne obsah nákupu ➢ formuluje nabídku, přijímá a odmítá nabídku domluví si schůzku ➢ určuje čas a denní dobu, poskytne jednoduché číselné informace a ptá se na ně ➢ požádá o zopakování informace ➢ vyjádří přání a blahopřání, reaguje na ně	pozdravy mezi přáteli, mezi dospělými osobami vyjádření souhlasu a nesouhlasu - kladné a záporné věty obraty: Ca va? Comment vas-tu? Comment allez-vous? jak vypadá moje rodina, mé zájmy, oblíbené školní předměty, čím bych chtěl(a) být orientace ve městě stravování v restauraci, objedná jídlo dle jídelního lístku, oblíbené pokrmy, rozdíly mezi českou a francouzskou kuchyní žádost, poděkování nákupy návštěva kina, divadla, kavárny věk, čas, cena, telefonní čísla, rozvrh hodin, vzdálenosti, výška, váha jméno, telefonní číslo, adresu ... tradice, svátky, zvyky a důležité životní události	**OSV** **- Komunikace** verbální i nonverbální se bude rozvíjet při dialozích na zadaná základní témata (rodina, dům, škola, záliby…), při tzv. hrách rolí s použitím či bez použití pomůcek a rekvizit **- Kooperace a kompetice** se uplatní zjm. při párové a skupinové výuce; jako motivační prostředek využíváme soutěží mezi dvojicemi či skupinami žáků

Ústní projev		
Žák ➢ sdělí ústně základní údaje o své osobě, své rodině a běžných každodenních situacích ➢ reprodukuje ústně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace ➢ v jednotlivých jednoduchých větách poskytne o sobě informace ➢ jednoduchými výrazy popíše a charakterizuje osoby a okolní prostředí ➢ vypráví o svých stravovacích návycích ➢ vypráví o svém městě a o městě ve francouzsky mluvících zemích ➢ vypráví o svém dnu	jméno, věk, adresa, národnost, zaměstnání, cizí jazyky, koníčky, záliby rodina, přátelé, místnosti v domě, škola, předměty denní potřeby, město potraviny a hotová jídla, stravovací instituce moje město, město ve francouzsky mluvící oblasti denní režim, činnosti v každodenním životě	
Písemný projev		
Žák ➢ sdělí písemně základní údaje o své osobě, rodině a běžných každodenních situacích, vyplní základní údaje do formulářů ➢ napíše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět ➢ reprodukuje písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace ➢ vyplní formulář ➢ zaznamená jednoduché informace o sobě a jiných ➢ napíše diktovaný text ➢ napíše pohlednici a jednoduchý osobní dopis nebo e-mail	jméno, věk, zaměstnání rodičů, rodina, bydlení, záliby, škola ... jméno, adresy, telefonní čísla, letopočty adresa, místo a datum odeslání, oslovení, úvodní a závěrečné fráze pro osobní dopis	**MEV** - dopis frankofonnímu příteli - projekty studentů - založení webových stránek s příspěvky samotných žáků - vedení tzv. DOSSIER během celého studia francouzského jazyka

Jazykové prostředky		
Žák ➢ vyslovuje foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby ➢ napíše jednoduchá sdělení a odpověď na ně za správného použití základních gramatických struktur a vět ➢ používá omezený lexikální seznam slov a výrazů, které se vztahují k informacím o osobách a konkrétních situacích ➢ vyslovuje foneticky správně francouzské hlásky ➢ používá základní gramatické struktury a větné typy	slovní zásoba, rozdíl mezi písemnou a zvukovou podobou slova, diakritická znaménka význam slov v kontextu fonetika - výslovnost hlásek typických pro francouzštinu - nosové samohlásky, ústní samohlásky ... slovesa I., II. a III. slovesné třídy nepravidelná slovesa avoir; etre, faire, prendre, aller ... obrat il y a zvratná slovesa, rozkazovací způsob, blízký budoucí čas minulý čas-P.C.a imparfait podstatná jména - používání členu určitého, neurčitého a dělivého, tvoření množného čísla, skloňování - stahování (du, au ...) osobní zájmena nesamostatná a samostatná přivlastňovací zájmena nesamostatná ukazovací zájmena nesamostatná předložky (à, en, dans, chez, avant, devant, au-dessus ...) základní číslovky, řadové číslovky věta oznamovací, tázací, rozkazovací - pořádek slov ve větě	

Předmět: francouzský jazyk

Ročník: kvinta, sexta; třetí, čtvrtý

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Receptivní řečové dovednosti **Žák** ➢ **rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma** ➢ **identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace** ➢ **rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy** ➢ **odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu** ➢ **užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení** ➢ **využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů** **Čtení s porozuměním** **Žák** ➢ vyhledá určitou specifickou informaci v přehledovém informativním textu ➢ pochopí hlavní informaci z textu ➢ získá relevantní informace z krátkých novinových oznámení ➢ vyhledá relevantní informace z článků v novinách či časopisech, soustředí se zejména na jména, čísla, titulky a obrázky ➢ v hrubých rysech rozumí obsahu krátkého příběhu	**Tematické okruhy** Rodina – svátky ve Francii, tradice Volný čas Domov a bydlení Nákupy Stravování – jídla, regionální speciality Zdraví – zdravotní péče ve Francii Vzdělávání – vzdělávací systém v ČR a F Životní prostředí – národní parky ve F a ČR **Reálie** Frankofonie Svátky v ČR a ve Francii Paříž – moje město Známé francouzské osobnosti **Typy textů** Texty informační, popisné a umělecké Mediální sdělení z tisku, rozhlasu, televize a internetu; film; audionahrávky, videonahrávky, veřejná prohlášení, telefon	**EGS** **Žijeme V Evropě** **–** životní styl v ČR a Francii **EGS** **Vzdělávání v Evropě a ve světě** **-** možnosti vzdělávání a studia ve Francii **ENV** **Člověk a životní prostředí** **–** jak může každý člověk přispět k ochraně životního prostředí (mluvený projev)

➢ pochopí popis nějakého předmětu či situace, která není nová nebo o niž se zajímá ➢ v denním přehledu událostí či v novinových článcích vyhledá nejdůležitější fakta a informace ➢ porozumí jednoduchým inzerátům nebo inzerátům, které obsahují omezený počet zkratek	Přídavná jména tvary adjektiv, shoda v rodě a čísle, postavení adjektiv ve větě, stupňování Zájmena přivlastňovací nesamostatná, ukazovací, osobní samostatná, tázací, vztažná Číslovky základní, řadové Příslovce zájmenná příslovce en, y Předložky místní i časové (à,avec, en, dans, chez, devant, derrière, de,près, à côté, en face, en bas, en haut, au-dessus, au-dessous, à travers, à gauche de, à droite de, sur, sous, au coin, au bout, entre, parmi, contre, par, sans, selon (d´après), pour, grâce à, jusque, le long de, au centre, au milieu Avant, après, pendant, depuis, il y a, sous **Syntax** Jednoduchá věta – slovosled, inverze, est-ce que	
Poslech s porozuměním ➢ ve známých situacích rozumí jednoduchým informacím a číselným údajům ➢ pochopí hlavní smysl krátkých sdělení ➢ rozumí jednoduchým pokynům v každodenních situacích ➢ pochopí téma konverzace, mluví-li se pomalu a standardním jazykem ➢ rozpozná téma rozhlasové zprávy	**Ústní projev** Popis Jednoduše formulovaná prezentace Vyprávění Srovnání Reprodukce kratšího textu Krátké oznámení	

➢ pochopí v hrubých rysech vyprávění jednoduchého všedního příběhu ➢ rozumí popisu známých faktů či skutečností	**Písemný projev** Vzkaz, pozdrav, osobní dopis, jednoduchý formální dopis, inzerát Příběh Stručný popis **Komunikační situace** Zjišťování a sdělování informací, pozdrav, souhlas a nesouhlas, omluva, lítost, zájem a nezájem, radost a zklamání, argumentace, diskuse, řízený rozhovor **Fonetika** slovní přízvuk, větný přízvuk, intonace věty oznamovací, tázací, rozkazovací, výslovnost typických francouzských hlásek, nosových samohlásek **Pravopis** základní pravidla **Morfologie** Slovesa přítomný čas 1. -3. slovesné třídy blízký budoucí čas, minulé časy (passé composé a imaparfait), futur simple, nepravidelná slovesa, pomocná slovesa, zvratná slovesa, rozkazovací způsob slovesné vazby s předložkou de, à (en,y) Podstatná jména rod, užívání členů, tvoření plurálu, stahování členů, člen dělivý	

Produktivní řečové dovednosti		
➢ **formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně** ➢ **logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma** ➢ **sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek** ➢ **jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související** ➢ **shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace** ➢ **využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma**		
Ústní projev		
Žák ➢ jednoduše a jasně popisuje známé předměty, věci a osoby ➢ stručně a jednoduchým způsobem hovoří o svých osobních zkušenostech a zážitcích ➢ vyjádří jednoduchým způsobem svůj názor na všední témata ➢ hovoří jednoduchým způsobem o budoucích plánech ➢ vyjádří jednoduchým způsobem domněnku ➢ vypráví, jak se postupně odvíjely události jednoduchého příběhu ➢ jasně vyjádří číselné údaje		
Písemný projev		
Žák ➢ píše jednoduché dopisy, vzkazy, pohledy ➢ jednoduchými výrazy popíše každodenní aspekty svého života ➢ popíše velmi krátce a jednoduše své osobní zážitky a zkušenosti ➢ jednoduše a jasně popíše předměty a osoby, které zná nebo které ho zajímají ➢ zaznamená informaci ke známému tématu, případně k dané textové předloze		

Ústní interakce **Žák** ➢ **vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života** ➢ **reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obratů** ➢ **s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků** ➢ **zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích** ➢ zjistí jednoduché informace ➢ vyměňuje si informace o všedních tématech a činnostech ➢ vede krátkou společenskou konverzaci ➢ vyjádří jednoduchým způsobem své potřeby v každodenních situacích ➢ při běžné konverzaci sdělí jednoduchým způsobem svůj názor či své preference ➢ při konverzaci odpovídá na jednoduché otázky a reaguje na jednoduchá tvrzení ➢ poskytuje informace, které se zakládají převážně na číslech, na obdobné informace se zeptá ➢ používá jednoduché výrazy vyjadřující pozdrav, prosbu, omluvu a poděkování ➢ v běžné situaci něco navrhuje, přijímá a odmítá návrhy ostatních, navrhuje alternativu, poskytuje radu či doporučení v typické všední situaci		

Předmět: francouzský jazyk

Ročník: septima, oktáva; třetí, čtvrtý

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Receptivní řečové dovednosti **Žák** ➢ **rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu v obecnější rovině** ➢ **identifikuje strukturu složitějšího textu a rozliší hlavní informace** ➢ **rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy** ➢ **odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu** ➢ **užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení** ➢ **využívá různé druhy slovníků při čtení složitějších faktografických textů** **Čtení s porozuměním** **Žák** ➢ pochopí důležité informace z textu ➢ získá relevantní informace z novinových článků ➢ vyhledá relevantní informace z článků v novinách či časopisech, soustředí se zejména na podstatu, příčiny a souvislosti ➢ v hrubých rysech rozumí obsahu delšího příběhu ➢ v denním přehledu událostí či v novinových článcích vyhledá nejdůležitější fakta a informace ➢ porozumí jednodušším inzerátům nebo inzerátům, které obsahují omezený počet zkratek **Poslech s porozuměním** **Žák** ➢ rozumí informacím a číselným údajům ➢ pochopí hlavní smysl obsahově delšího sdělení ➢ rozumí pokynům v každodenních situacích ➢ pochopí téma konverzace, mluví-li se standardním jazykem ➢ rozpozná téma a hlavní body rozhlasových zpráv	**Tematické okruhy** Vztahy mezi lidmi Práce a povolání Francie a Francouzi Média Můj budoucí život, cestování Žijeme v Evropě, problémy současné mládeže **Reálie** Zeměpis Francie Frankofonní země (Belgie, Švýcarsko, Lucembursko, Monako, Kanada) Francouzské umění (literatura, hudba, malířství, film) **Typy textů** Texty informační, popisné a umělecké Mediální sdělení z tisku, rozhlasu, televize a internetu; film; audionahrávky, videonahrávky, veřejná prohlášení, telefon **Ústní projev** Popis Prezentace Vyprávění Srovnání Reprodukce středně dlouhého textu Oznámení Samostatná interpretace zadaného tématu Analýza textu – ankety, průzkumu **Písemný projev** Vzkaz, pozdrav, osobní dopis, inzerát	**OSV** **Sociální komunikace** **-** životopis, motivační dopis uchazeče o zaměstnání **MKV** **Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí** Dny frankofobie - účast na výstavě, popř. kultur.akci **EGS** **Žijeme v Evropě** - rozdíly v lexikologii některých frankofonních zemí – mluvený projev (skupinová práce)

➢ pochopí globálně vyprávění všedního příběhu ➢ rozumí popisu známých faktů či skutečností **Produktivní řečové dovednosti** **Žák** ➢ **srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata** ➢ **formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně** ➢ **logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma** ➢ **sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek** ➢ **jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související** ➢ **shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace** ➢ **využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma** **Ústní projev** **Žák** ➢ jasně popisuje známé předměty, věci a osoby ➢ srozumitelně hovoří o svých osobních zkušenostech a zážitcích ➢ vyjádří svůj názor na všední témata a události ➢ hovoří o svých budoucích plánech ➢ vyjádří své přání, pocity, úsudek, domněnku ➢ jasně vyjádří desetinné číselné údaje a zlomky **Písemný projev** **Žák** ➢ píše delší dopisy, vzkazy ➢ popíše přiměřeným způsobem své osobní zážitky a zkušenosti ➢ popíše předměty a osoby, které zná nebo které ho zajímají	Vyprávění Popis osoby, předmětu Strukturovaný životopis Zpracování známého zadaného tématu **Komunikační situace** Zjišťování a sdělování informací, souhlas a nesouhlas, omluva, lítost, zájem a nezájem, radost a zklamání, argumentace, diskuse, řízený rozhovor **Fonetika** slovní přízvuk, větný přízvuk, intonace věty oznamovací, tázací, rozkazovací, výslovnost typických francouzských hlásek, nosových samohlásek **Morfologie** Slovesa další nepravidelná slovesa, pomocná slovesa, zvratná slovesa, rozkazovací způsob slovesné vazby s předložkou a bez předložky, subjonctiv přítomný i minulý, plus-que-parfait gérondif, conditionnel présent, passé simple, časová souslednost Podstatná jména výjimky v tvoření plurálu Přídavná jména – třítvará adjektiva a dyšné H Zájmena přivlastňovací samostatná, ukazovací + dont, samostatná, vztažná, neurčitá (rien,	

➢ zaznamená informaci k zadanému tématu, případně k dané textové předloze	personne, nulle…) Číslovky zlomky a desetinná čísla Příslovce tvoření a stupňování příslovcí Předložky anvers, excepté(sauf), hors de, malgré, vers, à part, avant que, afin que, car, cependant, par contre, sinon **Syntax** souvětí ve větách podmínkových, časové souslednosti	
Ústní interakce **Žák** ➢ **vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém projevu na téma práce a povolání, nebo ochrana životního prostředí** ➢ **reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím vhodných výrazů a frazeologických obratů** ➢ **s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků** ➢ **zapojí se do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích** ➢ vede přiměřeně dlouhou společenskou konverzaci ➢ vyjádří přiměřeným způsobem své potřeby v každodenních situacích ➢ při běžné konverzaci sdělí na odpovídající úrovni svůj názor či své preference ➢ při konverzaci odpovídá na dané otázky a reaguje na jednodušší tvrzení ➢ používá výrazy vyjadřující žádost, pocit, nejistotu, nutnost, úsudek ➢ v běžné situaci něco navrhuje, přijímá a odmítá návrhy ostatních, navrhuje alternativu, poskytuje radu či doporučení v typické všední situaci		

Učební osnovy

NĚMECKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Vyučovací předmět německý jazyk je dalším z nabídky cizích jazyků.
Realizuje výstupy vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, vzdělávací obor Další cizí jazyk podle RVP G. Výuka německého jazyka na vyšším stupni osmiletého gymnázia navazuje na úroveň jazykových znalostí a komunikačních dovedností odpovídajících úrovni A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky (SERR) a směřuje k dosažení úrovně B1 podle tohoto rámce.
Výuka německého jazyka na čtyřletém gymnáziu navazuje na úroveň jazykových a komunikačních dovedností odpovídajících úrovni A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky a směřuje k dosažení úrovně B1 podle tohoto rámce. Pokud žáci při vstupu na gymnázium nedosahují úrovně A1 podle SERR, směřuje výuka k dosažení úrovně A2 podle SERR.

Při výuce německého jazyka klademe důraz na rozvíjení komunikačních dovedností. Pozornost věnujeme postupnému prohlubování všech produktivních i receptivních dovedností, tj. ústní interakci, ústnímu a písemnému projevu, čtení a poslechu s porozuměním. Gramatický systém je osvojován jako nezbytný prostředek k rozvoji těchto dovedností.
Postupné osvojování německého jazyka pomáhá žákovi snižovat jazykové bariéry, a přispívá tak ke zvýšení jeho mobility v osobním životě, v dalším studiu i v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje mu poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí a jejich odlišné kulturní tradice. Vytváří rovněž podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních výměnách a projektech.

Prostřednictvím předmětu německý jazyk jsou realizována tato průřezová témata:
- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova

Časové a organizační vymezení předmětu
Německý jazyk se vyučuje ve všech ročnících s časovou dotací 3 hodiny týdně. Žáci jsou na výuku děleni do skupin. V případě, že je v jedné třídě malý počet zájemců o výuku německého jazyka, jsou do jedné skupiny spojováni žáci dvou tříd jednoho ročníku.
Většina hodin probíhá v jazykové učebně, která je vybavena audiovizuální technikou a dalšími pomůckami pro výuku německého jazyka. Žákům slouží knihovna německého jazyka. Žáci mají možnost odebírat německé časopisy.
Výuka je doplněna např. poznávacími zájezdy do německy mluvících zemí, exkurzemi, výměnami žáků, soutěžemi v němčině.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu německý jazyk
Kompetence k učení
- Na praktických příkladech vysvětlujeme smysl a cíl učení se německému jazyku.
- Vedeme žáky k tomu, aby při učení používali textové zdroje na odpovídajícím stupni obtížnosti. Poskytujeme žákům dostatek příležitostí k samostatnému vybírání a získávání informací z různých zdrojů (časopisy, internet, mapy, statistiky, …). Učíme je vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace.

- Do výuky zařazujeme cvičení na rozvoj pozornosti, soustředění a cvičení paměti.
- Při výuce využíváme různé metody a strategie, které žákům pomohou při učení se německému jazyku.
- Zadáváním referátů a projektů, mimoškolními aktivitami (exkurze, výměny, …) motivujeme systematicky žáky k dalšímu učení.
- Společně se žáky vytváříme kritéria pro vyhodnocování toho, co se naučili, a vyžadujeme, aby tato kritéria používali a dodržovali.

Kompetence k řešení problémů

- Povzbuzujeme žáky při překonávání těžkostí, které při výuce německého jazyka mohou nastat.
- Zadáváním problémových úkolů vedeme žáky k tomu, aby sami vyvozovali pravidla a samostatně nebo v týmu hledali cesty k jejich řešení.
- Vytváříme vhodné modelové situace, při jejich řešení poskytujeme žákům možnost volby vlastního řešení.
- Při zpracování přiměřených úkolů týkajících se problematiky německého jazyka a německy mluvících zemí podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení.
- Zadáváním vhodných témat učíme žáky analyzovat, srovnávat, kriticky hodnotit získaná fakta a vyvozovat samostatné závěry.

Kompetence komunikativní

- Podporujeme různé formy komunikace v německém jazyce. Zařazujeme situační úlohy a připravujeme tak žáky na zvládnutí komunikace v německém jazyce v různých životních situacích a s využitím vhodných prostředků komunikace.
- Učíme žáky smysluplně prezentovat výsledky své práce vystoupením před třídou. Při prezentacích využíváme moderní techniku.
- Dbáme na rozvoj písemné komunikace a zadáváme žákům vhodné komunikativně zaměřené úlohy (dopis, vyprávění, popis, zpráva, …).
- Prostřednictvím nahrávek učíme žáky porozumět projevům rodilých mluvčích na odpovídající úrovni obtížnosti.

Kompetence sociální a personální

- Uplatňujeme samostatnou, skupinovou, kooperativní výuku a projektové vyučování, při kterých žáci sami nebo v týmech a za pomoci učitele plánují a organizují svou práci.
- Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role.
- Učíme žáky kriticky hodnotit práci týmu, svůj vlastní význam v práci týmu i přínos všech ostatních členů.
- Při hodnocení týmové práce posuzujeme individuální přínos každého člena týmu.
- Podporujeme vzájemnou pomoc žáků. Vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. Upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle.
- Umožňujeme žákům, aby si sami stanovovali úkoly s ohledem na vlastní možnosti a zájmy (např. výběrem referátů, kratších projektů, …)

Kompetence občanské

- Při hodnocení práce ostatních členů skupiny vyžadujeme, aby se žáci vyjadřovali s respektem a úctou.
- Při diskusích v rámci různých konverzačních témat umožníme žákům, aby vyjádřili své názory a postoje, a současně od nich vyžadujeme, aby vyslechli názory ostatních.
- Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. Při příležitostných diskusích se žáky se snažíme odbourávat předsudky ovlivňující vztahy mezi ČR a SRN.

Předmět: německý jazyk

Ročník: první, druhý

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Čtení s porozuměním		
Žák ➢ vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby ➢ rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci a odpověď na otázku ➢ používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník ➢ rozumí krátkým a jednoduchým textům týkajícím se nejběžnějších každodenních situací, vlastním jménům, číselným údajům, jednotlivým slovům a základním spojením ➢ vyhledá informace ve velmi jednoduchých textech o tématech, která jsou mu známá, a rozumí informativnímu obsahu textu ➢ v krátkých textech vyhledá a rozumí informacím o osobách a místech ➢ rozumí jednoduchým pokynům a informačním tabulím	Inzeráty: prodej předmětů, hledání přátel pro dopisování; reklamní inzeráty nabízející kulturní vyžití, reklamní inzeráty restaurací Jídelní lístek Rodina, škola, volný čas, bydlení, zeměvěda – německy mluvící země Základní instrukce ke cvičením Oddělení v obchodním domě, obchody Město	**EGS – Objevujeme Evropu a svět -** životní styl mládeže v německy mluvících zemích
Poslech s porozuměním		
Žák ➢ rozumí známým každodenním výrazům, zcela základním frázím a jednoduchým větám ➢ rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje ➢ rozumí číselným údajům, vlastním jménům, mezinárodním slovům v krátkých promluvách, mluví-li lidé pomalu a vyslovují-li správně ➢ ve známých situacích rozumí základním informacím o čase a místu ➢ v promluvě rozumí nejběžnějším frázím vyjadřujícím pozdrav, rozloučení a omluvu	Adresa, věk, čas, otvírací doba, vyučovací doba, telefonní čísla, ceny, vzdálenosti Místo a čas schůzky Pozdravy, slovní obraty na počátku rozhovoru, omluva	

Ústní interakce		
Žák		
➢ se zapojí do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace		
➢ podle situace vhodně používá jednoduché pozdravy při přivítání a rozloučení a rozumí jim	Pozdravy mezi přáteli, pozdravy dospělých osob	**OSV – Sociální rozvoj – Komunikace, kooperace, mezilidské vztahy** – dialog a komunikace v různých situacích
➢ vyjádří souhlas a nesouhlas	Vyjadřování souhlasu a nesouhlasu, vyjadřování záporu	
➢ při formálním a neformálním představování vyjádří své jméno, původ, bydliště, klade obdobné otázky ostatním	Představování	
➢ ptá se, jak se daří různým osobám a sděluje, jak se má on	Wie geht es …?	
➢ jednoduše odpovídá na otázky, které jsou mu kladeny a tvoří obdobné otázky	Čím bych chtěl/a být; jaké mám zájmy; jak vypadá má rodina; jaký je můj oblíbený předmět; co si přeji k jídlu a k pití	
➢ jednoduše vyjádří, co se mu či jiné osobě líbí nebo nelíbí, anebo co má on či ostatní rád či nerad a na tytéž věci se ptá	Oblíbená jídla; školní předměty	
➢ objedná si jídlo v restauraci	Stravování v restauraci	
➢ při běžném styku vyjádří žádost a reaguje na žádost ostatních, poděkuje, navrhne, aby se něco koupilo	Žádost; poděkování; nákupy	
➢ formuluje nabídku, přijímá a odmítá nabídku	Nabídka	
➢ domluví si schůzku	Schůzka	
➢ určuje čas a denní dobu, poskytne jednoduché číselné informace a ptá se na ně	Věk; čas; rozvrh hodin; telefonní číslo; cena; vzdálenost	
➢ vyjádří přání a blahopřání, reaguje na ně	Tradice, svátky a zvyky	**EGS – Evropa a svět nás zajímá –** zvyky a tradice národů německy mluvící oblasti **MKV – Kulturní diference –** rodinné a církevní svátky
➢ požádá o zopakování informace	Příjmení; název místa …	

Ústní projev		
Žák ➢ sdělí ústně základní údaje o své osobě, své rodině a běžných každodenních situacích ➢ reprodukuje ústně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace ➢ v jednotlivých jednoduchých větách o sobě poskytne informace ➢ jednoduchými výrazy popíše a charakterizuje osoby a okolní prostředí ➢ vypráví o svých stravovacích návycích ➢ vypráví o svém městě a městech v německy mluvících zemích ➢ vypráví o svém dnu, popíše průběh dne jiných osob	Jméno; věk; adresa; národnost; zaměstnání; cizí jazyky; koníčky; záliby Rodina; přátelé; místnosti v domě; škola; fotografie; předměty denní potřeby; město Potraviny a hotová jídla, stravovací instituce Moje město, města německy mluvící oblasti Činnosti v každodenním životě, denní režim	**MKV – Kulturní diference –** stravovací zvyky **EGS – Evropa a svět nás zajímá** – německy mluvící země v Evropě
Písemný projev		
Žák ➢ sdělí písemně základní údaje o své osobě, své rodině a běžných každodenních situacích, vyplní základní údaje do formulářů ➢ napíše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět ➢ reprodukuje písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace ➢ vyplní formulář ➢ zaznamená jednoduché informace o sobě i jiných ➢ napíše, co mu někdo nadiktuje ➢ napíše jednoduchý inzerát a odpoví na inzerát ➢ napíše jednoduchou žádost o zaslání informací ➢ napíše pohlednici a jednoduchý osobní dopis nebo e-mail	Bydlení, ubytování v hotelu … Jméno; věk; zaměstnání; záliby; škola … Jména; adresy; telefonní čísla Přítel na dopisování, pronájem bytu … Cestování; německy mluvící země Adresa; místo a datum odeslání, oslovení, úvodní a závěrečné fráze pro osobní dopis; pozdrav a dopis z prázdnin	**MEV – Tvorba mediálních sdělení** v rámci vybraných témat uvedených v učivu

Jazykové prostředky		
Žák ➢ vyslovuje foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby ➢ napíše jednoduchá sdělení a odpověď na ně za správného použití základních gramatických struktur a vět ➢ používá omezený repertoár slov a výrazů, které se vztahují k informacím o osobách a konkrétních situacích ➢ vyslovuje foneticky správně německé hlásky ➢ používá základní gramatické struktury a větné typy	Slovní zásoba a tvoření slov – složená slova, předpony a přípony, synonyma, antonyma, význam slov v kontextu Fonetika – výslovnost hlásek typických pro němčinu, rozdíly ve výslovnosti některých hlásek mezi češtinou a němčinou Slovesa – časování slabých, silných a pomocných sloves v přítomném čase, slovesa s odlučitelnou a neodlučitelnou předponou, způsobová slovesa – časování a významy, rozkazovací způsob Podstatná jména – používání členu určitého a neurčitého, podstatná jména bez členu, tvoření množného čísla, skloňování v 1., 3. a 4. pádu Osobní a přivlastňovací zájmena, tázací zájmena *wer? was?*, všeobecný podmět *man* Předložky – nejdůležitější předložky se 3. pádem, předložky se 4. pádem, předložky s dvojím pádem po otázkách *wo? wohin?*, předložky s významem časovým Spojky *und, aber, oder, dann* Základní číslovky Zápor *nein, nicht, nichts, kein* Věta oznamovací, tázací a rozkazovací – pořádek slov ve větě	

Předmět: německý jazyk

Ročník: kvinta, sexta; třetí, čtvrtý

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Receptivní řečové dovednosti **Žák** ➢ **rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma** ➢ **identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace** ➢ **rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy** ➢ **odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu** ➢ **užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení** ➢ **využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů** **Čtení s porozuměním** **Žák** ➢ vyhledá určitou specifickou informaci v přehledovém informativním textu ➢ pochopí hlavní informaci z textu ➢ získá relevantní informace z krátkých novinových oznámení ➢ vyhledá relevantní informace z článků v novinách či časopisech, soustředí se zejména na jména, čísla, titulky a obrázky ➢ v hrubých rysech rozumí obsahu krátkého příběhu ➢ rozumí jednoduchým pokynům, pokud jsou formulovány v postupných krocích a případně doplněny obrázky ➢ rozumí krátkým referátům na známé téma ➢ pochopí hlavní informaci z textu ➢ rozumí určujícím informacím v informativních textech, s nimiž se setkáváme v běžném životě ➢ pochopí popis nějakého předmětu či situace, která není nová nebo o niž se zajímá ➢ v denním přehledu událostí či v novinových článcích vyhledá nejdůležitější fakta a informace	**Tematické okruhy** Popis a charakteristika osob Volný čas Cestování a doprava Zdraví a životní styl Významné události z veřejného a osobního života Práce a povolání **Reálie** Známé osobnosti německy mluvících zemí Ukázky literárních děl německy píšících autorů Životní styl v německy mluvících zemích **Typy textů** Texty informační, popisné a umělecké Mediální sdělení z tisku, rozhlasu, televize a internetu; film; audionahrávky, videonahrávky, veřejná prohlášení, telefon **Ústní projev** Popis Jednoduše formulovaná prezentace Vyprávění Srovnání Reprodukce kratšího textu Krátké oznámení **Písemný projev** Vzkaz, pozdrav, osobní dopis, jednoduchý formální dopis, inzerát	**OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti –** průběžné sebehodnocení žáků **OSV – Seberegulace, organizační dovednosti a řešení problémů –** řešení problémových úkolů pomocí rozdělených rolí; komunikace při skupinové práci **OSV – Spolupráce a soutěž –** práce ve skupinách – kooperace a kompetice **EGS – Žijeme v Evropě –** významné osobnosti německy mluvících zemí **EGS – Žijeme v Evropě –** shody a rozdíly v životním stylu v České republice a v německy mluvících zemích

➢ porozumí jednoduchým inzerátům nebo inzerátům, které obsahují omezený počet zkratek **Poslech s porozuměním** **Žák** ➢ ve známých situacích rozumí jednoduchým informacím a číselným údajům ➢ pochopí hlavní smysl krátkých sdělení ➢ rozumí jednoduchým pokynům v každodenních situacích ➢ pochopí téma konverzace, mluví-li se pomalu a standardním jazykem ➢ rozpozná téma rozhlasové zprávy ➢ pochopí v hrubých rysech vyprávění jednoduchého všedního příběhu ➢ rozumí popisu známých faktů či skutečností **Produktivní řečové dovednosti** **Žák** ➢ **srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata** ➢ **formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně** ➢ **logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma** ➢ **sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek** ➢ **jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související** ➢ **shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace** ➢ **využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma** **Ústní projev** **Žák** ➢ jednoduše a jasně popisuje známé předměty, věci a osoby ➢ stručně a jednoduchým způsobem hovoří o svých osobních zkušenostech a zážitcích ➢ vyjádří jednoduchým způsobem svůj názor na všední témata ➢ hovoří jednoduchým způsobem o budoucích plánech ➢ vyjádří jednoduchým způsobem domněnku	Příběh Stručný životopis Stručný popis **Komunikační situace** Zjišťování a sdělování informací, pozdrav, souhlas a nesouhlas, omluva, lítost, libost a nelibost, zájem a nezájem, radost a zklamání, argumentace, diskuze, řízený rozhovor **Fonetika** slovní přízvuk, větný přízvuk, intonace německé věty oznamovací, tázací, rozkazovací, výslovnost typických německých hlásek **Pravopis** interpunkce, základní pravidla **Morfologie** Slovesa minulé časy (préteritum, perfektum, plusquamperfektum); budoucí čas; rozkazovací způsob; zvratná slovesa; nepravidelná slovesa; modální slovesa a jejich významy; sloveso *werden* Podstatná jména skloňování – genitiv; slabé skloňování podstatných jmen mužského rodu; zeměpisná jména; zpodstatnělá přídavná jména Přídavná jména skloňování po členu určitém, neurčitém a bez členu; stupňování Zájmena zvratná zájmena *mich/mir, dich/dir*; tázací zájmena *welcher, was für ein* Číslovky řadové; datum a letopočet	

- vypráví, jak se postupně odvíjely události jednoduchého příběhu
- jasně vyjádří číselné údaje

Písemný projev

Žák
- píše jednoduché dopisy, vzkazy, pohledy
- jednoduchými výrazy popíše každodenní aspekty svého života
- popíše velmi krátce a jednoduše své osobní zážitky a zkušenosti
- jednoduše a jasně popíše předměty a osoby, které zná nebo které ho zajímají
- zaznamená informaci ke známému tématu, případně k dané textové předloze

Ústní interakce

Žák
- **vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života**
- **reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obratů**
- **s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků**
- **zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích**
- zjistí jednoduché informace
- vyměňuje si informace o všedních tématech a činnostech
- vede krátkou společenskou konverzaci
- vyjádří jednoduchým způsobem své potřeby v každodenních situacích
- při běžné konverzaci sdělí jednoduchým způsobem svůj názor či své preference
- při konverzaci odpovídá na jednoduché otázky a reaguje na jednoduchá tvrzení
- poskytuje informace, které se zakládají převážně na číslech, na obdobné informace se zeptá

Příslovce
stupňování
Předložky
s dativem (*aus, bei, mit, nach, von, zu, seit, ab, von – bis)*; s akuzativem *(durch, für, gegen, ohen, um)*; s dativem nebo akuzativem *(an, auf, in, über, unter, vor, hinter, neben, zwischen)*; s genitivem *(während, wegen, dank, trotz)*

Syntax
Jednoduchá věta – větný rámec (infinitiv, příčestí minulé, odlučitelné předpony)
Souvětí souřadné – přímý pořádek slov; nepřímý pořádek slov
Souvětí podřadné – slovosled; spojky *dass, wenn, weil, da, obwohl; als / wenn, während, bevor, nachdem; damit, ohne dass, statt dass;* nepřímé otázky (spojka *ob*); časová souslednost
Závislý infinitiv s *zu*; infinitivní konstrukce *um…zu, ohne…zu, statt…zu*

➢ používá jednoduché výrazy vyjadřující pozdrav, prosbu, omluvu a poděkování ➢ vyjádří, že ho něco mrzí či těší ➢ v běžné situaci něco navrhuje, přijímá a odmítá návrhy ostatních, navrhuje alternativu, poskytuje radu či doporučení v typické všední situaci		

Předmět: německý jazyk

Ročník: septima, oktáva; (třetí, čtvrtý)

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Receptivní řečové dovednosti **Žák** ➢ **rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma** ➢ **identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace** ➢ **rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy** ➢ **odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu** ➢ **užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení** ➢ **využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů** **Čtení s porozuměním** **Žák** ➢ identifikuje téma textu ➢ pochopí hlavní informaci a hlavní závěry textu ➢ rozumí popisu událostí ➢ vyhledá specifické informace z více krátkých textů ➢ shromáždí specifické informace z různých částí textu ➢ rozumí popisu událostí ➢ rozumí jednoduchým návodům, pokynům, předpisům, značením, nápisům ➢ užívá techniky rychlého čtení pro vyhledávání klíčových slov a hlavních myšlenek v krátkém i delším textu ➢ užívá techniky podrobného čtení pro detailní porozumění textu ➢ odhadne význam neznámých slov, slovních spojení a frazeologismů v textu na základě kontextu ➢ rozpozná kompozita a odvodí jejich význam ➢ odhadne význam slov přejatých	**Tematické okruhy** Rodina Mezilidské vztahy Domov a bydlení Příroda a životní prostředí Média Život v multikulturní společnosti, tradice a zvyky Vzdělávání Plány do budoucna Nakupování a služby Stravování **Reálie** Německy mluvící země – zeměpisná charakteristika, významné události, známé osobnosti Ukázky literárních děl německy píšících autorů Česká republika – zeměpisná charakteristika, zajímavá místa, významné osobnosti a události Město a region, ve kterém žiji **Typy textů** Texty prostě sdělovací, umělecké, publicistické, populárně-naučné: oznámení, nabídka, program, recept, recenze, úryvek z prózy / filmu, vyprávění, popis události, dopis, orientační pokyny, veřejná hlášení / pokyny, vyslechnutý rozhovor, přehled zpráv	**OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti –** průběžné sebehodnocení žáků **OSV – Seberegulace, organizační dovednosti a řešení problémů –** řešení problémových úkolů pomocí rozdělených rolí; komunikace při skupinové práci **OSV – Spolupráce a soutěž –** práce ve skupinách – kooperace a kompetice **EGS – Žijeme v Evropě –** významné osobnosti německy mluvících zemí; významné události v historii; geografický přehled německy mluvících zemí **EGS – Vzdělávání v Evropě a ve světě –** porovnání vzdělávacích systémů v České republice a v německy mluvících zemích **MEV – Mediální produkty a jejich význam –** rozhlas, televize, internet, reklama

Poslech s porozuměním **Žák** ➢ rozpozná téma autentického projevu proneseného standardním tempem a běžnou výslovností ➢ pochopí hlavní myšlenku autentického projevu ➢ porozumí základním informacím a důležitým detailům ➢ zachytí specifické informace ➢ rozumí orientačním pokynům ➢ pochopí názory účastníků promluvy ➢ rozliší citové zabarvení projevu **Produktivní řečové dovednosti** **Žák** ➢ **srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata** ➢ **formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně** ➢ **logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma** ➢ **sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek** ➢ **jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související** ➢ **shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace** ➢ **využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma** **Ústní projev** **Žák** ➢ se ústně vyjadřuje o tématech, týkajících se standardních situací z vlastního okolí a o tématech, spojených s uvedenými tematickými okruhy ➢ podílí se na rozhovorech o známých tématech ➢ vyjádří svůj názor a zdůvodní ho ➢ získává a zprostředkovává informace o přítomných, minulých a budoucích událostech ➢ popisuje osoby, předměty a činnosti ➢ souvisle vyjadřuje myšlenky, pocity, zkušenosti, sny, naděje a cíle ➢ vypráví souvislý příběh	**Ústní projev** Popis Jednoduše formulovaná prezentace Vyprávění Srovnání Reprodukce kratšího textu Krátké oznámení **Písemný projev** Vzkaz, pozdrav, formální a neformální dopis, přání, pozvánka, elektronická korespondence, inzerát Zpráva Referát Vyprávění Stručný životopis Stručný popis **Komunikační situace** Zjišťování a sdělování informací, vyjadřování pocitů a emocí, rady, předpokladů a přání argumentace, vyjádření názoru, diskuze, řízený rozhovor **Fonetika** upevňování správných návyků: slovní přízvuk, větný přízvuk, intonace německé věty oznamovací, tázací, rozkazovací, výslovnost typických německých hlásek **Pravopis** interpunkce **Lexikologie** vazby sloves, podstatných a přídavných jmen; tvoření slov skládáním; používání cizích slov, zkratek a internacionalismů	

➢ shrnuje informace ➢ porovnává alternativy ➢	**Morfologie** Slovesa konjunktiv II v přítomném a minulém čase; opisný tvar *würde* + infinitiv; trpný rod v přítomném čase a préteritu; příčestí přítomné a minulé Zájmena neurčitá *einer / eine / eines / welche* Příslovce zájmenná příslovce **Syntax** Souvětí souřadné – párové spojky Souvětí podřadné – vztažné věty Přímá a nepřímá řeč Zápor *nicht* ve větách	
Písemný projev		
Žák ➢ napíše pozdrav, pozvánku, vzkaz, blahopřání ➢ napíše neformální a formální dopis ➢ popíše osobu, předmět, místo, činnost a situaci ➢ napíše souvislý text, ve kterém vyjádří svoje názory, postoje, myšlenky a city ➢ zdůvodní určité činnosti nebo skutečnosti ➢ vysvětlí problém a navrhne řešení problému ➢ sdělí specifické informace a zprávy ➢ požádá o specifické informace ➢ shrne nebo využije předložené faktografické informace		
Ústní interakce		
Žák ➢ **vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života** ➢ **reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obratů** ➢ **s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků** ➢ **zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích** ➢ zjistí, předá, ověří si a potvrdí nekomplikované informace ➢ vyměňuje si informace v oblasti svých zájmů ➢ zahajuje, udržuje a ukončuje rozhovor ➢ udílí podrobné orientační pokyny a požádá o ně ➢ vyzve partnera v komunikaci, aby vyjádřil svůj názor, tento názor stručně komentuje a posoudí ➢ diskutuje o problému a rozvíjí argumentaci		

➢ zodpoví běžné dotazy i otázky týkající se podrobností ➢ požádá o zopakování, objasnění nebo rozvedení toho, co bylo řečeno		

Učební osnovy

ŠPANĚLSKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Vyučovací předmět španělský jazyk je jedním z jazyků nabízených školou jako další cizí jazyk. Realizuje výstupy vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, vzdělávací obor Další cizí jazyk podle RVP G.
Výuka španělského jazyka na vyšším stupni osmiletého gymnázia navazuje na úroveň jazykových znalostí a komunikačních dovedností odpovídajících úrovni A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky (SERR) a směřuje k dosažení úrovně B1 podle tohoto rámce.
Výuka španělského jazyka na čtyřletém gymnáziu navazuje na úroveň jazykových a komunikačních dovedností odpovídajících úrovni A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky a směřuje k dosažení úrovně B1 podle tohoto rámce. Pokud žáci při vstupu na gymnázium nedosahují úrovně A1 podle SERR, směřuje výuka k dosažení úrovně A2 podle SERR.

Cílem výuky španělského jazyka na vyšším gymnáziu je vzbudit v žákovi zájem o tento románský jazyk, jehož význam neustále roste, a vytvářet si k němu pozitivní vztah . Jeho postupné osvojování pomáhá žákovi snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení jeho mobility v osobním životě, v dalším studiu i v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje mu poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí a jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje žákovo vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance.
Výuka je zaměřena na osvojování španělského jazyka jako prostředku dorozumívání a získávání dalších poznatků. Pozornost se věnuje rozvoji všech produktivních i receptivních dovedností, tj. ústní interakci, ústnímu a písemnému projevu, čtení a poslechu s porozuměním. Gramatický systém je osvojován jako nezbytný prostředek k rozvoji těchto dovedností.

Prostřednictvím předmětu španělský jazyk jsou realizována tato průřezová témata:
- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova

Časové a organizační vymezení předmětu
Španělský jazyk se vyučuje od kvinty do oktávy s časovou dotací 3 hodiny týdně. Žáci jsou na výuku děleni do skupin.
Většina hodin probíhá v jazykové učebně, která je vybavena audiovizuální technikou a dalšími pomůckami pro jazykovou výuku.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu španělský jazyk
Kompetence k učení
- Na praktických příkladech vysvětlujeme smysl a cíl studia španělského jazyka.
- Vedeme žáky k tomu, aby při učení používali odpovídající textové zdroje. Učíme je vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace.
- Do výuky zařazujeme cvičení na rozvoj pozornosti a soustředění, dále pak cvičení dovedností zapamatování. Učíme žáky využívat různé metody a strategie, které jim pomohou při učení se španělskému jazyku.

- Učíme žáky pracovat s chybou.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k tomu, aby sami vyvozovali pravidla a samostatně nebo v týmu hledali cesty k řešení problémů.
- Vytváříme problémové úlohy a situace, které se pak žáci učí řešit a v daném jazyce na ně reagují.
- Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení.
- Vytváříme vhodné modelové situace z reálného života a obsah rozhovoru ponecháme na fantazii žáků.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci.
- Podporujeme různé formy komunikace v tomto jazyce. Zařazujeme situační úlohy, a připravujeme tak žáky na zvládnutí komunikace ve španělském jazyce v různých životních situacích.
- Klademe důraz na týmovou práci a kooperativní vyučování.
- Vedeme žáky k využívání informačních technologií (využití internetu jako zdroje informací, procvičování a sebehodnocení).

Kompetence sociální a personální

- Učíme žáky pracovat v týmech, vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role.
- Umožňujeme žákům kriticky hodnotit práci týmu, svůj vlastní význam v práci týmu i přínos všech ostatních členů.
- Podporujeme vzájemnou pomoc žáků. Vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. Upevňujeme v nich vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní společné cíle.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k sebeúctě a úctě k druhým lidem.
- Jsme připraveni žákům podat pomocnou ruku, např. formou konzultací.

Kompetence k podnikavosti

- Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci.
- Na konkrétních příkladech demonstrujeme lepší možnosti pracovního uplatnění při ovládání cizích jazyků.
- I vlastním příkladem vedeme žáky k zodpovědnému plnění svých pracovních povinností.

Předmět: španělský jazyk

Ročník: první, druhý

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Čtení s porozuměním		
Žák ➢ **vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché** texty složené ze známé slovní zásoby ➢ rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v text vyhledá potřebné informace a odpovědi na otázky ➢ používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník ➢ rozumí krátkým a jednoduchým textům týkajících se běžných každodenních situací, vlastním jménům a zeměpisným názvům, číselným údajům, jednotlivým slovům a základním slovním spojením ➢ vyhledává informace v jednoduchých textech o tématech, která jsou mu známá, rozumí informativnímu obsahu textu ➢ v krátkých textech vyhledá a rozumí informacím o osobách, místech a událostech ➢ rozumí jednoduchým pokynům a informačním tabulím	Základní instrukce k jednotlivým cvičením Základní údaje o Španělsku a španělsky mluvících zemích Rodina, bydlení, škola, volný čas, svátky a oslavy v rodině, typické svátky ve Španělsku a Latinské Americe Konfesní terminologie Nakupování v obchodech, na tržnici, oddělení v obchodních domech Život ve městě Jídlo, stravovací návyky	**MKV – Kulturní diference** - rozdíly životního stylu ve Španělsku, Latinské Americe a v České republice **MEV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** - krátké inzeráty ze španělských novin a časopisů
Poslech s porozuměním		
Žák ➢ rozumí známým každodenním výrazům, zcela základním frázím a jednoduchým větám ➢ rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje ➢ rozumí číselným údajům, vlastním jménům, mezinárodním slovům v krátkých promluvách, pokud lidé mluví pomalu a správně vyslovují ➢ rozezná základní varianty španělštiny ➢ rozumí základním informacím o čase a místě ➢ rozumí běžným frázím vyjadřujícím pozdrav, omluvu, prosbu a rozloučení	Pozdravy, představování, informace o telefonních číslech a o cenách Místo a čas konání schůzky Orientace ve městě, udávání směru Konverzace v restauraci, v obchodě Denní režim, otvírací doba Přijetí nebo odmítnutí nabídky, omluva	

Ústní interakce		
Žák ➢ Zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace ➢ podle situace vhodně používá jednoduché pozdravy při přivítání a rozloučení a rozumí jim ➢ vyjádří svůj souhlas nebo nesouhlas ➢ při představování formálním i neformálním vyjádří své jméno, původ, bydliště, klade obdobné otázky ostatním ➢ ptá se, jak se ostatním daří a sám sdělí, jak se má ➢ jednoduchým způsobem odpovídá na otázky a sám tvoří obdobné otázky ➢ jednoduše vyjádří, co se mu líbí či nelíbí, co má či nemá rád a ptá se ostatních na totéž ➢ objedná si jídlo v restauraci, zeptá se na cenu ➢ při běžném styku vyjádří žádost a reaguje na žádosti ostatních, poděkuje, navrhne, aby se něco koupilo ➢ formuluje nabídku, přijme ji či odmítne ➢ domluví si schůzku ➢ požádá o zopakování informací ➢ vyjádří přání a blahopřání, reaguje na ně ➢ určí čas a denní dobu, poskytne jednoduché číselné informace	Pozdravy formální i neformální Vyjadřování souhlasu a nesouhlasu, vyjadřování záporu Představování Zájmy a koníčky, denní režim, moje rodina, kamarádi a spolužáci Oblíbené jídlo a pití Stravování v restauraci Věk, čas, rozvrh hodin, telefonní čísla, cena, vzdálenosti Tradice, svátky a zvyky Jména a příjmení Zeměpisné názvy	**MKV – Kulturní diference** - stravovací zvyky, rozdíly v oblékání, rodinné a církevní svátky **OSV – Komunikace, kooperace, mezilidské vztahy, kreativita** - vzájemná komunikace v různých situacích
Ústní projev		
Žák ➢ sdělí ústně základní údaje o své osobě, své rodině a běžných každodenních situacích ➢ reprodukuje ústně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace ➢ v jednoduchých jednotlivých větách poskytne informace o své osobě ➢ jednoduchými výrazy popíše a charakterizuje osoby a okolní prostředí ➢ vypráví o svých stravovacích návycích ➢ vypráví o svém městě a o místech a městech ve španělsky mluvících zemích ➢ vypráví o svém denním režimu a popíše průběh dne ostatních osob	Jméno, adresa, věk, národnost, povolání, záliby, koníčky, cizí jazyky Rodina, přátelé, dům, byt a jeho součásti, škola, předměty denní potřeby Moje město, města ve španělsky mluvícím světě Konfesní terminologie Nakupování, potraviny, oblečení, předměty	**MKV – Kulturní diference** - rozdíly životního stylu Španělů, Čechů a obyvatel Latinské Ameriky

	denní potřeby Denní režim a činnosti každodenního života	
Písemný projev		
Žák ➢ používá základní gramatické struktury a větné typy ➢ vyplňuje formuláře obsahující osobní údaje ➢ píše stručný jednoduchý text na pohlednici, například pozdrav z dovolené, přání k narozeninám ➢ formuluje stručný osobní dopis ➢ v jednoduchých větách popisuje události a sděluje, co se kdy a kde stalo ➢ popisuje v jednoduchých větách aspoekty svého každodenního života (lidi, místa, práci, školu, rodinu, koníčky)	Podstatná jména – používání členu určitého a neurčitého, podstatná jména bez členu, tvoření množného čísla, vyjadřování pádových vztahů Přídavná jména – postavení přídavných jmen, množné číslo, krácení Zájmena – osobní, podmětné i předmětné tvary, používaní usted, ustedes přivlastňovací zájmena nesamostatná ukazovací zájmena, neurčitá a záporná zájmena tázací zájmena qué, quién, cómo, dónde, cuándo, cuál Číslovky základní 0-10000 číslovky řadové 1-10 Předložky a předložkové výrazy Slovesa – časování sloves pravidelných, nepravidelných a sloves s hláskovými změnami v přítomném čase, v minulém čase složeném vyjadřování blízké budoucnosti používání sloves estar, ser, haber gerundium přítomné, vazba estar + gerundium Věty oznamovací, tázací a rozkazovací Pořádek slov ve větě	

Předmět: španělský jazyk

Ročník: kvinta, sexta; třetí, čtvrtý

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Receptivní řečové dovednosti **Žák** ➢ **rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma** ➢ **identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace** ➢ **rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci** ➢ **odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu** ➢ **používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku** ➢ vyhledá určitou specifickou informaci v přehledovém informativním textu ➢ pochopí hlavní informace psaného i vyslechnutého textu ➢ vyhledá podstatné informace z kratších textů v novinách a časopisech, soustředí se hlavně na titulky, jména, čísla a obrázky ➢ pochopí zhruba obsah krátkého příběhu ➢ pochopí popis situace a předmětů, o které se zajímá ➢ rozumí jednoduchým inzerátům s omezeným počtem zkratek ➢ porozumí jednoduchým pokynům v každodenních situacích ➢ pochopí téma konverzace, mluví-li se pomalu a standardním jazykem ➢ rozpozná téma rozhlasové zprávy	**Tematické okruhy** Rodina Volný čas Domov a bydlení Stravování Popis a charakteristika osob Nákupy Vzdělávání Práce a povolání Zdraví a životní styl **Reálie** Prezentace španělsky mluvících zemí Tradiční svátky a oslavy ve Španělsku a v zemích Latinské Ameriky Životní styl ve španělsky mluvících zemích **Typy textů** Texty informační, popisné Mediální sdělení z tisku, rozhlasu, televize a internetu; film; audionahrávky, videonahrávky, veřejná prohlášení, telefon **Ústní projev** Popis Jednoduše formulovaná prezentace Vyprávění Srovnání Reprodukce kratšího textu Krátké oznámení	**OSV** **Morálka všedního dne** **–** umění poznávat a učit se, poznávání školy, života ve škole a mimo školu **MKV** **Základní problémy sociokulturních rozdílů** **–**vytváření tolerance a úcty k odlišné kultuře, národu, jazyku **OSV** **Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti** **-**mé chování a myšlení, co dělám a co mohu udělat pro svůj osobní rozvoj
Produktivní řečové dovednosti **Žák** ➢ **srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata** ➢ **formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně**		

➢ **sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy** ➢ **písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty** ➢ **jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související** ➢ **využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma** ➢ jasně a jednoduše popisuje známé osoby, předměty a věci ➢ stručně a jednoduše hovoří o svých osobních zkušenostech a zážitcích ➢ vyjádří svůj názor a postoj na všední téma jednoduchým způsobem ➢ pohovoří o svých budoucích plánech ➢ vypráví, jak se postupně odvíjely události jednoduchého příběhu ➢ napíše jednoduché dopisy, vzkazy ➢ popíše každodenní aspekty svého života, své zážitky a zkušenosti pomocí jednoduchých výrazů ➢ vyměňuje si informace o všedních tématech ➢ vyjádří svůj názor a preference při běžné konverzaci ➢ odpovídá na jednoduché otázky a reaguje na jednoduchá tvrzení ➢ poskytuje informace zakládající se především na číslech a na obdobné informace se zeptá ➢ užívá jednoduché výrazy pro vyjádření pozdravu, prosby, omluvy a poděkování	**Písemný projev** Vzkaz, pozdrav, osobní dopis, jednoduchý formální dopis, inzerát Příběh Stručný popis **Komunikační situace** Zjišťování a sdělování informací, pozdrav, souhlas a nesouhlas, omluva, lítost, zájem a nezájem, radost a zklamání, argumentace, diskuse, řízený rozhovor **Fonetika** Slovní a větný přízvuk, intonace věty oznamovací, tázací, rozkazovací, výslovnost typických španělských hlásek **Pravopis** Základní pravidla **Morfologie** Rod a číslo podstatných a přídavných jmen Vyjadřování pádových vztahů Užívání členů určitých a neurčitých Přivlastňovací a ukazovací zájmena Osobní zájmena podmětná a předmětná Číslovky základní a řadové Příslovce Stupňování přídavných jmen a příslovcí Předložky a předložkové výrazy Slovesa pravidelná 1., 2. a 3. konjugace Používání sloves ser, estar, haber Zvratná slovesa Slovesa s pravopisnými a hláskovými změnami	
Interaktivní řečové dovednosti		
Žák ➢ **s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků** ➢ **zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích** ➢ zjistí jednoduché informace		

➢ vyměňuje si informace o běžných každodenních tématech a činnostech ➢ vyjádří jednoduchým způsobem své potřeby v běžných situacích každodenního života ➢ sdělí jednoduchým způsobem svůj názor a své preference při běžné konverzaci ➢ odpovídá na jednoduché otázky při konverzaci a reaguje na jednoduchá tvrzení ➢ poskytuje informace obsahující čísla a na obdobné informace se zeptá ➢ jednoduchým způsobem vyjádří pozdrav, prosbu, omluvu, poděkování a přání ➢ vyjádří, že ho něco těší nebo mrzí ➢ navrhuje, přijímá a odmítá návrhy ostatních v běžných situacích, navrhuje alternativu, uděluje rady a doporučení ve všedních situacích	Nepravidelná a modální slovesa Imperativ kladný a záporný Slovesné časy: indikativ přítomného času, složeného perfekta, jednoduchého perfekta a imperfekta Vyjadřování blízké budoucnosti **Syntax** Jednoduchá věta – slovosled Souvětí souřadné a podřadné se slovesy v indikativu	

Předmět: španělský jazyk

Ročník: septima, oktáva

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Receptivní řečové dovednosti **Žák** ➢ **rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma** ➢ **identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace** ➢ **rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy** ➢ **odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu** ➢ **užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení** ➢ **využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů** ➢ pochopí důležité informace z textu ➢ vyhledá podstatné informace z článků v novinách a časopisech, soustředí se zejména na podstatu, příčiny a souvislosti ➢ rozumí popisu známých skutečností a faktů ➢ rozumí jednoduchým návodům, pokynům, předpisům, nápisům ➢ porozumí jednodušším inzerátům, které obsahují omezený počet zkratek ➢ rozumí informacím, které obsahují číselné údaje ➢ rozumí pokynům v každodenních situacích ➢ pochopí téma konverzace pronášené standardním jazykem ➢ rozezná téma rozhlasové zprávy ➢ v hrubých rysech porozumí obsahu i delšího příběhu	**Tematické okruhy** Lidé a zdravý životní styl Cestování Zájmy, koníčky, volný čas Pracovní svět, pracovní pohovor, úřední dopis, životopis Svátky a oslavy Školství Životní prostředí Sdělovací prostředky Život v multikulturní společnosti, tradice a zvyky Sport Umění a literatura **Reálie** Španělsky mluvící země – zeměpisná charakteristika, významné události, známé osobnosti Ukázky literárních děl španělsky píšících autorů Česká republika – zeměpisná charakteristika, zajímavá místa, významné osobnosti a události **Typy textů** Texty informační, popisné, umělecké a populárně-naučné: oznámení, nabídka, program, recept, úryvek z prózy / filmu, vyprávění, popis události, dopis, orientační pokyny, veřejná hlášení / **Ústní projev** Popis Jednoduše formulovaná prezentace	**OSV** **Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti** **-** komunikace s dospělou osobou, kamarádem, známým i neznámým člověkem **OSV** **Sociální komunikace** - sebeovládání, řešení problémů **OSV** **Morálka všedního dne** - můj žebříček hodnot **EGS** **Žijeme v Evropě** **-** srovnání životních stylů v různých evropských zemích, shody a rozdíly, poznání jazykových rozdílností Evropy **MKV** **Základní problémy sociokulturních rozdílů** - sociokulturní rozrůzněnost v regionech ČR a Evropy

	Vyprávění Srovnání Reprodukce kratšího textu Krátké oznámení **Písemný projev** Vzkaz, pozdrav, formální a neformální dopis, přání, pozvánka, elektronická korespondence, inzerát Vyprávění Stručný popis Strukturovaný životopis **Komunikační situace** Zjišťování a sdělování informací, pozdrav, souhlas a nesouhlas, omluva, lítost, libost a nelibost, zájem a nezájem, radost a zklamání, argumentace, diskuze, řízený rozhovor **Fonetika** Slovní přízvuk, větný přízvuk, intonace věty oznamovací, tázací, rozkazovací, výslovnost typických španělských hlásek, varianty americké španělštiny **Pravopis** Základní pravidla, interpunkce **Morfologie** Slovesa Další nepravidelná slovesa a slovesa s hláskovým a pravopisnými změnami Opisné vazby slovesné s infinitivem a gerundiem Užívání minulých časů v indikativu Předminulý čas Kondicionál jednoduchý a složený Nepřímá řeč Tvoření a užívání subjuntivů v hlavních a vedlejších větách	**MKV** **Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí** **-** respektování specifických rysů jednotlivých jazyků
Produktivní řečové dovednosti		
Žák ➢ **srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata** ➢ **formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně** ➢ **logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma** ➢ **sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek** ➢ **jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související**		

➢ **shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace** ➢ **využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma** ➢ jednoduše a jasně popisuje známé osoby, předměty a věci ➢ stručně a jednoduše hovoří o svých osobních zážitcích a zkušenostech ➢ vyjádří jednoduchým způsobem svůj názor na běžná témata ➢ hovoří o svých budoucích plánech ➢ vyjádří své přání, pocity, úsudek a domněnku ➢ napíše neformální i formální dopis ➢ popíše osoby, předměty, místo, činnost a situaci ➢ popíše své osobní zážitky a zkušenosti	Vedlejší věty podmínkové, přípustkové, časové, vztažné, účelové, podmětné a předmětné Tvoření slov předponami a příponami Superlativ absolutní **Syntax** Souvětí souřadné a podřadné	
Interaktivní řečové dovednosti		
Žák ➢ **vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života** ➢ **reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obratů** ➢ **s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků** ➢ **zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích** ➢ vede přiměřeně dlouhou konverzaci na běžná témata ➢ zjistí, předá, ověří si a potvrdí jednoduché informace ➢ vyjádří své potřeby v každodenních situacích ➢ sdělí svůj názor či preference		

➢ odpovídá na otázky a reaguje na jednodušší tvrzení ➢ požádá o zopakování nebo objasnění sdělené myšlenky ➢ udílí pokyny a žádá o ně ➢ přijímá a odmítá návrhy ostatních, navrhuje alternativy, udílí rady a doporučení v běžných životních situacích		

Učební osnovy

MATEMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět matematika realizuje obsah vzdělávací oblasti a oboru Matematika a její aplikace podle RVP G a integruje část vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Informatika a informační a komunikační technologie. Matematika je založena na aktivních činnostech žáků s matematickými objekty a na využití matematiky při řešení reálných problémů a situací. V hodinách je kladen důraz na soustavné procvičování učiva, při němž žáci vysvětlují svůj postup. Vyučující je vedou k systematičnosti a vytrvalosti při hledání správného a úplného řešení.

Předmět poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v reálném životě, rozvíjí logické myšlení, a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Vzdělávání klade důraz na porozumění základním myšlenkovým postupům, pojmům matematiky, vzájemným vztahům a aplikacím v konkrétních případech. Žáci si postupně osvojují terminologii, pojmy, algoritmy, symboliku a způsoby jejich užití.

Matematika je rozdělena do čtyř základních tematických okruhů: aritmetika, geometrie, algebra a matematická analýza, které jsou dále doplňovány speciálními obory matematiky (kombinatorika, pravděpodobnost, statistika a finanční matematika). Tyto tematické okruhy se v průběhu jednotlivých ročníků navzájem prolínají a rozšiřují o nové poznatky. Důraz je kladen na schopnost aplikovat již získané znalosti a dovednosti. V tematickém okruhu aritmetika se žáci seznámí s teoretickou konstrukcí číselných oborů a operacemi v nich. Dále navazují na dovednosti získané v základní škole, nebo v nižším gymnáziu, prohlubují a osvojují si je s důrazem na algoritmické a významové porozumění. Učí se vyhodnocovat a zpracovávat číselné údaje získané měřením, odhadováním, výpočtem, zaokrouhlováním a porovnáváním.

V tematickém okruhu algebra se žáci zdokonalují v dovednosti úpravy a zjednodušení výrazu, aplikují základní vztahy mezi výrazy a pracují s nimi při řešení reálných situací.

Tematický okruh geometrie vychází z geometrie v rovině, kde jsou žáci vedeni k přesnému vyjadřování a k porozumění matematickým termínům. Své poznatky a dovednosti rozšiřují o geometrii v prostoru, v němž zkoumají vlastnosti těles, rozvíjejí geometrické vidění a prostorovou představivost. Učí se řešit polohové a metrické úlohy, které vycházejí z běžných životních situací.

V tematickém okruhu matematická analýza žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které popisují pomocí vlastností funkcí. Tyto změny se učí analyzovat z tabulek, diagramů, grafů a předpisů.

Prostřednictvím předmětu matematika jsou realizována tato průřezová témata:

- Výchova k myšlení v globálních souvislostech
- Osobnostní a sociální výchova, která probíhá prostřednictvím výchovně vzdělávacích strategií

Časové a organizační vymezení předmětu

Předmět matematika je povinný vyučovací předmět s hodinovou dotací 4-4-3-3. Hodiny nejsou dělené. Studenti mají k dispozici kalkulačky. Některé hodiny probíhají v odborné učebně, kde jsou k dispozici výukové PC programy a interaktivní tabule s dataprojektorem.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu matematika

Kompetence k učení

- Dbáme, aby se žáci vyjadřovali přesně a stručně, užívali matematického jazyka a symbolů, prováděli rozbory a zápisy algoritmů řešených problémů, zdokonalovali grafický projev.
- Rozvíjíme paměť žáků prostřednictvím zadávání numerických výpočtů a podporujeme osvojování nezbytných matematických vztahů a algoritmů.

- Hodnotíme nejen výslednou práci, ale i postup řešení zadaných úloh.

Kompetence k řešení problémů

- Klademe otázky týkající se příčin různých přírodních procesů, hledáme na ně spolu s žáky adekvátní odpovědi a učíme je tyto poznatky zobecňovat.
- Seznamujeme žáky s postupy, jak výsledky svého pozorování a zkoumání zhodnotit, porovnat s dosavadními znalostmi a zkušenostmi a jak formulovat závěry.
- Vedeme žáky k dovednosti vyslovovat a správně formulovat hypotézu či vlastní názor na daný problém, uvádíme skutečnosti potřebné k vyvození jejich vlastního úsudku.
- Vyslechneme názory žáků, vhodně argumentujeme, společně s nimi hledáme správná řešení úkolu.
- Vedeme s žáky dialog a vyžadujeme od nich, aby své myšlenky vyjadřovali v logickém sledu.
- Poukazujeme na shodné, podobné a odlišné znaky reálných problémů, pomáháme při volbě vhodného způsobu řešení.
- Zadáváme problémové úlohy a porovnáváme různé postupy řešení.
- Upozorňujeme žáky na chyby, kterých se mohou při práci dopustit, a vedeme je k ověřování výsledků.

Kompetence komunikativní

- Zadáváním skupinových úkolů učíme žáky spolupracovat, přijímat přidělenou roli a ztotožnit se s ní.

Kompetence sociální a personální

- Oceněním dobrých výkonů směřujeme žáky k tomu, aby si vážili výsledků své práce i práce ostatních.
- Snažíme se, aby žáci byli schopni sebehodnocení a získávali návyky systematické a pečlivé práce.

Kompetence občanské

- Formulujeme zadání příkladů tak, aby žáci získali představu o využití nabytých znalostí a dovedností v různých oborech lidské činnosti.

Kompetence k podnikavosti

- Pomáháme žákům uvědomit si jejich schopnosti a rozvíjet je v soutěžích na školní i vyšší úrovni.

Předmět: matematika

Ročník: kvinta; první

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Výroková logika, základní poznatky z matematiky		
Žák ➢ **čte a zapisuje tvrzení v symbolickém jazyce matematiky** ➢ **užívá správně logické spojky a kvantifikátory** ➢ **rozliší definici a větu, rozliší předpoklad a závěr věty** ➢ **rozliší správný a nesprávný úsudek** ➢ **vytváří hypotézy, zdůvodňuje jejich pravdivost a nepravdivost, vyvrací nesprávná tvrzení** ➢ **zdůvodňuje svůj postup a ověřuje správnost řešení problému** ➢ rozezná výrok a určí jeho pravdivostní hodnotu, rozumí významu negace výroku, užitím logických spojek (konjunkce, disjunkce, implikace, ekvivalence) sestavuje složené výroky, pomocí tabulky pravdivostních hodnot zjišťuje pravdivost složených výroků a jejich negací, správně užívá obecný a existenční kvantifikátor ➢ objasní pojmy axiom, definice, matematická věta (a věta k ní obrácená a obměněná) a důkaz matematické věty	Výrok, definice, věta, důkaz	**VGS – Žijeme v Evropě –** v rámci výletů do historie matematiky se seznámí s významnými světovými představiteli a jejich přínosem pro formování a vývoj matematiky
Množiny		
Žák ➢ **čte a zapisuje tvrzení v symbolickém jazyce matematiky** ➢ zapíše množinu výčtem prvků nebo charakteristickou vlastností, chápe vztahy mezi množinami (podmnožina, rovnost) a ovládá množinové operace (sjednocení, průnik, doplněk, rozdíl), zapíše podmnožiny množiny reálných čísel pomocí intervalů	Inkluze a rovnost množin, operace s množinami	
Číselné obory		
Žák ➢ **užívá vlastnosti dělitelnosti přirozených čísel** ➢ rozezná prvočísla a čísla složená, čísla složená rozloží na prvočinitele, vysvětlí pojmy násobek a dělitel, určí největší společný dělitel a nejmenší společný násobek ➢ definuje racionální číslo, používá různé tvary k jeho zápisu, provádí početní operace s racionálními čísly, rozumí pojmu iracionální číslo	Přirozená čísla Celá čísla Racionální čísla	

➢ **operuje s intervaly, aplikuje geometrický význam absolutní hodnoty** ➢ znázorní číslo na číselné ose ➢ **provádí operace s mocninami a odmocninami, upravuje číselné výrazy** ➢ **odhaduje výsledky numerických výpočtů e efektivně je provádí, účelně využívá kalkulátor**	Reálná čísla Mocniny s přirozeným, celým a racionálním exponentem, odmocniny	
Algebraické výrazy		
Žák ➢ **upravuje efektivně výrazy s proměnnými, určuje definiční obor výrazu** ➢ objasní pojmy proměnná, výraz, člen, koeficient, stupeň mnohočlenu, uspořádání mnohočlenu, vypočítá hodnotu výrazu, provádí početní operace s výrazy, rozkládá mnohočleny na součin vytýkáním a pomocí vzorců, počítá s lomenými výrazy a s výrazy s odmocninou, určí definiční obor výrazu ➢ vyjádří neznámou ze vzorce	Mnohočleny Lomené výrazy Výrazy s mocninami a odmocninami	
Funkce a rovnice		
Pojem funkce a její vlastnosti		
Žák ➢ **formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných funkcí a posloupností** ➢ ovládá různá zadání funkce, určí definiční obor a obor hodnot funkce, popíše vlastnosti funkce (monotónnost, parita, extrémy funkce), rozezná funkci prostou	Pojem funkce, definiční obor, obor hodnot, graf funkce, vlastnosti funkcí	
Lineární funkce, rovnice, nerovnice a jejich soustavy		
Žák ➢ **načrtne grafy požadovaných funkcí (zadaných jednoduchým funkčním předpisem) a určí jejich vlastnosti** ➢ **modeluje závislosti reálných dějů pomocí lineární funkce** ➢ **využívá poznatky o funkcích při řešení rovnic a nerovnic, při určování kvantitativních vztahů** ➢ **řeší lineární a kvadratické rovnice, nerovnice, soustavy rovnic, v jednodušších příkladech diskutuje řešitelnost nebo počet řešení** ➢ **rozlišuje ekvivalentní a neekvivalentní úpravy**	Lineární funkce Lineární rovnice, nerovnice a jejich soustavy	

➢ **geometricky interpretuje číselné, algebraické a funkční vztahy, graficky znázorňuje řešení rovnic, nerovnic a jejich soustav** ➢ **analyzuje a řeší problémy, v nichž aplikuje řešení lineárních a kvadratických rovnic a jejich soustav** ➢ určí předpis funkce, jsou-li zadány některé body jejího grafu ➢ uvědomuje si význam parametrů *a*, *b* v obecném předpisu lineární funkce $y = ax + b$ ➢ sestrojí graf funkce s absolutní hodnotou	Funkce s absolutní hodnotou	
Kvadratická funkce, rovnice, nerovnice		
Žák ➢ **načrtne grafy požadovaných funkcí (zadaných jednoduchým funkčním předpisem) a určí jejich vlastnosti** ➢ **využívá poznatky o funkcích při řešení rovnic a nerovnic, při určování kvantitativních vztahů** ➢ **řeší lineární a kvadratické rovnice, nerovnice, soustavy rovnic, v jednodušších příkladech diskutuje řešitelnost nebo počet řešení** ➢ **rozlišuje ekvivalentní a neekvivalentní úpravy** ➢ **geometricky interpretuje číselné, algebraické a funkční vztahy, graficky znázorňuje řešení rovnic, nerovnic a jejich soustav** ➢ **rozkládá na součin vytýkáním a užitím vzorců, aplikuje tuto dovednost při řešení rovnic a nerovnic** ➢ z předpisu kvadratické funkce určí souřadnice vrcholu příslušné paraboly, rozumí významu konstanty pro průběh funkce, načrtne parabolu užitím významných bodů (průsečíky se souřadnicovými osami), sestrojí graf s absolutní hodnotou ➢ používá Viètovy vzorce ➢ načrtne graf funkce druhá odmocnina	Kvadratická funkce Kvadratická rovnice (diskriminant, vztahy mezi kořeny a koeficienty) Funkce druhá odmocnina	
Další typy rovnic a nerovnic		
Žák ➢ **rozlišuje ekvivalentní a neekvivalentní úpravy** ➢ **rozkládá mnohočleny na součin vytýkáním a užitím vzorců, aplikuje tuto dovednost při řešení rovnic a nerovnic**		

➢ řeší rovnice a nerovnice v součinovém a podílovém tvaru, rovnice a nerovnice s absolutní hodnotou, rovnice s neznámou ve jmenovateli a pod odmocninou	Rovnice a nerovnice v součinovém a podílovém tvaru, rovnice a nerovnice s absolutní hodnotou, rovnice s neznámou ve jmenovateli a pod odmocninou	

Předmět: matematika

Ročník: sexta; druhý

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Lineární lomená funkce		
Žák ➢ **načrtne grafy požadovaných funkcí (zadaných jednoduchým funkčním předpisem) a určí jejich vlastnosti** ➢ z předpisu lineární lomené funkce určí souřadnice středu příslušné hyperboly, rozumí významu konstanty pro průběh funkce, načrtne hyperbolu užitím významných bodů (průsečíky se souřadnicovými osami), sestrojí graf s absolutní hodnotou ➢ **formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných funkcí a posloupností** ➢ pomocí důležitých bodů a základních funkcí sestrojí graf funkce	Lineární lomená funkce	
Mocninná funkce		
Žák ➢ **načrtne grafy požadovaných funkcí (zadaných jednoduchým funkčním předpisem) a určí jejich vlastnosti** ➢ **formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných funkcí a posloupností** ➢ diskutuje vliv exponentu na průběh dané funkce	Mocninná funkce	
Exponenciální a logaritmická funkce		
Žák ➢ **načrtne grafy požadovaných funkcí (zadaných jednoduchým funkčním předpisem) a určí jejich vlastnosti** ➢ **formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných funkcí a posloupností** ➢ **aplikuje vztahy mezi hodnotami exponenciálních, logaritmických a goniometrických funkcí a vztahy mezi těmito funkcemi** ➢ diskutuje vliv základu na průběh dané funkce ➢ uvědomuje si vztah mezi exponenciální a logaritmickou funkcí, užívá znalostí o inverzní funkci	Exponenciální a logaritmická funkce	

Exponenciální a logaritmická rovnice		
Žák ➢ **využívá poznatky o funkcích při řešení rovnic a nerovnic, při určování kvantitativních vztahů** ➢ chápe význam pojmu logaritmus daného čísla o daném základu ➢ používá věty o logaritmování součinu, podílu a mocniny při úpravě výrazů a k řešení rovnic ➢ při řešení rovnic využívá znalosti o operacích s racionálními exponenty	Exponenciální a logaritmická rovnice	
Goniometrické funkce a rovnice		
Žák ➢ **načrtne grafy požadovaných funkcí (zadaných jednoduchým funkčním předpisem) a určí jejich vlastnosti** ➢ **formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných funkcí a posloupností** ➢ **aplikuje vztahy mezi hodnotami exponenciálních, logaritmických a goniometrických funkcí a vztahy mezi těmito funkcemi** ➢ **využívá poznatky o funkcích při řešení rovnic, při určování kvantitativních vztahů** ➢ pomocí jednotkové kružnice definuje goniometrické funkce ➢ určí základní velikost orientovaného úhlu ➢ uvědomuje si vliv definičního oboru na počet řešení goniometrických rovnic ➢ používá funkční hodnoty goniometrických funkcí základních úhlů ➢ pomocí goniometrických vzorců provádí úpravy výrazů a řeší rovnice	Goniometrické funkce Vztahy mezi goniometrickými funkcemi Goniometrické rovnice	
Trigonometrie		
Žák ➢ **v úlohách početní geometrie aplikuje funkční vztahy, trigonometrii a úpravy výrazů, pracuje s proměnnými a iracionálními čísly** ➢ **řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o goniometrických funkcích** ➢ zapíše sinovou a kosinovou větu, řeší úlohy o obecném trojúhelníku ➢ **řeší planimetrické a stereometrické problémy motivované praxí**	Trigonometrie pravoúhlého a obecného trojúhelníku Sinová a kosinová věta	

Planimetrie		
Žák ➢ **používá geometrické pojmy, zdůvodňuje a využívá vlastnosti geometrických útvarů v rovině a v prostoru, na základě vlastností třídí útvary** ➢ **využívá náčrt při řešení rovinného nebo prostorového problému** ➢ **řeší polohové a nepolohové konstrukční úlohy užitím všech bodů dané vlastnosti, pomocí shodných zobrazení a pomocí konstrukce na základě výpočtu** ➢ **řeší planimetrické a stereometrické problémy motivované praxí** ➢ klasifikuje mnohoúhelníky, vyslovuje věty o podobnosti a shodnosti trojúhelníků (sss, sus, usu, Ssu) ➢ definuje kružnici a určí vzájemnou polohu kružnic v závislosti na středné a poloměrech ➢ používá středový a obvodový úhel k řešení úloh ➢ provádí výpočty obvodů a obsahů rovinných útvarů ➢ určuje množiny bodů daných vlastností ➢ zobrazuje rovinné útvary pomocí shodných a podobných zobrazení	Planimetrie Konstrukční úlohy Rovinné útvary (klasifikace), shodnost a podobnost trojúhelníků Úhly v kružnici Obvody a obsahy rovinných útvarů, Pythagorova věta a věty Eukleidovy Množiny bodů dané vlastnosti Shodná zobrazení (osová a středová souměrnost, posunutí, otočení), stejnolehlost	**VGS – Žijeme v Evropě –** v rámci výletů do historie matematiky se seznámí s významnými světovými představiteli a jejich přínosem pro formování a vývoj matematiky

Předmět: matematika

Ročník: septima; třetí

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Statistika		
Žák ➢ **diskutuje a kriticky zhodnotí statistické informace a daná statistická sdělení** ➢ **volí a užívá vhodné statistické metody k analýze a zpracování dat (využívá výpočetní techniku)** ➢ **reprezentuje graficky soubory dat, čte a interpretuje tabulky, diagramy a grafy, rozlišuje rozdíly v zobrazení obdobných souborů vzhledem k jejich odlišným charakteristikám** ➢ **zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru a multimediálních technologií**	Statistika Práce s daty - analýza a zpracování dat v různých reprezentacích, statistický soubor a jeho charakteristiky (vážený aritmetický průměr, medián, modus, percentil, kvartil, směrodatná odchylka, mezikvartilová odchylka) Aplikační software pro práci s informacemi – aplikační matematický software	Výstup vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie
Stereometrie		
Žák ➢ **používá geometrické pojmy, zdůvodňuje a využívá vlastnosti geometrických útvarů v prostoru, na základě vlastností třídí útvary** ➢ **určuje vzájemnou polohu lineárních útvarů, vzdálenosti a odchylky** ➢ **využívá náčrt při řešení prostorového problému** ➢ **zobrazí ve volné rovnoběžné projekci hranol a jehlan, sestrojí a zobrazí rovinný řez těchto těles** ➢ **řeší stereometrické problémy motivované praxí** ➢ **v úlohách početní geometrie aplikuje funkční vztahy, trigonometrii a úpravy výrazů, pracuje s proměnnými a iracionálními čísly** ➢ řeší slovní úlohy na výpočty povrchů a objemů těles a jejich částí	Geometrie v prostoru Polohové a metrické vlastnosti Volné rovnoběžné promítání Základní tělesa, povrchy a objemy	

Analytická geometrie lineárních útvarů		
Žák ➢ **užívá různé způsoby analytického vyjádření přímky v rovině (geometrický význam koeficientů)** ➢ **řeší analyticky polohové a metrické úlohy o lineárních útvarech v rovině** ➢ orientuje se v kartézské soustavě souřadnic ➢ vysvětlí pojem vektor a provádí početní operace s vektory (součet, rozdíl, násobek vektoru, skalární a vektorový součin vektorů), určí lineární závislost a nezávislost vektorů ➢ ovládá obecnou i parametrickou rovnici přímky v rovině, určí vzájemnou polohu dvou přímek ➢ užívá vztahů pro výpočet délky úsečky, souřadnic středu úsečky, odchylky dvou přímek a vzdálenosti bodu od přímky	Analytická vyjádření přímky v rovině Vektory a operace s nimi	**VGS – Žijeme v Evropě –** v rámci výletů do historie matematiky se seznámí s významnými světovými představiteli a jejich přínosem pro formování a vývoj matematiky
Analytická geometrie kuželoseček		
Žák ➢ **využívá charakteristické vlastnosti kuželoseček k určení analytického vyjádření** ➢ **z analytického vyjádření (z osové nebo vrcholové rovnice) určí základní údaje o kuželosečce** ➢ **řeší analyticky úlohy na vzájemnou polohu přímky a kuželosečky** ➢ na modelu ukáže vhodný řez kuželu pro vznik příslušné kuželosečky ➢ upraví obecnou rovnici kuželosečky na středovou resp. vrcholovou rovnici, načrtne kuželosečku v kartézské soustavě souřadnic ➢ určí souřadnice společných bodů přímky a kuželosečky ➢ napíše rovnici tečny kuželosečky v daném bodě	Kuželosečky (kružnice, elipsa, parabola, hyperbola)	

Předmět: matematika

Ročník: oktáva; čtvrtý

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Posloupnosti a řady		
Žák ➢ **formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných funkcí a posloupností** ➢ **řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o funkcích a posloupnostech** ➢ **interpretuje z funkčního hlediska složené úrokování, aplikuje exponenciální funkce a geometrickou posloupnost ve finanční matematice** ➢ vyjádří posloupnost pomocí vzorce pro *n*-tý člen a rekurentně ➢ řeší příklady užitím vztahů pro aritmetickou a geometrickou posloupnost (určení diference resp. kvocientu, součtu *n* po sobě jdoucích členů) ➢ aplikuje vzorec pro součet nekonečné geometrické řady na konkrétních příkladech	Určení a vlastnosti posloupností Aritmetická a geometrická posloupnost Nekonečná geometrická řada	**VGS – Žijeme v Evropě –** v rámci výletů do historie matematiky se seznámí s významnými světovými představiteli a jejich přínosem pro formování a vývoj matematiky
Kombinatorika a pravděpodobnost		
Žák ➢ **řeší reálné problémy s kombinatorickým podtextem (charakterizuje možné případy, vytváří model pomocí kombinatorických skupin a určuje jejich počet)** ➢ používá kombinatorické pravidlo součinu a součtu ➢ pomocí binomické věty a řádků Pascalova trojúhelníku rozvíjí výraz $(a+b)^n, n \in N$ ➢ **využívá kombinatorické postupy při výpočtu pravděpodobnosti, upravuje výrazy s faktoriály a kombinačními čísly**	Kombinatorika - elementární kombinatorické úlohy, variace, permutace, kombinace (bez opakování), binomická věta, Pascalův trojúhelník Pravděpodobnost - náhodný jev a jeho pravděpodobnost, pravděpodobnost sjednocení a průniku jevů, nezávislost jevů	

Učební osnovy

INFORMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Vyučovací předmět informatika je povinný předmět, který na gymnáziu navazuje na předmět informatika v základním vzdělávání. Zahrnuje vzdělávací obsah oboru Informatika a informační a komunikační technologie ze vzdělávací oblasti Informatika a informační a komunikační technologie.
Předmět informatika prohlubuje žákovu schopnost tvůrčím způsobem využívat informační a komunikační technologie, informační zdroje a možnosti aplikačního programového vybavení s cílem dosáhnout lepší orientace v narůstajícím množství informací při respektování právních a etických zásad používání prostředků informačních a komunikačních technologií. Žák je veden ke schopnosti aplikovat výpočetní techniku s využitím pokročilejších funkcí k efektivnímu zpracování informací, a přispět tak k transformaci dosažených poznatků v systematicky uspořádané vědomosti. Dynamický rozvoj oblasti IKT vyžaduje od žáka flexibilitu při přizpůsobování se inovativním verzím digitálních zařízení a schopnost jejich vzájemného propojování.

V rámci předmětu informatika se žák seznámí se základy informatiky jako vědního oboru, který studuje výpočetní a informační procesy z hlediska používaného hardwaru i softwaru, a s jejím postavením v moderním světě. Cílem je zpřístupnit žákovi základní pojmy a metody informatiky, napomáhat rozvoji abstraktního, systémového myšlení, podporovat schopnost vhodně vyjadřovat své myšlenky a smysluplnou argumentací je obhajovat a tvůrčím způsobem přistupovat k řešení problémů. Žák se seznámí se základními principy fungování počítačů a soustředí se na pochopení podstaty a průběhu informačních procesů, algoritmického přístupu k řešení úloh a významu informačních systémů ve společnosti.

Předmět informatika vytváří platformu pro ostatní vzdělávací oblasti i pro mezipředmětové vztahy. Vytváří prostor pro tvořivost, vlastní seberealizaci i pro týmovou spolupráci, zvyšuje motivaci k tvorbě individuálních a skupinových projektů, vytváří příležitost k rozvoji vlastní iniciativy žáka, prohlubuje jejich smysl pro inovativnost a iniciuje využívání prostředků výpočetní techniky a internetu k přípravě na vyučování a k celoživotnímu vzdělávání.

Vyučovací předmět informatika učí a rozvíjí schopnost žáků vyhledávat, zpracovávat a prezentovat informace a efektivně využívat výpočetní techniku při studiu i v běžném životě.
Obsah předmětu je zaměřen na získání a prohloubení znalostí práce s PC (funkce textového editoru, tabulkového kalkulátoru a grafického editoru), získávání, prezentování a ověřování věrohodnosti informací, komunikaci v rámci počítačové sítě, dodržování základních typografických a estetických pravidel a využití výpočetní techniky v rámci ostatních předmětů.

Prostřednictvím předmětu informatika je realizováno průřezové téma:
- Mediální výchova

Časové a organizační vymezení předmětu

Předmět informatika se vyučuje v kvintě 2 hodiny, v sextě 1 hodinu týdně. Žáci jsou na výuku děleni do skupin.

Hodiny probíhají v učebně informatiky, která je vybavena výpočetní technikou, interaktivní tabulí a dalšími pomůckami pro výuku informatiky. V případě prezentace výsledné práce může být výuka přesunuta do auly. Žákům slouží knihovnička a síť internet.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu informatika

Kompetence k učení

- Na praktických příkladech vysvětlujeme smysl a cíl informačních a komunikačních technologií.
- Vedeme žáky k tomu, aby při učení používali textové zdroje. Učíme je vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace.
- Učíme žáky pracovat s chybou.
- Společně s žáky vytváříme jednoduchá kritéria pro vyhodnocování toho, co se naučili, a učíme je tato pravidla používat.

Kompetence k řešení problémů

- Učíme žáky nebát se těžkostí, které mohou při výuce IKT nastat.
- Vedeme žáky k tomu, aby sami vyvozovali pravidla a samostatně nebo v týmu hledali cesty k řešení problémů.
- Vytvářením problémových úloh a situací učíme žáky reagovat na ně a řešit je.
- Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení.

Kompetence komunikativní

- Navštěvováním vhodných webových portálů vedeme žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci prostřednictvím sítě internet.
- Učíme žáky smysluplně prezentovat výsledky své práce na webových stránkách, formou článků do novin, vystoupením před třídou. Při prezentacích využíváme moderní techniku.

Kompetence sociální a personální

- Používáme různé metody výuky IKT, frontální, skupinovou, kooperativní výuku a projektové vyučování.
- Učíme žáky pracovat v týmech, vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role.
- Vedeme žáky ke kritickému hodnocení práce v týmu, svého vlastního významu i přínos všech ostatních členů.
- Podporujeme vzájemnou pomoc žáků. Vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. Upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle.

Kompetence občanská

- Při komunikaci v hodinách vedeme žáky k sebeúctě a úctě k druhým lidem.
- Učíme žáky šetrnému a ohleduplnému zacházení s výpočetní technikou a zodpovědnosti za svěřený majetek.
- Směřujeme žáky k dodržování právních i etických norem

Kompetence k podnikavosti

- Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci.
- Na konkrétních příkladech demonstrujeme lepší možnosti pracovního uplatnění při ovládání výpočetní techniky.
- Vlastním příkladem vedeme žáky k zodpovědnému plnění pracovních povinnost.

Předmět: informatika Ročník: kvinta; první

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Digitální technologie		
Žák ➢ **ovládá, propojuje a aplikuje dostupné prostředky ICT** ➢ **využívá teoretické i praktické poznatky o funkcích jednotlivých složek hardwaru a softwaru k tvůrčímu a efektivnímu řešení úloh** ➢ **organizuje účelně data a chrání je proti poškození či zneužití** ➢ **orientuje se v možnostech uplatnění ICT v různých oblastech společenského poznání a praxe**	**software** – funkce operačních systémů a programových aplikací, uživatelské prostředí **digitální svět** – digitální technologie a možnosti jejich využití v praxi **informatika** – vymezení teoretické a aplikované informatiky **hardware** – funkce prostředků ICT, jejich částí a periferií, technologické inovace, digitalizace a reprezentace dat **informační sítě** – typologie sítí, internet, síťové služby a protokoly, přenos dat **údržba a ochrana dat** – správa souborů a složek, komprese, antivirová ochrana, firewall, zálohování dat **ergonomie, hygiena a bezpečnost práce s ICT** – ochrana zdraví	
Zdroje a vyhledávání informací, komunikace		
Žák ➢ **využívá dostupné služby informačních sítí k vyhledávání informací, ke komunikaci, k vlastnímu vzdělávání a týmové spolupráci** ➢ **posuzuje tvůrčím způsobem aktuálnost, relevanci a věrohodnost informačních zdrojů a informací**	**internet** – globální charakter internetu, multikulturní a jazykové aspekty, služby na internetu **informace** – data a informace, relevance, věrohodnost informace, odborná terminologie, informační zdroje, informační procesy, informační systémy	**MEV** - stavba mediálních sdělení - tvorba propagačních materiálů - projekt reklamní kampaň **Média a mediální**

		produkce - příprava vlastních materiálů psaných i nahrávaných (tvorba textu, zvukového a obrazového záznamu s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru a multimediálních technologií) - práce v produkčním týmu "školního média" (tištěné periodikum, rozhlasové či televizní vysílání, internetové periodikum)
Zpracování a prezentace informací		
Žák ➢ **zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru, multimediálních technologií a internetu**	**publikování** – formy dokumentů a jejich struktura, zásady grafické a typografické úpravy dokumentu, estetické zásady publikování **aplikační software pro práci s informacemi** – textové editory, tabulkové kalkulátory, grafické editory, prezentační software, multimédia	**Mediální produkty a jejich význam** - reklama a její výrazové prostředky, kritický přístup k reklamě - kategorie mediálních produktů (noviny, časopisy, rozhlasové a televizní vysílání, internetové stránky)
Psaní na klávesnici		
Žák ➢ píše na klávesnici všemi deseti prsty	psaní všemi deseti prsty	

Předmět: informatika

Ročník: sexta; druhý

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Zdroje a vyhledávání informací, komunikace		
Žák ➢ **využívá nabídku informačních a vzdělávacích portálů, encyklopedií, knihoven, databází a výukových programů** ➢ **využívá informační a komunikační služby v souladu s etickými, bezpečnostními a legislativními požadavky**	**sdílení odborných informací** – diskusní skupiny, elektronické konference, e-learning **informační etika, legislativa** – ochrana autorských práv a osobních údajů	**MEV** - stavba mediálních sdělení - tvorba propagačních materiálů - projekt reklamní kampaň **Média a mediální produkce** - příprava vlastních materiálů psaných i nahrávaných (tvorba textu, zvukového a obrazového záznamu s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru a multimediálních technologií) - práce v produkčním týmu "školního média" (tištěné periodikum, rozhlasové či televizní vysílání, internetové periodikum), rozbor školní produkce z hlediska dodržování dohodnutých zásad a pravidel ("třídní mediální ombudsman")

		Mediální produkty a jejich význam - reklama a její výrazové prostředky, kritický přístup k reklamě - kategorie mediálních produktů (noviny, časopisy, rozhlasové a televizní vysílání, internetové stránky)
Zpracování a prezentace informací		
Žák ➢ **zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru, multimediálních technologií a internetu** ➢ **aplikuje algoritmický přístup k řešení problémů**	**aplikační software pro práci s informacemi** – databáze (MS Access), modelování a simulace, export a import dat - možnosti využití prostředků ICT handicapovanými osobami **algoritmizace úloh** – algoritmus, zápis algoritmu, úvod do programování (Python, C#)	
Psaní na klávesnici		
Žák ➢ píše na klávesnici všemi deseti prsty	psaní všemi deseti prsty	

Učební osnovy

FYZIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Vyučovací předmět ***fyzika*** je utvořen z obsahu vzdělávacího oboru ***Fyzika*** vzdělávací oblasti ***Člověk a příroda.***
Cílem výuky fyziky je umožnit žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě, dále pak rozvíjet dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, objektivně a pravdivě vyhodnocovat výsledky měření, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry,vytvářet fyzikální modely, seznamovat se s fyzikálními teoriemi, zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Prostřednictvím předmětu fyzika jsou realizována tato průřezová témata:

- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – žijeme v Evropě (významní Evropané – *fyzici*) – téma zařazeno jako integrované průběžně ve všech ročnících
- **Environmentální výchova** – člověk a životní prostředí (jaké zdroje energie člověk na Zemi využívá a jaké klady a zápory se s jejich využíváním a získáváním pojí) – téma zařazeno jako integrované průběžně ve všech ročnících, více pak v septimě v návaznosti na učivo fyziky

Časové a organizační vymezení předmětu
Předmět fyzika je vyučován dvě hodiny týdně v kvintě, sextě a septimě. Některé hodiny probíhají dle možností rozvrhu v učebně fyziky. Součástí výuky jsou i laboratorní práce.
V septimě a oktávě si mohou žáci zvolit fyziku jako jeden z volitelných předmětů.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu fyzika
Kompetence k učení

- Zadáním samostatné práce rozvíjíme v žácích schopnost vyhledávat a získávat informace z různých informačních zdrojů, samostatně pozorovat, experimentovat a měřit, získané výsledky porovnávat, zpracovávat a vyhodnocovat.
- Vedeme žáky k tomu, aby dovedli informace kriticky hodnotit a ověřovat z různých hledisek a ze získaných výsledků vyvozovat závěry.

Kompetence k řešení problémů

- Demonstrací fyzikálních jevů vedeme žáky k tomu, aby na základě pozorování a dosavadních vědomostí a zkušeností vyslovili hypotézu, vymezili pravidla pro její ověření, sami sestavili experiment, zpracovali získané údaje a vyvodili závěry.
- Formou skupinové práce, diskuse ve třídě a projektů rozvíjíme v žácích schopnost nabyté poznatky a dovednosti využívat při řešení fyzikálních problémů a úloh, nacházet různé způsoby řešení a vyhodnocovat je z různých hledisek.
- Pomocí různých druhů zkoušení ověřujeme, zda žáci osvědčené postupy aplikují při řešení obdobných problémových situací.

Kompetence občanské

- Různými formami výuky (např. promítání výukových materiálů, referáty, práce s aktuálními informacemi z médií, počítání tematicky zaměřených příkladů) vedeme žáky k chápání základních environmentálních problémů.

Kompetence komunikativní

- Formou diskuse na dané téma a prací ve skupinách vedeme žáky ke schopnosti jasně a logicky formulovat svůj názor či hypotézu, vhodně argumentovat, vyslechnout názory ostatních, vést dialog.
- Ústním prověřováním nabytých vědomostí zjišťujeme, zda se žáci vyjadřují pomocí zavedených odborných pojmů, rozumí různým typům textů, obrazových materiálů a jiných informačních a komunikačních prostředků.

Kompetence sociální a personální

- Zadáváním skupinových úkolů vedeme žáky k respektování zájmů skupiny a k pochopení potřeby efektivní spolupráce pro úspěšné řešení zadaného úkolu.
- Zhodnocením výsledků práce skupiny vedeme žáky k tomu, aby si uvědomili užitečnost dodržování daných pravidel práce ve skupině a aby si vážili výsledků práce skupiny i své vlastní.

Kompetence k podnikavosti

- Při řešení úloh i v průběhu žákovských experimentů a laboratorních prací podporujeme vlastní iniciativu a tvořivost žáků a současně jejich přirozenou motivaci tyto aktivity dokončit.
- Do výuky zařazujeme exkurze, referáty a úlohy z praxe a tím ukazujeme žákům přínos fyziky pro člověka a pomáháme jim získávat představu o uplatnění fyzikálních procesů a zákonitostí v různých oborech lidské činnosti.

Předmět: fyzika

Ročník: kvinta; první

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Fyzikální veličiny a jejich měření		
Žák ➢ **měří vybrané fyzikální veličiny vhodnými metodami, zpracuje a vyhodnotí výsledky měření** ➢ **rozliší skalární veličiny od vektorových a využívá je při řešení fyzikálních problémů a úloh**	Absolutní a relativní odchylka měření Soustava fyzikálních veličin a jednotek – - SI soustava; výpočty se skalárními a vektorovými veličinami	
Pohyb těles a jejich vzájemné působení		
Žák ➢ **užívá základní kinematické vztahy při řešení problémů a úloh o pohybech rovnoměrných a rovnoměrně zrychlených/zpomalených** ➢ **určí v konkrétních situacích síly a jejich momenty působící na těleso a určí výslednici sil** ➢ vysvětlí pojmy gravitační a tíhová síla, gravitační pole ➢ vysvětlí vlastnosti kapalin a plynů, užívá vztahy pro popis chování těchto těles ➢ definuje pojem tuhé těleso a užívá základní vztahy pro popis chování tohoto objektu ➢ **využívá Newtonovy pohybové zákony k předvídání pohybu těles** ➢ **využívá zákony zachování některých důležitých fyzikálních veličin při řešení problémů a úloh** ➢ užívá základní vztahy pro řešení problémů a úloh o mechanické práci, výkonu, účinnosti včetně úvahy o odporových silách	Kinematika pohybu – vztažná soustava; poloha a změna polohy tělesa, jeho rychlost a zrychlení; druhy pohybu Dynamika pohybu – hmotnost a síla Tlaková síla; třecí síla; síla pružnosti Gravitační a tíhová síla; gravitační pole; Newtonův gravitační zákon; pohyby těles v homogenním tíhovém a centrálním gravitačním poli Tlak, Pascalův zákon; Archimedův zákon; rovnice kontinuity Tuhé těleso; posuvný a otáčivý pohyb; moment síly; momentová věta, skládání a rozklad sil; dvojice sil; těžiště tělesa; stabilita I. II. a III. pohybový zákon; inerciální a neinerciální soustava; hybnost tělesa Souvislost změny mechanické energie s prací; zákony zachování hmotnosti, hybnosti a energie Práce; výkon; účinnost	

Předmět: fyzika

Ročník: sexta; druhý

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Mechanické kmitání a vlnění		
Žák ➢ popíše pohyb oscilátoru v závislosti na čase, vysvětlí jeho příčiny a objasní přeměny energie u oscilátoru ➢ **objasní procesy vzniku, šíření, odrazu a interference mechanického vlnění**	Mechanické kmitání, oscilátor, jeho amplituda, okamžitá výchylka, perioda a frekvence; kyvadlo Mechanické vlnění, postupné vlnění, stojaté vlnění; odraz vlnění; vlnová délka a rychlost vlnění; interference; zvuk, jeho frekvence a intenzita; infrazvuk; ultrazvuk	
Stavba a vlastnosti látek		
Žák ➢ **objasní souvislost mezi vlastnostmi látek různých skupenství a jejich vnitřní strukturou** ➢ popíše a vysvětlí jevy dokazující platnost kinetické teorie látek ➢ **aplikuje s porozuměním termodynamické zákony při řešení konkrétních fyzikálních úloh** ➢ vysvětlí a zdůvodní průběh změn skupenství ➢ **využívá stavovou rovnici ideálního plynu stálé hmotnosti při předvídání stavových změn plynu**	Pevné, kapalné a plynné skupenství a jeho vlastnosti; kinetická teorie látek – charakter pohybu a vzájemných interakcí částic v látkách různých skupenství Brownův pohyb, difúze, přilnavost, soudržnost, nestlačitelnost,… Termodynamika – termodynamická teplota; vnitřní energie a její změna, teplo; první a druhý termodynamický zákon; měrná tepelná kapacita; kalorimetrická rovnice;různé způsoby přenosu energie v rozličných systémech Změny skupenství, skupenské a měrné skupenské teplo Ideální plyn; střední kvadratická rychlost; Teplota plynu a tlak plynu z hlediska molekulové fyziky; stavová rovnice pro ideální plyn; děje izotermický, izobarický a izochorický a adiabatický; kruhový děj s ideálním plynem; tepelné motory	

➢ **analyzuje vznik a průběh procesu pružné deformace pevných těles**	Krystalické a amorfní látky; krystalová mřížka; deformace pevného tělesa; síla pružnosti, normálové napětí; Hookův zákon	
➢ **porovná zákonitosti teplotní roztažnosti pevných těles a kapalin a využívá je k řešení praktických problémů**	Vlastnosti kapalin, povrchové napětí kapaliny, kapilární jevy Délková a objemová teplotní roztažnost; součinitel teplotní roztažnosti pevných látek a kapalin	
Elektromagnetické jevy		
Žák		
➢ **porovná účinky elektrického pole na vodič a izolant**	Elektrický náboj a jeho zachování; Coulombův zákon, permitivita prostředí, intenzita elektrického pole, siločáry, elektrické napětí; kondenzátor	
➢ vypočítá velikosti sil, kterými na sebe působí nabitá tělesa, určí směry těchto sil		
➢ **využívá Ohmův zákon při řešení praktických problémů**	Zdroje elektrického napětí, elektromotorické napětí, různé typy zdrojů; elektrický proud v látkách, proud jako veličina; elektrický odpor; Ohmův zákon pro část obvodu i uzavřený obvod	
➢ **aplikuje poznatky o mechanismech vedení elektrického proudu v kovech, polovodičích, kapalinách a plynech při analýze chování těles z těchto látek v elektrických obvodech**	Elektrický proud v kovech, elektrická energie a výkon stejnosměrného proudu; spojování rezistorů; elektrický proud v polovodičích, typy polovodičů; dioda; elektrický proud v kapalinách, zákony vedení el. proudu v kapalinách; využití elektrolýzy; elektrický proud v plynech	
➢ modeluje různými způsoby magnetické pole, řeší problémy týkající se vodičů s proudy a magnetických polí	Stacionární magnetické pole, pole magnetů a vodičů s proudem; magnetická indukce; permeabilita; Ampérův zákon	
➢ **využívá zákon elektromagnetické indukce k řešení problémů a k objasnění funkce elektrických zařízení**	Nestacionární magnetické pole, zákon elektromagnetické indukce, indukované napětí, Lenzův zákon; vlastní indukce, indukčnost cívky	

	Střídavý elektrický proud, harmonické střídavé napětí a proud, jejich frekvence; výkon střídavého proudu; generátor střídavého proudu; elektromotor; transformátor; přenosová soustava el. energie	

Předmět: fyzika

Ročník: septima; třetí

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Elektromagnetické vlnění		
Žák ➢ **porovná šíření různých druhů elektromagnetického vlnění v rozličných prostředích**	Zdroje elektromagnetického záření; elektromagnetická vlna a její vlastnosti; spektrum elektromagnetického záření	
Optika		
Žák ➢ **porovná šíření různých druhů elektromagnetického vlnění v rozličných prostředích** ➢ **využívá zákony šíření světla v prostředí k určování vlastností zobrazení předmětů jednoduchými optickými systémy** ➢ objasní základní principy STR a jejich důsledky, porovná „klasickou" fyziku a STR	Vlnové vlastnosti světla; šíření a rychlost světla v různých prostředích; zákony odrazu a lomu světla, index lomu; optické spektrum; interference světla Zobrazení odrazem na rovinném a kulovém zrcadle; zobrazení lomem na tenkých čočkách; zorný úhel; oko jako optický systém; lupa Stálost rychlosti světla v inerciálních soustavách a některé důsledky této zákonitosti (základy STR)	
Mikrosvět		
Žák ➢ **využívá poznatky o kvantování energie záření a mikročástic k řešení fyzikálních problémů** ➢ ➢ **posoudí jadernou přeměnu z hlediska vstupních a výstupních částic i energetické bilance**	Kvanta a vlny; foton a jeho energie; korpuskulárně vlnová povaha záření a mikročástic Obal atomu, kvantování energie elektronů v atomu; spontánní a stimulovaná emise, laser Jaderná energie; syntéza a štěpení jader atomů; řetězová reakce, jaderný reaktor	**ENV – Člověk a životní prostředí -** Jaké zdroje energie člověk na Zemi využívá a jaké klady a zápory se pojí s jejich využíváním a získáváním **INT**

➢ **využívá zákon radioaktivní přeměny k předvídání chování radioaktivních látek**	Radioaktivní přeměna	
➢ **navrhne možné způsoby ochrany člověka před nebezpečnými druhy záření**	Radioaktivní přeměna	

Učební osnovy

CHEMIE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Vyučovací předmět chemie vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda, vzdělávacího oboru Chemie a částečně realizuje výstupy ze vzdělávacího oboru Geologie.

Vzdělávání v daném předmětu směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- získávání a zkoumání faktů v oblasti chemie a jejich souvislostí s využitím různých zdrojů informací a empirických metod poznávání (pozorování, měření, chemický experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých základních chemických procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o chemických látkách a dějích více způsoby na sobě nezávislými
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných dat v oblasti chemie pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům při zacházení s chemickými látkami a výrobky chemického průmyslu s ohledem na své zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání obnovitelných energetických zdrojů
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s látkami či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí
- dodržování pravidel bezpečné práce v laboratoři a laboratorního řádu s cílem získat základní návyky ochrany vlastního zdraví i zdraví druhých při práci s chemickými látkami, s chemickým nádobím a zařízením laboratoře
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků v laboratorní praxi, k pečlivé a systematické práci.

Prostřednictvím předmětu chemie jsou realizována tato průřezová témata:

- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**, která se uplatňuje zejména při objasňování důsledků globálních vlivů na životní prostředí v okolí žáků s důrazem na potřebu a závažnost ochrany tohoto prostředí především v dané lokalitě.
- **Environmentální výchova**, při níž učitel vede žáky k vytváření osobních postojů a praktických dovedností při zacházení s chemickými látkami, které mohou ohrozit zdraví či životní prostředí.

Průřezová témata se realizují prostřednictvím výchovných a vzdělávacích strategií.

Časové a organizační vymezení předmětu
Předmět je vyučován v kvintě, sextě a septimě v rozsahu 2 vyučovacích hodin týdně. Výuka probíhá v učebnách nebo ve školní laboratoři a je doplněna exkurzemi do chemických podniků a laboratoří.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Zadáváním témat k samostudiu vedeme žáky k osvojení vhodných způsobů a metod, kterými řídí vlastní učení předmětu chemie i další vzdělávání v tomto oboru. Cílem je rozšíření přehledu o struktuře a podstatných faktech tohoto vědního oboru.
- Prostřednictvím praktických cvičení vedeme žáky k osvojení vybraných empirických a teoretických metod chemického výzkumu s cílem uvědomit si důležitost těchto metod pro přírodovědné poznání, pro praktické činnosti člověka a pro rozvoj vědy a techniky.
- Zadáváme témata referátů navazujících na učivo chemie, při jejichž zpracování se žáci učí informace vyhledávat, třídit a hodnotit.
- Doporučujeme žákům vhodnou literaturu pro další vzdělávání.
- Předkládáme příklady praktického využití chemických látek a procesů, vedeme tak žáky k získání představ o využití teoretických znalostí v praxi.
- Zadáváme úlohy vycházející z každodenního života a tím směřujeme žáky k úvahám o souvislosti chemie s běžným životem.

Kompetence k řešení problémů

- Součástí výuky chemie jsou pravidelná cvičení, při kterých žáci řeší zadané úkoly. Způsob zadání úkolu a jeho vyhodnocení je volen tak, aby vedl žáky k:
    - rozpoznání a pochopení problému,
    - zvolení vhodných způsobů řešení problému,
    - formulování jednoduché hypotézy a její ověření praktickou činností nebo výpočty,
    - schopnosti své řešení obhájit.
- Vedeme žáky k používání adekvátních matematických a grafických prostředků k vyjadřování chemických vztahů a zákonů.
- Vedeme žáky ke schopnosti předvídat chemické vlastnosti látek a průběh chemických dějů na základě znalostí osvojených v obecné chemii a vybraných kapitolách z fyzikální chemie.

Kompetence komunikativní

- Moderujeme diskuse, které jsou součástí žákovských referátů.
- Vedeme žáky k tomu, aby formulovali myšlenky v logickém sledu a používali správných odborných výrazů.
- Vedeme žáky k formulování vlastních dotazů a názorů.
- Podporujeme u žáků schopnost přijímat názory druhých a obhájit názory vlastní.
- Vedeme žáky k formulování závěrů laboratorních prací formou psaného textu v laboratorních protokolech.

Kompetence sociální a personální

- Zadáváme skupinová cvičení s cílem:
    - vypěstovat a podporovat u žáků schopnost spolupracovat ve skupině,
    - rozdělit si ve skupině práci podle svých schopností,
    - společně plánovat vhodný postup k vyřešení úlohy,
    - převzít zodpovědnost za výsledky práce kolektivu a vážit si práce druhých.
- Na základě referátů nebo aktuálního dění podněcujeme žáky k diskusím o vlivu chemických látek na životní prostředí s cílem vést žáky:
    - k osvojení základních návyků ochrany životního prostředí a k ohleduplnosti vůči svému okolí,
    - k převzetí svého dílu zodpovědnosti za životní prostředí.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky ke sledování aktuálního dění ve vědě a technice prostřednictvím televize a internetu:
    - aby tak lépe pochopili, že vědecké poznatky v oboru chemie jsou prospěšné jak pro jedince, tak pro celou společnost,
    - aby si uvědomovali, že nezodpovědné zacházení s chemickými látkami vede k poškozování lidského zdraví, životního prostředí a působí hmotné škody.

Kompetence k podnikavosti

- Vedeme žáky k tomu:
    - aby se zodpovědně, s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možnosti rozhodovali o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření,
    - aby získávali a kriticky vyhodnocovali informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech v oboru přírodovědy a chemicko-technologických oborech.

Předmět: chemie

Ročník: kvinta; první

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Soustavy látek a jejich složení		
Žák ➢ **využívá odbornou terminologii při popisu látek a vysvětlování chemických dějů** ➢ využívá odbornou terminologii při popisu a rozlišování soustav látek	klasifikace látek heterogenní a homogenní směsi metody dělení směsí vyjadřování složení roztoků	
Veličiny a výpočty v chemii		
Žák ➢ **provádí chemické výpočty a uplatňuje je při řešení praktických problémů**	hmotnost atomů a molekul látkové množství Avogadrův zákon	
Stavba atomu		
Žák ➢ **využívá odbornou terminologii při popisu látek a vysvětlování chemických dějů** ➢ využívá odbornou terminologii při popisu stavby atomu ➢ předvídá vlastnosti prvků na základě poznatků o stavbě atomů	složení a struktura atomu jádro atomu, protonové a nukleonové číslo isotopy a nuklidy radioaktivita elektronový obal atomový orbital pravidla o zaplňování elektronových obalů valenční elektrony	
Periodická soustava prvků		
Žák ➢ **předvídá vlastnosti prvků a jejich chování v chemických procesech na základě poznatků o periodické soustavě prvků**	periodická soustava prvků vlastnosti prvků na základě postavení v PSP klasifikace prvků	

Chemická vazba a vlastnosti látek		
Žák ➢ **využívá znalosti o částicové struktuře látek a chemických vazbách k předvídání některých fyzikálně-chemických vlastností látek a jejich chování v chemických reakcích**	chemická vazba vznik chemické vazby elektronegativita a polarita chemické vazby slabé vazebné interakce struktura a vlastnosti kovalentních a iontových sloučenin a kovů	
Chemické názvosloví anorganických sloučenin		
Žák ➢ **využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin**	prvky a sloučeniny oxidační číslo názvosloví anorganických sloučenin	
Chemické reakce		
Žák ➢ **využívá znalosti o částicové struktuře látek a chemických vazbách k předvídání některých fyzikálně-chemických vlastností látek a jejich chování v chemických reakcích**	chemické reakce a rovnice klasifikace chemických reakcí průběh chemických reakcí redoxní reakce vyčíslení chemických rovnic stechiometrické výpočty	
Termochemie		
Žák ➢ **provádí chemické výpočty a uplatňuje je při řešení praktických problémů** ➢ provádí základní výpočty tepelných změn při chemických reakcích a uplatňuje je při řešení praktických problémů	základy termochemie enthalpie	

Kinetika chemických reakcí a chemická rovnováha		
Žák ➢ **využívá odbornou terminologii při popisu látek a vysvětlování chemických dějů** ➢ využívá odbornou terminologii při vysvětlování průběhu chemických dějů, ustavení a ovlivňování chemické rovnováhy	kinetika chemických dějů chemické rovnováhy ovlivňování chemických rovnováh předvídání průběhu chemických reakcí	
Acidobazické reakce		
Žák ➢ **využívá odbornou terminologii při popisu látek a vysvětlování chemických dějů** ➢ využívá odbornou terminologii při vysvětlování průběhu acidobazických reakcí	acidobazické reakce Brönstedova teorie kyselin a zásad acidobazické rovnováhy kyselé, zásadité a neutrální roztoky, pH vliv hydrolýzy solí na pH roztoku	

Předmět: chemie Ročník: sexta; druhý

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Vodík a jeho sloučeniny; voda		
Žák ➢ **využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin** ➢ **charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučeniny, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí** ➢ **předvídá průběh typických reakcí anorganických sloučenin** ➢ **využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v anorganické chemii** ➢ **zhodnotí využitelnost různých druhů vod a posoudí možné způsoby efektivního hospodaření s vodou v příslušném regionu *(geologie)***	vlastnosti vodíku a jeho sloučenin voda a peroxid vodíku struktura vody a její vlastnosti tvrdost vody význam vody pro život a výrobu ochrana vod povrchové vody – jejich rozložení na Zemi; chemické složení; pH; hydrogeologický cyklus, geologické působení vody podzemní vody – propustnost hornin, hydrogeologické systémy; chemické složení podzemních vod; ochrana podzemních vod	*V souvislosti s realizací výstupu oboru Geologie proběhne exkurze do úpravny pitné vody.*
Prvky 17. (VII.A) skupiny a jejich sloučeniny		
Žák ➢ **využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin** ➢ **charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučeniny, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí** ➢ **předvídá průběh typických reakcí anorganických sloučenin** ➢ **využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v anorganické chemii**	příprava, výroba a vlastnosti halogenů sloučeniny fluoru, chloru, bromu a jodu analytické důkazy halogenů	
Prvky 16. (VI.A) skupiny a jejich sloučeniny		
Žák ➢ **využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin** ➢ **charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučeniny, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí**	vlastnosti prvků 16. skupiny, příprava, výroba kyslíku a síry sloučeniny kyslíku a síry, výroba kyseliny sírové	

➢ **předvídá průběh typických reakcí anorganických sloučenin** ➢ **využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v anorganické chemii**	sulfanová metoda v analytické chemii	
Prvky 15. (V.A) skupiny a jejich sloučeniny		
Žák ➢ **využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin** ➢ **charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučeniny, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí** ➢ **předvídá průběh typických reakcí anorganických sloučenin** ➢ **využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v anorganické chemii**	vlastnosti prvků 15. skupiny, příprava, výroba dusíku a fosforu sloučeniny dusíku, fosforu a arsenu výroba amoniaku, kyseliny dusičné hnojiva rozdělení aniontů do analytických tříd	
Prvky 14. (IV.A) skupiny a jejich sloučeniny		
Žák ➢ **využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin** ➢ **charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučeniny, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí** ➢ **předvídá průběh typických reakcí anorganických sloučenin** ➢ **využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v anorganické chemii**	vlastnosti prvků 14. skupiny, příprava, výroba křemíku, cínu a olova sloučeniny uhlíku, křemíku, cínu a olova analytické důkazy Pb^{2+} a Sn^{2+}	
Prvky 13. (III.A) skupiny a jejich sloučeniny		
Žák ➢ **využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin** ➢ **charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučeniny, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí** ➢ **předvídá průběh typických reakcí anorganických sloučenin** ➢ **využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v anorganické chemii**	vlastnosti prvků 13. skupiny, příprava, výroba hliníku sloučeniny boru a hliníku analytické důkazy Al^{3+}	
s-prvky a jejich sloučeniny		
Žák ➢ **využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin**		

➢ **charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučeniny, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí** ➢ **předvídá průběh typických reakcí anorganických sloučenin** ➢ **využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v anorganické chemii**	vlastnosti s^1 a s^2 prvků, výroba sodíku sloučeniny sodíku, draslíku, hořčíku, vápníku výroba hydroxidu sodného výroba sody výroba vápna kvalitativní důkazy kationtů 1. a 2. skupiny	
d- a f- prvky a jejich sloučeniny; koordinační sloučeniny		
Žák ➢ **využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin** ➢ **charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučeniny, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí** ➢ **předvídá průběh typických reakcí anorganických sloučenin** ➢ **využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v anorganické chemii** ➢ charakterizuje strukturu koordinačních sloučenin	vlastnosti d-prvků, lanthanoidy a aktinoidy vlastnosti a sloučeniny mědi, stříbra, zlata, zinku, rtuti, chromu, manganu, železa struktura a názvosloví koordinačních sloučenin kvalitativní důkazy kationtů	
Klasifikace uhlovodíků		
Žák ➢ **zhodnotí vlastnosti atomu uhlíku významné pro strukturu organických sloučenin** ➢ rozliší typy uhlíkatých řetězců ➢ určí druh izomerie	složení organických sloučenin vlastnosti uhlíku umožňující variabilitu a stabilitu uhlíkatých řetězců podstata a druhy izomerie	
Alkany		
Žák ➢ **aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálních názvů** ➢ **charakterizuje základní skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí** ➢ **aplikuje znalosti o průběhu organických reakcí na konkrétních příkladech** ➢ **využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v organické chemii**	uhlovodíky s jednoduchými vazbami názvoslovné principy konfigurace a konformace alkanů a cykloalkanů fyzikální vlastnosti chemické vlastnosti průběh radikálové substituce eliminace, oxidace, hoření, termolýza významné alkany a cykloalkany stanovení empirického vzorce	

Alkeny a alkadieny		
Žák ➢ **aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu alkenů a alkadienů s možností využití triviálních názvů** ➢ **charakterizuje alkeny a alkadieny a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí** ➢ **aplikuje znalosti o průběhu organických reakcí na příkladech reakcí základních alkenů a alkadienů** ➢ **využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v chemii alkanů a alkadienů**	uhlovodíky s dvojnými vazbami názvoslovné principy vazebné poměry a geometrická izomerie fyzikální vlastnosti chemické vlastnosti průběh elektrofilní adice substituce, eliminace, oxidace, polymerace významné alkeny a alkadieny důkazy dvojných vazeb	
Alkyny		
Žák ➢ **aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálních názvů** ➢ **charakterizuje základní skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí** ➢ **aplikuje znalosti o průběhu organických reakcí na konkrétních příkladech**	uhlovodíky s trojnými vazbami názvoslovné principy vazebné poměry fyzikální vlastnosti chemické vlastnosti adiční reakce alkynů acetylidy ethyn	
Areny		
Žák ➢ **aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálních názvů** ➢ **charakterizuje základní skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí** ➢ **aplikuje znalosti o průběhu organických reakcí na konkrétních příkladech**	areny názvoslovné principy vazebné poměry, aromatický charakter fyzikální vlastnosti chemické vlastnosti průběh elektrofilní substituce adice, oxidace významné areny	

Předmět: chemie Ročník: septima; třetí

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Halogenové a dusíkaté deriváty uhlovodíků		
Žák ➢ **aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálních názvů** ➢ **charakterizuje základní skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí** ➢ **aplikuje znalosti o průběhu organických reakcí na konkrétních příkladech** ➢ **využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v organické chemii**	vazebné poměry v charakteristických skupinách názvosloví halogenderivátů, aminů a nitroderivátů příprava halogenderivátů, nitroderivátů a aminů adice, acidobazické reakce aminů významné halogenderiváty, nitroderiváty a aminy	
Kyslíkaté deriváty uhlovodíků		
Žák ➢ **aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálních názvů** ➢ **charakterizuje základní skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí** ➢ **aplikuje znalosti o průběhu organických reakcí na konkrétních příkladech** ➢ **využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v organické chemii**	alkoholy, fenoly, aldehydy, ketony, karboxylové kyseliny, funkční deriváty karboxylových kyselin, substituční deriváty karboxylových kyselin, deriváty kyseliny uhličité názvosloví kyslíkatých derivátů vazebné poměry v charakteristických skupinách acidobazické reakce, redox reakce, esterifikace, hydrolýza, poloacetalová reakce, aldolová kondenzace významné kyslíkaté deriváty	
Heterocyklické sloučeniny		
Žák ➢ **aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálních názvů**	charakteristika heterocyklických sloučenin pětičlenné heterocykly s jedním a dvěma heteroatomy	

➢ **charakterizuje základní skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí** ➢ **aplikuje znalosti o průběhu organických reakcí na konkrétních příkladech** ➢ **využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v organické chemii**	šestičlenné heterocykly s jedním a dvěma heteroatomy heterocyklické sloučeniny s dvěma kondenzovanými heterocykly	
Syntetické makromolekulární látky, léčiva, barviva, detergenty		
Žák ➢ **aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálních názvů** ➢ **charakterizuje základní skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí**	charakteristika syntetických makromolekulárních látek plasty vyráběné polymerací plasty vyráběné polykondenzací plasty vyráběné polyadicí barviva a pigmenty léčiva detergenty	
Lipidy		
Žák ➢ **objasní strukturu a funkci sloučenin nezbytných pro důležité chemické procesy probíhající v organismech** ➢ **charakterizuje základní metabolické procesy a jejich význam**	rozdělení a charakteristika lipidů acylglyceroly vosky složené lipidy metabolismus lipidů	

Sacharidy		
Žák ➢ **objasní strukturu a funkci sloučenin nezbytných pro důležité chemické procesy probíhající v organismech** ➢ **charakterizuje základní metabolické procesy a jejich význam**	rozdělení a charakteristika sacharidů monosacharidy Fischerovy, Tollensovy a Haworthovy vzorce významné monosacharidy významné disacharidy polysacharidy	
Proteiny		
Žák ➢ **objasní strukturu a funkci sloučenin nezbytných pro důležité chemické procesy probíhající v organismech** ➢ **charakterizuje základní metabolické procesy a jejich význam**	aminokyseliny peptidy bílkoviny metabolismus bílkovin proteosyntéza	
Nukleové kyseliny		
Žák ➢ **objasní strukturu a funkci sloučenin nezbytných pro důležité chemické procesy probíhající v organismech** ➢ **charakterizuje základní metabolické procesy a jejich význam**	charakteristika nukleových kyselin DNA, RNA přenos genetické informace	
Enzymy, vitaminy, hormony		
Žák ➢ **objasní strukturu a funkci sloučenin nezbytných pro důležité chemické procesy probíhající v organismech** ➢ **charakterizuje základní metabolické procesy a jejich význam**	charakteristika a funkce enzymů základní třídy enzymů charakteristika vitaminů vitaminy rozpustné ve vodě vitaminy rozpustné v tucích charakteristika hormonů	

Ochrana člověka za mimořádných událostí		
Žák ➢ **rozhodne, jak se odpovědně chovat při konkrétní mimořádné události**	únik nebezpečných látek do životního prostředí	

Učební osnovy

BIOLOGIE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Vyučovací předmět biologie realizuje obsah vzdělávacího oboru Biologie, který je v RVP G součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Integruje část Výchovy ke zdraví a část vzdělávacích oborů Geologie a Geografie.
Biologie společně s fyzikou, chemií a zeměpisem umožňuje poznat živou a neživou přírodu a objevovat její zákonitosti. Umožňuje také pochopit vztahy v přírodě a možnosti šetrného hospodaření s přírodními zdroji. Vede k citlivému vztahu k živým organismům a zodpovědnosti za ně. Rozvíjí praktické dovednosti, učí vyvozovat závěry a ústně i písemně je interpretovat. Přispívá k sebepoznání, pomáhá žákům volit si správný životní styl, navázat mezilidské vztahy a vytvořit si světový názor.
Výuka biologie umožňuje našim žákům úspěšně se zapojit do přírodovědných soutěží. Jde například o biologickou olympiádu, středoškolské odborné činnosti, poznávání živočichů a rostlin nebo soutěže s ekologickou tematikou.

V předmětu biologie jsou realizována tato průřezová témata:
- Osobnostní a sociální výchova
- Environmentální výchova

Časové a organizační vymezení předmětu:
V kvintě a v sextě má biologie časovou dotaci 3 hodiny, v septimě 2 hodiny týdně. V septimě a oktávě si žáci navíc mohou zvolit seminář a cvičení z biologie, který je bude připravovat na maturitní a přijímací zkoušku.
Vždy alespoň jedna hodina výuky probíhá ve specializované a moderně vybavené učebně (audiovizuální technika, moderní učební pomůcky…). Výuka je doplňována exkurzemi a tematicky zaměřenými vycházkami. Při vyučování používáme následující formy: výkladové hodiny propojené diskusí, projekty, exkurze, laboratorní cvičení.
V sextě žáci projektem Naše krajina realizují některé výstupy ze vzdělávacího oboru Geologie a Geografie.
Spolupracujeme s vysokoškolskými institucemi (Univerzita Hradec Králové, Univerzita Karlova a Jihočeská univerzita), s odbornými pracovišti (Východočeské muzeum, Agentura ochrany přírody a krajiny, správami CHKO a NP), ekologickými centry (SEVER) a řadou dalších organizací. Spolupráce využíváme při zajištění exkurzí, přednášek a při práci s talentovanými žáky (vedení odborných prací, individuální učební plán z biologie s možností návštěv vysokoškolských přednášek apod.).

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu biologie
Kompetence k učení
- Vedeme žáky k samostatnému vyhledávání biologických informací z nejrůznějších zdrojů (literatura, využití ICT…).
- Získané poznatky spojujeme se znalostmi dalších vzdělávacích oblastí a žáci si tak vytvářejí ucelenější představu o vztazích mezi živou a neživou přírodou, mezi přírodou a působením člověka.
- Ptáme se žáků na příčiny a průběh různých přírodních procesů, společně hledáme adekvátní odpovědi.

Kompetence k řešení problémů

- Usilujeme o nalezení shodných, podobných a odlišných znaků přírodovědných problémů, žáci volí vhodné způsoby řešení.
- Zadáváme problémové úlohy, které žáci sami nebo ve skupinách řeší.
- Žáci jsou vedeni k práci s moderní technikou shromažďování, zpracování a prezentace informací (praktické využívání základních nástrojů počítačových programů, dataprojektoru, videa, fotografie apod.).

Kompetence komunikativní

- Vyžadujeme vyslovení hypotéz či vlastních názorů na daný přírodovědný problém a uvedení skutečností, ze kterých vyvodil svůj úsudek.
- Konzultujeme názory všech žáků, učíme je vhodně argumentovat, společně pak spolupracujeme na řešení biologického úkolu.
- Vedeme dialog na biologické téma, žáci své myšlenky vyjadřují v logickém sledu.

Kompetence sociální a personální

- Zadáváme skupinová cvičení, při kterých žáci efektivně spolupracují, rozdělují si podle svých schopností pracovní činnosti, společně plánují vhodný postup k vyřešení úlohy.

Kompetence občanské

- Na příkladech vysvětlujeme žákům nutnost chránit životní prostředí a přírodu, což žáci chápou jako svou občanskou povinnost.
- Navozujeme modelové situace týkající se životního stylu a diskutujeme na téma osobní zodpovědnosti jednotlivce za své zdraví.

Předmět: biologie

Ročník: kvinta; první

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Živá a neživá příroda a geologie		
Žák ➢ **odliší živé soustavy od neživých na základě jejich charakteristických vlastností** ➢ **využívá vybrané metody identifikace minerálů *(geologie)*** ➢ **určí nerostné složení a rozpozná strukturu běžných magmatických, sedimentárních a metamorfovaných hornin - *(geologie)*** ➢ **porovná složení a strukturu jednotlivých zemských sfér a objasní jejich vzájemné vztahy *(geologie)*** ➢ **analyzuje energetickou bilanci Země a příčiny vnitřních a vnějších geologických procesů *(geologie)***	Život a jeho poznávání (biologie jako věda, obecné vlastnosti organismů, jejich klasifikace) Mineralogie (minerály – jejich vznik a ložiska, krystaly a jejich vnitřní stavba, fyzikální a chemické vlastnosti minerálů) Petrologie (metamorfní procesy – jejich typy, kontaktní a regionální metamorfóza, magmatický proces – vznik magmatu a jeho tuhnutí, krystalizace minerálů z magmatu, zvětrávání a sedimentační proces – mechanické a chemické zvětrávání, srážení, sedimentace, metamorfní procesy – jejich typy, kontaktní a regionální metamorfóza Země jako geologické těleso – základní geobiocykly. Zemské sféry – chemické, mineralogické a petrologické složení Země.	
Biologie virů		
Žák ➢ **charakterizuje viry jako nebuněčné soustavy** ➢ **zhodnotí způsoby ochrany proti virovým onemocněním a metody jejich léčby** ➢ **zhodnotí pozitivní a negativní význam virů**	Viry (stavba a funkce virů, cykly, onemocnění)	
Biologie bakterií		
Žák ➢ **charakterizuje bakterie z ekologického, zdravotnického a hospodářského hlediska** ➢ **zhodnotí způsoby ochrany proti bakteriálním onemocněním a metody jejich léčby**	Stavba a funkce bakterií (prokaryotní organismy: stavba prokaryotní buňky, bakterie a sinice, výskyt a význam, onemocnění)	

Obecná biologie a geologie		
Žák ➢ **objasní stavbu a funkci strukturních složek a životní projevy prokaryotních a eukryotních buněk** ➢ **vysvětlí význam diferenciace a specializace buněk pro mnohobuněčné organismy** ➢ **porovná významné hypotézy o vzniku a evoluci živých soustav na Zemi** ➢ **odvodí hierarchii recentních organismů ze znalostí o jejich evoluci**	Buňka – stavba a funkce Vznik a vývoj živých soustav, evoluce Geologická historie Země – geologická období vývoje Země, změny polohy kontinentů, evoluce bioty a prostředí *(geologie)*	
Biologie protist a chromist		
Žák ➢ **charakterizuje protista z ekologického, zdravotnického a hospodářského hlediska**	Stavba a funkce protist, chromist	
Biologie hub		
Žák ➢ **pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné zástupce hub a lišejníků** ➢ **posoudí ekologický, zdravotnický a hospodářský význam hub a lišejníků**	Stavba a funkce hub, stavba a funkce lišejníků	
Biologie rostlin		
Žák ➢ **popíše stavbu těl rostlin, stavbu a funkci rostlinných orgánů** ➢ **objasní princip životních cyklů a způsoby rozmnožování rostlin** ➢ **porovná společné a rozdílné vlastnosti stélkatých a cévnatých rostlin** ➢ **pozná a pojmenuje (s využitím různých informačních zdrojů) významné rostlinné druhy a uvede jejich ekologické nároky** ➢ **zhodnotí rostliny jako primární producenty biomasy a možnosti využití rostlin v různých odvětvích lidské činnosti** ➢ **posoudí vliv životních podmínek na stavbu a funkci rostlinného těla** ➢ **zhodnotí problematiku ohrožených rostlinných druhů a možnosti jejich ochrany**	Morfologie a anatomie rostlin (rostlinná pletiva: hlavní typy pletiv a jejich funkce, rostlinné orgány: kořen, stonek, list, květ, květenství, plod) Fyziologie rostlin (látkový a energetický metabolismus rostlin (fotosyntéza, cukry a jejich význam, minerální výživa, způsoby výživy rostlin, význam rostlin v koloběhu látek v přírodě), růst a vývoj rostlin (regulace růstu, pohyby rostlin, ...)) Systém a evoluce rostlin (řasy, ryniofyta, mechorosty, kapraďorosty, cykasy, jinany, jehličnany, rostliny krytosemenné) Rostliny a prostředí	

Předmět: biologie

Ročník: sexta; druhý

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Biologie živočichů		
Žák ➢ **charakterizuje hlavní taxonomické jednotky živočichů a jejich významné zástupce** ➢ **popíše evoluci a adaptaci jednotlivých orgánových soustav** ➢ **objasní principy základních způsobů rozmnožování a vývoj živočichů** ➢ **pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné živočišné druhy a uvede jejich ekologické nároky** ➢ **posoudí význam živočichů v přírodě a v různých odvětvích lidské činnosti** ➢ **charakterizuje pozitivní a negativní působení živočišných druhů na lidskou populaci** ➢ **charakterizuje základní typy chování živočichů** ➢ **zhodnotí problematiku ohrožených živočišných druhů a možnosti jejich ochrany**	Zoologie jako věda (srovnání rostlin a živočichů), mnohobuněční živočichové (obecná charakteristika, tkáně, individuální vývin) Morfologie, anatomie, fyziologie, systém a evoluce vybraných skupin živočichů (houby, žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci, ostnokožci, strunatci – pláštěnci, bezlebeční, kruhoústí, paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) Ekologie živočichů (živočichové a prostředí) Etologie (chování živočichů)	
Biologie člověka		
Žák ➢ **podle předloženého schématu popíše a vysvětlí evoluci člověka** ➢ **využívá znalosti o orgánových soustavách pro pochopení vztahů mezi procesy probíhajícími v lidském těle**	Původ a vývoj člověka Opěrná a pohybová soustava (stavba, funkce, první pomoc při poranění)	

Geografie a geologie		
Žák ➢ **zhodnotí na příkladech různé krajiny jako systém pevninské části krajinné sféry se specifickými znaky, určitými složkami, strukturou, okolím a funkcemi** ➢ **analyzuje na konkrétních příkladech přírodní a kulturní (společenské) krajinné složky a prvky krajiny** ➢ **zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v lokální, regionální a globální úrovni** ➢ **navrhne využitelnost a způsob efektivního hospodaření s půdou v daném regionu *(geologie)*** ➢ **posuzuje geologickou činnost člověka z hlediska možných dopadů na životní prostředí *(geologie)*** ➢ **posoudí význam i ekologickou únosnost těžby a zpracovatelských technologií v daném regionu *(geologie)*** ➢ **vyhodnotí bezpečnost ukládání odpadů a efektivitu využívání druhotných surovin v daném regionu *(geologie)***	Krajina – vývoj krajiny, přírodní prostředí, společenské prostředí, vývoj ve využívání půdy, kulturní krajina, environmentalistika, krajinná (geografická) ekologie, typy krajiny, krajinný potenciál Vývoj interakce příroda – společnost – prostorová koexistence, udržitelný rozvoj (život), limity přírodního prostředí, globální problémy lidstva, výchovně, hospodářské a právní nástroje ochrany přírody a životního prostředí Interakce mezi přírodou a společností – přístupy environmentální geologie, rekultivace a revitalizace krajiny *(geologie)* Práce v terénu a geologická exkurze *(geologie)*	**ENV** **Člověk a životní prostředí, životní prostředí regionu** (**PRO)**

Předmět: biologie

Ročník: septima; třetí

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Biologie člověka		
Žák ➢ **využívá znalosti o orgánových soustavách pro pochopení vztahů mezi procesy probíhajícími v lidském těle** ➢ **charakterizuje individuální vývoj člověka a posoudí faktory ovlivňující jej v pozitivním a negativním směru** ➢ **usiluje o pozitivní změny ve svém životě související s vlastním zdravím a zdravím druhých** ➢ **podle konkrétní situace zasáhne při závažných poraněních a život ohrožujících stavech** ➢ **orientuje se v problematice reprodukčního zdraví z hlediska odpovědnosti k budoucímu rodičovství**	Soustavy látkové přeměny (cévní, dýchací, trávicí, vylučovací soustava: stavba, funkce, onemocnění) Soustavy regulační (nervová soustava, žlázy s vnitřní sekrecí, smyslové orgány: stavba, funkce, onemocnění) Soustavy rozmnožovací (pohlavní orgány, oplození, gravidita, období lidského života) Zdravá výživa (specifické potřeby výživy podle věku, zdravotního stavu a profese) Hygiena pohlavního styku, hygiena v těhotenství První pomoc při úrazech a náhlých zdravotních příhodách Tělesné změny v období adolescence Péče o reprodukční zdraví (faktory ovlivňující plodnost, preventivní prohlídky, osvěta spojená s abúzem nikotinu, alkoholu, drog a sexuálně přenosnými chorobami) Metody asistované reprodukce, její biologické aspekty Civilizační choroby, poruchy příjmu potravy, choroby přenosné pohlavním stykem, HIV/AIDS, hepatitidy Rizika v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví – promiskuita, předčasné ukončení těhotenství	**OSV** **Osobnostní rozvoj** **–** péče o vlastní zdraví **(B)**

Genetika		
Žák ➢ **využívá znalosti o genetických zákonitostech pro pochopení rozmanitosti organismů** ➢ **analyzuje možnosti využití znalostí z oblasti genetiky v běžném životě**	Molekulární a buněčné základy dědičnosti Dědičnost a proměnlivost Genetika člověka Genetika populací	
Ekologie a ochrana a tvorba životního prostředí		
Žák ➢ **používá správně základní ekologické pojmy** ➢ **objasňuje základní ekologické vztahy**	Ochrana a tvorba životního prostředí (biosféra a člověk, trvale udržitelný rozvoj, obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie), biologie a společnost Ekologie (základní pojmy, podmínky života, biosféra a její členění, ekosystémy, ekologie stanovišť)	**ENV** **Člověk a životní prostředí, životní prostředí regionu ČR** – životní prostředí - **INT** **ENV** **Problematika vztahů organismů a prostředí** – organismy a prostředí **(PRO + INT)**

Učební osnovy

ZEMĚPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět zeměpis leží na pomezí vzdělávacích oblastí Člověk a příroda a Člověk a společnost. Využívá a integruje poznatky z mnoha dalších oborů – matematiky, fyziky, biologie, dějepisu a základů společenských věd. Záměry vzdělávacích oblastí jsou realizovány prostřednictvím obsahu vzdělávacích oborů Geografie a Geologie. Předmět žákům umožňuje orientovat se v poznatcích z fyzické, socioekonomické a regionální geografie na středoškolské úrovni. Vede žáky k práci s geografickými informacemi, k osvojení kartografických a topografických dovedností a k aktivnímu zájmu o aktuální dění ve společnosti v České republice i v zahraničí. Rozvíjí environmentální myšlení žáků.
Cílem výuky zeměpisu v ročnících vyššího gymnázia je probudit v žácích zájem o problémy planety Země, pohlížet na ně v různých kontextech a hledat geografické souvislosti. Žáci s hlubším zájmem o předmět se mohou přihlásit do volitelného předmětu seminář ze zeměpisu.

Do předmětu zeměpis jsme zařadili část vzdělávacího obsahu ze vzdělávacího oboru Geologie, probíráme je jako součást kapitoly Přírodní prostředí Země.

Prostřednictvím předmětu zeměpis jsou realizována tato průřezová témata:

- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Environmentální výchova

Časové a organizační vymezení předmětu

Zeměpis náleží mezi povinné předměty. Ve třídách vyššího gymnázia jej vyučujeme v kvintě a sextě po dvou hodinách týdně. V kvintě a v 1. ročníku čtyřletého gymnázia je výuka realizována částečně v anglickém jazyce. Výuka regionální geografie probíhá v kvintě a v sextě (resp. 1. a 2. ročníku čtyřletého gymnázia) v rámci výuky bloků Přírodní prostředí a Sociální prostředí. Systematicky je pak výuka regionální geografie realizována v předmětu seminář ze zeměpisu.
Pro výuku zeměpisu máme zařízenou odbornou učebnu vybavenou audiovizuální technikou. Dle možností školy v ní probíhá alespoň jedna hodina týdně v každé třídě. K vyučovacím pomůckám patří i nástěnné mapy. V hodinách pracujeme s učebnicemi a atlasy. Výuka může být doplňována exkurzemi, přednáškami nebo besedami, část hodin vyučujeme v terénu.
V kvintě realizujeme dvoudenní projekt se zaměřením na výuku kartografie, GPS a GIS. Tento projekt je veden praktickou formou, jeho účastníci pracují jak v terénu, tak s výpočetní technikou.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu geografie

Kompetence k učení

- Při výkladu učiva zeměpisu vedeme žáky k samostatnosti při zápisech konkrétních informací.
- Při zadávání domácích úkolů a projektů klademe důraz na samostatné vyhledávání dat.
- Při zadávání individuálních prací vedeme žáky k využívání pomůcek (zeměpisný atlas, mapa, glóbus…) pro získávání a ověřování informací.

Kompetence k řešení problémů

- Při zadávání samostatných prací, domácích úkolů a projektů vedeme žáky k rozpoznání problému.
- Při řešení problému vedeme žáky k tvořivému myšlení na základě dříve získaných vědomostí a dovedností, ke zvažování možných kladů a záporů jednotlivých variant řešení problému, k formulování a obhajování podložených závěrů.

Kompetence komunikativní

- V hodinách zeměpisu vedeme žáky k výstižnému a kultivovanému vyjadřování, umožňujeme žákům, aby se mohli zapojovat do diskusí.
- Umožňujeme žákům, aby v rámci klasifikace samostatných prací, domácích úkolů a projektů mohli prezentovat výsledky své práce.

Kompetence sociální a personální

- V hodinách přispíváme k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné spolupráci.
- Při skupinové práci učíme žáky aktivně stanovovat cíle a dosahovat jich.

Kompetence občanské

- Při výuce zeměpisu klademe důraz na výchovu žáků k pochopení problematiky udržitelného rozvoje planety Země.
- Při diskusích vedeme žáky k respektování různorodosti hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí.

Kompetence k podnikavosti

- Při výuce zeměpisu motivujeme žáky k dosažení úspěchů, usilujeme o splnění stanovených cílů a průběžně hodnotíme výsledky.
- Výuku zeměpisu směřujeme k využití odborných znalostí a praktických dovedností potřebných pro rozvoj osobního a profesního života.

Předmět: zeměpis

Ročník: kvinta; první

Očekávané výstupy z RVP G / Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT, poznámky**
Geografické informace a terénní vyučování		
Žák ➢ **používá dostupné kartografické produkty a další geografické zdroje dat a informací v tištěné i elektronické podobě pro řešení geografických problémů**	**<u>Geografická kartografie a topografie</u> – praktické aplikace s kartografickými produkty, s mapami různých funkcí, s kartogramy** *(průřezově během učiva zeměpisu)*	
➢ vysvětlí základy vzniku map a jejich obsah, rozliší druhy map, používá měřítko mapy k určení přibližné vzdálenosti	Zobrazování zemského povrchu – mapy – měřítko mapy, vznik map, obsah map, druhy map	
➢ **používá s porozuměním vybranou geografickou, topografickou a kartografickou terminologii** ➢ **čte, interpretuje a sestavuje jednoduché grafy a tabulky, analyzuje a interpretuje číselné geografické údaje**	**<u>Geografický a kartografický vyjadřovací jazyk</u> – obecně používané pojmy, kartografické znaky, vysvětlivky, statistická data, ostatní informační, komunikační a dokumentační zdroje dat pro geografii** *(průřezově během učiva zeměpisu)*	
➢ **vytváří a využívá vlastní mentální schémata a mentální mapy pro orientaci v konkrétním území**	**<u>Mentální schémata a mentální mapy</u>** *(průřezově během učiva zeměpisu)*	
➢ **orientuje se pomocí map v krajině** ➢ vysvětlí základy využití DPZ v geografii, pracuje s GIS, GPS	**<u>Geografické informační a navigační systémy</u> – geografický informační systém (GIS), dálkový průzkum Země (DPZ), praktické využití GIS, DPZ, satelitních navigačních přístrojů GPS (globální polohový systém)**	*Projekt kartografie, GIS a GPS*
➢ pracuje s mapou a buzolou, bezpečně se orientuje a pohybuje v terénu	**<u>Terénní geografická výuka praxe</u> <u>a aplikace</u> – geografické exkurze a terénní cvičení, praktická topografie, orientace, bezpečnost pohybu a**	

	pobytu v terénu, postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení přírodních a společenských prvků krajiny a jejich interakce	
Přírodní prostředí / geologie		
Žák ➢ **porovná postavení Země ve vesmíru a podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy**	**<u>Země jako vesmírné těleso</u> –** Země jako součást vesmíru, **tvar a pohyby Země, důsledky pohybu Země pro život lidí a organismů, střídání dne a noci, střídání ročních období, časová pásma na Zemi, kalendář**	
➢ uvede pohyby Země a jejich důsledky, objasní podstatu zatmění Slunce a Měsíce a slapových jevů	Měsíc, zatmění Slunce a Měsíce, slapové jevy	
➢ **rozliší složky a prvky fyzickogeografické sféry a rozpozná vztahy mezi nimi**	**<u>Fyzickogeografická</u> sféra – vzájemné vazby a souvislosti složek fyzickogeografické sféry, základní zákonitosti stavu a vývoje složek fyzickogeografické sféry, důsledky pro přírodní prostředí** **<u>Systém fyzickogeografické sféry na planetární a na regionální úrovni</u> – objekty, jevy, procesy, zonalita, azonální jevy**	
➢ uvede vertikální složení atmosféry, meteorologické prvky a klimatogeografické činitele ➢ objasní základní princip fungování vzduchových hmot a front ➢ **objasní mechanismy globální cirkulace atmosféry a její důsledky pro vytváření klimatických pásů**	Fyzickogeografická sféra – atmosféra	

➢ **objasní velký a malý oběh vody a rozliší jednotlivé složky hydrosféry a jejich funkci v krajině** ➢ objasní vliv mořských proudů na klima planety a regionů	Fyzickogeografická sféra - hydrosféra	
➢ **hodnotí vodstvo a jako základ života a zdroje rozvoje společnosti**	Význam vodstva	
➢ vymezí tvary reliéfu vzniklé ledovcovou činností a působením mrazu	Fyzickogeografická sféra – kryosféra Vznik a vývoj ledovců	
➢ **porovná složení a strukturu jednotlivých zemských sfér a objasní jejich vzájemné vztahy**	Fyzickogeografická sféra – litosféra **Zemské sféry – mineralogické a petrologické složení Země** *(geologie)*	
➢ porovná složení a strukturu částí litosféry ➢ objasní Wegenerovu teorii kontinentálního driftu	Složení a struktura litosféry **Geologická historie Země – změny polohy kontinentů –** Wegenerova teorie kontinentálního driftu *(geologie*)	
➢ **analyzuje různé druhy poruch v litosféře**	**Deformace litosféry – křehká a plastická deformace geologických objektů, vývoj stavby pevnin a oceánů; mechanismus deskové tektoniky; zemětřesení a vulkanismus, tvary zemského povrchu** *(Geologie)*	
➢ **porovná na příkladech mechanismy působení endogenních (včetně deskové tektoniky) a exogenních procesů a jejich vliv na utváření zemského povrchu a život lidí**	Georeliéf Endogenní a exogenní procesy	
➢ objasní geologický vývoj Evropy a jeho vliv na současnou podobu povrchu Evropy	Geologický vývoj Evropy	
➢ **využívá geologickou mapu ČR k objasnění geologického vývoje regionů** *(geologie)*	Geologický vývoj České republiky	
➢ **určí základní vlastnosti vzorku půdního profilu** *(geologie)* ➢ rozliší půdní druhy a půdní typy ➢ **hodnotí půdní obal Země jako základ života a zdroje rozvoje společnosti**	Fyzickogeogragická sféra – pedosféra **Vznik a vývoj půd** *(geologie)* Půdní druhy a půdní typy Význam půd	
➢ **rozliší hlavní biomy světa**		
➢ **určí základní vlastnosti vzorku půdního profilu**		

➢ rozliší půdní druhy a půdní typy ➢ **hodnotí půdní obal Země jako základ života a zdroje rozvoje společnosti** ➢ **rozliší hlavní biomy světa**	 Fyzickogeografická sféra – biosféra Lokalizace, charakteristika a porovnání jednotlivých biomů	
Regiony		
Žák ➢ **vymezí místní region (podle bydliště, školy) na mapě podle zvolených kriterií, zhodnotí přírodní poměry mikroregionu)** ➢ **zhodnotí polohu, přírodní poměry a zdroje České republiky** ➢ **rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi** ➢ **lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní vlastnosti a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná**	**Místní region – přírodní poměry** **Česká republika** – **poloha, přírodní poměry a zdroje** **Makroregiony světa** – přírodní poměry *Charakteristické prvky jednotlivých makroregionů a jejich porovnání*	*(aplikace učiva osvojeného během celého školního roku)* *(zařazeno průřezově do učiva Přírodní prostředí)* *(probíráno průřezově na příslušném učivu)* *(shrnutí a aplikace učiva osvojeného během celého školního roku)*

Předmět: zeměpis

Ročník: sexta; druhý

Očekávané výstupy z RVP G / Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT, poznámky**
Sociální prostředí		
Žák ➢ **zhodnotí na příkladech dynamiku vývoje obyvatelstva na Zemi, geografické, demografické a hospodářské aspekty působící na chování, pohyb, rozmístění a zaměstnanost obyvatelstva** ➢ porovná demografické parametry z různých regionů světa a interpretuje je ➢ vysvětlí průběh a příčiny růstu počtu obyvatelstva a srovná situaci v různých oblastech světa ➢ podrobně rozebere věkovou pyramidu České republiky, porovná ji s věkovými pyramidami jiných států	**<u>Obyvatelstvo</u> – základní geografické, demografické, etnické a hospodářské charakteristiky** Vývoj počtu a rozmístění obyvatelstva světa Přirozená a mechanická měna obyvatelstva Fáze demografického vývoje Věkové pyramidy Česká republika – věková pyramida	**EGS** **Globální problémy, jejich příčiny a důsledky** – světový populační vývoj **ENV** **Člověk a životní prostředí –** jaké jsou příčiny rychlého růstu populace a jaký vliv má tento růst na životní prostředí
➢ **analyzuje hlavní rasová, etnická, jazyková, náboženská, kulturní a politická specifika s ohledem na způsob života a životní úroveň v jednotlivých kulturních regionech světa** ➢ hodnotí obyvatelstvo České republiky	**<u>Kulturní prostředí</u> – struktura obyvatelstva, kulturní specifika** Struktura obyvatelstva Kulturní makroregiony **Česká republika - charakteristiky obyvatelstva** *(Regiony)*	
➢ **identifikuje obecné základní geografické znaky a funkce sídel a aktuální tendence ve vývoji osídlení** ➢ zhodnotí sídla České republiky ➢ rozliší a pojmenuje regiony ČR a euroregiony	**<u>Sídla a osídlení</u> – sídelní struktura a její vývoj, sídlo, obec, město, jejich funkce** **Česká republika - charakteristiky sídel ČR** *(Regiony)* **ČR - regiony, euroregiony** *(Regiony)*	
➢ rozliší sektorovou a odvětvovou strukturu světového hospodářství ➢ charakterizuje lokalizační faktory hospodářských odvětví ➢ **hodnotí nerovnoměrné rozmístění, objem a distribuci světových surovinových a energetických zdrojů**	**<u>Světové hospodářství</u> – lokalizační faktory, sektorová a odvětvová struktura a její důsledky** Světové surovinové a energetické zdroje	

➢ **vyhledá na mapách hlavní světové oblasti cestovního ruchu, porovná jejich lokalizační faktory a potenciál**	Cestovní ruch – typy cestovního ruchu a jejich lokalizace, regiony s významnou turistickou návštěvností, regiony závislé na cestovním ruchu, pozitiva a negativa cestovního ruchu	
➢ **zhodnotí na příkladech světové hospodářství jako otevřený dynamický systém s určitými složkami, strukturou a funkcemi a zohlední faktory územního rozmístění hospodářských aktivit, vymezí jádrové a periferní oblasti světa** ➢ **rozliší a porovnává státy světa a jejich mezinárodní integrační uskupení a organizace podle kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti**	**<u>Socioekonomická sféra –</u> sociálněgeografické systémy, geografické aspekty bohatství a chudoby, globalizace** Porovnání států světa podle různých kritérií Mezinárodní hospodářské a politické integrační celky	**EGS** **Globální problémy, jejich příčiny a důsledky** – nerovnoměrný vývoj světa **EGS** **Globalizační a rozvojové procesy** – geografické vnímání globalizace
➢ zhodnotí hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě ➢ charakterizuje transformaci ekonomiky v ČR ➢ **lokalizuje na mapách hlavní rozvojová jádra a periferní oblasti České republiky, rozlišuje jejich specifika** *(Regiony)*	**Česká republika - hospodářské a politické postavení ČR v Evropě a ve světě** *(Regiony)* **Transformační ekonomické procesy v ČR** **Struktura hospodářství v ČR** *(Regiony)* Jádrové a periferní oblasti ČR *(Regiony)*	
➢ **lokalizuje na mapě světa hlavní aktuální geopolitické problémy a změny s přihlédnutím k historickému vývoji**	**<u>Politické prostředí</u> – politická specifika, státní zřízení, geopolitické procesy, hlavní světová ohniska napětí** (průřezově během učiva Regionů)	
Regiony		
Žák ➢ **rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi**	*(průřezově během učiva zeměpisu)*	

➢ **vymezí místní region (podle bydliště, školy) na mapě podle zvolených kritérií, zhodnotí hospodářské a kulturní poměry mikroregionu a jeho vazby k vyšším územním celkům a regionům**	**<u>Místní region</u> – možnosti rozvoje mikroregionu, strategické a územní plánování** Typické prvky místního regionu, silné a slabé stránky	
➢ **lokalizuje na mapách hlavní makroregiony světa, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich kulturní, politické a hospodářské vlastnosti a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná**	**<u>Makroregiony světa</u> – jádra, periferie, modelový region – modelové problémy s důrazem na Evropu a Evropskou unii** *Charakteristické prvky jednotlivých makroregionů a jejich porovnání*	**EGS** **Žijeme v Evropě** – evropský integrační proces

Učební osnovy

ZÁKLADY SPOLEČENSKÝCH VĚD

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět základy společenských věd je integrovaným předmětem. Realizuje výstupy a učivo vzdělávacího oboru Občanský a společenskovědní základ (vzdělávací oblast Člověk a společnost), část výstupů a učiva vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví (vzdělávací oblast Člověk a zdraví) a většinu výstupů a učiva vzdělávacího oboru Člověk a svět práce (vzdělávací oblast Člověk a svět práce). Žáci si v návaznosti na předmět výchova k občanství prohlubují a upevňují orientaci v mravních a právních předpokladech mezilidského a společenského soužití, v hospodářském životě společnosti, v demokratických principech řízení státu, v lokálních i globálních problémech a způsobech jejich řešení na národní i mezinárodní úrovni. Součástí předmětu jsou i zcela nové obsahové prvky z psychologie, sociologie, politologie, práva, ekonomie, mezinárodních vztahů a filozofie, jejichž pochopení je podmíněné rozvinutějším myšlením a zkušeností žáků vyššího gymnázia.

Předmět základy společenských věd má široké zaměření, a proto vytváří četné mezioborové vztahy (s religionistikou, náboženstvím, dějepisem, zeměpisem, biologií, českým jazykem a literaturou, výchovným poradenstvím…). Do předmětů religionistika a náboženství byla integrována část výstupů a učiva z tematického celku Úvod do filozofie a religionistiky, který vyučujeme v septimě.

Integrované výstupy a učivo ze vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví navazují na stejnojmenný vzdělávací obor pro základní vzdělávání. Usilujeme o to, aby se žáci orientovali ve své osobnosti, emocích a potřebách, aby si uvědomovali hodnotu zdraví a aby si osvojili základy psychohygieny. Výstupy a učivo ze vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví realizujeme v tematickém celku Člověk jako jedinec, který vyučujeme v kvintě. Výstupy a učivo z Výchovy ke zdraví dále integruje biologie, religionistika, náboženství a tělesná výchova.

Vzdělávací obor Člověk a svět práce připravuje žáky na další vzdělávání, na vstup do profesních vztahů a do ekonomického občanského života. Výstupy a učivo tematického celku Trh práce a profesní nabídka realizujeme v tematických celcích Člověk jako jedinec a Člověk ve společnosti, které vyučujeme v kvintě. Část výstupů a učiva tematického celku Trh práce a profesní nabídka integruje výchovné poradenství, jeden výstup tohoto tematického celku (vyhotovení potřebné dokumentace pro přijímací řízení) integruje předmět český jazyk a literatura. Výstupy a učivo tematického celku Pracovněprávní vztahy realizujeme v rámci tematického celku Člověk a právo, který vyučujeme v sextě. Učivo a výstupy týkající se bezpečnosti práce (kromě problematiky pracovního úrazu a odškodnění) integrovala chemie. Zbývající tematické celky vzdělávacího oboru Člověk a svět práce: Tržní ekonomika, Národní hospodářství a úloha státu v ekonomice a Finance vyučujeme v oktávě. Realizovat učivo a výstupy těchto tematických celků nám při přednáškách, besedách a exkurzích pomáhají odborníci z praxe.

Základy společenských věd se významně podílejí na formování postojů žáků, přispívají k lepšímu poznávání sebe i druhých, učí logicky myslet, připravují na převzetí sociálních rolí, rozvíjejí schopnost odpovědně jednat, vytvářejí a upevňují mravní a právní vědomí žáků. Podstatnou úlohou předmětu je reflektovat dynamický a pluralitní svět a globální provázanost jevů v něm.

Cílům předmětu odpovídají metody vyučování. Ve výuce je využívána skupinová spolupráce, komunikační aktivity, prvky dramatické výchovy, řešení problémových úloh, práce s textem, projekty, prezentace, filmové projekce, přednášky či besedy s odborníky z praxe, exkurze.

Prostřednictvím předmětu výchova k občanství se realizují tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova

Časové a organizační vymezení předmětu

Předmět základy společenských věd je vyučován ve čtyřech ročnících, v kvintě až oktávě. V kvintě, septimě a oktávě má dvouhodinovou a v sextě tříhodinovou týdenní dotaci. Integruje část výstupů a učiva vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví a většinu výstupů a učiva vzdělávacího oboru Člověk a svět práce (viz výše). Realizace některých témat ze vzdělávacího oboru Člověk a svět práce (viz výše) je uskutečňována formou setkání s odborníky z praxe (přednášky, besedy, exkurze).

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu základy společenských věd

Kompetence k učení

- Tříděním, zpracováním a hodnocením informací z více zdrojů učíme žáky kritickému přístupu ke zdrojům informací.
- Propojováním poznatků z různých vzdělávacích oblastí do širších celků učíme žáky komplexnějšímu pohledu na společenské a kulturní jevy.

Kompetence k řešení problémů

- Zadáváme problémové úlohy. Při hledání jejich řešení se žáci učí posuzovat výhody a rizika jednotlivých možností a rozvíjejí svoji tvořivost a iniciativnost.
- Zařazujeme týmovou práci. Žáci se při ní učí vyrovnávat s názorovou pluralitou a dosahovat kompromisu.
- Prostřednictvím hodnocení a sebehodnocení vedeme žáky k uvědomění si možnosti efektivnosti týmové spolupráce.

Kompetence komunikativní

- Zařazujeme různé formy verbální komunikace: monologickou , dyadickou a skupinovou. Rozvíjíme tak u žáků schopnost kultivovaně se vyjádřit, věcně argumentovat a obhájit svůj názor.
- Zařazením didaktických her nebo dramatizace upozorňujeme na význam neverbální komunikace a na možnost vzniku nedorozumění v důsledku komunikačního šumu.
- Při prezentaci zadaných úkolů a prací si žáci trénují schopnost vystoupit před skupinou.

Kompetence sociální a personální

- Zařazujeme úkoly, při kterých žáci posuzují své fyzické a psychické možnosti, a vedeme je tak k odpovědné volbě svého dalšího studia a profesní orientace.
- Rozvíjením sebeúcty, pozitivního hodnocení druhých, empatie, asertivity, ochoty ke spolupráci a pomoci vytváříme u žáků předpoklady pro prosociální chování.

Kompetence občanské

- Seznámením žáků se základními právními normami (školními i mimoškolními), objasněním jejich významu a vyžadováním jejich dodržování rozvíjíme u žáků odpovědnost za vlastní chování a formujeme jejich právní vědomí.
- Diskuze nad aktuálními tématy domácího i zahraničního dění učí žáky zajímat se o události veřejného života a zaujímat k nim stanoviska.

Kompetence k podnikavosti

- Prostřednictvím výkladu, práce s právními předpisy či exkurze (např. Úřad práce) umožňujeme žákům základní orientaci v pracovním právu.
- Výkladem, diskuzí, prací s právními předpisy, besedou s odborníkem nebo exkurzí (např. banka) seznamujeme žáky s fungováním tržního hospodářství. Žák je tak například schopen posoudit výhody a rizika podnikání v porovnání se zaměstnáním, podat daňové přiznání k dani z příjmu, vypočítat životní minimum své domácnosti, zažádat o sociální dávku, na kterou má nárok, či využívat bankovní služby.

Předmět: základy společenských věd

Ročník: kvinta; první

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Člověk jako jedinec		
Žák ➢ **objasní, proč a jak se lidé odlišují ve svých projevech chování, uvede příklady faktorů, které ovlivňují prožívání, chování a činnost člověka** ➢ rozlišuje projevy prožívání a chování ➢ uvede příklady vztahů mezi prožíváním a chováním	podstata lidské psychiky - vědomí, nevědomí; prožívání a chování	**OSV - poznávání a rozvoj vlastní osobnosti** - „já" sám o sobě, mé chování, myšlení a prožívání
➢ **vyloží, jak člověk vnímá, prožívá a poznává skutečnost, sebe i druhé lidi a co může jeho vnímání ovlivňovat** ➢ na příkladech vysvětlí základní omyly vnímání a hodnocení druhých lidí a uvede jejich možná rizika ➢ vyjmenuje aktuální předsudky ve společnosti a objasní jejich příčiny	třídění psychických jevů na psychické procesy, vlastnosti a stavy percepce, omyly sociální percepce	
➢ **porovnává různé metody učení a vyhodnocuje jejich účinnost pro své studium s ohledem na vlastní psychické předpoklady, uplatňuje zásady duševní hygieny při práci a učení** ➢ na příkladech ilustruje aktivní zapojení vizuální, auditivní a motorické představivosti do procesu učení ➢ charakterizuje efektivní učení ➢ objasní význam celoživotního učení	učení - druhy a metody lidského učení, představivost, myšlení, paměť, pozornost, inteligence, tvořivost; význam celoživotního učení	**OSV - poznávání a rozvoj vlastní osobnosti** - co a jak mohu trénovat, aby se kvalita mého učení zlepšila
➢ **využívá získané poznatky při sebepoznávání, poznávání druhých lidí, volbě profesní orientace** ➢ **kriticky posoudí své zdravotní, osobnostní a kvalifikační předpoklady pro volbu dalšího studia a profesní orientace** (*integrováno z Člověk a svět práce: Trh práce a profesní volba)* ➢ **reflektuje význam práce pro psychické zdraví člověka, vytvoří si vyvážený pracovní rozvrh s ohledem na své osobní vztahy** (*integrováno z Člověk a svět práce: Trh práce a profesní volba)*	profesní volba - hodnocení vlastních schopností osobní management - plánování osobní práce, time managament, zaměstnání a mezilidské vztahy, zaměstnání a rodina, workholismus (*integrováno z Člověk a svět práce: Trh práce a profesní volba)*	

➢ porovná působení biologických a psychosociálních determinant lidského vývoje ➢ ilustruje na příkladech rozdíly v prožívání a chování lidí různého temperamentu	osobnost člověka - charakteristika osobnosti, její typologie	
➢ **porovná osobnost v jednotlivých vývojových fázích života, vymezí, co každá etapa přináší do lidského života nového a jaké životní úkoly před člověka staví** ➢ **orientuje se ve své osobnosti, emocích a potřebách** (*integrováno z Výchovy ke zdraví: Změny v životě člověka a jejich reflexe)*	vývoj a formování osobnosti v jednotlivých etapách lidského života; změny v období adolescence - duševní a společenské, hledání osobní identity, orientace na budoucnost, hledání partnera, prožívání emočních stavů a hlubších citových vztahů způsoby sebereflexe a kontroly emocí, (*integrováno z Výchovy ke zdraví: Změny v životě člověka a jejich reflexe)* význam sebevýchovy	**OSV - poznávání a rozvoj vlastní osobnosti** - jak rozumím vlastnímu tělesnému, psychickému a sociálnímu vývoji, jaký mám vztah k vlastnímu tělu a vlastní psychice
➢ orientuje se v systému psychologického poradenství; vyjmenuje příklady psychologických poraden a objasní, s jakými problémy se na ně může obracet ➢ **projevuje odolnost vůči výzvám k sebepoškozujícímu chování a rizikovému životnímu stylu** (*integrováno z Výchovy ke zdraví: Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence)* ➢ **zaujímá odmítavé postoje ke všem formám rizikového chování** (*integrováno z Výchovy ke zdraví: Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence)*	psychologie v každodenním životě - rozhodování o životních otázkách; zásady duševní hygieny, náročné životní situace, systém psychologického poradenství vliv životních a pracovních podmínek a životního stylu na zdraví v rodině, škole, obci (*integrováno z Výchovy ke zdraví: Zdravý způsob života a péče o zdraví)*	**OSV - seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů** - jak a kdy činím ve svém životě rozhodnutí a důležité volby
➢ **na příkladech ilustruje vhodné způsoby vyrovnávání se s náročnými životními situacemi** ➢ uvede charakteristické rysy stresových situací, posoudí jejich přítomnost ve svém životě a navrhne možnosti, jak jim může předcházet nebo jak se s nimi může vyrovnat	stres a způsoby jeho zvládání; důsledky stresu v oblasti fyzického, duševního a sociálního zdraví (*integrováno z Výchovy ke zdraví: Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence)* předcházení stresům v mezilidských vztazích, efektivní komunikace (*integrováno z Výchovy ke zdraví: Zdravý způsob života a péče o zdraví)* sociální dovednosti potřebné při řešení problémů v nečekaných, složitých a krizových situacích - duševní hygiena v dlouhodobých	**OSV - seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů** - předcházení zátěžovým situacím, stresům atd., strategie zvládání zátěžových situací tak, aby co nejméně ublížily

	zátěžových a stresových situacích (*integrováno z Výchovy ke zdraví: Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence)*	
Člověk ve společnosti		
Žák ➢ vyjmenuje oblasti rozvoje člověka při socializaci a vysvětlí důležitost naučených sociálních dovedností	společenská podstata člověka - význam začlenění jedince do sociálních vazeb, proces socializace, sociální role	**OSV - poznávání a rozvoj vlastní osobnosti** - já a moje sociální role nynější i budoucí, žák, občan, rodič apod.
➢ **uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace ve formálních i neformálních vztazích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší konstruktivním způsobem** ➢ **eticky a věcně správně argumentuje v dialogu a diskusi, uvážlivě a kriticky přistupuje k argumentům druhých lidí, rozpozná nekorektní argumentaci a manipulativní strategie v mezilidské komunikaci** *(Úvod do filozofie a religionistiky)* ➢ rozpozná na příkladech úspěšnou a neúspěšnou komunikaci, manipulaci, asertivní jednání, naslouchání a empatii ➢ rozliší výhody a nevýhody spolupráce a soutěže ➢ **vhodně prezentuje vlastní osobu a práci, vhodně vystupuje při přijímacím pohovoru nebo konkurzu** (*integrováno z Člověk a svět práce: Trh práce a profesní volba)*	mezilidská komunikace (verbální, neverbální), problémy v mezilidských vztazích, spolupráce a soutěž, sociální dovednosti potřebné v interakci s druhými lidmi profesní volba - přijímací pohovor a výběrové řízení (společenské jednání, komunikační dovednosti, asertivní jednání, empatie) (*integrováno z Člověk a svět práce: Trh práce a profesní volba)*	**OSV - sociální komunikace** - verbální a neverbální komunikace (specifika) - lidská komunikace a jak jí rozumím **OSV - spolupráce a soutěž** - sociálně-komunikační dovednosti výhodné pro spolupráci (jasná komunikace, argumentace, řešení sporů) **OSV - seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů** - jak ovládám sociální dovednosti potřebné při řešení problémů v interakci s druhými lidmi a co se v této oblasti mohu dále učit
➢ **objasní, jaký význam má sociální kontrola ve skupině a ve větších sociálních celcích** ➢ uvede příklady vlivu skupiny na jedince ➢ charakterizuje faktory ovlivňující klima pracovních kolektivů a jejich důsledky	sociální struktura společnosti - sociální útvary, společenské instituce, jedinec ve skupině (vztahy, role, normy chování), faktory ovlivňující klima organizací (pracovní kolektivy)	
➢ rozlišuje, v čem si lidé jsou rovni a v čem si být rovni nemohou	stratifikace společnosti - sociální nerovnost,	

➢ porovná možnost sociální mobility v demokratické a totalitní společnosti ➢ **posoudí úlohu sociálních změn v individuálním i společenském vývoji, rozlišuje změny konstruktivní a destruktivní**	sociální mobilita sociální změny (faktory a aktéři)	
➢ **respektuje kulturní odlišnosti a rozdíly v projevu příslušníků různých sociálních skupin, na příkladech doloží, k jakým důsledkům mohou vést předsudky**	kultura a subkultura, sociokulturní rozrůzněnost v ČR, předsudky a stereotypy ve vztazích s příslušníky menšin a cizinci, projevy xenofobie, rasismu, intolerance a extremismu	**MKV - základní problémy sociokulturních rozdílů** - jaké postoje a jednání provázejí xenofobii, rasismus, intoleranci a extremismus - jak se projevuje sociokulturní rozrůzněnost v regionech ČR **MKV - psychosociální aspekty interkulturality** - jak ovlivňují předsudky a stereotypy styk příslušníků majority s cizinci a příslušníky minority
➢ jmenuje psychické potřeby, jejichž uspokojení funkční rodina zajišťuje ➢ objasní význam práce v životě člověka ➢ kriticky přistupuje k současnému stavu životního prostředí ➢ na příkladech doloží možnost své vlastní iniciativy v problematice životního prostředí	sociální fenomény a procesy - rodina (funkce rodiny, druhy, nové formy soužití), práce (práce jako seberealizace, pracovní úspěšnost a kariérní růst, dobrovolnictví jako příležitost k rozvíjení pracovních zkušeností) problémy životního prostředí	
➢ **analyzuje skrytý obsah reklamy , kriticky posuzuje podíl marketingu na úspěchu výrobku na trhu** *(integrováno z Člověk a svět práce:Tržní ekonomika)* ➢ kriticky přistupuje k reklamě ➢ rozpozná na konkrétním příkladu mediálního sdělení fakta od názorů ➢ interpretuje tabulky a grafy	sociální fenomény a procesy - masová kultura a masmédia (druhy, fungování, vliv), reklama a její výrazové prostředky (*integrováno z Člověk a svět práce: Tržní ekonomika)*	**MEV - mediální produkty a jejich význam** - reklama a její výrazové prostředky, kritický přístup k reklamě, rozbor reklamy z hlediska použité strategie (úspěch ve společnosti, získání obdivu, výzvy k identifikaci)

➢ **objasní podstatu některých sociálních problémů současnosti a popíše možné dopady sociálně-patologického chování na jedince a společnost** ➢ identifikuje diskriminaci a netoleranci k jiným kulturám, cizím etnikům, jiným sexualitám, handicapovaným a starým lidem	sociální fenomény a procesy - sociální deviace, sociální problémy (kriminalita, nezaměstnanost, bezdomovectví, diskriminace a netolerance)	

Předmět: základy společenských věd

Ročník: sexta; druhý

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Občan ve státě		
Žák ➢ **rozlišuje a porovnává historické i současné typy států (forem vlády)** ➢ vymezí pojem státu s důrazem na jeho definiční znaky (území, obyvatelstvo, státní moc) a základní funkce ➢ určí základní principy právního státu ➢ uvede, jak lze získat státní občanství a jak ho lze pozbýt ➢ rozpozná české státní symboly	stát - znaky a funkce, formy státu, právní stát	
➢ **vymezí, jakou funkci plní ve státě ústava a které oblasti života upravuje** ➢ **objasní, proč je státní moc v ČR rozdělena na tři nezávislé složky, rozlišuje a porovnává funkce a úkoly orgánů státní moci ČR** ➢ popíše průběh legislativního procesu	Ústava ČR - přehled základních ustanovení	
➢ **vyloží podstatu demokracie, odliší ji od nedemokratických forem řízení sociálních skupin a státu, porovná postavení občana v demokratickém a totalitním státě** ➢ identifikuje nástroje totalitních režimů, které je udržují u moci ➢ rozpozná občanské organizace a vymezí jejich úlohu ve společnosti	demokracie - principy a podoby občanská práva a povinnosti, podstata občanské společnosti, její instituce	
➢ **objasní podstatu a význam politického pluralismu pro život ve státě, uvede příklady politického extremismu a objasní, v čem spočívá nebezpečí ideologií** ➢ **rozlišuje složky politického spektra, porovnává přístupy vybraných politických seskupení k řešení různých otázek a problémů každodenního života občanů** ➢ **uvede příklady, jak může občan ovlivňovat společenské dění v obci a ve státě a jakým způsobem může přispívat k řešení záležitostí týkajících se veřejného zájmu**	politické subjekty, politický život ve státě ideologie - znaky a funkce, přehled vybraných ideologií	

➢ **vyloží podstatu komunálních a parlamentních voleb, na příkladech ilustruje možné formy aktivní participace občanů v životě obce či širších společenstvích** ➢ charakterizuje znaky voleb v demokratickém státě ➢ rozliší aktivní a pasivní volební právo ➢ popíše většinový a poměrný volební systém, porovná výhody a nevýhody těchto systémů ➢ interpretuje výsledky voleb a volebních preferencí v tabulkách a grafech ➢ **uvede okruhy problémů, s nimiž se může občan obracet na jednotlivé státní instituce, zvládá komunikaci ve styku s úřady** ➢ **uvede příklady projevů korupce, analyzuje její příčiny a domýšlí její možné důsledky**	volby, volební systémy úřady (orgány státní správy a samosprávy)	
➢ charakterizuje Listinu základních práv a svobod ČR a na základě příkladů rozpozná, o jaká práva se jedná ➢ rozpozná na konkrétních příkladech podporu a propagaci hnutí směřujících k potlačování práv a svobod člověka ➢ **obhajuje svá lidská práva, respektuje lidská práva druhých lidí a uvážlivě vystupuje proti jejich porušování**	lidská práva - zakotvení lidských práv v dokumentech; porušování a ochrana lidských práv, funkce ombudsmana, lidská práva v tzv. rozděleném světě: občanská, politická, ekonomická, sociální, kulturní; dětská práva, organizace zabývající se lidskými právy	**EGS - globální problémy, jejich příčiny a důsledky** - lidská práva v tzv. rozděleném světě: občanská, politická, ekonomická, sociální a kulturní; dětská práva, organizace zabývající se lidskými právy
Občan a právo		
Žák ➢ vymezí pojmy právo a moc a objasní jejich vzájemný vztah ➢ **objasní, v čem spočívá odlišnost mezi morálními a právními normami, odůvodní účel sankcí při porušení právní normy**	právo a spravedlnost - právo a moc, smysl a účel práva, morálka a právo	
➢ **uvede, které státní orgány vydávají právní předpisy i jak a kde je uveřejňují** ➢ orientuje se v hierarchickém systému právních předpisů ČR za použití institutu právní síla ➢ rozliší územní, časovou, osobní a věcnou působnost právní normy a v rámci časové působnosti platnost a účinnost právní normy	právo v každodenním životě - právní řád ČR a jeho uspořádání, systém právních odvětví, právo hmotné a procesní, soukromé a veřejné, druhy právních norem, publikace a forma právních předpisů, platnost, účinnost a působnost právních předpisů	

➢ **rozlišuje fyzickou a právnickou osobu, uvede jejich příklady** ➢ porovná způsobilost k právům a povinnostem se způsobilostí k právním úkonům co do vzniku a zániku, uvede důvody omezení nebo zbavení způsobilosti k právním úkonům ➢ charakterizuje právní skutečnosti a vyjmenuje jejich druhy	právo v každodenním životě - právní vztahy, subjekty právních vtahů, právní subjektivita , způsobilost k právním úkonům, právní skutečnosti	
➢ **vymezí podmínky vzniku a zániku důležitých právních vztahů (vlastnictví, pracovní poměr, manželství) i práva a povinnosti účastníků těchto právních vztahů** ➢ **uvede postup, jak uzavřít pracovní smlouvu a podat výpověď** (*integrováno z Člověk a svět práce: Pracovněprávní vztahy)* ➢ **uvede svá pracovní práva a vyžaduje jejich respektování od ostatních, respektuje své pracovní povinnosti** (*integrováno z Člověk a svět práce: Pracovněprávní vztahy)* ➢ **objasní funkci odborů** (*integrováno z Člověk a svět práce: Pracovněprávní vztahy)*	občanské právo - druhy vlastnictví, vznik a zánik vlastnictví občanské a obchodní právo – práva spotřebitele, předpisy na ochranu spotřebitele (*integrováno z Člověk a svět práce: Finance)* rodinné právo - vznik a zánik manželství, náhradní rodinná péče a její formy, ústavní péče (*integrováno z Výchovy ke zdraví: Vztahy mezi lidmi a formy soužití)* pracovní právo - právní podmínky vzniku, změny a zániku pracovního poměru (pracovní smlouva, zkušební doba, výpověď, odstupné); práva a povinnosti účastníků pracovněprávních vztahů (pracovní doba, pracovní neschopnost, mzda, minimální mzda, odměny), odbory, bezpečnost práce - pracovní úraz a odškodnění (*integrováno z Člověk a svět práce: Pracovněprávní vztahy)*	
➢ **na příkladu ukáže možné důsledky neznalosti smlouvy, včetně jejích všeobecných podmínek**	smlouvy občanského, obchodního a pracovního práva, jejich význam a obsah, všeobecné podmínky smluv	
➢ **rozlišuje trestný čin a přestupek, vymezí podmínky trestní postižitelnosti občanů a uvede příklady postihů trestné činnosti** ➢ **ve svém jednání respektuje platné právní normy** ➢ **uvede důsledky porušování paragrafů trestního zákona souvisejících s výrobou a držením návykových látek a s činností pod jejich vlivem, sexuálně motivovanou kriminalitou, skrytými formami individuálního násilí a vyvozuje z nich osobní zodpovědnost** (*integrace z Výchovy ke zdraví: Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence)*	trestní právo hmotné (trestný čin a přestupek, podmínky trestní odpovědnosti, druhy trestných činů, druhy trestů a ochranných opatření), trestní právo procesní a jeho zásady, průběh trestního řízení	

➢ **rozeznává, jaké případy se řeší v občanském soudním řízení a jaké v trestním řízení** ➢ **rozlišuje náplň činnosti základních orgánů právní ochrany, uvede příklady právních problémů, s nimiž se na ně mohou občané obracet**	orgány právní ochrany - funkce a úkoly, právnické profese; účel a průběh občanského soudního řízení; orgány činné v trestním řízení, jejich úkoly; systém právního poradenství, činnost a úkoly občanských poraden	
Mezinárodní vztahy, globální svět		
Žák ➢ **objasní důvody evropské integrace, posoudí její význam pro vývoj Evropy** ➢ **rozlišuje funkce orgánů EU a uvede příklady jejich činnosti** ➢ **posoudí vliv začlenění státu do Evropské unie na každodenní život občanů, uvede příklady, jak mohou fyzické a právnické osoby v rámci EU uplatňovat svá práva** ➢ identifikuje základní svobody EU (volný pohyb zboží, osob, služeb a kapitálu)	evropská integrace - podstata a význam; Evropská unie - význam; proces integrace; orgány EU; jednotná měna	**EGS - žijeme v Evropě** - Evropská unie, společné politiky a instituce EU; Česká republika v Evropské unii, další významné evropské instituce a organizace
➢ **uvede příklady činnosti některých významných mezinárodních organizací a vysvětlí, jaký vliv má jejich činnost na chod světového společenství, zhodnotí význam zapojení ČR** ➢ **uvede příklady institucí, na něž se může obrátit v případě problémů při pobytu v zahraničí**	mezinárodní spolupráce - důvody, význam a výhody; významné mezinárodní organizace a společenství - RE, NATO, OSN, jejich účel a náplň činnosti	**EGS - humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce** - mezinárodní instituce na pomoc rozvojové spolupráci: světové finanční, ekonomické, kulturní a náboženské instituce, OSN
➢ **posoudí projevy globalizace, uvede příklady globálních problémů současnosti, analyzuje jejich příčiny a domýšlí jejich možné důsledky**	proces globalizace - příčiny, projevy, důsledky; globální problémy	**EGS - globalizační a rozvojové procesy** - teoretická základna pojmu globalizace: jak se promítají vývojové procesy současného světa do každodenního společenského života, do života každého člověka - globalizace a kulturní změny: procesy podporující stejnorodost a rozdílnost kulturního prostředí,

		snižování kulturní rozmanitosti na Zemi, šíření tzv. globální kultury a jeho důsledky

Předmět: základy společenských věd

Ročník: septima; třetí

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Úvod do filozofie a religionistiky		
Žák ➢ **objasní podstatu filozofického tázání, porovná východiska filozofie, mýtu, náboženství, vědy a umění k uchopení skutečnosti a člověka** *(druhá část výstupu integrována do náboženství a religionistiky)* ➢ rozliší předmět jednotlivých filozofických disciplín	podstata a smysl filozofie - základní filozofické otázky, vztah k vědě, rozdělení filozofie	
➢ **rozliší hlavní filozofické směry, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filozofických otázek v jednotlivých etapách vývoje filozofického myšlení**	filozofie v dějinách - klíčové etapy a směry filozofického myšlení (viz dále)	
➢ charakterizuje základní tematiku předsókratovské filozofie ➢ zhodnotí význam „sókratovského obratu" v dosavadním kladení filozofických otázek	obecné principy řeckého předsókratovského chápání světa – milétská škola, pýthagorejci, eleaté, Hérakleitos, atomisté antropologický obrat – sofisté, Sókratés	
➢ vysvětlí Platónovu nauku o idejích s využitím jeho mýtu o jeskyni ➢ objasní Aristotelovo učení o látce a formě ➢ identifikuje vliv Platónova učení o idejích a Aristotelovy systematické filozofie v dalším vývoji evropského myšlení	řecká systematická filozofie – Platón, Aristotelés	
➢ porozumí helénistickým filozofickým školám jako podobám hledání smyslu života v dynamicky se měnící době	helénistická filozofie – stoikové, epikurejci novoplatónismus	
➢ porovná antický a středověký obraz světa ➢ charakterizuje na příkladu názorů vybraných osobností středověkého myšlení hledání vzájemného vztahu víry a rozumu ➢ charakterizuje základní filozofickou tematiku období patristiky a zasadí ji do širšího kulturního a historického kontextu doby ➢ charakterizuje základní filozofickou tematiku období scholastiky a zasadí ji do širšího kulturního a historického kontextu doby	středověká filozofie – odlišnost antického a křesťanského duchovního postoje patristika – sv. Augustin scholastika – spor o univerzálie, Abélard, Tomáš Akvinský, Ockham	

➢ identifikuje duchovní, ekonomické a politické předpoklady renesančního „návratu k antice" ➢ porovná středověký a novověký obraz světa	filozofie ve věku renesance a reformace – porovnání středověkého a renesančního duchovního postoje nové právní a politické myšlení – Machiavelli, Hobbes, Morus nejdůležitější systémy – Bruno, Bacon	
➢ zhodnotí význam rozvoje experimentální vědy pro podobu novověkého filozofického tázání	filozofické systémy období baroka – Descartes, Spinoza, Leibniz	
➢ zhodnotí historický význam idejí racionální výchovy, lidských a občanských svobod a právního státu, které se zrodily v kontextu osvícenské doby ➢ rozliší východiska i způsoby kladení filozofických otázek, jimiž se vyznačoval racionalismus a empirismus ➢ vysvětlí překonání empirismu a racionalismu I. Kantem ➢ uvede a vysvětlí znění Kantova kategorického imperativu	osvícenství - principy a základní myšlenky Anglie – Locke, Hume Francie – Montesquieu, Rousseau Německo – Kant	
➢ identifikuje příčiny rozpadu pohegelovské evropské filozofie na linii scientistní a antropologickou	filozofie 19. století Hegel – představa dialektického principu seberozvíjení absolutní ideje pozitivismus, marxismus iracionalistická filozofie – Schopenhauer, Nietzsche, Kierkegaard	
➢ identifikuje charakteristické znaky vybraných směrů 20. století	filozofické směry 20. století pragmatismus – James fenomenologie – Husserl filozofie existence – Jaspers, Sartre filozofie bytí – Heidegger filozofie jazyka – Witgenstein hermeneutika - Gadamer	

Předmět: základy společenských věd

Ročník: oktáva; čtvrtý

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Tržní ekonomika		
Žák ➢ **vysvětlí na základě konkrétní, reálné a aktuální situace ve společnosti mechanismy fungování trhu** ➢ **stanoví cenu jako součet nákladů, zisku a DPH, vysvětlí, jak se cena liší podle typu zákazníků, místa či období, objasní důvody kolísání cen zboží či pracovní síly na trhu podle vývoje nabídky a poptávky** ➢ **rozpozná běžné cenové triky (cena bez DPH aj.) a klamavé nabídky**	základní ekonomické pojmy – typy ekonomik, ekonomický cyklus, tržní mechanismus, nabídka, poptávka, tvorba ceny, globální ekonomické otázky	
➢ **rozlišuje a porovná praktické využití jednotlivých forem podnikání, posoudí, která forma podnikání je v konkrétní situaci nejvýhodnější** ➢ **posoudí výhody a rizika podnikání v porovnání se zaměstnáním** ➢ **uvede, jak postupovat při zakládání vlastní podnikatelské činnosti a jak zažádat o živnostenské oprávnění**	ekonomické subjekty – právní formy podnikání (živnost, typy obchodních společností, družstvo), základní právní normy týkající se podnikání	
➢ **analyzuje skrytý obsah reklamy, kriticky posuzuje podíl marketingu na úspěchu výrobku na trhu** *(1. část výstupu integrována do Člověk ve společnosti)*	marketing – marketing a public relations, reklamní agentury	
Národní hospodářství a úloha státu v ekonomice		
Žák ➢ **objasní základní principy fungování systému příjmů a výdajů státu** ➢ **rozlišuje základní typy daní, rozlišuje, na které jeho činnosti se zdaňovací povinnost vztahuje** ➢ **uvede, jakým způsobem podá daňové přiznání především k dani z příjmu, jak provede základní výpočty daní a zjistí výši sociálního a zdravotního pojištění**	fiskální politika – státní rozpočet, daňová soustava	
➢ **na základě aktuálních mediálních informací posoudí vliv**	monetární politika ČNB – inflace, kurs měny,	

nejdůležitějších ekonomických ukazatelů (inflace, úroveň HDP, míra nezaměstnanosti) na změny v životní úrovni občanů ➢ **vysvětlí podstatu inflace a její důsledky na příjmy obyvatelstva, vklady a úvěry, dlouhodobé finanční plánování a uvede příklady, jak se důsledkům inflace bránit**	zahraniční platební bilance, HDP	
➢ **uvede postup, jak vypočítá životní minimum své domácnosti, a zažádá o sociální dávku, na niž má nárok** ➢ **objasní funkci podpory v nezaměstnanosti, funkci úřadů práce a personálních agentur, vyhledá informace o zaměstnání a rekvalifikaci v různých typech médií**	sociální politika – důchodový systém, systém sociálních dávek, životní minimum, státní politika v nezaměstnanosti	
Finance		
Žák ➢ **používá nejběžnější platební nástroje, smění peníze za použití kursovního lístku** ➢ **uvede principy vývoje ceny akcií a možnosti forem investic do cenných papírů**	peníze – funkce peněz, formy platebního styku v tuzemské i zahraniční měně, cenné papíry, akcie; burza	
➢ **rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje a na základě toho sestaví rozpočet domácnosti** ➢ **navrhne, jak řešit schodkový rozpočet a jak naložit s přebytkovým rozpočtem domácnosti** ➢ **na příkladu vysvětlí, jak uplatňovat práva spotřebitele (při nákupu zboží a služeb, včetně produktů finančního trhu)**	hospodaření domácnosti – rozpočet domácnosti, typy rozpočtu a jejich rozdíly, tok peněz v domácnosti; spotřební výdaje	
➢ **navrhne způsoby, jak využít volné finanční prostředky (spoření, produkty se státním příspěvkem, cenné papíry, nemovitosti aj.), vybere nejvýhodnější produkt pro investování volných finančních prostředků a vysvětlí proč** ➢ **vybere nejvýhodnější úvěrový produkt s ohledem na své potřeby a zdůvodní svou volbu, posoudí způsoby zajištění úvěru a vysvětlí, jak se vyvarovat předlužení** ➢ **vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN** ➢ **vybere nejvýhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby**	finanční produkty – způsoby využití přebytku finančních prostředků, spořící a investiční produkty, další způsoby investování peněz; řešení nedostatku finančních prostředků, úvěrové produkty, leasing; úrokové sazby, RPSN;pojištění	

➢ **objasní funkci ČNB a její vliv na činnost komerčních bank** ➢ **využívá moderní formy bankovních služeb, včetně moderních informačních a telekomunikačních technologií, ovládá způsoby bezhotovostního platebního styku**	bankovní soustava – ČNB a komerční banky, specializované finanční instituce, moderní formy bankovnictví	

Učební osnovy

DĚJEPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Předmět dějepis realizuje výstupy stanovené v RVP G ve vzdělávacím oboru dějepis. Umožňuje žákům pohled na dějinný vývoj lidstva a našeho národa. Seznamuje je s významnými historickými událostmi a osobnostmi, jež ovlivnily život minulých generací a mají i význam pro orientaci v současném světě a společenském životě.
Předmět vede žáka k rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, dále k vytváření pocitu sounáležitosti s evropskou kulturou. Žák odhaluje kořeny společenských jevů, dějů a změn, promýšlí jejich souvislosti a vzájemnou podmíněnost. Hledá paralely mezi minulými a současnými historickými událostmi, porovnává je s obdobnými, či odlišnými jevy a procesy ve světě. Vytváří si dovednost pracovat s historickými prameny. Chápe hospodářské, politické, sociální i kulturní změny, jimiž prošlo lidstvo od svých počátků až po současnost se zřetelem k našim národním dějinám a jejich důsledkům pro současnost i budoucnost.
Výuka dějepisu má přispívat k vytvoření občanských postojů a právního vědomí v souvislosti s vytvářením práva a občanské společnosti v průběhu dějinného vývoje. Za důležité považujeme, aby si žák vytvořil vlastní objektivně kritický pohled na historický vývoj. Měl by získat pocit úcty ke kulturnímu dědictví našich předků. Protože jsme občany Evropské unie, považujeme za důležité vytvoření pocitu evropské sounáležitosti. Při formování žákova pocitu evropské sounáležitosti se klade důraz na oproštění od nacionálních stereotypů.
Při práci s historickým materiálem žák aktivně využívá znalosti cizích jazyků a naučí se vyhledávat a zpracovávat informace. Nedílnou součást výuky dějepisu představují církevní dějiny a vliv náboženství na naše i světové dějiny. Obsah výuky je zaměřen především na dějiny novověku a na moderní dějiny. Ve třetím a čtvrtém ročníku si mohou žáci vybrat volitelný předmět seminář z dějepisu, který rozšiřuje obsah výuky.

Prostřednictvím předmětu dějepis jsou realizována tato průřezová témata:
- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova

Časové a organizační vymezení předmětu
Výuka dějepisu probíhá od kvinty do septimy a je dotována dvěma hodinami týdně. Podle potřeby se konají odborné exkurze.

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu dějepis
Kompetence k učení
- Výuku koncipujeme tak, aby si žáci sami plánovali a organizovali své učení.
- Do výuky zařazujeme projektové vyučování, aby se žáci naučili skloubit práci různé povahy - samostatné nebo společné vyhledávání informací, jejich hodnocení a správné zařazení do jednotlivých období dějin lidstva.
- Využíváním aktivizačních vyučovacích metod vedeme žáky k tomu, aby si osvojili důležitá historická fakta a na jejich základě dokázali vyložit dějinné procesy.

Kompetence k řešení problémů

- Pomáháme žákům, kteří se zapojí do dějepisných soutěží na úrovni školy, okresu, kraje.
- Zadáváme referáty na různá historická témata, jejich přípravou se žáci naučí tvořivě zpracovávat informace, při prezentaci argumentují, srovnávají a hodnotí.

Kompetence komunikativní

- Prostřednictvím referátů a obhajobou projektů učíme žáky prezentovat výsledky své práce.
- Dbáme na přesné a kultivované vyjadřování, na věcně správný výklad historických pojmů a logický sled žákova výkladu v připraveném projevu i v diskusi.

Kompetence sociální a personální

- Žáci se prostřednictvím prezentací učí obhajovat výsledky své práce, respektovat připomínky a adekvátně na ně reagovat.
- Zapojujeme žáky do týmové práce (skupinové vyučování) a učíme je vytvářet její pravidla.
- Pro práci ve výuce využíváme metody dialogu, žák se naučí vystupovat před posluchači a získá tím návyky pro veřejné vystupování.
- Při diskusi podporujeme schopnost vlastního úsudku, na jehož základě je žák schopen odolávat společenským a mediálním tlakům.

Kompetence občanské

- Při výuce vybíráme fakta, která přispívají k vytváření občanského povědomí, a na základě osvojených informací žáci vyváženě hodnotí některé současné problémy.

Kompetence k podnikavosti

- Vedeme žáky k tomu, aby využívali nabytých znalostí pro své další vzdělávání.
- Podporujeme žákovu vlastní iniciativu a tvořivost prostřednictvím samostatné a skupinové práce.

Předmět: dějepis

Ročník: kvinta; první

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Úvod do studia historie		
Žák ➢ **charakterizuje smysl historického poslání a jeho povahu jako poznání neuzavřeného a proměnlivého** ➢ **rozlišuje různé zdroje historických informací, způsob jejich získávání a úskalí jejich interpretace**	význam historického poznání pro současnost práce historika, historické informace, jejich typy, účel a možnost využití	**OSV** **Seberegulace, organizační dovednosti a řešení problémů** - systematičnost mých snah a činností INT
Pravěk		
Žák ➢ **objasní ve shodě s aktuálními vědeckými poznatky materiální a duchovní život lidské společnosti v jednotlivých vývojových etapách pravěku; charakterizuje pojem archeologická kultura** ➢ **zařadí časově a prostorově hlavní archeologické kultury pravěku** ➢ **vysvětlí zásadní zlom ve vývoji lidstva v důsledku cílevědomé zemědělské a řemeslné činnosti** ➢ vystihne základní rysy keltské civilizace a vymezí její působení na českém území	doba kamenná paleolit, mezolit, neolit, eneolit doba bronzová doba železná	
Starověk		
Žák ➢ identifikuje charakteristické rysy států, struktury společnosti, materiální a duchovní kultury staroorientálních států ➢ **objasní židovství (vazbu mezi židovstvím a křesťanstvím) a další neevropské náboženské a kulturní systémy**	staroorientální státy Mezopotámie, Egypt, Palestina, Indie, Čína	

➢ **popíše určující procesy a události, uvede významné osobnosti starověkých dějin** ➢ posoudí vliv těchto civilizací na evropskou tradici	antické Řecko počátky řeckých dějin, vznik polis, řecká kolonizace, klasické období, helénismus	**MKV** **Základní problémy sociokulturních rozdílů** - které příčiny způsobují migraci (historické, sociální, ekonomické) INT
➢ **zdůvodní civilizační přínos vybraných starověkých společenství, antiky a křesťanství jako základních fenoménů, z nichž vyrůstá evropská civilizace** ➢ zhodnotí proces romanizace neřímských národů	antický Řím počátky Říma, expanze ve Středomoří, republika, císařství, krize římského impéria, stěhování národů	**MKV** **Základní problémy sociokulturních rozdílů** - které příčiny způsobují migraci (historické, sociální, ekonomické) INT **EGS** **Žijeme v Evropě** - evropské kulturní kořeny a hodnoty: křesťanství, demokracie, právo, umění, věda, hospodářství INT
➢ popíše vliv římského impéria na našem území	naše země a ostatní Evropa v době římské; civilizovanost a barbarství, limes romanus jako civilizační hranice	
Středověk		
Žák ➢ **objasní proces christianizace a její vliv na konstituování raně středověkých států v Evropě; vysvětlí podstatu vztahu mezi světskou a církevní mocí v západním i východním kulturním okruhu i projevy vlivu náboženství a církve ve středověké společnosti** ➢ **definuje proměny hospodářského a politického uspořádání středověkého společnosti 5. - 15. století a jeho specifické projevy ve vybraných státních celcích** ➢ **charakterizuje základní rysy vývoje na našem území** ➢ vysvětlí vliv křesťanství na počátky českého státu ➢ popíše specifika počátku české reformace (husitství)	utváření středověké Evropy byzantsko-slovanská oblast, francká říše a oblast západní, východní a střední Evropy, Sámova říše, Velká Morava, počátky českého státu, poslední Přemyslovci, Lucemburkové křesťanství jako nové kulturní a společenské pojítko, vnitřní nejednota křesťanství, papežství a císařství (boj o investituru), křížové výpravy, kacířství, husitství vzdělanost a umění středověké společnosti venkov a zemědělství, kolonizace; rozvoj řemesel a obchodu, urbanizace	**EGS** **Žijeme v Evropě** - evropské kulturní kořeny a hodnoty: křesťanství, demokracie, právo, umění, věda, hospodářství INT **EGS** **Žijeme v Evropě** - historický vývoj českého národa v evropském kontextu a jeho hlavní etapy INT

➢ **vymezí specifika islámské oblasti**	islám a arabská říše	**MKV** **Základní problémy sociokulturních rozdílů** - které příčiny způsobují etnickou, náboženskou a jinou nesnášenlivost jako možný zdroj mezinárodního napětí (interkulturní konflikt) a jak jí předcházet INT
➢ **vysvětlí důsledky tatarských a tureckých nájezdů, zejména pro jižní a východní Evropu**	mongolská a turecká expanze	

Předmět: dějepis

Ročník: sexta; druhý

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Počátky novověku		
Žák ➢ **rozpozná nové filozofické a vědecké myšlenky, které byly zformulovány ve 14. - 17. století; zhodnotí jejich praktické dopady** ➢ **popíše základní rysy reformace a protireformace, vysvětlí důsledky pro další evropský i světový vývoj**	renesance a humanismus; reformace	**MEV** **Role médií v moderních dějinách** - čím se liší postavení člověka v tradiční a moderní společnosti: význam knihtisku INT
➢ **porozumí důsledkům zámořských objevů, jež vedly k podstatným hospodářským i mocensko-politickým změnám**	zámořské plavby	
➢ vymezí politické rozdělení Evropy na katolický a reformační blok a jeho důsledky - třicetiletá válka ➢ vysvětlí specifika náboženského a politického vývoje v českých zemích v době poděbradské a jagellonské	rivalita a kooperace evropských velmocí v raném novověku; třicetiletá válka doba vlády Jiřího z Poděbrad Jagellonci na českém trůně	**MKV** **Základní problémy sociokulturních rozdílů** - které příčiny způsobují etnickou, náboženskou a jinou nesnášenlivost jako možný zdroj mezinárodního napětí (interkulturní konflikt) a jak jí předcházet (INT)
➢ **vymezí základní znaky stavovství a absolutismu; uvede konkrétní projevy v jednotlivých zemích a příklady střetů** ➢ rozliší typy raně novověkých států (stavovská monarchie, absolutistický stát, parlamentarismus)	absolutismus a stavovství v Evropě	**EGS** **Žijeme v Evropě** - historický vývoj českého národa v evropském kontextu a jeho hlavní etapy INT
➢ **posoudí postavení českého státu uvnitř habsburského soustátí a analyzuje jeho vnitřní sociální, politické a kulturní poměry** ➢ demonstruje na konkrétních příkladech znaky barokního umění, uvede nejvýznamnější barokní památky v Čechách i v Evropě, vyjmenuje představitele barokního umění	Habsburkové na českém trůně, české země v předbělohorském období, česká konfese, Rudolfův majestát barokní kultura, politika, náboženství	

Osvícenství, revoluce a idea svobody, modernizace společnosti		
Žák		
➢ **určí a zhodnotí hlavní myšlenky a principy osvícenství, rozpozná jejich uplatnění v revolucích 18. a 19. století**	Osvícenství, osvícenský absolutismus v Habsburské monarchii velké revoluce: vznik USA, francouzská revoluce 1789-1799, rok 1848	
➢ **na konkrétních příkladech jednotlivých států demonstruje postupný rozklad, zánik a proměny dosavadních systémů přes úsilí mocenských struktur o jejich udržení**		
➢ porozumí procesu vzniku USA, zhodnotí význam jejich vzniku		
➢ vymezí příčiny a průběh Velké francouzské revoluce; charakterizuje jednotlivé etapy revoluce, posoudí její význam a vliv na Evropu		
➢ popíše příčiny, průběh a výsledky revolucí v Evropě v roce 1848		
➢ posoudí vliv napoleonských válek na poměry v Evropě a českých zemích	Evropa za napoleonských válek a po Vídeňském kongresu	
➢ **posoudí význam ústavy a novou organizaci státu, uvede základní typy parlamentních státních systémů**		
➢ **charakterizuje proces modernizace, vysvětlí průběh industrializace a její ekonomické, sociální a politické důsledky; rozpozná její ekologická rizika; určí základní příčiny asymetrického vývoje Evropy a světa v důsledku rozdílného tempa modernizace**	rozvoj výroby a vědy, proměna agrární společnosti ve společnost průmyslovou, změny v sociální struktuře	
➢ **vysvětlí emancipační hnutí národů i jednotlivých společenských vrstev; vymezí místo utváření českého novodobého národa v tomto procesu, včetně jeho specifických rysů**	utváření novodobých národních společností (české, slovenské, německé, italské); emancipační hnutí sociálních skupin	**EGS** **Žijeme v Evropě** - historický vývoj českého národa v evropském kontextu a jeho hlavní etapy - politické aspekty postavení českých zemí v Evropě a ve světě: podstatné vývojové mezníky INT
➢ orientuje se ve vývoji česko-německých vztahů v 19. století a na počátku 20. století		
➢ **vysvětlí expanzivní záměry velmocí v okrajových částech Evropy a v mimoevropském světě, jež byly příčinou četných střetů a konfliktů daného období**	předpoklady a projevy imperiální (mocenské a koloniální) politiky velmocí; nástup Ruska jako evropské velmoci; USA, jejich vnitřní vývoj a mezinárodní postavení do I. světové války	

➢ pochopí mezinárodní vztahy v předvečer I. světové války	vzájemné střetávání velmocí, diplomatické a vojenské aktivity v předvečer I. světové války, mimoevropská ohniska koloniálních konfliktů	
➢ rozpozná charakteristické znaky a projevy uměleckých směrů a slohů 19. a počátku 20. století	proměny životního stylu, vzdělanost a umění "belle époque" přelomu 19. a 20. století	

Předmět: dějepis

Ročník: septima; třetí

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Moderní doba I. - situace v letech 1914-1945		
Žák ➢ **charakterizuje dvě světové války, dokumentuje sociální, hospodářské a politické důsledky** ➢ popíše průběh a rozezná výsledky první světové války ➢ **uvede příčiny a projevy politického a mocenského obrazu světa, který byl určen vyčerpáním tradičních evropských velmocí, vzestupem USA a nastolením bolševické moci v Rusku** ➢ vysvětlí proces vzniku versailleského systému ➢ **vymezí základní znaky hlavních totalitních ideologií a dovede je srovnat se zásadami demokracie; objasní příčiny a podstatu agresivní politiky a neschopnosti potenciálních obětí jí čelit** ➢ popíše proces vzniku Československa, vymezí rozsah státu, jeho hranice, národnostní složení obyvatelstva a politický systém ➢ **vysvětlí souvislost mezi hospodářskou krizí a vyhrocením politických problémů, které byly provázeny radikalizací pravicových i levicových protidemokratických sil** ➢ popíše proces rozpadu versailleského systému ➢ zhodnotí důsledky rozhodnutí mezinárodní konference v Mnichově v kontextu evropské politiky a její dopad na vývoj v Československu ➢ **popíše a zhodnotí způsob života v moderní evropské společnosti, zhodnotí význam masové kultury** ➢ rozpozná charakteristické znaky a projevy uměleckých směrů 1. poloviny 20. století	první světová válka, české země v době první světové války, I. odboj revoluce v Rusku, upevňování bolševické moci versailleský systém a jeho vnitřní rozpory vznik fašismu, nacismu, vývoj v SSSR po občanské válce - vznik stalinismu vznik Československa, Československo v meziválečném období Evropa a svět ve 20. a 30. letech, světová hospodářská krize ve světě i v ČSR, růst mezinárodního napětí a vznik válečných ohnisek mnichovská krize a její důsledky kultura 1. poloviny 20. století (zrod moderního umění, nástup masové kultury, sport)	**EGS** **Žijeme v Evropě** - politické aspekty postavení českých zemí v Evropě a ve světě: podstatné vývojové mezníky INT **MEV** **Role médií v moderních dějinách** - média a dějiny: proč rozhlas a televize hrají významnou roli v nepřehledných zlomových okamžicích INT

➢ charakterizuje druhou světovou válku, dokumentuje její sociální, hospodářské a politické důsledky ➢ orientuje se v klíčových událostech na evropských i mimoevropských bojištích včetně porážky Osy Berlín-Řím-Tokio a osvobození okupovaných území ➢ popíše vznik protihitlerovské koalice a její válečné cíle ➢ charakterizuje válečné zločiny a popíše systém koncentračních táborů ➢ porozumí procesu vzniku Protektorátu Čechy a Morava a jeho postavení ve vztahu k Třetí říši	druhá světová válka (globální a hospodářský charakter války, věda a technika jako prostředky vedení války, holocaust), Protektorát Čechy a Morava, II. Odboj	**MKV** **Základní problémy sociokulturních rozdílů** - jaké postoje a jednání provázejí xenofobii, rasismus, intoleranci a extremismus (INT)
Moderní doba II. - soudobé dějiny		
Žák		
➢ **charakterizuje vznik, vývoj a rozpad bipolárního světa, jeho vojenská, politická a hospodářská seskupení, vzájemné vztahy a nejvýznamnější konflikty**	Evropa a svět po válce (OSN, princip sociálního státu)	**EGS** **Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce** - historické kořeny rozvojové spolupráce: kolonialismus, studená válka INT
➢ **vysvětlí základní problémy vnitřního vývoje zemí západního a východního bloku; zejména se zaměří na pochopení vnitřního vývoje a vzájemných vztahů supervelmocí USA, SSSR a na situaci ve střední Evropě a v naší zemi**	východní blok, jeho politický, hospodářský a sociální vývoj; SSSR jako světová velmoc; RVHP, Varšavská smlouva Politický a hospodářský a kulturní vývoj v Československu a České republice v letech 1945-2004	**EGS** **Žijeme v Evropě** - politické aspekty postavení českých zemí v Evropě a ve světě: podstatné vývojové mezníky INT
➢ **popíše mechanismy a prostředky postupného sjednocování Evropy na demokratických principech, vysvětlí lidská práva v souvislosti s evropskou kulturní tradicí; zná základní instituce sjednocující se Evropy, jejich úlohu a fungování**	euroatlantická spolupráce a vývoj demokracie; USA jako světová velmoc	
➢ **porovná a vysvětlí způsob života a chování v nedemokratických společnostech a v demokraciích**	životní podmínky na obou stranách "železné opony"	

➢ **objasní hlavní problémy specifické cesty vývoje významných postkoloniálních rozvojových zemí; objasní význam islámské, židovské a některé další neevropské kultury v moderním světě**	konflikty na Blízkém východě, vznik státu Izrael dekolonizace; "třetí svět" a modernizační procesy v něm - ekonomické, demografické a politické postavení v globálním světě	**MKV** **Základní problémy sociokulturních rozdílů** - které příčiny způsobují etnickou, náboženskou a jinou nesnášenlivost jako možný zdroj mezinárodního napětí (interkulturní konflikt) a jak jí předcházet INT **EGS** **Globální problémy, jejich příčiny a důsledky** - nerovnoměrný vývoj světa: hospodářské, etnické, náboženské, ideologické, politické a kulturní konflikty, hlavní světová ohniska napětí, terorismus INT
➢ objasní příčiny a důsledky pádu komunistických režimů, popíše vstup postkomunistických států do euroatlantických struktur	pád komunistických režimů a jeho důsledky; sjednocující se Evropa a její místo v globálním světě	**EGS** **Žijeme v Evropě** - evropské kulturní kořeny a hodnoty: křesťanství, demokracie, právo, umění, věda, hospodářství INT
➢ **vymezí základní problémy soudobého světa a možnosti jeho dalšího vývoje**	globální problémy moderní společnosti	**EGS** **Globalizační a rozvojové procesy** - historické přístupy k procesům globalizace: vnímání vývojových procesů probíhajících v určitých historických etapách, zprvu nerovnoměrně v různých regionech světa, později již v celosvětové úrovni INT

Učební osnovy

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Vyučovací předmět hudební výchova vychází podle RVP G ze vzdělávací oblasti Umění a kultura, která je zastoupena vzdělávací oblastí Hudební obor.
Cíle školního vzdělávacího plánu předmětu hudební výchova vycházejí z tradiční české hudebnosti, kterou rozvíjejí v kontextu současné evropské kultury. Hudební výchova vede žáka prostřednictvím pěveckých, poslechových, instrumentálních a hudebně pohybových činností k porozumění hudbě, jejímu aktivnímu vnímání a využívání jako svébytného prostředku komunikace. Tyto čtyři činnosti jsou obsahovými doménami hudební výchovy a navzájem se propojují a doplňují. Hudebními činnostmi je komplexně rozvíjena celková osobnost žáka, především jeho hudebnost, a je podporován jeho zájem o hudební umění. Hudební výchova směřuje především emotivním rozvojem v souladu s rozvojem fyziologickým a rozumovým k tomu, aby žáci vnímali hudbu jako nedílnou součást života.
Při výuce je kladen důraz na upevňování a prohlubování hudebních schopností, které se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – pěveckými, sluchovými, rytmickými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými .

Prostřednictvím předmětu hudební výchova jsou realizována tato průřezová témata:
- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v globálních souvislostech
- Mediální výchova

Časové a organizační vymezení předmětu
Volitelný předmět hudební výchova se vyučuje v kvintě a sextě čtyřletého a osmiletého gymnázia s následující týdenní hodinovou dotací:

ročník	počet hodin
kvinta	2
sexta	2

Výuka probíhá ve specializované učebně hudební výchovy, která je zároveň kmenovou třídou. Učebna je vybavena příslušnou audiovizuální technikou a pianinem. Studenti mají k dispozici archiv CD a hudební knihovnu s odbornou literaturou.
Pro zájemce jsou otevřeny také nepovinné předměty sborový zpěv a hra na varhany.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu hudební výchova
Společné postupy, které povedou v předmětu hudební výchova k utváření klíčových kompetencí, jsou realizovány následujícími metodami:
- frontální vyučování
- skupinové vyučování
- práce s prameny a různými informačními zdroji
- projekty
- nové aktivizující metody (např. brainstorming, mindmap, insert)
- exkurze
- besedy

- výchovné koncerty

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu hudební výchova

Kompetence k učení

- Formou samostatných referátů, které žáci doma zpracovávají a v hodině hudební výchovy prezentují, rozvíjíme v žácích schopnost vyhledávat a získávat informace z různých zdrojů (knihy, časopisy, internet, TV) a samostatně rozebírat hudební ukázky na základě předchozích znalostí získaných při výuce.
- Prostřednictvím rozhovoru upřesňujeme u žáků nazírání na svět hudby, která ho obklopuje (mimoškolní hudební recepce a zpětná vazba žáka).
- Formou výkladu seznamujeme žáky s odbornými pojmy z oblasti hudby.
- Učíme žáky uvědomovat si souvislosti s dalšími humanitními předměty.
- Umožňujeme žákům, aby si praktickými činnostmi upevnili znalosti znaků hudby jednotlivých historických období.
- V tvořivých činnostech podporujeme úsilí a snahu žáka.

Kompetence k řešení problémů

- Poslechem hudební ukázky a následným rozborem vedeme diskuzi, při které žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových i funkčních podobách.
- Učíme žáky nebát se těžkostí, které mohou nastat při praktických hudebních činnostech.
- Vybízíme žáky k vlastnímu kritickému hodnocení uměleckého a neuměleckého díla.

Kompetence komunikativní

- Při prezentacích a tzv. hudebních vyznáních vedeme žáky k otevřenému vyjadřování svých myšlenek a názorů, ke kultivovanému, výstižnému a souvislému ústnímu projevu a k argumentaci.
- Formou skupinové práce připravujeme a realizujeme hudební projekt (písně, skladby a jejich doprovody, improvizace..).
- Individuálními úkoly zapojujeme žáky do aktivit spojených s interpretací písní a skladeb.
- Učíme žáky slovně hodnotit různé hudební pořady, interprety, poslouchané skladby.
- Učíme žáky rozlišovat dirigentská gesta a reagovat na ně.

Kompetence sociální a personální

- Formou dialogu utváříme u žáků toleranci vůči názorům ostatních a vedeme je k respektování jejich hudebního zaměření.
- Využitím přednášek, exkurzí, návštěv koncertů či divadelních představení ukazujeme žákům pravidla společenské etikety, formujeme v nich estetické cítění.
- Ve všech činnostech podporujeme samostatnost i týmovou práci.
- Využíváme hry, na jejíž tvorbě se podílejí sami žáci.

Kompetence občanské

- Formou zpracování referátů vybízíme žáky ke sledování aktuálního dění ve světě hudby a v oblastech, které s hudbou úzce souvisejí.

Kompetence k podnikavosti

- Názornou ukázkou a stálou kontrolou vedeme žáky ke správnému používání hudebních nástrojů.
- Podporujeme výrobu rekvizit ke konkrétním projektům.

Předmět: hudební výchova

Ročník: kvinta; první

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Žák ➢ **orientuje se ve vývoji hudebního myšlení; uvědomuje si rozdílnost hudebního myšlení v jednotlivých etapách; rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků, na základě historických, společenských a kulturních kontextů popíše podmínky a okolnosti vzniku hudebního díla** ➢ **odliší hudbu podle jejího stylového zařazení, významu a funkce, rozpozná vhodnost či nevhodnost využití určité hudby v konkrétních situacích** ➢ **popíše a na vybraných hudebních dílech (částech hudebního díla) ukáže důležité znaky tvorby a interpretace, vysvětlí, v čem tkví originální a nezaměnitelný přínos skladatele a interpreta, možná poselství sdělovaná prostřednictvím hudby na základě svých schopností, znalostí i získaných zkušeností dešifruje a interpretuje** ➢ **vyděluje podstatné hudební znaky z proudu znějící hudby, rozpoznává hudebně výrazové prostředky užité ve skladbě, uvědomuje si hudební formu díla a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku** ➢ **interpretuje hudbu na základě vědomostí a individuálních schopností; vytváří vlastní soudy a preference, které dokáže v diskuzi obhájit** ➢ **využívá svůj individuální pěvecký potenciál při zpěvu, při mluvním projevu vede svůj hlas zněle a přirozeně, správně artikuluje, logicky člení větu (obsah sdělení), uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě** ➢ **využívá jednoduché a podle vybavení školy i složitější hudební nástroje (keyboardy, keyboardy ve spojení s počítačem) při individuálních či společných hudebních aktivitách a přiměřeně svým hudebním schopnostem a dovednostem používá hudební nástroje jako prostředek sdělování hudebních i nehudebních myšlenek a představ**	**Periodizace dějin hudby** **Vznik a počátky pravěké hudby** **Velké hudební kultury starověku** - hudba exotická **Hudba středověku** - monodiální sloh chorální, křesťanský bohoslužebný zpěv - duchovní písně, dramatické umění - světský zpěv, rytířské umění - instrumentální hudba - raný středověký vícehlas - Ars antiqua - Ars nova - hudba renesance /G. P. da Palestrina, O. di Lasso/ - česká gotika a husitství, období reformace a humanismu /K. Harant z Polžic/ **Barokní sloh** - Florentská camerata, vznik a vývoj opery v baroku /C. Monteverdi/ - vokální a instrumentální formy baroka /A. Vivaldi/ - barokní slohová syntéza /G. F. Händel, J. S. Bach/ - české hudební baroko /B. M. Černohorský, J. D. Zelenka, P. J. Vejvanovský, A. V. Michna/	**OSV** **Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů** – jak ovládám myšlenkové postupy řešení problémů a co se v této oblasti mohu dále učit **OSV** **Sociální komunikace** -tvořivá komunikace (plynulost, pohotovost, bohatost, výrazovost, nápaditost, estetizovanost komunikace) **OSV** **Spolupráce a soutěž** **–** nakolik chci být originální a nakolik se umím přizpůsobovat druhým **EGS** **Žijeme v Evropě** – významní Evropané: výběrová mozaika světově významných představitelů evropské kultury; význační Evropané a jejich vliv na českou kulturu

➢ **reaguje na hudbu pohybem, ztvárňuje ji úměrně svým hudebním schopnostem a pohybovým dispozicím; pohyb ve spojení s hudbou využívá k vyjádření vlastních představ a pocitů** ➢ **orientuje se v zápise jednoduchých, případně i složitějších vokálních, instrumentálních i vokálně – instrumentálních písní a skladeb; na základě svých individuálních hudebních schopností tyto skladby realizuje**	**Klasický sloh** - vznik sonátové formy - reforma opery /Ch. W. Gluck/ - první vídeňská škola /J. Haydn, W. A. Mozart, L. van Beethoven/ - český hudební klasicismus v emigraci a na domácí půdě V jednotlivých hudebních etapách se výuka průběžně zaměřujeme na: - vznik a vývoj hudby - vznik a vývoj hudebních nástrojů - způsoby interpretací hudebních děl - hudební styly a žánry - funkci hudby Teoretická část výuky je doplňována: - praktickými vokálními, instrumentálními a pohybovými činnostmi - kultivací pěveckého a hlasového projevu - vedením ke správným zásadám sólového a sborového zpěvu - orientací v notovém zápisu - intonačním a rytmickým výcvikem - improvizací jednoduchých vokálních kompozic - hrou jednoduchých instrumentálních skladeb - tvorbou doprovodů	**EGS** **Žijeme v Evropě** – významní Evropané z českého prostředí: výběrová mozaika evropsky a světově významných reprezentantů kultury pocházejících z území Čech, Moravy a českého Slezska

Předmět: hudební výchova

Ročník: sexta; druhý

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Žák ➢ **orientuje se ve vývoji hudebního myšlení; uvědomuje si rozdílnost hudebního myšlení v jednotlivých etapách; rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků, na základě historických, společenských a kulturních kontextů popíše podmínky a okolnosti vzniku hudebního díla** ➢ **odliší hudbu podle jejího stylového zařazení, významu a funkce, rozpozná vhodnost či nevhodnost využití určité hudby v konkrétních situacích** ➢ **popíše a na vybraných hudebních dílech (částech hudebního díla) ukáže důležité znaky tvorby a interpretace, vysvětlí, v čem tkví originální a nezaměnitelný přínos skladatele a interpreta; možná poselství sdělovaná prostřednictvím hudby na základě svých schopností, znalostí získaných zkušeností dešifruje a interpretuje** ➢ **vyděluje podstatné hudební znaky z proudu znějící hudby, rozpoznává hudebně výrazové prostředky užité ve skladbě, uvědomuje si hudební formu díla a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku** ➢ **interpretuje hudbu na základě vědomostí a individuálních schopností; vytváří vlastní soudy a preference, které dokáže v diskuzi obhájit** ➢ **uvědomuje si význam osobně založených podnětů na vznik estetického prožitku, snaží se odhalit vlastní zkušenosti i zkušenosti s uměním, které s jeho vznikem souvisejí** ➢ **vysvětlí, jaké předpoklady jsou zapotřebí k recepci uměleckého díla a zejména k porozumění uměleckým dílům současnosti**	**Romantický sloh** **Raný romantismus a jeho představitelé** **Hudba vrcholného romantismu** - novoromantismus /H. Berlioz, F. Liszt, R. Wagner/ - světové hudební kultury - česká národní škola /B. Smetana, A. Dvořák/ **Hudba na přelomu 19. a 20. století** - impresionismus /C. Debussy, M. Ravel/ - česká moderna /L. Janáček, J. Suk, V. Novák/ **Hudba 20. století** - skladatelské osobnosti: A. Schönberg (atonální hudba, expresionismus, dodekafonie) A. Honegger (bruitismus) S. Prokofjev a B. Britten (neoklasicismus) I. Stravinskij a C. Orff (neofolklorismus) G. Gershwin - hudební styly a žánry - funkci hudby	**OSV** **Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů** – jak ovládám myšlenkové postupy řešení problémů a co se v této oblasti mohu dále učit **OSV** **Sociální komunikace** - tvořivá komunikace (plynulost, pohotovost, bohatost, výrazovost, nápaditost, estetizovanost komunikace) **OSV** **Spolupráce a soutěž** **–** nakolik chci být originální a nakolik se umím přizpůsobovat druhým **EGS** **Žijeme v Evropě** – evropské kulturní kořeny a hodnoty: umění

➢ **uvědomuje si roli hudebního průmyslu v současném světě; popíše možnosti využití hudby v „mimohudební" oblasti a je schopen poukázat na příklady jejího zneužívání** ➢ **uvědomuje si rozdílnost přístupů jednotlivých lidí k hudbě a hudební tvorbě, vnímá hudbu jako způsob prezentace vlastních idejí a názorů i idejí, pocitů a názorů ostatních lidí a na základě toho je schopen se s hudbou ztotožnit, či ji odmítnout** ➢ **upozorní na ty znaky hudební tvorby, které s sebou nesou netoleranci, rasismus a xenofobii, a dokáže se od takové hudby distancovat** ➢ **využívá svůj individuální pěvecký potenciál při zpěvu, při mluvním projevu vede svůj hlas zněle a přirozeně, správně artikuluje, logicky člení větu (obsah sdělení), uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě** ➢ **využívá jednoduché a podle vybavení školy i složitější hudební nástroje (keyboardy, keyboardy ve spojení s počítačem) při individuálních či společných hudebních aktivitách a přiměřeně svým hudebním schopnostem a dovednostem používá hudební nástroje jako prostředek sdělování hudebních i nehudebních myšlenek a představ** ➢ **reaguje na hudbu pohybem, ztvárňuje ji úměrně svým hudebním schopnostem a pohybovým dispozicím; pohyb ve spojení s hudbou využívá k vyjádření vlastních představ a pocitů** ➢ **orientuje se v zápise jednoduchých, případně i složitějších vokálních, instrumentálních i vokálně – instrumentálních písní skladeb; na základě svých individuálních hudebních schopností tyto skladby realizuje**	- klíčové osobnosti české hudby: B. Martinů, L. Janáček **Nonartificiální hudba** - jazz, rock, chanson, muzikál /Bernstein/, folk, country & western, pop, taneční hudba - Nové technologie v hudbě - Generační výpověď v nonartificiální hudbě V jednotlivých hudebních etapách se výuka průběžně zaměřujeme na: - vznik a vývoj hudby - vznik a vývoj hudebních nástrojů - způsoby interpretací hudebních děl - rozbor hudebních děl Teoretická část výuky je doplňována: - praktickými vokálními, instrumentálními a pohybovými činnostmi - kultivací pěveckého a hlasového projevu - vedením ke správným zásadám sólového a sborového zpěvu - orientací v notovém zápisu - intonačním a rytmickým výcvikem - improvizací jednoduchých vokálních kompozic - hrou jednoduchých instrumentálních skladeb - tvorbou doprovodů **Závěrečný projekt skupin výtvarné a hudební výchovy**	**EGS** **Žijeme v Evropě** – významní Evropané: výběrová mozaika světově významných představitelů evropské kultury; význační Evropané a jejich vliv na českou kulturu **EGS** **Žijeme v Evropě** – významní Evropané z českého prostředí: výběrová mozaika evropsky a světově významných reprezentantů kultury pocházejících z území Čech, Moravy a českého Slezska **MEV** **Média a mediální produkce** – komunikace a spolupráce v týmu (stanovení časového harmonogramu, rozdělení úkolů a odpovědnosti, otázka autorství) **MEV** **Uživatelé** – média pro vybrané skupiny **MEV** **Účinky mediální produkce a vliv médií** – vliv médií na uspořádání každodenního života

Učební osnovy

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Vyučovací předmět výtvarná výchova vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura z RVP G a realizuje vzdělávací obsah výtvarného oboru. Integruje též povinný společný vzdělávací obsah hudebního a výtvarného oboru Umělecká tvorba a komunikace.
Výtvarná výchova nabízí žákům tvořivé činnosti, v nichž mohou uplatnit svou kreativitu a originální myšlení. Podporuje objevitelské a experimentální úsilí, obohacuje schopnost komunikace, vytváří podmínky pro sociální poznávání a sebepoznávání. Motivuje k objevování hodnotných vztahů k lidem, sobě samému, přírodě, umění i věcem a napomáhá tyto vztahy dále zkvalitňovat. Aktivizuje zájem o umění, obohacuje kulturní rozhled žáků a přispívá k jejich schopnosti posuzovat estetiku životního prostředí a hodnotit jak kulturní projevy vlastní, tak i odlišnou tvorbu příslušníků multikulturní společnosti.
Součástí výuky jsou návštěvy aktuálních výstav, výtvarných programů Galerie moderního umění, exkurze a závěrečná výstava studentských prací.

Prostřednictvím předmětu výtvarná výchova jsou realizována tato průřezová témata:
- Osobnostní a sociální výchova
- Mediální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova

Časové a organizační vymezení předmětu
Předmět výtvarná výchova se vyučuje v 5. a 6. ročníku osmiletého gymnázia a v 1. a 2. ročníku gymnázia čtyřletého. Je dotován dvěma vyučovacími hodinami týdně.
Třída se při výuce dělí na dvě skupiny, neboť žáci si zvolí, zda budou navštěvovat výuku hudební, nebo výtvarné výchovy.
Výtvarná výchova se vyučuje ve výtvarné učebně, která však z prostorových důvodů slouží i jako učebna kmenová.

Výchovně vzdělávací strategie předmětu výtvarná výchova
Kompetence k učení
- Poznáváním uměleckých děl rozvíjíme představu o výtvarném umění a jeho přínosu pro život člověka.
- Používáním obrazových materiálů rozvíjíme představivost a fantazii žáka.
- Vhodnými úkoly vedeme k tvořivému zpracování informací.
- Praktickou výtvarnou tvorbou a prací s nástroji rozvíjíme řemeslnou zručnost.

Kompetence k řešení problémů
- Praktickou činností vedeme žáka k rozvíjení výtvarného myšlení a řešení tvůrčích problémů.
- Formou diskuse vybízíme k vyslovování soudů nad výtvarnými pracemi.
- Formou dialogu, radou, nastíněním cesty povzbuzujeme žáky k samostatnému experimentování ve výtvarné tvorbě.

Kompetence komunikativní

- Formou diskuse vedeme žáky ke schopnosti jasně a srozumitelně formulovat svůj názor na výtvarné projevy své i ostatních.
- Výtvarné práce vhodně prezentujeme na velkých nástěnkách ve výtvarné učebně a na chodbách školy.
- Využíváme aktuální nabídky výtvarných soutěží a motivujeme žáky k účasti.

Kompetence sociální a personální

- Výběrem vhodných témat praktických prací podporujeme vzájemné poznávání ve třídě, které vede k pozitivním vztahům a respektování odlišností.
- Při hodnocení prací vedeme studenty k úctě ke své práci i k práci druhých.

Kompetence občanské

- Prohlubováním poznatků z dějin umění a poznáváním historicky zajímavých míst (exkurze) rozvíjíme úctu k tradici a ke kulturním hodnotám.

Kompetence k podnikavosti

- Vedeme k pečlivému dokončení zadaných úkolů, preferujeme kvalitu zpracování úkolu, i když v delším čase.

Předmět: výtvarná výchova

Ročník: kvinta, sexta; první, druhý

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Žák ➢ **nalézá, vybírá a uplatňuje odpovídající prostředky pro uskutečňování svých projektů** ➢ **využívá znalosti aktuálních způsobů vyjadřování a technických možností zvoleného média pro vyjádření své představy** ➢ **rozlišuje umělecké slohy a umělecké směry z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších vizuálně obrazných vyjádření** ➢ **porovnává různé znakové systémy, např. mluveného i psaného jazyka, hudby, dramatického umění** ➢ **vytváří si přehled uměleckých vizuálně obrazných vyjádření podle samostatně zvolených kritérií**	**Zázemí a základy evropských historických slohů** Sledování vývoje prostředků uměleckého vyjádření v minulosti až k současné různorodosti stylů; světonázorové, náboženské, filozofické a vědeckotechnické zázemí historických slohů evropského kulturního okruhu *Antika jako základ evropského umění, umělecké projevy středověku (románské a gotické umění) a novověku (renesance, baroko, klasicismus)* Určení významných epoch umění s využitím všech informačních zdrojů (encyklopedií, knih, internetu, výstav…) Studentské skupinové projekty, prezentace, živé obrazy apod.	**EGS** **Žijeme v Evropě** - evropské kulturní kořeny a hodnoty

➢ **pojmenuje účinky vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání, vědomě s nimi pracuje při vlastní tvorbě za účelem rozšíření citlivosti svého smyslového vnímání** ➢ **při vlastní tvorbě uplatňuje osobní prožitky, zkušenosti a znalosti, rozpozná jejich vliv a individuální přínos pro tvorbu, interpretaci a přijetí vizuálně obrazných vyjádření**	**Moderní umění I.** **1870 – 1900** Poznání vizuálně obrazových systémů tohoto období a komunikace s nimi: Relativita barevného vidění (*impresionismus, pointilismus, postimpresionismus*) Chápání vztahů předmětů a tvarů v prostoru (*Cézanne*) Expresivita vyjádření (*Gogh*) Vztahy s neevropskými kulturami (*Gauguin*) Vznik a uplatnění symbolu (*symbolismus, secese*) Neškolené vyjadřování (*Rousseau*) **Inspirace** Navazující aktivní individuální tvorba rozvíjející smyslovou citlivost a zkušenost Reflexe prožitků, postojů a zkušeností Užití rozličných dostupných výtvarných technik Ověřování komunikačního účinku Prezentace vytvořených děl Spolupráce ve skupině	**OSV** **Sociální komunikace** - dovednosti spojené s kvalitami komunikace - vnímající komunikace, na partnera orientované vnímání, aktivní naslouchání **OSV** **Seberegulace** - relaxace
➢ **na konkrétních příkladech vysvětlí, jak umělecká vizuálně obrazná vyjádření působí v rovině smyslové, subjektivní i sociální a jaký vliv má toto působení na utváření postojů a hodnot** ➢ **v konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření vlastní i umělecké tvorby identifikuje pro ně charakteristické prostředky** ➢ **na příkladech vizuálně obrazných vyjádření uvede, rozliší a porovná osobní a společenské zdroje tvorby, identifikuje je při vlastní tvorbě**	**Moderní umění II.** **I. polovina 20. století** Vývoj uměleckých vyjadřovacích prostředků podstatných pro porozumění aktuální obrazové komunikaci Proměna chápání prostoru (*kubismus*) Rozklad tvaru (*analytický kubismus*) Nová konstrukce tvaru(*syntetický kubismus*, *konstruktivismus*) Proměnlivost obrazu v čase(*futurismus*) Osvobození obrazu od zavedeného zobrazování (*Kandinskij, Kupka, geometrická abstrakce*) Zrušení hranice umění a neumění (*Duchamp*) Princip náhody (*dadaismus*) Tvůrčí potenciál podvědomí (*surrealismus*)	**OSV** **Sociální komunikace** - dovednosti spojené s kvalitami komunikace - rozumějící komunikace, porozumění komunikačním signálům vizuálně obrazových vyjádření

➢ **samostatně experimentuje s různými vizuálně obraznými prostředky, při vlastní tvorbě uplatňuje také umělecké vyjadřovací prostředky současného výtvarného umění** ➢ **vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách a chápe ji jako základní faktor rozvoje své osobnosti, dokáže objasnit její význam v procesu umělecké tvorby i v životě**	**Experimenty** Umění jako hra, hledání tvaru, barvy, formy Využití zkušeností k experimentálnímu přístupu Experimenty s ověřenými a novými materiály a prostředky, hledání nových přístupů Objevování komunikativního, emočního a psychologického účinku díla Prezentace prací	**OSV** **Spolupráce a soutěž** - nakolik chci být originální a nakolik se umím přizpůsobit druhým
➢ **charakterizuje obsahové souvislosti vlastních vizuálně obrazných vyjádření a konkrétních uměleckých děl a porovnává výběr a způsob užití prostředků** ➢ **objasní roli autora, příjemce a interpreta při utváření obsahu a komunikačního účinku vizuálně obrazného vyjádření** ➢ **své aktivní kontakty a získané poznatky z výtvarného umění uvádí do vztahů jak s aktuálními i historickými uměleckými výtvarnými projevy, tak s ostatními vizuálně obraznými vyjádřeními, uplatňovanými v běžné komunikaci** ➢ **na konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření objasní, zda a jak se umělecké vyjadřovací prostředky výtvarného umění od konce 19. století do současnosti promítají do aktuální obrazové komunikace** ➢ **na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní širší společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl** ➢ **vysvětlí umělecký znakový systém jako systém vnitřně diferencovaný a dokáže v něm rozpoznat a nalézt umělecké znaky od objevných až po konvenční**	**Moderní umění III** **2. polovina 20. století** Umělecké dílo jako zpověď umělce Kreativní interpretace Osobní účast a aktivní vstup do uměleckého procesu Zapojení těla, jeho pohybu a gest do procesu tvorby, role diváka (*akční tvorba*) Taktilní a haptické kvality díla (*informel*) Vztah slova a obrazu (*lettrismus*) Figurace a nefigurace (*lyrická abstrakce, nová figurace*) Neumělecké a neškolené vizuální vyjadřování (*insitní umění*) Vliv reklamy, masovost a autenticita projevu (*pop-art*) Pohyblivé stanoviště diváka a změny úhlu vidění (*umění akce*) Účast v sociálním prostoru (*performance*) Tělo, jeho pohyb a gesta v procesu tvorby (*body-art*) Záměr optického klamu (*op-art*) Uplatnění symbolu (*konceptuální umění*) Stopy člověka v krajině (*land-art*) Postmodernismus	**OSV** **Sociální komunikace** – lidská komunikace a jak jí rozumím

➢ **při vlastní tvorbě uplatňuje vyjadřovací prostředky současného výtvarného umění** ➢ **rozpoznává specifičnosti různých vizuálně obrazných znakových systémů a zároveň vědomě uplatňuje jejich prostředky k vytváření obsahu při vlastní tvorbě a interpretaci** ➢ **objasní podstatné rysy magického, mytického, univerzalistického, modernistického přístupu k uměleckému procesu, dokáže je rozpoznat v současném umění a na příkladech vysvětlí posun v jejich obsahu**	**Objevy** Spontánní vyjádření osobních pocitů, hledání vlastního způsobu výpovědi Kombinace různých výtvarných prostředků Netradiční materiály Hledání cesty propojení výtvarných prostředků s jinými prostředky lidské činnosti Prezentace prací	**OSV** **Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti** - rozvoj kreativity
➢ **na příkladech objasní vliv procesu komunikace na přijetí a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření; aktivně vstupuje do procesu komunikace a respektuje jeho pluralitu** ➢ **dokáže vystihnout nejpodstatnější rysy dnešních proměn a na příkladech uvést jejich vliv na proměnu komunikace v uměleckém procesu** ➢ **na příkladech uvede vliv společenských kontextů a jejich proměn na interpretaci obsahu vizuálně obrazného vyjádření a jeho účinku v procesu komunikace** ➢ **na příkladech vysvětlí umělecký výraz jako neukončený a nedefinitivní ve svém významu; uvědomuje si vztah mezi subjektivním obsahem znaku a významem získaným v komunikaci** ➢ **objasní podstatné rysy aktuálního (pluralitního, postmodernistického) přístupu k uměleckému procesu a na základě toho vysvětlí proces vzniku „obecného vkusu" a „estetických norem"**	**Mediální umění, umění nových médií** **Využití soudobých mediálních prostředků k tvorbě mediálních produktů** Vytváření iluze prostoru, objemu a pohybu (*fotografie, film*) Proměnlivost obrazu a tvaru v čase (*animovaný film*) Požadavek a meze obecné srozumitelnosti, vliv reklamy, masovost a autenticita projevu (*TV, nová média*) Využití dostupných prostředků k tvorbě mediálních produktů	**MV** **Mediální produkty a jejich významy** - tvorba mediálního produktu (plakát, pozvánka, reklama…)
➢ **uvědomuje si význam osobně založených podnětů na vznik estetického prožitku, snaží se odhalit vlastní zkušenosti i zkušenosti s uměním, které s jeho vznikem souvisejí** ➢ **vysvětlí, jaké předpoklady jsou zapotřebí k recepci uměleckého díla a zejména k porozumění uměleckým dílům současnosti**	**Závěrečný projekt skupin výtvarné a hudební výchovy** Výstava	**OSV** **Spolupráce a soutěž** - spolupráce s lidmi, kteří jsou jiní než já sám - komunikace při společné práci

Učební osnovy

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení
Vyučovací předmět tělesná výchova vychází z obsahu vzdělávacího oboru Tělesná výchova, který je společně s oborem Výchova ke zdraví součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví.
Předmět je zaměřen na optimální rozvoj tělesné a duševní zdatnosti žáků. Žáci poznávají vlastní pohybové možnosti a zájmy, případně zdravotní omezení. Mají možnost rozvíjet pohybové schopnosti a dovednosti a korigovat jednostranné zatížení organismu. Utvářejí si vztah ke zdraví a učí se preventivně si zdraví chránit. Výuka vede zejména k vytvoření pozitivního vztahu k pohybovým aktivitám v denním režimu a k pravidelnému využívání pohybových činností jako přirozené a nezbytné součásti zdravého životního stylu moderního člověka.

Prostřednictvím předmětu tělesná výchova je realizováno průřezové téma:
- Osobnostní a sociální výchova

Časové a organizační vymezení předmětu
Tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět dvě hodiny týdně v každém ročníku.
Z prostorových důvodů jsou na naší škole trvale zavedeny dvouhodinovky. Pro výuku je každá třída rozdělena na dvě skupiny podle pohlaví. Výjimečně, v případě velkého rozdílu mezi počtem chlapců a dívek, lze dělit třídu na dvě smíšené skupiny, tj. dívky a chlapci dohromady. Povinná výuka tělesné výchovy je během studia doplňována dobrovolnými sportovními kroužky. Jejich zaměření se řídí zájmem žáků a podmínkami školy. Na školním hřišti je žákům celoročně umožněna pohybová relaxace o přestávkách a po vyučování. Během studia výuku ještě obsahově doplňuje lyžařský výcvikový kurz v kvintě a sportovně-turistický kurz v septimě.
Naše gymnázium je členem Asociace školních sportovních klubů. Žáci se během školního roku účastní sportovních soutěží, pořádaných různými organizacemi.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků
Kompetence k učení
- Seznamujeme žáky s pozitivy zdravého životního stylu a vedeme je k samostatnému organizování pohybových aktivit v denním režimu a ke kritickému hodnocení dosažených výsledků.
- Vhodnými metodickými postupy vytváříme prostor pro osvojování pohybových dovedností.
- Pravidelným testováním a porovnáváním výkonů vedeme žáky k poznání vlastní fyzické a pohybové výkonnosti.

Kompetence k řešení problémů
- Klademe důraz na informování o způsobech zvyšování zdravotně orientované zdatnosti a vedeme žáky k uplatňování získaných vědomostí při plánování pohybové činnosti.
- Pochvalou a povzbuzením zvyšujeme u žáků sebedůvěru a schopnost překonávat překážky.
- Formou diskuse usilujeme o společné řešení problému.

Kompetence komunikativní
- Usměrňováním a osobním příkladem vedeme žáky ke kultivované komunikaci.
- Učíme žáky vyjadřovat se srozumitelně používáním správného názvosloví tělesné výchovy.
- Při zapojení žáků do různých rolí v soutěžích usilujeme o účinnou komunikaci.

Kompetence sociální a personální

- Upozorňováním na negativa nezdravého způsobu života vedeme žáky k zodpovědnému vztahu k vlastnímu zdraví.
- Prostřednictvím různých her učíme žáky plodné spolupráci v týmu.
- Zařazujeme sportovní činnosti ve skupinách, kde se žáci ocitají v sociálních rolích, které vyžadují spolupráci, vzájemný respekt a přátelské vztahy.
- Zapojujeme žáky do vytváření pravidel her a soutěží.
- Zdůrazňováním mravních zásad a osobním příkladem učíme žáky vzájemné ohleduplnosti.
- Zejména při hodinách sportovní gymnastiky využíváme cvičení, která vedou žáka k vzájemné pomoci – dopomoc a záchrana.
- Organizací sportovních kurzů upevňujeme vztahy mezi žáky.

Kompetence občanské

- Vyžadujeme od žáků dodržování pravidel sportovních soutěží a vedeme je k pochopení nutnosti existence společenských norem.
- Motivujeme žáky k pravidelnému využívání sportovišť a k aktivnímu zapojení do sportovních aktivit.
- Zdůrazňováním odpovědnosti za vlastní zdraví vedeme žáky k zařazení zdravotně preventivní činnosti do denního režimu a k osvojení zdravého životního stylu.

Kompetence k podnikavosti

- Upozorňujeme žáky na nutnost pravidelnosti v pohybovém režimu, motivujeme je k zodpovědnému plnění předem stanovených cílů a vedeme je ke kritickému hodnocení dosažených výsledků.

Předmět: tělesná výchova

Ročník: kvinta, sexta; první, druhý

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**	**Poznámky**
Činnosti ovlivňující zdraví			
Žák ➢ **organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity** ➢ **ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy** ➢ **usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti; vybere z nabídky vhodné kondiční programy nebo soubory cviků pro udržení či rozvoj úrovně zdravotně orientované zdatnosti a samostatně je upraví pro vlastní použití** ➢ **vybere z nabídky vhodné soubory vyrovnávacích cvičení zaměřených na kompenzaci jednostranného zatížení, na prevenci a korekci svalové nerovnováhy a samostatně je upraví pro vlastní použití** ➢ **využívá vhodné soubory cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci** ➢ **připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení** ➢ **uplatňuje účelné a bezpečné chování při pohybových aktivitách i v neznámém prostředí** ➢ **poskytne první pomoc při sportovních či jiných úrazech i v nestandardních podmínkách**	Zdravotně orientovaná zdatnost – kondiční testy Svalová nerovnováha – příčiny svalové nerovnováhy Zdravotně zaměřená cvičení Organismus a pohybová zátěž - způsoby zatěžování, kompenzace jednostranné zátěže Individuální pohybový režim Zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech První pomoc při sportovních úrazech	**OSV** **Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti** Porozumění tělesnému, psychickému a sociálnímu vývoji Rozvoj vhodného chování, rozvoj zdravého a bezpečného životního stylu **Seberegulace, organizační dovednosti** a efektivní řešení problému Cvičení sebeovládání, předcházení zátěžovým situacím, relaxace Rozvoj organizačních schopností a dovedností Celková péče o vlastní zdraví **Sociální komunikace** Rozvoj komunikačních dovedností - rozumějící komunikace, účelově efektivní komunikace **Morálka všedního dne** Rozvoj zodpovědnosti	**Gymnastika** *Akrobacie:* kotoul vpřed a vzad, stoj na rukou, přemet stranou *Přeskoky:* skoky (trampolína), roznožka, skrčka *Hrazda:* výmyk, sešin, svis střemhlav a vznesmo, podmet (chlapci) *Kruhy:* svis vznesmo a střemhlav, houpání s obraty, překot vzad *Kladina (dívky):* chůze, poskoky, obraty, rovnovážné polohy *Rytmická gymnastika a kondiční formy cvičení:* aerobic (dívky), výkonnostní testy, cvičení s náčiním, kondiční posilování
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností			
Žák			

➢ **provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů** ➢ **zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalení** ➢ **posoudí kvalitu stěžejních částí pohybu, označí zjevné příčiny nedostatku a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně** ➢ **respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících**	Pohybové dovednosti a pohybový výkon Pohybové odlišnosti a handicapy – věkové, pohlavní, výkonnostní Průpravná, kondiční, koordinační, tvořivá, estetická a jinak zaměřená cvičení Pohybové hry různého zaměření Gymnastika – akrobacie, přeskoky a cvičení na nářadí, cvičení s náčiním Kondiční a estetické formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem (dívky) Úpoly – pádová technika Atletika – sprinty, vytrvalý běh, štafetový běh, skoky a hody Sportovní hry – herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce Lyžování – běžecké, sjezdové Další moderní a netradiční pohybové činnosti	Rozvoj pozitivních mezilidských vztahů **Spolupráce a soutěž** Rozvoj schopnosti spolupracovat s lidmi a přijímat názory druhých Zvládání různých situací soutěže	Úpoly pád vpřed, vzad, stranou, přetlaky, přetahy, hry **Atletika** *Běhy:* běh rychlý do 200m, vytrvalý do 1500m *Skoky:* do dálky, do výšky *Hody:* míčkem, granátem **Sportovní hry** Basketbal, volejbal, fotbal, softbal, florbal, házená, netradiční hry **Lyžování** LVVZ pro kvintu Běžecký a sjezdový výcvik
Činnosti podporující pohybové učení			
Žák ➢ **užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky) na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností, organizátora soutěží** ➢ **volí a používá pro osvojované pohybové činnosti vhodnou výstroj a výzbroj a správně ji ošetřuje** ➢ **připraví (ve spolupráci s ostatními žáky) třídní či školní turnaj, soutěž, turistickou akci a podílí se na její realizaci**	Vzájemná komunikace a spolupráce při pohybových činnostech Sportovní výzbroj a výstroj Pohybové činnostní, sportovní a turistické akce Pravidla osvojovaných pohybových činností Sportovní role Měřitelné a hodnotitelné údaje		

➢ **respektuje pravidla osvojovaných sportů; rozhoduje (spolurozhoduje) třídní nebo školní utkání, závody, soutěže v osvojovaných sportech** ➢ **respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí – jedná na úrovni dané role; spolupracuje ve prospěch družstva** ➢ **sleduje podle pokynů (i dlouhodobě) pohybové výkony, sportovní výsledky, činnosti související s pohybem a zdravím – zpracuje naměřená data, vyhodnotí je a výsledky různou formou prezentuje** ➢ **aktivně naplňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti**	související s tělesnou výchovou a sportem Olympismus v současném světě: jednání fair-play Úspěchy našeho sportu		

Předmět: tělesná výchova Ročník: septima, oktáva; třetí, čtvrtý

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**	**Poznámky**
Činnosti ovlivňující zdraví			
Žák ➢ **organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity** ➢ **ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy** ➢ **usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti; vybere z nabídky vhodné kondiční programy nebo soubory cviků pro udržení či rozvoj úrovně zdravotně orientované zdatnosti a samostatně je upraví pro vlastní použití** ➢ **vybere z nabídky vhodné soubory vyrovnávacích cvičení zaměřených na kompenzaci jednostranného zatížení, na prevenci a korekci svalové nerovnováhy a samostatně je upraví pro vlastní použití** ➢ **využívá vhodné soubory cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci** ➢ **připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení** ➢ **uplatňuje účelné a bezpečné chování při pohybových aktivitách i v neznámém prostředí** ➢ **poskytne první pomoc při sportovních či jiných úrazech i v nestandardních podmínkách**	Zdravotně orientovaná zdatnost – kondiční testy Svalová nerovnováha – příčiny svalové nerovnováhy Zdravotně zaměřená cvičení Organismus a pohybová zátěž - způsoby zatěžování, kompenzace jednostranné zátěže Individuální pohybový režim Zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech	**OSV** **Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti** Porozumění tělesnému, psychickému a sociálnímu vývoji Rozvoj vhodného chování, rozvoj zdravého a bezpečného životního stylu **Seberegulace, organizační dovednosti** a efektivní řešení problému Cvičení sebeovládání, předcházení zátěžovým situacím, relaxace Rozvoj organizačních schopností a dovedností Celková péče o vlastní zdraví **Sociální komunikace** Rozvoj komunikačních dovedností - rozumějící komunikace, účelově efektivní komunikace	**Gymnastika** *Akrobacie:* kotoul vpřed a vzad, stoj na rukou, přemet stranou, stoj na hlavě *Přeskoky:* skoky (trampolína), roznožka, skrčka *Hrazda:* výmyk, sešin, svis střemhlav a vznesmo, podmet (chlapci) *Kruhy:* svis vznesmo a střemhlav, houpání s obraty, překot vzad *Kladina (dívky):* chůze, poskoky, obraty, rovnovážné polohy *Rytmická gymnastika a kondiční formy cvičení:* aerobic (dívky), výkonnostní testy, cvičení s náčiním, kondiční posilování

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností		**Morálka všedního dne** Rozvoj zodpovědnosti Rozvoj pozitivních mezilidských vztahů **Spolupráce a soutěž** Rozvoj schopnosti spolupracovat s lidmi a přijímat názory druhých Zvládání různých situací soutěže	
Žák ➢ **provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů** ➢ **zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalení** ➢ **posoudí kvalitu stěžejních částí pohybu, označí zjevné příčiny nedostatku a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně** ➢ **respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících**	Pohybové dovednosti a pohybový výkon Pohybové odlišnosti a handicapy – věkové, pohlavní, výkonnostní Průpravná, kondiční, koordinační, tvořivá, estetická a jinak zaměřená cvičení Pohybové hry různého zaměření Gymnastika – akrobacie, přeskoky a cvičení na nářadí, cvičení s náčiním Kondiční a estetické formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem (dívky) Úpoly – pádová technika Atletika – sprinty, vytrvalý běh, štafetový běh, skoky a hody Sportovní hry – herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce Turistika a pobyt v přírodě Další moderní a netradiční pohybové činnosti		Úpoly pád vpřed, vzad, stranou, přetlaky, přetahy, hry **Atletika** *Běhy:* běh rychlý do 200m, vytrvalý do 1500m, chlapci do 3000m *Skoky:* do dálky, do výšky *Hody:* míčkem, granátem *Vrhy:* koulí **Sportovní hry** Basketbal, volejbal, fotbal, softbal, florbal, házená, netradiční hry
Činnosti podporující pohybové učení			
Žák ➢ **užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky) na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností, organizátora soutěží** ➢ **volí a používá pro osvojované pohybové činnosti vhodnou výstroj a výzbroj a správně ji ošetřuje**	Vzájemná komunikace a spolupráce při pohybových činnostech Sportovní výzbroj a výstroj Pohybové činnostní, sportovní a turistické akce Pravidla osvojovaných pohybových		**Turistika** Sportovně-turistický kurz pro septimu (např. cykloturistika, pěší turistika, golf, kanoistika, orientační běh, sportovní hry…)

➢ **připraví (ve spolupráci s ostatními žáky) třídní či školní turnaj, soutěž, turistickou akci a podílí se na její realizaci** ➢ **respektuje pravidla osvojovaných sportů; rozhoduje (spolurozhoduje) třídní nebo školní utkání, závody, soutěže v osvojovaných sportech** ➢ **respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí – jedná na úrovni dané role; spolupracuje ve prospěch družstva** ➢ **sleduje podle pokynů (i dlouhodobě) pohybové výkony, sportovní výsledky, činnosti související s pohybem a zdravím – zpracuje naměřená data, vyhodnotí je a výsledky různou formou prezentuje** ➢ **aktivně naplňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti**	činností Sportovní role Měřitelné a hodnotitelné údaje související s tělesnou výchovou a sportem Olympismus v současném světě: jednání fair-play Úspěchy našeho sportu		

Učební osnovy

NÁBOŽENSTVÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Volitelné předměty náboženství resp. religionistika jsou specifikem naší školy, jedním z výrazů jejího církevního zaměření. Rámcový vzdělávací program pro ně na vyšším gymnáziu nepředepisuje žádné očekávané výstupy, předměty se však dotýkají témat ze vzdělávacích oblastí občanský a společenskovědní základ, výchova ke zdraví a dějepis, z nichž proto některé výstupy přebírají.
Předměty náboženství resp. religionistika dávají žákům možnost blížeji se seznámit s fenoménem náboženství, který provází lidstvo od nepaměti a podstatným způsobem ovlivňuje život člověka ve všech oblastech – od soukromého života jedince a rodiny po celospolečenské dění, od nejvnitřnějších postojů jednotlivce po monumentální kulturní díla. Žáci tak mohou lépe porozumět kultuře vlastního národa i kulturám odlišným, více chápat člověka a jeho hledání smyslu života, a tím i hlouběji rozumět sami sobě.
Volitelný vyučovací předmět náboženství je pak nabízen zvláště těm žákům, pro které náboženství není jen jev, s kterým se chtějí seznámit, ale něco, co ovlivňuje jejich každodenní život a dává mu smysl. Žák prohloubí svou znalost základní náboženské terminologie a seznámí se s různými náboženstvími světa. Podstatná část vyučování je věnována bibli a křesťanství: kromě znalostí se snažíme dát i impulsy pro rozvoj života z víry. Mladý člověk se seznámí i s etickými požadavky křesťanství, které jsou základem naší civilizace. Posledním tématem pak je filosofické uvažování nad světem a člověkem, které také klade otázku po Bohu jako původci všeho, co je.
Předmět je vyučován převážně z katolického hlediska, ale respektuje přesvědčení bratří a sester z jiných křesťanských společenství. Předpokládá se, že s žáky, kteří si zvolí náboženství, je možné se také v hodinách modlit, samozřejmě vždy s respektem k člověku a tomu nejvnitřnějšímu v něm - k jeho svobodě.

Prostřednictvím předmětu náboženství jsou realizována tato průřezová témata:
- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Časové a organizační vymezení předmětu
Předmět náboženství je vyučován na vyšším gymnáziu v prvním, druhém a třetím ročníku v rozsahu dvou hodin týdně, ve čtvrtém ročníku pak v rozsahu jedné hodiny týdně. V rámci vyučování v prvním a druhém ročníku realizujeme projekt Křesťanské slavení.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu základy náboženských věd
Kompetence k učení
- Při rozboru textů (mýtů, biblických úryvků apod.) učíme žáky, aby nad nimi přemýšleli, nalézali hlavní myšlenku i implicitní poselství.
- Povzbuzujeme žáky k diskusi, k vyjadřování se k předkládaným názorům, k přemýšlení a zaujetí vlastního postoje k nim. Postoje a názory žáků respektujeme.
- Probírané učivo uvádíme do souvislostí s poznatky jiných předmětů, např. základů společenských věd, dějepisu.

Kompetence k řešení problémů

- Povzbuzujeme žáky k samostatnému rozhodování na základě vlastního svědomí. Učíme je to formou uvažování o kritériích rozhodování i o formaci svědomí, řešením modelových situací apod.
- Pokud žák chce, jsme ochotni hovořit s ním, společně hledat řešení toho, co je pro něj důležité.

Kompetence komunikativní

- Vlastním příkladem a usměrňováním diskusí vedeme žáky k naslouchání s respektem k osobě mluvícího.
- Při diskusích je učíme vyjadřovat své názory, zapojovat se do společného uvažování.

Kompetence sociální a personální

- Osobním příkladem i záměrnými reflexemi učíme úctě ke každému člověku.
- Rozvíjíme prosociální chování žáků a vzájemné vztahy ve třídě, zvláště při uvažování a diskusích o etických tématech. Pro žáky kvint organizujeme spolu s Katechetickým centrem při Biskupství královéhradeckém kurs Dobro a zlo, který používá zážitkovou pedagogiku.
- Učíme žáky spolupracovat a zodpovědně se stavět k akcím třídy, např. při animaci školní mše, v níž bývá skupina náboženství hlavní aktivní složkou.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k vnímání situace lidí, kteří potřebují pomoc, a k ochotě zapojit se do charitativních akcí, zvláště Tříkrálové sbírky, Květinového dne apod.
- O náboženském přesvědčení druhých mluvíme s úctou a usměrňujeme žáky, aby podobně respektovali i eventuální zástupce jiných vyznání ve skupině nebo ve třídě, čímž napomáháme vzbudit úctu a toleranci vůči náboženskému přesvědčení člověka a ekumenickému dialogu.

Kompetence k podnikavosti

- Při uvažování o etických tématech, na příkladech konkrétních lidí apod. ukazujeme hodnotu naplněného života, života, který má smysl.
- Mluvíme a diskutujeme o sociální nauce církve, která představuje alternativu k rozšířenému způsobu myšlení a chování, jehož cílem je pouze vlastní zisk.

Předmět: náboženství

Ročník: kvinta; první

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Úvod do religionistiky a náboženství		
Žák ➢ **rozlišuje významné náboženské systémy, identifikuje projevy náboženské a jiné nesnášenlivosti a rozezná projevy sektářského myšlení** *(výstup přesunut ze vzdělávacího oboru občanský a společenskovědní základ)* ➢ popíše, jak jsou rozšířena nejdůležitější světová náboženství a ateismus ➢ zasadí náboženství do kontextu hledání odpovědi na základní lidské otázky, vysvětlí, co je náboženství ➢ používá s pochopením religionistické pojmy ➢ objasní znaky sekt a jejich manipulativní přístup ➢ vysvětlí teorie o vzniku náboženství a okolnosti jejich vzniku	 religiozita ve světě filosofické a náboženské hledání člověka, základní otázky religionistické pojmy sekty evolucionistická teorie, teorie původního monoteismu	**MKV** **Psychosociální aspekty interkulturality** - porozumění mezi lidmi různého náboženství, světového názoru (INT)
Prehistorické náboženství, kmenová náboženství, starověká náboženství		
Žák ➢ vysvětlí prameny poznání náboženství lidí v pravěku ➢ objasní společné znaky kmenových náboženství ➢ popíše náboženství Mezopotámie a Egypta ➢ v návaznosti na český jazyk a dějepis objasní společné a rozdílné body v řeckém a římském pojetí náboženství a vysvětlí filosofickou kritiku těchto náboženství	náboženství v pravěku kmenová náboženství náboženství Mezopotámie, mýty, bohové, astrologie náboženství Egypta, mýty, bohové, posmrtný život, vztah k řece Nil charakteristika řeckého a římského náboženství, antropomorfismus, kult císaře, mravnost, filosofická kritika	

Světová náboženství		
Žák ➢ **objasní židovství (vazbu mezi židovstvím a křesťanstvím) a další neevropské náboženské a kulturní systémy** *(výstup přesunut ze vzdělávacího oboru dějepis)*		**EGS** **Globalizační a rozvojové procesy** - náboženská rozmanitost (INT)
➢ vysvětlí hinduistické pojetí světa, božských skutečností, člověka a spásy v různých obdobích, jejich vliv na dnešní situaci indické společnosti	období indického náboženství, kastovní systém, védy a obětní náboženství, brahmánské období a jeho filosofie, bráhma a átman, samsára a karma, cesty spásy, období hinduismu a jeho bohové, zbožnost bhakti	
➢ popíše vznik hinduistických sekt	kritika brahmánismu, vznik džinismu a buddhismu	
➢ vysvětlí specifika džinismu, uvědomí si smysl a význam askeze	džinismus a askeze (i v dnešním pojetí)	
➢ vysvětlí Buddhovo učení a praxi, rozliší hlavní směry buddhismu	život Siddhárty Gautamy, čtyři vznešené pravdy, etika, mnišská obec, hínajána, mahájána, buddhismus mimo Indii	
➢ objasní situaci, záměr a učení čínských mudrců Lao-C´a Konfucia	taoismus a konfucianismus, jejich východiska, etika, moudrost	
➢ popíše Mohamedův život, vysvětlí jeho učení a jeho rozšíření	Mohamedův život, Korán, sunna, nauka, etika	
➢ určí styčné body islámu a křesťanství, vysvětlí rozdíly a vzájemné vztahy	obraz Ježíše v Koránu, pojetí Boha, postavení ženy v islámu, současná situace dialogu mezi křesťanstvím a islámem	
Bible – Starý zákon		
Žák ➢ **objasní židovství (vazbu mezi židovstvím a křesťanstvím) a další neevropské náboženské a kulturní systémy** *(výstup přesunut ze vzdělávacího oboru dějepis)*		
➢ interpretuje bibli jako sbírku spisů zachycující zkušenost člověka s postupně se zjevujícím Bohem	dějinnost izraelského náboženství	
➢ vysvětlí vznik biblického textu, jeho literární vrstvy a formy a způsoby jejich interpretace, inspiraci textu	bible jako Boží slovo ve slově lidském, inspirace, formy a vrstvy	
➢ objasní otázku biblického kánonu, orientuje se v bibli a na biblické mapě	biblický kánon, jeho vznik, rozdíly mezi církvemi v kánonu, zkratky biblických knih a vyhledávání textu v bibli, biblický zeměpis	

➢ reprodukuje stručně izraelské dějiny	příchod kočovných kmenů do Palestiny, období v Egyptě a otázky jeho historičnosti, obsazení země a období soudců, monarchie, proroci, vyhnanství, návrat a obnova, období útlaku a povstání, římské období, zánik židovského státu a jeho obnova po 2. světové válce	
➢ vysvětluje biblický popis historie a jeho teologickou a antropologickou výpověď	historické biblické knihy, dějiny Izraele jako stálé obnovování smlouvy z Boží strany a její porušování lidmi	
➢ v dějinném kontextu interpretuje význam prorockých knih a jejich poselství o Bohu	proroci (předexiloví, exiloví, poexiloví), Písně o Hospodinově služebníku	

Předmět: náboženství

Ročník: sexta; druhý

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Starý zákon II.		
Žák ➢ interpretuje biblické pradějiny jako teologickou výpověď o Bohu, člověku a původu zla ➢ vnímá a vysvětluje vývoj mesiánských očekávání v poexilní době ➢ vysvětlí vznik sapienciální literatury, rozliší tradiční a „novou" moudrost, zamýšlí se nad otázkou smyslu utrpení a smyslu života v knihách Job a Kazatel	biblické pradějiny mesianismus a apokalyptika sapienciální příběhy, mudroslovná literatura, „nová" moudrost v knihách Job a Kazatel	
Nový zákon		
Žák ➢ popíše historické a kulturně-náboženské pozadí Nového zákona ➢ vysvětlí vznik novozákonního textu ➢ objasní synoptickou otázku a možnosti jejího řešení ➢ popíše Ježíšův život, objasní chápání jeho osoby v křesťanství ➢ vysvětlí specifika jednotlivých evangelií ➢ interpretuje poselství evangelních úryvků, vysvětlí Ježíšovo učení ➢ popíše šíření křesťanství a vznik církve ➢ popíše činnost apoštola Pavla ➢ interpretuje Pavlovo učení na vybraném listu ➢ stručně objasní poselství ostatní novozákonní literatury	náboženské proudy v řecko-římském světě, náboženské skupiny v Palestině 1. století vznik novozákonního textu, literární formy, vliv prostředí synoptická evangelia a jejich literární závislost Ježíšův život, Ježíš – Boží syn a spasitel Markovo, Matoušovo, Lukášovo, Janovo evangelium vybrané evangelní příběhy, řeči Skutky apoštolů Skutky apoštolů Pavlovy listy Žid, katolické listy, Zjevení Janovo	**EGS** **Žijeme v Evropě** - křesťanství (INT)
Církev a svátosti		
Žák ➢ vysvětlí pojetí církve a její biblické obrazy ➢ popíše strukturu církve a různé stavy v ní ➢ vysvětlí pojetí svátostí v církvi	církev jako Boží lid nové smlouvy společenství církve a její organizace, různé stavy, řeholní život svátost jako viditelné znamení Boží milosti	

➢ u jednotlivých svátostí vysvětlí jejich chápání, udělování, význam znamení a účinky	křest, biřmování, eucharistie, smíření, pomazání nemocných, manželství, kněžství	

Předmět: náboženství

Ročník: septima; třetí

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Křesťanská etika		
Žák ➢ **posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem a svědomí jednotlivce, objasní dějinnou proměnlivost základních etických pojmů a norem** *(výstup přesunut ze vzdělávacího oboru občanský a společenskovědní základ)*	Základní pojmy a zdroje etického poznání	
Obecná morálka		
Žák ➢ zdůvodňuje normy lidského jednání a kriticky je hodnotí ➢ rozlišuje zdravé svědomí od jeho deformací, chápe potřebu a způsoby jeho výchovy ➢ vysvětluje další pojmy morální teologie a uvažuje o nich i v souvislostech s vlastním životem	Přirozený zákon, situační etika, teleologie a dobro osoby Vnímání mravního požadavku ve svědomí, obsah, úkon a prožitek svědomí, výchova svědomí Mravní jednání: okolnosti, úmysly, předvídatelné následky Svoboda a rozhodnutí, vina a hřích, obrácení, dobré jednání, ctnost	**OSV – Morálka všedního dne** (zdroje poznání mravního nároku – rozlišení dobra a zla) INT **OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti** (jaký chci být, smysl života, povolání) INT, **Seberegulace, organizační dovednosti a řešení problémů** (svědomí a rozhodování) INT

Konkrétní morálka		
Žák ➢ vysvětluje jednotlivá přikázání Desatera z hlediska jejich biblického i současného chápání, konfrontuje s nimi vlastní život	Etika náboženského života – 1.-3. přikázání Etika mezilidských vztahů a politického života – 4. přikázání Etika fyzického života – 5. přikázání Etika sexuality a manželství – 6. a 9. přikázání Etika ekonomických vztahů – 7. a 10. přikázání Etika komunikace – 8. přikázání	**OSV – Morálka všedního dne** (Desatero Božích přikázání, otázky bioetiky) INT **OSV – Morálka všedního dne** (nezištnost ve vztazích) INT **EGS – Globální problémy, jejich příčiny a důsledky** (sociální nauka církve) INT **ENV – Člověk a životní prostředí** (křesťanský pohled na ekologii) INT **MEV – Účinky mediální produkce a vliv médií** (jak média působí) INT
➢ **korektně a citlivě řeší problémy založené na mezilidských vztazích** *(výstup přesunut ze vzdělávacího oboru výchova ke zdraví)*	Vztahy v rodině, mezigenerační soužití, pomoc nemocným a handicapovaným lidem v rámci 4. přikázání	
➢ **zhodnotí význam vědeckého poznání, techniky a nových technologií pro praktický život i možná rizika jejich zneužití** *(výstup přesunut ze vzdělávacího oboru občanský a společenskovědní základ)*	Problematika klonování, metody asistované reprodukce a jejich etické aspekty v rámci 5. přikázání	
➢ **projevuje etické a morální postoje k ochraně matky a dítěte** *(výstup přesunut ze vzdělávacího oboru výchova ke zdraví)*	Problematika interrupce v rámci 5. přikázání	
➢ **posoudí hodnoty, které mladým lidem usnadňují vstup do samostatného života, partnerských vztahů, manželství a rodičovství, a usiluje ve svém životě o jejich naplnění** *(výstup přesunut ze vzdělávacího oboru výchova ke zdraví)*	Růst v lásce a nesobeckém smýšlení a chování v rámci 6. přikázání	
➢ **uplatňuje odpovědné a etické přístupy k sexualitě, rozhoduje se s vědomím možných důsledků** *(výstup přesunut ze vzdělávacího oboru výchova ke zdraví)*	Sexualita jako vyjádření neodvolatelného daru sebe sama v rámci 6. přikázání	

Předmět: náboženství

Ročník: oktáva; čtvrtý

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Křesťanská filozofie		
Žák ➢ **objasní podstatu filozofického tázání, porovná východiska filozofie, mýtu, náboženství, vědy a umění k uchopení skutečnosti a člověka** *(výstup přesunut ze vzdělávacího oboru základy společenských věd)*	Základní filozofické otázky Filozofie a mýtus, filozofie a náboženství, Filozofie a speciální vědy, filozofie a umění	
Filozofie bytí - ontologie		
Žák ➢ používá s porozuměním základní filozofické pojmy ➢ formuluje vlastním přemýšlením podložené názory na základní filosofickou problematiku ➢ konfrontuje vlastní názory s tradičním ontologickým pohledem ➢ vysvětluje ontologické pojetí přírody	Vlastní a nevlastní jsoucno Hledání arché u předsokratovských filosofů Descartův mechanismus, Leibnizův labyrint kontinua, atomismus Akt a potence, substance a akcident, kategorie, hylemorfismus, kauzalita Transcendentálie – jedno, pravdivé, dobré, krásné Přírodní věda a filozofie Porfyriův strom, těleso, prostor, čas Filozofická problematika evoluce	
Filozofie o Bohu		
Žák ➢ objasní základní východiska filozofické kritiky náboženství ➢ vysvětluje chápání transcedence od řecké tradice až po středověké vyvrcholení ve filozofických konstrukcích důkazů Boží existence ➢ vysvětluje problematiku současného dialogu vědy a náboženství	Filozofická kritika náboženství Filozofická reflexe Boha: pojetí Platónovo, pohled novoplatonismu ontologický důkaz u Augustina, Anselma z Canterbury Pět cest Tomáše Akvinského - důkaz kosmologický, teleologický Výhledy vztahu vědy a víry	

Filozofie o člověku - antropologie		
Žák ➢ uvede základní znaky lidství, odliší člověka od zvířete ➢ klade si základní lidské otázky, vyjadřuje na ně svůj názor, srovnává ho s názory křesťanské filozofie	Filozofický problém člověka Animalita a duch, tělo a duše Filozofická antropologie, základní otázky člověka – kdo jsem, kam směřuji, co bude po smrti ...	**ENV – Člověk a životní prostředí** (specifické postavení člověka v přírodním systému)

Učební osnovy

RELIGIONISTIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Volitelné předměty religionistika resp. náboženství jsou specifikem naší školy, jedním z výrazů jejího církevního zaměření. Rámcový vzdělávací program pro gymnázia pro ně na vyšším gymnáziu nepředepisuje žádné očekávané výstupy, předměty se však dotýkají témat ze vzdělávacích oblastí občanský a společenskovědní základ, výchova ke zdraví a dějepis, z nichž proto některé výstupy přebírají. Předměty religionistika resp. náboženství dávají žákům možnost blížeji se seznámit s fenoménem náboženství, který provází lidstvo od nepaměti a podstatným způsobem ovlivňuje život člověka ve všech oblastech – od soukromého života jedince a rodiny po celospolečenské dění, od nejvnitřnějších postojů jednotlivce po monumentální kulturní díla. Žáci tak mohou lépe porozumět kultuře vlastního národa i kulturám odlišným, více chápat člověka s jeho hledáním smyslu života, a tím i hlouběji rozumět sami sobě.
Volitelný vyučovací předmět religionistika je nabízen zvláště těm žákům, pro které je náboženství něco nového, s čím se chtějí seznámit. Proto je velká pozornost věnována uvedení do předmětu, pochopení náboženského přístupu k životu a světu, vztahům mezi náboženstvím a vědou. Žák se naučí používat základní náboženskou terminologii, seznámí se s různými náboženstvími světa. Podstatná část vyučování je věnována bibli a křesťanství, jak vyplývá ze zaměření školy i našeho kulturního prostředí. Žák se dále seznámí s etickými požadavky křesťanství, které jsou základem naší civilizace. Posledním tématem pak je filosofické uvažování nad světem a člověkem, které také klade otázku po Bohu jako původci všeho, co je.
Škola může zajišťovat získání znalostí, porozumění, pochopení. Může naučit řešit matematickou úlohu, ale „úlohou k řešení“ v náboženských vědách je sám život. V této oblasti chceme přistupovat ke všem mladým lidem – žákům naší školy – s velkým respektem k jejich osobní svobodě. Snažíme se rozvíjet v nich všechny obecně lidské dobré postoje. Náboženské hodnoty předkládáme tak, aby ti, kteří nesdílejí křesťanský přístup k životu, získali znalosti, které jim usnadní utvoření si vlastního názoru na věc a svobodné rozhodnutí, protože nelze se rozhodovat o tom, co neznáme.

Prostřednictvím předmětu základy náboženských věd jsou realizována tato průřezová témata:
- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Enviromentální výchova
- Mediální výchova

Časové a organizační vymezení předmětu
Religionistika je vyučována na vyšším gymnáziu v prvním, druhém a třetím ročníku v rozsahu dvou hodin týdně, ve čtvrtém ročníku pak v rozsahu jedné hodiny týdně. V prvním a druhém ročníku realizujeme v rámci vyučování projekt Křesťanské slavení.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu religionistika
Kompetence k učení
- Při rozboru textů (mýtů, biblických úryvků apod.) učíme žáky, aby nad nimi přemýšleli, nalézali hlavní myšlenku i implicitní poselství

- Povzbuzujeme žáky k diskusi, k vyjadřování se k předkládaným názorům, k přemýšlení a zaujetí vlastního postoje k nim. Postoje a názory žáků respektujeme.
- Probírané učivo uvádíme do souvislostí s poznatky jiných předmětů, např. ZSV, dějepisu.

Kompetence k řešení problémů

- Ukazujeme žákům na širší souvislosti problémů a vedeme je k rozhodování na základě vlastního svědomí a hledání dobra. Uvažujeme s nimi o kritériích rozhodování.
- Pokud žák chce, jsme ochotni hovořit s ním, společně hledat řešení toho, co je pro něj důležité.

Kompetence komunikativní

- Vlastním příkladem a usměrňováním diskusí vedeme žáky k naslouchání s respektem.
- Při diskusích je učíme vyjadřovat své názory, zapojovat se do společného uvažování.

Kompetence sociální a personální

- Osobním příkladem i záměrnými reflexemi učíme úctě ke každému člověku.
- Rozvíjíme prosociální chování žáků a vzájemné vztahy ve třídě, zvláště při uvažování a diskusích o etických tématech. Pro žáky kvint organizujeme spolu s Katechetickým centrem při Biskupství královéhradeckém kurs Dobro a zlo, který používá zážitkovou pedagogiku.
- Učíme žáky spolupracovat a zodpovědně se stavět k akcím třídy, např. při animaci školní mše.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k vnímání situace lidí, kteří potřebují pomoc, a k ochotě zapojit se do charitativních akcí, zvláště Tříkrálové sbírky, Květinového dne apod.
- O náboženském přesvědčení druhých mluvíme s úctou a usměrňujeme žáky, aby podobně respektovali i své věřící spolužáky, čímž napomáháme úctě a toleranci vůči náboženskému přesvědčení člověka.

Kompetence k podnikavosti

- Při uvažování o etických tématech, na příkladech konkrétních lidí apod. ukazujeme hodnotu naplněného života, života, který má smysl.
- Mluvíme a diskutujeme o sociální nauce církve, která představuje alternativu k rozšířenému způsobu myšlení a chování, jehož cílem je pouze vlastní zisk.

Předmět: religionistika

Ročník: kvinta; první

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Úvod do religionistiky		
Žák ➢ **rozlišuje významné náboženské systémy, identifikuje projevy náboženské a jiné nesnášenlivosti a rozezná projevy sektářského myšlení** *(výstup přesunut ze vzdělávacího oboru občanský a společenskovědní základ)* ➢ vysvětlí odlišné chápání světa a člověka z pohledu vědy, filosofie a náboženství ➢ objasní podstatu náboženství jako oboru, vysvětlí základní rozdělení náboženství, používá s porozuměním základní religionistické pojmy ➢ vysvětlí základní problematiku nábožensko-ateistických sporů a uvede nejčastější argumenty i protiargumenty z obou oblastí ➢ objasní znaky sektářského a totalitního myšlení ve vědě, filosofii a náboženství a jeho manipulativní přístup, vysvětlí rozdíl mezi církví a sektou	vědecké, filosofické a náboženské hledání člověka, základní otázky základní úvod do náboženství – definice náboženství, rozdělení náboženství podle předmětu vztahu, religionistické pojmy filozofický a praktický ateismus kontra náboženství rozdílné odpovědi na základní otázky chápání světa i lidského života fundamentalismus - totalita, uzavřenost, sekty, základní znaky	**MKV** **Psychosociální aspekty interkulturality** -porozumění mezi lidmi různého náboženství, světového názoru (INT)
Prehistorická, přírodní náboženství		
Žák ➢ vysvětlí způsob pohledu přírodního člověka na svět ➢ objasní funkce šamana, způsob jeho práce ➢ vysvětlí principy náboženské mravnosti přírodního člověka, úlohu rituálu v jeho životě. ➢ uvede základní kultury přírodních náboženství minulosti a současnosti	animismus, mýty a jejich výpověď o základních otázkách člověka šaman - trans, léčení, věštění, ochrana kmene mravnost, tabu, rituály přírodního náboženství současná a zaniklá přírodní náboženství	

Starověká náboženství - Mezopotámie		
Žák ➢ vysvětlí způsob pohledu člověka na svět ➢ objasní strukturu společnosti, náboženskou a kulturní funkci chrámu a zikkuratu ➢ vysvětlí principy mravnosti, úlohu magie v životě tehdejšího člověka ➢ vysvětlí úlohu mýtu a slavností v životě tehdejšího člověka	polyteismus, astrologie v Mezopotámii teokracie - král, kněžstvo chrám, zikkurat – funkce, účel, postavení kněžstva ve společnosti zákoníky,mravnost, černá a bílá magie, věštění každodenní kult, slavnost novoroční	
Starověká náboženství - Egypt		
Žák ➢ vysvětlí způsob pohledu člověka na svět ➢ objasní strukturu společnosti, náboženskou a kulturní funkci chrámu a pyramidy ➢ popíše základní představy o posmrtném životě v egyptské společnosti	mytologie, polyteismus v Egyptě teokracie - faraon, kněžstvo chrám, pyramida – funkce, účel mumifikace, pohřeb, Ka, posmrtný život	
Světová náboženství		
Žák ➢ **objasní židovství (vazbu mezi židovstvím a křesťanstvím) a další neevropské náboženské a kulturní systémy** *(výstup přesunut ze vzdělávacího oboru dějepis)*		**EGS – Globalizační a rozvojové procesy** - náboženská rozmanitost (INT)
Čína		
Žák ➢ vysvětlí způsob pohledu člověka na svět	náboženství tří nauk, mandát nebes, patriarchát	
Čína - konfucionismus		
Žák ➢ popíše život Konfucia, vysvětlí základní prvky jeho učení ➢ vysvětlí principy mravnosti ➢ uvede základní spisy	Konfucius, náprava jmen a pojmů Pět ctností Knihy	
Čína - taoismus		
Žák ➢ vysvětlí základní filosofii učení Lao-C' ➢ vysvětlí principy mravnosti	Lao-C', Tao jako cesta života, vztah k tělu etika taoismu, jin - jang	

Náboženství Indie		
Žák ➢ stručně charakterizuje kulturu a náboženství Árijů ➢ objasní principy indické filozofie ➢ popíše základní myšlenkové směry hinduismu	 Árijové, kasty, védy indická filosofie – bráhma, átman, karma, samsára džinismus, askeze, jóga bhaktická zbožnost	
Buddhismus		
Žák ➢ popíše život Siddhárty Gautamy ➢ vysvětlí základní filosofii buddhismu, etiku a vztah k hinduismu ➢ vysvětlí základní myšlenkové směry buddhismu ➢ popíše základní druhy současného buddhismu	 Buddha dharma mahajana, hinajana zen, tibetský buddhismus	
Islám		
Žák ➢ popíše život proroka a založení muslimské obce ➢ vysvětlí základní filosofii islámu a vztah k židovství a křesťanství ➢ vysvětlí základní pilíře islámu, islámskou etiku ➢ stručně objasní otázky týkajícího se současnosti islámu ve světě včetně problematiky fundamentalismu a podstaty politických konfliktů	 Muhammad ibn Abdulláh, obec, šíité, chalífové, Korán, sunna muslimská věrouka vyznání víry, almužna, modlitba, pouť, půst, etika současná kultura, džihád, fundamentalismus, ozbrojený konflikt	

Předmět: religionistika

Ročník: sexta; druhý

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Židokřesťanství		
Žák ➢ **objasní židovství (vazbu mezi židovstvím a křesťanstvím) a další neevropské náboženské a kulturní systémy** *(výstup přesunut ze vzdělávacího oboru dějepis)*		
Starý zákon		
Žák ➢ zasadí starozákonní události do zeměpisného, historického a kulturního rámce, reprodukuje stručně biblické události a moderní izraelské dějiny ➢ vysvětlí vznik biblického textu, jeho literární vrstvy, formy a způsoby jejich interpretace, inspiraci textu, objasní otázku biblického kánonu ➢ interpretuje biblické pradějiny jako teologickou výpověď o Bohu, světě, člověku, původu zla, vysvětlí další vybrané biblické úryvky ➢ vysvětlí význam sapienciální literatury, hledá odpověď na otázku po smyslu utrpení a po smyslu života ➢ interpretuje bibli jako sbírku spisů zachycující zkušenost člověka s postupně se zjevujícím Bohem, uzavírajícím smlouvu, připravujícím naplnění v Novém zákoně	Palestina – zeměpis, obyvatelstvo, původ, způsob života, chronologie biblických událostí, vznik státu Izrael bible - vznik, historie a dělení textu, kánon, otázka pravdivosti, inspirace, literární formy výklad vybraných částí Pentateuchu (zpráva o stvoření, prvotní hřích, Kain, potopa, Abrahám) mudroslovná literatura SZ smlouva na Sinaji, kult, proroci, mesianismus	
Nový zákon		
Žák ➢ popíše historické a kulturně-náboženské pozadí Nového zákona ➢ vysvětlí vznik novozákonního textu, objasní synoptickou otázku, uvede specifika jednotlivých evangelií ➢ popíše Ježíšův život a chápání jeho osoby v kontextu křesťanství ➢ interpretuje poselství evangelních úryvků, vysvětlí Ježíšovo učení ➢ popíše šíření křesťanství a vznik prvotní církve	kulturní a historické pozadí Ježíšovy doby, náboženské proudy v Palestině vznik novozákonního textu, literární formy, vliv prostředí, synoptická evangelia Ježíšův život, kristologie vybrané evangelní příběhy, blahoslavenství, řeči Skutky apoštolské	**EGS** **Žijeme v Evropě** – křesťanství (INT)

Církev a svátosti		
Žák ➢ vysvětlí pojetí církve ➢ popíše strukturu církve a různé stavy v ní ➢ vysvětlí pojetí svátostí	 církev jako Boží lid nové smlouvy společenství církve a její organizace, různé stavy, řeholní život křest, biřmování, eucharistie, smíření, pomazání nemocných, kněžství a manželství	

Předmět: religionistika Ročník: septima; třetí

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Etika		
Žák ➢ **posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem a svědomí jednotlivce, objasní dějinnou proměnlivost základních etických pojmů a norem** *(výstup přesunut ze vzdělávacího oboru občanský a společenskovědní základ)*	základní pojmy a zdroje etického poznání	
Obecná morálka		
Žák ➢ rozlišuje normy lidského jednání a kriticky je hodnotí ➢ vysvětluje základní pravidla správného jednání ➢ rozlišuje zdravé svědomí od jeho deformací, chápe potřebu sebereflexe a sebevýchovy z důvodu vlastní smysluplnosti života	Dobro a zlo, přirozený zákon, stupně hodnot lidského života Princip chování – nepřímého účinku, dvojího účinku, menšího zla Vnímání mravního požadavku ve svědomí, obsah, úkon a prožitek svědomí, výchova svědomí Mravní jednání: okolnosti, úmysly, předvídatelné následky Svoboda a rozhodnutí, vina a hřích, pokání, ctnosti a neřesti, vnitřní svoboda a radost	**OSV – Morálka všedního dne** (zdroje poznání mravního nároku – rozlišení dobra a zla) INT **OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti** (jaký chci být, smysl života, povolání) INT, **Seberegulace, organizační dovednosti a řešení problémů** (svědomí a rozhodování) INT

Konkrétní morálka – Desatero		
Žák ➢ vysvětluje jednotlivá přikázání Desatera z hlediska jejich biblického i současného chápání, konfrontuje s nimi vlastní život	Etika náboženského života – 1.-3. přikázání Etika mezilidských vztahů a politického života – 4. přikázání Etika fyzického života – 5. přikázání Etika sexuality a manželství – 6. přikázání Etika ekonomických vztahů – 7. přikázání Etika komunikace – 8. přikázání Etika vnitřní svobody a duchovního života – 9. a 10. přikázání	**OSV – Morálka všedního dne** (Desatero Božích přikázání, otázky bioetiky) INT **OSV – Morálka všedního dne** (nezištnost ve vztazích) INT **EGS – Globální problémy, jejich příčiny a důsledky** (sociální nauka církve) INT **ENV – Člověk a životní prostředí** (křesťanský pohled na ekologii) INT **MEV – Účinky mediální produkce a vliv médií** (jak média působí) INT
➢ **korektně a citlivě řeší problémy založené na mezilidských vztazích** *(výstup přesunut ze vzdělávacího oboru výchova ke zdraví)*	Vztahy v rodině, mezigenerační soužití, pomoc nemocným a handicapovaným lidem v rámci 4. přikázání	
➢ **zhodnotí význam vědeckého poznání, techniky a nových technologií pro praktický život i možná rizika jejich zneužití** *(výstup přesunut ze vzdělávacího oboru občanský a společenskovědní základ)*	Problematika klonování, metody asistované reprodukce a jejich etické aspekty v rámci 5. přikázání	
➢ **projevuje etické a morální postoje k ochraně matky a dítěte** *(výstup přesunut ze vzdělávacího oboru výchova ke zdraví)*	Problematika interrupce v rámci 5. přikázání	
➢ **posoudí hodnoty, které mladým lidem usnadňují vstup do samostatného života, partnerských vztahů, manželství a rodičovství, a usiluje ve svém životě o jejich naplnění** *(výstup přesunut ze vzdělávacího oboru výchova ke zdraví)*	Růst v lásce a nesobeckém smýšlení a chování v rámci 6. přikázání	
➢ **uplatňuje odpovědné a etické přístupy k sexualitě, rozhoduje se s vědomím možných důsledků** *(výstup přesunut ze vzdělávacího oboru výchova ke zdraví)*	Sexualita jako vyjádření neodvolatelného daru sebe sama v rámci 6. přikázání	

Předmět: religionistika Ročník: oktáva; čtvrtý

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Filozofie		
Žák ➢ **objasní podstatu filozofického tázání, porovná východiska filozofie, mýtu, náboženství, vědy a umění k uchopení skutečnosti a člověka** *(výstup přesunut ze vzdělávacího oboru základy společenských věd)*	Základní filozofické otázky Filozofie a mýtus, filozofie a náboženství, filozofie a speciální vědy, filozofie a umění	
Filozofie bytí - ontologie		
Žák ➢ používá s porozuměním základní filozofické pojmy ➢ formuluje vlastním přemýšlením podložené názory na základní filozofickou problematiku ➢ konfrontuje vlastní názory s tradičním ontologickým pohledem ➢ vysvětluje ontologické pojetí přírody	Vlastní a nevlastní jsoucno Hledání arché u předsokratovských filosofů Descartův mechanismus, Leibnizův labyrint kontinua, atomismus Akt a potence, substance a akcident, kategorie, hylemorfismus, kauzalita Transcendentálie – jedno, pravdivé, dobré, krásné Přírodní věda a filozofie Porfyriův strom, těleso, prostor, čas Filozofická problematika evoluce	
Filozofie o Bohu		
Žák ➢ objasní základní východiska filozofické kritiky náboženství ➢ vysvětluje chápání transcedence od řecké tradice až po středověké vyvrcholení ve filozofických konstrukcích důkazů Boží existence ➢ vysvětluje problematiku současného dialogu vědy a náboženství	Filozofická kritika náboženství Filozofická reflexe Boha: pojetí Platónovo, pohled novoplatonismu ontologický důkaz u Augustina, Anselma z Canterbury Pět cest Tomáše Akvinského - důkaz kosmologický, teleologický Výhledy vztahu vědy a víry	

Filozofie o člověku - antropologie		
Žák ➢ uvede základní znaky lidství, odliší člověka od zvířete ➢ klade si základní lidské otázky, vyjadřuje na ně svůj názor, srovnává ho s názory křesťanské filozofie	Filozofický problém člověka Animalita a duch, tělo a duše Filozofická antropologie, základní otázky člověka – kdo jsem, kam směřuji, co bude po smrti ...	**ENV – Člověk a životní prostředí** (specifické postavení člověka v přírodním systému) INT

Učební osnovy volitelných seminářů dvouletých

(septima, oktáva; třetí, čtvrtý ročník)

Učební osnovy

SEMINÁŘ Z ANGLICKÉHO JAZYKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Výuka předmětu seminář z anglického jazyka se realizuje formou semináře v septimě a oktávě a směřuje k dosažení úrovně B2 Společného evropského referenčního rámce, která je testována mezinárodní zkouškou FCE.
Cílem výuky je nejen prohlubování jazykových dovedností, ale i osvojení si metodiky testových úloh mezinárodní zkoušky FCE. Pozornost se věnuje rozvoji všech produktivních i receptivních dovedností, tj. ústní interakci, ústnímu a písemnému projevu, čtení a poslechu s porozuměním. Gramatický systém je osvojován jako nezbytný prostředek k rozvoji těchto dovedností.

V předmětu příprava na FCE jsou realizovány tyto tematické okruhy:

- **Veřejný život** - veřejné instituce, veřejná oznámení, úřady, formální korespondence, politické strany a orgány, veřejná vystoupení, veřejné služby, cestování, soutěže
- **Svět práce** - státní správa, firmy, průmysl, zemědělství, méně časté profese, nástroje a zařízení, pracovní události, zaměstnání, obchodní korespondence, reklamní materiály, návody, popis práce
- **Vzdělání** - studium v ČR, USA a Velké Británii, druhy škol, naučné společnosti, profesní instituce, debaty a diskuse
- **Oblast osobní** - osobní charakteristika, popis osoby, rodina a rodinné vztahy, netradiční dovolená, netradiční koníčky, zdraví, představy o osobním životě: budoucí povolání, vzory, životní styl
- **Oblast osobnostní** - pobyt v neznámém prostředí, společenské vztahy, vztah k přírodě
- **Oblast společenská** - životní prostředí, příroda, ekologie, počasí, globální problémy, věda a technika, pokrok, umění, historie, budoucnost, aktuální problémy

Časové a organizační vymezení předmětu
Předmět seminář z anglického jazyka se vyučuje jako dvouletý seminář v septimě a oktávě s časovou dotací 2 hodiny týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu příprava na zkoušku FCE
Kompetence k učení

- Seznamujeme žáky s různými metodami a strategiemi, které jim pomohou při učení.
- Společně s žáky vytváříme kritéria pro vyhodnocování toho, co se naučili.

Kompetence k řešení problémů

- Povzbuzujeme žáky, aby se nebáli těžkostí, které při výuce jazyka mohou nastat.
- Zadáváním problémových úkolů vedeme žáky k tomu, aby sami vyvozovali pravidla a samostatně nebo v týmu hledali cesty k řešení.
- Zadáváním odpovídajících úkolů podporujeme samostatnost, tvořivost, logické a kritické myšlení

Kompetence komunikativní

- Navozením přátelské atmosféry v hodinách povzbuzujeme žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci.
- Podporujeme různé formy komunikace. Zařazujeme situační úlohy a připravujeme tak žáky na zvládnutí komunikace v anglickém jazyce v různých životních situacích.

Kompetence sociální a personální

- Používáme různé metody výuky jazyka - frontální, skupinovou, kooperativní výuku a projektové vyučování
- Organizujeme výuku v týmech a pomáháme žákům vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role.
- Učíme žáky kriticky hodnotit společnou práci, svůj vlastní význam v týmu i přínos všech ostatních členů.
- Podporujeme vzájemnou pomoc žáků. Vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. Upevňujeme v nich vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k sebeúctě a úctě k druhým lidem. Během diskusí je učíme nejen vyjadřovat své názory, ale také naslouchat názorům svých spolužáků.
- Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu.

Předmět: seminář z anglického jazyka Ročník: septima, oktáva; třetí, čtvrtý

Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Čtení s porozuměním		
Žák ➢ porozumí hlavním myšlenkám textu ➢ odliší hlavní myšlenku od doplňujících informací v textu ➢ vyhledá specifické informace v textu a samostatně s nimi pracuje s použitím různých technik čtení ➢ orientuje se v organizaci textu ➢ pracuje se strukturou textu ➢ identifikuje stylistické zabarvení textu ➢ využívá různé druhy slovníků	**Lexikologie** široká slovní zásoba zaměřená na oblasti každodenního života a osobních zájmů kolokace, idiomy a ustálená větná spojení jednoduchá odborná jazyková terminologie frazeologie, synonyma, antonyma frázová slovesa v různých kontextech	
Psaní		
Žák ➢ písemně prezentuje své zájmy a obhájí své osobní stanovisko ➢ jasně a v logickém sledu strukturuje formální i neformální písemný projev různých slohových stylů ➢ písemně argumentuje, porovnává fakta, navrhuje řešení ➢ v dopise zdůrazní, čím jsou jeho zážitky či události osobně důležité ➢ sestaví mluvnicky správný kratší i delší písemný projev ➢ při sestavování písemného útvaru v plné šíři využívá prostředky textové návaznosti ➢ využívá různé druhy slovníků	**Pravopis** internacionalismy rozdíly mezi britskou a americkou angličtinou **Stylistika** krátký písemný projev (e-mail, pozvánka, reklamace, omluva atd.) delší písemný projev (recenze, příběh, úvaha, článek, reportáž atd.)	
Poslech s porozuměním		
Žák ➢ porozumí hlavním bodům slyšeného ➢ odliší hlavní myšlenku od doplňujících informací slyšeného ➢ identifikuje žánr, téma, účastníky, místo a účel slyšeného ➢ určí specifické informace slyšeného a dále s nimi samostatně pracuje ➢ rozliší různé varianty výslovnosti rodilých mluvčích v autentických posleších	**Fonetika** slova stejně znějící s odlišným významem zvuková stránka vět – vázání slov ve větě fonetická redukce	

➢ rozumí delším promluvám a sleduje i složitou výměnu názorů ➢ rozumí promluvám na aktuální témata i delším přednáškám ➢		
Use of English (gramatika a lexika)		
Žák ➢ prakticky aplikuje své znalosti jazykového systému angličtiny ➢ orientuje se v gramatických kategoriích ➢ pracuje s rozsáhlou škálou slovní zásoby, která se vztahuje jak k jeho zájmům tak i k nejobecnějším tématům ➢ prakticky využije své znalosti v oblasti slovnědruhových charakteristik, gramatických struktur, procesů a vztahů	**Gramatika** srovnávání všech slovesných časů ve vzájemné interakci specifika užití členů souvětí souřadná a podřadná morfologické transformace specifické vyjádření modality specifické tvary-gerundium, konjunktiv, infinitivní vazby trpné struktury podmiňovací způsob minulý v kontextu podmínkových souvětí vztažné věty restriktivní a nerestriktivní, interpunkce spojovací výrazy pro kontrast specifika slovosledu	
Ústní projev – ústní interakce		
Žák		
➢ se plynule a spontánně účastní rozhovoru, vede běžný rozhovor s rodilým mluvčím a vhodně reaguje na jeho otázky ➢ aktivně se zapojí do diskuze o známých tématech ➢ vhodně vysvětluje a obhajuje své názory	**Výslovnost** větný přízvuk a intonace sociolingvistické varianty výslovnosti	

➢ pozměňuje formulace, aby se vyhnul častým opakováním ➢ samostatně promluví o široké škále jak běžných témat tak i svých zájmů v logickém sledu myšlenek ➢ vyjádří se vyjádřit k aktuálním otázkám a uvede výhody a nevýhody různých řešení		
➢ požádá o opakování či vysvětlení pojmů v případě, že nerozumí, a tím zajistí plynulost dialogu		
Tematické okruhy		
Žák		
➢ prakticky, samostatně a aktivně využívá svých jazykových a vědomostních dovedností v těchto oblastech:	**Veřejný život** veřejné instituce, veřejná oznámení, úřady, formální korespondence, politické strany a orgány, veřejná vystoupení, veřejné služby, cestování, soutěže **Svět práce** státní správa, firmy, průmysl, zemědělství, méně časté profese, nástroje a zařízení, pracovní události, zaměstnání, obchodní korespondence, reklamní materiály, návody, popis práce **Vzdělání** studium v ČR, USA a Velké Británii, druhy škol, naučné společnosti, profesní instituce, debaty a diskuse **Oblast osobní** osobní charakteristika, popis osoby, rodina a rodinné vztahy, netradiční dovolená, netradiční koníčky, zdraví, představy o osobním životě: budoucí povolání, vzory, životní styl **Oblast osobnostní** pobyt v neznámém prostředí, společenské vztahy, vztah k přírodě	Poznámka: Tematické okruhy se vyučují ve spojitosti se všemi oblastmi rozpracovaných výstupů: čtení a poslech s porozuměním, Use of English (gramatika a lexikologie), písemný projev, ústní projev a interakce.

	Oblast společenská životní prostředí, příroda, ekologie, počasí, globální problémy, věda a technika, pokrok, umění, historie, budoucnost, aktuální problémy	

Učební osnovy

SEMINÁŘ Z FRANCOUZSKÉHO JAZYKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Vyučovací předmět seminář z francouzského jazyka je samostatný volitelný předmět, jehož obsahovou náplní je nácvik a prohlubování řečových dovedností, a to receptivních, produktivních a interaktivních. K jejich rozvíjení je využívána slovní zásoba stanovených tematických okruhů a praktických komunikačních situací, které jsou adekvátní věku žáků, korespondují s jejich zájmy a nadáním a slouží k praktickému využití v budoucnosti, například při studiu v zahraničí, v budoucím povolání, při cestování atd. Rámec výuky tvoří základy francouzštiny osvojené žáky v běžných hodinách francouzského jazyka. Nedílnou součástí výuky je výklad reálií dané jazykové oblasti, aby žáci mohli podrobně poznat odlišnou kulturu a jiné životní styly a naučili se chápat a tolerovat kulturní rozdíly. Součástí výuky je i využití internetu, cizojazyčných materiálů a také příprava k vykonání mezinárodně uznávané zkoušky DELF na úrovni B1 podle SERRJ, příp. příprava ke studiu na vysoké škole.

Organizační a časové vymezení předmětu
Vyučovací předmět seminář francouzského jazyka si volí žáci septimy a oktávy osmiletého studia a třetího a čtvrtého ročníku čtyřletého studia. Výuka probíhá v rozsahu dvou vyučovacích hodin týdně. Místem organizace výuky je běžná učebna, popřípadě odborná jazyková učebna.

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu seminář z francouzského jazyka
Kompetence k učení
- Nabízíme žákům různé metody a strategie pro efektivní studium slovní zásoby, gramatiky, reálií a pro řešení praktických situací.
- Zadáváme úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace (samostatná práce k danému tématu s využitím textů, internetu, slovníků apod.).
- Konzultujeme a rozebíráme přístup žáků k domácí přípravě.

Kompetence k řešení problémů
- Využíváme modelových problémových situací a vedeme žáky k jejich řešení.
- Snažíme se předvést více variant řešení, abychom poukázali na různé možnosti řešení.
- Vedeme žáky ke kreativitě při řešení problémové situace.

Kompetence komunikativní
- Vedeme žáky k takovým formám projevu, při nichž jsou schopni porozumět obsahu sdělení a výstižně a souvisle komunikovat s druhými lidmi.
- Zadáváme úkoly, při nichž jsou žáci nuceni reprodukovat informace a vytvářet si vlastní názor a tolerovat názory ostatních.
- Snažíme se žáky podpořit a pozitivně motivovat i v případě chyb a omylů, abychom tak zabránili komunikačním blokům a obavám z jejich budoucího řečnického výstupu.

Kompetence sociální a personální
- Do výuky zařezujeme práci ve dvojicích nebo skupinovou práci.
- Vedeme žáky k vědomí zodpovědnosti za práci v týmu.
- Žáci jsou podporováni v tom, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- Vedeme žáky k porovnávání argumentů a toleranci názorů druhých.

Kompetence občanské
- Vedeme žáky k prezentaci jejich názorů a myšlenek, k diskusi a vzájemnému naslouchání.

- Zdůrazňujeme potřebnost ohleduplného a nezištného chování jednotlivců ve společnosti, využíváme k tomu konkrétních příkladů (události ve světě, mezilidské vztahy).

Kompetence k podnikavosti

- Vedeme žáky k efektivní organizaci jejich práce.
- Navozujeme pocit odpovědnosti za vykonanou práci.
- Zdůrazňujeme vztah mezi učením a praktickým využitím znalostí (překlady, tlumočení, práce v dané jazykové oblasti).

Předmět: seminář z francouzského jazyka Ročník: septima, oktáva; třetí, čtvrtý

Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Receptivní řečové dovednosti – poslech s porozuměním		
Žák: ➢ rozpozná téma ➢ pochopí hlavní myšlenku, hlavní body, záměr nebo názor mluvčího ➢ postihne hlavní body a specifické informace ➢ porozumí orientačním pokynům, jednoduchým technickým informacím k předmětům každodenní potřeby	**Autentické texty** prostě sdělovacího, uměleckého, publicistického a populárně-naučného stylu (např. popis, orientační pokyny, varování/upozornění, veřejná hlášení, pokyny, oznámení, vyslechnutý rozhovor, přehled zpráv, vyprávění, úryvek z filmu nebo prózy) **Tematické okruhy**: Osobní – rodina a její společenské vztahy, bydlení, dovolená apod. Veřejné – společenské události, doprava, poskytování a využívání služeb. Vzdělávací – škola, pobyt na jazykovém kurzu. Společenské – příroda, kultura, sport apod. Pracovní – běžné profese, běžné podniky apod.	
Receptivní řečové dovednosti – čtení s porozuměním		
Žák: ➢ pochopí hlavní myšlenku ➢ pochopí záměr nebo úmysl autora nebo vypravěče ➢ porozumí přáním a pocitům autora nebo vypravěče ➢ rozpozná hlavní body a závěry textu ➢ porozumí popisu událostí a výstavbě textu ➢ vyhledá specifické informace v textu ➢ shromáždí specifické informace z různých částí textu a z více	Obsahově i jazykově nekomplikované **texty** prostě sdělovacího, uměleckého, publicistického a populárně-naučného stylu (např. oznámení, recept, nabídka, program, recenze, úryvek z prózy, vyprávění, dopis, popis události)	

krátkých textů ➢ porozumí jednoduchým návodům, předpisům, značením, nápisům, pokynům apod. ➢ odhadne význam neznámých výrazů ➢ rozpozná, zda text obsahuje relevantní informace	**Tematické okruhy**: Osobní – rodina a její společenské vztahy, bydlení, dovolená, život ve městě apod. Veřejné – služby, společenské události apod. Vzdělávací – škola, nabídka jazykové agentury apod. Společenské – příroda, životní prostředí, globální problémy, věda a technika apod. Pracovní – běžné profese, běžné podniky apod.	
Produktivní řečové dovednosti a strategie – písemný projev		
Žák: ➢ popíše místo, cestu, věc, osobu, zážitek, událost, zkušenost, děj apod. ➢ popíše a představí sebe i druhé ➢ popíše pocity a reakce, např. libost, nelibost, souhlas, nesouhlas, překvapení, obavu ➢ vyjádří názor nebo postoj a morální stanovisko, např. omluvu, lítost ➢ vyjádří vlastní myšlenky, úmysl, přání, žádost, prosbu, nabídku, pozvání, doporučení apod. ➢ zdůvodní určité činnosti nebo skutečnosti ➢ vysvětlí problém nebo navrhne řešení problému ➢ vysvětlí nebo zdůrazní, co považuje za důležité ➢ sdělí nebo si ověří specifické informace a zprávy ➢ požádá o informace ➢ shrne nebo využije předložené faktografické informace ➢ zeptá se na názor, postoj, pocity, problém apod. ➢ zodpoví jednoduché dotazy	Běžné **slohové útvary** – formální i neformální dopis včetně elektronické korespondence, vzkaz, životopis, vyprávění, popis apod. **Tematické okruhy**: Osobní – rodina, přátelé, život mimo domov apod. Osobnostní – koníčky, zájmy apod. Veřejné – služby, společenské události apod. Vzdělávací – výuka, účast na jazykovém kurzu apod. Společenské – kultura, tradice, média apod. Pracovní – brigády, plány do budoucna, běžné profese apod.	

Produktivní řečové dovednosti a strategie – ústní projev		
Žák:		
➢ popíše místo, cestu, věc, osobu, činnost, událost, zkušenost apod. ➢ popíše a představí sebe i druhé ➢ poskytne nekomplikované informace a s omezenou přesností složitější informace ➢ uvede podrobnosti ➢ porovná a shrne informace a různé alternativy ➢ rozvine argumentaci ➢ vyjádří myšlenky, přesvědčení pocity, sny, naděje, názor např. na pořad, událost ➢ postihne dostatečně přesně podstatu myšlenky nebo problému ➢ vyjádří souhlas nebo nesouhlas s jednáním apod. ➢ vysvětlí své názory, reakce, plány a jednání a stručně je zdůvodní ➢ vysvětlí nebo zdůrazní, co považuje za důležité ➢ vysvětlí, proč něco představuje problém ➢ požádá o ujištění, že výraz, který užil, je správný	Běžné typy **promluvy** – jednoduchý popis (věci, místa, osoby, situace, události, postupu práce apod.), jednoduché a nekomplikované vyprávění, jednoduše formulovaná prezentace apod. **Tematické okruhy**: Osobní – rodina, přátelé, život ve městě/na venkově apod. Osobnostní – koníčky, zájmy apod. Veřejné – doprava, služby, společenské události apod. Vzdělávací – škola, výuka apod. Společenské – kultura, sport, životní prostředí, média apod. Pracovní – běžné profese, běžné vybavení pracoviště apod.	
Interaktivní řečové dovednosti a strategie – ústní interakce		
Žák ➢ zjistí, předá, ověří si a potvrdí nekomplikované informace ➢ udílí podrobné orientační pokyny a požádá o ně ➢ zahájí, udržuje a ukončí jednoduchý rozhovor a do určité míry se chopí v rozhovoru iniciativy ➢ vyzve partnera v komunikaci, aby vyjádřil svůj názor ➢ stručně komentuje a posoudí názor ➢ reaguje na vyjádřené pocity ➢ diskutuje o problému (např. vysvětlí problém a navrhne jeho řešení ➢ rozvine argumentaci ➢ shrne, kam diskuze dospěla ➢ srovná, posoudí a diskutuje alternativní řešení problému ➢ zodpoví běžné dotazy a otázky týkající se podrobností ➢ zopakuje část toho, co partner v komunikaci řekl, aby se ujistil, že si vzájemně rozumí ➢ požádá o zopakování, objasnění nebo rozvedení toho, co bylo právě řečeno ➢ požádá o ujištění, že výraz, který užil, je správný	Běžné typy **interakce** – formální i neformální rozhovor, neformální diskuse a strukturovaný rozhovor. **Tematické okruhy**: Osobní – rodina, přátelé, bydlení apod. Osobnostní – koníčky, zájmy apod. Veřejné – doprava, služby, společenské události apod. Vzdělávací – výuka, akce pořádané školou apod. Pracovní – brigády, plány do budoucna, běžné profese apod.	

Učební osnovy

SEMINÁŘ Z NĚMECKÉHO JAZYKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Vyučovací předmět seminář z německého jazyka je samostatný volitelný předmět, jehož obsah je zaměřen na nácvik a rozvoj dovedností čtení a poslechu s porozuměním, na zdokonalování ústního a písemného projevu, na prohlubování interaktivních řečových dovedností v rámci různých tematických okruhů a komunikačních situací. Rámec výuky tvoří základy němčiny osvojené v hodinách předmětu německý jazyk. Nedílnou součástí obsahu výuky jsou vybrané kapitoly z reálií a kultury Německa, Rakouska a Švýcarska.
Seminář je chápán jako příprava na maturitní zkoušku z německého jazyka a na mezinárodní jazykovou zkoušku Zertifikat Deutsch na úrovni B1 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Učivo semináře je obsaženo v maturitních tématech profilové části maturitní zkoušky.

Časové a organizační vymezení předmětu
Seminář z německého jazyka je vyučován v septimě a oktávě, resp. ve třetím a čtvrtém ročníku jako dvouletý volitelný předmět s dvouhodinovou týdenní dotací. Seminář může být vyučován jako meziročníkový a studenti oktáv si jej mohou volit jako seminář jednoletý. Výuka probíhá v odborné jazykové učebně.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu seminář z německého jazyka
Kompetence k učení
- Vedeme žáky k tomu, aby při učení používali textové zdroje na odpovídajícím stupni obtížnosti. Poskytujeme žákům dostatek příležitostí k samostatnému vybírání a získávání informací z různých zdrojů (časopisy, internet, mapy, statistiky, …). Učíme je vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace.
- Při výuce využíváme různé metody a strategie, které žákům pomohou při učení se německému jazyku, a učíme žáky využívat vhodné strategie při řešení jazykových úloh.
- Zadáváním referátů a projektů motivujeme systematicky žáky k dalšímu učení.

Kompetence k řešení problémů
- Povzbuzujeme žáky při překonávání těžkostí, které při výuce německého jazyka mohou nastat.
- Vytváříme vhodné modelové situace, při jejich řešení poskytujeme žákům možnost volby vlastního řešení.
- Při zpracování přiměřených úkolů týkajících se problematiky německého jazyka a německy mluvících zemí podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení.
- Zadáváním vhodných témat učíme žáky analyzovat, srovnávat, kriticky hodnotit získaná fakta a vyvozovat samostatné závěry.

Kompetence komunikativní
- Podporujeme různé formy komunikace v německém jazyce. Zařazujeme situační úlohy a připravujeme tak žáky na zvládnutí komunikace v německém jazyce v různých životních situacích a s využitím vhodných prostředků komunikace.
- Učíme žáky smysluplně prezentovat výsledky své práce vystoupením před třídou. Při prezentacích využíváme moderní techniku.
- Dbáme na rozvoj písemné komunikace a zadáváme žákům vhodné komunikativně zaměřené úlohy (dopis, vyprávění, popis, zpráva, …).

- Prostřednictvím nahrávek učíme žáky porozumět projevům rodilých mluvčích na odpovídající úrovni obtížnosti.

Kompetence sociální a personální

- Uplatňujeme samostatnou, skupinovou, kooperativní výuku a projektové vyučování, při kterých žáci sami nebo v týmech a za pomoci učitele plánují a organizují svou práci.
- Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role.
- Učíme žáky kriticky hodnotit práci týmu, svůj vlastní význam v práci týmu i přínos všech ostatních členů.
- Při hodnocení týmové práce posuzujeme individuální přínos každého člena týmu.
- Umožňujeme žákům, aby si sami stanovovali úkoly s ohledem na vlastní možnosti a zájmy (např. výběrem referátů, kratších projektů, …)

Kompetence občanské

- Při hodnocení práce ostatních členů skupiny vyžadujeme, aby se žáci vyjadřovali s respektem a úctou.
- Při diskusích v rámci různých konverzačních témat umožníme žákům, aby vyjádřili své názory a postoje, a současně od nich vyžadujeme, aby vyslechli názory ostatních.
- Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. Při příležitostných diskusích se žáky se snažíme odbourávat předsudky ovlivňující vztahy mezi ČR a SRN.

Předmět: seminář z německého jazyka Ročník: septima, oktáva; třetí, čtvrtý

Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Čtení s porozuměním		
Žák ➢ **čte s porozuměním nekomplikované faktografické texty vztahující se k tématům jeho zájmu** ➢ pochopí hlavní myšlenku / rozpozná hlavní závěry textu ➢ pochopí záměr a názor autora / postav ➢ rozumí přáním a pocitům autora / postav ➢ rozpozná hlavní body textu ➢ rozumí popisu událostí ➢ porozumí výstavbě textu ➢ vyhledá specifické informace ➢ shromáždí specifické informace z různých částí textu ➢ shromáždí specifické informace z více krátkých textů ➢ rozumí jednoduchým návodům, předpisům, značením, nápisům, pokynům, … ➢ odhadne význam neznámých výrazů ➢ rozpozná, zda text obsahuje relevantní informace	**Texty prostěsdělovacího, uměleckého, publicistického a populárněnaučného stylu:** oznámení recept nabídka program recenze úryvek z prózy vyprávění dopis popis události …	
Poslech s porozuměním		
Žák ➢ porozumí nekomplikovaným faktografickým informacím týkajícím se věcí každodenního života, rozpozná jak obecná sdělení, tak specifické podrobnosti za předpokladu, že jde o zřetelnou výslovnost a všeobecně známý přízvuk ➢ porozumí hlavním myšlenkám vysloveným spisovným jazykem o běžných tématech, se kterými se setkává ve škole, ve volném čase, atd., a to včetně krátkých vyprávění ➢ rozpozná téma ➢ pochopí hlavní myšlenku ➢ pochopí záměr / názor mluvčího ➢ postihne hlavní body výpovědi ➢ postihne specifické informace ➢ rozumí orientačním pokynům	**Texty prostěsdělovacího, uměleckého, publicistického a populárněnaučného stylu:** popis orientační pokyny varování / upozornění veřejná hlášení oznámení vyslechnutý rozhovor vyprávění úryvek z filmu …	

➢ porozumí jednoduchým technickým informacím k předmětům každodenní potřeby		
Písemný projev		
Žák ➢ napíše velmi jednoduše členěné souvislé texty týkající se okruhu známých témat z oblasti jeho zájmu, a to tak, že spojuje řadu kratších úseků do lineárního sledu ➢ napíše velmi jednoduše členěné a podrobné popisy ➢ popíše zážitek a vylíčí své pocity a své reakce ➢ napíše popis události, nedávného výletu, ať skutečného či smyšleného ➢ vypráví příběh ➢ vyjádří názor / postoj a morální stanovisko ➢ vyjádří úmysl, přání, žádost, prosbu, nabídku, pozvání, doporučení … ➢ zdůvodní určité činnosti a skutečnosti ➢ vysvětlí problém a navrhne jeho řešení ➢ vysvětlí nebo zdůrazní, co považuje za důležité ➢ sdělí / ověří si specifické informace a zprávy ➢ požádá o specifické informace ➢ shrne nebo využije předložené faktografické informace ➢ zeptá se na názor, postoj, pocity, problém … ➢ zodpoví jednoduché dotazy	**Běžné slohové útvary**: neformální dopis formální dopis e-mail vzkaz životopis vyprávění popis …	
Ústní projev		
Žák ➢ podává poměrně plynule souvislý, jednoduše formulovaný popis mnohých témat z oblasti svého zájmu, přičemž je prezentuje jako lineární sled myšlenek ➢ vypráví nekomplikovaný příběh ➢ podrobně popíše zážitky zachycující pocity a reakce ➢ přiblíží obsah knihy nebo filmu a vylíčí své reakce ➢ vylíčí své sny, naděje a ambice ➢ popíše události skutečné či smyšlené ➢ vyjádří názor a rozvine argumentaci ➢ shrne informace ➢ porovnává různé alternativy ➢ stručně zdůvodňuje a vysvětluje své názory, plány a jednání ➢ vyjádří souhlas / nesouhlas s názorem, jednáním apod.	**Běžné typy promluvy:** jednoduchý popis místa, věci, osoby, situace, události, postupu práce … jednoduché a nekomplikované vyprávění jednoduše formulovaná prezentace referát …	

➢ přednese předem připravenou prezentaci či referát na známé téma, přičemž poměrně jasně formuluje hlavní myšlenky ➢ zodpoví následné dotazy		
Ústní interakce		
Žák ➢ komunikuje o rutinních i méně rutinních záležitostech, které se vztahují k jeho zájmům ➢ získá a předá, ověří a potvrdí si informace ➢ vyjádří své myšlenky týkající se abstraktních témat, jakými jsou filmy, knihy, hudba apod. ➢ zahájí, udržuje a ukončí jednoduchý rozhovor a do určité míry se chopí v rozhovoru iniciativy ➢ vyzve partnera v komunikaci, aby vyjádřil svůj názor ➢ stručně komentuje a posoudí názor ➢ diskutuje o problému (vysvětlí problém, navrhne řešení problému) ➢ rozvine argumentaci ➢ shrne, kam diskuse dospěla ➢ srovná, posoudí a diskutuje alternativní řešení problému ➢ zodpoví běžné dotazy i otázky týkající se podrobností ➢ zopakuje část toho, co partner v komunikaci řekl, aby se ujistil, že si vzájemně rozumí ➢ požádá o zopakování, objasnění nebo rozvedení toho, co bylo právě řečeno ➢ požádá o ujištění, že výraz, který užil, je správný	**Běžné typy interakce:** formální i neformální rozhovor neformální diskuse strukturovaný pohovor	
Tematické okruhy		
Žák ➢ prakticky využívá svých jazykových dovedností a znalostí v oblasti těchto tematických okruhů	člověk bydlení škola práce rodinný a společenský život stravování nakupování a služby cestování a turistika kultura sport zdraví věda a technika	Pozn. Tematické okruhy se vyučují v souvislosti se všemi uvedenými dovednostmi (poslech a čtení s porozuměním, písemný a ústní projev, ústní interakce).

příroda a životní prostředí
stát a společnost

Učební osnovy

SEMINÁŘ ZE ŠPANĚLSKÉHO JAZYKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Vyučovací předmět seminář ze španělského jazyka je samostatný povinně volitelný předmět, jehož obsahovou náplní je nácvik a prohlubování řečových dovedností, a to receptivních, produktivních a interaktivních, pomocí jazykových prostředků. K jejich rozvíjení je využívána slovní zásoba stanovených tematických okruhů a praktických komunikačních situací, které jsou adekvátní věku žáků, korespondují s jejich zájmy a nadáním a slouží k praktickému využití v budoucnosti, například pro studium v zahraničí, v budoucím povolání, při cestování atd. Rámec výuky tvoří základy španělštiny osvojené žáky v běžných hodinách španělského jazyka. Nedílnou součástí výuky je výklad reálií dané jazykové oblasti, aby žáci mohli detailněji poznat odlišnou kulturu a jiné životní styly a naučili se chápat a tolerovat kulturní rozdíly. Součástí výuky je i využití internetu, cizojazyčných materiálů a také příprava k vykonání mezinárodně uznávané zkoušky DELE na úrovni B1 podle SERRJ, příp. příprava ke studiu na vysoké škole.

Organizační a časové vymezení předmětu
Vyučovací předmět seminář španělského jazyka si volí žáci septimy a oktávy osmiletého studia a třetího a čtvrtého ročníku čtyřletého studia. Výuka probíhá v rozsahu dvou vyučovacích hodin týdně. Místem organizace výuky je běžná učebna, popřípadě odborná jazyková učebna.

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu seminář ze španělského jazyka
Kompetence k učení
- Nabízíme žákům různé metody a strategie pro efektivní studium slovní zásoby, gramatiky, reálií, praktických situací.
- Zadáváme úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace (samostatná práce k danému tématu s využitím textů, internetu, slovníků apod.)
- Konzultujeme a rozebíráme přístup žáků k domácí přípravě.

Kompetence k řešení problémů
- Využíváme modelových problémových situací a vedeme žáky k jejich řešení.
- Snažíme se předvést více variant řešení, abychom poukázali na různé možnosti řešení.
- Snažíme se přimět žáky ke kreativitě při řešení problémové situace.

Kompetence komunikativní
- Vedeme žáky k takovým formám projevu, při nichž jsou schopni porozumět obsahu sdělení a výstižně a souvisle komunikovat s druhými lidmi.
- Zadáváme úkoly, při nichž jsou žáci nuceni reprodukovat informace a vytvářet si vlastní názor a tolerovat názory ostatních.
- Snažíme se je podpořit a pozitivně motivovat i v případě chyb a omylů, abychom tak zabránili komunikačním blokům a obavám z jejich budoucího řečnického výstupu.

Kompetence sociální a personální
- Při výuce využíváme práci ve dvojicích nebo skupinách.
- Vedeme žáky k vědomí zodpovědnosti za práci v týmu.
- Žáci jsou podporováni v tom, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti.
- Vedeme žáky k porovnávání argumentů a toleranci názorů druhých.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k prezentaci jejich názorů a myšlenek, k diskusi a vzájemnému naslouchání.
- Zdůrazňujeme potřebnost ohleduplného a nezištného chování jednotlivců ve společnosti, využíváme k tomu konkrétních příkladů (události ve světě, mezilidské vztahy).

Kompetence k podnikavosti

- Vedeme žáky k efektivní organizaci jejich práce.
- Navozujeme pocit odpovědnosti za vykonanou práci.
- Zdůrazňujeme vztah mezi učením a praktickým využitím znalostí (překlady, tlumočení, práce v dané jazykové oblasti).

Předmět: seminář ze španělského jazyka Ročník: septima, oktáva; třetí, čtvrtý

Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Receptivní řečové dovednosti – poslech s porozuměním		
Žák: ➢ rozpozná téma ➢ pochopí hlavní myšlenku, hlavní body, záměr nebo názor mluvčího ➢ postihne hlavní body a specifické informace ➢ porozumí orientačním pokynům, jednoduchým technickým informacím k předmětům každodenní potřeby	Autentické texty prostě sdělovacího, uměleckého, publicistického a populárně-naučného stylu (např. popis, orientační pokyny, varování/upozornění, veřejná hlášení, pokyny, oznámení, vyslechnutý rozhovor, přehled zpráv, vyprávění, úryvek z filmu nebo prózy. Tematické okruhy: Osobní – rodina a její společenské vztahy, bydlení, dovolená apod. Veřejné – společenské události, doprava, poskytování a využívání služeb. Vzdělávací – škola, pobyt na jazykovém kurzu. Společenské – příroda, kultura, sport apod. Pracovní – běžné profese, běžné podniky apod.	
Receptivní řečové dovednosti – čtení s porozuměním		
Žák: ➢ pochopí hlavní myšlenku ➢ pochopí záměr nebo úmysl autora nebo vypravěče ➢ porozumí přáním a pocitům autora nebo vypravěče ➢ rozpozná hlavní body a závěry textu ➢ porozumí popisu událostí a výstavbě textu ➢ vyhledá specifické informace v textu ➢ shromáždí specifické informace z různých částí textu a z více krátkých textů	Obsahově i jazykově nekomplikované texty prostě sdělovacího, uměleckého, publicistického a populárně-naučného stylu (např. oznámení, recept, nabídka, program, recenze, úryvek z prózy, vyprávění, dopis, popis události.	

➢ porozumí jednoduchým návodům, předpisům, značením, nápisům, pokynům apod. ➢ odhadne význam neznámých výrazů ➢ rozpozná, zda text obsahuje relevantní informace	Tematické okruhy: Osobní – rodina a její společenské vztahy, bydlení, dovolená, život ve městě apod. Veřejné – služby, společenské události apod. Vzdělávací – škola, nabídka jazykové agentury apod. Společenské – příroda, životní prostředí, globální problémy, věda a technika apod. Pracovní – běžné profese, běžné podniky apod.	
Produktivní řečové dovednosti a strategie – písemný projev		
Žák: ➢ popíše místo, cestu, věc, osobu, zážitek, událost, zkušenost, děj apod. ➢ popíše a představí sebe i druhé ➢ popíše pocity a reakce, např. libost, nelibost, souhlas, nesouhlas, překvapení, obavu ➢ vyjádří názor nebo postoj a morální stanovisko, např. omluvu, lítost ➢ vyjádří vlastní myšlenky, úmysl, přání, žádost, prosbu, nabídku, pozvání, doporučení apod. ➢ zdůvodní určité činnosti nebo skutečnosti ➢ vysvětlí problém nebo navrhne řešení problému ➢ vysvětlí nebo zdůrazní, co považuje za důležité ➢ sdělí nebo si ověří specifické informace a zprávy ➢ požádá o informace ➢ shrne nebo využije předložené faktografické informace ➢ zeptá se na názor, postoj, pocity, problém apod. ➢ zodpoví jednoduché dotazy	Běžné slohové útvary – formální i neformální dopis včetně elektronické korespondence, vzkaz, životopis, vyprávění, popis apod. Tematické okruhy: Osobní – rodina, přátelé, život mimo domov apod. Osobnostní – koníčky, zájmy apod. Veřejné – služby, společenské události apod. Vzdělávací – výuka, účast na jazykovém kurzu apod. Společenské – kultura, tradice, média apod. Pracovní – brigády, plány do budoucna, běžné profese apod.	

Produktivní řečové dovednosti a strategie – ústní projev		
Žák: ➢ popíše místo, cestu, věc, osobu, činnost, událost, zkušenost apod. ➢ popíše a představí sebe i druhé ➢ poskytne nekomplikované informace a s omezenou přesností složitější informace ➢ uvede podrobnosti ➢ porovná a shrne informace a různé alternativy ➢ rozvine argumentaci ➢ vyjádří myšlenky, přesvědčení pocity, sny, naděje, názor např. na pořad, událost ➢ postihne dostatečně přesně podstatu myšlenky nebo problému ➢ vyjádří souhlas nebo nesouhlas s jednáním apod. ➢ vysvětlí své názory, reakce, plány a jednání a stručně je zdůvodní ➢ vysvětlí nebo zdůrazní, co považuje za důležité ➢ vysvětlí, proč něco představuje problém ➢ požádá o ujištění, že výraz, který užil, je správný	Běžné typy promluvy – jednoduchý popis (věci, místa, osoby, situace, události, postupu práce apod.), jednoduché a nekomplikované vyprávění, jednoduše formulovaná prezentace apod. Tematické okruhy: Osobní – rodina, přátelé, život ve městě/na venkově apod. Osobnostní – koníčky, zájmy apod. Veřejné – doprava, služby, společenské události apod. Vzdělávací – škola, výuka apod. Společenské – kultura, sport, životní prostředí, média apod. Pracovní – běžné profese, běžné vybavení pracoviště apod.	
Interaktivní řečové dovednosti a strategie – ústní interakce		
Žák:		
➢ zjistí, předá, ověří si a potvrdí nekomplikované informace ➢ udílí podrobné orientační pokyny a požádá o ně ➢ zahájí, udržuje a ukončí jednoduchý rozhovor a do určité míry se chopí v rozhovoru iniciativy ➢ vyzve partnera v komunikaci, aby vyjádřil svůj názor ➢ stručně komentuje a posoudí názor ➢ reaguje na vyjádřené pocity ➢ diskutuje o problému (např. vysvětlí problém a navrhne jeho řešení ➢ rozvine argumentaci ➢ shrne, kam diskuze dospěla ➢ srovná, posoudí a diskutuje alternativní řešení problému ➢ zodpoví běžné dotazy a otázky týkající se podrobností ➢ zopakuje část toho, co partner v komunikaci řekl, aby se ujistil, že si vzájemně rozumí ➢ požádá o zopakování, objasnění nebo rozvedení toho, co bylo právě řečeno ➢ požádá o ujištění, že výraz, který užil, je správný	Běžné typy interakce – formální i neformální rozhovor, neformální diskuse a strukturovaný rozhovor. Tematické okruhy: Osobní – rodina, přátelé, bydlení apod. Osobnostní – koníčky, zájmy apod. Veřejné – doprava, služby, společenské události apod. Vzdělávací – výuka, akce pořádané školou apod. Pracovní – brigády, plány do budoucna, běžné profese apod.	

Učební osnovy

LATINSKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Vyučovací předmět latinský jazyk je jedním ze školou nabízených povinně volitelných seminářů. Svým obsahem zasahuje do několika vzdělávacích oblastí. Můžeme tedy hovořit o jeho interdisciplinaritě.
Základem výuky je poznávání gramatického systému latinského jazyka, odborné terminologie a slovní zásoby. Z tohoto hlediska můžeme předmět zařadit do oblasti *Jazyk a jazyková komunikace*.
Vyučovacím obsahem se pak latinský jazyk dotýká především historie, dějin umění, filosofie a dějin náboženství. Nezbytnou součástí hodin latinského jazyka je totiž také pomáhat žákům porozumět základům evropské civilizace na jejím řecko-římském a křesťanském podkladě. Podílí se tak na výuce v oblastech *Člověk a společnost* a *Umění a kultura*. Latinský jazyk tedy můžeme charakterizovat jako předmět s širokým kulturně-historickým záběrem.
Základním cílem výuky latiny je pomoci žákovi osvojit si gramatická pravidla jazyka a rozvíjet tak jeho logické myšlení a myšlení v souvislostech. Díky těmto gramatickým pravidlům si žáci lépe osvojí další cizí jazyky, snáze pochopí jejich zákonitosti a naleznou vývojové souvislosti mezi nimi.
Učením se slovní zásobě si pak žáci cvičí paměť. Současně tak rozvíjejí schopnost odvozovat lexikum jiných jazyků, včetně jazyk českého, a hledat souvislosti etymologické.
Výuka latinského jazyka se neobejde bez čtení textů. Tato činnost u žáků rozvíjí jejich schopnost interpretace a jazykový cit. Systém latinské gramatiky svým charakterem od žáků vyžaduje pravidelnou přípravu, čímž u nich rozvíjí umění učit se.
Hodiny latinského jazyka také vedou žáky k samostatné práci, a to formou referátů či prezentací. S tím souvisí i jejich dovednost vyhledávat a kriticky hodnotit informace z různých zdrojů.

Prostřednictvím předmětu latinský jazyk jsou realizována tato průřezová témata:
- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova

Časové a organizační vymezení předmětu
Latinský jazyk se vyučuje v septimě a oktávě s časovou dotací dvou hodin týdně. Výuka probíhá ve skupině.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu latinský jazyk
Kompetence k učení
- Na konkrétních příkladech odkazu antiky moderní době vedeme žáky k pochopení smyslu a cíle učení se latinskému jazyku.
- Do výuky zařazujeme cvičení na rozvoj paměti, ale i samostatného usuzování.
- Směřujeme a vedeme žáky k samostatné organizaci vlastního průběhu učení, k jeho plánování a průběžnému hodnocení.
- Během výuky žáky pozitivně motivujeme k dalšímu vzdělávání.
- Pomáháme žákům přistupovat ke zdrojům informací o antice kriticky.
- Vedeme žáky k tomu, aby získané informace použili nejen při studiu latinského jazyka, ale i jazyků jiných, aby sami nacházeli mezijazykové souvislosti.

Kompetence k řešení problémů

- Učíme žáky vyrovnávat se s problémy, které mohou při studiu latinského jazyka nastat, tak, aby byli schopni nastalou situaci správně analyzovat a navrhnout způsoby řešení.
- Na konkrétních případech vedeme žáky k tomu, aby byli schopni problémy řešit s využitím již dříve získaných vědomostí a dovedností.
- Pomáháme žákům využívat znalostí z jiných jazyků a uplatňovat tak základní myšlenkové operace (třídění, srovnávání, dedukci, indukci, generalizaci apod.)
- Podporujeme tvůrčí myšlení žáků a vedeme je k otevřenosti pro řešení dalších problémů.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k otevřené a tvůrčí komunikaci.
- Směřujeme žáky k různým formám komunikace: přímá interakce žák – učitel, žák – žák, žák – text (či jiné médium).
- Zařazujeme konverzační témata týkající se antické mytologie a reálií, diskutujeme nad originálními výroky slavných osobností.
- Umožňujeme žákům prezentovat výsledky své samostatné práce s možností využití moderní techniky.

Kompetence sociální a personální

- Používáme různé metody výuky latinského jazyka, frontální, skupinovou, kooperativní, individuální výuku a projektové vyučování.
- Vedeme žáky k vzájemné spolupráci při řešení úkolů ve skupinách, učíme je vnímat názory druhých a respektovat je.
- Učíme žáky vyjadřovat své vlastní názory a současně je obhájit.
- Učíme žáky přijímat různé společenské role ve skupině.
- Směřujeme žáky k tvůrčí kooperaci.
- Upevňujeme v žácích vědomí společných cílů.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k úctě vůči odkazu antické kultury.
- Pěstujeme u žáků pocit sebeúcty.
- Diskutujeme s žáky o celospolečenských problémech i na konkrétních příkladech z antických reálií ve vztahu k současnosti (přibližujeme tak antiku 21. století).

Kompetence k podnikavosti

- Učíme žáky pozitivnímu vztahu k práci a odpovědnosti.
- Informujeme žáky o možnostech dalšího uplatnění jejich znalostí.

Předmět: latinský jazyk

Ročník: septima, oktáva; třetí, čtvrtý

Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Hláskosloví a morfologie		
Žák ➢ ovládá jeden z typů latinské výslovnosti	Zvuková a grafická stránka latiny (abeceda, písmo, výslovnost, délka slabiky, přízvuk)	**EGS – Žijeme v Evropě** - Fonetický a morfologický systém živých evropských jazyků a jejich odlišnost od latiny
➢ používá odbornou terminologii	Lingvistická terminologie (vokál, konsonant, diftong, deklinace, konjugace, substantivum, adjektivum, verbum, adverbium, singulár, plurál, maskulinum, femininum, neutrum, indikativ, imperativ, infinitiv, konjunktiv, prézens, imperfektum, futurum, perfektum, plusquamperfektum, aktivum, pasivum, pozitiv, komparativ, superlativ, nominativ, genitiv, dativ, akuzativ, vokativ, ablativ, lokal, instrumentál)	
➢ určuje slovní druhy, ovládá jejich základní gramatické kategorie	1. – 5. deklinace substantiv, 1. – 3. deklinace adjektiv a jejich stupňování, frekventovaná zájmena osobní, ukazovací, tázací, vztažná, neurčitá a záporná a jejich deklinace, frekventovaná zájmenná adjektiva, číslovky základní a řadové, participia 1. – 4. konjugace sloves v systému prézentním, perfektním i supinovém, deponentní slovesa, nepravidelná slovesa – esse (ferre, ire), tvoření a stupňování adverbií, předložky	
➢ pracuje s učebnicí, ve slovníku vyhledává potřebné lexikum ➢ chápe metajazyk lingvistického textu přiměřené náročnosti ➢ ovládá pasivně i aktivně latinské deklinace a konjugace		

Syntax		
Žák ➢ překládá základní latinské syntaktické struktury (věty jednoduché, složené, souvětí, polovětné vazby) ➢ překládá frekventované jevy pádové syntaxe ➢ překládá aktivně z češtiny do latiny ➢ komentuje zvláštnosti překladu latinského textu	Věta jednoduchá (oznamovací, přímé otázky, přací, rozkazovací, zákaz, konjunktiv samostatný) Věty vedlejší v základní podobě (účelové a snahové) Pádová syntax (dativ přivlastňovací, ablativ časový, genitiv partitivní, ablativ srovnávací, elativ, genitiv a ablativ vlastnosti)	**OSV – Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů** - Vliv latinské syntaxe na tvorbu českých humanistů
Slovní zásoba a slovotvorba		
Žák ➢ užívá aktivně slovní zásobu asi 2000 lexikálních jednotek ➢ tvoří latinská slova především metodou odvozování pomocí prefixů a sufixů ➢ vysvětlí běžně používaná přejatá slova a slovní spojení latinského původu v českém jazyce ➢ prezentuje vliv latiny na vývoj moderních jazyků, nejen románských	Lexikální (etymologické) souvislosti mezi světovými jazyky Odvozování slov v latině pomocí prefixů a sufixů	**OSV – Sociální komunikace** – Latinské lexikum v české slovní zásobě
Práce s latinským textem		
Žák ➢ přeloží za pomoci slovníku latinský text přiměřené délky, upravený i originální ➢ interpretuje latinský text po stránce obsahové na základě znalosti dobového kontextu, pokud jde o text originální ➢ přečte a přeloží krátký básnický originální text na základě znalosti latinské metriky ➢ pracuje s běžně dostupným latinsko-českým i česko-latinským slovníkem ➢ sestaví za pomoci slovníku krátký text v latině (např. dopis, curriculum vitae)	Nácvik techniky překladu latinského textu do češtiny a opačně	**EGS – Žijeme v Evropě** - Metody překladu ve světových jazycích

Kulturně-historické reálie		
Žák		
➢ vyjmenuje hlavní mytologické postavy a popisuje jejich příběh	Přehled řecké a římské mytologie	**EGS – Žijeme v Evropě** - Kolébka evropské civilizace
➢ uvádí hlavní vývojové etapy římské literatury, jmenuje hlavní autory a stěžejní díla, orientuje se v žánrech a zvláštnostech římské literatury	Hlavní vývojové etapy římské literatury, žánry, autoři a stěžejní díla	
➢ překládá a interpretuje slavné výroky a „verba alata"	Slavné citáty	**OSV – Sociální komunikace** - Česká rčení a přísloví
➢ vyjmenuje a stručně charakterizuje významné události a osobnosti z římských dějin	Důležité mezníky a významné osobnosti v dějinách latinské civilizace	
➢ sestaví a v mateřském jazyce přednese referát na téma související s antickou kulturou		
➢ zpívá více či méně známé písně v latině	Texty písní v latině	
➢ orientuje se v básnické metrice, v římském kalendáři, římských jménech	Grafické znázornění stop –daktyl, trochej, spondej, jamb a jejich realizace v hexametru (pentametru a elegickém distichu)	
➢ rozšifruje chronogram	Příklady chronogramu na historických památkách	
➢ pracuje se sekundární literaturou, používá další informační zdroje, které kriticky hodnotí		

Učební osnovy

SEMINÁŘ Z MATEMATIKY

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Vyučovací předmět seminář z matematiky navazuje na předmět matematika a rozšiřuje obsah vzdělávací oblasti a oboru Matematika a její aplikace podle RVP G. Učivo semináře je obsaženo v maturitních tématech profilové části maturitní zkoušky.
Vyučování je založeno na aktivních činnostech žáků s matematickými objekty a na využití matematiky při řešení reálných problémů a situací. V hodinách je kladen důraz na soustavné procvičování učiva, při němž žáci vysvětlují svůj postup. Vyučující je vedou k systematičnosti a vytrvalosti při hledání správného a úplného řešení.
Předmět poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v reálném životě, rozvíjí logické myšlení, a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Jeho nedílnou součástí je soustavná příprava žáků na maturitní zkoušku z matematiky a přijímací zkoušky na jednotlivé vysoké školy. Učivo probírané v hodinách matematiky je v rámci semináře rozšířeno o složitější nadstavbu. Vyučovány jsou rovněž partie matematiky probírané podrobněji na vysokých školách.
Vzdělávání klade důraz na porozumění základním myšlenkovým postupům, pojmům matematiky, vzájemným vztahům a aplikacím v konkrétních případech. Žáci si postupně osvojují terminologii, pojmy, algoritmy, symboliku a způsoby jejich užití.

Časové a organizační vymezení předmětu
Předmět seminář z matematiky je povinně volitelný vyučovací předmět pro žáky se zvýšeným zájmem o matematiku, zejména pak pro zájemce o maturitu z matematiky. Vyučuje se v septimě a oktávě, resp. třetím a čtvrtém ročníku s dvouhodinovou časovou dotací. Všechny hodiny probíhají v odborné učebně, kde jsou k dispozici výukové PC programy a interaktivní tabule s dataprojektorem.

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu
Kompetence k učení
- Dbáme, aby se žáci vyjadřovali přesně a stručně, užívali matematického jazyka a symbolů, prováděli rozbory a zápisy algoritmů řešených problémů, zdokonalovali grafický projev.
- Rozvíjíme paměť žáků zadáváním numerických výpočtů a podporujeme osvojování nezbytných matematických vztahů a algoritmů.
- Hodnotíme výslednou práci i postup řešení zadaných úloh.

Kompetence k řešení problémů
- Seznamujeme žáky s postupy, jak výsledky svého pozorování a zkoumání zhodnotit, porovnat s dosavadními znalostmi a zkušenostmi a jak formulovat závěry.
- Vedeme žáky k dovednosti vyslovovat hypotézu či vlastní názor na daný problém, uvádíme skutečnosti potřebné k vyvození jejich vlastního úsudku.
- Vyslechneme názory žáků, vhodně argumentujeme, společně s nimi hledáme správná řešení úkolu.
- Vedeme s žáky dialog a vyžadujeme od nich, aby své myšlenky vyjadřovali v logickém sledu.
- Poukazujeme na shodné, podobné a odlišné znaky reálných problémů, pomáháme při volbě vhodného způsobu řešení.
- Zadáváme problémové úlohy a porovnáváme různé postupy řešení.

- Upozorňujeme žáky na chyby, kterých se mohou při práci dopustit, a vedeme je k ověřování výsledků.

Kompetence komunikativní

- Zadáváním skupinových úkolů učíme žáky spolupracovat, přijímat přidělenou roli a ztotožnit se s ní.

Kompetence sociální a personální

- Oceněním dobrých výkonů směřujeme žáky k tomu, aby si vážili výsledků své práce i práce ostatních.
- Snažíme se, aby žáci byli schopni sebehodnocení a získávali návyky systematické a pečlivé práce.

Kompetence občanské

- Formulujeme zadání příkladů tak, aby žáci získali představu o využití nabytých znalostí a dovedností v různých oborech lidské činnosti.

Kompetence k podnikavosti

- Pomáháme žákům uvědomit si jejich schopnosti a rozvíjet je v soutěžích na školní i vyšší úrovni.

Předmět: seminář z matematiky

Ročník: septima; třetí

Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Algebraické rovnice a nerovnice		
Žák ➢ řeší složitější algebraické rovnice, nerovnice a jejich soustavy ➢ porovnává různé metody řešení algebraických rovnic, nerovnic a jejich soustav	Kvadratické rovnice a nerovnice. Rovnice a nerovnice s absolutními hodnotami a parametry. Soustavy rovnic. Algebraické rovnice vyššího řádu.	
Transcendentní rovnice a nerovnice		
Žák ➢ řeší složitější transcendentní rovnice a nerovnice ➢ porovnává různé metody řešení transcendentních rovnic a nerovnic	Goniometrické rovnice a nerovnice. Goniometrické vzorce. Exponenciální a logaritmické rovnice a nerovnice. Vzorce pro počítání s mocninami a logaritmy.	
Komplexní čísla		
Žák ➢ ovládá základní početní operace s komplexními čísly ➢ chápe geometrický význam absolutní hodnoty a argumentu komplexního čísla, znázorní komplexní čísla v Gaussově rovině ➢ užívá algebraický i geometrický tvar komplexního čísla ➢ využívá Moivrovu větu při úpravě čísel a výrazů ➢ řeší kvadratické, binomické a reciproké rovnice v oboru komplexních čísel	Obor komplexních čísel, Gaussova rovina. Početní operace s komplexními čísly. Moivrova věta. Kvadratické, binomické a reciproké rovnice v oboru komplexních čísel.	

Lineární a vektorová algebra		
Žák ➢ provádí početní operace s vektory ➢ používá matice a determinanty k řešení soustavy rovnic ➢ používá matice a determinanty k výpočtům v analytické geometrii	*n*-rozměrné aritmetické vektory. Lineární kombinace a lineární závislost vektorů. Matice, elementární úpravy matic, ekvivalence matic. Řešení soustav lineárních rovnic o více neznámých – Gaussova eliminační metoda, Cramerovo pravidlo, Frobeniova věta. Determinant, základní vlastnosti a metody výpočtu determinantů - Sarussovo pravidlo, Laplaceův rozvoj. Užití determinantů.	
Rozšíření poznatků z planimetrie a stereometrie		
Žák ➢ řeší konstrukční úlohy o kružnici ➢ řeší konstrukčně i početně náročnější geometrické úlohy ➢ konstruuje obrazy útvarů ve složeném zobrazení ➢ konstruuje řez tělesa rovinou ➢ konstrukčně řeší metrické prostorové úlohy	Mocnost bodu ke kružnici, chordála, potenční bod, Apolloniova kružnice, Feuerbachova kružnice, Apolloniovy a Pappovy úlohy. Zlatý řez, rektifikace kružnice, konstrukční úlohy řešené na základě výpočtu. Pythagorejské trojúhelníky, tečnové a tětivové čtyřúhelníky, pravidelné mnohoúhelníky. Skládání zobrazení. Řezy těles rovinou. Metrické prostorové úlohy řešené konstrukčně. Pravidelné mnohostěny.	
Využití programů MS Excel, Cabri Geometrie a dalšího softwaru v matematice		
Žák ➢ řeší vybrané matematické úlohy s využitím vhodného matematického softwaru	Konstrukční úlohy v rovině. Grafy funkcí.	

Předmět: seminář z matematiky

Ročník: oktáva; čtvrtý

Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Posloupnosti a řady		
Žák ➢ definuje posloupnost ➢ vyjádří posloupnost pomocí vzorce pro *n*-tý člen a rekurentně ➢ formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných funkcí a posloupností ➢ řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o funkcích a posloupnostech ➢ interpretuje z funkčního hlediska složené úrokování, aplikuje geometrickou posloupnost ve finanční matematice ➢ definuje limitu posloupnosti ➢ aktivně ovládá věty o limitách posloupností k výpočtům limit posloupností ➢ rozhodne o konvergenci nebo divergenci nekonečné geometrické řady ➢ určí součet nekonečné geometrické řady a aplikuje jej na konkrétních příkladech	Posloupnost. Vlastnosti posloupností. Vlastní a nevlastní limita posloupnosti. Věty a pravidla pro počítání limit posloupností. Zavedení Eulerova čísla *e*. Sumační symbolika, pojem nekonečné řady. Součet nekonečné geometrické řady a jeho užití.	
Diferenciální počet		
Žák ➢ popíše základní vlastnosti elementárních funkcí ➢ definuje okolí bodu ➢ definuje spojitost funkce v bodě, v intervalu ➢ počítá limity funkce ve vlastních i nevlastních bodech ➢ derivuje složitější algebraické i transcendentní funkce ➢ používá derivaci funkce k vyšetření jejího průběhu ➢ užitím diferenciálního počtu řeší extremální úlohy	Elementární funkce. Vlastnosti funkcí. Okolí bodu. Spojitost a limita funkce, výpočet limit funkcí, body nespojitosti. Derivace funkce, vzorce a pravidla pro derivaci funkcí. Průběh funkce. Úlohy o extrémech.	

Integrální počet		
Žák ➢ definuje primitivní funkci ➢ aplikuje základní vzorce pro nalezení primitivní funkce ➢ používá různé integrační metody k určení primitivních funkcí ➢ užitím integrálního počtu počítá obsahy elementárních ploch a objemy rotačních těles	Primitivní funkce. Určování primitivních funkcí - metoda substituční, metoda per partes. Určitý integrál a jeho aplikace - výpočet obsahu elementárních oblastí, objemu rotačních těles.	
Analytická geometrie v prostoru		
Žák ➢ vymezí analytické vyjádření přímky v prostoru ➢ porovnává a efektivně používá různé způsoby analytického vyjádření roviny v prostoru ➢ řeší analyticky polohové a metrické úlohy v prostoru ➢ aplikuje poznatky o kuželosečkách k odvození vlastností kulové plochy	Analytická geometrie v prostoru. Kulová plocha.	
Systematizace poznatků z matematiky a opakování učiva		
Žák ➢ aplikuje své poznatky při řešení úloh z různých matematických oblastí ➢ používá a porovnává různé metody řešení ➢ analyzuje principy výstavby učiva a metod řešení úloh v jednotlivých tématech ➢ řeší otevřené i uzavřené testové úlohy	Průřezové rozšiřující a opakovací úlohy. Příprava k maturitní zkoušce z matematiky. Úlohy z přijímacích zkoušek na VŠ.	

Učební osnovy

DESKRIPTIVNÍ GEOMETRIE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Vyučovací předmět deskriptivní geometrie deskriptivní geometrie je založen na aktivních činnostech žáků s platónskými objekty a na využití deskriptivní geometrie v reálných situacích. V hodinách je kladen důraz na soustavné procvičování učiva, při němž žáci vysvětlují svůj postup.
Ve vyšším ročníku je základem aplikace získaných poznatků do reálných situací. Nezbytnou součástí je samostatná tvorba studentů a její prezentace. Vyučující kladou důraz na pochopení základních principů zobrazovacích metod.
Předmět poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v reálném životě a rozvíjí prostorovou představivost. Vzdělávání klade důraz na porozumění základním myšlenkovým postupům, pojmům, vzájemným vztahům a aplikacím v konkrétních případech. Žáci si postupně osvojují terminologii, pojmy, algoritmy, symboliku a způsoby jejich užití.
Předmět je rozdělen do pěti základních tematických celků:

1. klasická deskriptivní geometrie,
2. vybrané plochy stavební praxe,
3. lineární perspektiva a její aplikace,
4. počítačové 3D modelování,
5. deskriptivní geometrie a matematika.

Důraz je kladen na schopnost aplikovat již získané znalosti a dovednosti. V tematickém okruhu klasické deskriptivní geometrie se žáci seznámí s obecnějšími transformacemi roviny (afinita, kolineace) a kuželosečkami, na což navazuje jejich aplikace v různých druzích promítání. Postupně jsou probírány Mongeova projekce, pravoúhlá axonometrie a kosoúhlé promítání.
V tematickém okruhu vybrané plochy stavební praxe jsou žákům představeny nejčastěji využívané přímkové plochy, které žáci zobrazují v různých typech promítání.
V tematickém okruhu lineární perspektiva a její aplikace se žáci seznámí se základními principy lineární perspektivy a s různými typy lineárních perspektiv. Hlavním cílem tohoto tematického okruhu jsou aplikace perspektivy v kresbě, fotografii a filmu, a to jak rozbor zadaných děl, tak vlastní tvorba žáků.
Okruh počítačové 3D modelování vychází z praxe, kde je klasická deskriptivní geometrie nahrazena počítačovým modelováním 3D objektů a jejich zobrazením v uživatelem zadaném typu promítání. K seznámení s počítačovým 3D modelováním je používán program Google SketchUp.
Posledním tematickým okruhem je vztah deskriptivní geometrie a matematiky, konkrétně algebraický popis vybraných projekcí, křivek a ploch.

Časové a organizační vymezení předmětu
Předmět deskriptivní geometrie je povinně volitelný předmět s hodinovou dotací 0-0-2-2. Některé hodiny probíhají v odborné učebně, kde jsou k dispozici PC programy, ostatní v učebně s interaktivní tabulí.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu
Kompetence k učení

- Dbáme, aby žáci pochopili problematiku komplexně a v souvislostech s jinými předměty, aby se dokázali podívat na jednotlivé problémy s nadhledem a samostatně byli schopni dohledat podrobnosti.
- Hodnotíme nejen výslednou práci, ale i postup řešení zadaných úloh.

Kompetence k řešení problémů

- Vyslechneme názory žáků, vhodně argumentujeme, společně s nimi hledáme správná řešení úkolu.
- Vedeme s žáky dialog a vyžadujeme od nich, aby své myšlenky vyjadřovali v logickém sledu.
- Poukazujeme na shodné, podobné a odlišné znaky reálných problémů, pomáháme při volbě vhodného způsobu řešení.
- Zadáváme problémové úlohy a porovnáváme různé postupy řešení.

Kompetence komunikativní

- Zadáváním skupinových úkolů podporujeme žáky ke spolupráci i rozdělení rolí ve skupině.

Kompetence sociální a personální

- V rámci předmětu vytváříme dostatek prostoru pro žáky s různým zaměřením, ve kterém podporujeme jejich individuální rozvoj. Pokud např. žákovi nejde kresba, je mu umožněno prezentovat tvorbu fotografickou či video.
- Výrazně podporujeme vzájemnou komunikaci žáků a motivujeme je k samostatnému dohledávání relevantních informací a zdrojů.
- Žáci prezentují své výsledky s využitím prezentační techniky před třídou, ostatní hodnotí kvalitu výsledků i prezentaci samotnou. Tím podporujeme a kultivujeme jejich schopnost prezentovat výsledky své práce i kriticky hodnotit výsledky jiných.

Kompetence občanské

- Rozšiřujeme klasické pojetí deskriptivní geometrie výrazně o prvky související s praktickými aplikacemi zobrazení trojrozměrného prostoru.

Předmět: deskriptivní geometrie

Ročník: septima; třetí

Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Kuželosečky		
Žák ➢ sestrojí všechny čtyři základní kuželosečky z různě zadaných údajů ➢ vyřeší první příklad přijímacích zkoušek na fakultu architektury (dále FA)	Definice kuželoseček, jejich ohniskové vlastnosti a základní konstrukce	
Geometrická zobrazení v rovině		
Žák ➢ sestrojí obrazy základních geometrických útvarů v afinitě a v kolineaci ➢ popíše pojetí nekonečna v deskriptivní, resp. projektivní geometrii ➢ vysvětlí jednotlivé rovinné transformace jako speciální případ kolineace ➢ sestrojí obraz kružnice v afinitě a kolineaci	Afinita Kolineace	
Mongeovo promítání (MP) na dvě na sebe kolmé průmětny		
Žák ➢ sestrojí v MP obrazy těles v obecné poloze ➢ sestrojí v MP řezy těles a jejich skutečné velikosti ➢ vyřeší druhý příklad přijímacích zkoušek na FA ➢ sestrojí v MP základní úlohy osvětlení ➢ sestrojí v MP průniky základních těles	Mongeova projekce Tělesa v MP Řezy těles v MP Průniky těles vMP Osvětlení v MP	
Pravoúhlá axonometrie, kosoúhlé promítání		
Žák ➢ vyřeší základní úlohy v pravoúhlé axonometrii a kosoúhlém promítání ➢ převede axonometrii i kosoúhlé promítání na MP a zpět ➢ vyřeší třetí příklad přijímacích zkoušek na FA ➢ popíše souvislosti mezi jednotlivými projekcemi	Pravoúhlá axonometrie Kosoúhlé promítání	

Předmět: deskriptivní geometrie

Ročník: oktáva; čtvrtý

Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Plochy stavební praxe		
Žák ➢ popíše přímkové plochy užívané ve stavební praxi	Konoidy Hyperbolický paraboloid	
Lineární perspektiva - kresba		
Žák ➢ sestrojí základní tělesa v lineární perspektivě z Mongeova promítání ➢ načrtne pravoúhlá tělesa v lineární perspektivě ➢ na základě pravoúhlých načrtne i obecné objekty ➢ načrtne interiér i exteriér včetně umístění osob	Lineární perspektiva, perspektiva jedno, dvou a trojúběžníková	
DG v kresbě, fotografii a filmu		
Žák ➢ popíše užívané typy perspektivy a situace, kdy je vhodné kterou perspektivu zvolit ➢ rozebere kresbu / fotografii / krátký film / video z pohledu využité perspektivy ➢ popíše základní typy kompozice ➢ využívá nabytých znalostí při vlastní tvorbě (dle vlastního výběru – kresba, fotografie, video) ➢ načrtne nové objekty do dané fotografie ➢ prezentuje výsledky své práce	Aplikace lineární perspektivy	
Počítačové 3D modelování		
Žák ➢ zkonstruuje budovu v Google SketchUp ➢ použije komponenty ➢ využije různé typy zobrazení ➢ zakomponuje budovu do fotografie ➢ vymodeluje budovu dle fotografie	3D modelování v programu Google SktechUp	
Geometrie a algebra		
Žák ➢ popíše DG jako součást matematiky ➢ vyjádří základní promítání algebraicky ➢ analyticky vyjádří základní křivky a plochy	Vyjádření vybraných zobrazení algebraicky Vyjádření vybraných křivek algebraicky Vyjádření vybraných plch algebraicky	

Učební osnovy

SEMINÁŘ Z INFORMATIKY

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Vyučovací předmět Seminář z informatiky je povinný předmět, který na gymnáziu navazuje na předmět Informatika na nižším gymnáziu a na předmět Informatika na vyšším gymnáziu.
Tento předmět rozšiřuje vzdělávací obsah jmenovaných předmětů. Učivo semináře je obsaženo v maturitních tématech profilové části maturitní zkoušky.
Předmět seminář z informatiky prohlubuje žákovu schopnost tvůrčím způsobem získávat znalosti z oblasti výpočetní techniky a následně je využívat prostřednictvím aplikačního programového vybavení v propojení s řadou periferií s cílem dosáhnout výborných výsledků v různých oblastech využití počítače.
Žák je veden ke schopnosti aplikovat výpočetní techniku s využitím pokročilejších funkcí k efektivnímu zpracování získaných dat a přispět tak k transformaci dosažených poznatků v systematicky uspořádané vědomosti. Dynamický rozvoj oblasti IKT vyžaduje od žáka flexibilitu při přizpůsobování se inovativním verzím digitálních zařízení a schopnost jejich vzájemného propojování.
V rámci předmětu seminář z informatiky se žák seznámí se základy programování v programovacím jazyku Python a C#, kde uplatní zkušenosti s tvorbou algoritmu potřebného pro psaní programu s využitím jednotlivých funkcí a procedur (např. větvení, cykly, …). Dále se seznámí s tvorbou funkčních objektů potřebných pro ovládání dalších prvků, tvorbou menu nabídek, zobrazování výsledků apod.
Cílem je zpřístupnit žákovi rozšiřující pojmy a metody informatiky, napomáhat dalšímu rozvoji abstraktního, systémového myšlení, prohlubovat schopnost vhodně vyjadřovat své myšlenky a smysluplnou argumentací je obhajovat a tvůrčím způsobem přistupovat k řešení problémů.
Předmět seminář z informatiky vytváří platformu pro ostatní vzdělávací oblasti i pro mezipředmětové vztahy. Vytváří prostor pro tvořivost, vlastní seberealizaci i pro týmovou spolupráci, zvyšuje motivaci k tvorbě individuálních a skupinových projektů, vytváří příležitost k rozvoji vlastní iniciativy žáka, prohlubuje jejich smysl pro inovativnost a iniciuje využívání prostředků výpočetní techniky a internetu k přípravě na vyučování a k celoživotnímu vzdělávání.
Vyučovací předmět seminář z informatiky učí a rozvíjí schopnost žáků vyhledávat, zpracovávat a prezentovat informace a efektivně využívat výpočetní techniku při studiu i v běžném životě.

Časové a organizační vymezení předmětu
Povinně volitelný předmět seminář z informatiky se vyučuje v septimě a v oktávě 2 hodiny týdně.
Hodiny probíhají v učebně informatiky, která je vybavena výpočetní technikou a dalšími pomůckami pro výuku informatiky. Žákům slouží internetová síť a cestovní profil, díky kterému mohou mít k dispozici vlastní data na různých počítačích umístěných v celém objektu školy.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu informatika
Kompetence k učení
- Na praktických příkladech vysvětlujeme smysl a cíl informačních a komunikačních technologií.
- Vedeme žáky k tomu, aby při učení používali textové zdroje. Učíme je vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace.
- Učíme žáky pracovat s přibližnou hodnotou.
- Společně s žáky vytváříme jednoduchá kritéria pro vyhodnocování toho, co se naučili, a učíme je tato pravidla používat.

Kompetence k řešení problémů
- Učíme žáky nebát se obtížností postupným zvyšováním náročnosti úloh.

- Vedeme žáky k tomu, aby sami vyvozovali pravidla a samostatně nebo v týmu hledali cesty k řešení problémů.
- Vytvářením problémových úloh a situací učíme žáky reagovat na ně a řešit je.
- Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení.

Kompetence komunikativní

- Navštěvováním vhodných webových portálů vedeme žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci prostřednictvím sítě internet.
- Učíme žáky smysluplně prezentovat výsledky své práce na webových stránkách, formou článků do novin, vystoupením před třídou. Při prezentacích využíváme moderní techniku.

Kompetence sociální a personální

- Používáme různé metody výuky, frontální, skupinovou, kooperativní výuku a projektové vyučování.
- Učíme žáky pracovat v týmech, vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role.
- Vedeme žáky ke kritickému hodnocení práce v týmu, svého vlastního významu i přínos všech ostatních členů.
- Podporujeme vzájemnou pomoc žáků. Vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. Upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle.

Kompetence občanská

- Při komunikaci v hodinách vedeme žáky k sebeúctě a úctě k druhým lidem.
- Učíme žáky šetrnému a ohleduplnému zacházení s výpočetní technikou a zodpovědnosti za svěřený majetek.
- Směřujeme žáky k dodržování právních i etických norem

Kompetence k podnikavosti

- Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci.
- Na konkrétních příkladech demonstrujeme lepší možnosti pracovního uplatnění při ovládání výpočetní techniky.
- Vlastním příkladem vedeme žáky k zodpovědnému plnění pracovních povinností

Předmět: seminář z informatiky

Ročník: septima, oktáva; třetí, čtvrtý

Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Digitální technologie		
Žák ➢ organizuje účelně data a chrání je proti poškození či zneužití ➢ orientuje se v možnostech uplatnění ICT v různých oblastech společenského poznání a praxe	**způsoby vytváření systematických adresářů –** práce se správcem souborů **údržba a ochrana dat** – antivirová ochrana, firewall, zálohování dat **digitální svět** – digitální technologie a možnosti jejich využití v praxi, sociální sítě, digitální a sociální rizika, internetová ekonomika **užití počítače pro tisk** - proces předtiskové přípravy a tisku v komerční tiskárně **Bitmapové aplikace (GIMP)** – práce s nástroji – výběr, malování, transformace, retušování, úprava expozice, vrstvy **Vektorové aplikace (Zoner Callisto) –** jejich výhody a nevýhody v porovnání s bitmapovou grafikou, práce s nástroji – pomocné nástroje pro umístění a určení pozice objektů (pravítka, posuvníky, vodítka), nástroje pro kreslení (bod, křivka, přímka, obdélník, elipsa, text, seskupené objekty); barevné režimy, rozlišení, možnosti výstupu a dalšího praktického využití **Tabulkový procesor (MS Excel)** – využití nástrojů (ovládací prvky, formuláře, kontingenční tabulka, grafy) pro řešení úloh z praxe **Databázové systémy (MS Access)** – návrh databáze, zavedení a správa dat, relační vztahy mezi objekty, dotazy, formuláře, sestavy	

	Textový editor (MS Word) – využití nástrojů pro hromadnou korespondenci, záhlaví a zápatí, aplikace stylů, generování obsahu rejstříků seznamů, titulků, uplatnění křížových odkazů a poznámek pod čarou, revizí atd. **Počítačová prezentace (MS PowerPoint)** – design a řízení prezentace **Cloudové systémy –** online dokumenty (Office 365, Google Apps)	
➢ využívá teoretické i praktické poznatky o funkcích jednotlivých složek hardwaru a softwaru k tvůrčímu a efektivnímu řešení úloh	**Aplikace pro tvorbu a úpravu tabulek, grafů, databází, textových dokumentů, prezentací a grafiky (Excel, Word, PowerPoint, Zoner Callisto, GIMP)** – aplikace při tvorbě a řešení úloh souvisejících s praxí, využívání pokročilých funkcí a nástrojů **hardware** – funkce prostředků ICT, jejich částí a periferií, technologické inovace, digitalizace a reprezentace dat **Správa počítačových sítí** – prvky sítí, síťové operační systémy, síťové služby a uživatelské účty	
Zpracování a prezentace informací		
Žák ➢ aplikuje algoritmický přístup k řešení problémů v programovacím jazyku ➢ programuje ve vývojovém prostředí příslušného programovacího jazyka ➢ tvoří webové stránky	**algoritmizace úloh** – algoritmus, zápis algoritmu, vývojový diagram **programování** (Python, C#) – typy programovacích jazyků, syntaxe, struktura programového kódu, deklarace knihoven a datových typů, funkce a procedury, (větvení, cykly, …) ovládání funkčních objektů (tlačítka s popisem) zobrazování výsledků, tvorba menu nabídek	

	základní principy objektově orientovaného programování **webové stránky –** struktura, uspořádání, HTML, CSS, JavaScript, PHP	

Učební osnovy

SEMINÁŘ Z FYZIKY

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Vyučovací předmět ***seminář z fyziky*** navazuje na obsah předmětu ***fyzika.***
Cílem výuky semináře fyziky je umožnit žákům porozumět zákonitostem přírodních procesů na ještě hlubší úrovni než při běžných hodinách fyziky, a tím více si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Dále pak pokračovat v rozvoji dovedností soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, objektivně a pravdivě vyhodnocovat výsledky měření, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry, vytvářet fyzikální modely, seznamovat se s fyzikálními teoriemi, zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.
V semináři se probírané učivo rozšiřuje o nové kapitoly, dříve probrané učivo se podrobněji vysvětluje. Důraz je kladen na hlubší pochopení teorie i na dovednost řešit náročnější úlohy. Výuka probíhá i s ohledem na další studium na vysoké škole. Učivo semináře je obsaženo v maturitních tématech profilové části maturitní zkoušky.

Časové a organizační vymezení předmětu
Vyučovací předmět ***seminář z fyziky*** je vyučován dvě hodiny týdně v septimě a oktávě jako povinně volitelný předmět. Výuka probíhá převážně v učebně fyziky. Její součástí jsou i laboratorní práce.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu fyzika
Kompetence k učení
- Zadáním samostatné práce rozvíjíme v žácích schopnost vyhledávat a získávat informace z různých informačních zdrojů, samostatně pozorovat, experimentovat a měřit, získané výsledky porovnávat, zpracovávat a vyhodnocovat.
- Vedeme žáky k tomu, aby dovedli informace kriticky hodnotit a ověřovat z různých hledisek a ze získaných výsledků vyvozovat závěry

Kompetence k řešení problémů
- Demonstrací fyzikálních jevů vedeme žáky k tomu, aby na základě pozorování a dosavadních vědomostí a zkušeností vyslovili hypotézu, vymezili pravidla pro její ověření, sami sestavili experiment, zpracovali získané údaje a vyvodili závěry.
- Formou skupinové práce, diskuse ve třídě a projektů rozvíjíme v žácích schopnost nabyté poznatky a dovednosti využívat při řešení fyzikálních problémů a úloh, nacházet různé způsoby řešení a vyhodnocovat je z různých hledisek.
- Pomocí různých druhů zkoušení ověřujeme, zda žáci osvědčené postupy aplikují při řešení obdobných problémových situací.

Kompetence občanské
- Různými formami výuky (např. promítáním výukových materiálů, referátů, prací s aktuálními informacemi z médií, počítáním tematicky zaměřených příkladů) vedeme žáky k chápání základních environmentálních problémů.

Kompetence komunikativní

- Formou diskuse na dané téma a prací ve skupinách vedeme žáky ke schopnosti jasně a logicky formulovat svůj názor či hypotézu, vhodně argumentovat, vyslechnout názory ostatních, vést dialog.
- Ústním prověřováním nabytých vědomostí zjišťujeme, zda se žáci vyjadřují pomocí zavedených odborných pojmů, rozumí různým typům textů, obrazových materiálů a jiných informačních a komunikačních prostředků.

Kompetence sociální a personální

- Zadáváním skupinových úkolů vedeme žáky k respektování zájmů skupiny, k pochopení potřeby efektivní spolupráce pro úspěšnou práci.
- Zhodnocením výsledků práce skupiny vedeme žáky k tomu, aby si uvědomili užitečnost přijetí pravidel práce ve skupině a řízení se jimi, aby si vážili výsledků práce skupiny i své vlastní.

Kompetence k podnikavosti

- Při řešení úloh i v průběhu žákovských experimentů a laboratorních prací podporujeme vlastní iniciativu a tvořivost žáků a jejich přirozenou motivaci tyto aktivity dokončit.
- Zařazujeme do výuky exkurze, referáty a úlohy z praxe, a tím ukazujeme žákům přínos fyziky pro člověka a pomáháme jim získávat představu o uplatnění fyzikálních procesů a zákonitostí v různých oborech lidské činnosti.

Předmět: seminář z fyziky Ročník: septima, oktáva; třetí, čtvrtý

Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Doporučená literatura
Fyzikální veličiny a jejich měření		
Žák ➢ rozliší skalární veličiny od vektorových a využívá je při řešení fyzikálních problémů a úloh ➢ měří vybrané fyzikální veličiny vhodnými metodami, zpracuje a vyhodnotí výsledky měření	Soustava fyzikálních veličin a jednotek – - SI soustava; výpočty se skalárními a vektorovými veličinami; náročnější převody jednotek; pravidla pro zaokrouhlování výsledků Statistické zpracování odchylek měření, chyby měření včetně chyb měřicích přístrojů; laboratorní práce	
Pohyb těles a jejich vzájemné působení		
Žák ➢ určí souřadnice a polohový vektor hmotného bodu v prostoru; při zadaných souřadnicích znázorní polohu hmotného bodu ➢ řeší náročnější úlohy pomocí sčítání a odčítání vektorových veličin ➢ využívá Newtonovy pohybové zákony k předvídání pohybu těles ➢ vysvětlí vlastnosti kapalin a plynů, užívá vztahy pro popis chování těchto těles	Polohový vektor Změna polohového vektoru, vektoru rychlosti a vektoru hybnosti za určitý čas Pružné a nepružné srážky (centrální ráz) Náročnější úlohy o pohybu Neinerciální vztažné soustavy, setrvačné síly Gravitační pole, šikmý vrh, Keplerovy zákony (náročnější úlohy) Moment síly, těžiště, moment setrvačnosti (náročnější úlohy) Skládání a rozklad sil (náročnější úlohy) Archimedův zákon, rovnice kontinuity, Bernoulliho rovnice (náročnější úlohy)	
Stavba a vlastnosti látek		
Žák ➢ aplikuje s porozuměním termodynamické zákony na konkrétní fyzikální úlohy	Kalorimetrická rovnice i s kapacitou kalorimetru, změny skupenství (náročnější úlohy a teorie) Vratný a nevratný děj, tepelné stroje	

➢ využívá zákonitostí deformací pevných těles, povrchových jevů v kapalinách a teplotní roztažnosti pevných těles a kapalin k řešení praktických problémů	Náročnější úlohy	
Mechanické kmitání a vlnění		
Žák ➢ objasní procesy vzniku, šíření, odrazu a interference mechanického vlnění	Mechanické kmitání, vlnění, interference (náročnější úlohy)	
Elektromagnetické jevy		
Žák ➢ využívá s porozuměním zákony elektrostatiky při řešení konkrétních fyzikálních úloh ➢ využívá poznatky o vedení elektrického proudu v látkách při řešení konkrétních fyzikálních úloh ➢ využívá zákon elektromagnetické indukce k řešení problémů a k objasnění funkce elektrických zařízení	Elektrické pole v okolí více nábojů (skládání sil a intenzit) Práce v el. poli, potenciál, napětí – včetně znamének Závislost el. odporu na teplotě; složitější el. obvody (Kirchhoffovy zákony) Elektrický proud v polovodičích (tranzistor), kapalinách a plynech Náročnější úlohy z elektromagnetismu, částice s nábojem v magnetickém poli RLC obvody, impedance	
Optika		
Žák ➢ vhodně využívá modelu geometrické a vlnové optiky k řešení praktických úloh	Zobrazení optickými soustavami (náročnější příklady) Polarizace světla Fotometrie Interference světla (náročnější příklady)	
Mikrosvět		
Žák ➢ využívá zákonů mikrosvěta při řešení fyzikálních úloh	Náročnější úlohy Detekce částic, urychlovače Subnukleární částice, kvarky	
Speciální teorie relativity		
Žák ➢ objasní základní principy STR a jejich důsledky, využívá je při řešení úloh	Náročnější úlohy, podrobnější teorie	

Rozvoj čtenářské a informační gramotnosti žáků		
Žák ➢ efektivně vyhledá informace v textu ➢ využije a tvořivě uplatní informace z textu ➢ vybere z textu podstatné informace a vlastními slovy je sdělí ostatním ➢ zhodnotí informace, posoudí věrohodnost použitých informačních zdrojů ➢ informace zpracuje a prezentuje pomocí ICT	Texty v učebnicích, v přehledech učiva, v článcích na internetu, hledání ve fyzikálních tabulkách Tvorba a prezentace referátu případně vytvoření a obhajoba seminární práce, prezentace této práce na školní konferenci (vybraní žáci)	

Učební osnovy

SEMINÁŘ Z CHEMIE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Vyučovací předmět seminář z chemie navazuje na vzdělávací oblast Člověk a příroda, vzdělávací obor Chemie podle RVP G.
Seminář z chemie prohlubuje znalosti z výuky chemie, rozšiřuje některá z témat probíraných v hodinách chemie. Výuka semináře z chemie je zaměřena na přípravu na maturitní zkoušku a jeho učivo je obsaženo v maturitních tématech profilové části maturitní zkoušky.
V semináři jsou zařazeny tematické celky, jejichž znalosti jsou požadovány při přijímacích zkouškách na vysokou školu.

Časové a organizační vymezení předmětu
V oktávě a septimě má tento povinně volitelný předmět časovou dotaci 2 hodiny týdně.
Výuka je doplňována praktickým cvičením v chemické laboratoři, exkurzemi do chemických provozů. Při vyučování používáme následující formy: výkladové hodiny propojené diskusí, videoprojekce, laboratorní cvičení. Při řešení testových úloh dochází k systematizaci učiva.

Výchovné a vzdělávací strategie
Kompetence k učení
- Zadáváním témat k samostudiu vedeme žáky k osvojení vhodných způsobů a metod, kterými řídí vlastní učení předmětu chemie i další vzdělávání v tomto oboru. Cílem je rozšíření přehledu o struktuře a podstatných faktech tohoto vědního oboru.
- Prostřednictvím praktických cvičení vedeme žáky k osvojení vybraných empirických a teoretických metod chemického výzkumu s cílem uvědomit si důležitost těchto metod pro přírodovědné poznání, pro praktické činnosti člověka a pro rozvoj vědy a techniky.
- Zadáváme témata referátů navazujících na učivo chemie, při jejichž zpracování se žáci učí informace vyhledávat, třídit a hodnotit.
- Doporučujeme žákům vhodnou literaturu pro další vzdělávání.
- Předkládáme příklady praktického využití chemických látek a procesů, vedeme tak žáky k získání představ o využití teoretických znalostí v praxi.
- Zadáváme úlohy vycházející z každodenního života, a tím směřujeme žáky k úvahám o souvislosti chemie s běžným životem.

Kompetence k řešení problémů
- Součástí výuky semináře z chemie jsou pravidelná cvičení, při kterých žáci řeší zadané úkoly. Způsob zadání úkolu a jeho vyhodnocení je volen tak, aby vedl žáky k:
    - rozpoznání a pochopení problému,
    - zvolení vhodných způsobů řešení problému,
    - formulování jednoduché hypotézy a její ověření praktickou činností nebo výpočty,
    - schopnosti své řešení obhájit.
- Vedeme žáky k používání adekvátních matematických a grafických prostředků k vyjadřování chemických vztahů a zákonů.
- Vedeme žáky ke schopnosti předvídat chemické vlastnosti látek a průběh chemických dějů na základě znalostí osvojených v obecné chemii a vybraných kapitolách z fyzikální chemie.

Kompetence komunikativní

- Moderujeme diskuse, které jsou součástí žákovských referátů.
- Vedeme žáky k tomu, aby formulovali myšlenky v logickém sledu a používali správných odborných výrazů.
- Vedeme žáky k formulování vlastních dotazů a názorů.
- Podporujeme u žáků schopnost přijímat názory druhých a obhájit názory vlastní.
- Vedeme žáky k formulování závěrů laboratorních prací formou psaného textu v laboratorních protokolech.

Kompetence sociální a personální

- Zadáváme skupinová cvičení s cílem:
    - vypěstovat a podporovat u žáků schopnost spolupracovat ve skupině,
    - rozdělit si ve skupině práci podle svých schopností,
    - společně plánovat vhodný postup k vyřešení úlohy,
    - převzít zodpovědnost za výsledky práce kolektivu a vážit si práce druhých.
- Na základě referátů nebo aktuálního dění podněcujeme žáky k diskusím o vlivu chemických látek na životní prostředí s cílem vést žáky:
    - k osvojení základních návyků ochrany životního prostředí a k ohleduplnosti vůči svému okolí,
    - k převzetí svého dílu zodpovědnosti za životní prostředí.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky ke sledování aktuálního dění ve vědě a technice prostřednictvím televize a internetu:
    - aby tak lépe pochopili, že vědecké poznatky v oboru chemie jsou prospěšné jak pro jedince, tak pro celou společnost,
    - aby si uvědomovali, že nezodpovědné zacházení s chemickými látkami vede k poškozování lidského zdraví, životního prostředí a působí hmotné škody.

Kompetence k podnikavosti

- Vedeme žáky k tomu:
    - aby se zodpovědně, s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možnosti rozhodovali o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření,
    - aby získávali a kriticky vyhodnocovali informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech v oboru přírodovědy a chemicko-technologických oborech.

Předmět: seminář z chemie

Ročník: septima; třetí

Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Doporučená literatura
Principy názvosloví anorganických sloučenin		
Žák ➢ využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin ➢ sestaví molekulový vzorec anorganické sloučeniny ➢ rozliší jednotlivé typy vzorců ➢ zapíše oxidační čísla jednotlivých prvků v sloučenině ➢ vytvoří strukturní vzorec tříprvkových sloučenin ➢ používá tradiční názvy sloučenin	prvky a sloučeniny oxidační číslo názvosloví anorganických sloučenin koordinační sloučeniny	
Stavba atomu		
Žák ➢ využívá odbornou terminologii při popisu látek a vysvětlování chemických dějů ➢ využívá odbornou terminologii při popisu stavby atomu ➢ zapíše elektronovou konfiguraci prvků ➢ předvídá vlastnosti prvků na základě poznatků o stavbě atomů a postavení v PSP	vývoj názorů na stavbu atomu mikročástice struktura atomového jádra, nuklidy izotopy radioaktivita atomový orbital, výstavbový princip konfigurace atomového obalu, excitovaný stav	
Chemická vazba		
Žák ➢ využívá znalosti o částicové struktuře látek a chemických vazbách k předvídání některých fyzikálně- chemických vlastností látek a jejich chování v chemických reakcích ➢ definuje základní pojmy ➢ znázorní vznik chemické vazby ➢ rozhodne o tvaru molekuly sloučeniny ➢ popíše typy vazeb na jednotlivých příkladech	vznik chemické vazby elektronegativita a polarita chemické vazby teorie hybridizace, metoda VSEPR struktura kovalentních, iontových a kovových látek slabé vazebné interakce	
Veličiny a výpočty v chemii		
Žák ➢ provádí chemické výpočty a uplatňuje je při řešení praktických problémů		

➢ porovnává různé způsoby řešení	hmotnost atomů a molekul látkové množství Avogadrův zákon	
Roztoky		
Žák ➢ provádí chemické výpočty a uplatňuje je při řešení praktických problémů ➢ řeší příklady na složení roztoků ➢ připraví roztok daného složení v laboratoři	 složení roztoku hmotnostní zlomek molární koncentrace směšovací rovnice	
Chemické reakce a rovnice		
Žák ➢ využívá znalosti o částicové struktuře látek a chemických vazbách k předvídání některých fyzikálně- chemických vlastností látek a jejich chování v chemických reakcích ➢ rozhodne o typu chemické reakce ➢ vyčíslí chemickou rovnici ➢ provádí chemické výpočty a uplatňuje je při řešení praktických problémů	 redoxní reakce vyčíslení chemických rovnic stechiometrické výpočty	
Termochemie		
Žák ➢ provádí chemické výpočty a uplatňuje je při řešení praktických problémů ➢ provádí základní chemické výpočty tepelných změn při chemických reakcí	 reakční teplo termochemické zákony	
Kinetika chemických reakcí a chemická rovnováha		
Žák ➢ využívá odbornou terminologii při popisu látek a vysvětlování chemických dějů ➢ vypočítá hodnotu rovnovážné konstanty pro danou reakci	 kinetika chemických dějů chemické rovnováhy ovlivňování chemické rovnováhy předvídání průběhu chemických reakcí	

Proteolytické reakce		
Žák ➢ využívá odbornou terminologii při popisu látek a vysvětlování chemických dějů ➢ provádí základní chemické výpočty pH roztoků silných i slabých kyselin a zásad	teorie kyselin a zásad acidobazické rovnováhy disociační konstanta autoprotolýza vody, iontový součin vody pH roztoku	
Rozvoj čtenářské a informační gramotnosti žáků		
Žák ➢ hledá informace v textu a snaží se jim porozumět ➢ srovnává srozumitelnost a úplnost informací získaných z knižních a internetových zdrojů ➢ kriticky vyhodnocuje a využívá samostatně vyhledané informace ➢ zpracuje PowerPointovou prezentaci na zadané téma a prezentuje ji pomocí ICT		

Předmět: seminář z chemie

Ročník: oktáva; čtvrtý

Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Doporučená literatura
Vybrané kapitoly anorganické chemie		
Žák ➢ aplikuje pravidla systematického názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálních názvů ➢ charakterizuje základní skupiny anorganických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí. ➢ aplikuje znalosti o průběhu anorganických reakcí na konkrétních příkladech ➢ využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v anorganické chemii ➢ popisuje vlastnosti jednotlivých prvků a jejich sloučenin ➢ předvídá průběh typických reakcí základních kovů s kyselinami ➢ orientuje se v základních výrobních postupech	chemie prvků I.A – VII.A skupiny fyzikální a chemické vlastnosti kovů koroze, elektrolýza výrobní postupy přechodné kovy	
Vybrané kapitoly z organické chemie a biochemie		
Žák ➢ aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálních názvů ➢ charakterizuje základní skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí. ➢ aplikuje znalosti o průběhu organických reakcí na konkrétních příkladech ➢ využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v organické chemii a biochemii ➢ charakterizuje jednotlivé skupiny sloučenin ➢ předvídá průběh typických reakcí a zapisuje reakční mechanismus	složení organických sloučenin, struktura uhlíkatých řetězců, izomerie, základní typy chemických reakcí v organické chemii nasycené uhlovodíky nenasycené uhlovodíky aromatické uhlovodíky halogenderiváty dusíkaté deriváty kyslíkaté deriváty heterocykly živiny, biokatalyzátory nukleové kyseliny terpeny, steroidy	

➢ srovnává fyzikální a chemické vlastnosti jednotlivých skupin sloučenin na základě poznatků o jejich struktuře ➢ provádí základní postupy pro zjištění vlastností významných přírodních látek		
Základní metabolické dráhy		
Žák ➢ využívá odbornou terminologii při vysvětlování průběhu reakcí přírodních látek ➢ popisuje odbourávání jednotlivých přírodních látek v organismu	metabolismus sacharidů, lipidů, bílkovin	
Rozvoj čtenářské a informační gramotnosti žáků		
Žák ➢ hledá informace v textu a snaží se jim porozumět ➢ srovnává srozumitelnost a úplnost informací získaných z knižních a internetových zdrojů ➢ kriticky vyhodnocuje a využívá samostatně vyhledané informace ➢ zpracuje PowerPointovou prezentaci na zadané téma a prezentuje ji pomocí ICT		

Učební osnovy

SEMINÁŘ Z BIOLOGIE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Seminář z biologie společně s ostatními přírodovědnými předměty umožňuje poznat živou a neživou přírodu a objevovat její zákonitosti. Umožňuje také pochopit vztahy v přírodě. Vede k citlivému vztahu k živým organismům a zodpovědnosti za ně. Rozvíjí praktické dovednosti, učí vyvozovat závěry, ústně i písemně je interpretovat.
Seminář z biologie prohlubuje znalosti z výuky biologie, rozšiřuje některá z témat probíraných v hodinách biologie, výrazně je posílena laboratorní část výuky. Výuka semináře z biologie umožňuje našim žákům, aby se úspěšně zapojili do přírodovědných soutěží, připravuje je na složení maturitní zkoušky z biologie a přijímací zkoušky na vysokou školu.
Vyučovací předmět seminář biologie navazuje na vzdělávací oblast Člověk a příroda podle RVP G.

Časové a organizační vymezení předmětu:
V oktávě a septimě má seminář biologie časovou dotaci 2 hodiny týdně.
Výuka probíhá ve specializované a moderně vybavené učebně (audiovizuální technika, moderní učební pomůcky, laboratorní technika, …). Výuka je doplňována exkurzemi a tematicky zaměřenými vycházkami. Při vyučování používáme následující formy: výkladové hodiny propojené diskusí, projekty, exkurze, laboratorní cvičení. Součástí semináře z biologie v septimě nebo oktávě je několikadenní terénní kurz biologie v některém z chráněných území ČR. Spolupracujeme s vysokoškolskými institucemi (Univerzita Hradec Králové, UK), s odbornými pracovišti (Východočeské muzeum, Agentura ochrany přírody a krajiny, správami CHKO a NP) a ekologickými organizacemi (SEVER) a řadou dalších organizací. Spolupráci využíváme při zajištění exkurzí, přednášek a při práci s talentovanými žáky (vedení odborných prací, individuální učební plán z biologie s možností návštěv vysokoškolských přednášek apod.).

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu seminář z biologie
Kompetence k učení
- Vedeme žáky k samostatnému vyhledávání biologických informací z nejrůznějších zdrojů (literatura, využití ICT, …).
- Získané poznatky spojujeme se znalostmi dalších vzdělávacích oblastí. Žáci si tak vytváří ucelenější představu o vztazích mezi živou a neživou přírodou a mezi přírodou a působením člověka.
- Klademe žákům otázky o způsobu a příčinách různých přírodních procesů, společně hledáme adekvátní odpovědi.

Kompetence k řešení problémů
- Usilujeme o nalezení shodných, podobných a odlišných znaků přírodovědných problémů, vedeme žáky k volbě vhodného způsobu řešení.
- Zadáváme problémové úlohy, které žáci sami nebo ve skupinách řeší.
- Žáci jsou vedeni k práci s moderní technikou práce shromažďování, zpracování a prezentace informací (praktické využívání základních nástrojů počítačových programů, dataprojektoru, videa, fotografie, práce s mikroskopem, lupou apod.), které využívají při řešení problémových úloh.

Kompetence komunikativní
- Vyžadujeme vyslovení hypotéz či vlastních názorů na daný přírodovědný problém, žák uvede

skutečnosti, ze kterých vyvodil svůj úsudek.

- Konzultujeme názory všech žáků, učíme je vhodně argumentovat, společně pak spolupracujeme na řešení biologického úkolu.
- Vedeme dialog na biologické téma, žáci své myšlenky vyjadřují v logickém sledu.

Kompetence sociální a personální

- Zadáváme skupinová cvičení, při kterých žáci efektivně spolupracují, rozdělují si podle svých schopností pracovní činnosti, společně plánují vhodný postup k vyřešení úlohy.

Kompetence občanské

- Vysvětlujeme žákům na příkladech nutnost ochrany životního prostředí a přírody, žáci ji chápou jako svou občanskou povinnost.

Předmět: seminář z biologie

Ročník: septima, oktáva; třetí, čtvrtý

Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Doporučená literatura
Biologie virů		
Žák ➢ charakterizuje viry jako nebuněčné soustavy ➢ zhodnotí způsoby ochrany proti virovým onemocněním a metody jejich léčby ➢ objasní způsoby virových nákaz a průběh viróz	Viry (stavba a funkce virů, cykly, onemocnění, klasifikace virů)	
Biologie bakterií		
Žák ➢ charakterizuje bakterie z ekologického, zdravotnického, hospodářského hlediska ➢ zhodnotí způsoby ochrany proti bakteriálním onemocněním a metody jejich léčby ➢ objasní způsoby bakteriálních nákaz ➢ zhodnotí význam sinic	Stavba a funkce bakterií (prokaryotní organismy: stavba prokaryotní buňky, bakterie a sinice, výskyt a význam, onemocnění, klasifikace bakterií)	
Obecná biologie		
Žák ➢ objasní stavbu a funkci strukturních složek a životní projevy prokaryotních a eukryotních buněk ➢ charakterizuje jednotlivé komponenty buňky s využitím znalostí biochemie ➢ srovná a odliší jednotlivé typy buněk ➢ identifikuje základní buněčné organely ve světelném mikroskopu ➢ odvodí hierarchii recentních organismů ze znalostí o jejich evoluci	Buňka – stavba a funkce Evoluce	
Biologie hub		
Žák ➢ pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné zástupce hub a lišejníků ➢ posoudí ekologický, zdravotnický a hospodářský význam hub a lišejníků ➢ charakterizuje cykly vybraných skupin hub	Stavba a funkce hub, stavba a funkce lišejníků, rozmnožování hub a lišejníků	

Biologie rostlin		
Žák ➢ popíše stavbu těl rostlin, stavbu a funkci rostlinných orgánů ➢ zhotoví preparát ze základních částí těla rostlin a identifikuje základní anatomické struktury ➢ objasní princip životních cyklů a způsoby rozmnožování rostlin ➢ porovná společné a rozdílné vlastnosti stélkatých a cévnatých rostlin ➢ pozná a pojmenuje (s využitím různých informačních zdrojů) významné rostlinné druhy a uvede jejich ekologické nároky ➢ na základě morfologické charakteristiky zařazuje vybrané krytosemenné rostliny do čeledí ➢ pracuje s určovacím klíčem ➢ sestaví květní diagram a vzorec pro příslušnou rostlinu ➢ zhodnotí rostliny jako primární producenty biomasy a možnosti využití rostlin v různých odvětvích lidské činnosti ➢ posoudí vliv životních podmínek na stavbu a funkci rostlinného těla ➢ zhodnotí problematiku ohrožených rostlinných druhů a možnosti jejich ochrany	Morfologie a anatomie rostlin (rostlinná pletiva: hlavní typy pletiv a jejich funkce, rostlinné orgány: kořen, stonek, list, květ, květenství, plod) Fyziologie rostlin (látkový a energetický metabolismus rostlin (fotosyntéza, cukry a jejich význam, minerální výživa, způsoby výživy rostlin, význam rostlin v koloběhu látek v přírodě), růst a vývoj rostlin (regulace růstu, pohyby rostlin..)) Systém a evoluce rostlin (řasy, ryniofyta, mechorosty, kapraďorosty, cykasy, jinany, jehličnany, rostliny krytosemenné) Rostliny a prostředí, práce s botanickým klíčem, květní diagram, květní vzorec	
Ekologie a ochrana a tvorba životního prostředí		
Žák ➢ používá správně základní ekologické pojmy ➢ objasňuje základní ekologické vztahy ➢ objasní ochranu životního prostředí a managmentových zásahů na konkrétním případu zvoleného chráněného území ➢ řeší s využitím základních znalostí ekologie různé problémy, které v přírodě mohou nastat v důsledku činnosti člověka nebo nepříznivých přírodních podmínek	Ekologie (základní pojmy, podmínky života, biosféra a její členění, ekosystémy, ekologie stanovišť) CHKO a NP – charakteristika vybraného typu chráněného území	

Biologie živočichů		
Žák ➢ charakterizuje hlavní taxonomické jednotky živočichů a jejich významné zástupce ➢ rozčlení tělo bezobratlých živočichů, dokáže při pitvě identifikovat základní soustavy a orgány ➢ popíše evoluci a adaptaci jednotlivých orgánových soustav ➢ objasní principy základních způsobů rozmnožování a vývoj živočichů ➢ pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné živočišné druhy a uvede jejich ekologické nároky ➢ vybrané živočichy zařadí do vyšších systematických jednotek ➢ posoudí význam živočichů v přírodě a v různých odvětvích lidské činnosti ➢ charakterizuje pozitivní a negativní působení živočišných druhů na lidskou populaci ➢ charakterizuje základní typy chování živočichů ➢ provede etogram ➢ zhodnotí problematiku ohrožených živočišných druhů a možnosti jejich ochrany	Morfologie, anatomie, fyziologie, systém a evoluce vybraných skupin živočichů (houby, žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci, ostnokožci, strunatci – pláštěnci, bezlebeční, kruhoústí, paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) Ekologie živočichů (živočichové a prostředí) Etologie (chování živočichů) Srovnávací fyziologie živočichů, systematika vybraných skupin živočichů (hmyz, savci, ptáci)	
Biologie člověka		
Žák ➢ využívá znalosti o orgánových soustavách pro pochopení vztahů mezi procesy probíhajícími v lidském těle ➢ navrhne, provede a vyhodnotí pokus z fyziologie člověka ➢ charakterizuje jednotlivé soustavy	Opěrná a pohybová soustava (stavba, funkce, první pomoc při poranění) Soustavy látkové přeměny (cévní, dýchací, trávicí, vylučovací soustava: stavba, funkce, onemocnění) Soustavy regulační (nervová soustava, žlázy s vnitřní sekrecí, smyslové orgány: stavba, funkce, onemocnění) Soustavy rozmnožovací (pohlavní orgány, oplození, gravidita, období lidského života)	

Genetika		
Žák ➢ využívá znalosti o genetických zákonitostech pro pochopení rozmanitosti organismů ➢ analyzuje možnosti využití znalostí z oblasti genetiky v běžném životě ➢ řeší základní genetické úlohy ➢ sestaví a analyzuje analyzovat rodokmen	Molekulární a buněčné základy dědičnosti Dědičnost a proměnlivost Genetika člověka Genetika populací Genealogie	
Rozvoj čtenářské a informační gramotnosti žáků		
Žák ➢ pracuje s odborným textem (i cizojazyčným), efektivně vyhledává informace, které používá pro další práci ➢ správně argumentuje, hledat podporu pro svoje teze a názory na základě práce s textem ➢ na základě analýzy textových materiálů a provedení pokusů správně interpretuje zjištěná data, využívá různých možností prezentace (ústní projev, tvorba posteru, PowerPointové prezentace) ➢ při své práci využívá různých moderních technologií (digitální zobrazovací metody, PowerPointové prezentace)	Učivo semináře	

Učební osnovy

SEMINÁŘ ZE ZEMĚPISU

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Vyučovací předmět seminář ze zeměpisu patří mezi volitelné předměty, jeho obsah navazuje na vzdělávání v povinném předmětu zeměpis. Umožňuje žákům procvičení a rozšíření učiva regionální geografie ve vazbách na obecnou fyzickou, socioekonomickou a politickou geografii a na zeměpis cestovního ruchu. Vede žáky k práci s geografickými informacemi, rozvíjení dovedností při zpracování zeměpisných údajů a k upevnění komunikativních schopností při prezentacích zadaných úkolů.
Předmět seminář ze zeměpisu je určen žákům s hlubším zájmem o geografii. Je vhodnou přípravou pro maturitu ze zeměpisu. Poznatky a dovednosti získané v semináři ze zeměpisu mohou využít žáci při přijímacím řízení na vysoké školy se zaměřením na geografii a cestovní ruch, mohou být využity žáky, kteří mají zájem o rozšíření všeobecných znalostí o dnešním světě.

Časové a organizační vymezení předmětu
Seminář ze zeměpisu náleží mezi povinně volitelné předměty. Vyučujeme jej v septimě a oktávě po dvou hodinách týdně.
Výuka semináře probíhá v odborné učebně vybavené audiovizuální technikou. V hodinách pracujeme s učebnicemi a atlasy, používáme nástěnné mapy, můžeme pracovat s počítači. Výuka může být doplňována exkurzemi, přednáškami nebo besedami. Při výuce používáme následující formy: výkladové hodiny propojené s diskusí a prezentace prací žáků.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu seminář ze zeměpisu
Kompetence k učení
- Při výkladu učiva vedeme žáky k vyjadřování názorů k probírané problematice.
- Při zadávání domácích úkolů a projektů klademe důraz na samostatné vyhledávání dat.
- Při zadávání prací v hodinách vedeme žáky k využívání pomůcek (zeměpisný atlas, mapa, počítač) pro získávání a ověřování informací.

Kompetence k řešení problémů
- Při zadávání prací, domácích úkolů a projektů vedeme žáky k rozpoznání problému.
- Při řešení problému vedeme žáky k tvořivému myšlení na základě dříve získaných vědomostí a dovedností, ke zvažování možných kladů a záporů jednotlivých variant řešení problému, k formulování a obhajování podložených závěrů.

Kompetence komunikativní
- V hodinách zeměpisu vedeme žáky k výstižnému a kultivovanému vyjadřování, umožňujeme žákům, aby se mohli zapojovat do diskusí.
- Umožňujeme žákům, aby prezentovali samostatné práce, domácí úkoly a projekty.

Kompetence sociální a personální
- V hodinách klademe důraz na vzájemnou spolupráci žáků.
- Při skupinové práci učíme žáky aktivně stanovovat cíle a dosahovat jich.

Kompetence občanské
- Při výuce klademe důraz na výchovu žáků k pochopení problematiky udržitelného rozvoje planety Země.
- Při diskusích vedeme žáky k respektování různorodosti hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí.

Kompetence k podnikavosti

- Při výuce motivujeme žáky k dosažení úspěchů, usilujeme o splnění stanovených cílů.
- Výuku zeměpisu směřujeme k využití odborných znalostí a praktických dovedností potřebných pro rozvoj osobního a profesního života.

Předmět: seminář ze zeměpisu Ročník: septima, oktáva; třetí, čtvrtý

Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Doporučená literatura
Společenské prostředí		
Žák ➢ zhodnotí postavení cestovního ruchu ve světovém hospodářství ➢ vymezí předpoklady cestovního ruchu ➢ rozliší druhy a formy cestovního ruchu	**Základy geografie cestovního ruchu** Postavení cestovního ruchu v hospodářství Předpoklady cestovního ruchu Druhy a formy cestovního ruchu	
Společenské prostředí		
Žák ➢ zhodnotí dnešní světová ekonomická centra a jejich hlavní zájmové sféry ➢ objasní problematiku hospodářské klasifikace zemí ➢ jmenuje a stručně charakterizuje příklady mezinárodních hospodářských organizací ➢ objasní předmět politické geografie ➢ rozliší státy podle různých hledisek, uvede příklady závislých území ➢ lokalizuje důležité změny politické mapy světa ve 20. století a na počátku 21. století ➢ uvede příčiny konfliktů v současném světě a příklady konfliktů ➢ jmenuje a stručně charakterizuje příklady mezinárodních politických organizací	**Základy geografie světového hospodářství** Světová ekonomická centra a jejich zájmové zóny Hospodářská klasifikace zemí Mezinárodní hospodářské organizace **Základy politické geografie** Předmět politické geografie Státy a závislá území Změny na politické mapě světa ve 20. století a na počátku 21. století Konflikty v současném světě Mezinárodní politické organizace	

Regiony světa		
Žák ➢ zhodnotí přírodní, kulturní a hospodářské vlastnosti regionů a vybraných států ➢ rozliší jádrové a periferní oblasti ➢ objasní historicko-politické problémy ➢ analyzuje předpoklady regionů a států z hlediska využití pro cestovní ruch	**Regionální geografie světa** Asie Afrika Angloamerika Latinská Amerika Austrálie a Oceánie Polární oblasti Světový oceán	
Životní prostředí		
Žák ➢ analyzuje přírodní a společenské krajinné složky a prvky v krajinné sféře ➢ na konkrétních příkladech rozliší typy krajin ➢ objasní význam ochrany životního prostředí, jmenuje příklady ochrany přírody v České republice a ve světě ➢ jmenuje a stručně charakterizuje globální problémy lidstva ➢ objasní zásady udržitelného rozvoje planety Země	**Životní prostředí a udržitelný rozvoj planety Země** Krajinná sféra Krajina, ochrana krajiny a přírody Globální problémy lidstva Udržitelný rozvoj planety Země	
Regiony světa		
Žák ➢ zhodnotí přírodní, kulturní a hospodářské vlastnosti evropských regionů a států ➢ objasní historicko-politické problémy regionů a států ➢ rozliší jádrové a periferní oblasti ➢ analyzuje předpoklady evropských oblastí a států z hlediska využití pro cestovní ruch	**Regionální geografie Evropy a Ruska** Střední Evropa Západní Evropa Jižní Evropa Jihovýchodní Evropa Východní Evropa Severní Evropa Ruská federace	

Česká republika		
Žák ➢ charakterizuje přírodní poměry a vyjmenuje přírodní zdroje České republiky ➢ zhodnotí životní prostředí v ČR, uvede způsoby ochrany přírody ➢ zhodnotí socioekonomické poměry České republiky ➢ lokalizuje na mapách hlavní rozvojová jádra a periferní oblasti České republiky, rozlišuje jejich specifika ➢ specifikuje přírodní a historicko-kulturní potenciál České republiky z hlediska jeho využití pro cestovní ruch ➢ analyzuje Královéhradecký kraj a místní region z hlediska zvolených kritérií	**Geografie České republiky** Přírodní prostředí a přírodní zdroje ČR Životní prostředí a ochrana přírody v ČR Socioekonomické poměry ČR Jádrové a periferní oblasti ČR Královéhradecký kraj Místní region	
Geografické informace a terénní vyučování		
Žák ➢ používá kartografické produkty a další geografické zdroje dat a informací pro řešení geografických problémů ➢ sestavuje grafy a tabulky, analyzuje a interpretuje číselné geografické údaje, hodnotí mapy, tabulky, grafy a jiné geografické produkty	**Zeměpisná cvičení** Práce s mapami, tabulkami, grafy a jinými geografickými produkty	

Učební osnovy

SEMINÁŘ Z POLITOLOGIE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Povinně volitelný seminář z politologie je určen studentům se zájmem o hlubší proniknutí do vývoje mezinárodních vztahů druhé poloviny dvacátého století i o aktuální dění v současném světě. Seminář též nabízí analýzu našeho vnitrostátního vývoje od druhé světové války po pád komunismu a zabývá se i aktuální vnitropolitickou situací. Seminář nabízí základní orientaci v užitečných tématech politické makroekonomie. Poměrně velká část výuky spočívá na PowerPointových prezentacích či filmových projekcích politologických dokumentů.

- **Mezinárodní vztahy 2. poloviny 20. století**
  Nejdůležitější události studené války, rozpad SSSR, pád komunismu v satelitech SSSR, současná politická situace v Rusku. Válka v Čečensku. Válka v Jugoslávii. Vznik státu Izrael, arabsko-izraelské války. Irák, válka s Iránem, I. válka v Perském zálivu, II. válka. Islámský terorismus, poválečné arabské teroristické útoky, 11. září 2001 a jeho důsledky pro změnu americké zahraniční politiky. Válka v Afghánistánu – důvody, současnost. Irán – od revoluce po současnost, problematika jaderného programu. Kuba, Castro, Che Guevara, Kubánská krize, současnost Kuby. Čína – poválečný vývoj, současnost. Korejská válka, poválečný vývoj, současnost obou států. Vietnamská válka – důvody, průběh, důvody odchodu USA, vývoj po válce…

- **Dějiny Československa**
  Osvobození Československa, Pražské povstání, Benešovy dekrety, odsun Němců, první volby. Komunistický převrat 1948. Padesátá léta. Šedesátá léta a okupace 1968. Normalizace. Charta 77. Situace konce osmdesátých let a pád komunismu 1989. Situace po pádu komunismu…

- **Politická témata ekonomie**
  Směna a bohatství. Otevřené a nedokonalé trhy. Zásahy státu do cen. Agregátní poptávka a nabídka. Potenciální produkt. Veřejná volba. Hrubý domácí produkt. Hospodářský cyklus. Bankovní soustava, funkce centrální banky. Kapitál, inflace, úrok. Státní rozpočet, rozpočtový schodek. Měnová politika. Externality. Volné zdroje, volné statky, veřejné zdroje. Nezaměstnanost…

- **Aktuální politické dění**
  doma a ve světě, jemuž je věnován průběžný rozbor a veřejná diskuze. Žáci mají za úkol sledovat zpravodajství, aktivně selektovat zdroje a využívat znalostí k vytváření vlastních postojů.

Časové a organizační vymezení předmětu

Seminář je vyučován ve dvou ročnících, v septimě a oktávě. V každém ročníku má dvouhodinovou týdenní dotaci, což umožňuje smysluplné rozvíjení diskuze i práci s filmovými materiály, neboť značná část výstupů a učiva je uskutečňována formou prezentací samotných žáků a historických či aktuálních filmů a reportáží.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Tříděním, zpracováním a hodnocením informací z více zdrojů učíme žáky kritickému přístupu ke zdrojům informací.
- Zadáváním referátů, prezentací a seminárních prací vedeme žáky ke schopnosti samostatně vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení je následně systematicky zpracovávat do konzistentního výstupu odborné práce.
- Propojováním poznatků z různých oblastí do širších celků učíme žáky komplexnějšímu pohledu na politologickou problematiku moderních dějin i současnosti.

Kompetence k řešení problémů

- Řešením problematických událostí současnosti učíme žáky využívat získané vědomosti a dovednosti a posuzovat výhody i rizika jednotlivých variant řešení.
- Zařazujeme týmovou konfrontaci. Při ní učíme žáky vyrovnávat se s názorovou pluralitou a dosahovat kompromisu.
- Prostřednictvím hodnocení a sebehodnocení vedeme žáky k uvědomění si vlastních možností a rezerv.

Kompetence komunikativní

- Rozvíjíme u žáků schopnost uceleně, logicky, kultivovaně se vyjádřit a věcně argumentovat.
- V průběhu vlastní prezentace trénujeme se žáky schopnost vystoupit před skupinou, vedeme je k nutnosti zaujmout a obhájit svůj názor a vystavujeme je názorovým konfrontacím.
- Interpretací odborných textů a různých obrazových a zvukových záznamů prohlubujeme u žáků schopnost porozumět jim, přemýšlet o nich a vhodně na ně reagovat.

Kompetence sociální a personální

- Rozvíjením asertivity, kompromisu a střídáním různých úhlů historických interpretací vytváříme u žáků předpoklady pro prosociální chování a toleranci.

Kompetence občanské

- Diskuze nad tématy moderních dějin a aktuálním dění učí žáky zajímat se o současnost a zaujímat stanoviska.
- Teoretickým či praktickým seznámením žáků s nejrůznějšími ekonomicko-politickými tématy jim umožňujeme orientovat se v možnostech zodpovědného řešení osobních i společenských problémů.
- Seminář je veden s důrazem na samostatnost a odpovědnost žáků, což rozvíjí kompetenci k podnikavosti.

Předmět: seminář z politologie

Ročník: septima; třetí

Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Doporučená literatura
Makroekonomie		
Žák ➢ vyloží základní makroekonomické principy liberálního hospodářství, fungování měnové politiky a bankovního systému ➢ na příkladech ukáže účinky státních zásahů do ekonomiky, způsob tvorby státního rozpočtu ➢ vysvětlí vznik inflace a její souvislost s principy fungování ekonomických cyklů ➢ vysvětlí principy růstu a poklesu nezaměstnanosti a možnosti ekonomických, či politických opatření ➢ uvede příklady politického rozhodování v makroekonomice ➢ objasní dopady politických zásahů do cen ➢ vysvětlí reálné možnosti růstu ekonomiky ➢ ukáže souvislosti ekonomického růstu a politického systému	Bankovní soustava, tvorba peněz Hrubý a čistý domácí produkt Agregátní nabídka a poptávka, potencionální produkt Hospodářský cyklus. Ekonomický růst. Inflace. Státní rozpočet. Veřejná volba Volné zdroje, volné statky, veřejné statky Hrubý a čistý domácí produkt Zásahy státu do cen Externality. Směna a specializace	
Moderní světové dějiny		
Žák ➢ objasní souvislosti mezinárodních vztahů druhé poloviny dvacátého století ➢ na příkladech jednotlivých historických událostí vysvětlí historický vývoj mezinárodních vztahů po druhé světové válce až po současnost ➢ vysvětlí základní znaky liberální demokracie a totalitních systémů 20. století	Důvody, vznik a nejdůležitější události studené války Korejská válka, poválečný vývoj, současnost obou států Vietnamská válka – důvody, průběh, vývoj po válce Vznik státu Izrael, arabsko-izraelské války Čína – poválečný vývoj, přechod na tržní hospodářství Kuba, Castro, Chegevara. Kubánská krize	
Aktuální politické dění doma i ve světě (průběžně)		
Žák ➢ popíše aktuální vnitropolitickou situaci našeho státu ➢ objasní souvislosti mezinárodních vztahů a událostí aktuálního světového dění	Aktuální politické události s důrazem na českou vnitropolitickou situaci a na rozhodující politické hráče a oblasti (USA, Rusko, Čína, arabský svět, EU, válečné konflikty, apod.)	

Rozvoj čtenářské a informační gramotnosti žáků (průběžně)		
Žák ➢ samostatně v knihovně, na internetu apod. vyhledá zdroje pro zpracování zadaného tématu světových nebo českých politologických událostí ➢ v rámci domácího samostudia zpracuje literaturu a shromážděný text ➢ porozumí významu, kontextu, hodnocení textu, dostupným informacím; tyto zdroje kriticky vyhodnotí a shrne v logicky strukturovaný celek ➢ pracuje s moderními technologiemi – samostatně vytvoří koncept seminární práce nebo PowerPointové prezentace a následně je vypracuje ➢ pracuje s moderními technologiemi – realizuje samostatnou obhajobu seminární práce nebo PowerPointovou prezentaci před třídou ➢ pravidelně sleduje politologické zpravodajství z domova i ze zahraničí pomocí sdělovacích prostředků a tisku		

Předmět: seminář z politologie

Ročník: oktáva; čtvrtý

Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Doporučená literatura
Moderní světové dějiny		
Žák ➢ objasní souvislosti mezinárodních vztahů druhé poloviny dvacátého století ➢ na příkladech jednotlivých historických událostí vysvětlí vývoj mezinárodních vztahů po druhé světové válce až po současnost	Rozpad SSSR, pád komunismu v satelitech SSSR Válka v Čečensku Válka v Jugoslávii Irák, válka s Iránem, I. válka v Perském zálivu, II. válka Irán – od revoluce po současnost, problematika jaderného programu Islámský terorismus, poválečné arabské teroristické útoky, 11. září 2001 a jeho důsledky pro změnu světové politiky Války v Afghánistánu – důvody, současnost	
Moderní české dějiny		
Žák ➢ objasní souvislosti vnitropolitických vztahů ČR druhé poloviny dvacátého století ➢ na příkladech jednotlivých historických událostí vysvětlí historický poválečný vývoj naší vlasti až po současnost	Osvobození Československa. Pražské povstání Benešovy dekrety, odsun Němců První poválečné volby, převrat 1948 Padesátá léta, šedesátá léta a okupace 1968 Normalizace. Charta 77 Osmdesátá léta a pád komunismu 1989 Demokratické období ČR	
Aktuální politické dění doma i ve světě (průběžně)		
Žák ➢ popíše aktuální vnitropolitickou situaci našeho státu ➢ objasní souvislosti mezinárodních vztahů a událostí aktuálního světového dění	Aktuální politické události s důrazem na českou vnitropolitickou situaci a na rozhodující politické hráče a oblasti (USA, Rusko, Čína, Izrael, arabský svět, EU, válečné konflikty, apod.)	

Rozvoj čtenářské a informační gramotnosti žáků (průběžně)		
Žák ➢ pracuje s moderními technologiemi – samostatně vytvoří koncept seminární práce nebo PowerPointové prezentace a následně je vypracuje ➢ pracuje s moderními technologiemi – realizuje samostatnou obhajobu seminární práce nebo PowerPointovou prezentaci před třídou ➢ pravidelně sleduje politologické zpravodajství z domova i ze zahraničí pomocí sdělovacích prostředků a tisku ➢ v rámci semináře sleduje a kriticky hodnotí filmovou či PowerPointovou prezentaci výukových materiálů		

Učební osnovy

SEMINÁŘ Z PSYCHOLOGIE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Povinně volitelný seminář z psychologie navazuje na výuku psychologické problematiky, která je součástí předmětu základy společenských věd a která se vyučuje v kvintě. Žáci si v semináři znalost psychologické tematiky upevňují a prohlubují. Součástí předmětu jsou i zcela nová témata z psychopatologie.
Usilujeme o to, aby se žáci orientovali ve své osobnosti, emocích a potřebách, aby si uvědomovali hodnotu psychického a tělesného zdraví a aby si osvojili základy psychohygieny. Žáci se na semináři učí porozumět poruchám jednotlivých psychických funkcí, vybraným duševním a behaviorálním poruchám a psychickým problémům vyvolaným sociálními faktory.
Seminář z psychologie připravuje žáky na další vzdělávání a na vstup do profesních vztahů. Je určen především pro budoucí studenty psychologie a dále pro studenty oborů sociální práce, učitelství a speciální i sociální pedagogika.
Cílům předmětu odpovídají metody vyučování. Ve výuce je využívána skupinová spolupráce, komunikační aktivity, prvky dramatické výchovy, řešení problémových úloh, práce s textem, projekty, prezentace, filmové projekce, seminární práce, přednášky či besedy s odborníky z praxe, exkurze.

Časové a organizační vymezení předmětu
Seminář z psychologie je vyučován ve dvou ročnících, v septimě a oktávě. V každém ročníku má dvouhodinovou týdenní dotaci. Část výstupů a učiva je uskutečňována formou setkání s odborníky z praxe (přednášky, besedy, exkurze).

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu seminář z psychologie
Kompetence k učení
- Tříděním, zpracováním a hodnocením informací z více zdrojů učíme žáky kritickému přístupu ke zdrojům informací.
- Zadáváním referátů, prezentací a seminárních prací vedeme žáky ke schopnosti vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení je propojovat a systematizovat.
- Propojováním poznatků z různých oblastí do širších celků učíme žáky komplexnějšímu pohledu na psychologickou problematiku.

Kompetence k řešení problémů
- Zadáváme problémové úlohy. Při hledání jejich řešení se žáci učí využívat získané vědomosti a dovednosti a posuzovat výhody i rizika jednotlivých objevených možností.
- Zařazujeme týmovou práci. Žáci se při ní učí vyrovnávat s názorovou pluralitou a dosahovat kompromisu.
- Prostřednictvím hodnocení a sebehodnocení vedeme žáky k uvědomění si možnosti efektivnosti týmové spolupráce.

Kompetence komunikativní
- Zařazujeme různé formy verbální komunikace: monologickou , dyadickou a skupinovou. Rozvíjíme tak u žáků schopnost logicky a kultivovaně se vyjádřit, věcně argumentovat a obhájit svůj názor.
- Při prezentaci zadaných úkolů a prací si žáci trénují schopnost vystoupit před skupinou.

- Interpretací odborných textů a různých obrazových a zvukových záznamů prohlubujeme u žáků schopnost porozumět jim, přemýšlet o nich a vhodně na ně reagovat.

Kompetence sociální a personální

- Zaměřením výuky na porozumění psychopatologické problematice rozvíjíme u žáků empatii k lidem s nejrůznějšími handicapy.
- Rozvíjením empatie, asertivity, ochoty ke spolupráci a pomoci vytváříme u žáků předpoklady pro prosociální chování.

Kompetence občanské

- Diskuze nad tématy vlivu rodiny a společnosti na duševní a tělesné zdraví člověka učí žáky zajímat se o aktuální problémy a zaujímat k nim stanoviska.
- Teoretické či praktické seznámení s nejrůznějšími sociálními službami umožňuje žákům orientovat se v možnostech zodpovědného řešení určitého osobního problému a přináší rovněž možnost pomoci druhým.

Kompetence k podnikavosti

- Exkurze a setkání s odborníky z praxe odkrývají žákům možnosti jejich profesního uplatnění.
- Prostřednictvím exkurzí žáci získávají cenné informace zejména o práci psychologů, sociálních pracovníků a speciálních i sociálních pedagogů a uvědomují si náročnost a rizika těchto profesí.

Předmět: seminář z psychologie

Ročník: septima; třetí

Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Doporučená literatura
Psychické procesy, stavy a vlastnosti		
Žák ➢ vyloží, jak člověk vnímá, prožívá a poznává skutečnost, sebe i druhé lidi a co může jeho vnímání ovlivňovat ➢ na příkladech vysvětlí základní omyly vnímání a hodnocení druhých lidí a uvede jejich možná rizika ➢ na příkladech vysvětlí asociační zákony vybavování představ ➢ rozliší a porovná základní druhy emocí ➢ porovná působení biologických a psychosociálních determinant utváření osobnosti ➢ ilustruje na příkladech rozdíly v prožívání a chování lidí různého temperamentu ➢ porovná utváření temperamentových a charakterových vlastností ➢ vysvětlí rozdíly i souvislosti mezi vlohami a schopnostmi	psychické procesy poznávací, paměťové a volní emoce – druhy, vlastnost a znaky osobnost a psychické vlastnosti – potřeby, temperament, charakter, vlohy a schopnosti	
Teorie osobnosti		
Žák ➢ vysvětlí a porovná významné teorie osobnosti ➢ kriticky posoudí význam a vliv vybraných teorií osobnosti	významné teorie osobnosti – Freud, Jung, Adler, Fromm, Frankl, Maslow, Rogers, Horneyová, Erikson…	
Úvod do psychopatologie, vymezení normy		
Žák ➢ rozliší statistické, funkční, sociokulturní a subjektivní pojetí normy	základní okruhy obecné psychopatologie, uplatnění poznatků v praxi; pojetí normy – statistické, sociokulturní, funkční, individuální; mechanismus vývoje psychických odchylek – role dědičnosti a prostředí	

➢ uvědomuje si, že některé zátěžové situace mohou přispívat ke vzniku psychických, případně psychosomatických poruch ➢ na příkladech z praxe uvede možné příčiny zátěžových situací ➢ jmenuje a vysvětlí příklady obranných reakcí	zátěžové situace – frustrace, konflikt, stres, trauma, krize, deprivace; obranné reakce	
Poruchy jednotlivých psychických funkcí		
Žák ➢ orientuje se ve vybraných poruchách psychických funkcí	poruchy vědomí, pozornosti, vnímání, myšlení, paměti, řeči, emocí, jednání, motivace a vůle; poruchy osobnosti	
Poruchy a onemocnění centrálního nervového systému		
Žák ➢ vysvětlí, jakými odchylkami se projevuje organické postižení CNS v emočním prožívání, v kognitivních schopnostech, v motorice a v chování ➢ uvede a vysvětlí příklady postižení a onemocnění CNS	poruchy a onemocnění CNS – organické postižení CNS, klinické projevy organického postižení CNS, typy postižení a onemocnění CNS	
Zrakové postižení jako handicap v oblasti orientace		
Žák ➢ vyloží psychologickou charakteristiku zrakově postiženého člověka ➢ kriticky posoudí přístup společnosti ke zrakově postiženým lidem	zrakové postižení – výskyt a typy zrakového postižení, psychologická charakteristika zrakově postižených, sociální význam zrakového postižení, léčba a péče o zrakově postižené	
Postižení sluchu a řeči jako komunikační handicap		
Žák ➢ vyloží psychologickou charakteristiku sluchově postiženého člověka ➢ kriticky posoudí přístup společnosti ke sluchově postiženým lidem	sluchové postižení – výskyt a typy sluchového postižení, psychologická charakteristika sluchově postižených, postižení řeči a jazyka, sociální význam sluchového postižení, léčba a péče o sluchově postižené	

Tělesné postižení jako funkční i estetický zážitek		
Žák ➢ vyloží psychologickou charakteristiku pohybově a tělesně postižených ➢ kriticky posoudí přístup společnosti k tělesně a pohybově postiženým lidem	pohybové postižení – psychologická charakteristika pohybově postižených, psychologická charakteristika tělesné deformace, sociální význam tělesného postižení, léčba a péče o tělesně postižené	
Rozvoj čtenářské a informační gramotnosti žáků		
Žák ➢ pracuje s textem a nachází v něm informace ➢ vyhledává efektivně informace v knižních a internetových zdrojích ➢ kriticky vyhodnocuje a využívá samostatně vyhledané informace ➢ zpracuje PowerPointovou prezentaci na zadané téma a prezentuje ji pomocí ICT		

Předmět: seminář z psychologie

Ročník: oktáva; čtvrtý

Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Doporučená literatura
Vybrané duševní a behaviorální poruchy		
Žák ➢ vysvětlí příčiny a projevy demence ➢ charakterizuje Alzheimerovu chorobu ➢ kriticky posoudí postoj společnosti k nemocným trpícím demencí	demence – výskyt a příčiny vzniku, klinické projevy demence, sociální význam demence, možnosti terapie	
➢ vysvětlí příčiny a projevy mentální retardace ➢ charakterizuje Downův syndrom ➢ kriticky posoudí postoj společnosti k mentálně retardovaným	mentální retardace – výskyt a příčiny vzniku, psychologická charakteristika mentální retardace, sociální význam mentální retardace, socializace mentálně postižených, léčba a péče o mentálně postižené	
➢ jmenuje a vysvětlí hlavní příznaky autismu ➢ objasní sociální dopad autistické poruchy	dětský autismus – výskyt a příčiny vzniku, klinický obraz autismu, sociální význam autistické poruchy, léčba	
➢ popíše klinické projevy schizofrenie ➢ jmenuje a charakterizuje základní typy schizofrenie ➢ objasní sociální dopad onemocnění schizofrenií	schizofrenie – výskyt a příčiny vzniku, klinické projevy schizofrenie,typy schizofrenie, sociální význam schizofrenie, léčba	
➢ popíše klinické projevy afektivních poruch ➢ kriticky posoudí sociální význam afektivních poruch a možnosti narušení mezilidských vztahů	afektivní poruchy – výskyt a příčiny vzniku, klinické projevy afektivních poruch – depresivní a manický syndrom, sociální význam afektivních poruch, léčba	
➢ popíše klinické projevy úzkostných poruch ➢ jmenuje a charakterizuje vybrané druhy fobií ➢ popíše klinické projevy obsedantně-kompulzivní poruchy ➢ kriticky posoudí rizika soužití s úzkostným nemocným	neurotické a úzkostné poruchy – výskyt a příčiny vzniku, klinické projevy úzkostných poruch, typy fobií, obsedantně – kompulzivní porucha, sociální význam úzkostných a obsedantně-kompulzivních poruch	

➢ vysvětlí spojitost poruch příjmu potravy s poruchou postoje k vlastnímu tělu ➢ popíše projevy mentální anorexie a mentální bulimie ➢ kriticky posoudí rizika mentální anorexie a mentální bulimie	poruchy příjmu potravy – výskyt a příčiny vzniku, klinické projevy mentální anoraxie a mentální bulimie, sociální význam, léčba	
Problémy spojené s nevhodným působením rodiny		
Žák ➢ vysvětlí příčiny vzniku syndromu CAN ➢ kriticky posoudí následky týrání, zneužívání a zanedbávání dětí pro jejich další vývoj ➢ kriticky posoudí postoj společnosti k zanedbávání, týrání a zneužívání dětí	syndrom CAN - výskyt a příčiny, zanedbávání, týrání fyzické a psychické, sexuální zneužívání, léčba a pomoc	
➢ uvede charakteristiku rizikového muže-pachatele a rizikové ženy ➢ kriticky posoudí postoj společnosti k týrání žen ➢ uvede možnosti pomoci týraným ženám	domácí násilí – výskyt a příčiny vzniku, charakteristika pachatele domácího násilí, syndrom týrané a zneužívané ženy	
Problémy vyvolané negativním působením společnosti		
Žák ➢ vysvětlí hlavní problémy sociokulturní odlišnosti ➢ kriticky posoudí postoje společnosti k sociokulturně, etnicky či rasově odlišným lidem	sociokulturní handicap	
Pracovní a ekonomické problémy		
Žák ➢ objasní vliv nezaměstnanosti na osobnost nezaměstnaného ➢ kriticky posoudí sociální význam nezaměstnanosti ➢ uvede možnosti pomoci nezaměstnaným	nezaměstnanost – výskyt a příčiny, změny psychiky, vliv nezaměstnanosti na zdravotní stav, sociální význam nezaměstnanosti, možnosti pomoci	
➢ charakterizuje osobnost bezdomovce ➢ kriticky posoudí postoj společnosti k bezdomovcům ➢ jmenuje existující formy pomoci bezdomovcům	bezdomovectví – výskyt a příčiny, osobnost bezdomovce a její typické znaky, zdravotní rizika bezdomovectví	
Psychologie kriminálního chování a penitenciárního působení		
Žák ➢ popíše průběh penitenciárního procesu ➢ kriticky posoudí sociální postavení člověka, který přišel z výkonu	výskyt a příčiny kriminálního chování, průběh penitenciárního procesu, sociální postavení	

trestu ➢ jmenuje formy pomoci trestaným	člověka, který přišel z výkonu trestu, pomoc a terapeutická práce s trestanými	
Psychologie oběti trestného činu		
Žák ➢ objasní působení traumatu na oběť ➢ popíše průběh reakce na trauma ➢ kriticky posoudí sociální postavení oběti a možnosti pomoci	Výskyt a příčiny vzniku poškození trestným činem, působení traumatu na oběť,, průběh reakce na trauma, sociální postavení oběti, léčba a pomoc	
Rozvoj čtenářské a informační gramotnosti žáků		
Žák ➢ pracuje s textem a nachází v něm informace ➢ vyhledává efektivně informace v knižních a internetových zdrojích ➢ kriticky vyhodnocuje a využívá samostatně vyhledané informace ➢ zpracuje PowerPointovou prezentaci na zadané téma a prezentuje ji pomocí ICT		

Učební osnovy

SEMINÁŘ Z DĚJEPISU

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Předmět seminář z dějepisu je určen žákům s hlubším zájmem o historii a žákům, kteří budou skládat maturitní zkoušku z dějepisu.
Umožňuje žákům pohled na dějinný vývoj lidstva a našeho národa. Seznamuje je s významnými historickými událostmi a osobnostmi, jež ovlivnily život minulých generací a mají i význam pro orientaci v současném světě a společenském životě. Předmět vede žáka k rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, dále k vytváření pocitu sounáležitosti s evropskou kulturou. Žák odhaluje kořeny společenských jevů, dějů a změn, promýšlí jejich souvislosti a vzájemnou podmíněnost. Vytváří si dovednost pracovat s historickými prameny. Chápe hospodářské, politické, sociální i kulturní změny, jimiž prošlo lidstvo od svých počátků až po současnost se zřetelem k našim národním dějinám a jejich důsledkům pro současnost i budoucnost.
Za důležité považujeme, aby si žák vytvořil vlastní objektivně kritický pohled na historický vývoj. Při práci s historickým materiálem žák aktivně využívá znalosti cizích jazyků a naučí se vyhledávat a zpracovávat informace. Nedílnou součást výuky dějepisu představují církevní dějiny a vliv náboženství na naše i světové dějiny. Ve výuce předmětu se klade důraz na samostatnou práci studentů. Výstupy z jejich referátů a prezentací jim budou vytvářet podklady k úspěšnému zvládnutí maturitní zkoušky.

Časové a organizační vymezení předmětu
Předmět seminář z dějepisu je vyučován ve třetím a čtvrtém ročníku vyššího gymnázia s hodinovou dotací dvě hodiny týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu dějepis
Kompetence k učení
- Výuku koncipujeme tak, aby si žáci sami plánovali a organizovali své učení.
- Do výuky zařazujeme projektové vyučování, aby se žáci naučili skloubit práci různé povahy, samostatné nebo společné vyhledávání informací, jejich hodnocení a správné zařazení do jednotlivých období dějin lidstva.

Kompetence k řešení problémů
- Pomáháme žákům, kteří se zapojí do dějepisných soutěží na úrovni školy, okresu, kraje.
- Zadáváme referáty na zadaná historická témata, jejich přípravou se žáci naučí tvořivě zpracovávat informace, při prezentaci argumentují, srovnávají a hodnotí.

Kompetence komunikativní
- Prostřednictvím referátů a obhajobou projektů učíme žáky prezentovat výsledky své práce.
- Dbáme na přesné a kultivované vyjadřování, na věcně správný výklad historických pojmů a logický sled žákova výkladu v připraveném projevu i v diskusi.

Kompetence sociální a personální
- Žáci se prostřednictvím prezentací učí obhajovat výsledky své práce, respektovat připomínky a adekvátně na ně reagovat.
- Pro práci ve výuce využíváme metody dialogu, žák se naučí vystupovat před posluchači a získá tím návyky pro veřejné vystupování.
- Při diskusi podporujeme schopnost vlastního úsudku, na jehož základě je žák schopen odolávat společenským a mediálním tlakům.

Kompetence občanské

- Při výuce vybíráme fakta, která přispívají k vytváření občanského povědomí, a učíme žáky, aby na základě osvojených informací vyváženě hodnotili některé současné problémy.

Kompetence k podnikavosti

- Vedeme žáky k tomu, aby využívali nabytých znalostí pro své další vzdělávání.

Předmět: seminář z dějepisu

Ročník: septima; třetí

Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Pravěk		
Žák ➢ zařadí časově i prostorově vybrané typy pravěké keramiky, objasní v souladu s aktuálními vědeckými poznatky vznik a vývoj pravěkého zemědělství ➢ interpretuje odpovídajícím způsobem historické prameny týkající se pravěku, zejména kulturu pohřbívání ➢ charakterizuje obecně pomocné vědy historické, uvede několik příkladů	- počátky zemědělství - pravěká keramika v Čechách - všední život v pravěku - historické prameny o pravěku - z různých historických epoch - PVH – základní vymezení	
Starověk		
Žák ➢ rozpozná za použití archeologických pramenů a literárních památek charakteristické rysy jednotlivých starověkých společností ➢ charakterizuje vzájemné ovlivňování se středomořských národů ➢ charakterizuje řeckou antickou kulturu s důrazem na společenský vývoj ➢ popíše každodennost římského občana, charakterizuje kulturní vliv římského impéria ➢ zasvěceně popíše civilizaci a kulturu Keltů na základě prostudovaných textů G. J. Caesara ➢ vymezí za pomoci mapy jednotlivé starověké civilizace a jejich centra	- Archeologie starověké Mezopotámie - Chammurapiho zákoník (četba a rozbor) - biblické texty o zajetí Židů (četba a rozbor) - Herodotos: Dějiny (četba ukázky a rozbor) - kultura a každodennost starověkého Řecka - osobnost Alexandra Makedonského - seznámení se s Pompejemi - Titus Livius – Dějiny (četba ukázky a rozbor) - Caesar: Zápisky o válce galské (četba ukázky a rozbor se zaměřením na charakteristiku keltské kultury) - práce s dějepisným atlasem	
Středověk		
Žák ➢ charakterizuje středověkou společenskou hierarchii ➢ vysvětlí význam šlechtických a církevních titulů užívaných ve středověku	- trojí lid středověku – detailní charakteristika - šlechtické tituly ve středověké Evropě - královské insignie středověké Evropy	

➢ charakterizuje životní styl jednotlivých společenských vrstev	- kultura a vzdělanost středověké Evropy	
➢ interpretuje středověké kronikářské zápisy týkající se českých dějin ➢ charakterizuje přístup vybraných historiků k dějinám českého středověku	- četba a rozbor ukázky Fredegarovy kroniky týkající se Sámovy říše - Zbraslavská kronika – četba ukázek a rozbo - četba a rozbor ukázky Widukindovy saské kroniky týkající se sv. Václava - osobnost a osud knížete Václava pohledem soudobých českých historiků - charakteristika osobností Konstantina a Metoděje; kulturní a náboženský význam jejich misie	
➢ aktivně využívá znalost heraldických pravidel při blasonování erbů	- heraldické zásady, erby panovnických rodů - četba a rozbor Břetislavových dekretů z r. 1039 jako naší nejstarší právní kodifikace	
➢ charakterizuje vybrané kapitoly evropského středověku ➢ na mapě vyhledá místa spojená s klíčovými událostmi evropského středověku	- přínos křížových výprav pro rozšíření kulturního obzoru Evropy - vznik Polska a Uher - Moskevské velkoknížectví a Polsko-Litevský stát - rozmach, působení a hierarchie křesťanské církve ve středověku do Velkého schismatu - avignonské zajetí papežů – důvody a důsledky	
➢ charakterizuje středověkou inkvizici a vysvětlí důvody jejího vzniku	- vznik a působení středověké inkvizice - Zlatá bula sicilská – četba a rozbor - charakteristika nejznámějších českých šlechtických rodů doby posledních Přemyslovců	
➢ popíše průběh stoleté války a charakterizuje osobnost a osudy Johanky z Arku ➢ charakterizuje klíčové osobnosti českých dějin 14. a 15. století	- stoletá válka – komplexní charakteristika konfliktu, jeho příčiny a důsledky - osudy a činy Johanky z Arku - lucemburská epocha ve světle kronikářů Karla IV. a historické literatury; četba a rozbor papežské buly povyšující pražské biskupství na arcibiskupství, četba a rozbor zakládací listiny pražské univerzity	

	- charakteristika vybraných osobností lucemburské epochy – Eliška Rejčka, Karel IV., Arnošt z Pardubic, Jan z Pomuku, Jan Milíč z Kroměříže, Jan Hus - četba a interpretace Stížného listu českých a moravských šlechticů do Kostnice - osobnost krále Jiřího z Poděbrad a jeho východočeské državy	
Počátky novověku		
Žák ➢ popíše rozdíly mezi středověkou a renesanční kulturou ➢ charakterizuje přerod středověkého na humanistické myšlení ➢ charakterizuje zásadní body z 95 tezí Martina Luthera ➢ popíše život Viléma z Rožmberka a Petra Voka z Rožmberka, vysvětlí rozdíl mezi nimi ➢ charakterizuje císařskou Prahu za Rudolfa II. a vyjmenuje několik důležitých umělců a vědců, jimiž se obklopoval ➢ zhodnotí význam Albrechta z Valdštejna a vymezí jeho vztah k severovýchodním Čechám ➢ na mapě vyhledá místa související s třicetiletou válkou a životem Albrechta z Valdštejna ➢ vysvětlí, co obsahují a k čemu sloužily smolné knihy	- proces s Galileem Galileim jako ukázka přerodu středověkého na novověké myšlení Evropské renesanční umění - významné renesanční památky u nás, česká šlechta před třicetiletou válkou - objevná cesta Kryštofa Kolumba z pohledu námořníka jeho posádky - četba a interpretace 95 tezí Martina Luthera - Münsterská komuna - specifika Tudorovské Anglie, Alžbětinská doba s důrazem na evropskou politiku - osobnost Martina Luthera a Filipa Melanchtona - četba, rozbor a interpretace 1. a 2. volebního reverzu Ferdinanda I. - soužití katolíků a nekatolíků v Českých zemích na příkladu Viléma z Rožmberka a Petra Voka z Rožmberka - četba a rozbor Rudolfova majestátu - rozporuplná osobnost Rudolfa II. a jeho sídlení město Praha - Albrecht z Valdštejna a jeho vztah k severovýchodním Čechám - vyhledávání demografických údajů v Soupisu poddaných podle víry z r. 1651 - smolné knihy z Čech 16. - 17. století – charakteristika pramenů na základě četby ukázek	

Osvícenství, revoluce a idea svobody, modernizace společnosti		
Žák ➢ charakterizuje Francii v době Ludvíka XIV. s důrazem na osobnost krále	- frondy ve Francii - královský dvůr Ludvíka XIV., nedostižný vzor ostatních evropských monarchů	
Rozvoj čtenářské a informační gramotnosti žáků		
Žák ➢ samostatně vyhledává informace v poskytnuté odborné literatuře a na internetu ➢ kriticky informace zhodnotí a hodnocení zdůvodní ➢ samostatně vyhledává fakta v předložených historických dokumentech a interpretuje je ➢ získané informace použije při studiu, např. při tvorbě seminární práce ➢ výsledek své seminární práce převede do podoby powerpointové prezentace ➢ napíše za pomoci PC text splňující základní parametry normativně stanoveného formátování textu		

Předmět: seminář z dějepisu

Ročník: oktáva; čtvrtý

Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Osvícenství, revoluce a idea svobody, modernizace společnosti		
Žák ➢ popíše společenský vývoj v Evropě a základní příčiny jeho asymetrického vývoje, ➢ rozpozná charakteristické znaky vývoje USA a příčiny občanské války ➢ vysvětlí emancipační hnutí národů, vymezí místo formování moderního českého národa ➢ posoudí ekonomický a sociální vývoj v 19. a na počátku 20. století ➢ vysvětlí expanzivní záměry evropských mocností v ostatních částech světa ➢ objasní vztahy v předvečer 1. světové války ➢ rozpozná charakteristické znaky uměleckých směrů a slohů přelomu století	politický a společenský vývoj ve Velké Británii, Francii, Rusku po skončení napoleonských válek občanská válka v USA utváření novodobých národních společností (české, slovenské); sjednocení Německa, Itálie emancipační hnutí sociálních skupin – dělnictvo, ženské hnutí rozvoj výroby a vědy, změny ve výrobě, proměna agrární společnosti ve společnost průmyslovou, změny v sociální struktuře – podnikatelské vrstvy, dělnictvo předpoklady a projevy imperiální (mocenské a koloniální) politiky velmocí – koloniální války, rozdělení světa vzájemné střetávání velmocí, diplomatické a vojenské aktivity v předvečer I. světové války, mimoevropská ohniska koloniálních konfliktů proměny životního stylu, vzdělanost a umění přelomu 19. a 20. století	
Moderní doba I - situace v letech 1914-1945		
Žák ➢ charakterizuje první světovou válku, popíše její průběh, dokumentuje politické, sociální a hospodářské změny, jež nastaly v jejím průběhu ➢ uvede příčiny nastolení bolševické moci a vznik fašismu, vymezí základní znaky totalitních ideologií	první světová válka, revoluce v Rusku, změny v charakteru války vznik fašismu, nacismu, komunismu, vývoj v SSSR po občanské válce - vznik stalinismu	

➢ objasní proces vzniku Československa	vznik Československa, Československo v meziválečném období	
➢ popíše proces vzniku meziválečné Evropy	Versailleský systém, malá dohoda	
➢ vysvětlí souvislost mezi hospodářskou krizí a radikalizací pravicových a levicových sil, popíše vznik válečných ohnisek a proměnu nacistického Německa v hrozbu pro celou Evropu	Evropa a svět ve 20. a 30. letech, světová hospodářská krize ve světě i v ČSR, růst mezinárodního napětí a vznik válečných ohnisek	
➢ charakterizuje druhou světovou válku, popíše její průběh, dokumentuje politické, hospodářské a sociální změny, jež nastaly v jejím průběhu ➢ orientuje se v klíčových událostech druhé světové války ➢ charakterizuje válečné zločiny a popíše systém koncentračních táborů	druhá světová válka (globální charakter války, uplatnění vědy a techniky jako prostředků vedení války, hospodářské faktory vedoucí k porážce zemí Osy, holocaust),	
➢ vysvětlí proces vzniku Protektorátu Čechy a Morava a jeho postavení ve vztahu k Třetí říši	Protektorát Čechy a Morava, II. odboj	
Moderní doba II - soudobé dějiny		
Žák		
➢ charakterizuje vznik, vývoj a rozpad bipolárního světa, jeho vojenská, politická a hospodářská seskupení, vzájemné vztahy a nejvýznamnější konflikty	Evropa a svět po válce (OSN, princip sociálního státu)	
➢ vysvětlí základní problémy vnitřního vývoje zemí západního a východního bloku; zejména se zaměří na pochopení vnitřního vývoje a vzájemných vztahů supervelmocí USA, SSSR, na situaci ve střední Evropě a v naší zemi	euroatlantická spolupráce a vývoj demokracie v západoevropských zemích; USA jako světová velmoc východní blok, jeho politický, hospodářský a sociální vývoj; SSSR jako světová velmoc; RVHP, Varšavská smlouva vývoj Československa po druhé světové válce, společenské změny v daném období	
➢ popíše vývoj v zemích třetího světa, procesy globalizace	konflikty na Blízkém východě, vznik státu Izrael dekolonizace; "třetí svět" a modernizační procesy v něm - ekonomické, demografické a politické postavení v globálním světě	

Učební osnovy

SEMINÁŘ Z HUDEBNÍ VÝCHOVY

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Předmět seminář z hudební výchovy navazuje na vzdělávací obor Hudební obor (RVP G), který je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura. Seminář z hudební výchovy vede žáky prostřednictvím pěveckých, poslechových, instrumentálních a hudebně pohybových činností k porozumění hudbě a k jejímu aktivnímu vnímání. Tyto čtyři činnosti jsou obsahovými doménami předmětu, navzájem se propojují a doplňují.
Svým obsahem a cílem navazuje seminář z hudební výchovy na hudební výchovu v prvních dvou ročnících čtyřletého a vyššího stupně osmiletého gymnázia. Náplní tohoto předmětu je podrobnější studium dějin hudby, hudebních forem, hudební teorie a hudebních nástrojů. Nedílnou součástí výuky jsou jednoduché formální a harmonické rozbory skladeb. V rámci předmětu si žáci upevňují a získávají také intonační a sluchové schopnosti a dovednosti.
Žáci jsou v semináři připravováni na praktickou a ústní část maturitní zkoušky a na přijímací zkoušky na střední či vysoké školy s hudebním zaměřením.
V rámci semináře hudební výchovy se žáci účastní exkurzí, koncertů a besed s hudební tématikou.

Časové a organizační vymezení předmětu
Seminář z hudební výchovy se vyučuje ve 3. a 4. ročníku čtyřletého gymnázia vždy dvě hodiny týdně. Stejné vymezení je pro studenty tříd septim a oktáv osmiletého gymnázia. Studenti si volí předmět z nabídky povinně volitelných předmětů pro daný ročník.
Hodiny semináře z hudební výchovy se vyučují ve specializované učebně HV. Učebna je vybavena příslušnou audiovizuální technikou a pianinem.
Žáci mají k dispozici archiv CD a hudební knihovnu s odbornou literaturou.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu seminář z hudební výchovy
Společné postupy, které povedou v předmětu seminář z hudební výchovy k utváření klíčových kompetencí, jsou realizovány následujícími metodami:

- frontální vyučování
- skupinové vyučování
- práce s prameny a různými informačními zdroji
- projekty
- nové aktivizující metody (např. brainstorming, mindmap, insert)
- exkurze
- besedy
- výchovné koncerty

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu seminář z hudební výchovy
Kompetence k učení

- Formou samostatných referátů, které žáci doma zpracovávají a na semináři prezentují, rozvíjíme v žácích schopnost vyhledávat a získávat informace z různých zdrojů (knihy, časopisy, internet, TV) a samostatně rozebírat hudební ukázky na základě předchozích znalostí získaných při výuce.
- Prostřednictvím rozhovoru upřesňujeme u žáků nazírání na svět hudby, která ho obklopuje (mimoškolní hudební recepce a zpětná vazba žáka).

- Formou výkladu seznamujeme žáky s odbornými pojmy z oblasti hudby.
- Učíme žáky uvědomovat si souvislosti s dalšími humanitními předměty.
- Umožňujeme žákům, aby si praktickými činnostmi upevnili znalosti znaků hudby jednotlivých historických období.
- V tvořivých činnostech podporujeme úsilí a snahu žáka.

Kompetence k řešení problémů

- Poslechem hudební ukázky a následným rozborem vedeme diskuzi, při které žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových i funkčních podobách.
- Vybízíme žáky k vlastnímu kritickému hodnocení uměleckého a neuměleckého díla.

Kompetence komunikativní

- Při prezentacích a tzv. hudebních vyznáních vedeme žáky k otevřenému vyjadřování svých myšlenek a názorů, ke kultivovanému, výstižnému a souvislému ústnímu projevu a k argumentaci.
- Individuálními úkoly zapojujeme žáky do aktivit spojených s interpretací písní a skladeb.
- Učíme žáky slovně hodnotit různé hudební pořady, interprety, poslouchané skladby.
- Učíme žáky rozlišovat dirigentská gesta a reagovat na ně.

Kompetence sociální a personální

- Využitím přednášek, exkurzí, návštěv koncertů či divadelních představení ukazujeme žákům pravidla společenské etikety, formujeme v nich estetické cítění.
- Ve všech činnostech podporujeme samostatnost i týmovou práci.
- Využíváme hry, na jejíž tvorbě se podílejí sami žáci.

Kompetence občanské

- Formou zpracování referátů vybízíme žáky ke sledování aktuálního dění ve světě hudby a v oblastech, které s hudbou úzce souvisejí.

Předmět: seminář z hudební výchovy

Ročník: septima a oktáva; třetí a čtvrtý

Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Hudební teorie		
Žák ➢ **využívá svůj individuální pěvecký potenciál při zpěvu, při mluvním projevu vede svůj hlas zněle a přirozeně, správně artikuluje, logicky člení větu (obsah sdělení), uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě** ➢ **využívá jednoduché a podle vybavení školy i složitější hudební nástroje (keyboardy, keyboardy ve spojení s počítačem) při individuálních či společných hudebních aktivitách a přiměřeně svým hudebním schopnostem a dovednostem používá hudební nástroje jako prostředek sdělování hudebních i nehudebních myšlenek a představ**		
➢ rozliší hluky a tóny, vyjmenuje vlastnosti tónů;	Zvuk - tón - nota	
➢ chápe rozdíl mezi notou (tónem) a pomlkou;	Vlastnosti tónů	
➢ vyjmenuje a napíše hodnoty not a pomlk, určí mezi nimi vztahy;	Hodnoty not a pomlk	
➢ vyjmenuje druhy klíčů, určí vztahy mezi jednotlivými klíči;	Hudební abeceda	
➢ vyjmenuje tóny hudební abecedy a aplikuje je v houslovém i basovém klíči;	Noty v houslovém i basovém klíči	
➢ sestaví D7 a jeho obraty v durových tóninách;	Dominantní septakordy a jeho obraty	
➢ sluchově rozliší a prakticky používá dominantní septakord a jeho obraty;		
➢ přiřadí k danému akordu akordickou značku;	Akordické značky	
➢ užitím základních harmonických funkcí zharmonizuje jednoduché melodie;	Harmonie	

Dějiny hudby		
Žák ➢ **orientuje se ve vývoji hudebního myšlení; uvědomuje si rozdílnost hudebního myšlení v jednotlivých etapách; rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků, na základě historických, společenských a kulturních kontextů popíše podmínky a okolnosti vzniku hudebního díla** ➢ **odliší hudbu podle jejího stylového zařazení, významu a funkce, rozpozná vhodnost či nevhodnost využití určité hudby v konkrétních situacích** ➢ **popíše a na vybraných hudebních dílech (částech hudebního díla) ukáže důležité znaky tvorby a interpretace, vysvětlí, v čem tkví originální a nezaměnitelný přínos skladatele a interpreta, možná poselství sdělovaná prostřednictvím hudby na základě svých schopností, znalostí i získaných zkušeností dešifruje a interpretuje** ➢ **vyděluje podstatné hudební znaky z proudu znějící hudby, rozpoznává hudebně výrazové prostředky užité ve skladbě, uvědomuje si hudební formu díla a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku** ➢ **interpretuje hudbu na základě vědomostí a individuálních schopností; vytváří vlastní soudy a preference, které dokáže v diskuzi obhájit** ➢ **uvědomuje si roli hudebního průmyslu v současném světě; popíše možnosti využití hudby v „mimohudební" oblasti a je schopen poukázat na příklady jejího zneužívání** ➢ **uvědomuje si rozdílnost přístupů jednotlivých lidí k hudbě a hudební tvorbě, vnímá hudbu jako způsob prezentace vlastních idejí a názorů i idejí, pocitů a názorů ostatních lidí a na základě toho je schopen se s hudbou ztotožnit, či ji odmítnout** ➢ **upozorní na ty znaky hudební tvorby, které s sebou nesou netoleranci, rasismus a xenofobii, a dokáže se od takové hudby distancovat** ➢ **reaguje na hudbu pohybem, ztvárňuje ji úměrně svým hudebním schopnostem a pohybovým dispozicím; pohyb ve spojení s hudbou využívá k vyjádření vlastních představ a pocitů**	**Periodizace dějin hudby** **Vznik a počátky pravěké hudby** **Velké hudební kultury starověku** Hudba exotická **Hudba středověku:** Monodiální sloh chorální, křesťanský bohoslužebný zpěv; duchovní písně, dramatické umění; světský zpěv, rytířské umění; instrumentální hudba; raný středověký vícehlas; ars antiqua; ars nova; nizozemské školy; hudba renesance; česká gotika a husitství, období reformace a humanismu **Barokní sloh:** Florentská camerata, vznik a vývoj opery v baroku; vokální a instrumentální formy baroka; barokní slohová syntéza; české hudební baroko **Klasický sloh:** Vznik sonátové formy; reforma opery; první vídeňská škola; český hudební klasicismus v emigraci a na domácí půdě **Romantický sloh: Raný romantismus** a jeho představitelé **Hudba vrcholného romantismu:** novoromantismus; světové národní školy; česká národní škola **Hudba na přelomu 19. a 20. století:** verismus; pozdní romantismus; impresionismus; česká moderna **Hudba 20. století:** směry a proudy v klasické hudbě 20. století atonalita dodekafonie a serialismus	**OSV – Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů** – jak ovládám myšlenkové postupy řešení problémů a co se v této oblasti mohu dále učit. **OSV – Sociální komunikace** - tvořivá komunikace (plynulost, pohotovost, bohatost, výrazovost, nápaditost, estetizovanost komunikace) **OSV – Spolupráce a soutěž–** nakolik chci být originální a nakolik se umím přizpůsobovat druhým **EGS – Žijeme v Evropě** – evropské kulturní kořeny a hodnoty: umění **EGS – Žijeme v Evropě** – významní Evropané: výběrová mozaika světově významných představitelů evropské kultury; význační Evropané a jejich vliv na českou kulturu **EGS – Žijeme v Evropě** – významní Evropané z českého prostředí: výběrová mozaika evropsky a světově významných reprezentantů kultury pocházejících z území Čech, Moravy a českého Slezska

➢ **orientuje se v zápise jednoduchých, případně i složitějších vokálních, instrumentálních i vokálně – instrumentálních písní skladeb; na základě svých individuálních hudebních schopností tyto skladby realizuje** ➢ **uvědomuje si význam osobně založených podnětů na vznik estetického prožitku, snaží se odhalit vlastní zkušenosti i zkušenosti s uměním, které s jeho vznikem souvisejí** ➢ **vysvětlí, jaké předpoklady jsou zapotřebí k recepci uměleckého díla a zejména k porozumění uměleckým dílům současnosti**	neoklasicismus neofolklorismus elektroakustická a elektronická hudba mikrointervaly, minimalismus osobnosti světové a české hudby 20. století **Nonartificiální hudba:** blues – jazz; rock; chanson; muzikál; folk; country & western; pop; taneční hudba V jednotlivých hudebních etapách se výuka průběžně zaměřujeme na: - vznik a vývoj hudby - vznik a vývoj hudebních nástrojů - způsoby interpretací hudebních děl - hudební styly a žánry - funkci hudby Teoretická část výuky je doplňována: - praktickými vokálními, instrumentálními a pohybovými činnostmi - kultivací pěveckého a hlasového projevu - vedením ke správným zásadám sólového a sborového zpěvu - orientací v notovém zápisu - intonačním a rytmickým výcvikem - improvizací jednoduchých vokálních kompozic - hrou jednoduchých instrumentálních skladeb - tvorbou doprovodů	

Učební osnovy

DĚJINY VÝTVARNÉHO UMĚNÍ

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Vyučovací předmět dějiny výtvarného umění přináší poznatky o vývoji architektury, sochařství, malířství a užitého umění v souvislosti s vývojem lidské společnosti a jejího myšlení od pravěku po současnost. Představuje stěžejní osobnosti jednotlivých období a architektonická, sochařská, malířská a uměleckořemeslná díla, která zásadním způsobem ovlivnila vývoj evropského i celosvětového kulturního dění.
Základním metodologickým východiskem je rovnoměrné propojení teoretického výkladu s konkrétní obrazovou dokumentací. Výuka zahrnuje také návštěvy sbírek umění a výstav.

Prostřednictvím předmětu výtvarná výchova jsou realizována tato průřezová témata:
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Časové a organizační vymezení předmětu
Předmět dějiny výtvarného umění je koncipován jako dvouletý celek a je určen pro studenty septim a oktáv, kteří navštěvují výuku společně. Předmět je dotován dvěma vyučovacími hodinami týdně.
Výuka probíhá ve výtvarné učebně, která je vybavena dataprojektorem.

Výchovně vzdělávací strategie předmětu dějiny výtvarného umění
Kompetence k učení
- Během výkladu o výtvarném umění propojujeme mezioborové znalosti, které najdou uplatnění v budoucím vysokoškolském studiu.
- Poznáváním uměleckých děl kultivujeme estetické vědomí a představu o přínosu výtvarného umění pro život člověka.

Kompetence k řešení problémů
- Používáním obrazových materiálů rozvíjíme fantazii a představivost.
- Vhodnými úkoly vedeme k tvořivému zpracování informací.

Kompetence komunikativní
- Rozborem výtvarných děl obohacujeme kulturní rozhled žáků.
- Formou diskuse vybízíme k vyslovování názorů na výtvarná díla.

Kompetence sociální a personální
- Poznáváním rozmanitých výtvarných projevů rozšiřujeme toleranci k multikulturní společnosti.

Kompetence občanské
- Prohlubováním poznatků z dějin umění rozvíjíme úctu k tradici a ke kulturním hodnotám.
- Prohlubováním poznatků z dějin umění přispíváme ke schopnosti posuzovat estetiku životního prostředí.

Kompetence k podnikavosti
- Vedeme k pečlivému provedení zadaných úkolů a preferujeme kvalitu jejich zpracování.

Předmět: dějiny výtvarného umění Ročník: septima, oktáva; třetí, čtvrtý

Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Žák ➢ formuluje kulturně historické souvislosti vzniku a vývoje architektury, výtvarného a užitého umění ➢ objasní kontinuitu vývoje umění v souvislosti s vývojem života ve společnosti ➢ představí osobnosti jednotlivých období a jejich významná díla ➢ vybere vhodný obrazový materiál ➢ porovná umělecká díla podle různých kritérií ➢ užívá terminologii oboru ➢ využívá informace získané v odborném textu		**EGS Žijeme v Evropě** -evropské kulturní kořeny a hodnoty
Žák ➢ shrne periodizaci pravěku ➢ vysvětlí vztah vývoje životních podmínek, společnosti, náboženských představ a umění ➢ rozezná charakteristické znaky jeskynních maleb, plastiky, keramiky, časově a místně je zařadí ➢ určí nejznámější pravěká naleziště ➢ jmenuje a zařadí významné nálezy ➢ shrne periodizaci vývoje jednotlivých kultur ➢ lokalizuje významná kulturní centra ➢ určí významná naleziště ➢ rozezná charakteristické znaky jednotlivých druhů umění ➢ určí a zařadí známé nálezy a památky ➢ pojmenuje náměty, materiály a techniky jednotlivých kultur ➢ identifikuje charakteristické znaky krétské a mykénské architektury ➢ rozezná projevy jednotlivých druhů architektury, jejich tvary a články ➢ vyvodí vztah mezi projevy umění a mytologií ➢ shrne vývoj řeckého sochařství ➢ posoudí dílo a přínos významných osobností řeckého umění	**Výtvarné umění pravěku** Paleolit Mezolit Neolit Doba bronzová Doba železná **Výtvarné umění starověku** Egypt Mezopotámie Indie Čína Egejská oblast, Kréta Řecko	

➢ identifikuje charakteristické znaky etruské architektury, sochařství, malířství a užitého umění ➢ uvede do souvislosti projevy umění a mytologie ➢ identifikuje charakteristické znaky římské architektury (veřejné, technické, oslavné a náboženské stavby, urbanismus) ➢ identifikuje charakteristické znaky a významné projevy římského sochařství a malířství ➢ uvede do souvislosti projevy umění a mytologie	Etruské umění Umění antického Říma	
➢ shrne časové a lokálním vymezení a základní historické souvislosti ➢ specifikuje základní křesťanské symboly ➢ rozezná charakteristické znaky a projevy umění v jednotlivých lokalitách ➢ pojmenuje náměty, materiály a techniky umění středověku ➢ lokalizuje významná kulturní centra ➢ uvede příklady významných památek ➢ posoudí přínos významných osobností ➢ porovná charakteristické rysy románského a gotického umění ➢ porovná projevy nizozemského měšťanského realismu s projevy rané italské renesance	**Výtvarné umění raného středověku** Křesťanské antické umění Umění raně středověké Evropy - předkarolínské období - karolínská renesance - otónské období Byzanc Velká Morava **Výtvarné umění vrcholného středověku v evropských zemích a u nás** Románské umění Gotické umění Nizozemský měšťanský realismus	
➢ shrne časové i lokální vymezení včetně periodizace ➢ definuje základní historické a kulturní souvislosti v Evropě a na našem území ➢ lokalizuje významná kulturní centra ➢ posoudí změny životního stylu ➢ identifikuje a rozezná charakteristické znaky a projevy umění v architektuře, sochařství, malířství, uměleckém řemesle ➢ posoudí dílo a přínos významných osobností doby a jejich individuální přístupy ➢ popíše soudobé náměty, materiály a techniky ➢ rozliší znaky a projevy profánního a sakrálního umění ➢ uvede příklady významných památek ➢ specifikuje projevy umění na našem území ➢ porovná charakteristické rysy gotického a renesančního umění, posoudí rysy barokního a rokokového projevu	**Výtvarné umění novověku v evropských zemích a u nás** Renesanční umění Barokní umění Umění rokoka	

➢ orientuje se v časovém vymezení a v základních historických a kulturních souvislostech ➢ lokalizuje významná kulturní centra ➢ identifikuje a rozezná charakteristické znaky a projevy umění v architektuře, sochařství, malířství, uměleckém řemesle ➢ posoudí dílo a přínos významných osobností doby a jejich individuální přístupy ➢ doloží příklady významných uměleckých děl ➢ specifikuje projevy umění na našem území ➢ určí soudobé náměty, materiály a techniky ➢ posoudí význam a vliv jednotlivých směrů na další vývoj umění	**Umění 18. a 19. století v Evropě a u nás** Klasicismus Romantismus Realismus Impresionismus Postimpresionismus Generace Národního divadla Architektura, historizující slohy Symbolismus a secese **Umění 1. poloviny 20. století v Evropě** Fauvismus Expresionismus Kubismus Futurismus Ruský konstruktivismus Abstraktní malířství Metafyzická malba Dadaismus Surrealismus Bauhaus Funkcionalismus **Umění 2. poloviny 20. století v Evropě a v USA** Vývojové tendence světové architektury Vývojové proudy ve světovém malířství a sochařství **Umění 20. století v našich zemích**	

Učební osnovy

SEMINÁŘ Z RELIGIONISTIKY

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Seminář z religionistiky navazuje na povinně volitelné předměty náboženství resp. religionistika, které doplňuje a dále rozvíjí. Učivo semináře je součástí maturitních témat z obou uvedených předmětů.
Jeden rok semináře je věnován vlastní religionistice. V hodinách žák může hlouběji promyslet náboženství jako jev, jeho kritiku, podrobí zkoumání i ateismus. Zjistí, jak se na náboženství dívají různé humanitní vědy (filologie, etnologie, hlubinná psychologie, sociologie, fenomenologie). Je podnícen, aby uvažoval nad svým viděním světa, když ho srovnává s různými světovými názory, které s existencí Boha počítají nebo naopak nepočítají. Seznámí se také s cestami k poznání Boha, které předkládá filozofická tradice (např. klasické „důkazy Boží existence“ Tomáše Akvinského) i soudobí myslitelé. Rozvíjí své znalosti o světových náboženstvích, kde se více věnuje např. posvátným spisům, slavení svátků, etice, eschatologii. Judaismus v semináři více vystupuje jako svébytné náboženství s vlastními svátky a mystikou, v křesťanství je zase čas např. na diskuzi o možných vysvětleních Ježíšova vzkříšení.
Druhý rok semináře má jako hlavní témata dějiny křesťanství a křesťanské církve. Zde žák využije znalosti z dějepisu a dění v církvi pochopí na základě své doby. Pojmenuje pozitivní i negativní aspekty jednotlivých období církevních dějin, dá do souvislosti doby úpadku i doby obnovy. Seznámí se s příčinami rozdělení křesťanů. Pochopí lépe dnešní dobu, situaci církve i výčitky, které bývají vůči církvi vznášeny, ať už oprávněně nebo ne, což mu pomůže na ně správným způsobem reagovat. Objasní se mu také více tematika řeholního života.
V semináři je kladen důraz také na vlastní práci studentů, kteří sami zpracovávají vybraná témata a prezentují je svým spolužákům.

Časové a organizační vymezení předmětu
Seminář z religionistiky se vyučuje jako povinně volitelný předmět v třetím a čtvrtém ročníku (septimě a oktávě) v rozsahu dvou hodin týdně. Vzhledem k tematické nezávislosti jednotlivých ročníků na sobě ho navštěvují žáci obou ročníků společně, vždy jeden rok se vyučuje religionistika a druhý rok dějiny křesťanství.

Výchovné a vzdělávací strategie semináře z religionistiky
Kompetence k učení
- Zadáváním témat k samostatnému zpracování podporujeme schopnost žáků vyhledávat učivo, zpracovávat ho a rozlišovat podstatné věci.
- Povzbuzujeme žáky k diskusi, k vyjadřování se k předkládaným názorům, k přemýšlení a zaujetí vlastního postoje k nim.
- Probírané učivo uvádíme do souvislostí s poznatky jiných předmětů, např. základů společenských věd a dějepisu.

Kompetence komunikativní
- Vlastním příkladem a usměrňováním diskusí vedeme žáky k naslouchání s respektem k osobě mluvícího.
- Při diskusích je učíme vyjadřovat své názory, zapojovat se do společného uvažování.
- Při prezentaci vlastních prací je vedeme ke srozumitelnému a kultivovanému projevu.

Kompetence sociální a personální
- Osobním příkladem učíme úctě ke každému člověku.

- Při uvažování nad probíranou látkou vedeme žáky k reflexi nad vlastním pohledem na svět.

Kompetence občanské

- Při probírání témat z dějin křesťanství poukazujeme na kořeny naší kultury a snažíme se tím vzbudit v žácích hrdost na to nejlepší v evropské kultuře a posilnit jejich kulturní identitu.

Kompetence k podnikavosti

- Na příkladech konkrétních lidí v dějinách křesťanství ukazujeme hodnotu naplněného života, života, který má smysl.

Předmět: seminář z religionistiky I. Ročník: septima, oktáva; třetí, čtvrtý

Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Doporučená literatura
Úvod do religionistiky		
Žák ➢ používá s porozuměním religionistické pojmy, vysvětlí je a objasní jejich původ ➢ vysvětlí vnitřní a vnější kritiku náboženství a uvede její příklady z dějin ➢ objasní formy ateismu, způsob myšlení, který k nim vede, a kriticky je zhodnotí ➢ vysvětlí, z jakého hlediska zkoumají náboženství humanitní vědy a jak k němu přistupují; uvede také nejvýznamnější představitele některých směrů ➢ vysvětlí vztah pohledu na svět a přístupu k náboženství, přemýšlí nad kritériem, podle nějž lze modely světa posuzovat ➢ nastíní různé modely světa, uvede jejich představitele a pokusí se je zhodnotit ➢ porovná různé modely světa s biblickým pojetím světa jako Božího stvoření ➢ vysvětlí cesty k poznání Boha, uvede případné námitky proti nim ➢ diskutuje rozumnost víry v Boží existenci a roli svobody v jejím přijetí	Definice náboženství Základní pojmy religionistiky Kritika náboženství a ateismus Náboženství jako předmět humanitních věd – filologie, etnologie, hlubinná psychologie, sociologie, fenomenologie Vztah světa k Absolutnu: Svět jako statické absolutno: ontostatický model a panteistický model Svět jako absolutno v procesu: chaoticko-evoluční, emanační, dialekticko-idealistický a dialekticko materialistický model Svět jako neabsolutní Možnosti poznání Boha skrze pozorování světa: Klasické „důkazy" Boží existence (Tomáš Akvinský, Anselm z Canterbury, Albert Lang) Existenciální cesta k Bohu	

Světová náboženství		
Žák ➢ hlouběji vysvětlí hinduistické pojetí světa, božských skutečností, člověka a spásy v různých obdobích indického náboženství ➢ charakterizuje posvátné spisy indického náboženství ➢ popíše stručně vznik hinduistických sekt a uvede základní charakteristiky džinismu ➢ vysvětlí přístup indického náboženství k etice ➢ popíše hinduistickou bohoslužbu ➢ charakterizuje novodobé směry v hinduismu	**Indické náboženství – hinduismus:** Období indického náboženství, kastovní systém, védy a obětní náboženství, Brahmánské období, jeho filozofie a spisy, bráhma a átman, samsára a karma, cesty spásy Období hinduismu a jeho bohové, eposy, Gíta, zbožnost bhakti Džinismus Hinduistická etika a bohoslužba Noví učitelé indického náboženství	
➢ vysvětlí vznik buddhismu ➢ nastíní Buddhův život skutečný i legendární ➢ vysvětlí Buddhovo učení a z nich vycházející etická přikázání ➢ objasní vývoj buddhismu a jeho formy	**Buddhismus:** Život Siddhárty Gautamy Čtyři vznešené pravdy Buddhistická etika Sangha - mnišská obec Směry buddhismu hínajána, mahájána, buddhismus mimo Indii	
➢ objasní chápání náboženství ve staré Číně ➢ vysvětlí záměr, působení a učení Konfucia ➢ diskutuje osobnost Lao´C ➢ charakterizuje základní spisy čínských náboženství ➢ vysvětlí základní ideje čínských náboženství a jejich vývoj, etiku a kult	**Náboženství Číny:** Původní náboženství Číňanů, jin a jang Konfucianismus – život a dílo Konfucia, učení, Lunyu, základní ideje konfucianismu, vztah konfucianismu a náboženství, vývoj konfucianismu Taoismus – základní znaky, Lao´C, Tao-te-ťing, wu-wei, etika, vývoj taoismu, kult	
➢ charakterizuje jednotlivá dějinná období judaismu ➢ charakterizuje dnešní základní proudy v judaismu a vysvětlí jejich vznik ➢ odliší talmudickou literaturu od biblické, charakterizuje její sbírky a literární druhy ➢ vysvětlí problematiku židovské nauky, její základní prvky ➢ objasní přístup judaismu k etice ➢ popíše židovský kult, kalendář a slavení svátků ➢ charakterizuje židovskou spiritualitu a mystiku	**Judaismus:** Kořeny judaismu, patriarchové a Mojžíš Vlastní judaismus a jeho období Židovská náboženská literatura – biblická, talmudická Židovská nauka, etika, kult, kalendář a svátky Židovská spiritualita a mystika (chasidismus, kabala)	

➢ uvede nekřesťanské i křesťanské historické prameny o Ježíšovi a jejich chápání ➢ popíše Ježíšův život, působení, nárok na božskou autoritu, proces a smrt ➢ uvede a porovná možná vysvětlení vzkříšení (reality prázdného hrobu a svědectví o Ježíšově zjevení) ➢ vysvětlí křesťanské chápání Ježíšovy osobnosti ➢ pokusí se vysvětlit křesťanské chápání Boha, postavení člověka před Bohem a cíl, k němuž člověk směřuje ➢ popíše a vysvětlí základní prvky křesťanského života ➢ popíše společenskou a náboženskou situaci v Mohamedově době ➢ popíše Mohamedův život a vysvětlí muslimské chápání jeho osoby ➢ charakterizuje Korán a Sunnu, odliší chápání Koránu jako Božího zjevení od sebepojetí Bible ➢ vysvětlí rozdíl mezi mekkánským a medinským poselstvím Koránu ➢ objasní základní články islámské víry ➢ objasní základní etické povinnosti muslima ➢ uvede některé muslimské svátky a jejich význam ➢ vysvětlí rozdělení muslimů a rozdíl mezi sunnity a šíity ➢ vysvětlí problémy interpretace Koránu a porovná ji s interpretací Bible ➢ zhodnotí vztah islámu k ostatním náboženstvím	**Křesťanství:** Historické prameny o Ježíšovi Ježíšův život Vzkříšení a pokusy o jeho vysvětlení Ježíš ve vyznání křesťanů – kristologické tituly, dogmata Křesťanská nauka – Trojice, stvoření, člověk a hřích, spása, církev, poslední cíl Křesťanský život – etika, životní stavy, svátosti, modlitba a bohoslužba **Islám:** Společenská a náboženská situace v Mohamedově době Osobnost Mohameda – život a chápání Prameny islámského učení – Korán a Sunna Nauka islámu – víra v jednoho Boha, v anděly, v knihy, v Boží posly, v poslední soud, v předurčení Etika islámu – 5 pilířů, rodinný život Islámský kalendář a svátky Vývoj islámu Problémy dnešní interpretace Koránu Islám ve vztahu k jiným náboženstvím	
Rozvoj čtenářské a informační gramotnosti žáků		
Žák ➢ pracuje s textem a nachází v něm informace ➢ vyhledává efektivně informace v knižních a internetových zdrojích ➢ kriticky vyhodnocuje a využívá samostatně vyhledané informace ➢ zpracuje na zadané téma referát a prezentuje ho ostatním žákům		

Předmět: seminář z religionistiky II. Ročník: septima, oktáva; třetí, čtvrtý

Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Doporučená literatura
Dějiny křesťanství a křesťanské církve		
Žák ➢ stručně vysvětlí historickou situaci v jednotlivých obdobích křesťanských dějin ➢ zhodnotí pozitiva a negativa daného období ➢ zhodnotí, nakolik bylo možné negativním jevům předejít a nakolik byly tak podmíněny svou dobou, že bylo těžké se jim vyhnout ➢ nastíní v základních rysech učení křesťanských herezí v různých dějinných obdobích a uvede odpověď oficiální církve na ně ➢ objasní obnovná hnutí v církvi ➢ charakterizuje nejdůležitější formy zasvěceného života, zdůvodní dobovou podmíněnost jejich vzniku a zhodnotí jejich přínos ➢ představí důležité postavy církve a vysvětlí jejich přínos ➢ stručně vyloží průběh christianizace našich zemí (od Konstantina a Metoděje po zrušení sázavského kláštera) ➢ charakterizuje různé křesťanské denominace a vysvětlí důvody jejich vzniku ➢ charakterizuje znaky sekt, zdůvodní jejich škodlivost a doloží své tvrzení konkrétním případem	Dějiny křesťanství od počátku do dnes: - základní události křesťanských dějin - výrazné osobnosti: svatí, reformátoři - vznik a charakteristika křesťanských denominací - ekumenismus - charakteristika sekty - rozvoj zasvěceného života během staletí křesťanských dějin - rozvoj a měnící se podoba vnějších forem bohoslužby a zbožnosti	
Rozvoj čtenářské a informační gramotnosti žáků		
Žák ➢ pracuje s textem a nachází v něm informace ➢ vyhledává efektivně informace v knižních a internetových zdrojích ➢ kriticky vyhodnocuje a využívá samostatně vyhledané informace ➢ zpracuje na zadané téma referát a prezentuje ho ostatním žákům		

Učební osnovy volitelných seminářů jednoletých

(oktáva; čtvrtý ročník)

Učební osnovy

LITERÁRNÍ INTERPRETACE A TVŮRČÍ PSANÍ

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Jednoletý povinně volitelný předmět literární interpretace a tvůrčí psaní je určen žákům posledního ročníku gymnázia, kteří mají zájem o studium humanitních oborů na vysokých školách zaměřených zejména na literaturu a jazykovědu.
Seminář vychází ze znalostí a dovedností získaných v předmětu český jazyk a literatura. Ty jsou postupně prohlubovány, rozšiřovány a upřesňovány.
Obsah semináře má komplexní charakter, pro přehlednost je rozdělen do tří složek: komunikační a slohové výchovy, jazykové výchovy a literární výchovy.
Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.
Seminář má esteticko-výchovnou funkci a je součástí přípravy žáků ke společné části maturitní zkoušky.

V **komunikační a slohové výchově** se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně mluvit a psát. Na základě textu analyzují a kriticky hodnotí jeho obsah. Dále se učí posuzovat jazykové prostředky textové výstavby a kompozici textu.

V **jazykové výchově** žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojení spisovné podoby českého jazyka. Jsou vedeni k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování.

V **literární výchově** žáci poznávají prostřednictvím četby literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názor na přečtené dílo. Zkvalitňují své čtenářské návyky a dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně obohatit jejich duchovní život, ovlivnit jejich postoje a životní hodnotové orientace.

Získané poznatky žáci uplatňují ve vlastní tvorbě.

Časové a organizační vymezení předmětu
Seminář se vyučuje 2 hodiny týdně v posledním ročníku gymnázia. Pro výuku je k dispozici odborná učebna vybavená jazykovými příručkami a didaktickou technikou.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu literární interpretace a tvůrčí psaní
Kompetence k učení

- Výběrem četby a následným rozborem textů prohlubujeme poznatky žáků o literárních dílech, jejich autorech a společensko-historickém kontextu, současně kultivujeme vyjadřovací schopnosti žáků.
- Zadáváním referátů a prezentací vedeme žáky ke schopnosti vyhledávat, třídit a propojovat informace.
- Tím, že požadujeme výběr, zpracování a hodnocení informací z více zdrojů, učíme žáky kritickému přístupu ke zdrojům informací.

Kompetence k řešení problémů

- Učíme žáky zpracovávat text tak, aby jim byl oporou při samostatném studiu a aby jej dokázali využít při argumentaci.
- Zařazujeme týmovou práci, při které se žáci učí vyrovnávat s názorovou pluralitou a dosahovat kompromisu.

Kompetence komunikativní

- Zadáváním verbálních projevů upevňujeme komunikační dovednosti žáků a vhodné využívání jazykových prostředků vzhledem ke komunikační situaci a komunikačnímu záměru.
- Podporujeme diskuzi, při které se žáci učí argumentovat a naslouchat druhým.

Kompetence sociální a personální

- Rozvíjíme estetické cítění žáků a jejich vztah k umění tím, že s nimi navštěvujeme divadelní představení, výstavy a organizujeme exkurze.
- Při rozboru komunikačních situací upozorňujeme žáky na provázanost výběru jazykových prostředků s charakterem mezilidských vztahů.

Kompetence občanské

- Procvičováním praktických mluvených a psaných útvarů prohlubujeme u žáků schopnost komunikace s občanskými institucemi a posilujeme vědomí důležitosti kultivovaného jazykového projevu na oficiální úrovni.

Kompetence k podnikavosti

- Vedeme žáky k tomu, aby si uvědomili význam a možnosti využití získaných poznatků a dovedností v osobním i profesním životě.

Předmět: literární interpretace a tvůrčí psaní Ročník: oktáva; čtvrtý

Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Komunikační a slohová výchova		
Žák ➢ interpretuje komunikační účinky textu ➢ kriticky posoudí výhody a nevýhody připravených a nepřipravených řečnických vystoupení ➢ v písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich funkce, vztahu k sdělovacímu záměru, dané situaci, kontextu a adresátovi ➢ získané schopnosti a dovednosti tvořivě využívá v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální styl	Řečnický styl - samostatná řečnická vystoupení připravená, nepřipravená Umělecký styl - jazykové, kompoziční a tematické prostředky literárního díla - tvůrčí psaní	
Jazyková výchova		
Žák ➢ odlišuje různé variety národního jazyka a vhodně jich využívá ve svém jazykovém projevu v souladu s komunikační situací ➢ na samostatných projevech prokáže praktickou znalost zásad správné výslovnosti, vhodně využívá prostředky neverbální komunikace ➢ v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu ➢ v písemném a ústním projevu uplatňuje znalosti z tvarosloví, tvoření slov a syntaxe ➢ účinně využívá možností grafického členění textu	Jazyková kultura Zvuková stránka jazyka - zásady správné výslovnosti, prostředky souvislé řeči Grafická stránka jazyka - pravopis lexikální a morfologický - interpunkce ve větě jednoduché a souvětí	
Literární výchova		
Žák ➢ rozliší umělecký text od neuměleckého, nalezne jevy, které činí text uměleckým ➢ postihne smysl textu, vysvětlí důvody a důsledky různých interpretací téhož textu, porovná je a zhodnotí, odhalí eventuální dezinterpretace textu ➢ objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a vysvětlí, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu a jaký vliv	Světová literatura v 2. polovině 20. století a v 21. století - vývoj literatury v kontextu dobového myšlení, umění a kultury - přínos významných autorských osobností v národních literaturách	

může mít svět fikce na myšlení a jednání reálných lidí ➢ vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, jmenuje jejich představitele a uvede jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení ➢ porovná literární předlohu s jejím filmovým zpracováním ➢ tvořivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku a dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje	Česká literatura v 2. polovině 20. století a 21. století - vývoj literatury v kontextu dobového myšlení, umění a kultury - přínos významných autorských osobností	

Učební osnovy

PRAKTICKÁ CVIČENÍ Z ANGLICKÉHO JAZYKA

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Výuka předmětu Praktická cvičení z anglického jazyka se realizuje formou semináře v oktávě. Cílem výuky je procvičování a upevňování jazykových dovedností na úrovni B1 Společného evropského referenčního rámce, která je testována společnou maturitní zkouškou.
Výuka je zaměřena i na osvojení si metodiky testových úloh maturitní zkoušky. Pozornost se věnuje rozvoji všech produktivních i receptivních dovedností, tj. ústní interakci, ústnímu a písemnému projevu, čtení a poslechu s porozuměním. Gramatický systém je procvičován jako nezbytný prostředek k rozvoji a zdokonalení těchto dovedností.

V předmětu Anglická praktika jsou realizovány tyto tematické okruhy:
- **Veřejný život** - veřejné instituce, veřejná oznámení, úřady, formální korespondence, veřejné služby, cestování
- **Svět práce** - státní správa, firmy, průmysl, zemědělství, profese, pracovní události, zaměstnání, obchodní korespondence, reklamní materiály, návody, popis práce
- **Vzdělání** - studium v ČR, USA a Velké Británii, druhy škol, naučné společnosti, profesní instituce, debaty a diskuse
- **Oblast osobní** - osobní charakteristika, popis osoby, rodina a rodinné vztahy, dovolená, koníčky, zdraví, představy o osobním životě: budoucí povolání, vzory, životní styl
- **Oblast osobnostní** - společenské vztahy, vztah k přírodě
- **Oblast společenská** - životní prostředí, příroda, ekologie, počasí, globální problémy, věda a technika, pokrok, umění, historie, budoucnost, aktuální problémy

Časové a organizační vymezení předmětu
Předmět seminář z anglického jazyka se vyučuje jako jednoletý seminář v oktávě s časovou dotací 2 hodiny týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu semináře Anglická praktika
Kompetence k učení
- Seznamujeme žáky s různými metodami a strategiemi, které jim pomohou při učení.
- Společně s žáky vytváříme kritéria pro vyhodnocování toho, co se naučili.

Kompetence k řešení problémů
- Povzbuzujeme žáky, aby se nebáli těžkostí, které při výuce jazyka mohou nastat.
- Zadáváním problémových úkolů vedeme žáky k tomu, aby sami vyvozovali pravidla a samostatně nebo v týmu hledali cesty k řešení.
- Zadáváním odpovídajících úkolů podporujeme samostatnost, tvořivost, logické a kritické myšlení

Kompetence komunikativní
- Navozením přátelské atmosféry v hodinách povzbuzujeme žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci.
- Podporujeme různé formy komunikace. Zařazujeme situační úlohy a připravujeme tak žáky na zvládnutí komunikace v anglickém jazyce v různých životních situacích.

Kompetence sociální a personální
- Používáme různé metody výuky jazyka - frontální, skupinovou, kooperativní výuku a projektové

vyučování

- Organizujeme výuku v týmech a pomáháme žákům vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role.
- Učíme žáky kriticky hodnotit společnou práci, svůj vlastní význam v týmu i přínos všech ostatních členů.
- Podporujeme vzájemnou pomoc žáků. Vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. Upevňujeme v nich vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k sebeúctě a úctě k druhým lidem. Během diskusí je učíme nejen vyjadřovat své názory, ale také naslouchat názorům svých spolužáků.
- Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu.

Předmět: praktická cvičení z anglického jazyka

Ročník: oktáva; čtvrtý

Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Čtení s porozuměním		
Žák ➢ porozumí hlavním myšlenkám textu ➢ odliší hlavní myšlenku od doplňujících informací v textu ➢ vyhledá specifické informace v textu a samostatně s nimi pracuje s použitím různých technik čtení ➢ orientuje se v organizaci textu ➢ pracuje se strukturou textu ➢ porozumí záměru nebo názoru autora ➢ porozumí popisu událostí ➢ shromáždí informace z více krátkých textů ➢ shromáždí informace z různých částí textu ➢ využívá různé druhy slovníků	**Lexikologie** široká slovní zásoba zaměřená na oblasti každodenního života a osobních zájmů kolokace, idiomy a ustálená větná spojení jednoduchá odborná jazyková terminologie frazeologie, synonyma, antonyma frázová slovesa v různých kontextech referenční zájmena/výrazy	
Psaní		
Žák ➢ písemně prezentuje své zájmy a obhájí své osobní stanovisko ➢ jasně a v logickém sledu strukturuje formální i neformální písemný projev různých slohových stylů ➢ písemně argumentuje, porovnává fakta, navrhuje řešení ➢ popíše místo, cestu, věc, osobu, zážitek, událost, zkušenost nebo děj ➢ zdůvodní určité činnosti nebo skutečnosti ➢ požádá o informace ➢ vyjádří úmysl, přání, žádost, prosbu, nabídku, pozvání, doporučení ➢ vyjadřuje libost/nelibost, souhlas/nesouhlas, překvapení ➢ při sestavování písemného útvaru v plné šíři využívá prostředky textové návaznosti ➢ využívá různé druhy slovníků	**Pravopis** rozdíly mezi britskou a americkou angličtinou **Stylistika** krátký písemný projev (e-mail, pozvánka, oznámení atd.) delší písemný projev (formální a neformální dopis, příběh, stížnost, článek atd.)	

Poslech s porozuměním		
Žák ➢ rozpozná obecný smysl textu ➢ odliší hlavní myšlenku od doplňujících informací slyšeného ➢ identifikuje žánr, téma, účastníky, místo a účel slyšeného ➢ určí specifické informace slyšeného a dále s nimi samostatně pracuje ➢ rozliší různé varianty výslovnosti rodilých mluvčích v autentických posleších ➢ porozumí podrobným orientačním pokynům ➢ porozumí jednoduchým technickým informacím	**Fonetika** slova stejně znějící s odlišným významem zvuková stránka vět – vázání slov ve větě fonetická redukce	
Use of English (gramatika a lexika)		
Žák ➢ prakticky aplikuje své znalosti jazykového systému angličtiny ➢ orientuje se v gramatických kategoriích ➢ pracuje s rozsáhlou škálou slovní zásoby, která se vztahuje jak k jeho zájmům, tak i k nejobecnějším tématům ➢ prakticky využije své znalosti v oblasti slovnědruhových charakteristik, gramatických struktur, procesů a vztahů	**Gramatika** srovnávání všech slovesných časů ve vzájemné interakci specifika užití členů souvětí souřadná a podřadná morfologické transformace vyjádření modality gerundium, konjunktiv, infinitivní vazby trpné struktury podmiňovací způsob minulý v kontextu podmínkových souvětí vztažné věty spojovací výrazy pro kontrast specifika slovosledu	
Ústní projev – ústní interakce		
Žák ➢ popíše místo, cestu, věc, osobu, činnost, událost, zkušenost ➢ představí sebe i druhé ➢ spontánně se účastní rozhovoru a vhodně reaguje na otázky ➢ aktivně se zapojí do diskuze o známých tématech	**Výslovnost** větný přízvuk a intonace	

➢ vyjádří souhlas/nesouhlas s názorem, jednáním apod. ➢ vysvětlí důvody možného problému ➢ požádá o ujištění, že výraz, který užil, je správný ➢ pozměňuje formulace, aby se vyhnul častým opakováním ➢ samostatně promluví o běžných tématech a svých zájmech v logickém sledu myšlenek ➢ porovnává různé alternativy ➢ dodržuje důležité zdvořilostní normy a respektuje nejdůležitější rozdíly typické pro danou jazykovou oblast ➢ požádá o opakování či vysvětlení pojmů v případě, že nerozumí, a tím zajistí plynulost dialogu	sociolingvistické varianty výslovnosti	
Tematické okruhy		
Žák ➢ prakticky, samostatně a aktivně využívá svých jazykových a vědomostních dovedností v těchto oblastech:	**Veřejný život** veřejné instituce, veřejná oznámení, úřady, formální korespondence, veřejné služby, cestování **Svět práce** státní správa, firmy, průmysl, zemědělství, profese, pracovní události, zaměstnání, obchodní korespondence, reklamní materiály, návody, popis práce **Vzdělání** studium v ČR, USA a Velké Británii, druhy škol, naučné společnosti, profesní instituce, debaty a diskuse **Oblast osobní** osobní charakteristika, popis osoby, rodina a rodinné vztahy, dovolená, koníčky, zdraví, představy o osobním životě: budoucí povolání, vzory, životní styl **Oblast osobnostní** společenské vztahy, vztah k přírodě **Oblast společenská** životní prostředí, příroda, ekologie, počasí, globální problémy, věda a technika, pokrok, umění, historie, budoucnost, aktuální problémy	Poznámka: Tematické okruhy se vyučují ve spojitosti se všemi oblastmi rozpracovaných výstupů: čtení a poslech s porozuměním, Use of English (gramatika a lexikologie), písemný projev, ústní projev a interakce.

Učební osnovy

CVIČENÍ Z MATEMATIKY

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Povinně volitelný vyučovací předmět cvičení z matematiky prohlubuje a především procvičuje základní středoškolské matematické znalosti a dovednosti z výuky matematiky na našem gymnáziu. Hlavním cílem je příprava na společnou část maturitní zkoušky z matematiky a úspěšné zvládnutí přijímacích zkoušek na vysokou školu.
Výuka je založena na aktivních činnostech žáků s matematickými objekty a na využití matematiky při řešení reálných problémů a situací. Předmět rozvíjí logické myšlení, umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Vzdělávání klade důraz na porozumění základním myšlenkovým postupům, pojmům matematiky, vzájemným vztahům a aplikacím v konkrétních případech.

Časové a organizační vymezení předmětu:
Předmět cvičení z matematiky se vyučuje jako jednoletý seminář v oktávě s časovou dotaci 2 hodiny týdně. Některé hodiny probíhají v odborné učebně, kde jsou k dispozici výukové PC programy a dataprojektor.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu cvičení z matematiky
Kompetence k učení
- Dbáme, aby se žáci vyjadřovali přesně a stručně, užívali matematického jazyka a symbolů, prováděli rozbory a zápisy algoritmů řešených problémů, zdokonalovali grafický projev.
- Rozvíjíme paměť žáků prostřednictvím zadávání numerických výpočtů a podporujeme osvojování nezbytných matematických vztahů a algoritmů.
- Hodnotíme nejen výslednou práci, ale i postup řešení zadaných úloh.

Kompetence k řešení problémů
- Vedeme žáky k dovednosti vyslovovat a správně formulovat hypotézu či vlastní názor na daný problém, uvádíme skutečnosti potřebné k vyvození jejich vlastního úsudku.
- Vyslechneme názory žáků, vhodně argumentujeme, společně s nimi hledáme správná řešení úkolu.
- Vedeme s žáky dialog a vyžadujeme od nich, aby své myšlenky vyjadřovali v logickém sledu.
- Poukazujeme na shodné, podobné a odlišné znaky reálných problémů, pomáháme při volbě vhodného způsobu řešení.
- Zadáváme problémové úlohy a porovnáváme různé postupy řešení.
- Upozorňujeme žáky na chyby, kterých se mohou při práci dopustit, a vedeme je k ověřování výsledků.

Kompetence komunikativní
- Vyžadujeme vyslovení hypotéz či vlastních názorů na řešení daného příkladu či problému, žák uvede skutečnosti, ze kterých vyvodil svůj úsudek.

Kompetence sociální a personální
- Zadáváme skupinová cvičení, při kterých žáci efektivně spolupracují.
- Snažíme se, aby žáci byli schopni sebehodnocení a získávali návyky systematické a pečlivé práce.

Kompetence občanské
- Formulujeme zadání příkladů tak, aby žáci získali představu o využití nabytých znalostí a dovedností v různých oborech lidské činnosti.

Kompetence k podnikavosti

- Pomáháme žákům uvědomit si jejich schopnosti a rozvíjet je v soutěžích na školní i vyšší úrovni.

Předmět: cvičení z matematiky

Ročník: oktáva; čtvrtý

Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Algebraické výrazy		
Žák ➢ určí hodnotu číselného výrazu, upravuje číselné výrazy s mocninami a odmocninami ➢ upravuje efektivně výrazy s proměnnými, určuje definiční obor výrazu ➢ vypočítá hodnotu výrazu, provádí početní operace s výrazy, rozkládá mnohočleny na součin vytýkáním a pomocí vzorců, počítá s lomenými výrazy a s výrazy s odmocninami a mocninami, určí definiční obor výrazu ➢ vyjádří neznámou ze vzorce	Mnohočleny Lomené výrazy Výrazy s mocninami a odmocninami	
Lineární funkce, rovnice a nerovnice s absolutní hodnotou		
Žák ➢ načrtne grafy požadovaných funkcí a určí jejich vlastnosti ➢ pomocí poznatků o funkcích graficky řeší rovnice, nerovnice a jejich soustavy ➢ užívá algoritmy pro řešení soustav rovnic (sčítací a dosazovací metoda, Gaussova eliminační metoda) ➢ řeší lineární rovnice a nerovnice s parametrem	Lineární funkce, rovnice a nerovnice s absolutní hodnotou	
Kvadratická funkce, rovnice a nerovnice		
Žák ➢ načrtne grafy požadovaných funkcí a určí jejich vlastnosti ➢ určí předpis funkce zadané graficky ➢ řeší kvadratické rovnice pomocí diskriminantu nebo pomocí Viétových vzorců i pomocí substituce ➢ v závislosti na hodnotě parametru diskutuje počet řešení kvadratické rovnice ➢ načrtne graf kvadratické funkce s absolutní hodnotou ➢ řeší soustavu kvadratické a lineární rovnice ➢ řeší kvadratické rovnice s absolutní hodnotou a parametrem ➢ řeší slovní úlohy	Kvadratická funkce, rovnice a nerovnice Kvadratická funkce a rovnice s absolutní hodnotou	

Iracionální rovnice a nerovnice		
Žák ➢ rozliší ekvivalentní a neekvivalentní úpravy; jejich pomocí řeší rovnice a nerovnice s neznámou pod odmocninou	Iracionální rovnice a nerovnice	
Lineární lomená funkce		
Žák ➢ určí definiční obory, načrtne grafy požadovaných funkcí a určí jejich vlastnosti ➢ upraví předpis funkce a určí asymptoty grafu ➢ načrtne graf lineární lomené funkce s absolutní hodnotou ➢ pomocí znalosti lineární lomené funkce řeší slovní úlohy vedoucí na nepřímou úměrnost	Lineární lomená funkce	
Mocninné funkce		
Žák ➢ pomocí vhodných bodů načrtne grafy požadovaných funkcí a určí jejich vlastnosti	Mocninné funkce	
Exponenciální funkce, rovnice a nerovnice		
Žák ➢ načrtne grafy požadovaných funkcí a určí jejich vlastnosti ➢ graficky i početně řeší exponenciální rovnice a nerovnice	Exponenciální funkce, rovnice a nerovnice	
Logaritmická funkce, rovnice a nerovnice		
Žák ➢ načrtne grafy požadovaných funkcí ➢ řeší logaritmické rovnice a nerovnice ➢ pracuje s logaritmy o různých základech	Logaritmická funkce, rovnice a nerovnice	
Goniometrické funkce, rovnice a nerovnice		
Žák ➢ užije pojmu orientovaný úhel a jeho hodnoty v míře stupňové a obloukové ➢ pomocí jednotkové kružnice a definic goniometrických funkcí v pravoúhlém trojúhelníku odvodí grafy těchto funkcí ➢ užívá vztahy mezi goniometrickými funkcemi ➢ řeší goniometrické rovnice a nerovnice	Goniometrické funkce, rovnice a nerovnice	
Trigonometrie		
Žák ➢ řeší úlohy v obecném trojúhelníku pomocí goniometrických funkcí a pomocí sinové a kosinové věty	Trigonometrie	

➢ aplikuje poznatky o goniometrických funkcích při řešení reálných problémů		
Planimetrie		
Žák ➢ řeší konstrukční úlohy pomocí bodů daných vlastností, shodných a podobných zobrazení ➢ aplikuje poznatky o rovinných útvarech v úlohách početní geometrie (obsah, obvod) ➢ aplikuje Pythagorovu a Euklidovy věty	Planimetrie	
Stereometrie		
Žák ➢ aplikuje poznatky o tělesech v úlohách početní geometrie (objem, povrch) ➢ využije poznatků o tělesech v praktických úlohách	Stereometrie	
Kombinatorika, pravděpodobnost a statistika		
Žák ➢ aplikuje kombinatorická pravidla na úlohy ze života ➢ rozpozná kombinatorické skupiny, řeší jednoduché úlohy ze života ➢ počítá s faktoriály a kombinačními čísly ➢ určí množinu všech možných výsledků náhodného pokusu, počet všech výsledků příznivých náhodnému jevu a vypočítá pravděpodobnost náhodného jevu ➢ aplikuje poznatky statistiky při statistickém šetření (relativní četnost, grafické znázornění, charakteristika polohy a variability)	Kombinatorika, pravděpodobnost, statistika	

Učební osnovy

PRAKTICKÁ CVIČENÍ Z CHEMIE

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Povinně volitelný vyučovací předmět praktická cvičení z chemie navazuje na vzdělávací oblast Člověk a příroda, vzdělávací obor Chemie.
Praktická cvičení z chemie prohlubují znalosti z výuky chemie. Hlavním cílem je zdokonalení žáků v laboratorní technice, získání zručnosti a zkušeností s běžnými i méně obvyklými laboratorními postupy a aparaturami, dále seznámení se zásadami bezpečné práce s látkami hořlavými, žíravými, toxickými a jinak rizikovými.

Časové a organizační vymezení předmětu:
V oktávě má předmět časovou dotaci 2 hodiny týdně.
Výuka probíhá v chemické laboratoři, je doplněna exkurzemi do chemických provozů. Při vyučování studenti pracují samostatně nebo ve skupinách podle návodu. K organizačním metodám výuky patří pokusy, pozorování a měření.

Výchovné a vzdělávací strategie
Kompetence k učení
- Zadáváním témat k samostudiu vedeme žáky k osvojení vhodných způsobů a metod, kterými řídí vlastní učení předmětu chemie i další vzdělávání v tomto oboru. Cílem je rozšíření přehledu o struktuře a podstatných faktech tohoto vědního oboru.
- Prostřednictvím praktických cvičení vedeme žáky k osvojení vybraných empirických a teoretických metod chemického výzkumu s cílem uvědomit si důležitost těchto metod pro přírodovědné poznání, pro praktické činnosti člověka a pro rozvoj vědy a techniky.
- Doporučujeme žákům vhodnou literaturu pro další vzdělávání.
- Předkládáme příklady praktického využití chemických látek a procesů, vedeme tak žáky k získání představ o využití teoretických znalostí v praxi.
- Zadáváme úlohy vycházející z každodenního života a tím směřujeme žáky k úvahám o souvislosti chemie s běžným životem.

Kompetence k řešení problémů
- Během praktického cvičení žáci řeší zadané úkoly. Způsob zadání úkolu a jeho vyhodnocení je volen tak, aby vedl žáky k:
  - rozpoznání a pochopení problému,
  - zvolení vhodných způsobů řešení problému,
  - formulování jednoduché hypotézy a její ověření praktickou činností nebo výpočty,
  - schopnosti své řešení obhájit.
- Vedeme žáky k používání adekvátních matematických a grafických prostředků k vyjadřování chemických vztahů a zákonů.
- Vedeme žáky ke schopnosti předvídat chemické vlastnosti látek a průběh chemických dějů na základě znalostí osvojených v obecné chemii a vybraných kapitolách z fyzikální chemie.

Kompetence komunikativní
- Moderujeme diskuse, které plynou ze zadání pracovního úkolu.
- Vedeme žáky k tomu, aby formulovali myšlenky v logickém sledu a používali správných odborných výrazů.

- Vedeme žáky k formulování vlastních dotazů a názorů.
- Podporujeme u žáků schopnost přijímat názory druhých a obhájit názory vlastní.
- Vedeme žáky k formulování závěrů laboratorních prací formou psaného textu v laboratorních protokolech.

Kompetence sociální a personální

- Zadáváme skupinová cvičení s cílem:
  - vypěstovat a podporovat u žáků schopnost spolupracovat ve skupině,
  - rozdělit si ve skupině práci podle svých schopností,
  - společně plánovat vhodný postup k vyřešení úlohy,
  - převzít zodpovědnost za výsledky práce kolektivu a vážit si práce druhých.
- Na základě tématu praktického cvičení nebo aktuálního dění podněcujeme žáky k diskusím o vlivu chemických látek na životní prostředí s cílem vést žáky:
  - k osvojení základních návyků ochrany životního prostředí a k ohleduplnosti vůči svému okolí,
  - k převzetí svého dílu zodpovědnosti za životní prostředí.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky ke sledování aktuálního dění ve vědě a technice prostřednictvím televize a internetu:
  - aby tak lépe pochopili, že vědecké poznatky v oboru chemie jsou prospěšné jak pro jedince, tak pro celou společnost,
  - aby si uvědomovali, že nezodpovědné zacházení s chemickými látkami vede k poškozování lidského zdraví, životního prostředí a působí hmotné škody.

Kompetence k podnikavosti

- Vedeme žáky k tomu:
  - aby se zodpovědně, s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možnosti rozhodovali o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření,
  - aby získávali a kriticky vyhodnocovali informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech v oboru přírodovědy a chemicko-technologických oborech.

Předmět: praktická cvičení z chemie

Ročník: oktáva; čtvrtý

Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Bezpečnost a hygiena práce v chemické laboratoři		
Žák ➢ využívá odbornou terminologii při popisu laboratorních pomůcek a chemikálií ➢ používá vhodným a bezpečným způsobem základní laboratorní pomůcky ➢ rozlišuje základní skupiny chemických látek včetně látek rizikových ➢ předvídá rizika spojená s manipulací s hořlavými, výbušnými a toxickými látkami ➢ rozhodne, jak se zachovat v případě úrazu v chemické laboratoři a aplikuje zásady první pomoci	základní laboratorní pomůcky zásady bezpečné práce s laboratorními pomůckami klasifikace chemických látek rizikové látky (hořlaviny, výbušniny, dráždivé a toxické látky) zásady bezpečné práce s rizikovými látkami zásady první pomoci při úrazech v chemické laboratoři	
Základní laboratorní postupy		
Žák ➢ sestavuje jednoduché aparatury pro základní laboratorní postupy ➢ rozlišuje základní druhy směsí a jejich zpracování ➢ pracuje samostatně s laboratorním kahanem a váhami ➢ provádí základní postupy metod dělení směsí	práce s laboratorním kahanem práce s laboratorními váhami homogenní a heterogenní směsi příprava roztoků požadované koncentrace metody oddělování složek ze směsí filtrace, usazování, destilace, krystalizace, extrakce, chromatografie	
Reakční kinetika		
Žák ➢ zasahuje vhodným způsobem do chemické reakce s cílem ovlivnit její rychlost ➢ orientuje se v přehledu základních katalyzátorů a možností jejich použití	rychlost chemické reakce vliv teploty na rychlost reakce vliv koncentrace na rychlost reakce význam a použití katalyzátorů	

Chemická rovnováha		
Žák ➢ předvídá průběh chemických reakcí ➢ zasahuje vhodným způsobem do chemické rovnováhy s cílem usměrnit chemickou reakci ➢ využívá obornou terminologii při vysvětlování chemických dějů	podstata chemické rovnováhy chemická rovnováha v různých typech reakcí ustavení a ovlivňování rovnováhy součin rozpustnosti látek	
Vodík a kyslík		
Žák ➢ využívá znalosti o částicové struktuře a chemických vazbách těchto prvků a jejich sloučenin ➢ předvídá fyzikálně-chemické vlastnosti vybraných sloučenin vodíku a kyslíku včetně jejich chování při chemických reakcích ➢ pracuje bezpečně s rizikovými látkami z této skupiny ➢ aplikuje poznatky o vlastnostech vody v praktickém životě	vlastnosti vodíku vlastnosti kyslíku vybrané sloučeniny vodíku a kyslíku voda a peroxid vodíku tvrdost vody	
Reakce kovů, koroze		
Žák ➢ předvídá průběh typických reakcí základních kovů s kyselinami ➢ aplikuje poznatky o chemické podstatě koroze v praktickém životě ➢ sestaví základní aparatury pro elektrolýzu ➢ předvídá průběh elektrochemických reakcí a ovlivňuje ho ➢ orientuje se v základních výrobních postupech využívajících elektrochemické vlastnosti prvků	fyzikální vlastnosti kovů chemické vlastnosti kovů koroze – podstata, urychlení, zpomalení elektrolýza galvanické články	
Termochemie		
Žák ➢ provádí základní výpočty tepelných změn při chemických reakcích a uplatňuje je při řešení praktických problémů ➢ předvídá tepelné změny při chemických reakcích a zasahuje do nich ➢ provádí bezpečně laboratorní postupy provázené hořením ➢ rozhodne, jak se zachovat v případě požáru v chemické laboratoři ➢ rozhodne, jak se zachovat v případě popálení v chemické laboratoři a zvolí vhodný postup první pomoci	reakce endotermní reakce exotermní podstata a význam hoření oheň a požár hasební prostředky pravidla bezpečnosti práce s otevřeným ohněm	

Významné nekovy		
Žák ➢ využívá znalosti o částicové struktuře a chemických vazbách významných nekovů a jejich sloučenin ➢ předvídá fyzikálně-chemické vlastnosti vybraných sloučenin významných nekovů a jejich chování v chemických reakcích ➢ dodržuje zásady bezpečné práce při používání rizikových látek z této skupiny	dusík a jeho sloučeniny síra a její sloučeniny halogeny a jejich sloučeniny	
Acidobazické reakce		
Žák ➢ využívá znalosti o částicové struktuře a chemických vazbách těchto sloučenin ➢ předvídá fyzikálně-chemické vlastnosti základních kyselin a zásad a jejich chování v chemických reakcích ➢ provádí jednoduché chemické reakce s cílem připravit významné soli ➢ aplikuje poznatky o neutralizačních reakcích v praktickém životě ➢ provádí jednoduché titrační analýzy včetně výpočtů ➢ samostatně volí a vhodně používá indikátory při acidobazických reakcích ➢ rozhodne, jak se zachovat v případě poleptání kyselinou či hydroxidem a zvolí vhodný postup první pomoci	kyseliny a zásady neutralizace titrační analýza typy a použití indikátorů pH roztoků	
Organické látky		
Žák ➢ využívá znalosti o částicové struktuře a chemických vazbách organických látek ➢ využívá odbornou terminologii při vysvětlování průběhu reakcí organických látek ➢ provádí základní postupy pro zjištění fyzikálních a chemických vlastností významných organických látek ➢ orientuje se v základních výrobních postupech využívajících esterifikace a kvašení	významné alkoholy alkoholové kvašení karboxylové kyseliny a jejich soli esterifikace	

Bioorganická chemie		
Žák ➢ provádí základní postupy pro zjištění vlastností významných přírodních látek ➢ provádí základní postupy kvalitativní analýzy významných přírodních látek ➢ využívá odbornou terminologii při vysvětlování průběhu reakcí přírodních látek ➢ rozlišuje základní přírodní látky, jejich funkci v organismech a využití člověkem ➢ chová se na základě osvojených poznatků zodpovědně k alkaloidům a dalším přírodním látkám s výrazným biologickým účinkem	sacharidy – významné reakce a důkazy lipidy – významné reakce mýdla – princip výroby a podstata účinku bílkoviny – významné reakce a důkazy rostlinná barviva – vlastnosti, separace, význam v přírodě alkaloidy – kofein a nikotin	
Plasty		
Žák ➢ provádí jednoduché postupy pro zjištění vlastností a identifikaci nejběžnějších plastů ➢ orientuje se v použití základních plastů vyplývajícím z jejich typických vlastností ➢ předvídá použití méně běžných syntetických látek z jejich vlastností v praxi ➢ orientuje se v problematice zpracování plastového odpadu a vhodně jej třídí	významné plasty – přehled a vlastnosti historie výrobních postupů vybraných syntetických látek třídění plastového odpadu zpracování plastového odpadu	

Učební osnovy

SOMATOLOGIE

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Povinně volitelný předmět somatologie pomáhá žákům prohlubovat znalosti v oblasti anatomie, fyziologie a cytologie. Navazuje a dále prohlubuje znalosti získané z hodin biologie. Rozvíjí praktické dovednosti, učí vyvozovat závěry.

Časové a organizační vymezení předmětu:
Předmět somatologie se vyučuje jako jednoletý v oktávě s časovou dotací 2 hodiny týdně.
Výuka probíhá ve specializované a moderně vybavené učebně (audiovizuální technika, moderní učební pomůcky, laboratorní technika, …). Výuka je doplňována exkurzemi a tematicky zaměřenými vycházkami. Při vyučování používáme následující formy: výkladové hodiny propojené diskusí, projekty, exkurze, laboratorní cvičení.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu seminář somatologie
Kompetence k učení
- Vedeme žáky k samostatnému vyhledávání biologických informací z nejrůznějších zdrojů (literatura, využití ICT, …).
- Učíme žáky, aby získané poznatky žáci uplatnili při prevenci a rozlišování různých chorob.

Kompetence k řešení problémů
- Zadáváme problémové úlohy, které žáci sami nebo ve skupinách řeší.
- Žáci jsou vedeni k práci s moderní technikou práce shromažďování, zpracování a prezentace informací (praktické využívání základních nástrojů počítačových programů, dataprojektoru, videa, fotografie, práce s mikroskopem, lupou apod.), které využívají při řešení problémových úloh.

Kompetence komunikativní
- Vyžadujeme vyslovení hypotéz či vlastních názorů na daný přírodovědný problém, žák uvede skutečnosti, ze kterých vyvodil svůj úsudek.
- Konzultujeme názory všech žáků, učíme je vhodně argumentovat, společně pak spolupracujeme na řešení biologického úkolu.
- Vedeme dialog na biologické téma, žáci své myšlenky vyjadřují v logickém sledu.

Kompetence sociální a personální
- Zadáváme skupinová cvičení, při kterých žáci efektivně spolupracují, rozdělují si podle svých schopností pracovní činnosti, společně plánují vhodný postup k vyřešení úlohy.

Kompetence občanské
- Vysvětlujeme žákům na příkladech nutnost ochrany vlastního zdraví a předcházení civilizačním a dalším chorobám.

Předmět: somatologie

Ročník: oktáva; čtvrtý

Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Biologie člověka, obecná biologie		
Žák ➢ využívá znalosti o orgánových soustavách pro pochopení vztahů mezi procesy probíhajícími v lidském těle ➢ navrhne, provede a vyhodnotí pokusy z fyziologie člověka ➢ charakterizuje jednotlivé soustavy ➢ charakterizuje choroby postihující jednotlivé soustavy, objasní způsoby léčby, navrhne vhodnou prevenci ➢ demonstruje základní úkony první pomoci ➢ identifikuje základní buněčné organely ve světelném mikroskopu	Opěrná a pohybová soustava (stavba, funkce, první pomoc při poranění) Soustavy látkové přeměny (cévní, dýchací, trávicí, vylučovací soustava: stavba, funkce, onemocnění) Soustavy regulační (nervová soustava, žlázy s vnitřní sekrecí, smyslové orgány: stavba, funkce, onemocnění) Soustavy rozmnožovací (pohlavní orgány, oplození, gravidita, období lidského života) Buňka Tkáně	

Učební osnovy

FILOZOFICKO-ETICKÝ SEMINÁŘ

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Filozoficko-etický seminář navazuje na výuku filozofie, která se v rámci předmětu základy společenských věd vyučuje v septimě. Žáci si v semináři také upevňují a prohlubují znalosti z filozofické etiky, která se v tomtéž ročníku vyučuje v předmětu religionistika resp. náboženství.

Seminář seznámí účastníky s vybranými klíčovými texty dějin filozofie a etiky (Platón, Tomáš Akvinský, Augustin, Kant, Bentham, Hume…) a současně s myšlením některých předních současných filozofů a etiků.

Žáci budou v semináři analyzovat a interpretovat texty a diskutovat o předem zadaných tématech a otázkách. V rámci etické složky semináře budou na základě textů představeny a diskutovány jednak hlavní proudy etické teorie (přirozený zákon, utilitarismus, hédonismus, etika ctnosti, relativismus, deontologie), ale také kontroverzní otázky aplikované etiky. Cílem není pouhé traktování filozofických pouček, ale kultivace schopnosti kritického čtení a samostatné neemotivní argumentace. Usilujeme o to, aby žáci byli schopni odhalit a formulovat praktické důsledky teoretických konceptů pro osobní a společenskou praxi. Seminář není určen jen pro budoucí studenty humanitních oborů (filozofie, religionistika, teologie…), ale pro všechny, které fascinuje existence (morální) skutečnosti a nespokojují se s pouhým popisným (přírodovědeckým, sociologickým) přístupem k realitě.

Cílům předmětu odpovídají metody vyučování. Ve výuce je využívána skupinová spolupráce, komunikační aktivity, řešení problémových a modelových úloh, práce s textem, audio a videonahrávkami, psaní a analýza esejů a seminární práce.

Časové a organizační vymezení předmětu
Filozoficko-etický seminář je vyučován v oktávě s dvouhodinovou týdenní dotací.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu filozoficko-etický seminář
Kompetence k učení
- Tříděním, zpracováním a hodnocením informací z více zdrojů učíme žáky kritickému přístupu ke zdrojům informací.
- Zadáváním referátů, prezentací, esejů a seminárních prací vedeme žáky ke schopnosti vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení je propojovat a systematizovat.

Kompetence k řešení problémů
- Zadáváme problémové, modelové úlohy. Při hledání jejich řešení se žáci učí využívat získané vědomosti a aplikovat teoretické koncepce na konkrétní životní situace, resp. v konkrétních řešeních odhalovat vůdčí teoretické principy a zpětně hodnotit jejich přínos a vhodnost pro řešení problému.
- Zařazujeme týmovou práci. Žáci se při ní učí vyrovnávat s názorovou pluralitou a dosahovat racionální argumentací kompromisu.
- Prostřednictvím hodnocení a sebehodnocení vedeme žáky k uvědomění si možnosti efektivnosti týmové spolupráce.

Kompetence komunikativní

- Zařazujeme různé formy verbální komunikace: monologickou, dyadickou a skupinovou. Rozvíjíme tak u žáků schopnost logicky a kultivovaně se vyjádřit, věcně argumentovat a obhájit svůj názor.
- Při prezentaci zadaných úkolů a prací si žáci trénují schopnost vystoupit před skupinou.
- Interpretací odborných textů a různých obrazových a zvukových záznamů prohlubujeme u žáků schopnost porozumět jim, přemýšlet o nich a vhodně na ně reagovat.

Kompetence sociální a personální

- Rozvíjením empatie a asertivity v rámci racionální argumentace vytváříme u žáků předpoklady pro prosociální chování.

Kompetence občanské

- Diskuze nad kontroverzními otázkami aplikované etiky (bioetiky, hospodářské etiky…) učí žáky zajímat se o aktuální problémy současné společnosti a zaujímat k nim stanoviska.

Předmět: filozoficko-etický seminář

Ročník: oktáva; čtvrtý

Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Základní texty filozofie a etiky		
Žák ➢ vybere, reprodukuje a vlastními slovy vyjádří základní myšlenky textů ➢ zodpoví písemně i ústně otázky k textům ➢ demonstruje, analyzuje a provádí kritiku argumentační struktury textů ➢ aplikuje teoretické závěry textů na praxi společenského a osobního života ➢ přiřazuje texty k jednotlivým směrům filozofie a etiky ➢ odkrývá a formuluje determinující premisy a postuláty textů ➢ rozkrývá a na příkladech dokládá skryté praktické implikace různých filozofických a etických směrů ➢ používá a hodnotí různé internetové zdroje v oboru etiky a filozofie	Úryvky ze základních textů dějin filozofie a etiky (Aristoteles, Platón, Tomáš Akvinský, Augustin, Kant, Bentham, Hume …). Sondy do současné scény etiky a filozofie (dle preferencí studentů a vyučujícího např. P. Singer, D. Oderberg, A. Plantinga, S. Sousedík, R. Spaemann, J. Fuchs, A. Pruss…)	
Mikrokurz argumentace		
Žák ➢ definuje a třídí ve cvičných aktivitách různé abstraktní pojmy ➢ pojmenuje základní postupy, figury a chyby argumentace a modelově je demonstruje ➢ provádí rozbor nekorektní a manipulativní argumentace ➢ analyzuje argumentaci autorů textů, spolužáků i svou vlastní ➢ kombinuje různé argumentační postupy pro obhajobu zvolených tezí	Základní postupy, figury a chyby argumentace	
Kontroverzní otázky současné aplikované etiky		
Žák ➢ reprodukuje a na základě četby (poslechu, videonahrávek, referátů…) analyzuje argumentační strategie různých postojů k současným ožehavým tématům aplikované etiky ➢ rozliší v argumentaci různé prvky (emotivní a racionální složky, premisy a závěry) ➢ formuluje vlastními slovy v rámci skupinové spolupráce vlastní postoj k vybraným otázkám a následně ho v plénu diskutuje a podrobuje kritice	Kontroverzní otázky současné aplikované etiky (dle preferencí studentů a vyučujícího– např. etika válečného konfliktu, bioetika /klonování, výzkum a použití embryonálních kmenových buněk, náhradní mateřství, asistovaná reprodukce/, trest smrti, sebevražda, environmentální etika, práva zvířat, vegetariánství, pornografie, prostituce, autorská práva….)	

Učební osnovy

LOGIKA

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Seminář navazuje na výuku filozofie, která se v předmětu základy společenských věd vyučuje v septimě. Žáci si v semináři také upevňují a prohlubují znalosti z dalších předmětů, ve kterých je logika aplikována, jako např. z českého jazyka (verbální logika a argumentace) nebo z matematiky (matematická logika) apod.
Seminář seznamuje s vybranými klíčovými otázkami středověké logiky od tvorby definice přes vytváření tezí až k základním vztahům vět v logickém čtverci. Žáci analyzují sylogismy a seznamují se s platnými pravidly jejich tvorby včetně rozeznání pravdivostní hodnoty základních figur.
V úvodní části semináře žáci procvičují příklady aplikované logiky v oblastech verbálního, matematického, kritického, analytického a prostorového myšlení. Tyto aplikované příklady u nich zároveň prohlubují předpoklady k úspěšnému zvládnutí testů v přijímacích řízeních na vysoké školy.
Seminář není určen jen pro budoucí studenty humanitních oborů, ale nabízí i zlepšení obecných komunikačních dovedností a logické argumentace, které potřebuje každý člověk.
Cílům předmětu odpovídají metody vyučování. Ve výuce je využívána skupinová spolupráce, komunikační aktivity a skupinové řešení modelových úloh, souběžně však také žáci individuálně vypracovávají množství domácích prací a testových cvičení.

Časové a organizační vymezení předmětu
Seminář je vyučován v oktávě s dvouhodinovou týdenní dotací.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu
Kompetence k učení
- Tříděním, zpracováním a hodnocením textů a diskuzemi učíme žáky kritickému přístupu k informacím a odstupu k metodám jejich předávání.
- Zadáváním testů vedeme žáky ke schopnosti samostatně řešit, vyhledávat a třídit nejrůznější formy abstraktních problémů i témat běžného života.

Kompetence k řešení problémů
- Zadáváme problémové modelové úlohy. Při hledání jejich řešení se žáci učí využívat získané vědomosti a aplikovat teoretické koncepce na konkrétní životní situace, resp. v konkrétních řešeních odhalovat klasické teoretické principy a zpětně hodnotit jejich přínos a vhodnost pro řešení problému.
- Zařazujeme týmovou práci. Žáci se při ní učí vyrovnávat s názorovou pluralitou a dosahovat racionální argumentací kompromisu.

Kompetence komunikativní
- Zařazujeme různé formy verbální komunikace: monologickou i skupinovou. Rozvíjíme tak u žáků schopnost logicky a kultivovaně se vyjádřit, věcně argumentovat a obhájit svůj názor.
- Při prezentaci zadaných úkolů a řešení úloh si žáci trénují schopnost vystoupit před skupinou.
- Interpretací svých nápadů a možných řešení žáci objevují různé úhly pohledu a odlišnosti způsobů lidského myšlení.

Kompetence sociální a personální
- Rozvíjením empatie a asertivity v rámci racionální argumentace vytváříme u žáků předpoklady pro prosociální chování a spolupráci.

Kompetence občanské

- Diskuze nad navozovanými otázkami společenskými (bioetiky, hospodářské etiky, politologie, sociologie, práva atd.…) učí žáky zajímat se o aktuální problémy současné společnosti a zaujímat k nim stanoviska.

Předmět: logika

Ročník: oktáva; čtvrtý

Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Základní logické předpoklady, výroková logika		
Žák ➢ rozpozná základní formy jednoduchých a složených výroků ➢ určí pravdivostní předpoklady a hodnotu složených výroků ➢ aplikuje poznaná pravidla k určení pravdivostní hodnoty běžného textu ➢ aplikuje způsoby využití logických výroků v přijímacích testech na VŠ	Výrok Negace Konjunkce Disjunkce Implikace Ekvivalence Využití výrokové logiky v přijímacích testech	
Aplikované formy logiky		
Žák ➢ vysvětlí nejpoužívanější postupy logických příkladů ➢ aplikuje pravidla při řešení příkladů ➢ praktikuje samostatný nácvik řešení s vyhodnocením úspěšnosti ➢ využívá poznaná pravidla k řešení analogických příkladů i dalších forem aplikované logiky	Verbální myšlení Kritické myšlení Analytické myšlení Numerické myšlení Symbolické myšlení Prostorové myšlení	
Středověká logika, logický čtverec, sylogismy		
Žák ➢ rozpozná základní druhy výroků ➢ aplikuje základní vztahy v logickém čtverci ➢ vysvětlí způsob tvorby sylogismů ➢ určí a rozliší základní figury sylogismu ➢ pomocí pravidel určí pravdivostní hodnotu předloženého sylogismu	Věty A E I O Logický čtverec Trojice vět, které mohou tvořit sylogismy Figury sylogismu Platné a neplatné sylogismy	
Teorie argumentace		
Žák ➢ vyjádří pravidla tvorby definice, vytváření teze ➢ vyhledá v textu základní druhy argumentů ➢ rozpozná základní chybné argumenty a jejich využívání v textu ➢ využívá základní pravidla správné argumentace ➢ vyzkouší základy správné argumentace	Definice, teze Sofismata Argumenty Pravidla argumentace	

Učební osnovy

ÚVOD DO STUDIA DĚJEPISU

Charakteristika předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Předmět úvod do studia dějepisu je určen žákům s hlubokým zájmem o historii, případně zájemcům o studium historie, archivnictví či společenských věd.
Umožňuje žákům seznámit se s dějinami města Hradce Králové, s významnými historickými událostmi a osobnostmi, jež ovlivnily život minulých generací našeho města, a uměleckými památkami na teritoriu města (především architektonickými). Dále jsou do předmětu zařazeny pomocné vědy historické, které vedou k vytvoření dovednosti kriticky pracovat s historickými prameny. Předmět pomáhá žákovi zorientovat se v problematice české historiografie a odhalovat souvislosti a kořeny společenských jevů, dějů a změn, promýšlet jejich vzájemnou podmíněnost. Získané znalosti vedou k vytváření pocitu sounáležitosti s evropskou kulturou a vědomí společných kulturních kořenů.
Žák se seznámí s dějinami české kastelogie, popíše na konkrétních příkladech jednotlivé stavební prvky hradu a běžný život na hradě i v podhradí. Chápe hrad jako specifický fenomén české kulturní krajiny.
Ve výuce předmětu se klade důraz na samostatnou práci studentů.

Časové a organizační vymezení předmětu
Předmět seminář z dějepisu je vyučován ve čtvrtém ročníku vyššího gymnázia s dvouhodinovou týdenní dotací.

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu úvod do studia dějepisu
Kompetence k učení
- Výuku koncipujeme tak, aby si žáci sami plánovali a organizovali své učení.

Kompetence k řešení problémů
- Zadáváme referáty na probíraná historická témata, jejich přípravou se žáci naučí tvořivě zpracovávat informace, při prezentaci argumentují, srovnávají a hodnotí.

Kompetence komunikativní
- Prostřednictvím referátů a obhajobou projektů učíme žáky prezentovat výsledky své práce.
- Dbáme na přesné a kultivované vyjadřování, na věcně správný výklad historických pojmů a logický sled žákova výkladu v připraveném projevu i v diskusi.

Kompetence sociální a personální
- Prostřednictvím prezentací učíme žáky obhajovat výsledky své práce, respektovat připomínky a adekvátně na ně reagovat
- Pro práci ve výuce využíváme metody dialogu, učíme žáky vystupovat před posluchači a získávat tím návyky pro veřejné vystupování.
- Při diskusi podporujeme schopnost vlastního úsudku, na jehož základě je žák schopen odolávat společenským a mediálním tlakům.

Kompetence k podnikavosti
- Vedeme žáky k tomu, aby využívali nabytých znalostí pro své další vzdělávání.

Předmět: úvod do studia dějepisu Ročník: oktáva; čtvrtý

Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Dějiny města Hradce Králové		
Žák ➢ popíše historii města Hradce Králové a začlení ji do českých dějin ➢ demonstruje na konkrétních příkladech znaky uměleckých směrů v architektuře města	Pravěk na území Hradce Králové, středověké město, výstavba pevnosti, rozvoj města po zrušení pevnosti, Hradec Králové ve 20. století, významné osobnosti města v průběhu dějin Gotika, renesance, baroko, klasicismus, historizující slohy, secese, funkcionalismus, socialistický realismus, významné stavby posledních desetiletí	
Pomocné vědy historické		
Žák ➢ uvede typické znaky jednotlivých oborů PVH, prakticky použije získané vědomosti ➢ kriticky interpretuje historické prameny	Paleografie, diplomatika, sfragistika, heraldika, numismatika, genealogie, historická metrologie, chronologie, epigrafika	
Česká historiografie		
Žák ➢ na konkrétních příkladech děl českých historiků dokazuje jejich příslušnost k jednotlivým historiografickým směrům ➢ zhodnotí dějiny české historiografie ➢ demonstruje na příkladech děl českých historiků společenské změny, ke kterým docházelo v průběhu českých dějin	Česká středověká historiografie (Kosmas, Dalimil, doba Karla IV., husitské kroniky) barokní dějepisectví (Balbín a jeho okruh, Skála) osvícenští historikové, Palacký a česká historiografie 19. století, čeští historikové 20. století	
Kastelogie		
Žák ➢ na konkrétních příkladech demonstruje vývoj českých hradů ➢ prokáže základní orientaci při práci s odbornou literaturou	Významné české hrady – příklady hradní architektury Česká kastelogie	

Učební osnovy

PRÁVO

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu

Volitelný předmět Právo je koncipován jako průřez hlavními oblastmi právní vědy. Důraz je kladen na využitelnost poznatků v praxi, zejména v osobním životě studentů. Jednotlivá témata jsou vybírána především s ohledem na zájmy a potřeby studentů, situace, do kterých se ve svém věku nejčastěji dostávají nebo v blízké budoucnosti dostat mohou. Na výběru témat se odráží také okruhy otázek, které se často vyskytují v přijímacích zkouškách na různé typy škol s humanitním zaměřením. Nemalý vliv na výběr témat mají také otázky z veřejného života, jež jsou často diskutovány v médiích, a to především s ohledem na to, aby si na ně studenti byli schopni snáze vytvořit vlastní názor. V neposlední řadě má vliv na skladbu učiva i zájem jednotlivých žáků, kteří mají na počátku školního roku i dále v jeho průběhu možnost vyjádřit se, která z oblastí či konkrétních otázek je zajímá, a věnovali by jí proto rádi více času.

Hodnocení práce žáků v semináři zahrnuje jak hodnocení vědomostní složky, tak složky dovednostní, a to především s důrazem na dovednosti vyjadřovací a dovednost aplikace teoretických poznatků na praktické příklady. Cílem semináře je, aby si žáci osvojili základní poznatky, které jim mohou pomoci v osobním životě, a dále aby pochopili základní principy práva jako komplexního systému. Současně je seminář koncipován tak, aby si žáci byli schopni vytvořit představu o tom, co obnáší studium práva na vysoké škole a budoucí výkon jednotlivých právnických profesí.

Podmínkami pro klasifikaci studenta z předmětu Právo je jednak účast na seminářích ve výši, jak je vyžadována vnitřními předpisy školy, a dále zejm. odevzdání písemných opakovacích prací, jež mohou mít i podobu přípravy/úpravy listiny o vybraných právních úkonech, a včasné odevzdání eseje v požadované kvalitě.

Časové a organizační vymezení předmětu

Seminář Právo je vyučován v posledním ročníku s dvouhodinovou týdenní dotací. Část výstupů a učiva je uskutečňována formou setkání s odborníky z praxe (přednášky, besedy, exkurze – dle možností, které se podaří v jednotlivých školních rocích vyjednat).

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Tříděním, zpracováním a hodnocením informací z více zdrojů jsou žáci vedeni ke kritickému přístupu ke zdrojům informací a k formování vlastního, fakty podloženého názoru.
- Zadáváním eseje jsou žáci vedeni ke schopnosti samostatně vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení je následně zpracovávat do konzistentního výstupu odborné práce.
- Při výuce jsou využívány texty právních předpisů, čímž jsou žáci vedeni k porozumění specifickému právnímu vyjadřování a k získávání informací z primárních zdrojů.

Kompetence k řešení problémů

- Řešením problematických událostí, se kterými se během svého života mohou žáci setkat, nebo již setkali, jsou žáci učeni využívat získané vědomosti a dovednosti a posuzovat výhody i rizika jednotlivých variant řešení.
- Ve výuce je využívána týmová spolupráce a konfrontace, společné hledání řešení. Při ní učíme žáky vyrovnávat se s názorovou pluralitou a dosahovat kompromisu.
- Prostřednictvím hodnocení a sebehodnocení jsou žáci vedeni k uvědomění si vlastních možností a rezerv.

Kompetence komunikativní

- U žáků je rozvíjena schopnost uceleně, logicky a kultivovaně se vyjádřit.
- Čtením, zpracováním a interpretací textů právních předpisů jsou žáci vedeni ke zpřesnění vlastního vyjadřování a k argumentaci podložené relevantními informacemi.
- Interpretací a zpracováním právních textů je u žáků prohlubována schopnost porozumět těmto textům, přemýšlet o nich a vhodně na ně reagovat.

Kompetence sociální a personální

- Rozvíjením asertivity, kompromisu a střídáním různých úhlů interpretací jsou u žáků vytvářeny předpoklady pro prosociální chování a toleranci.

Kompetence občanské

- Teoretickým i praktickým seznámením žáků s nejrůznějšími tématy právní problematiky je jim umožněno orientovat se v možnostech zodpovědného řešení osobních i společenských problémů.
- V semináři je dán prostor pro samostatnou i týmovou práci žáků, což rozvíjí jejich kompetenci k podnikavosti, smysl pro iniciativu, přijetí i ocenění práce druhého, schopnost přispět vlastní aktivitou k úspěchu celého týmu.

Předmět: Právo

Ročník: oktáva, čtvrtý

Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Žák ➢ definuje základní právní terminologii ➢ objasní principy práva ➢ popíše legislativní proces v ČR a soustavu soudů ČR	**úvod do studia práva** **teorie práva**	
Žák ➢ objasní základní pojmy a principy soukromého práva ➢ aplikuje instituty, se kterými se může setkat v osobním životě, zejména v otázkách týkajících se vlastnictví, dědictví, smluvních vztahů atd. ➢ objasní základní práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele ➢ vyjmenuje náležitosti pracovních smluv a dohod ➢ vysvětlí práva a povinnosti dětí a rodičů, manželů ➢ popíše možnosti náhradní rodinné péče ➢ formuluje některá fakta o obchodních korporacích a hospodářské soutěži ➢ popíše procesní pravidla a průběh občanského soudního řízení	**občanské právo hmotné a procesní** (zahrnuje též pracovní právo, rodinné právo, obchodní právo)	
Žák ➢ vysvětlí základní pojmy a principy trestního práva ➢ objasní základní práva poškozených a obviněných ➢ vyjmenuje a objasní nejčastější trestné činy a tresty ➢ popíše procesní pravidla a průběh trestního řízení a postup orgánů činných v trestním řízení	**trestní právo hmotné a procesní**	
Žák ➢ popíše průběh správního řízení ➢ formuluje poznatky z některých odvětví správního práva	**správní právo**	
Žák ➢ vypracuje esej, v níž shrne danou problematiku, tuto posoudí a vyjádří vlastní názor k ní		

Učební osnovy

POLITICKÁ GEOGRAFIE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu
Jedná se o volitelný seminář zabývající se výzkumem a studiem politických věd a je určen pro žáky, kteří mají zájem o rozvoj dovedností při vyjadřování myšlenek, vyvozování závěrů a analýze aktuálních událostí v anglickém jazyce. Předmět do jisté míry navazuje na obsahové zaměření dvouletého semináře politologie. Mohou se do něj však hlásit i studenti, kteří seminář politologie nenavštěvují. Hodnocení studenta bude prováděno dle správnosti použité formy a obsahové a terminologické stránky jazyka. Podstatná část výukové doby bude věnována rozboru vybraných úloh a filmových projekcí zaměřených na politické a společenské dokumenty a spekulativní informace (fikce). Přesný obsah kurzu bude s ohledem na tematickou osnovu (viz níže) přizpůsoben aktuálním událostem.

Časové a organizační vymezení předmětu
Seminář se vyučuje v jednom kalendářním roce v oktávě. Výuka je v daném školním roce organizována jednou týdně formou dvouhodinových seminářů, které umožňují smysluplný rozvoj diskuse a práce s použitými zdroji. Podstatná část výstupů a lekcí probíhá formou prezentací samotných žáků, projekcí historických nebo současných filmů a rozborem dokumentů.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu politická geografie
Kompetence k učení
- Tříděním, zpracováním a hodnocením informací z více zdrojů učíme žáky kritickému přístupu ke zdrojům informací.
- Zadáváním referátů, prezentací a seminárních prací vedeme žáky ke schopnosti samostatně vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení je následně systematicky zpracovávat do konzistentního výstupu odborné práce.
- Propojováním poznatků z různých oblastí do širších celků učíme žáky komplexnějšímu pohledu na politologickou problematiku moderních dějin i současnosti.

Kompetence k řešení problémů
- Řešením problematických událostí současnosti učíme žáky využívat získané vědomosti a dovednosti a posuzovat výhody i rizika jednotlivých variant řešení.
- Zařazujeme týmovou konfrontaci. Při ní učíme žáky vyrovnávat se s názorovou pluralitou a dosahovat kompromisu.
- Prostřednictvím hodnocení a sebehodnocení vedeme žáky k uvědomění si vlastních možností a rezerv.

Kompetence komunikativní
- Rozvíjíme u žáků schopnost uceleně, logicky, kultivovaně se vyjádřit a věcně argumentovat.
- V průběhu vlastní prezentace trénujeme se žáky schopnost vystoupit před skupinou, vedeme je k nutnosti zaujmout a obhájit svůj názor a vystavujeme je názorovým konfrontacím v cizím jazyce.
- Interpretací odborných textů a různých obrazových a zvukových záznamů prohlubujeme u žáků schopnost porozumět jim, přemýšlet o nich a vhodně na ně reagovat.

Předmět: Politická geografie

Ročník: oktáva; čtvrtý

Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	
Moderní světové dějiny		
Žák ➢ objasní souvislosti mezinárodních vztahů od počátku dvacátého prvního století ➢ na příkladech jednotlivých historických událostí vysvětlí historický vývoj mezinárodních vztahů po druhé světové válce až po současnost, vyhlášení války proti teroru ➢ vysvětlí základní znaky liberální demokracie, korporatokracie a totalitních systémů 21. století	Důvody, původ and nejdůležitější události války proti terorismu. Útok z 11. 9. 2001 ve Spojených státech amerických. Invaze Iráku a Afghánistánu, Arabské jaro. Sebevražedný útočník jako zbraň. Národní bezpečnost a dohled, Arabské jaro, kybernetické války, Libye, Egypt and Sýrie.	
Aktuální politické dění doma i ve světě (průběžně)		
Žák ➢ popíše aktuální vnitropolitickou situaci našeho státu ➢ objasní souvislosti mezinárodních vztahů a událostí aktuálního světového dění	Aktuální politické události s důrazem na českou vnitropolitickou situaci a na rozhodující politické hráče a oblasti (USA, Rusko, Čína, arabský svět, EU, válečné konflikty, apod.)	

Rozvoj čtenářské a informační gramotnosti žáků (průběžně)		
Žák ➢ samostatně v knihovně, na internetu apod. vyhledá zdroje v angličtině pro zpracování zadaného tématu světových nebo českých politologických událostí ➢ v rámci domácího samostudia zpracuje literaturu a shromážděný text v angličtině ➢ porozumí významu, kontextu, hodnocení textu, dostupným informacím; tyto zdroje kriticky vyhodnotí a shrne v logicky strukturovaný celek v angličtině ➢ pracuje s moderními technologiemi – samostatně vytvoří koncept seminární práce nebo PowerPointové prezentace a následně je vypracuje ➢ pracuje s moderními technologiemi – realizuje samostatnou obhajobu seminární práce nebo PowerPointovou prezentaci v angličtině před třídou ➢ pravidelně sleduje politologické zpravodajství z domova i ze zahraničí pomocí zahraničních sdělovacích prostředků a tisku		

Dodatky

Dodatky od 1. 9. 2018

Začlenění dopravní výchovy do ŠVP Biskupského gymnázia Hradec Králové

Obsahové vymezení
Základním smyslem zařazení dopravní problematiky do ŠVP je další rozvíjení vědomostí, dovedností a návyků v oblasti bezpečného a ohleduplného chování v silničním provozu, snížení nehodovosti a rizik v silničním provozu a přijetí etických norem chování.
Cílem začlenění dopravní výchovy do výchovně-vzdělávacího procesu na nižším stupni víceletého gymnázia je prohlubovat a upevňovat znalosti a dovednosti z oblasti bezpečnosti v silničním provozu získané na 1. stupni ZŠ. Dále rozvíjet poznání a obohacovat tuto oblast o další poznatky a etickou stránku probematiky. Položit základy pro utváření vztahů mezi účastníky silničního provozu, orientaci v nich a pěstování správných reakcí, vedoucích k bezpečnosti vlastní i okolí, rozvíjet základy první předlékařské pomoci a připravit žáky na získání řidičského oprávnění pro malé motocykly a další skupiny. Rozvíjet klíčové kompetence s důrazem na úctu ke zdraví, k odpovědnému chování a odpovědnosti za své zdraví, k toleranci a ohleduplnosti k ostatním a na svoji bezpečnost.
Cílům předmětu odpovídají metody vyučování. Ve výuce je využívána skupinová spolupráce, projekty, prvky dramatické výchovy, zážitkové lekce, komunikační aktivity a praktický výcvik údržby jízdního kola a bezpečné jízdy na komunikacích.

Prostřednictvím předmětu výchova k občanství se realizují tato průřezová témata:
- Osobnostní a sociální rozvoj
- Výchova demokratického občana

Časové a organizační vymezení
Dopravní výchova je realizována ve všech ročnících nižšího stupně víceletého gymnázia. V primě, tercii a v kvartě je součástí výuky předmětu výchova k občanství (vzdělávací oblast Člověk a společnost), v sekundě je zařazena do předmětu tělesná výchova (vzdělávací oblast Člověk a zdraví). Nácvik poskytování předlékařské první pomoci je zařazen do předmětu biologie v tercii.

Předmět: Dopravní výchova Ročník: prima

Očekávané výstupy z RVP ZV / Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Chodec		
Žák ➢ ovládá pravidla bezpečného a ohleduplného chování chodce v silničním provozu a řídí se jimi ➢ chová se bezpečně v dopravních prostředcích a na zastávkách (v modelových situacích a při akcích školy) ➢ dodržuje povinnosti spolujezdce v autě – zejména poutání ➢ rozlišuje další dopravní značky a jejich význam ➢ posoudí situaci i z pohledu ostatních účastníků silničního provozu	***Na chodníku*** Pravidla bezpečného a ohleduplného chování na chodníku Vztahy mezi účastníky silničního provozu ***Chodec a cyklista na silnici*** Pravidla bezpečného a ohleduplného chování při pohybu na silnici (chůze jednotlivce po silnici a ve skupině, pravidla pohybu na silnici za snížené viditelnosti) ***Volný čas a sportovní aktivity*** Volnočasové aktivity související se silničním provozem (vhodné lokality k uskutečnění takových aktivit; konkretizace podle lokality ZŠ a obce) ***Přecházení křižovatky*** Pravidla překonání ve městě i mimo něj (překonávání různých křižovatek, křižovatka řízená příslušníkem policie) ***Cesta dopravními prostředky*** Vztahy mezi účastníky silničního provozu Pravidla bezpečnosti při cestování dopravními prostředky (pravidla při jízdě autem, zádržné systémy, vztahy mezi cestujícími a účastníky hromadné dopravy) ***Dopravní značky*** Odpovídající značky pro jednotlivá témata	*Výstupy a učivo začleněny do předmětu výchova k občanství.*

Předmět: Dopravní výchova Ročník: sekunda

Očekávané výstupy z RVP ZV / Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Cyklista		
Žák ➢ ovládá pravidla bezpečného a ohleduplného chování cyklisty v silničním provozu a uplatňuje je v praktických situacích školních akcí ➢ chová se bezpečně a ohleduplně v roli cyklisty, používá správnou výbavu jízdního kola; orientuje se ve vztazích cyklisty k ostatním účastníkům silničního provozu ➢ odhadne nebezpečí konkrétní situace a vyvodí správné řešení, zachová se adekvátně situaci; předchází nebezpečí s ohledem na sebe i ostatní účastníky silničního provozu (prokazuje v modelových situacích) ➢ rozlišuje další dopravní značky a jejich význam	***Výbava jízdního kola a cyklisty*** Výbava jízdního kola, výbava cyklisty (doplňky pro bezpečnou jízdu) Odpovědnost cyklisty a vztahy mezi účastníky silničního provozu (bezpečné a ohleduplné chování na chodníku, vztahy mezi účastníky silničního provozu) ***Bezpečná jízda*** Technika jízdy a její pravidla mimo silnici ***Cyklista na silnici*** Pravidla bezpečné jízdy na silnici (pravidla jízdy za snížené viditelnosti a zhoršených podmínek) ***Cyklista na křižovatce*** Pravidla pro bezpečné překonání křižovatky Vztahy mezi účastníky silničního provozu Křižovatka řízená příslušníkem policie ***Prázdniny*** Zásady bezpečného chování v době volna a při cestování Specifika lokality ZŠ, obce, prázdninových oblastí pro trávení dnů volna ***Krizové situace*** Možné krizové situace (jejich řešení, důležitá spojení; oprava jízdního kola) ***Dopravní značky*** Odpovídající značky pro jednotlivá témata	*Výstupy a učivo jsou začleněny do předmětu tělesná výchova.*

Předmět: Dopravní výchova

Ročník: tercie

Očekávané výstupy z RVP ZV / Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Etika v silničním provozu		
Žák ➢ vysvětlí souvislosti celkového chováním člověka, sounáležitosti a spolupráce v dopravních situacích pro uchování zdraví a života svojí osoby i druhých ➢ aktivně se zapojuje do činností podporujících snižování rizik a nehodovosti v dopravě ➢ charakterizuje souvislost mezi jednáním a charakterovými vlastnostmi osobnosti ➢ vymezí propojení mezi daným tématem a dalšími oblastmi života	Role chodce a cyklisty v silničním provozu (odpovědnost chodce a cyklisty a jejich vztahy k ostatním účastníkům silničního provozu) Přestupky chodců a cyklistů a ukázka legislativy Odpovídající značky pro jednotlivá témata Přístup veřejnosti k bezpečnosti v silničním provozu – etická stránka chování v silničním provozu	*Výstupy a učivo jsou začleněny do předmětu výchova k občanství.*
➢ poskytne první předlékařskou pomoc v modelových situacích	základy poskytnutí první předlékařské pomoci	*Výstup a učivo zařazeno do předmětu biologie.*

Předmět: Dopravní výchova

Ročník: kvarta

Očekávané výstupy z RVP ZV / Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Žák ➢ používá své znalosti a dovednosti v praxi ➢ orientuje se v základní legislativě související s tématem doprava ➢ interpretuje význam pojmů a problematiky bezpečnosti a ohleduplnosti v silničním provozu ➢ chová se tak, aby v silničním provozu chránil zdraví a život svůj i jiných osob – uvědomuje si dopad svého chování a koriguje jej podle situace ➢ analyzuje konkrétní situaci a vyvozuje bezpečné chování ➢ aplikuje znalosti z dané oblasti i do jiných oblastí život orientuje se v souvislostech chování všech účastníků silničního provozu ➢ vyřeší testy "řidičský průkaz nanečisto"	***Chodec*** Zážitkové lekce, projekty a další aktivity ***Můj první řidičák*** Zopakování a upevňování znalostí a dovedností Znalostní testy, závěrečná zkouška	*Výstupy a učivo jsou začleněny do předmětu výchova k občanství.*

Dodatky od 1. 9. 2019

BIOLOGIE

Předmět: biologie

Ročník: prima

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Biologie živočichů I. (bezobratlí)		
Žák ➢ vymezí základní charakteristické znaky ostnokožců, rozliší jednotlivé skupiny (hvězdice, hadice, ježovky, sumýši) ➢ porovná vnější stavbu těla jednotlivých skupin členovců ➢ u pavoukovců, hmyzu a korýšů objasní funkce vnitřních soustav (CS, DS, TS, VS, NS) a způsob rozmnožování ➢ přiřadí jednotlivé orgány do konkrétní soustavy ➢ vyvodí obecné závěry o stavbě těla členovců ➢ vymezí charakteristické znaky základních skupin členovců (pavouci, sekáči, roztoči, štíři, korýši, mnohonožky, stonožky, hmyz) ➢ pozná a zařadí do skupin vybrané jedince ➢ posoudí význam členovců v přírodě, uvede hospodářsky významné druhy členovců a způsoby předcházení přemnožení některých členovců ➢ porovná vnější i vnitřní stavbu těla plžů, mlžů, hlavonožců ➢ objasní funkce TS, DS, CS, NS, VS a způsoby rozmnožování ➢ vyvodí obecné závěry o stavbě těla měkkýšů ➢ vymezí obecné znaky základních skupin měkkýšů (plži, mlži, hlavonožci), ➢ pozná a zařadí do skupin vybrané zástupce měkkýšů ➢ charakterizuje vnitřní a vnější stavbu těla kroužkovců (CS, DS, NS, rozmnožování), ploštěnců (TS, VS, NS, způsob dýchání) a láčkovců (NS, TS, žahavé buňky, způsob rozmnožování) ➢ pozná a zařadí vybrané zástupce do systému (láčkovci, ploštěnci, hlísti, kroužkovci) ➢ posoudí význam láčkovců, ploštěnců, hlístů, měkkýšů a kroužkovců ➢ charakterizuje strategii života prvoků, zhodnotí jejich význam v přírodě a pro člověka	ostnokožci členovci - charakteristika, stavba těla - klepítkatci - korýši - hmyz měkkýši kroužkovci hlísti ploštěnci láčkovci prvoci	

Člověk a zdraví		
Žák		
➢ zhodnotí význam roztočů z hlediska lidského zdraví, objasní možnost nákazy prostřednictvím klíštěte a posoudí, kdy je nutné vyhledat lékaře	roztoči	
➢ objasní způsoby přenosu parazitických zástupců hlístů, ploštěnců a kroužkovců a vyvodí preventivní opatření	ploštěnci, hlísti, kroužkovci	
➢ objasní způsoby přenosu parazitických prvoků a uvede možnosti ochrany	parazitičtí prvoci	
➢ rozpozná příznaky běžných infekčních chorob, uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování a chování při styku s nemocnými a aktivně chrání své zdraví	virové a bakteriální choroby	
➢ projeví odpovědné chování při sběru hub, odliší působení saprofytických a parazitických hub, popíše, jak lze chránit potraviny před plísněmi	naše jedovaté houby, plísně	
Obecná biologie a genetika		
Žák		
➢ **rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů**	vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam	
➢ **třídí organismy a zařadí je do říší a nižších taxonomických jednotek**	zásady třídění organismů	
➢ **uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka**	bakterie a viry	
➢ **popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních buněčných organel** (jádro, mitochondrie, chloroplasty, vakuoly, ribozómy, cytoplazmatická membrána, cytoplazma, buněčná stěna)	stavba buňky rostlin, živočichů a bakterií	**OSV – Osobnostní rozvoj** – rozvoj schopnosti poznávání, kreativita - mikroskopování
➢ **aplikuje praktické metody poznávání přírody**	mikroskop	
➢ **dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody**		
➢ zachází s mikroskopem		
➢ **vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti**	pohlavní a nepohlavní rozmnožování rostlin	

➢ **rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů**	orgány a orgánové soustavy rostlin a živočichů	
Biologie hub		
Žák ➢ **vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích** ➢ **rozpozná naše nejznámější a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků** ➢ **objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků**	houby – význam, výživa, ekologie houby – významné druhy lišejníky	**PRO** – Modré z nebe – **ENV - Základní podmínky života**

Předmět: biologie

Ročník: sekunda

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Obecná biologie a genetika		
Žák ➢ **vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti** ➢ **rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů**	pohlavní a nepohlavní rozmnožování rostlin orgány a orgánové soustavy rostlin a živočichů	
Biologie rostlin		
Žák ➢ **odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva k jednotlivým orgánům** ➢ **porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku** ➢ **odvodí na základě zkušeností z pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí** ➢ **vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin** ➢ porovná rozmnožování rostlin pomocí výtrusů a semen, objasní význam vody, větru a opylovačů při rozmnožování ➢ **rozlišuje podle diakritických znaků základní systematické skupiny rostlin** (nižší rostliny, vyšší rostliny (mechorosty, kapraďorosty, nahosemenné r. a skupiny krytosemenných rostlin)) ➢ orientuje se v základním členění systému rostlin, určuje běžné druhy našich rostlin a zhodnotí význam hospodářsky důležitých rostlin, uvede způsoby použití neznámějšího koření a exotického ovoce ➢ **určuje význačné zástupce rostlin pomocí klíčů a atlasů**	rostlinná buňka, pletiva kořen, stonek, list, květ, plod přizpůsobení rostlin vnějšímu prostředí fyziologie rostlin (fotosyntéza, dýchání, výživa, růst a vývin rostlin) pohlavní a nepohlavní rozmnožování rostlin, opylení, oplození nižší rostliny (řasy), mechorosty, kapraďorosty, nahosemenné rostliny, krytosemenné rostliny (dvouděložné a jednoděložné rostliny) základní skupiny dvouděložných a jednoděložných rostlin (bobovité, růžovité, miříkovité, brukvovité, lilkovité, hvězdnicovité, hluchavkovité, liliovité, vstavačovité, lipnicovité) hospodářsky významné druhy rostlin, koření	**OSV – sociální rozvoj –** poznávání lidí, vzájemná spolupráce – vybrané skupiny rostlin

Základy ekologie		
Žák ➢ **uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi** ➢ **rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému** ➢ **vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam**	organismy a prostředí (vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím, populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce)	
Výchova ke zdraví		
Žák ➢ zhodnotí význam léčivých rostlin pro člověka, pěstuje a využívá květiny pro výzdobu ➢ uplatňuje zásady bezpečného kontaktu s živočichy, poskytne první pomoc při uštknutí zmijí	léčivé rostliny, pokojové rostliny PP při uštknutí zmijí	

Biologie živočichů II. (obratlovci)		
Žák ➢ **porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů** ➢ porovná vnější stavbu těla jednotlivých skupin obratlovců ➢ u ptáků objasní funkce trávicí, cévní, dýchací, vylučovací, rozmnožovací a nervové soustavy, přiřadí jednotlivé orgány do konkrétní soustavy, u zbývajících skupin obratlovců uvede podstatné odchylky soustav ➢ vyvodí obecné závěry o stavbě těla obratlovců ➢ **rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin** ➢ vymezí charakteristické znaky základních tříd obratlovců ➢ rozliší vybrané řády obratlovců (ptáci, plazi, obojživelníci) ➢ pozná a zařadí do systému vybrané zástupce obratlovců a zhodnotí jejich význam ➢ **na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí** ➢ **zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy** ➢ posoudí význam obratlovců v přírodě ➢ uvede hospodářsky významné druhy obratlovců ➢ aplikuje znalosti o potřebách různých živočichů na výběr a chov domácího živočicha ➢ uvědoměle respektuje pravidla o zákazu týrání zvířat	ptáci - charakteristika skupiny, vnější a vnitřní stavba těla, systém (hrabaví, měkkozobí, vrubozobí, dravci, sovy, šplhavci, pěvci) plazi - charakteristika skupiny, stavba těla, systém (ještěři, hadi, krokodýli, želvy) obojživelníci - charakteristika skupiny, stavba těla, systém (bezocasí – žáby, ocasatí) ryby - charakteristika skupiny, stavba těla, významní zástupci paryby - charakteristika skupiny, stavba těla, významní zástupci	**ENV - Vztah člověka a prostředí, ekosystémy –** živočichové a jejich prostředí **OSV - Osobnostní rozvoj –** cvičení pozornosti, dovednosti zapamatování

Předmět: biologie

Ročník: tercie

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Biologie živočichů III.		
Žák		
➢ **odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsoby života a přizpůsobení danému prostředí** ➢ **porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů** ➢ u savců objasní funkce trávicí, cévní, dýchací, vylučovací, rozmnožovací a nervové soustavy, přiřadí jednotlivé orgány do konkrétní soustavy ➢ **rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin** ➢ rozliší vybrané řády savců ➢ **na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí** ➢ **zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy** ➢ uvede hospodářsky významné druhy savců ➢ aplikuje znalosti o potřebách různých živočichů na výběr a chov domácího živočicha ➢ uvědoměle respektuje pravidla o zákazu týrání zvířat	etologie živočichové a prostředí živočichové a lidé Savci charakteristika skupiny, vnější stavba těla, vnitřní anatomická stavba (kostra, TS, CS, DS, VS, RS, NS), systém (šelmy, zajícovci, hlodavci, kopytníci, hmyzožravci, letouni, chobotnatci, kytovci, primáti, vačnatí, vejcorodí)	**ENV - Vztah člověka a prostředí, ekosystémy –** živočichové a jejich prostředí **OSV - Osobnostní rozvoj –** cvičení pozornosti, dovednosti zapamatování

Biologie člověka		
Žák ➢ **objasní stavbu a určí polohu orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich funkce a vztahy** ➢ **objasní vznik a vývin nového jedince od početí až po stáří**	anatomie a fyziologie člověka (stavba a funkce jednotlivých tkání, částí těla, orgánů a orgánových soustav) - tkáně - opěrná a pohybová soustava - trávicí s. - dýchací a cévní s. - vylučovací a kožní s. - nervová s. - smyslové orgány - žlázy s vnitřní sekrecí - pohlavní soustava - vývin lidského jedince (ontogeneze)	
➢ **rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života**	onemocnění jednotlivých soustav (pohybová, cévní, dýchací, trávicí, vylučovací, nervová, smyslové orgány, žlázy s vnitřní sekrecí, pohlavní soustava)	
➢ **aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla**	zásady první pomoci (při úrazech, umělé dýchání, masáž srdce), závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie	
➢ **orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka (Australopithecus, Homo habilis, H. erectus, H. sapiens)**	fylogeneze člověka	**MKV – Etnický původ –** lidské rasy
Výchova ke zdraví		
Žák ➢ **posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví**	tělesná a duševní hygiena	
➢ **usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví**	režim dne	
➢ **dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky**	výživa a zdraví	

Předmět: biologie

Ročník: kvarta

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Obecná biologie a genetika		
Žák ➢ **uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů**	- základy genetiky	
Neživá příroda		
Žák ➢ **objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života** ➢ **rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek** ➢ odliší nerost a horninu, nerosty klasifikuje podle chemického složení i podle způsobu vzniku ➢ klasifikuje horniny podle způsobu vzniku ➢ zhodnotí na základě vlastností možnost využití nerostů a hornin v praxi, uvede příklady jejich využití	- vznik a stavba Země - mineralogie (krystalické soustavy, fyzikální a chemické vlastnosti, klasifikace nerostů) - petrologie	
➢ **rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody** ➢ vysvětlí jak vnější a vnitřní geologičtí činitelé modelují zemský povrch, uvede příklady	- geologie (vnitřní a vnější geologické děje)	
➢ **porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě**	- základy pedologie	

➢ **rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků** ➢ orientuje se v geologii ČR, uvede příklady známých geologických útvarů v ČR ➢ uvede příklady vyhynulých organismů a nerostných surovin, které jsou organického původu ➢ **uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi**	- vznik a vývoj života (fylogeneze) - geologie ČR - podnebí a počasí ve vztahu k životu - mimořádné události způsobené přírodními vlivy	
Základy ekologie		
Žák ➢ **uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému** ➢ **uvede na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí** ***(Pozn.*** *Integrováno ze* ***VO – zeměpis)***	- životní prostředí - ochrana přírody	**PRO** – Životní prostředí v mém okolí - **ENV – Vztah člověka k prostředí, MEV – Tvorba mediálního sdělení**
Člověk a zdraví		
Žák ➢ **vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí** ➢ **uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými přenosnými, civilizačními a jinými chorobami, svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc** ➢ **uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka** ➢ **projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu, dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce** ➢ **respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje, kultivovaně se chová k opačnému pohlaví** ➢ **aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc**	- zdraví a nemoci, civilizační choroby - autodestruktivní závislosti – návykové látky - dětství, puberta, dospívání - sexuální dospívání a reprodukční zdraví - ochrana člověka za mimořádných událostí	

FYZIKA

Předmět: FYZIKA Ročník: sekunda

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Látky a tělesa		
Žák ➢ vysvětlí rozdíl mezi látkou a tělesem ➢ uvede příklady látek různých skupenství a těles tvořených různými látkami ➢ přiřadí navzájem veličiny, jejich jednotky, značky veličin a jednotek; jednotky s porozuměním převádí ➢ **změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa** ➢ **využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů** ➢ nalezne ve fyzikálních tabulkách požadované údaje a dle potřeby je dále využívá ➢ **předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty** ➢ uvede příklady využití teplotní roztažnosti v praxi a vysvětlí opatření, která lidé podnikají v případech, kdy je teplotní roztažnost nevýhodná (mosty, horkovody, dráty vysokého napětí, kolejnice, …)	látky a tělesa délka, objem, hmotnost, teplota, čas, hustota hustota hustota teplotní roztažnost látek	
Pohyb těles		
Žák ➢ **rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu** ➢ roztřídí druhy pohybu podle tvaru trajektorie ➢ přiřadí navzájem veličiny, jejich jednotky, značky veličin a jednotek; jednotky s porozuměním převádí ➢ **využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles** ➢ s porozuměním pracuje s grafem závislosti dvou veličin	pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; přímočarý a křivočarý; posuvný a otáčivý rychlost, dráha dráha-čas; rychlost-čas	

➢ přiřadí navzájem veličiny, jejich jednotky, značky veličin a jednotek; jednotky s porozuměním převádí ➢ **změří velikost působící síly** ➢ **určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici** ➢ určí graficky i výpočtem výslednici dvou sil stejných a opačných směrů, určí graficky výslednici dvou sil obecných směrů ➢ **využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích** ➢ vysloví a vysvětlí Newtonovy zákony (kvalitativně) ➢ vysvětlí, podle čeho je možné poznat, že na těleso působí jiné těleso silou a více těles různými silami, které se navzájem vyruší ➢ vysvětlí souvislosti mezi druhy pohybu a působící silou ➢ uvede příklady vzájemného působení těles silami ➢ rozliší tahovou a tlakovou sílu ➢ využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi tlakem, tlakovou silou a obsahem plochy, na niž síla působí ➢ vysvětlí pojmy gravitační síla, gravitační pole ➢ využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh přímou úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa ➢ změří velikost třecí síly působící na těleso, které je v klidu a na těleso, kterým je smýkáno rovnoměrným přímočarým pohybem ➢ určí (kvalitativně), na kterých veličinách závisí třecí síla ➢ uvede příklady třecí síly v praxi a možnosti ovlivňování její velikosti ➢ přiřadí navzájem veličiny, jejich jednotky, značky veličin a jednotek ➢ **aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů** ➢ určí výpočtem i graficky sílu potřebnou ke vzniku rovnováhy na páce, moment síly; používá pravidlo pravé ruky ➢ uvede příklady využití páky a kladky v praxi	síla, tlak skládání sil Newtonovy zákony tahová a tlaková síla, tlak gravitační síla třecí síla moment síly páka, kladka, moment síly, pravidlo pravé ruky	
Mechanické vlastnosti tekutin		
Žák ➢ porovná základní vlastnosti kapalin a plynů ➢ vysloví Pascalův zákon ➢ **využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů** ➢ uvede příklady využití hydraulických zařízení v praxi	tlak v kapalině vyvolaný vnější silou; hydraulická zařízení	

➢ využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh závislost hydrostatického tlaku na hloubce a hustotě kapaliny ➢ vysvětlí příčinu atmosférického tlaku i jeho změn ➢ porovná způsoby měření atmosférického tlaku ➢ objasní souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře ➢ **předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní**	hydrostatický tlak a hydrostatická síla atmosférický tlak Archimedův zákon vztlaková síla; potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách	

Předmět: FYZIKA

Ročník: tercie

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Látky a tělesa		
Žák ➢ vyjmenuje, z jakých částic se skládá atom, jaký mají tyto částice elektrický náboj a jakými silami na sebe navzájem působí (obojí kvalitativně) ➢ popíše model atomu jednoduchého prvku ➢ nalezne ve fyzikálních tabulkách požadované údaje a dle potřeby je dále využívá ➢ vysvětlí rozdíl mezi atomy, ionty a molekulami ➢ **uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí**	stavba látek –atomy, molekuly, ionty počet protonů a elektronů daného prvku periodická soustava prvků souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difúze, Brownův pohyb	
Energie (mechanická, vnitřní)		
Žák ➢ přiřadí navzájem veličiny, jejich jednotky, značky veličin a jednotek; jednotky s porozuměním převádí ➢ vysvětlí závislost kinetické energie na hmotnosti a rychlosti tělesa ➢ vysvětlí závislost potenciální energie v gravitačním poli Země na výšce a hmotnosti tělesa ➢ **určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa** ➢ **využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem** ➢ vysvětlí pojem „izolovaná soustava" a uvede příklady ➢ formuluje zákon zachování energie v jeho různých podobách ➢ **využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh** ➢ přiřadí navzájem veličiny, jejich jednotky, značky veličin a jednotek; jednotky s porozuměním převádí ➢ nalezne ve fyzikálních tabulkách požadované údaje a dle potřeby je dále využívá ➢ **určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem**	práce, energie, výkon, účinnost pohybová a polohová energie výkon, účinnost zákon zachování energie pohybová a polohová energie, vnitřní energie teplo, měrná tepelná kapacita, skupenské teplo tání, vypařování, kapalnění měrná tepelná kapacita, skupenské teplo tání, vypařování, kapalnění změny teploty tělesa, změny skupenství	

➢ s porozuměním pracuje s grafem závislosti dvou veličin ➢ zdůvodní různý průběh změny skupenství při různých okolních podmínkách	teplo, teplota, čas změny skupenství, var	
Elektromagnetické děje		
Žák ➢ vysvětlí souvislost mezi pojmy elektrický náboj, elektrické pole, elektrická síla ➢ různými způsoby elektricky nabije některá tělesa ➢ zdůvodní tyto jevy pomocí složení látek z částic a jejich vlastností ➢ demonstruje působení elektrostatické síly na okolní tělesa ➢ znázorní jednoduchá elektrická pole pomocí siločar ➢ pozná a nakreslí elektrotechnické značky základních součástek ➢ **sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu** ➢ pozná základní prvky el. obvodu, vysvětlí jejich funkci v obvodu, navrhne schéma jednoduchého el. obvodu a obvod podle něj sestaví ➢ **rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností** ➢ přiřadí navzájem veličiny, jejich jednotky, značky veličin a jednotek; jednotky s porozuměním převádí ➢ **rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí** ➢ formuluje slovy i pomocí vzorce Ohmův zákon ➢ s porozuměním pracuje s grafem závislosti dvou veličin ➢ **využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů** ➢ vypočítá proudy a napětí na rezistorech v jednoduchém i rozvětveném el. obvodu ➢ pojmenuje části magnetu, znázorní magnetické pole v jeho okolí ➢ prakticky určí severní a jižní pól magnetu ➢ **využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní** ➢ vysvětlí funkci stejnosměrného elektromotoru a dynama ➢ vysvětlí vznik střídavého proudu a činnost alternátoru a transformátoru	elektrický náboj, elektrické pole elektrický obvod elektrický proud, elektrické napětí, elektrický odpor Ohmův zákon, tepelné účinky el. proudu elektrický proud, elektrické napětí magnetismus souvislost elektřiny a magnetismu	

➢ objasní pravidla bezpečného chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními ➢ vysvětlí vedení proudu v polovodičích různých typů ➢ pozná elektrotechnickou značku diody a správně ji zakreslí do schématu elektrického obvodu ➢ **zapojí správně polovodičovou diodu**	 polovodiče polovodičová dioda	
Energie (elektromagnetická)		
Žák ➢ přiřadí navzájem veličiny, jejich jednotky, značky veličin a jednotek; jednotky s porozuměním převádí ➢ **využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem** ➢ využívá s porozuměním vztah mezi příkonem, napětím a proudem a mezi příkonem, účinností a výkonem ➢ **využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh** ➢ vysvětlí princip činnosti jednotlivých typů elektráren (kromě jaderné) a porovná jejich výhody a nevýhody ➢ **zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí**	el. práce, energie, příkon, výkon, účinnost přeměna elektrické energie na mechanickou práci a na tepelnou energii a opačně; elektrické spotřebiče (energetická třída) výroba a přenos el. energie (elektrárny) obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	**EV Základní podmínky života –** energie **EV Vztah člověka k prostředí** – naše obec, přírodní zdroje energie, spotřeba energie, spotřeba v domácnosti

Předmět: FYZIKA

Ročník: kvarta

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Energie (jaderná)		
Žák ➢ vysvětlí rozdíl mezi pojmy prvek, nuklid, izotop ➢ zdůvodní, proč jádro atomu drží pohromadě ➢ **využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh** ➢ popíše různé způsoby přeměny prvků ➢ uvede příklady využití radioaktivního záření v praxi ➢ vysvětlí činnost jaderného reaktoru, jaderné zbraně ➢ posoudí možná nebezpečí plynoucí z provozu jaderných zařízení nebo použití jaderných zbraní a možnosti ochrany proti nim ➢ **zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí** ➢ vysvětlí princip činnosti jednotlivých typů elektráren a porovná jejich výhody a nevýhody	jaderné síly radioaktivita, jaderná energie a její přeměny radioaktivní rozpad, štěpení, syntéza (kvalitativně) výroba el. energie	**EV Základní podmínky života –** energie **EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí** odpady radioaktivní a hospodaření s odpady Projekt (návštěva technického muzea nebo science centra)
Zvukové děje		
Žák ➢ vysvětlí vznik zvuku, jeho šíření prostředím a jeho účinky na tělesa ➢ **rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku** ➢ vysvětlí vznik ozvěny a dozvuku ➢ vysvětlí rozdíl mezi tónem a hlukem (šumem, …) ➢ uvede příklady využití zvuku a ultrazvuku v praxi ➢ **posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí**	zvukové děje rychlost šíření zvuku v různých prostředích, pohlcování zvuku tón, výška tónu	
Světelné děje		
Žák		

➢ formuluje zákony geometrické optiky ➢ **využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh** ➢ **rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami** ➢ uvede příklady využití zrcadel a čoček v praxi	zákony šíření světla význačné paprsky, poloha a vlastnosti obrazu vytvořeného zrcadly lom světla význačné paprsky, poloha a vlastnosti obrazu vytvořeného čočkami geometrická optika, optické přístroje	
Vesmír		
Žák ➢ vyjmenuje základní tělesa sluneční soustavy a jejich vlastnosti ➢ **objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet** ➢ popíše, jakým způsobem se pohybují umělé družice a sondy, zdůvodní proč (kvalitativně) a porovná s pohybem přírodních těles ➢ **odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností** ➢ pozná základní souhvězdí a známé hvězdy ➢ vysvětlí pojem „galaxie“	Sluneční soustava složení hvězd Galaxie	

CHEMIE

Předmět: chemie Ročník: tercie

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Bezpečnost práce		
Žák ➢ **pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost, posoudí nebezpečnost vybraných látek, se kterými zatím pracovat nesmí** ➢ reprodukuje zásady bezpečné práce v laboratoři ➢ pojmenuje, použije a vyzkouší základní pomůcky a ochranné prostředky pro práci v laboratoři ➢ na základě informací na obalu posoudí nebezpečnost vybraných látek	zásady bezpečné práce - ve školní laboratoři - v běžném životě nebezpečné látky a přípravky výstražné symboly, H-věty a P-věty a jejich význam	
Úvod do chemie		
Žák ➢ zařadí chemii mezi přírodní vědy ➢ uvede, čím se chemie zabývá a na jaké disciplíny se dělí	vymezení předmětu chemie rozdělení chemie na disciplíny	
Pozorování a pokus		
Žák ➢ **určí společné a rozdílné vlastnosti látek** ➢ pozoruje a vyjádří vlastními slovy různé vlastnosti vybraných látek ➢ navrhne tabulku poznávání některých vlastností látek smyslovými orgány ➢ popíše postupy měření teploty tání, teploty varu, hustoty kapalin ➢ změří teploty tání, teploty varu a hustoty kapaliny u vybraných látek	vlastnosti látek: hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek	
Směsi		
Žák ➢ **rozlišuje směsi a chemické látky** ➢ definuje chemickou látku a směs ➢ rozliší prvky a sloučeniny ➢ pojmenuje různé druhy směsí	směsi - různorodé a stejnorodé směsi a chemické látky prvky a sloučeniny suspenze, emulze, pěna, dým, mlha, roztok	

➢ na praktických příkladech rozliší a určí druh směsi ➢ rozliší nasycený a nenasycený roztok ➢ **vypočítá složení roztoků** ➢ vypočítá složení roztoku vyjádřené hmotnostním zlomkem a hmotnostním procentem ➢ řeší příklady výpočtu hmotnosti rozpuštěné látky ze známé hmotnosti roztoku a jeho složení ➢ **připraví prakticky roztok daného složení** ➢ **vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění látek** ➢ objasní vliv těchto faktorů na rychlost rozpouštění ➢ **navrhne postupy oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi** ➢ pojmenuje základní metody dělení směsí a objasní jejich principy, navrhne dělení konkrétní směsi	nasycený a nenasycený roztok koncentrace roztoku hmotnostní zlomek, koncentrace roztoku vyjádřená v hmotnostních %, koncentrovaný a zředěný roztok teplota, míchání a povrch pevné složky vliv teploty, míchání a plochy povrchu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku oddělování složek směsí usazováním, filtrací, destilací, krystalizací, sublimací	
Vzduch a voda		
Žák ➢ **rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití** ➢ rozliší destilovanou, měkkou a minerální, pitnou a užitkovou vodu ➢ navrhne použití různých druhů vod v denní praxi ➢ vysvětlí schéma čištění pitné vody ➢ **uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění** ➢ uvede složení a vlastnosti vzduchu ➢ uvede možné zdroje znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí v nejbližším okolí a ve vlastní domácnosti ➢ navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění ve vlastní domácnosti	voda měkká, tvrdá, minerální, destilovaná, pitná, užitková a odpadní, výroba pitné vody čištění odpadní vody	
Kyslík		
Žák ➢ uvede vlastnosti a použití kyslíku ➢ vytvoří schéma laboratorní přípravy kyslíku ➢ sestaví jednoduchou aparaturu pro přípravu kyslíku v laboratoři ➢ zdůvodní používání kyslíkových přístrojů při různých lidských činnostech	kyslík, jeho příprava a použití	

➢ **aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe** ➢ vysvětlí vliv teploty vznícení látek na okolnosti vzniku a likvidace hoření ➢ pozná hořlavé látky podle údajů na obalu ➢ rozliší různé druhy hasících technik a přístrojů a navrhne jejich použití v modelových situacích ➢ vysvětlí, jak zacházet s hasicími přístroji umístěnými ve škole ➢ vysvětlí postup při ohlašování požáru	 hoření, teplota vznícení, principy hašení hořlavé látky hasební prostředky	
Částicové složení látek a chemické prvky		
Žák ➢ **používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech** ➢ definuje pojmy atom, molekula a ion ➢ pojmenuje částice tvořící atomové jádro a obal atomu ➢ popíše složení atomu ➢ používá pojmy atom, molekula, ion, izotop a nuklid ve správných souvislostech ➢ **rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy používá ve správných souvislostech** ➢ sestaví modely jednoduchých molekul ➢ objasní, které údaje lze vyčíst ze sumárního chemického vzorce ➢ **orientuje se v periodické soustavě chemických prvků** ➢ přiřadí značky významných prvků k jejich názvům ➢ vysvětlí způsob uspořádání prvků do period a skupin ➢ vyjádří vlastními slovy periodický zákon ➢ **rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti** ➢ uvede charakteristické vlastnosti a využití vybraných kovů ➢ uvede charakteristické vlastnosti a využití vybraných nekovů ➢ vyzkouší charakteristické vlastnosti vybraných prvků ➢ definuje pojem chemická vazba ➢ ilustruje chemickou vazbu na nejjednodušších molekulách kovalentních látek a iontových sloučeninách	částicové složení látek atomy, molekuly a ionty atomové jádro, protony, neutrony, elektrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích protonové a nukleonové číslo prvky, jejich značky, chemické sloučeniny, chemické vzorce, skupiny a periody v periodické soustavě prvků periodický zákon vlastnosti a použití významných kovů: Fe, Al, Cu, Zn, Pb, Sn, Ag, Au, Mg, Hg významné nekovy: C, S, Cl, I, H, O vlastnosti vodíku, kyslíku, chloru, uhlíku a síry chemická vazba vazba kovalentní polární, nepolární, iontová	

Chemické reakce		
Žák ➢ **rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí** ➢ **uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání** ➢ **přečte chemické rovnice** ➢ vyčíslí jednoduchou chemickou rovnici	chemické reakce klasifikace chemických reakcí, slučování, neutralizace, reakce exotermní a endotermní chemické rovnice	
➢ **s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu** ➢ vypočítá molární hmotnost látky známého chemického složení na základě údajů z PSP ➢ vypočítá látkové množství látky z její hmotnosti a molární hmotnosti ➢ vypočítá látkovou koncentraci z látkového množství rozpuštěné látky a objemu roztoku ➢ **aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu**	zákon zachování hmotnosti látkové množství, molární hmotnost látková koncentrace faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí: teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, koncentrace, katalýza	
Anorganické sloučeniny		
Žák ➢ určí oxidační čísla prvků v jednoduchých sloučeninách ➢ zapisuje vzorce a tvoří názvy oxidů, halogenidů, nejvýznamnějších kyselin, hydroxidů a solí ➢ **porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů** ➢ **porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů** ➢ **porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných kyselin** ➢ **porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných hydroxidů**	oxidační číslo názvosloví jednoduchých anorganických sloučenin oxidy: oxid siřičitý a sírový, oxid dusnatý a dusičitý, oxid uhelnatý a uhličitý, oxid křemičitý, oxid vápenatý, oxid hlinitý halogenidy: fluorid sodný, chlorid sodný a bromid stříbrný kyseliny: kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití kyseliny chlorovodíkové, sírové a dusičné hydroxidy: vlastnosti, vzorce, názvy a použití hydroxidu sodného, draselného, vápenatého	

Předmět: chemie

Ročník: kvarta

Očekávané výstupy z RVP ZV Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Anorganické sloučeniny		
Žák ➢ **porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných solí** ➢ **posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí** ➢ **vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet** ➢ **orientuje se na stupnici pH** ➢ **měří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem** ➢ vysvětlí pojem neutralizace ➢ **uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi**	soli kyslíkaté a nekyslíkaté – vlastnosti a použití vybraných solí síranu vápenatého, hydrogenuhličitanu sodného, uhličitanu sodného a uhličitanu vápenatého vliv oxidů síry a dusíku v ovzduší vznik kyselých dešťů stupnice pH zjišťování kyselosti a zásaditosti roztoků univerzálním indikátorem neutralizace kyseliny hydroxidem	
Oxidace a redukce		
Žák ➢ zdůvodní, proč jsou některé reakce vyjádřené chemickými rovnicemi redoxní ➢ určí, který prvek při reakci oxiduje a který se redukuje ➢ rozliší neušlechtilé a ušlechtilé kovy na základě pozorování jejich reakcí s kyselinami ➢ sestaví jednoduché zařízení pro elektrolýzu, rozliší katodu a anodu ➢ chemickými rovnicemi vyjádří elektrochemické děje probíhající na elektrodách ➢ sestaví galvanický článek a chemickými rovnicemi v iontovém tvaru vyjádří elektrochemické děje probíhající na elektrodách	redukce a oxidace průběh oxidace a redukce redoxní vlastnosti kovů a elektrochemická řada kovů chemie a elektřina, elektrolýza redoxní reakce na elektrodách galvanický článek výroba elektrického proudu chemickou cestou	
Surovinové zdroje		
Žák ➢ **orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka** v oblasti anorganické technologie ➢ načrtne schéma vysoké pece	stavební pojiva vápno, malta, cement, beton keramika výroba železa	

➢ vyčíslí sumární rovnice chemických procesů při výrobě železa ➢ uvede základní způsoby výroby oceli ➢ na příkladu výroby hliníku dokumentuje použití elektrolýzy v průmyslu ➢ vysvětlí souvislost mezi chemickou reakcí a výměnou tepla s okolím ➢ rozliší exotermické a endotermické reakce ➢ **zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy**	výroba oceli: konvertorové, Siemens – Martinské a elektrické pece průmyslová elektrolýza teplo a chemická reakce paliva, ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva	
Organické sloučeniny – uhlovodíky		
Žák ➢ **rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití** ➢ objasní rozdíl mezi nasyceným a nenasyceným uhlovodíkem ➢ objasní rozdíl mezi uhlovodíkem s alifatickým a cyklickým řetězcem ➢ zapisuje vzorce nejjednodušších uhlovodíků podle názvů, používá různé typy vzorců ➢ pojmenuje nejjednodušší uhlovodíky systematickými, případně triviálními názvy	alkany: methan, ethan, propan, butan alkeny: ethen alkyny: acetylen areny: benzen, naftalen	
➢ zapisuje základní organické reakce, rozlišuje mezi substitucí, adicí a eliminací	substituce chloru na methan adice chlorovodíku na ethen eliminace vodíku z ethanu polymerace ethenu	
Organické sloučeniny – deriváty uhlovodíků		
Žák ➢ **rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití:** ➢ rozdělí deriváty uhlovodíků podle funkčních skupin ➢ zapisuje vzorce nejjednodušších derivátů uhlovodíků ➢ pojmenuje nejjednodušší deriváty uhlovodíků systematickými, případně triviálními názvy ➢ doplní produkty reakčních schémat vybraných reakcí	deriváty uhlovodíků: halogenderiváty uhlovodíků: chlormethan, freon 12 alkoholy: methanol, ethanol karbonylové sloučeniny: formaldehyd, acetaldehyd, aceton karboxylové kyseliny: kyselina mravenčí, kyselina octová, kyseliny vázané v lipidech aminokyseliny: glycin; alanin vybrané chemické reakce organických sloučenin: oxidace methanolu a ethanolu, neutralizace a esterifikace karboxylových kyselin	

Přírodní látky		
Žák ➢ **orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktech biochemického zpracování, především bílkovin, lipidů, sacharidů** ➢ **určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu** ➢ **uvede příklady zdrojů bílkovin, lipidů, sacharidů a vitaminů**	přírodní látky, příklady funkcí bílkovin, lipidů, sacharidů a vitaminů v lidském těle fotosyntéza sacharidy lipidy bílkoviny katalyzátory životních dějů	
Chemie a společnost		
Žák ➢ **zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi** ➢ **orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka** ➢ v praxi rozliší základní běžně užívané plastické hmoty a ověří jejich vlastnosti: Polyetylen, PVC a Novodur, polystyren, PET ➢ vysvětlí zásady likvidace výrobků z plastických hmot ➢ vysvětlí, která pravidla je třeba dodržovat při užívání léčiv a v čem spočívá nebezpečnost návykových látek	vyčerpatelné a nevyčerpatelné zdroje energie paliva, automobilismus chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace; detergenty; pesticidy, insekticidy léčiva a návykové látky	
Ochrana člověka za mimořádných událostí		
Žák ➢ uvede základní druhy účinků a způsoby šíření nebezpečných látek ➢ vysvětlí zásady chování při haváriích s únikem nebezpečných látek	chemie slouží i ohrožuje havárie s únikem nebezpečných látek účinky nebezpečných látek způsoby šíření nebezpečných látek při haváriích zásady chování při haváriích	

FYZIKA

Předmět: fyzika Ročník: kvinta

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Fyzikální veličiny a jejich měření		
Žák ➢ **měří vybrané fyzikální veličiny vhodnými metodami, zpracuje a vyhodnotí výsledky měření** ➢ **rozliší skalární veličiny od vektorových a využívá je při řešení fyzikálních problémů a úloh**	Absolutní a relativní odchylka měření Soustava fyzikálních veličin a jednotek – - SI soustava; výpočty se skalárními a vektorovými veličinami	
Pohyb těles a jejich vzájemné působení		
Žák ➢ **užívá základní kinematické vztahy při řešení problémů a úloh o pohybech rovnoměrných a rovnoměrně zrychlených/zpomalených** ➢ **určí v konkrétních situacích síly a jejich momenty působící na těleso a určí výslednici sil** ➢ vysvětlí pojmy gravitační a tíhová síla, gravitační pole ➢ vysvětlí vlastnosti kapalin a plynů, užívá vztahy pro popis chování těchto těles ➢ definuje pojem tuhé těleso a užívá základní vztahy pro popis chování tohoto objektu ➢ **využívá Newtonovy pohybové zákony k předvídání pohybu těles** ➢ **využívá zákony zachování některých důležitých fyzikálních veličin při řešení problémů a úloh** ➢ užívá základní vztahy pro řešení problémů a úloh o mechanické práci, výkonu, účinnosti včetně úvahy o odporových silách	Kinematika pohybu – vztažná soustava; poloha a změna polohy tělesa, jeho rychlost a zrychlení; druhy pohybu Dynamika pohybu – hmotnost a síla Tlaková síla; třecí síla; síla pružnosti Gravitační a tíhová síla; gravitační pole; Newtonův gravitační zákon; pohyby těles v homogenním tíhovém a centrálním gravitačním poli Tlak, Pascalův zákon; Archimedův zákon; rovnice kontinuity Tuhé těleso; posuvný a otáčivý pohyb; moment síly; momentová věta, skládání a rozklad sil; dvojice sil; těžiště tělesa; stabilita I. II. a III. pohybový zákon; inerciální soustava; hybnost tělesa Souvislost změny mechanické energie s prací; zákony zachování hmotnosti, hybnosti a energie Práce; výkon; účinnost	

Předmět: fyzika

Ročník: sexta

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Mechanické kmitání a vlnění		
Žák ➢ popíše pohyb oscilátoru v závislosti na čase, vysvětlí jeho příčiny a objasní přeměny energie u oscilátoru ➢ **objasní procesy vzniku, šíření, odrazu a interference mechanického vlnění**	Mechanické kmitání, oscilátor, jeho amplituda, okamžitá výchylka, perioda a frekvence; kyvadlo Mechanické vlnění, postupné vlnění, stojaté vlnění; odraz vlnění; vlnová délka a rychlost vlnění; interference; zvuk, jeho frekvence a intenzita; infrazvuk; ultrazvuk	
Stavba a vlastnosti látek		
Žák ➢ **objasní souvislost mezi vlastnostmi látek různých skupenství a jejich vnitřní strukturou** ➢ popíše a vysvětlí jevy dokazující platnost kinetické teorie látek ➢ **aplikuje s porozuměním termodynamické zákony při řešení konkrétních fyzikálních úloh** ➢ vysvětlí a zdůvodní průběh změn skupenství ➢ **využívá stavovou rovnici ideálního plynu stálé hmotnosti při předvídání stavových změn plynu**	Pevné, kapalné a plynné skupenství a jeho vlastnosti; kinetická teorie látek – charakter pohybu a vzájemných interakcí částic v látkách různých skupenství Brownův pohyb, difúze, přilnavost, soudržnost, nestlačitelnost,… Termodynamika – termodynamická teplota; vnitřní energie a její změna, teplo; první a druhý termodynamický zákon; měrná tepelná kapacita; kalorimetrická rovnice;různé způsoby přenosu energie v rozličných systémech Změny skupenství, skupenské a měrné skupenské teplo Ideální plyn; střední kvadratická rychlost; Teplota plynu a tlak plynu z hlediska molekulové fyziky; stavová rovnice pro ideální plyn; děje izotermický, izobarický a izochorický a adiabatický; kruhový děj s ideálním plynem; tepelné motory	

➢ **analyzuje vznik a průběh procesu pružné deformace pevných těles** ➢ **porovná zákonitosti teplotní roztažnosti pevných těles a kapalin a využívá je k řešení praktických problémů**	Krystalické a amorfní látky; krystalová mřížka; deformace pevného tělesa; síla pružnosti, normálové napětí; Hookův zákon Vlastnosti kapalin, povrchové napětí kapaliny, kapilární jevy Délková a objemová teplotní roztažnost; součinitel teplotní roztažnosti pevných látek a kapalin	
Elektromagnetické jevy		
Žák ➢ **porovná účinky elektrického pole na vodič a izolant** ➢ vypočítá velikosti sil, kterými na sebe působí nabitá tělesa, určí směry těchto sil ➢ **využívá Ohmův zákon při řešení praktických problémů** ➢ **aplikuje poznatky o mechanismech vedení elektrického proudu v kovech, polovodičích, kapalinách a plynech při analýze chování těles z těchto látek v elektrických obvodech**	Elektrický náboj a jeho zachování; Coulombův zákon, permitivita prostředí, intenzita elektrického pole, siločáry, elektrické napětí; kondenzátor Zdroje elektrického napětí, elektromotorické napětí, různé typy zdrojů; elektrický proud v látkách, proud jako veličina; elektrický odpor; Ohmův zákon pro část obvodu i uzavřený obvod Elektrický proud v kovech, elektrická energie a výkon stejnosměrného proudu; spojování rezistorů; elektrický proud v polovodičích, typy polovodičů; dioda; elektrický proud v kapalinách, zákony vedení el. proudu v kapalinách; využití elektrolýzy; elektrický proud v plynech	

Předmět: fyzika

Ročník: septima

Očekávané výstupy z RVP G Rozpracované školní výstupy	**Rozpracované školní učivo**	**Realizovaná PT**
Elektromagnetické jevy		
➢ modeluje různými způsoby magnetické pole, řeší problémy týkající se vodičů s proudy a magnetických polí	Stacionární magnetické pole, pole magnetů a vodičů s proudem; magnetická indukce; permeabilita; Ampérův zákon	
➢ **využívá zákon elektromagnetické indukce k řešení problémů a k objasnění funkce elektrických zařízení**	Nestacionární magnetické pole, zákon elektromagnetické indukce, indukované napětí, Lenzův zákon; vlastní indukce, indukčnost cívky Střídavý elektrický proud, harmonické střídavé napětí a proud, jejich frekvence; výkon střídavého proudu; generátor střídavého proudu; elektromotor; transformátor; přenosová soustava el. energie	
Elektromagnetické vlnění		
Žák ➢ **porovná šíření různých druhů elektromagnetického vlnění v rozličných prostředích**	Zdroje elektromagnetického záření; elektromagnetická vlna a její vlastnosti; spektrum elektromagnetického záření	
Optika		
Žák ➢ **porovná šíření různých druhů elektromagnetického vlnění v rozličných prostředích**	Vlnové vlastnosti světla; šíření a rychlost světla v různých prostředích; zákony odrazu a lomu světla, index lomu; optické spektrum; interference světla	
➢ **využívá zákony šíření světla v prostředí k určování vlastností zobrazení předmětů jednoduchými optickými systémy**	Zobrazení odrazem na rovinném a kulovém zrcadle; zobrazení lomem na tenkých čočkách; zorný úhel; oko jako optický systém; lupa	
➢ objasní základní principy STR a jejich důsledky, porovná „klasickou" fyziku a STR	Stálost rychlosti světla v inerciálních soustavách a některé důsledky této zákonitosti (základy STR)	

Mikrosvět		
Žák ➢ **využívá poznatky o kvantování energie záření a mikročástic k řešení fyzikálních problémů**	Kvanta a vlny; foton a jeho energie; korpuskulárně vlnová povaha záření a mikročástic Obal atomu, kvantování energie elektronů v atomu; spontánní a stimulovaná emise, laser	
➢ **posoudí jadernou přeměnu z hlediska vstupních a výstupních částic i energetické bilance**	Jaderná energie; syntéza a štěpení jader atomů; řetězová reakce, jaderný reaktor	**EV – Člověk a životní prostředí -** Jaké zdroje energie člověk na Zemi využívá a jaké klady a zápory se s jejich využíváním a získáváním pojí. **INT**
➢ **využívá zákon radioaktivní přeměny k předvídání chování radioaktivních látek**	Radioaktivní přeměna	
➢ **navrhne možné způsoby ochrany člověka před nebezpečnými druhy záření**	Radioaktivní přeměna	

Učební osnovy

DESKRIPTIVNÍ GEOMETRIE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět deskriptivní geometrie je založen na aktivních činnostech žáků s platónskými objekty a na využití deskriptivní geometrie v reálných situacích. V hodinách je kladen důraz na samostatnou a skupinovou práci žáků a využití aktuálního softwaru. Vyučující kladou důraz na pochopení základních principů zobrazovacích metod.

Ve vyšším ročníku je základem aplikace získaných poznatků do reálných situací. Nezbytnou součástí je samostatná tvorba žáků a její prezentace.

Předmět poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v reálném životě a rozvíjí prostorovou představivost. Vzdělávání klade důraz na porozumění základním myšlenkovým postupům, pojmům, vzájemným vztahům a aplikacím v konkrétních případech. Žáci si postupně osvojují terminologii, pojmy, algoritmy, symboliku a způsoby jejich užití.

Předmět je rozdělen do následujících tematických okruhů:

6. Rovinná zobrazení,
7. kuželosečky,
8. rovnoběžná zobrazení,
9. maticové vyjádření rovinných zobrazení,
10. lineární perspektiva,
11. počítačové 3D modelování,
12. platonská tělesa,
13. plochy stavební praxe.

V tematickém okruhu rovinná zobrazení se žáci seznámí s osovou afinitou a osovou kolineací.

V tematickém okruhu kuželosečky se žáci seznámí s elipsou, parabolou a hyperbolou.

V tematickém okruhu rovnoběžná zobrazení se žáci seznámí s Mongeovou projekcí, pravoúhlou axonometrií a kosoúhlým promítáním.

V tematickém okruhu kuželosečky se žáci seznámí s maticovým vyjádřením rovinných transformací a jejich skládáním.

V tematickém okruhu lineární perspektiva a její aplikace se žáci seznámí se základními principy lineární perspektivy a s různými typy lineárních perspektiv. Dalším cílem tohoto tematického okruhu jsou aplikace perspektivy v kresbě, fotografii a filmu.

V tematickém okruhu počítačové 3D modelování se žáci seznámí s počítačovým modelováním 3D objektů a jejich zobrazením v uživatelem zadaném typu promítání.

V tematickém okruhu platonská tělesa se žáci seznámí s pravidelným čtyřstěnem, šestistěnem, osmistěnem, dvanáctistěnem a dvacetistěnem, jejich vzájemnými vztahy a tělesy z nich odvozenými.

V tematickém okruhu plochy stavební praxe se žáci seznámí s kvadratickými plochami s důrazem na jednodílný hyperboloid a hyperbolický paraboloid, konoidy, s rotačními plochami a plochami šroubovými.

Časové a organizační vymezení předmětu

Předmět deskriptivní geometrie je povinně volitelný předmět s hodinovou dotací 0-0-2-2. Hodiny probíhají v odborné učebně, kde jsou k dispozici PC programy. Okruhy 1 - 5 jsou probírány v programu GeoGebra, okruhy 6 - 8 jsou probírány v programu SketchUp.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu

Kompetence k učení

- Dbáme, aby žáci pochopili problematiku komplexně a v souvislostech s jinými předměty, aby se dokázali podívat na jednotlivé problémy s nadhledem a samostatně byli schopni dohledat podrobnosti.
- Hodnotíme nejen výslednou práci, ale i postup řešení zadaných úloh.

Kompetence k řešení problémů

- Vyslechneme názory žáků, vhodně argumentujeme, společně s nimi hledáme správná řešení úkolu.
- Vedeme s žáky dialog a vyžadujeme od nich, aby své myšlenky vyjadřovali v logickém sledu.
- Poukazujeme na shodné, podobné a odlišné znaky reálných problémů, pomáháme při volbě vhodného způsobu řešení.
- Zadáváme problémové úlohy a porovnáváme různé postupy řešení.

Kompetence komunikativní

- Zadáváním skupinových úkolů podporujeme žáky ke spolupráci i rozdělení rolí ve skupině.

Kompetence sociální a personální

- V rámci předmětu vytváříme dostatek prostoru pro žáky s různým zaměřením, ve kterém podporujeme jejich individuální rozvoj. Pokud např. žákovi nejde kresba, je mu umožněno prezentovat tvorbu fotografickou či video.
- Výrazně podporujeme vzájemnou komunikaci žáků a motivujeme je k samostatnému dohledávání relevantních informací a zdrojů.
- Žáci prezentují vybrané výsledky s využitím prezentační techniky před třídou, ostatní hodnotí kvalitu výsledků i prezentaci samotnou. Tím podporujeme a kultivujeme jejich schopnost prezentovat výsledky své práce i kriticky hodnotit výsledky jiných.

Kompetence občanské

- Rozšiřujeme klasické pojetí deskriptivní geometrie výrazně o prvky související s praktickými aplikacemi zobrazení trojrozměrného prostoru.

Předmět: deskriptivní geometrie

Ročník: septima; třetí

Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Kuželosečky		
Žák ➢ sestrojí kuželosečky v programu GeoGebra	Definice kuželoseček, ohniskové vlastnosti základní konstrukce	
Geometrická zobrazení v rovině		
Žák ➢ sestrojí obrazy základních geometrických útvarů v afinitě a v kolineaci ➢ popíše pojetí nekonečna v deskriptivní, resp. projektivní geometrii ➢ vysvětlí jednotlivé rovinné transformace jako speciální případ kolineace ➢ sestrojí obraz kružnice v afinitě a kolineaci	Afinita Kolineace	
Rovnoběžná promítání – Mongeovo promítání		
Žák ➢ sestrojí v MP obrazy těles v obecné poloze ➢ sestrojí v MP řezy těles a jejich skutečné velikosti ➢ sestrojí v MP průniky přímky s tělesem	Mongeova projekce Tělesa v MP Řezy těles v MP Průniky přímky s tělesem v MP	
Rovnoběžná promítání – Pravoúhlá axonometrie, kosoúhlé promítání		
Žák ➢ vyřeší základní úlohy v pravoúhlé axonometrii a kosoúhlém promítání ➢ převede axonometrii i kosoúhlé promítání na MP a zpět ➢ popíše souvislosti mezi jednotlivými projekcemi	Pravoúhlá axonometrie Kosoúhlé promítání	
Maticové vyjádření rovinných zobrazení		
Žák ➢ popíše souměrnosti, stejnolehlost a otočení pomocí maticového násobení ➢ interpretuje skládání zobrazení pomocí násobení matic	Maticové vyjádření rovinných transformací Násobení matic Inverzní matice	

Předmět: deskriptivní geometrie Ročník: oktáva; čtvrtý

Rozpracované školní výstupy	Rozpracované školní učivo	Realizovaná PT
Lineární perspektiva		
➢ sestrojí základní tělesa v lineární perspektivě z Mongeova promítání ➢ načrtne interiér i exteriér	Lineární perspektiva, perspektiva jedno, dvou a trojúběžníková	
Počítačové 3D modelování		
Žák v programu SketchUp ➢ používá základní modelovací nástroje ➢ využívá komponenty ➢ využívá různé typy zobrazení a další vizualizační nástroje ➢ zakomponuje budovu do fotografie	3D modelování v programu SktechUp	
Platonská tělesa		
Žák v programu SketchUp ➢ sestrojí základní Platonská tělesa ➢ ke každému z těles vymodeluje duální těleso	Čtyřstěn, šestistěn, osmistěn, dvanáctistěn a dvacetistěn Tělesa duální Tělesa odvozená	
Plochy stavební praxe		
Žák ➢ popíše vybrané plochy užívané ve stavební praxi ➢ vymodeluje plochy v programu SketchUp	Kvadratické plochy jednodílný hyperboloid hyperbolický paraboloid konoidy rotační plochy šroubové plochy	

Přílohy

Klasifikační řád

Pravidla hodnocení na Biskupském gymnáziu Bohuslava Balbína

Tento Klasifikační řád je součástí Školního řádu Biskupského gymnázia Bohuslava Balbína (viz VII. odstavec 5 školního řádu).

A. Zásady hodnocení

1. Učitel předem seznámí žáky s výukovými cíli, resp. kompetencemi, které mají žáci získat, s požadovanou úrovní výkonů v návaznosti na cíle, s kritérii či normami a pravidly hodnocení a s minimálním počtem jím požadovaných podkladů k hodnocení.
2. Učitel stanoví tyto cíle na základě standardů a učebních osnov, jejich konkretizací na příslušné kratší období. Z takto stanovených cílů a učiva probraného v daném předmětu a třídě k datu hodnocení vychází při získávání podkladů pro hodnocení (tj. konkrétním zjišťování výkonů).
3. Učitel vytváří žákům podmínky pro podání přiměřeného výkonu. Při tvorbě zkouškových materiálů vychází učitel ze zásady, že i průměrně nadaný, ale pracovitý žák má možnost dosáhnout dobrého výsledku.
4. Zjišťování výkonů pro následné hodnocení se provádí zásadně v době vyučování. Mimo vyučování lze provádět pouze písemné práce psané v náhradním termínu (viz níže) nebo komisionální zkoušky opravné či jiné.
5. V případě potřeby může učitel pro stanovení klasifikace dílčích výsledků v průběhu školního roku využít ke klasifikaci i klasifikační mezistupně 1-, 2-, 3-, 4-.
6. Učitel zajišťuje splnění rámcových požadavků na hodnocení, kterými jsou:
    - vzájemná kultivovanost a pozitivní atmosféra
    - konstruktivní přístup
    - promyšlenost a efektivnost
    - jasnost, srozumitelnost a včasnost komunikace ve všech fázích hodnocení
    - systematičnost
    - pestrost typů a metod hodnocení
    - vědeckost

B. Získávání podkladů pro hodnocení – metody zjišťování výkonů žáka

1. Průběžné sledování výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování, včetně zpracování domácích úkolů.

Učitel zjišťuje úroveň schopností žáka zpracovat novou učební látku, porozumět vyučovacím postupům, správně zařadit a použít zpracovanou učební látku. Zohledňují se výkony žáka ve všech formách práce (samostatná, párová, skupinová). U domácích úkolů se zjišťuje kromě výše uvedených schopností též systematičnost a pečlivost jejich zpracování.

2. Průběžné sledování aktivity, pozornosti, úsilí a pečlivosti žáka v hodině

2.1. Učitel zjišťuje úroveň spolupráce žáka ve vyučování, jeho zájem prokázat svůj výkon a úroveň takto prokázaného výkonu, úsilí, pečlivost a úroveň plnění konkrétních dílčích cílů, resp. úkolů v dané hodině.

2.2 Pro průběžné sledování žáka uvedené pod odstavci 1 a 2 lze použít kromě metody pozorování zejména orientační zkoušení (otázka – odpověď), zadání konkrétního, časově nenáročného úkolu, referátu kratšího rozsahu, krátké písemné zkoušení (tzv. „desetiminutovky“) atd.

2.3. Průběžné písemné zkoušky (diktáty, desetiminutovky…) nemusí učitel dopředu oznamovat. Žák však musí být seznámen s cílem této zkoušky i hodnotícími kritérii. Počet průběžných písemných zkoušek se řídí potřebami učitele a žáků v konkrétní situaci. Je-li plánována taková písemná zkouška na dobu delší než 20 minut, řídí se pravidly pro písemnou zkoušku středního rozsahu.

3. Souhrnné zkoušení zahrnující určité období či celek probrané látky

3.1 Ústní zkoušení

Učitel zjišťuje úroveň žákových znalostí a úroveň jeho schopnosti použít znalosti při řešení úkolů a problémů, kterou žák prokazuje samostatně v ústním projevu, v komunikaci s učitelem, příp. jinými žáky (nejlépe metodou dialogu).
Pro ústní zkoušení platí:

- Učitel oznámí žákovi cíl a téma zkoušení. Pokud se žák v průběhu zkoušky dopustí chyby, která má podstatný vliv na řešení úkolu, učitel ho na chybu upozorní.
- Ústní zkouška trvá maximálně 15 minut.
- Žák nebo zákonný zástupce může požádat o přezkoušení.
- Žák musí mít časový prostor pro doplnění látky, avšak omluvou pro ústní zkoušku není žákova krátkodobá nepřítomnost ve škole.

3.2. Písemné zkoušení

Učitel zjišťuje úroveň žákových znalostí a úroveň jeho schopností je použít (při řešení úkolů či problémů), kterou žák prokazuje samostatně v písemném projevu. Písemné zkoušení má následující formy:

3.2.1. Kontrolní písemné práce

Pro kontrolní práce (čtvrtletní, resp. pololetní i vstupní) platí:

- Mohou se psát nejvýše dvakrát během pololetí v cizích jazycích, v předmětech český jazyk a literatura a matematika včetně seminářů z těchto předmětů.
- Tyto práce se píší v souladu s požadavky ŠVP, a to v trvání maximálně jedné vyučovací hodiny, v posledních dvou letech studia mohou být zařazeny i práce v rozsahu dvou vyučovacích hodin. V ostatních případech se píší jen práce středního rozsahu (viz níže).
- Učitel oznámí cíl zkoušky a rozsah učiva, které bude zkoušeno, minimálně 7 dní dopředu a termín zaznamená do poznámky v třídní knize.
- Učivo a prověřovaná témata nemusí být oznámeny u čtvrtletních prací (sloh) v ČJ nebo v cizím jazyce.
- V jednom dni smí žák psát pouze jednu kontrolní práci.
- Pokud žák zmešká termín kontrolní písemné práce, musí ji nahradit, a to tak, aby za pololetí byl vykonán osnovami stanovený počet těchto prací, který lze snížit jen v odůvodněných případech (a při dostatku jiných podkladů pro souhrnné hodnocení). Náhradní termín vyhlašuje učitel po dohodě se žákem (skupinou žáků). Pokud žák kontrolní práci nenapíše v řádném ani náhradním termínu, může to být důvodem k tomu, že je žák nehodnocen.

3.2.2. Písemné práce středního rozsahu

Píší se většinou na závěr tematického celku nebo lekce (zpravidla za období kratší než čtvrtletí).
Pro písemné práce středního rozsahu platí:

- Písemná práce středního rozsahu trvá 20 – 35 minut.
- Celkový počet všech písemných prací tohoto typu nesmí překročit v jednom předmětu počet 6 za jedno pololetí.
- Učitel oznámí cíl písemné práce a její obsah minimálně 7 dní dopředu. Termín plánované písemné práce zapíše do poznámky v třídní knize (stejně jako u kontrolních prací).
- V jednom dni smí žák psát maximálně dvě písemné práce středního rozsahu.
- Pokud žák za klasifikační období nesplní v předmětu učitelem předepsaný počet písemných prací středního rozsahu, může to být důvodem k tomu, aby ředitel stanovil náhradní termín hodnocení.

Pro písemné práce uvedené pod písmeny 3.2.1. a 3.2.2. dále platí:

- V jednom dni smí žák psát maximálně dvě tyto práce (z toho jen jednu kontrolní).
- Poslední úplný týden před konáním klasifikační porady se mohou psát pouze kontrolní písemné práce.
- V týdnu konání klasifikační pedagogické porady se mohou psát pouze práce v náhradním termínu s tou podmínkou, že klasifikace bude uzavřena 48 hodin před zahájením porady.
- Omluvou pro psaní písemné práce tohoto typu není žákova krátkodobá předchozí nepřítomnost ve škole. Delší soustavná nepřítomnost v předmětu, ze kterého se písemná práce koná, nemusí být důvodem k omluvě, pokud prověřovaný rozsah látky nespadá do tohoto období.

3.3. Praktická zkouška

Učitel může v předmětech s praktickým zaměřením (Estetická výchova, Informační a výpočetní technika, předměty, ve kterých jsou osnovami předepsaná praktická cvičení) zjišťovat úroveň schopnosti žáka použít získané znalosti a úroveň dovedností při řešení konkrétních praktických úkolů. Tuto úroveň žák prokazuje praktickým provedením úkolu.

Praktická zkouška smí být prováděna pouze tehdy, byla-li žákovi nabídnuta v této oblasti přiměřená příležitost k procvičení. Žák musí být dopředu seznámen s cílem zkoušky a hodnotícími kritérii. V případě, že se žák dopustí chyby, podstatné pro další řešení úkolu, učitel na ni podle možnosti ihned poukáže.

3.4. Pohybová zkouška – hodnocení tělesné výchovy

Učitel zjišťuje úroveň pohybových dovedností žáka především tím, že žáci plní dopředu stanovené disciplíny. Úroveň jejich zvládnutí slouží učiteli jako podklad pro hodnocení formou známkování podle výkonových tabulek. Žák musí být dopředu seznámen s cílem zkoušky a hodnotícími kritérii. Žák má možnost si výkony po dohodě s vyučujícím doplnit během dalších hodin. Hodnocení žáků částečně nebo krátkodobě osvobozených z tělesné výchovy se posuzuje individuálně podle podmínek vhodných ke splnění požadavků. Na souhrnnou známku má vliv také individuální zlepšení, průběžná výkonnost a zejména přístup žáka a aktivita v hodinách.

3.5. Rozbor výsledků činnosti (výrobky, projekty, seminární práce, deníky…)

Učitel může zjišťovat úroveň schopnosti žáka použít získané znalosti. To žák prokazuje samostatnou (příp. párovou či skupinovou) dlouhodobější prací na konkrétním úkolu a předložením výsledku práce ve vyučování (příp. s ústní či jinou prezentací).

V septimě každý žák zpracovává v jednom ze seminářů, které navštěvuje, ročníkovou seminární práci. Vypracování seminární práce a její obhajoba jsou podmínkou uzavření závěrečné klasifikace z příslušného semináře. Pokud žák seminární práci nevypracuje či neobhájí, je mu stanoven náhradní termín a práci obhajuje v rámci dodatečné zkoušky.

Pro rozbor výsledků činnosti platí:

- Učitel dopředu oznámí cíl, obsah a hodnotící kritéria a stanoví odpovídající dobu na přípravu a zpracování a termín odevzdání.
- Prezentace výsledků takové činnosti a hodnocení jsou veřejná, pokud slouží jako podklad pro klasifikaci.

3.6. Opravy dílčích výkonů žáka

Žák může psát opravnou písemnou práci nebo být ústně přezkoušen po dohodě s vyučujícím. Do souhrnné klasifikace může vyučující započítávat buď obě známky, nebo jen opravenou známku.

Těžištěm žákova úsilí získat lepší hodnocení je jeho systematický zájem o zlepšení a o podávání lepších výkonů. Oprava souhrnné známky na základě jednoho výkonu v týdnu, kdy se koná klasifikační porada, je nepřípustná. Výjimku tvoří komisionální přezkoušení z podnětu ředitele školy.

C. Klasifikace žáků individuálního studia a žáků konajících komisionální a dodatečné zkoušky

1. Individuální vzdělávací plány

Ředitel školy stanoví v rámci povolení individuálního vzdělávacího plánu formu doplnění klasifikace.

2. Komisionální zkoušky

Ředitel školy může na základě chybějící docházky nebo chybějících podkladů pro klasifikaci (viz výše) stanovit žákovi komisionální přezkoušení v náhradním termínu za celé klasifikační období.

2.1. Formy přezkoušení

Na návrh vyučujícího schvaluje formu přezkoušení ředitel školy.

2.2. Stanovení termínu

Ředitel školy stanoví termín konání komisionální zkoušky, prokazatelným způsobem (například uvedením na výpisu z vysvědčení) jej oznámí žákovi a na přístupném místě vyvěsí ve škole.

Nemůže-li se žák ze závažného důvodu dostavit k vykonání stanovené zkoušky, předem se omluví a zákonný zástupce (zletilý žák) požádá ředitele školy o stanovení náhradního termínu zkoušky.
Nedostaví-li se žák bez závažného důvodu k vykonání stanovené zkoušky, je klasifikován v daném předmětu známkou „nedostatečný“. Důvody své nepřítomnosti doloží písemně do 48 hodin v kanceláři školy.

2.3. Komise

Tříčlennou komisi ve složení zkoušející, přísedící a předseda jmenuje ředitel školy. Předseda komise oznámí před komisí žákovi výsledek zkoušky v den jejího konání.

2.4. Hodnocení

O výsledné známce rozhoduje komise hlasováním, při rovnosti hlasů je určující hlas předsedy. Do celkového hodnocení za pololetí může být zahrnuto i dílčí hodnocení z průběžné klasifikace. Výsledné hodnocení za pololetí se zapíše do protokolu o komisionální zkoušce.

3. Dodatečné zkoušky

Dodatečnou zkoušku k doplnění klasifikace vykoná žák v případě, že se jedná o doplnění části klasifikace za pololetí, přesáhne-li absence ve výuce v jednotlivém vyučovacím předmětu hranici 25% nebo z jiných vážných důvodů. Učitel prokazatelně seznámí žáka s rozsahem formou a termínem zkoušky.

3.1. Formy dodatečné zkoušky:

- kontrolní písemná práce v předmětech, kde je předepsaná v ŠVP
- písemný test
- ústní přezkoušení
- seminární, domácí práce, referát, praktická zkouška
- kombinace předchozích forem

3.2. Stanovení termínu

Termín a formu přezkoušení navrhuje učitel a schvaluje ředitel školy.

3.3. Hodnocení

Vyučující zahrne výsledek zkoušky i případná dílčí hodnocení z předcházející docházky do výsledné známky za pololetí a zapíše o tom protokol.
Nedostaví-li se žák bez závažného důvodu k vykonání stanovené zkoušky, je klasifikován v daném předmětu známkou „nedostatečný“.
Nemůže-li se žák ze závažného důvodu dostavit k vykonání stanovené zkoušky, předem se omluví a zákonný zástupce (zletilý žák) požádá učitele o stanovení náhradního termínu zkoušky.

4. Stanovení souhrnné známky

Při tvorbě souhrnné známky na závěr klasifikačního období se učitel rozhoduje na základě rozsahu a stupně obtížnosti jednotlivých zjištěných výkonů žáka a jejich významu.
Žák má právo být seznámen s navrhovanou souhrnnou známkou nejpozději v den konání klasifikační pedagogické rady.

Učitel je povinen klasifikaci objektivně zdůvodnit a zhodnotit práci žáka v jednotlivých oblastech (tj. splnění komplexních, příp. dílčích cílů) a doložit podklady v písemné nebo elektronické podobě, ve kterých si vede záznamy o klasifikaci.
Přesáhne-li absence žáka v kterémkoli předmětu 25% odučených hodin v daném klasifikačním období, může se to stát důvodem k odložení klasifikace a stanovení náhradního termínu pro hodnocení. Jeho formu, termín, příp. komisi určí ředitel školy. Nedostaví-li se žák bez závažného důvodu k vykonání stanovené komisionální zkoušky, je klasifikován v daném předmětu známkou „nedostatečný“. Je-li omluven ze zkoušky, pak je „nehodnocen“.

Hradec Králové 1. 9. 2016

Mgr. Jiří Vojáček
ředitel školy

1 příloha – klasifikační stupnice

Příloha 1 ke Klasifikačnímu řádu
Biskupského gymnázia Bohuslava Balbína v Hradci Králové

Prospěch žáka je klasifikován těmito stupni:
1 – výborný
2 – chvalitebný
3 – dobrý
4 – dostatečný
5 – nedostatečný

Výchovně-vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)
Žák ovládá učebními osnovami požadované poznatky, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)
Žák ovládá učebními osnovami požadované poznatky, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)
Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)
Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.